

~~Pl. 20 C. 60~~

22 C. v.

Colonel. Care. 14th - 20.

~~19-6-17~~

INC
1524

000 000 000

Incipit opus restitutionū vtilissimū
a reucrendo in **C**hristo patre fratre
francisco de platea Bononiēni. ordi-
nis minorū: diuiniq; verbi predicato-
re eximio editum.

Restitutio primo
Utq; restitutio sit
de necessitate sa-
lutis. **R**ndeo s; **S**co. in 4°. di. is
ar. z. q. 4. §. i. in
pn. q. sic. q; sicut
auferre alienū est peccatū mortale: et
cōi pceptū diuinū negatiuū. s. nō fur-
tū facies. ita et tenere alienū. **E**t ideo
sic necessariū est suare pcepta negati-
ua: ita necessariū est nō tenere alienū
inuito dño: et p oñs: v; actu statī red-
dere: v; statī velle reddere cui fuerit
oportunitas. **U**n est restō necessaria:
vt pars quedā satisfactiōis. nec gūa
liter accipiedo satisfactiōez: nec speali-
ter. **S**imiliter enī accepta reddit pro
peccato equualēs ei in quez peccaf.
Nō sic ista restō: q; absq; omī reddi-
tione p peccato posset reddi. primo
q; suū est: sicut in mutuis reddif cre-
ditorū absq; omī satisfactiōe p tinen-
te ad recōciliationē peccatoris. **C**on-
similit̄ non est satisfactio specialis: q;
est tertia pars penitētie. q; de cōgruo
requirif restitutio ante omne partes
penitētie: sicut cessatio voluntatis in
actu vel facto a peccato. **S**ed satis-
factio q; est tertia pars penitētie non
requirif ante alias duas partes pnie
imo sequif cōtritionē et cōfessionem
vt iniunctā a sacerdote. **R**estitutio
enī non iniungif a sacerdote: s; a lege

diuina. et est simile in alijs peccatis si
teneat adulterā restituere viro suo:
non est nisi cessare a peccato: v; a tñs-
gressiōe huius pcepti **N**ō mechaber.
Et illud pcedit omnē partē penitētie
accepte. et ideo sic tenens adulteram
non est capax pnie s; irrisor: et ideo si
talīs veniat ad pniā addit peccatū
peccato. **I**ta et detinens alienū volū-
tate et facto: dum talis nō est capax
alicuius partis pnie. **H**ec ipse ad lram.
Cōcō. Land. in. 4°. di. is. et **A**sten. in
sum. li. 5. ti. 29. dicens q; restitutio est
de necessitate salutis. q; est actus iu-
sticie cōmutatiue. **A**d obseruandū au-
tem iusticiam omēs tenent. ideo qui-
libet tenet rei ablate iniuste ad resti-
tutionē. **U**nde Aug. in epla ad **M**a-
cedoniū. et habet. 14. q. 6. c. i. **N**on re-
mittit peccatū nisi restituat ablatum
si restitui potest. **H**ec Aug. **E**t si nō
potest restitui: debet redditiō fieri in
equualenti: si sit possibile. extra ne. li
te penden. c. 2. **S**i vero equualens
reddi non possit. tenet qui dāmnū in-
tulit restituere qd potest ad arbitriū
bonorū viroz. **H**ec ille. **Q**uid si pre-
cipitur a cōfessore vt statim restituat
Rndet fran. de mar. in 4°. q; si non
facit: mortalit̄ peccat. quia pceptus
de non retinendo rem alienam obli-
gat semp et ad semp.

Restitutio secundō. s. quis teneat
ad eam. **Q**uero quis teneatur ad re-
stitutionem. **R**ndeo s; **S**co. in 4°.
di. is. et s; **R**icar. ibidem: q; dāmnifi-
cans: tam principalis q; sautor: tam
bonorū anime q; corporis q; fortune
et fame. **U**nde pmo dicitur de dā-
nificantibus i bonis anime. **S**ecūdo

Venetur

INC
1524

de damnificantibus in bonis corporis. Tertio de damnificantibus in bonis fortune.

¶ De restitutiōe damnificantū in bonis anime.

¶ Quid si aliquis retraxit aliquē a religiōis ingressu. Respondet **Sco.** in 4°. di. is. ar. 2. q. i. in p̄n. **¶** Si abstraxit aliquē iam obligatū ad religiōem: Inteligo obligatione p̄fessionis: tenetur ad restitutiōem. s. agere q̄ ille redeat. Sed si aliquē dispositū ad intrandū; retraxerit ne intraret: q̄ interest inter habere et p̄p̄ esse: non tenet ad tantam restōnem religiōis ad quantam si fuisset in religiōe. sed tamē ad aliquam restōnem: ut puta ad aliquā inductiōem alterius equivalētis ad ingressum istius religiōis. et hoc intelligendum est: si aliquis retraxit in tentiōe damnificandi religiōem. Si autē intentiōe cōsulendi vtilitati proprie sine fraude: nō tenet religiōi: sed in p̄mo cāu. Et 2° tenetur p̄sone quā retraxit: ut in p̄suasiōibus et alijs bonis sp̄ialib⁹ et equipollētia bonis illis in quib⁹ illam retrahēdo damnificauit. Cōcor. Asten. in sum. li. 5. ti. 29. Tunc facit animo damnificādi: q̄ ingrediens volebat legare bona sua religiōi. Item Ricar. in. 4. di. is. ar. 5. q. 4. dicit: q̄ retrahens vtilem personam religiōi ab ingressu eiusdem in tentiōe damnificandi religiōem: tenetur illi religiōi ad interesse ad arbitrium bonorū viroz. Si autē hoc faciat non p̄pter hoc: sed ut cōsulat vtilitati sue sine tēporali sine sp̄iali non suggerens aliquod falsum nec ī fraudem: non tenet religiōi ad aliquā re-

stitutiōem: sed p̄sone cuius p̄fectum sp̄ialem impediuit. tenetur in sp̄ialibus facere restitutiōem quam potest fran. vero de mar. in. 4. dicit. Quid de illo qui impediuit aliquem ab ingressu religiōis. Respondet q̄ tenet euz efficaciter inducere ad hoc ut melius a quo retraxit eum. Sed si quis exire faciat aliquam p̄sonam de religiōe: vel impediāt ingressuz: dicit q̄ debet seipsū dare pro illo: vel p̄curare equivalētē: vel facere quod in se est.

¶ De his qui induxerunt aliquos ad peccatum.

¶ Utrū inducens aliquem ad peccatuz cōsulendo: suadendo: rogādo. et cetera tenet ad restitutiōem. Respondet **Sco.** vbi. s. ar. 2. q. i. q̄ sic. modo sibi possibile. s. inducendo eum ad penitentiā efficaciter: et ad actus virtuosos. et si sola inductio non sufficiat: quia facilis est pervertere q̄ cōvertere: tenet et per se orando: et per aliorū orationes p̄curatas impetrare sibi cōversionem: et per alios p̄suasores efficaces: dum tamē illis non prodat peccatum occultum alterius. Et per hoc patet quantū peccatum est et periculum: alium sollicitare et inducere ad peccatū: q̄ potest vix digne restituere: cū voluntatē iam allectā ad peccm vix possit p̄suasiōibus et alijs multis vñs reducere ad v̄tutē. Rō huius factis p̄: cum v̄tutis bona sint maxima: s̄m Aug. p̄ retractatiōnū. Plus damnificat qui in istis damnificat: q̄ qui in q̄buscūq; alijs. Et per cōs plus s̄m iusticiā tenet ad restituēdum p̄mo quātū sibi possibile est. Idem Asten. li. 5. ti. 29. q̄ querit utrū damnificans

ad p̄p̄
tōnem
autē

aliquē in bonis aie teneat ad restō-
nem. Et Rndet q sic multo magi q
dammificās in bonis corporis vel in
bonis exteriorib⁹: q bona anime sūt
multo meliora illis. Un. 6. q. i. e. sunt
plurimi. vicif. multū damna mox di-
stant a damnis rez tgalū: cū ista sint
ex nos: illa vō in nobis sint. Nullus
aut damificare aliū pōt in bonis aie
nisi dispositiue. s. cū inclinādo verbo
vel exemplo ad peccandū. Et ideo ta-
lis tenet ad restitutiōem. s. eam dis-
ponēdo. put pōt ad bonū: bono ver-
bo ⁊ exemplo. p eo orando vlorati-
ones. p eo impetrādo. Idem Ricar.
in. 4. di. 15. ar. 5. q. 2.

*Interdum
24. in. 1. q. 2.*

¶ Quid de illo qui attentat pudicitiaz
.i. castitatem alicuius mulieris: inter-
pellando eam de luxuria: ⁊ ei persua-
dens blando sermone pollicendo ei
maria ⁊ montes. Rndet Jo. de pla.
insti. de iniur. §. iniuria. v. siue cuius.
q tenet ei actiōe iniuriarū: ⁊ viro ei⁹
quia ei⁹ pudicitia corūpere tentat.
Similit̄ insectans mulierē ⁊ post eaz
vadens: quocūq; vadat tenet ei intu-
viarū: q; pp̄ assiduā eius frequentia
⁊ insectatiōem infert mulieri multaz
infamia. vt. d. §. iniuria. ⁊ est tex. in. l.
item apud labeonē. §. appellare. ⁊ §.
aliud. Secus si nō frequēt̄ insectet:
sed aliqui grā solaciū ⁊ ludi honesti:
Et hoc vez q̄n̄ interpellat de luxuria
mulierem honestam. Secus si veste
meretricali esset induta: q; tunc eam
appellans ⁊ insectās nō tenet iniuri-
arū. d. l. itē apud labeonē. §. si q; vir-
ginē. ff. de intur.

¶ Quid de illo q vitupauit aliquē in-
iuste. Rndet Asten. vbi. s. fm Tho.

q; sicut dignitatē psonē eius in opini-
one hominū maculauit p illatiōez cō-
tumelie: sic reparat eū per exhibitio-
nem reuerentie.

*Infloz.
21. mē*

¶ Utrū seducēs vel deflorās virginez
teneat ad restitutiōem eam ducendo
vel dotando. Rndet Hosti. in sum.
in ti. de matrimonio. s. Rica qualif
cōtrabit ver. hec in iudicio. q; vbi cā
deciipiendi ⁊ tñ carnalē copulā extor-
quendi cōsensit aliquis in aliquam: si
deceptor vult verā agere pñiam ne-
cesse habz illā sine ficiōne aliqua du-
cere in vxorē: vel si hoc non potest fa-
cere debet ei dare virū cōuenientem
vel aliū satisficere fm Ray. in. c. i. ⁊. z.
de adulte. 26. q. 2. tria. Cōcor. Alex.
de ales in 2º tractatu de stupro. Cō-
cor. Ric. in. 4. di. 15. ar. 5. q. 2. Cōcor.
Jo. de pla. insti. de publi. iudi. §. item
lex iulia. dicens qualiter puniat stu-
prium de iure canonico dicit q; muli-
er non punitur: s; stuprator virginem
cogit eam dotare: ⁊ in vxorē recipē:
si ipa ⁊ pf eius velint. als si nolit co-
git solum eā dotare iux ipsi⁹ stupra-
toris facultatē ⁊ puelle dignitatē: ⁊
habita cōsideratiōe quantū plus rōne
deflorationis datura est alteri viro:
aut si stuprator nolit eā recipē in vxo-
rem: tūc verberib⁹ castigat⁹ a iudice
put ei visum fuerit: ac etiā excoicat⁹
detrudat in monasteriū actur⁹ pñiaz
Hec omia habent. c. i. ⁊. z. de adulte.
Et nō. q; lz hec sit pena legis veteris.
tū fm Sco. qñ lex noua cōcordat cum
lege veteri est seruanda. Hec dicit in
4. di. 15.

¶ Utrū cōfessor qui de facto absoluit
aliquez quem de iure absoluere non
a z

poterat. teneat ei ad restitutionem. s. notificando qd eū absolueri nō potuit

Rndet **G**uil. q. sic. 7 peccat mortali: **R**ndet **R**ic. in. 4. di. 28. ar. 2. q. 5.

Utz damnificas aliquē in bonis aie vel corporis ex fraudulēto cōsilio teneat ad restōnem. **R**ndet **R**ic. in 4. di. 15. ar. 5. q. 2. q. sic. **E**t dicit qd appellatiōe fraudulēti cōsiliij et inf. maluz cōsiliū datū ex ignorātia: quāuis bonū cōsiliū dare crederet: si homo debitam diligentiā nō adhibuit ad sciendū qd ignorātia crassa ppe volū est. di. i. c. sepe.

Quid de clerico q teneat ad officium 7 ex negligētia vel lasciuia: illud ptermittit: an teneat ad restōnem. i. vt. re dicere teneat: cum damnificauerit se in bonis aie. **A**lten. li. 6. ti. 21. dicit fm **H**enr. q. si aliquis dimittat aliquaz horā ex industria: sine necessitate: mortalitē peccat. secus si ex obliuioe. **Q**uā illam negligentiā recolit: teneat sup plere vel illud qd omisit vel equiualens. **S**ed p̄mū credo melius. **I**nno. 6o in .c. i. de cele. mis. dicit. **U**idetur quibusdā qd siue ex necessitate siue ex voluntate: vel etiam ex negligētia ac curata p̄termittat clericus officiū ad quod tenebat: nō qd vltorius peccet si officia omissa non redicit: s̄ penitentia est et iudicanda de peccato omissionis. **N**ū satis est oueniens qd sacerdos in eo et p̄niam imponat: in qd deliquit. s. in dicēdo eadē officia q omisit. s. si in hō nō crederet ei p̄ficere mutabit ei in aliā p̄niam. **I**dem dicit **N**ostriā. **N**isi esset tanta multitudo officij reficiendū qd q̄si esset impossibile reficere. ff. de re iudi. l. impossibiliū. c. 1.

de peccis. c. ff.

Quid de illo q fecit p̄niam sibi iniunctam in peccato mortali: vel ieiunauit in peccato mortali: vel p̄termisit ieiuniū: vel p̄termisit audire missam: vel fregit quadragesimā: an teneatur ad restōnem reficiendo omnia ista: 7 an sit sibi iniungendū p̄niam qd reficiat. **R**ndet **R**ic. in p̄ sui qd libet. q. 20. q. nō. **C**ōcō. **S**co. in. 4. di. 15. tractas de p̄niam. i. de satisfactioe facta in peccato mortali. 7 dicit qd nō pōt satisfactio exterior fieri de vno peccato: ita qd remaneat ille satisfaciens in alio peccato: 7 p̄bat qd placaret deum: 7 tū esset inimic⁹: 7 quo ad hoc oportet satisfactioes esse coniunctas in volūte saltē habituali: s̄ nō in effectu nec in volūte tūc actuali. **S**z ista snia videt nimis dura cōt̄ peccatores: 7 occasio maioris obstinatiōis. **S**i eni vere iste hodie penitēs 7 humiliter recipiēs satisfactioem: puta ieiuniū trīs diez: tras recidiet in peccatū mortale. 7 de illo nō penitēs 2^a die ieiunat quia sibi impositū est. **S**i dicas qd ieiuniū istud 2^a diei non est aliqua satisfactio exterior: magna est occasio inducēdi hūc iam lapsū vt 2^a die nō ieiunet. 7 per oīs addat nouū peccatum mortale: qd trāsgrediendo p̄niam a sacerdote receptam: videt peccare mortalitē: cū sit trāsgressio p̄cepti ecclesie 7 vicarij vel in isto actu. **E**t hō possz formari talis rō si post lapsū 7 aī p̄niam nouā nō exequit p̄niam p̄tinā sibi impositā: peccat mortalit̄ nouo peccato. **I**git si exegit hūc facit: qd facit actū obediētie: nō facit actū obediētie nisi inquitū illud ipositum

est sibi vt pars satisfactiōis. Ergo vl
to sine p̄iudicio q̄ qui semel v̄ pe
nit̄z ꝛ recipit p̄niam vel satisfactiōē
rōdignam sibi impositā ab eccl̄ia: cla
re nō errante. quāviscunq̄ postea re
cidat nūq̄: tenebit nisi ad illā vnicā
satisfactiōem implendā ꝛ si eam im
pleat in caritate melius est: q̄ non tm̄
soluit penam: s̄ meret. Sed si imple
at eā volūtaria ex caritatē soluit pe
nā: s̄ nō meret gr̄am. si aut̄ ip̄a a deo
erigat ex caritatē soluit q̄dem penā
lz ip̄e nō soluat. Et in p̄mo q̄dem est
satisfactiō simplicit̄: q̄ recōcilians ꝛ
placans. In 2° aut̄ est satisfactiō quia
volūtaria redditio: s̄ non simplicit̄:
q̄ nec recōcilians nec placans. In tertio
est satisfactiō vltra quā nō exiget vl
terior pena. Ex 2° mēbro sequit̄ q̄ si
magna partem satisfactiōis imposit̄e
expleuit in peccato mortali: ꝛ post
iteratū penit̄z de peccato nō est iteratō
imponēda satisfactiō. p̄ p̄mo peccato
de quo satisfecit lz ex caritatē. sed tm̄
de nouis peccatis que fuerūt causa q̄
satisfactiō fuerit mortua. Et si argu
as fuit mortua: q̄ non fuit satisfactiō.
non sequit̄ nisi in tm̄ q̄ nō est satisfac
tiō recōcilians ꝛ placans in amicitia.
Et si arguas: igit̄ n̄ ē satisfactiō nō se
quit̄: quia sufficit deo q̄ aliquis vo
luntarie soluat penam debitā ad pu
nitōēz peccati cōmissi: quia sufficit q̄
multo magis videt̄ satisfactiō: q̄ pa
ret in actib⁹ humanis. Si enim alicui
offense in regē correspōdeat p̄cise fm̄
legem abscondat manus ꝛ isti etiā inui
to abscondat man⁹ satis patit̄: ꝛ regi
satisfecit sufficient̄: q̄ fm̄ iusticiam nō
d̄z ab eo exigere vlt̄iorē penā: ꝛ tm̄

4
nō recipit eū in gr̄a: ꝛ amicitia. Mul
to magi posset sufficē p̄ punitiōē cul
pe si aliq̄s debitā sibi penam infligē
lz non ad gr̄am vel amicitia: iudiciā
offensi. Ex 3° mēbro posset dici q̄ si
talīs p̄pter nouū peccatū in quod re
cidiauit damnaret̄ anteq̄ totā peni
tentia sibi impositā cōpleuisset puni
ret̄ in inferno tēporali pena correspō
dente illi q̄ non fuit hic soluta p^o ali
q̄d t̄pus nō puniret̄ aliq̄ pena p̄ illis
peccatis p̄ q̄bus fuit ista pena impo
sita sic ꝛ de veniali: q̄ moriens in pec
cato mortali siml̄ cum veniali nō pu
niret̄ eternalit̄ p̄ veniali vt dicit̄ in
ferus: ꝛ eodē mō in p̄posito ex quo
enī fm̄ plenā iusticiā punitiōem semel ē
imposita pena tēporis isti de peccato
de quo penituit vere: nunq̄ isti pro
isto peccato debet̄ nisi pena tempora
lis ꝛ ista soluta: nulla. s̄. debebit̄. **¶** **¶**
¶ Quid de sacerdote. Utrūq̄ sacerdos
qui p̄misit dicere 30. missas dictas si
ue appellatas beati Brogl. decē per
sonis separati: satisfaciāt dicēdo so
lum 30. an vō teneat̄ dicere p̄ quoll
bet̄ istoz decē q̄bus p̄misit dicere 30
ꝛ si dicat solū 30. p̄ omnibus decē te
neatur ad restōnem ꝛ satisfactionem
ꝛ supplementū aliaz omniū: q̄si dam
nificans in bonis anime istos q̄b⁹ p̄
misit vel mortuos eozū. Dñs Bona.
in. 4. di. 45. ar. 4. q. 3. dicit hanc que
stionē: querens cui magis p̄sunt sus
fragia: an ei qui magis meruit: an ei p̄
quo sp̄aliter fiunt. ꝛ Baret q̄ aliq̄z
opinio fuit vt p̄positiui q̄ suffragia
eccl̄ie siue sp̄aliter siue ḡnāl̄ facta:
magis p̄sunt ei qui magis meruit: ꝛ
ponūt̄ exēplū sic si candela accendat̄

poterat. teneat ei ad restitutionem. s. notificatio q. cu. absoluerit non potuit. **B**ndet **B**ul. q. sic. 7 peccat mortali. **R**ic. in. 4. di. 28. ar. 2. q. 5.

Utz damnificas aliquem in bonis aie vel corporis ex fraudulento consilio teneat ad restitutionem. **B**ndet **R**ic. in 4. di. 15. ar. 5. q. 2. q. sic. **E**t dicit q. appellatio fraudulenti consilij est in se maluz consilium datum ex ignorantia: quauis bonum consilium dare crederet: si homo debetam diligentiam non adhibuit ad sciendum q. ignorantia crassa. **p**pe. volu. est. di. i. c. sepe.

Quid de clerico q. teneat ad officium 7 ex negligentia uel lasciuia illud premitit: an teneat ad restitutionem. i. ut re dicere teneat: cum damnificauerit. se in bonis aie. **A**sten. li. 6. ti. 21. dicit **f**m **H**enr. q. si aliquis dimittat aliquam horam ex idustria: sine necessitate: mortaliter peccat. secus si ex obliuione. **Q**uoniam in illam negligentiam recollit: teneat sup plere vel illud quod omisit vel equiualens. **S**ed **p**nu. credo melius. **I**nno. 6o in. c. i. de cele. mis. dicit. **U**idetur quibusdam q. siue ex necessitate siue ex voluntate: vel etiam ex negligentia ac curata premitit: clericus officium ad quod tenebat: non q. ulterius peccet si officia omissa non redicit: si penitentia est et indicenda de peccato omissionis. **T**u satis est diuiniens q. sacerdos in eo et penam imponat: in q. deliquit. s. in dicendo eadem officia q. omisit. s. si in h. non crederet ei. **p**ficere mutabit ei in aliam penam. **I**dem dicit **H**ostien. **N**isi esset tanta multitudo officij reficiendi q. q. si esset impossibile reficere. **f**f. de re iudi. l. impossibiliu. ex.

De peccatis. c. si.

Quid de illo q. fecit penam sibi iurandam in peccato mortali: vel ieiunauit in peccato mortali: vel premitit ieiunium: vel premitit audire missam: vel fregit quadragesimam: an teneatur ad restitutionem reficiendo omnia ista: 7 an sit sibi iniungendum p. penam q. reficiat. **B**ndet **R**ic. in p. sui q. d. libet. q. 20. q. no. **C**oco. **S**co. in. 4. di. 15. tractas de penam. i. de satisfactioe facta in peccato mortali. 7 dicit q. non potest satisfactio exterior fieri de vno peccato: ita q. remaneat ille satisfaciens in alio peccato: 7 p. bas q. placaret deum: 7 tu esset inimicus: 7 quo ad hoc oportet satisfactioes esse coniunctas in voluntate salte habituali: 7 non in effectu nec in voluntate tunc actuali. **S**ed ista sententia videt nimis dura contra peccatores: 7 occasio maioris obstinatiois. **S**i enim vere iste hodie penitens 7 humiliter recipiens satisfactioem: puta ieiunium tribus diebus: raras reciduet in peccatum mortale. 7 de illo non penitens 2^a die ieiunat quia sibi impositum est. **S**i dicas q. ieiunium istud 2^a diei non est aliqua satisfactio exterior: magna est occasio inducendi hunc iam lapsu. ut 2^a die non ieiunet. 7 per omnia addat nouum peccatum mortale: q. transgrediendo penam a sacerdote receptam: videt peccare mortaliter: cum sit transgressio precepti ecclesie 7 vicarij dei in isto actu. **E**t hoc possit formari talis ratio si post lapsu 7 ante penam nouam non exequit penam p. nitam sibi impositam: peccat mortaliter non vno peccato. **I**gitur si exequit bene facit: q. facit actum obedientie: non facit actum obedientie nisi in quantum illud impositum

est sibi vt pars satisfactiōis. Ergo dī
eo sine p̄iudicio q̄ qui semel v̄e pe-
nit̄z ꝛ recipit p̄niam vel satisfactiōē
cōdignam sibi impositā ab ecclia: cla-
re nō errante. quāsi cūq; postea re-
cidit nūq; tenebit nisi ad illā vnicā
satisfactiōem implendāz ꝛ si eam im-
pleat in caritate melius est: q; non t̄m
soluit penam: s; meret. Sed si imple-
at eā volūtariē cū caritatē soluit pe-
nā: s; nō meret grām. si autē ip̄a a deo
exigat cū caritatē soluit q̄dem penā
lz ip̄e nō soluat. Et in p̄mo q̄dem est
satisfactiō simpliciter: q; recōcilians ꝛ
placans. In 2° autē est satisfactiō quia
volūtaria redditio: s; non simpliciter:
q; nec recōciliās nec placās. In tertio
est satisfactiō vltra quā nō exiget vl-
terior pena. Ex 2° mēbro sequit̄ q; si
magā partem satisfactiōis impositē
expleuit in peccato mortali: ꝛ post
iterū penit̄z de peccato nō est iterato
imponēda satisfactiō p̄ p̄mo peccato
de quo satisfecit lz cū caritatē. sed t̄m
de nouis peccatis que fuerūt causa q̄
satisfactiō fuerit mortua. Et si argu-
as fuit mortua: q̄ non fuit satisfactiō.
non sequit̄ nisi in t̄m q; nō est satisfac-
tiō recōcilians ꝛ placās in amicitia.
Et si arguas: igit̄ nō ē satisfactiō nō se-
quit̄: quia sufficit deo q; aliquis vo-
luntarie soluat penam debitā ad pu-
nitōēz peccati cōmissi: quia sufficit q̄
multo magis videt̄ satisfactiō: qd̄ pa-
tet in actib; humanis. Si enim alicui
offense in regē correspōdeat p̄cise s̄m
legem abscisso manus ꝛ isti etiāz inui-
to abscondat man; satis patit̄: ꝛ regi
satisfecit sufficiens: q; s̄m iusticiam nō
d; ab eo exigere vltcriorē penā: ꝛ t̄m

4
nō recipit eū in grāz ꝛ amicitia. Mul-
to magi posset sufficē p̄ punitiōē cul-
pe si aliq; debitā sibi penam infligēt
lz non ad grām vel amicitia; iudicia
offensi. Ex 3° mēbro posset dici q; si
talīs p̄pter nouū peccatū in quod re-
cidit uauit damnaref anteq; totā peni-
tentiā sibi impositā cōpleuisset puni-
ret̄ in inferno tēporali pena correspō-
dente illi q̄ non fuit hic soluta p^o ali-
qd̄ t̄pus nō puniref aliq; pena p̄ illis
peccatis p̄ q̄bus fuit ista pena impo-
sita sic ꝛ de veniali: q; moriens in pec-
cato mortali s̄m cum veniali nō pu-
niref eternalit̄ p̄ veniali vt dicit̄ in-
ferius: ꝛ eodē mō in p̄posito ex quo
enī s̄m plenā iusticiā punitiua semel ē
imposita pena tēporis isti de peccato
de quo penituit vere: nunq; illi pro
istō peccato debet nisi pena tempora-
lis ꝛ ista soluta: nulla. s; debebit. ¶ **¶**
¶ Quid de sacerdote. Utrūq; sacerdos
qui p̄misit dicere 30. missas dictas si
ue appellatas beati Brogl. decē per-
sonis separati: satisfaciāt dicēdo so-
lum 30. an vō teneat̄ dicere p̄ quoll̄
bet istoz decē q̄bus p̄misit dicere 30
ꝛ si dicat solū 30. p̄ omnibus decē te-
neatur ad restōnem ꝛ satisfactiōem
ꝛ supplementū aliaz omniū: q̄si vani-
ficans in bonis anime istos q̄b; p̄-
misit vel mortuos eorū. Dñs Bonz.
in. 4. di. 45. ar. 4. q. 3. dicit hanc que-
stionē: querens cui magis p̄sunt sus-
fragia: an ei qui magis meruit: an ei p̄
quo spealiter fiunt. ꝛ Rndet q; aliq;ꝛ
opinio fuit vt p̄positiui q; suffragia
ecclie siue spealiter siue ḡnialit̄ facta:
magis p̄sunt ei qui magis meruit: ꝛ
ponit̄ exēplū sic si candela accendat̄
a 3

coram dñite nō tm̄ p̄bet sibi lumen:
s̄ etiā alijs: 7 eis q̄ melius vident ma-
ius lumen p̄bet. exemplū etiā ponunt
in lectiōe q̄ tm̄ valet si legat omnib⁹
in cōi: quātū si in sp̄ali. 7 plus valet
assistenti q̄ meli⁹ intelligit etiā si pro
alio legat sp̄aliter q̄ min⁹ intelligit.
Si ḡ ita est in lumine creato: multo
magis in sacro: etiā si ita est in lectiōe
quō non in orōne: absq; dubio ita vi-
cunt. **E**t si obiecta cōis mos ecclesie
habet q; h̄ qd̄ sp̄aliter ecclesia magis
facit p̄ aliquo: non est p̄pter hoc q̄
magis illi p̄sint: s̄ q; libētius facit ho-
mo p̄ eo quē diligit sp̄aliter: 7 ma-
gis animat ad faciendū. **U**n̄ si istud ef-
fer notū simplicib⁹ nō ita libentē face-
rent suffragia. sed istud non credo: q; si
sic dicit Aug. d̄ cura p̄ mortuis agēda
q; sepultura valet in loco sancto pro-
pter orōnem sanctoz̄ qui orant p̄ eo:
ad cuius tumulū memorant̄ amplius
suffragia sunt ad soluendū penā siue
reatū: s̄ plus est satisfacere p̄ debito
m̄tozū q; vnus 7 facili⁹ satisfic̄ p̄ de-
bito vnus. ḡ plurib⁹ indigēt suffra-
gia duo q; vnus solus. **S**i ergo diuisi
vnt̄ inter eos vterq; habet minus.
ḡ nō videt q; equalit̄ se extendāt ad
oēs. **E**t ideo dicēdū illd̄ q; nō est sile-
q; ibi lumen totam sp̄m̄ rei in se de-
fert ad oculū: 7 sicut lectiō totam si-
militudinē vocis: s̄ non sic est in solu-
tiōe sicut est in aspectū 7 cōsideratiōe
quāuis enī duo creditores equaliter
possint 7 simul videre vnū aurū: non
tam̄ pōt equalit̄ solui duob⁹: si intel-
ligendū est in p̄posito qd̄ per suffra-
gia fit. **U**n̄ refert. **U**trū fiant p̄ pluri-
bus an p̄ vno: 7 ideo distinguendū

est hic q; suffragia ecclesie aut fiunt in
cōi: aut in sp̄ali. si in cōi p̄sunt et ma-
gis qui magis meruit 7 p̄desz̄ alijs
cōditionib⁹ parib⁹: q; nō tm̄ dignitas
s̄ etiā necessitas cōsiderat. 7 sic p̄bat
p̄tine rōnes. **S**i autē fiant in sp̄cia/
licei magis p̄sunt p̄ quo fiunt: 7 sic p̄-
bant omēs rōnes sequentes. **C**ōcor.
Ricar. in. 4. ea. vi. 7 ar. 7. q. qui dicit
Utrū suffragia facta p̄ pluribus tm̄
p̄sint cuiuslibet quantū si fierent p̄ illo
solo. 7 respondēs ad istā questiōem:
dicit p̄positū? 7 sui seq̄ces q; suffragia
facta p̄ pluribus tantū p̄sunt cuius-
libet quantū si fierēt p̄ illo solo: nisi q; si
ibi maior reuerētia fieret: sicut accen-
sa candela p̄ pluribus: 7 lectiō lecta
p̄ pluribus: tm̄ quēlibet iuuant q̄tū
cum iuuaret: si p̄ illo solo candela ac-
cenderet: v̄ lectiō legeret. **S**icut enī
spiritus exīstens in qualibet pte sui
loci cuiuslibet tm̄ p̄sens est totus sic spi-
rituale bonū plurib⁹ cōicatus a quo
libet totū habet. als enī recipiēti mul-
tos ad participatiōem bonoz̄ suoz̄
sua bona opera essent min⁹ vtilia: qd̄
falsum est: cum talis receptio opus
sit charitatis. **A**lii dicūt cōiūtiō: quia
si ita esset: vt dicit opinio p̄dicta: ille
q; p̄ vno defuncto tenet dicere vnā
missam 7 vnā p̄ alio si diceret vnā p̄
illis duobus cuiuslibz̄ solueret illud ad
quod sibi tenet. **P**reterea bonū fini-
tum quod sufficeret ad plenariā libe-
ratiōem vnus anime de purgatoriō
sufficeret ad purgatiōem omnīū alia-
rū ad equalem penam obligataz̄. **P**er-
suetudo ecclesie esset inutilis que suf-
fragia aliqñ facit p̄ sp̄alibus p̄sonis
q̄ omia falsa sunt. **I**te p̄ hac opinioe

facit. 17. **M**ostitōes de causis. omnis
 vrus vnica plus est infinita q̄ virtus
 multiplicata. i. vehemētiōis est vir-
 tutis: vt p̄ in comēto. Ergo suffragi-
 um cōicātū plurib⁹ mioris est virtu-
 tis respectu cuiuslibet q̄ si ad vnū so-
 lum esset vnū. Tenēdo ḡ hanc opi-
 nionē quā tenet ip̄e Ric. nō obstat si
 dicas q̄ cum plura sūt suffragia p̄
 diuitib⁹ q̄ p̄ pauperib⁹ melioris cō-
 ditionis essent diuites q̄ pauperes
 cōiū illud **Math. 5.** Beati pauperes
 spū s̄c. quia **Benedic** idēz Ricar. q̄ suf-
 fragia p̄sunt defunctis ⁊ per viā sa-
 tisfactionis ⁊ cōsolatiōis: eo q̄ p̄ cha-
 ritatem cōem quilibet de bono alte-
 rius cōsolaf. **P**rimo mō suffragia sa-
 cta puta p̄ viā satisfactiōis speālīe p̄
 vno tm̄ magi. p̄sūt illi q̄ alijs: immo
 alijs nō p̄sūt de lege cōi. **S**ecūdo mō
 adhuc magi. p̄sūt illi q̄ alijs si chari-
 tatem habēt equalē: q̄ ceteris pari-
 bus magi gaudet q̄libet d̄ bono suo
 q̄ alteri: tm̄ ali⁹ p̄ tantā charitatem
 h̄re q̄ plus cōsolaf de suffragio q̄
 fit p̄ alio q̄ ille p̄ quo fit. Ergo ar-
 guis q̄ melioris cōditiōis essent diui-
 tes q̄ pauperes cum plura suffragia
 fiant p̄ eis. **D**ico q̄ nō est incōueniens
 pauperes simpliciter esse melioris cōdi-
 tionis q̄ diuites: quāuis diuites in h̄
 melioris cōditiōis sint: iux̄ illud pro-
 uer. 13. Redēptio aīe vīrī: d̄sultie sue
 quāuis s̄m glo. ibi per diuitias bona
 opera intelligant. **I**tē nō ob. dictum
Hiero. de cōse. di. 5. c. nō mediocriter
 vbi d̄r. q̄ cum p̄ centū aiabus psal-
 mus vel missa d̄r nil min⁹ q̄ si p̄ vno
 quolibet ip̄az diceref accipif. q̄ **B**en-
 det Ric. dicēs. q̄ verbū **Hiero.** debz

intelligi de valore per viam cōsolati-
 onis: vt dicunt qdam. **S**ed tm̄ adhuc
 non videt̄ vez: q̄ plus gaudet q̄libet
 de bono ip̄uo q̄ alioz. **D**icit ḡ q̄ re-
 ferendo alioz opiniōem. ibi loquitur
Hiero. **I**tem non ob. q̄ bona gloīe
 plurib⁹ cōicata nō minuunt singulis.
 ḡ a simili nec bona gratie. **S**uffragia
 autē bona gratie sunt. ḡ q̄ **B**ndit idē
 Ric. q̄ nō est simile: q̄ gloria respicit
 omnibus vnū bonū coe ⁊ p̄sens: s̄ suf-
 fragiū ḡre respicit reatum pene in sin-
 gulis diuersum **A**d exempla autē que
 p̄ p̄ma opiniōe adducebant respon-
 dit q̄ nō valēt: q̄ lumē cādele ⁊ vox
 doctoris se cōicant p̄ nature necessita-
 tem: s̄ suffragia cōicant̄ per suffragi-
 tis intentiōem. **A**d illud etiam q̄ ta-
 ctum fuit i questiōe. s̄ q̄ recipiēti mal-
 tos ad participatiōem bonoz suoz:
 sua bona opera min⁹ essent vtilia. vi-
 cendū q̄ nō sequif: q̄ plus cōfert sibi
 illud opus charitatis in bona sua cōi-
 cando q̄ sibi detrahaf etiā q̄ ad pe-
 ne sue remissiōem de fructu bonoz su-
 ozū cōicatoz: ⁊ bona etia sic cōicata
 facienti ea in nullo sunt min⁹ vtilia: s̄
 magis quo ad augmentū p̄m̄ in vi-
 ta eterna. hec Ric. **I**tem non ob. s̄m
Bona. q̄ oblatio precij in cruce eq̄li-
 ter p̄sitet: si esset oblata cuiuslibet p̄ se
 ⁊ tm̄ p̄dest cuiuslibet quantū meruit. ḡ
 oblatio sacrificij in altari pari rōne:
 cum sit illius oblatiōis memoriale: q̄
Bndit idem **Bona.** q̄ quāuis idem
 sit: nō tm̄ vtrobiq̄ vniformit̄ operaf.
Nam in cruce effusum fuit precij in
 oīmoda plenitudine: s̄ in altari habz
 effectū determinatū: cum quotidiē af-
 sumaf ⁊ p̄pter hoc p̄ma oblatio. s̄ in

eruce nō iteraf: sed 2^a iteraf. 7 ideo
illa nō valet rō: quia pcedit ac si esset
ēqlis effect⁹: 7 iter illā p omnibus est
oblata. h̄ aut̄ spealiē p̄t fieri. Nec ob
stat illud Hiero. q̄ cū p centū aiab⁹
psalm⁹ vel missa dicit̄ nil min⁹ q̄ si p
vno qliber diceret̄ accipis. dicenduz
enī q̄ Hiero. sic p̄ ex addudū loquit̄
quantū ad meritū faciētis: nō quantū
ad vtilitatē ei⁹ p quo fit. hec Bona.
Cōcor. Tho. in. 4. di. 45. h̄ Archid.
aliē dicat in. d. c. nō mediocrit̄. i glo:

¶ Quid de dñis t̄paliibus qui **¶** iz
damnādis vltimo supplicio deuegāt
sacramētū p̄nīe: 7 eos sine cōfessioe oc
cidi faciūt. R̄deco: p̄cipit̄ eis ne h̄ fa
ciant: s̄ petentib⁹ p̄mittāt cōfiteri: 7 p̄
cipit̄ ordinarijs vt eos moneāt: 7 si
necesse fuerit ecclastica censura cōpel
lere nō omittāt. alia autē restitutio
hic fieri non potest: nisi q̄ erit anima
taliū dñoz p̄ aia talis occisoz sine pe
nitētia. vt in. c. i. de pe. 7 remis. i cle.

¶ De restōne damnificantū in bonis
corporis.

¶ Uero ad qd tēaf dānificans
¶ aliquē i bonis corpis. R̄ndit
Sco. l. 4. di. 15. **¶** aut̄ itulit
vltimū damnū. s. mortē. aut̄ damnū
aliq̄d citra vltimū. i. citra mortē. 7 il
lud est duplex. s. remediabile: 7 irre
mediabile. exemplū homicidiū est ir
remediabile 7 mutilatio: q̄ impedit
ex toto actū humanū q̄ op̄t̄it homi
nī fm̄ illud membz: puta abscidit ma
nū dextrā. Remediabile sine curabile
vt vulneratio vltia lesio curabilis.
¶ Si in mutilatioe: hoc dupliciter. vel
q̄ enormis q̄ ex toto impedit aliquē
actū humanū q̄ cōpetit̄ hōi fm̄ istaz

partē amputatā: vt in amputatione
manus dextre. vel nō enormis. i. non
impediēs actū humanū: vt est ampu
tatio digiti vlt̄ partis ei⁹. Pro primo
damno. s. vite ablatione regularit̄ in
multis cōstatibus statuta est lex tali
onis. s. vt homicida moriāf 7 rōnabi
lit̄: q̄ h̄ non solū op̄t̄it legi Moisi: s̄
etiā nālī rōni: 7 approbatū 7 cōfirma
tū in lege euāgelica Math. 26. Ois
q̄ gladio occidit: gladio p̄bit. 7 per
cōns vbiq̄q̄ lex talis de vita p̄ vita
reddēda: est statuta iuste. de h̄ Ro.
do. ut dicit̄ Asten. in sū. li. i. ti. 22. q. 4.
in p̄n. de hoc etiā in sum. cōfessorū. li. 2.
ti. 6. q. 2. debz homo patient̄ soluere
istā penā: q̄ si aliter nō sit sibi statuta
nullus v̄z sibi inferre mortē: q̄ nullus
v̄z esse homicida sui sine spālī p̄cepto
dei: s̄ expedit̄ sibi q̄ exponat̄ vitā su
am in omni cā iusta: vt pote cōf̄ in
imicos ecclē 7 p̄ restōne faciendā il
li cuius vitam abstulit: q̄ si tantā re
stitutioem nolit facere: nō pōt̄ oīno eē
immunis sine restitutioe. Sicut qdaz
satuū absoluūt̄ homicidas nō eis on̄
dentes restōnem necessariō incuben
tem: q̄ si facili⁹ possit̄ p̄transire homici
da q̄ vt ita dicit̄ bouicida 7 canicida
q̄ si occidisset bonē p̄mī sui vlt̄ ca
nem: non absolueref sine restōne. Te
nenē q̄ ad restōnem speālem faciendā
equivalentes vite quā abstulit sicut
pōt̄ esse equiualētia in talib⁹ nec hoc
solū: s̄ si interfect⁹ sustēt̄ ab aliquof
. s. p̄mē 7 matrē vel p̄p̄inos: tenef
interfectoz omib⁹ illis ad tantā resti
tutioem quantā illis abstulit p̄ inter
fectioem illius p̄sone: 7 q̄ vix possit̄
aliquis digne recōpensare p̄ actioes:

illud qđ absulit homicida expediret simpliciter anime talis qđ solueret p passionem voluntarias vel patiente suscipias vt. f. occidat p homicidio: 7 id optime a coitatus pulsus est vt occidens occidat. Idem Rodo. vt dicit Asten. in sum. li. i. ti. 22. q. 4. in pn. 7 de hoc etiā in sum. cofel. li. 2. ti. 62. q. 3. In alia vero damnificatiōe in corpore. s. in mutilatiōe enormi vel non enormi cōiter non est statuta in ecclesia restitutio nisi pecuniaria: 7 illa debet correspondere nō solū damno qđ incurrit quis p mutilatiōem p toto tpe futuro quo vfurtus esset qđ membro isto absciso: s. etiam expen. expositas in curatiōe. ext. de iniur. 7 dam. da. c. i. 7 sumit Exo. c. zi. vbi dicit Si p cussit alter p. m. suū: 7 ille mortuus nō fuerit s. iacuerit in lecto: qui percussit: operas eius 7 expen. in medicos restituat vltra placatiōem ipsius legis que regreret etiam si nō esset talis mutilatio. Itē dicit correspondere restitutio cōsolatiōi ipsius afflicti: qđ ppetua est sibi desolatio de tali mutilatiōe. plus enī est ponderāda mutilatio pauper. qđ diuit. qđ magis indigebat parte abscisa ad victum necessariū acquirendū: qđ plus fuisse vlt. parte illa ad sibi necessaria pcurāda: l. ex alia parte sit aliqua additio pponderans. l. dignitas plone. s. hoc parū est respectu pme cōditionis. Concor. Lan. in. 4. di. 15. qui dicit qđ damnificans aliquē in mēbro corporis: puta mutilando: tenet ad restōnem p cura medici p. soluēda p victu assequēdo quo caret ppter membra mutilata toto tpe vite sue. vt in. c. i. de iur.

7 dam. da. 7. ff. ad. l. acquil. l. qđ actio ne. Item tenet ad cōsolatiōem afflicti 7 qđ humiliet se sibi. vide etiam de h. Asten. in sum. li. 5. ti. 29. qui allegat dictū Sco. Item dicit Spe. in ti. de iniur. 7 dam. da. s. sequit. s. si nūqđ dices. Sed nūquid p libero homine occiso p. agi acquilia. Bendeo sic: 7 cum liber corp. non recipiat estimatiōem. vt. ff. si qua. pau. fe. di. l. pe. a get ad mercedes medicor. 7 alias expensas factas in curatiōe. Veniet etiam estimatio operarū qbus pater occisi caruit 7 caritur. est: aut estimatio libertatis vel cicatrici vel membrorū ei. ff. de iniur. l. ex hac lege. 7. ff. d. his qui deie. vel effu. l. si. Cōcor. Ricar. i. 4. di. 15. ¶ 14 Quid si statim obit nec alique ipse se in medicis facere sunt. Bander idem Spe. vbi. s. q. tunc estimabunt opere qbus pater occisi cariturus est: vel si pater occisus ē: estimabit heres operas illas quas amisit 7 habere potuit tēpore vite sue: puta quia erat cerdo vel pelliparius vel mercator vel aduocatus. ¶ 15 Quid si nullam habuit artem. dicit idem vbi. s. q. estimabitur interesse. vt ar. ff. de li. cā. l. si. 7 ar. ff. de usu. l. arborib. s. de illo. ¶ 16 Sed vsq. ad qđ tps estimabūt opere qbus caritur. est. Bander idem qđ vsq. ad tps quo verisimilit. ē illū occisum viuere potuisse iux. estimatiōem legi. ff. ad. l. fal. l. i. 7. l. hereditatū op. tatiōe. 7. ff. de iust. l. cū bi. ¶ 17 Sed quid si quis occiderit i necessitate inuitabli. i. grā sue defensionis mortē alit. euitare non valens. suum

occidit vel mutilat inuasore. **B**ndit
sicut tex. dicit in cle. i. de homici. q. nul
lam penā incurrit nec irregularitatē
et dicit ibi glo. vt q. sic artatus erat
q. fugere non poterat: nec se clamore
vel alit' iuuare: nam defensio siue ppul
satio iniurie est de iure nāt. vt insti. de
tur. na. gen. et ciuili. §. ius autē gentiū
dūmodo fiat cum moderamine incul
pate tutelē: quod moderamen consistit
circa tria. videlicet in factoz qualita
te. in t'p'is congruitate. et in necessitatis
euitabilitate. fm glo. in l. i. c. vii. vi.
Primo igitur in factoz q'itate debet esse
paritas: vt equa lance et equo modo
et actu congruente resistat. vnde offen
sus sine armis nō potest cū armis of
fenderē nisi aliud suadeat viriū ineq
litas. vnde si pugnis vni⁹ plus p't q'p
enit' alterius: licitum est ense peute
re: vt ibi vult glo. ff. de penis. q. dese
ctum viriū potest supplere cum iuua
mine armoz. p'sumit enim iuuenis po
tentior: sene siue adolecēs ad labores
corp'is supportādos. l. aut datum. §.
quicūq. et ibi loquit' glo. ff. de penis.
et de renuncl. c. i. et sanus potēti⁹ infir
mo. **C.** de men. val. l. i. li. li. **Q**uid si
qs insultauit me cū baculo et ego eū
peremi cum gladio: an puniar. **Bal.**
decidit per thozicam glo. dic. l. i. c.
vii. vi. **Q** aut insultat⁹ poterat se alit'
defendere: et punif. aut non poterat:
tunc non punif. **E**t eodem modo dic
de eo qui insultauit me sine aliq' gene
re armoz volens mihi dare maxilla
tam manu vacua: ego ne hoc accide
ret: cum non debeā expectare me pri
us perenti. vt dicit glo. in d. l. i. cum
gladio peremi. nam si poterā me alit'

defendere tunc punior: quia nō serua
ui modū defensiois: s' fuit excessus: ni
mis vltra terminos defensiois et vin
dictam assumpsi. **S**i autē cōstet q. ali
ter euadere non poteram quin euz vi
tuperio peuterer: et tunc non punior.
Nam si hoc licet p'p' res defendēdas
vt. d. l. i. multo fortius p'pter p'sonam
et cor'p' nostrū: q' est dignius. vt. l. in
seruoz. §. si. ff. de penis. **I**n dubio autē
Utrū potuerim me aliter defendere.
p'sumit q. sic inter pares: secus inter
impares p'pter inequalitatē virium:
vt dictum est. **U**nde multe circūstan
tie ponderāde sunt: vt aliter nō. m. d.
. **E.** de sicca. **S**ed quero an quis te
neat aufugere. **R**ndz q. sic: cū sibi nō
nocet et alteri p'dest. l. z. §. itē varijs
ff. de aqua plu. ar. **F**allit vbi inferitur
violētia circa res ad eaz occupatio
nē vel destructionē. q. fuga traheret
secum periculū circa res. l. z. §. si quis
autē. ff. de vi et vi ar. et l. i. c. qū li. sine
iudi. se vin. **S**ecūdo fallit vbi inferit
violētia circa personas: et fuga esset
periculū allatura: puta q. inimic⁹ est
sibi ad spatulas et vertendo tergum
ad fugā posset de facili vulnerari. ff.
ad l. acquit. l. sciētia. §. qui cū aliter
Tertio fallit qū fuga importat peri
culū honoris: q. honor est omī lucro
p'ferendus. l. iulian⁹. et in glo. ff. si quis
omis. cau. te. **D**ixi 2° q. moderamē cō
sistit in t'p'is congruitate: nam debet in
cōiuncti flagrante adhuc maleficio
violētie: inuasore repelli. l. z. §. cum
igit. ff. de vi et vi arma. et hoc est ve
rum de violētia illata persone i qua
videt fieri ad defensam: ne iterato p
cutiat si fiat in cōiuncti. l. si ex plagis

7
§. tabernarius. ff. ad. l. acquil. 7. c. oli
de resti. spo. Si autē fiat rixa separa
ta 7 sic nō incōtinenti: tūc videt fieri
ad vindictā: ideo nō licet. vt nōt gl.
in verbo repellere. in. c. significasti. de
homici. Si tñ p̄cussus insequat p̄cus
sorem fugientē: 7 eam pcutiat miti
punit. s. tanq̄ culpabilis: non tanq̄
dolosus: q̄ difficillimū est iustū obtē
perare doloze. l. si adulteriū. §. Im
peratoz. ff. de adulte. Sed quero cuz
nō debeā expectare me pcuti: cū nul
lo remedio tollat illata percussio: vt
nō. in. l. si qs puocat. C. de appel. 7. l.
in bello. §. fieri. ff. de capti. An debeā
expectare aliquē actum fieri ab offen
dente. glo. dicit q̄ sic. in. d. l. i. vt armis
insultari clamore 7 minus terreri. nā
omnia ista p̄uenire non possum: q̄ in
cepto: rixe est ille qui p̄t impune of
fendi. l. si ex plagis. §. tabernarius. ff.
ad. l. acquil. An autē mine sint suffici
entes aliter sufficiens metus terroz.
glo. tangit in. l. metus. ff. ex qui cau
ma. 7. is. q. s. c. i. 7 Bar. in. l. metuz. C.
eo. dicit q̄ sic: si est homo q̄ cōsueuit
exequi factō: aliter non vt sic ex perso
nis hominū facta pensem. l. i. C. si qs
impe. male. Bal. dicit q̄ verbis cōtra
verba est resistendū: nō ad manus 7
ferrū veniendum. Ad q̄d facit q̄d nōt
Spe. in. ti. de accusa. §. iste. v. quid si
vocauit te latronē. 7 hoc nisi mora es
set periculū allatura: vt q̄ forte mi
nator expectabat socios venientes q̄
bus resistere nō potuisset: q̄ tūc licet
ante temp⁹ occurrere. l. i. C. q̄n li. sine
iu. se vind. 7c. Dixi 3° q̄ moderamen
cōsistit circa necessitatis euitabilitatē
nam moderate 7 ad defensionē dicit

fieri q̄d ex necessitate fit. vt. d. l. sciam
§. quia cum aliter. ff. ad. l. acquil. nec
curam⁹ equalitatē vbi non possum⁹
euitare necessitatē. nam necessitas fa
cit delictum pbabile 7 excusabile: q̄d
aliter nō esset. ff. de manu. testa. l. qui
potuerit. cessante enim necessitate vi
catur potius offensio vel vindicta q̄
defensio: vt innuit gl. in. d. l. z. C. vii
vi. In dubio autē quis intelligatur
pcutere ad defensionem vel vindictā: di
cit Bal. in. d. §. tabernari⁹. q̄. s. dum
es in actu percutiendi pcutio te p̄t⁹:
7 tunc est ad defensionem: secus si p̄cu
tio etiā incōtinenti post q̄ me percus
sisti: q̄ tunc dicit ad vindictam nisi fa
cerem ne iterato pcuteres: Si vō nō
apparet que percussio p̄cesserit: in du
bio p̄sumit culpa eius qui puocauit
l. puocauit. §. cuz arietes. ff. si qua
pau. se. vi. Et ibi dicit Bal. q̄ insul
tatus in dubio p̄sumit fecisse ad sui
defensionem: p quo uide glo. in. c. signi
ficasti el 2°. de homici. 7 per Inno. in
c. si uero. de sen. excōi. Et adde q̄ ubi
est licita offensio est illicita defensio:
sed debet equo animo tolerare: ut
glo. tenet in. l. ut uim. ff. de iureiu
ran. 7 hoc est clarum ubi inferitur a
publica persona. ut a iudice uel execu
tore iusticie suum officium exercente.
l. qui restituere. ff. de rei uendi. 7. l.
si quis missus. ff. ne uis fiat ei. 7. l. nō
uidetur. §. qui iussu. 7 in glo. ff. de re
gu. iuris. 7 ideo licite captum a fami
lia potestatis recalcitrantē 7 resisten
tem licet familie in subsidium occide
l. si seruus. C. de his qui ad eccle. cō
fu. 7. l. quā admodum. §. 4. ff. ad. l.
acquil. Idem etiam ubi inferē licite

a puata persona: ideo non licet filio restituere patri corrigenti: nec seruo dno. l. nec quanq. §. cōminari. ff. d. of. p. con. 7 le. **E.** de emen. ser. 7 de emen. va. p. primi. l. i. nisi esset nimia seuitia: quia tunc licet eis officium iudicis implorare si fiat seuitia cōtra officiū pietatis. s. de his qui sunt sui vel alie. iur. §. si. Item Alex. de ales in 2° super illo p̄cepto Non occides. dicens q̄ qdam distinguūt necessitatem euitabilem 7 inuitabile. Si sit necessitas euitabilis q̄ possit aliūde euadere: nō occidēdo: 7 occidat: est homicida. als sec^o. put dicit Aug. sup Math. cum aliquis ab homine occidit multū distat vtrū vlciscendi cupiditate fiat sicut fit ab inicio: vel iniuste aliqd auferendi sicut a latrone vel obediendi ordine sicut a iudice. vel euadēdi vel s̄bueniēdi necessitate. p̄mo casu homicida est. 2° nō.

¶ Quero cū in crimine lese maiestatis ex sola scia quis teneat vbi reuelauerit. vt. l. q̄ quis. **C.** ad. l. iul. maie. Donec q̄ quis sciat tū non p̄bare an eum puniens sit homicida. Respondet Jo de pla. insti. de publi. iudi. §. publica autē iudicia. q̄ sic. nam illud q̄ dicitur q̄ ex sola scia quis tenet intelligit q̄ scia est p̄babilis p. l. qui accusare **C.** de edendo. Ad quid enim tenetur quis reuelare quod non potest p̄bare: certe nemo tenet se s̄b̄icere tōmētis que hoc casu dilatori infigunt. l. 2. **C.** ad. l. iul. maie. nec s̄b̄icere se iqualori carceris. **C.** de actusa. l. si. Nulla enī est culpa in discrimine vite se non ponere: vt voluit glo. in. l. nemine. **C.** de infami. qui ergo solum

audiuit 7 nō reuelauit quia probare nō poterat immunis est a delicto. p. tex. in. l. nostris. in fi. **C.** d. calumnia. 7 idem dicit cōsuluisse Bal. in quodam cōsilio: quod incipit Quāq̄ ablata sint multa 7 pulchra. qui dicit Assesores cunctes per officia: 7 occidentes homines p̄pter soluz non reuelare secretum non p̄babile omnes sunt homicide: 7 per oīs tenēt ad restōnem: de qua. s. quia visus videt velit vel nolit. auris audit velit v̄l nolit: quia sensus 7 primi motus non sunt i potestate nostra. vt nōr glo. in. l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. 7 iur. in verbo cōiugatio.

¶ Quero an seditiones 7 cōspiratiōes que fiunt tota die in ciuitatibus: vbi sunt partialitates: per quas cōspiratiōes vna pars cōspirat aduer^o aliā deponēda 7 statū assumēdū cadant in crimen lese maiestatis vt sic bona publicent: 7 alie pene. d. l. quisquis. **C.** ad. l. iul. maie. vendicent sibi locuz. gl. voluit q̄ sic. i. l. fallacif. **C.** d. abol. in verbo prodita. alia glo. voluit cōtrariū in. l. 2. ff. eod. in verbo in urbe. Salpce. cōcordat in vicia. l. fallacif. q̄ si hoc sit ut eruat ciuitas de subiectiōne imperij uel pape: tunc est crimen lese maiestatis. Si autē fiant p̄pter deponēdū regentes: tunc ē crimen seditiōis: q̄ d. l. 3. sit capitale naturaliter uel ciuilitate fm cōditiōem psonaz ut nōr in. l. i. **C.** de sediti. tū nō in fligit omnes penas p̄ crimine lese maiestatis impositas: nisi fieret in urbe romana. ut in. d. glo. 7 ibi p̄ Andrea de Perasio.

¶ Quid autē si quis cōmittit p̄ditōem

coñ vnū et istis tyrannis italie qui
 bodie regnāt: nūquid habeat locum
 pena lese maiestatis. Rndet idēz vbi
 .s. aut nō recognoscit superiorē: 7 nō
 h3 locū. 7 de eo vt de pncipe est iudi/
 candū. ar. eoz que notāt doctores in
 l. hostes. ff. de capti. Aut recognoscit
 vt q̄ est vicarius imperij: 7 tūc licet
 crimen lese maiestatis habeat locum.
 l. i. §. cuius ne opera. ff. eo. nō tū pena
 incapacitatis extendit ad filios. vt. d.
 l. eoz fm Saly. in. d. l. q̄ quis: C. ad
 legē iulīā maiestatis. ¶ Zi

Quid de legib⁹ statutib⁹ fures oc
 cidi. Rndet Sco. in. 4. di. is. q̄ sūt in/
 iuste: 7 p̄ oñs occidētes sunt homici/
 de. Ad argumētū Sco. dicendum: q̄
 lex vetus penam talionis dedit: s̄ lex
 euāgelica nullā statuit penam. Lex au
 tem nālis penas statuit: 7 ideo lex e/
 uangelica nō punit illum: s̄ lex nālis.
 7 hoc ē quod dicit nouis superueni/
 entibus: que pertinet ad legem nouā
 vetera p̄ncipietis: que indicit lex vet⁹:
 7 omedetis vetustissima veterū. i. vte
 mini quibus ptinent ad legem natu/
 ralem. hec snia habet in. z. Petri. 3o.
 di. 39. in. 7. p̄cepto. vbi tenet q̄ licet
 occidere furē. Nam fm q̄ habet i. 22.
 q. 5. c. si non licet. Et intitulat Aug. in
 p̄mo de ciui. dei. qui dicit q̄ his ecce
 ptis quos lex iusta generalit̄ vel spe
 cialiter iubet occidi: q̄ quis hominē
 occiderit criminis reus erit. que autē
 sit lex iusta ipse determinat in libro
 de libero arbitrio: q̄ b̄ueniter nulla
 nisi vel que descendit a lege diuī/
 na: sicut conclusiōes p̄actice a p̄ncipij
 p̄acticis: vel que cōcordat legi diuī/
 ne: v̄ ad minus non discordat de ma

teria. vide per Hostien. in sum. li. i. ti.
 22. q. 4. in p̄n. qui allegat Rodonē.
 Item vide in sum. confes. li. z. ti. 6. q.
 3. Ad p̄positum lex diuina absolute
 prob̄ buit homines occidi: 7 nulli li/
 cet inferiori in lege superioris dispen/
 sare. Ergo nulla lex positua cōstitui/
 ens homines occidi iusta est si in illis
 casibus statuat: in quibus deus non
 excipit. Excipit autē in multis. vt pa
 tet in Ero. s. blasphemā: homicidio:
 adulterio: 7 multis alijs. Hoc verūz
 videt nisi furto adiundū fuerit homi
 cidū v̄l in re v̄l in p̄sumptiōe vel cō/
 temptu iudicis. v̄l frequentia: vel h̄.
 tūc videt posse occidi: vt ponit glo.
 puerbior. 6. sup verbo 7 liberabit
 se. null⁹ igit iuste fm legē occidit vbi
 si lex positua infligit homicidū: si nō
 excipit ille casus a deo p̄hibete ho/
 micidū: imo lex diuina voluit furem
 puniri pena pecunialit̄ 7 nō pena mor/
 tis. Eocoz. Ian. 8. 7 etiā lex humana
 ciuilis. s. gñalis: nisi in frangēte pacez
 7 stratā: qui p̄t etiā p̄ quinq̄ solidis
 suspendi. vt in decima coll. de pa. te/
 nen. §. si quis quinq̄ solidos. ¶ 22
Quid de p̄posito lictore siue spicula
 toze cui p̄cipit interficere lata sen/
 tentia per iudicem. Rndet Alexā. de
 ales vbi. s. q̄ si sententia iudicis exp̄
 mat errorem v̄l iusticiā non tenetur
 eum interficere: sed tenetur facere q̄d
 in se est vt liberet innocentēz. quod si
 non possit creditur non peccare. tunc
 eni m̄ imputabit iudici non p̄posito
 7 in hoc casu valet illa auctoritas:
 Ille facit cuius auctoritate fit. Aug. i
 li. i. de ciui. dei. Non ille occidit q̄ mi
 nisteriū debet iubēti sic adminiculz

a puata persona: ideo non licet filio restituere patri corrigenti: nec seruo dño. l. nec quanq. §. cōminari. ff. d. of. pcon. 7 le. **C.** de emen. ser. 7 de emen. da. p. p. i. l. i. nisi esset nimia seuitia: quia tunc licet eis officium iudicis im- plozare si fiat seuitia cōtra officiu pi- etatis. s. de his qui sunt sui vel alie. iur. §. si. Item Alex. de ales in 2° su- per illo pcepto Non occides. dicens q. qdam distinguūt necessitatem eui- tabilem 7 ineuitabile. Si sit necessi- tas euitabilis q. possit aliunde euade- re: nō occidēdo: 7 occidat: est homici- da. als. sec^o. put dicit Aug. sup. Math. cum aliquis ab homie occidit multū distat vtrū vlciscendi cupiditate fiat sicut fit ab inicio: vel iniuste aliquid au- ferendi sicut a latrone vel obediendi ordine sicut a iudice. vel euadēdi vel s̄bueniēdi necessitate. pmo casu ho- micida est. 2° nō.

C 18
Quero cū in crimine lese maiestatis ex sola scia quis teneat vbi reuclauit. vt. l. q. quis. **C.** ad. l. iul. maie. Do- ne q. quis sciat tñ non pōt pbare an- cum pntens sit homicida. Rndet Jo- de pla. insti. de publi. iudi. §. publica autē iudicia. q. sic. nam illud qd dicit q. ex sola scia quis tenet intelligit qñ scientia est pbabilis p. l. qui accusare **C.** de edendo. Ad quid enim tenetur quis reuelare quod non potest pbare: certe nemo tenet se s̄bñere tormē- tis que hoc casu vilatori infligunt. l. 2. **C.** ad. l. iul. maie. nec subñere se squalori carceris. **C.** de accusa. l. si. Nulla enī est culpa in discrimine vi- te se non ponere: vt voluit glo. in. l. neminē. **C.** de infami. qui ergo solum

audiuit 7 nō reuclauit quia probare nō poterat immunis est a delicto. p- ter. in. l. nostris. in. fi. **C.** d. calumnia. 7 idem dicit cōsultisse Bal. in quodam cōsilio: quod incipit Quāq. ablata sint multa 7 pulchra. qui dicit Asses- sores cunctes per officia: 7 occidentes homines ppter soluz non reuelare se cretum non pbabile omnes sunt ho- micide: 7 per dñs tenet ad restōnem: de qua. s. quia visus videt velut vel nolit. auris audit velut vel nolit: quia sensus 7 pimi motus non sunt i po- testate nostra. vt nōr glo. in. l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. 7 iur. in verbo cō- iugatio.

C 19
Quero an seditiones 7 cōspiratiōes que fiunt tota die in ciuitatibus: vbi sunt partialitates: per quas cōspira- tiōes vna pars cōspirat aduer^o aliā deponēda 7 statū assumēdū cadant in crimen lese maiestatis vt sic bona publicent: 7 alie pene. d. l. quisquis. **C.** ad. l. iul. maie. vendicent sibi locuz. gl. voluit q. sic. i. l. fallacif. **C.** d. abol. in verbo prodita. alia glo. voluit cō- trariū in. l. 2. ff. co. d. in verbo in urbe. Salyce. cōcordat in dicta. l. fallacif. q. si hoc fit ut eruat ciuitas de subie- ctione imperij uel pape: tunc est cri- men lese maiestatis. Si autē fiant p- pter deponēdū regentes: tunc ē cri- men seditiōis: qd lz sit capitale natu- raliter uel ciuilitate fm cōditōem pso- naz ut nōr in. l. i. **C.** de sediti. tñ nō in- fligit omnes penas p crimie lese ma- iestatis impositas: nisi fieret in urbe romana. ut in. d. glo. 7 ibi p Andrea de Perusio.

C 20
Quid autē si quis cōmittit pditōem

coñ vnūm ex istis tyrannīs italie qui
 hodie regnāt: nūquid habeat locum
 pena lese maiestatis. Rndet idē; vbi
 s̄. aut nō recognoscit supertorē: 7 nō
 h3 locū. 7 de eo vt de p̄ncipe est iudī-
 candū. ar. eoz. que notāt doctores in
 l. hostes. ff. de capti. Aut recognoscit
 vt q; est vicarius imperij: 7 tūc licet
 crimen lese maiestatis habeat locum.
 li. s̄. cuius ne opera. ff. co. nō tū pena
 incapacitatis extendit ad filios. vt. d
 .l. eoz fm Saly. in. d. l. q̄ quis: C. ad
 legē iulīā maiestatis].

Quid de legib⁹ statuentib⁹ fures oc-
 cidī. Rndet Sco. in. 4. di. is. q; sūt in-
 iuste: 7 p̄ oīs occidētes sunt homici-
 de. Ad argumētū Sco. dicendum: q; lex
 vetus penam talionis dedit: s̄ lex
 euāgelica nullā statuit penam. Lex au-
 tem nālis penas statuit: 7 ideo lex e-
 uangelica nō punit illum: s̄ lex nālis.
 7 hoc ē quod dicit nouis superueni-
 entibus: que pertinēt ad legem nouā
 vetera p̄ncipietis: que indicit lex vet⁹:
 7 omeditū vetustissima veterū. i. vte
 mini quibus p̄tinent ad legem natu-
 ralem. hec snīa habet in. z. Petri. 3o.
 di. 29. in. 7. p̄cepto. vbi tenet q; licet
 occidere furē. Nam fm q; habet i. 22
 q. 5. c. si non licet. Et intitulat Aug. in
 p̄mo de ciui. dei. qui dicit q; his ecce
 ptis quos lex iusta generalit̄ vel spe-
 cialiter iubet occidi: q; quis homin⁹
 occiderit criminis reus erit. que autē
 sit lex iusta ipse determinat in libro
 de libero arbitrio: q; breuiter nulla
 nisi vel que descendit a lege diuī-
 nas: sicut cōclusiōes p̄actice a p̄ncipij
 p̄acticis: vel que cōcordat legi diuī-
 ne: v̄l ad minus non discordat de ma-

teria. vide per Hostien. in sum. li. i. ti.
 22. q. 4. in p̄n. qui allegat Rodonē.
 Item vide in sum. confes. li. z. ti. 6. q.
 3. Ad p̄positum lex diuina absolute
 prob̄ buit homines occidi: 7 nulli li-
 cet inferiori in lege superioris dispen-
 sare. Ergo nulla lex positua cōstitu-
 ens homines occidi iusta est si in illis
 casibus statuat: in quibus deus non
 excipit. Excipit autē in multis. vt pa-
 tet in Ero. s̄. blasphemā: homicidio:
 adulterio: 7 multis alijs. Hoc verū
 videt nisi furto adiunctū fuerit homici-
 cidū v̄l in re v̄l in p̄sumptiōe vel cō-
 temptu iudicio. v̄l frequētia: vel h̄i.
 tūc videt posse occidi: vt ponit glo.
 puerbioꝝ. 6. sup verbo 7 liberabit
 se. null⁹ igit iuste fm legē occidit vbi
 si lex positua infligit homicidū: nō
 excipit ille casus a deo p̄hibete ho-
 micidū: imo lex diuina voluit furem
 puniri pena pecunialit̄ 7 nō pena mor-
 tis. Eocoz. Iacob. 7 etiā lex humana
 civilis. s̄. ḡnālis: nisi in frangēte pacez
 7 stratā: qui pōt etiā p̄ quinq; solidis
 suspendi. vt in decima coll. de pa. te-
 nen. s̄. si quis quinq; solidos.

Quid de p̄posito licore siue spicula-
 toze cui p̄cipit interficere lata sen-
 tentia per iudicem. Rndet Alerā. de
 ales vbi. s̄. q; si sententia iudicis exp̄-
 mat errorem v̄l iusticiā non tenetur
 eum interficere: sed tenetur facere qd̄
 in se est vt liberet innocentes. quod si
 non possit creditur non peccare. tunc
 eni in imputabit iudici non p̄posito
 7 in hoc casu valet illa auctoritas:
 Ille facit cuius auctoritate fit. Aug. i
 li. i. de ciui. dei. Non ille occidit q; mi-
 nisteriū debet iubēti sic adminiculz

gladij. 22. q. 5. miles. ubi dicit glo. su
per verbo imperij. q. rōne mandati
excusatur aliquis etiam si cōm dsciam
faciat. extra de of. dele. iudi. pastorat.
§. quia vero.

¶ 23
Quid de dñis terraz qui excecāt vel
mutilant homines ppter leprozes cer-
uos: et huiusmōi animalia: que capiūt
cōtra eorū volūtates. Rndet Asten.
in sum. li. 5. ti. 29. q. mortaliter pec-
cant: et si faciūt libidine vmdicte: aut
amore huiusmōi animalū: aut libidi-
ne venandi huiusmōi animalia que
nullius sūt hominis: aut si ppter vni-
cum actum hoc faciūt: cum non de-
beant ita seuerē pcedere: nisi cōm con-
suetos ad talia. Credo etiam q. si sit
cōsuetudo loci illius: q. p vno actu
infligat tanta pena cōsuetudo est in
qua nec obseruāda: et obseruātes eā
mortaliter peccant.

¶ 24
Quid si de domo tua deiectum vel
effusum est aliquid ppter qd pater
meus mortuus est vel corp⁹ meū de-
bilitatū: an mihi tenearis ad expēsas
medicorū. Rndet Spe. in ti. de iniur.
§. sequit. v. quid si de domo tua. q.
sic. Item possum petere operas qbus
carui et cariturus sum. vt. li. §. 1. 7. l.
pe. ff. de his qui deie. vel effu. 7. ff. de
acti. 7. ob. l. ex maleficio. §. is qz.

¶ 25
Quid si equ⁹ tu⁹ calce me percussit:
an tenearis mihi in expē. medicorū.
vide. j. §. 156.

¶ 26
Quid si quis pecunia accepta remit-
tat iniuriam nūquid intelligatur re-
misse actiōez iniuriarū. Rndet Spe.
in ti. de accusato. e. §. quid si vulnera-
tus. q. nō: quia ex iniuria due nascūt
actiōes: et actō de vna potest agi de

altera. vt. ff. de cōdi. fur. l. si p fure.
§. i. 7. ff. de iniur. l. pzetor. §. si. vnde

¶ 27
Quid si aligs pcurat aliquē
iniuste in sūtutē redigi. Rndz Astē.
li. 5. ti. 22. fm Ric. q. damnificans ali-
que iniuste in sua libertate. s. iniuste
pcurando eum in seruitutem redigi:
tenet se facere seruū p eo si non pōt
eum aliter restituere libertati: nisi for-
te esset talis cōditio persone que intu-
lit damnū: q. h notabilē redundaret
in cōis boni pūdicij: quo casu nō te-
netur se facere seruū: q. vt dicit. ff.
de regu. iur. libertas inuestigabilis
res est.

¶ 28
Quid de medico imperito ex cuius
culpa ignorantia vel negligētia mori-
tur infirm⁹. vide. j. §. 89.

¶ De restōne damnificantiū in bonis. et
pmo de restōne raptorū.

¶ 29
Restituere tenet manifestus
raptor: et si restituat: vel de-
restituēdo caueat in vita vel
in morte ad pñiam et ad sepulturam
admittit. Sed si in vita cauere non
vult cum tamen possit: et in morte nō
pōt. Clerici illius sepulture interesse
nō debēt: nec elemosynā accipere. aliē
clerici cōm faciētes vel eius criminis
participes sunt deponēdi ppetuo ab
ordine et bñificio irrecuperabilē: qd
intelligit sine licētia pape fm Anto.
de bu. hec habent p tex. in. c. z. ex de
raptorib⁹. Nō ḡ fm Anto. de bu. q.
non satisfaciēti de damno rapine vel
securitatē non pstanti in horrore de-
licti denegat sepultura nō solum illi⁹
peccati: s. alioz pñia. quia non remit-
tatur peccatum nisi zē. et illud Jacobi

Debeat peccator: &c. Circa quod cri-
 men nota tres casus: q; si raptor du-
 rat in contumacia satisfaciendi vsq; ad
 mortem: & pnia sibi denegat qnq; in
 vita perseverat in contumacia. In arti-
 culo autē mortis paratus est satisfa-
 cere vel cauere: & tūc non denegat ei
 penitentia: nec corpus Christi: nec se-
 pultura: penitētia tū non est ex toto
 fructuosa quātū ad penā temporālē
 purgatorij. Clerici nō debēt interesse
 sepulture: nec elemosynas ab eis reci-
 pere. Et ex isto nota intellectū regu-
 le. Non remittit peccatum &c. Quia
 aut nō restituit q; nō vult & peccat
 regula. aut quia non pōt: & sic ei? ces-
 sante culpa dimittitur. Tertius cas?
 est qñ fuit in culpa in nō restituēdo in
 vita: & nō potest in morte: dum tamē
 cōterat remittit peccatū quo ad pe-
 nā eternam: non quantū ad penam
 temporālē purgatorij: nec quantū ad
 penā ecclē: q; eius sepulture licet in-
 teresse non possunt. vide Alex. in. 2°.
 Cōcor. Mon. in sum. in. v. raptor.

De restitutiōe furis & ce. 30.

Restituere tenet fur res cum
 fructib; pceptis: & q; percipi
 potuissent: & si res pereat:
 perit sibi: & ad restitutiōem tenet. in-
 sti. de obli. q; ex deli. na. §. furti. 7. l. in
 re furtiva. ff. de cōdi. furti. 7. p fur-
 to maifesto tenet fur ad quadruplū
 p non maifesto vero ad duplū: vt
 insti. de obli. q; ex deli. na. §. furti pena
 que pena etiam de iure canonico peri
 potest licite. i. 4. q. 5. c. fi. in glo. xlti. ni
 si sit furtū domesticū a filio patri fa-
 ctum. vel ab vxore marito: vt. ff. de
 penis. l. respiciendū. §. furta domesti-

ca. 7. l. si quis vxori. §. i. 7. z. ff. de fur.
 In foro tñ conscientie fm docto. quis te-
 net stare cōtentus q; sibi restituatur
 simplū cū omni damno sibi ex tali fur-
 to secuto.

¶ Sed vtrū necessitate famis vel nudī-
 tatis liceat furari. glo. dicit q; sic in .c.
 .z. ex de fur. sicut licet occidere cui se
 aliter tueri non pōt. vt in de. i. de ho-
 mici. Hoc enim casu necessitatis mul-
 ta alia phibita cōceduntur: & p̄cipue
 vsus rerū. tali enī tēpore omia sunt
 cōia d iure nālī & civili. vt isti. de re.
 diui. §. i. 7. z. 7. notaf. 44. di. sic hi
 Unde talis nō dicit in dolo qui vtit
 re cōt: quia poterat credere in tali ne-
 cessitate dñm permitturū & peccaret
 mortalit̄ si negaret. vt. d. c. sicut hi. 28
 di. pasce. & hoc casu monach? pōt fa-
 cere elemosynas sine licentiā abbatī.
 Concor. Ricar. in. 2. di. 37. ar. 3. q. 4.
 ad dens q; nullum ius positūū posset
 statuere q; tempore necessitatis nō li-
 ceret furari: quod tñ p̄prie furtū nō
 dicit: quia furtū est cōtractatio rei ali-
 ene. tempore vero necessitatis cōtre-
 ctat res facta p̄prie iure naturali qd
 fortit? est positūū: q; est immutabile.
 insti. de iure natu. §. sed naturalia q;
 dem. nam ius naturale potest tollere
 positūū: sed non ecōtrario. Concor.
 Monal. & addit q; si necessitas nō es-
 set magna: restituere debet & agere
 penitentiā de furto. extra de fur. c. si
 quis. in glo.

¶ Vtrū liceat furari cā pietatis rē vsu-
 rarij vel auari ut inde fiat elemosyna
 Bndet Alex. in. 2. in tractatu hui? p̄-
 cepti: q; furari alienū vt de furto sub-
 ueniat alijs peccatum est. Illa vero

auctoritas Job. 29. cōterebā molas
iniqui ⁊ d' dētib' illi' auferebā p'daz.
intelligit d' iudicib' quoz interest: vt
fures puniā: ⁊ furta restitui faciant
De nouem generib' fautoz qui obli-
gantur in solidum.

S Equis videre de restitutio-
ne damnoz circa bona fortu-
ne. Unde Ricar. in. 4. di. 15.
ar. 4. q. 4. dicit q' non tñ ille qui ex-
ecutor est: damnificat iniuste ⁊ ad re-
stitutionem tenet in solidū: s' etiā omēs
participantes in illo crimine ad resti-
tutionem tenent in solidū. Participa-
re autē cōuenit nouē modis qui his
verib' cōtinent fm Ric. Alex. d' ales
Sco. in. 4. di. 15. q. 2. arti. 2. ⁊ v. 2. ⁊
Alex. de alexandria ⁊ Monal.

Iussio cōsiliū d' sensus palpo recurſ'.
Participas mut'. nō obitās. nō mani-
festans.

Primo iussio. Ille enī q' iubet fieri p'n-
cipalioz causa videt q' exequens: est
enim cā p'ma: ⁊ sicut dicit p'ma p'posi-
tio de causis. Causa p'ma plus influ-
it super suū causatū q' 2^a. Unde fm
Alex. de ales in. 4. in tractatu restitu-
tionū. Princeps qui p'cipit subditis
vt faciant furtū vel rapinam tenetur
ad restitutionē: mñ ille qui rapuit re-
stituatur: q' ille facit cuius auctoritate
fit. Unde Math. 23. mittēs Herodes
occidit omēs pueros qui erāt in be-
thleem. Nā occidisse dicit qui p'cepit
occidit: nec valet argumentū q' nihil
habet de furto vel rapina: ergo non
tenet: q' lz nihil habet: nō tenet: quia
fuit in cā furti vel rapine. Quid si pa-
ter p'cipiat filio: ⁊ magister discipulo
quē tenet s' virga q' rapiat vel fure

tur. Rndet Alex. de ales vbi. s. q' te-
net restituere nec fili' vel discipulus
tenet obedire magistro vel p'f'i. Po-
ne q' amicus p'cipit amico paup'i q'
rapiat vel fures vndecūq' possit vt
diues fiat: an teneat ad restitutionē
Rndet idem vbi. s. existimo q' nō ra-
tioē q' p'cipit: q' nō habet auctoritatē
p'cipiēdi. Un' p'ceptū suū nō hz vim p'
cepti: s' poti' interpretandū est cōsiliū
absq' illo cōsilio als nō fecisset. vt in
fra p'ime dices. ⁊ ideo iubēs occidī
christianū p' assassinos est excoicatus
p'ncipalit' ⁊ tenet ad restōnem: de q'
dictū est. s. i. de resti. damnificatū
in bonis corporis. vt habet in .c. pio
humani. de homici. li. 6.

C 34 Cōsiliū. i. qñ quis alicui d' s' luit vt fu-
ref vel rapiat tenet ad restōnem. vt
insti. de obli. que ex deli. na. s. inter-
dum. si ille als sine suo cōsilio nō fuisset
furatus: vt ibi dicit glo. Et fm
Alex. de ales. ⁊ Alex. de alexandria.
Ric. ⁊ Sco. secus si fuisset als factu-
rus. i. fuisset in firmo p'posito furandi
illud nec plus nec min' facit p'pter cō-
siliū sibi datū. Un' Job. 12. Adducet
d' s' larios in stultū finē. Nec Alexan.
Et hoc habet locū tam in d' s' tibus
q' in delictis qñ d' s' lū est fraudulēt
datū: als nō tenet. vt in. c. nullus. de
reg. iur. li. 6. vbi dicit regula Null'
ex cōsilio dūmō fraudulētū nō fuerit
obligat. ⁊ l. cōsili. ff. de regu. iur. ⁊
rō hui' regule colligit ex canone. i. 4.
q. i. q' p'cipit. ⁊ in. c. cū olim. de arbi-
tris. 7. l. 2. in ff. manda. ⁊ mlti. man-
dati. s. tua grā. Unde possunt poni
multa exēpla tam in d' s' tibus q' i de
licis fm gl. in. d. c. null'. in d' s' tibus

ponit dñs **Jo.** exemplū i. d. §. tua grā
 dicēs puta cū scies cū cui mutabaz
 facultatib⁹ labi tu causa tui lucrī id o
 neū fore affirmasti cōsulēdo: vt mutu
 arē qđ dicit. **Notandū** cōn. psonetas
 qui sepe fraudulēter inducūt ad enē
 dum ⁊ vendendū sui lucrī causa. nam
 tenet de suo cōsilio fraudulēto. l. si. ff.
 de psonetis. **Itē** in eo qui cōmodauit
 vasa vitiosa ⁊ fraudulēter cōsuluit vt
 ponerē vinū in eis: ⁊ hoc fecit animo
 vt destrueret vel effunderet. vt. ff. cō
 modati. l. in cōmodato. **Si** autem nō
 sit fraudulētū cōsiliū datū in cōtracti
 bus nō tñt cōsulens: si bona fide cōsulu
 it. **Itē** si aliq̄s volebat alicui legare
 vel donare in testamēto: v' aliud be
 neficiū facere: ⁊ ego odio vel inuidia
 motus cōsului ⁊ psuasi ne legaret v'
 faceret tale beneficiū: ⁊ ex v'bis meis
 motus est nō facere qđ sine v'bis meis
 fecisset: teneor ad restōnem fm fratrem
Aluar per tex. in cle. religiosi. de pūil
In maleficijs autē semp est fraudulē
 tum. ⁊ ideo tenet cōsulens non tantū
 illi cui cōsuluit: s' cōn quem cōsiliū
 dedit. Nam si cōsuluit occidi: homi
 cida est. so. vi. si quis viduā. ⁊ de ho
 mic. c. sicut dignū. ⁊ ibi vide plura p
Inno. **Item** si cōsuluit seruo vt fuge
 ret vel furtū faceret tenet furti v' ser
 ui corrupti. ff. de ser. corru. l. i. §. psua
 dere. **Item** si cōsuluit vt mihi fieret in
 iuria: tenet mihi actione iniuriarū. de
 pe. di. i. non solum. idem v'bcunq; ca
 dat nomen maleficij. hec glo. in. d. c.
 nullus. **Item** cōsiliarij ciuitatū quoz
 cōsilio eps bannit v' pcutit v' psecu
 tionē patit in cle. si quis suadēte. de
 penis. **Itē** cōsiliarij ciuitatū i qb⁹ sūt

statuta q' vsure soluant: v' solute nō
 repetant. vt in cle. ex graui. de usurl.
 ⁊ ideo beati sunt illi cōsiliarij hodie
 nis tēporib⁹ s' quib⁹ dici pōt **Beat⁹**
 v'ir q nō abiit in cōsilio impior: vel si
 vadit nō cōsentit: more illius Joseph
 iusti: de quo dicit: hic non cōsenserat
 cōsilio ⁊ actib⁹ eoz: s' heu pauci sunt
 Puniunt etiā qñq; cōsiliarij in plus q'
 pncipalis delinques. 86. vi. tanta. ubi
 redarguit p'sbyter q die dñico ante
 celebrationē exarabat messē ⁊ par
 citur ei rōne senectutis: ⁊ cōsiliarij ex
 cōicant. **Itē** cōsiliarij ciuitatū in qb⁹
 sūt statuta cōn libertatē ecclie ultra
 excōlocationē tenent ad damnum: qđ
 tū incurrūt si volunt absolui: vt in. c.
 noui. ⁊. c. grauē. de sen. ex. **¶**
Cōsensus. i. qñ quis consentit furi in
 furto alias non furaturo exp'sso cōsen
 su sine quo damnificatio nō fuisset se
 cuta. z. q. i. notū sit. vbi videt q' faci
 entē ⁊ cōsentientē par pena cōstringit
 puta cū a p'side peteret lnia ipune fu
 randi cōsentit. vñ p' ad Ro. Qui talia
 agunt digni sūt morte nō solū qui fa
 ciūt: s' qui cōsentiant faciētib⁹. i. quo
 rū auctoritate delinquit. vt nōt glo.
 in. d. c. notū. ⁊. 82. vi. si qs. vbi dicitur
 si qs eps fornicatiōem p'sbyteroz via
 conoz p'cio vel p'cibus interueniente
 cōsenserit ab officio suspendat. **Et** iō
 qui cōsentit aliquē spoliari iniuste ⁊
 eijci ab ecclia sua tenet ad pcuratio
 nē vt restituat. vt in. d. c. notum. **Itē**
 cōsecrans ⁊ cōsentiens cōsecrari a sy
 moniaco est suspensus. i. q. i. de cetero
Item incestuosi ⁊ eis cōsentientes sūt
 infames. z. q. 4. consanguineorum.
Item raptor eo facultatum ecclie ⁊

auctoritas Job. 29. cōterebā molas
iniqui ⁊ dētib⁹ illi⁹ auferebā p̄daz.
intelligit dē iudicib⁹ quoz interest: vt
fures puniāf: ⁊ furta restitui faciant
De nouem generib⁹ fautoz qui obli-
gantur insolidum.

S Equit videre de restitutio-
ne damnoz circa bona fortu-
ne. Unde Ricar. in. 4. di. 15.
ar. 4. q. 4. dicit q non tm̄ ille qui ex-
ecutor est: damnificat iniuste ⁊ ad re-
stitutioem tenet insolidū: s̄ etiā omēs
participantes in illo crimine ad resti-
tutionem tenent insolidū. Participa-
re autē cōuenit nouē modis qui his
verib⁹ cōtinent fm̄ Ric. Alex. d. ales
Sco. in. 4. di. 15. q. 2. art. 2. ⁊ d. 2. ⁊
Alex. de alexandria ⁊ Monal.
Iussio cōsiliū densus palpo recurs⁹.
Participas mut⁹. nō obitās. nō mani-
festans.

Primo iussio. Ille enī q iubet fieri p̄n-
cipalior causa videt q̄ exequens: est
enim cā p̄ma: ⁊ sicut dicit p̄ma p̄posi-
tioe de causis. Causa p̄ma plus influ-
it super suū causatū q̄ 2^a. Unde fm̄
Alex. de ales in. 4. in tractatu restitu-
tionū. Princeps qui p̄cipit subditis
vt faciant furtū vel rapinam tenetur
ad restitutioem: nisi ille qui rapuit re-
stituat: q̄ ille facit cuius auctoritate
fit. Unde Math. 2. mittēs. Hērodes
occidit omēs pueros qui erāt in be-
thleem. Nā occidisse dicit qui p̄cepit
occidi: nec valet argumentū q̄ nihil
habet de furto vel rapina: ergo non
tenet: q̄ lz̄ nihil habet: nō tenet: quia
fuit in cā furti vel rapine. Quid si pa-
ter p̄cipiat filio: ⁊ magister discipulo
quē tenet s̄b virga q̄ rapiat vel fure

tur. Rndet Alex. de ales vbi. s̄. q̄ te-
net restituere: nec fili⁹ vel discipulus
tenet obedire magistro vel p̄f. Po-
ne q̄ amicus p̄cipit amico paup̄i q̄
rapiat vel fure v̄ndecūq̄ possit vt
diues fiat: an teneat ad restitutioem
Rndet idem vbi. s̄. existimo q̄ nō ra-
tioe q̄ p̄cipit: q̄ nō habet auctoritate
p̄cipiedi. Vñ p̄ceptū suū nō hz̄ vim p̄-
cepti: s̄ poti⁹ interpretandū est cōsiliū
absq̄ illo cōsilio als̄ nō fecisset. vt in
fra prime dicit. ⁊ ideo iubēs occidī
christianū p̄ assassinos est excoicatus
p̄ncipalis ⁊ tenet ad restōem: de q̄
dictū est. s̄. s̄. i. de resti. damnificatiū
in bonis corporis. vt habet in. c. pro
humani. de homici. li. 6.

Cōsiliū. i. q̄n quis alicui cōsuluī vt fu-
ret vel rapiat tenet ad restōem. vt
insti. de obli. que ex deli. na. s̄. inter-
dum. si ille als̄ sine suo cōsilio nō fuisset
furatus: vt ibi dicit glo. Et fm̄
Alex. de ales. ⁊ Alex. de alexandria.
Ric. ⁊ Sco. secus si fuisset als̄ factu-
rus. i. fuisset in firmo p̄posito furandi
illud nec plus nec min⁹ facit p̄ter cō-
siliū sibi datū. Vñ Job. 12. Adducet
cōsiliarios in stultū finē. Nec Alexan.
Et hoc habet locū tam in tractibus
q̄ in delictis q̄ cōsiliū est fraudulēt
datū: als̄ nō tenet. vt in. c. nullus. de
reg. iur. li. 6. vbi dicit regula Null⁹
ex cōsilio dūmō fraudulētū nō fuerit
obligat. ⁊. l. cōsiliū. ff. de regu. iur. ⁊
rō hui⁹ regule colligit ex canone. i. 4.
q. 1. q̄ p̄cipit. ⁊ in. c. cū olim. de arbi-
tris. ⁊. l. 2. in ff. manda. ⁊ m̄ti. man-
dati. s̄. tua grā. Unde possunt poni
multa exēpla tam in tractib⁹ q̄ i de-
lictis fm̄ gl. in. d. c. null⁹. in tractib⁹

ponit dñs **Jo.** exemplū i. d. §. tua grā
 dicēs puta cū scires cū cui mutua bāz
 facultatib⁹ labi tu causa tui lucri ido
 neū fore affirmasti cōsulēdo: vt mutu
 arē qđ dicit. **Notandū** cōñ psonetas
 qui sepe fraudulēter inducūt ad emē
 dum ⁊ vendendū sui lucri causa. nam
 tenet de suo cōsilio fraudulēto. l. si. ff.
 de psonetis. **Itē** in eo qui cōmodauit
 vasa vitiosa ⁊ fraudulēter cōsuluit vt
 ponerē vinū in eis: ⁊ hoc fecit animo
 vt destrueret vel effunderet. vt. ff. cō
 modati. l. in cōmodato. **Si** autem nō
 sit fraudulētū cōsiliū datū in cōtracti
 bus nō tñt cōsulens: si bona fide cōsuluit.
Itē si aliq̄s volebat alicui legare
 vel donare in testamēto: v'l aliud be
 neficiū facere: ⁊ ego odio vel inuidia
 motus cōsului ⁊ psuasi ne legaret v'l
 faceret tale beneficiū: ⁊ ex v̄bis meis
 motus est nō facere qđ sine v̄bis meis
 fecisset: teneor ad restōnem fm fratrem
Aluaz per tex. in cle. religiosi. de p̄uil
In maleficijs autē semp est fraudulē
 tum. ⁊ ideo tenet cōsulens non tantū
 illi cui cōsuluit: s̄ cōñ quem cōsiliū
 dedit. Nam si cōsuluit occidi: homi
 cida est. 50. di. si quis viduā. ⁊ de ho
 micid. c. sicut dignū. ⁊ ibi vide plura p̄
Inno. **Item** si cōsuluit seruo vt fuge
 ret vel furtū faceret tenet furti v'l ser
 ui corrupti. ff. de ser. corru. l. i. §. psua
 dere. **Item** si cōsuluit vt mihi fieret in
 iuria: tenet mihi actione iniuriarū. de
 pe. di. i. non solum. idem v̄bicunq; ca
 dat nomen maleficii. hec glo. in. d. c.
 nullus. **Item** cōsiliarij ciuitatū quoz
 cōsilio eps bannit v'l pcutit v'l psecu
 tionē patit in cle. si quis suadēte. de
 penis. **Itē** cōsiliarij ciuitatū i qb⁹ sūt

statuta q̄ vsure soluant: v'l solute nō
 repetant. vt in cle. ex grau. de usur.
 ⁊ ideo beati sunt illi cōsiliarij hodie
 nis tēporib⁹ d̄ quib⁹ dici pōt **Beat⁹**
 vir q nō abijt in cōsilio impior: vel si
 vadit nō cōsentit: more illius **Joseph**
 iusti: de quo dicit: hic non cōsenserat
 cōsilio ⁊ actib⁹ eoz: s̄ beu pauca sunt
 Pununt etiā quicq; cōsiliarij in plus q̄
 pncipalis delinquēs. 86. di. tanta. ubi
 redarguit p̄sbyter q die dñico ante
 celebratiōē exarabat messem ⁊ par
 citur ei rōne senectutis: ⁊ cōsiliarij ex
 cōicanf. **Itē** cōsiliarij ciuitatū in qb⁹
 sūt statuta cōñ libertatē ecclie ultra
 excōicationē tenent ad damnū: qđ
 tū incurrūt si volunt absolut: vt in. c.
 noui. 7. c. grauē. de sen. ex. **¶**
Cōsensus. i. qū quis consentit furi in
 furto alias non furaturo exp̄sso cōsen
 su sine quo damnificatio nō fuisset se
 cuta. 2. q. i. notū sit. vbi videt q̄ faci
 entē ⁊ cōsentientē par pena cōstringit
 puta cū a p̄siede peteret lnia ip̄ne fu
 randi cōsentit. vñ p̄ ad Ro. **Qui** talia
 agunt digni sūt morte nō solū qui fa
 ciūt: s̄ qui cōsentiant faciētib⁹. i. quo
 rū auctoritate delinquit. vt nōt glo.
 in. d. c. notū. 7. 87. di. si qs. vbi dicitur
 si qs eps fornicatiōem p̄sbyteroz via
 conoz p̄cio vel p̄cibus interueniente
 cōsenserit ab officio suspendat. **Et** iō
 qui cōsentit aliq̄e spoliari iniuste ⁊
 eñci ab ecclia sua tenet ad pcuratio
 nē vt restituat. vt in. d. c. notum. **Itē**
 cōsecrans ⁊ cōsentiens cōsecrari a sy
 moniaco est suspensus. i. q. i. de cetero
Item incestuosi ⁊ eis cōsentientes sūt
 infames. 3. q. 4. consanguineozum.
Item raptozes facultatum ecclie ⁊

presententes tenent. 17. q. 4. oēs. ¶ 36
 Falpo. i. adulator qm̄ in tm̄ laudat et
 strenuū reputat rapientē vel iniuste
 alijs damnificatē: et sibi se familiarē
 exhibet qd̄ multū pbabilē p̄sumit:
 q̄ ex hoc motus fuerit damnificans
 ad damnificandū: v̄l ad nō restituēdū
 damnificato qd̄ intendebat resti-
 tuere: q̄ talis adulatio est qdam cō-
 sensus. 93. di. si inimic. nā vt dī m. l. i.
 . §. psuadere. ff. de ser. corru. nō oportet
 laudādo augeri maliciā. Et 3sa.
 9. Et erūt q̄ beatificāt pplm̄ istū sedu-
 centes: et q̄ beatificāt p̄cipitati. ¶ 37
 Recursus. i. ille apud quē latet latro
 cū spolijs: et dūmō habeat spolia in
 potestate sua tenet illa restituere s̄o
 dño. nec est crimine p̄ditionis redar-
 guend⁹ si spolia furto habita restitu-
 at. imo pot⁹ exequit qd̄ iusticia re-
 quirat: nec ex hoc fidē violat: q̄ i tur-
 pi voto d̄z rescindī fides: vt dīc 3sa.
 imo si illa reciperet cū aīo p̄seruandi
 furi: v̄l sibi ipsi eēt furti p̄iceps et re⁹
 mortis fm̄ legem humanā: p̄pter qd̄
 necesse habet illa restituere: qd̄ intel-
 ligimus esse sine p̄ditioē persone et si
 immineret aliqd̄ periculū sibi vt si ti-
 meret ne crimen furti sibi imponeret
 possēt illa cōmittere p̄sone ecclesie. s.
 sacerdoti s̄b sigillo cōfessionis ad re-
 stituendū. p̄ hoc 3sa. 3. Rapina pau-
 peris in domo vestra. hec Alexan. de
 ales. Eōcor. Ric. vbi. §. dicens q̄ ille
 ad quē est damnificantiū recursus si
 cut ad patrociniū p̄stantē. 2. q. 3. qui
 cōsentit. vbi dicit. q̄ cōsentit peccati-
 bus et defendit aliū delinquentē ma-
 ledict⁹ erit ap̄d deū et homines: et cor-
 rīpiet increpatioē seuerissima. Vinc

etiaz qdam sanctissim⁹ pater ait. Si
 qs peccantē defendit acri⁹ q̄ ille qui
 peccauit coherceat. 7. 24. q. 3. c. quā
 alioz. dicit. q̄ alioz defendit errores
 multo est damnificabilior illis q̄ er-
 rant: q̄ nō solū ille errat: s̄ etiā erro-
 ris alijs offēdicula p̄parat. Vñ notat
 fm̄ gl. in cle. i. de penis. q̄ est quidam
 defensor. i. auctorizator delicti: ta-
 lis graui⁹ punit q̄ agēs. de offi. dele.
 c. i. Est alius defensor qui etiam post
 delictū defendit: puta impediēdo ne
 delinquēs ad iudicē veniat examinā-
 dus: vel puniēdus. 27. q. i. si custos.
 facit. 21. i. q. 5. p̄ totū. vel ne fiat execu-
 tio. de offi. dele. ex lris. et in. c. felix.
 post p̄n. ibi postea receptauerit v̄l de-
 sensauerit. de penis. l. 6. dicit tam̄ ibi
 glo. q̄ non intelligit si defendit ne le-
 vatur a privato se vindicare volenti
 vel cōsanguineis eius. Item de illo q̄
 celat rē furtiua p̄pter qd̄ impeditur
 restitutio. fm̄ Monal. ¶ 38
 Participas. i. qui inferēdo damnum
 assistit coadiuas damnificatē partici-
 pat in p̄da: q̄ talis maximū p̄stat fa-
 uorē. 22. q. vlti. si quatuor. ex de ho-
 mici. c. sicut dignū. §. illi autem. Dec
 Ric. vnde 3sa. p̄mo. p̄ncipes tu infi-
 deles et socij furū. et psalmus. si vide-
 bas furē currebas cū eo. Prestans ḡ
 opē et auxiliū facto tenet furti. vt in-
 sti. de obli. q̄ ex deli. na. §. interduz. et
 l. is qui open. ff. de furti. et l. nihil in-
 terest. de sicca. puta fm̄ dñm 3o. m. d.
 . §. interdum: cōmodat scias v̄l ser-
 ramenta ad furtū faciendū sine qbus
 factum nō fuisset. Nō tñ q̄ socius de-
 licti dicit duob⁹ modis fm̄ glo. i cle.
 . i. de penis. na3 qm̄ plures sunt socij

quoz nullus est pncipalior: quibz tam
vnus est pncipalis alter cooperans
Quid g si plures raptozes sūt quasi
pares: q nullus inducit aliū ad eūdū
re. est dñs aliq alteri: s glibet per
se vadit. **R**ader **M**onal. in sum. i tra
d atū restū) q si vadūt insiml qī vn?
exercitus glibet tenet insolidum: qñ
vn? sine alijs nō cuderet ire vel non
posset damnū inferre: q in tali casu g
libet iuuat alios: 7 facit eos fortiozel
7 sūt qñ squame sese pmentes: 7 oēs
sūt cooperatozes. ar. ex de homici. c.
sicut dignū. **S**i vō nō iuerūt siml: sed
glibet p se faciebat damnū non puo
cans alios ad damnū dandū: tūc te
netur quilibet p eo qd facit: vel for
te in vtroq casu posset tolerari q g
libet satisfaciāt de his que habuit 7
inducar alios p posse ad satisfaciēdū
Huius opiniois fuit **J**mo. in. c. sicut
dignum de homici. **S**ed qd pmo vi
ctum est tuti? videt. 7 hoc intelligit
qñ vnus sine alterius adiutorio vel
societate dedisset damnū: aliqñ ex
eadem equitate idem esset dicendum
in eodē casu cū exercit? aliquis g sub
est vni dño facit rapinā. f. q. quilibet
de illo exercitu excepto pncipali dño
tenet p illa parte dñi quā intulisset
Certū est enī q dñs q actor est pnci
palis insolidū tenet.

¶ **39**
Mut. i. ille q videns aliū dānicari
iuste 7 scit q vbo suo sine piculo suo
facē posset vt s'bueniat iniuriā patien
ti 7 tacet. vii. puer. 24. Erue eos q du
cunt ad mortē: 7 q trahūt ad iteritū
liberare ne cesses. b Ricar. 7 Alex. de
ales. vii. 26. q. 2. d. puellis. dī eos qui
rapūt puellas coopantes 7 coadiu

uātes raptorū? **D**ecreuit sancta sy
noda: vt si qdem clerici sūt decidāt a
pprio gradu: si vō laici excoicent. **C**
o adiuuare enī est scire reatū cui pt p
videri: 7 claudere oculos fingēdo nō
videre sicut faciūt officiales. **Q**uero
vtz teneat qd defendere. primū. tex.
Ambro. in li. i. de offi. 7 tūptiue. 23
q. 2. nō inferēda: dī. g enī nō repellit
a socio suo iniuriā si pt tā est in vitio
q ille q fecit. **U**nī sanct? **M**oyse cum
vidissz hebreū ab egyptio patiētē in
iuriā se defendit: ita vt egyptū pro
sternēt: atq in arena abscondēt. **I**tē
Anastasi? ad **D**amascū. 22. q. 3. c. g pt
dicf. g potuit obuiare 7 pturbare p
uersos 7 non fecit: nihil aliud est q
fauere: nec caret scrupulo societatis
occulte g manifesto facinori. **D**efinit
obuiare. **I**tē **A**ug. 22. q. 3. c. ostēdit.
dicf. ostendit ppheta in psalmo vbi
dicf. eripite pauperē 7 egenū d ma
nu peccatozis liberate: nec illos imu
nes esse a celere g pmiserūt pncipib?
Christū interficere cū p multitudine
timerēt 7 possent illos a facto 7 se a
sensu liberare. **Q**ui definit obuiare.
cū possit sentit: 7 q iurat non nocere
intelligit iurare q phibebit ne alius
noceat. vt. ff. locati. l. in lege. 7. ff. de
ver. ob. l. in illa stipulatioe. 7 nōt glo.
22. q. 5. c. de forma. de hoc tū vide q
liter intelligat in. §. primo. **¶** **40**
Nō obstās. i. ille q nō obstat dānicari
cantib? iuste cas possit: 7 sibi ex offō
incūbat 7 manifesta sit sibi iniuria. 82.
di. erroz. q negligere cū possis ptur
bare puersos nihil aliud est q fauere
nec caret scrupulo societatis occulte
g manifesto facinori. **D**efinit obuiare.

extra de homici. e. sicut dignū. §. illi
aut. v. l. fm. Sco. nō obstās faciēdo re
stitui ablatū: cū sibi ex offō p̄teret.
vnde. 82. di. c. 1. dī. Si q̄s ep̄s fornicā
tionē p̄broꝝ diaconoꝝ: vel crimen in
celestus in sua prochia p̄cece v̄l p̄cio in
terueniēte cōsenserit: v̄l cōmissū aucto
ritate officij sui nō impugnaverit ab
officio suspēdat. 7 i. c. cōsentire. ea. di.
dī. Cōsentire v̄l errati q̄ ad resecan
da q̄ corrigi debēt nō occurrerit. Et
ideo nō defendēs clericū cū ad ei⁹ of
ficiū pertinet ne pcutias incidit in ca
nonē. q̄ fauere videt q̄ cū possit: desi
nit manifestō facinorū obuiare. de sen.
er. q̄ ti. 22. q. 5. admistratores. Sed
vtrū q̄s teneat defendere p̄ximū si n̄
sit in ptāte cōstitutus. glo. in. c. nō infe
renda. 22. q. 3. vbi dī q̄ nō repellit in
iuriā a p̄ximo si p̄t tam in vitio est
q̄ ille q̄ facit. Exponit si p̄t. i. si est in
ptāte posit⁹: alā nō tñf. 22. q. 4. forte
in fi. Si enī q̄libet teneret aliū defen
dere. q̄ si aliq̄s recipet pectniā p̄ de
fensioē alicui⁹ teneret eaz restitue: q̄ d̄
nō est verū. vt. ff. q̄d me. cau. l. metum
- §. si licet. 7. ff. de dona. l. si pater - §. i.
Cui libet tñ licitū est defendere alium
si vult. ut. ff. q̄d me. ca. l. 6. 7 part⁹. Ar
chid. in dō. c. nō inferēda. dicit q̄ p̄t
defendere si vult. i. sine peccato: si non
tenet: si nō est in ptāte posit⁹: nec ob
stat q̄d hic dī de Moysē q̄ defendit
hebreū ab egyptio oppressū nō est tñ
argumentū a minori: quasi dicat Si
Moyses hoc faciēdo nō peccauit q̄
ad hoc nō tenebat: multo plus q̄ po
tēstatē habet. vide q̄d nēt Inno. de
sen. 6. si v̄o. Sed v̄l q̄ q̄libet teneat:
alō crudelis est. 22. q. 4. ipsa petas.

vbi dicit. Itē si duo aliq̄ in vna do
mo siml̄ habitaret quā certissime sci
rem⁹ ruiturā: mobilisq̄ p̄nūciantib⁹ il
lud nollēt credere: atq̄ in ea manere
p̄sisterēt. Si eos inde possem⁹ erucere
v̄l multos q̄bus illā ruīnam p̄demon
strauim⁹ vt vlteri⁹ redire s̄b ei⁹ perī
culo nō auderēt: nisi faceremus. puto
nō imerito crudeles iudicaremur. h̄c
sunt verba Augl. ad Bonifa. Alex.
de ales in. 2. in tractatu iudicialiū p̄
cepto: v̄ dicit q̄ licet Moyses hoc fe
cerit ad defensiōem ipsi⁹ israelite: non
tñ excedere debebat modū. Excessus
autē fuit in occidēdo: q̄d p̄3 p̄ Augl.
loquētē de Moysē 7 Petro: q̄ dicit
Vterq̄ nō detestabili imanitate: sed
emendabili animositate iusticie regu
las excessit. Si q̄ peccauit Moyses
cū adhuc nullā legitimā ptātem gere
ret nec diuinit⁹ accepto: nec humana
societate ordinatā. Unō Mat. h. 26.
Ois q̄ accepit gladiū gladio p̄ribit
Accipē enī gladiū v̄l cū nulla ē cōsti
tut⁹ iudiciaria ptāte. Unō Augl. cōtra
faustū. Ille v̄tis gladio q̄ nulla supio
re ac legitima ptate v̄l iubēte v̄l cō
cedente in sanguine alicui⁹ aiāf. Nō ob
stat didū Ambro. in. d. c. nō inferēda
q̄ Rndet Alex. q̄ licz nō peccauit de
fendēdo hebreū: peccauit tñ modum
excedendo.

¶ 41.
Non manifestās. i. ille q̄ interrogat⁹
a iudice vel ab alio: ad quez p̄tinet si
sciat illū q̄ res acceptas iuste detinet
7 celat scienter: cū tñ sciat se posse s̄n
villo periculo suo rādere veritatē cē
de fur. c. q̄ cū fure. 9. q. 3. q̄ quis. vbi
dī vterq̄ re⁹ est: 7 q̄ veritatē occultat
7 q̄ mēdaciū p̄fert: q̄ ille p̄desse non
vult

Incipit tabula restitutionū vfarū
z excoicationū: edita p venerabilem
dñm fratrem franciscū de platea ordi
nis minorū.

Restitutio Primo.

- Utrum restitutio sit ò necessitate sa
lutis. §. i
- R**estitutio. z. §. i
- Quis teneat ad restōnē §. i
- D**e restōe dānicatiū i bonis aie.
Quid si aliqs retraxit aliquē a reli
gionis ingressu. §. z
- D**e his qui inducunt aliquos
ad peccatum.
Utz iducēs aliquē ad pctm̄ òsulēdo
z cetera teneat ad restōnē. §. z
- Quid de illo q tēptat pudicitia ali
cuius mulieris. §. 4
- Quid de illo q vituperavit aliquē
iniuste. §. 5
- Ad quid teneat seducēs ul' deflorās
virginem. §. 6
- Ad quid teneatur cōfessor absolūēs
aliquē quē nō poterat. §. 7
- Ad quid teneat dānicās aliquē ex
fraudulēto cōsilio. §. 8
- Ad quid teneat cleric⁹ qui dimittit
officiū. §. 9
- Quid de illo qui fecit penitētiā sibi
impositā i pctō mortali. §. 10
- Quid de sacerdote q pmissit dīcere
missas sancti Gregorij. §. 11
- Quid de dñis tpalib⁹ q venegāt pe
nitētiā dānat. vltio supplicio. §. 12
- D**e restitutione dānicatiū in
bonis corporis.
Ad qd teneat dānicās. §. 13
- Quid si statim morit nec aliqne ex
pese facte sūt i medicis. §. 14

- Quid si nullā habuit artē. §. 15
- Utz ad qd tēpus est imabunt opere
quib⁹ caritur⁹ est. §. 16
- Ad qd teneat occidēs aliquē in neci
tate leuitabili. id est grā sue defen
sionis. §. 17
- Quero cum in crimine lese maiestati
ex sola scientia teneat reuelare ad
qd teneat nisi reuelauerit. §. 18
- An isti priales cadant in crimen lese
maiestatis. §. 19
- Ad qd teneat q cōmittit pditionē cō
tra vnū tyrānoꝝ Italie. §. 20
- Quid de statuētib⁹ leges faures occi
di. §. 21
- Quid ò spiculatore cui pēcipit inter
ficere p iudicē lata snia. §. 22
- Quid de dñis fraꝝ: q mutilat hoies
p p̄ aialia q capiūtur contra eoz
volūtatē. §. 23
- Quid si ex domo tua p̄ictū ē aliqd
p̄ qd mortu⁹ ē p̄ me⁹. §. 24
- Quid si equ⁹ tuus calce me p̄cussit
. §. 25
- Quid si pecunia accepta intelligatur
remisisse actionē iuriarū. §. 26
- Quid si qs p̄curet aliquē iuste i ser
uitutē redigi. §. 27
- Quid de medico impito ex cui⁹ cul
pa morit infirm⁹. §. 28
- D**e restōne dānicatiū i bonis
fortune.
De raptore. §. 29
- Restituē teneat fur rē cū fructib⁹ p̄ce
pris z q̄ p̄cipi p̄nt. §. 30
- Utz necessitate famis vel nuditatis
liceat furari. §. 31
- Utz liceat furari cā pietatis. §. 32
- D**e nouem gūibus fautorū qui
obligant insolūidum. z

extra de homici. c. sicut dignū. §. illi
aut. v. fm Sco. nō obstās faciēdo re
stitui ablatū: cū sibi ex offō p̄peteret.
vnde. 8z. vi. c. i. dī. Si q̄ ep̄s fornicā
tionē p̄sb̄oz diaconoz: vel crimen in
cestus in sua p̄chia p̄cece v̄l p̄cio in
terueniēte cōsenserit: v̄l cōmissū aucto
ritate officij sui nō impugnaverit ab
officio suspēdāf. 7 i. c. cōsentire. ea. vi.
dī. Cōsentire v̄l errātū q̄ ad resecan
da q̄ corrigi debēt nō occurrerit. Et
ideo nō defendēs clericū cū ad ei⁹ of
ficiū pertinet ne pcutiaf incidit in ca
nonē. q̄ fauere videt q̄ cū possit: desi
nit manifestō facinorū obuiare. de sen.
ex. q̄ ti. 2z. q. 5. admistratores. Sed
vtrū q̄ teneat defendere p̄ximū si n̄
sit in p̄tate cōstitutus. glo. in. c. nō infe
renda. 2z. q. 3. vbi dī q̄ nō repellit in
iuriā a p̄ximo si p̄t tam in vitio est
q̄ ille q̄ facit. Exponit si p̄t. i. si est in
p̄tate possit: alio nō tūf. 2z. q. 4. forte
in fi. Si enī glibet teneref aliū defen
dere. §. si aliq̄ recipet pecuniā p̄ de
fensiōe alicui⁹ teneref eaz restitue: q̄
nō est verū. vt. ff. q̄ me. cau. l. metum
- §. si licet. 7. ff. de dona. l. si pater. - §. i.
Cui libet tū licitū est defendere alium
si vult. ut. ff. q̄ me. ca. l. §. 7 part⁹. Ar
chid. in dō. c. nō inferēda. dicit q̄ p̄t
defendere si vult. i. sine peccato. s̄ non
teneat: si nō est in p̄tate possit: nec ob
stat q̄ hic dī de Moyses q̄ defendit
hebreū ab egyptio oppressū nō est tū
argumentū a minori: quasi dicat Si
Moyses hoc faciēdo nō peccauit q̄
ad hoc nō tenebat: multo plus q̄ po
testatē habet. vide q̄ nōr Inno. de
sen. ex. si v̄o. Sed v̄l q̄ glibet teneat:
alio crudelis est. 2z. q. 4. ipsa petas.

vbi dicit. Itē si duo alig in vna do
mo siml habitaret quā certissime sci
rem⁹ ruiturā nobisq̄ p̄nūciantib⁹ il
lud nollēt credere: atq̄ in ea manere
p̄sisterēt. Si eos inde possem⁹ erucere
v̄l inuitos gbus illā ruinam p̄demon
strauim⁹ vt v̄lteri⁹ redire s̄ ei⁹ perī
culo nō auderēt: nisi faceremus. puto
nō imerito crudeles iudicaremur. h̄
sunt verba Augl. ad Bonifa. Alex.
de ales in. 2. in tractatu iudicialiū p̄
ceptorū dicit q̄ licet Moyses hoc fe
cerit ad defensiōem ip̄i⁹ israelite: non
tū excedere debebat modū. Excessus
autē fuit in occidēdo: q̄ p̄ Augl.
loquētē de Moysē 7 Petro: q̄ dicit
Uterq̄ nō detestabili imanitate: sed
emendabili animositate iusticie regu
las excessit. Si q̄ peccauit Moyses
cū adhuc nullā legitimā p̄tatem gere
ret nec diuin⁹ acceptā: nec humana
societate ordinatā. Unde Mat. h. 26.
Ois q̄ accepit gladiū gladio peribit
Accipē enī gladiū v̄l cū nulla ē cōsti
tut⁹ iudiciaria p̄tate. Vñ Augl. cōtra
faustū. Ille vitē gladio q̄ nulla sup̄io
re ac legitimā p̄tate v̄l iubēte v̄l cō
cedente in sanguine alicui⁹ aīaf. Nō ob
stat dictū Ambro. in. d. c. nō inferēda
q̄ Bndet Alex. q̄ licz nō peccauit de
fendēdo hebreū: peccauit tū modum
excedendo.

¶ 41.
Non manifestās. i. ille q̄ interrogat⁹
a iudice vel ab alio: ad quez ptinet si
sciat illū q̄ res acceptas iuste detinet
7 celat sciēter: cū tū sciat se posse sū
villo periculo suo rīdere veritatē eē
de fur. c. q̄ cū fure. 9. q. 3. q̄ quis. vbi
dī v̄lteri⁹ re⁹ est: 7 q̄ veritatē occultat
7 q̄ mēdaciū p̄fert: q̄ ille p̄desse non
vult

Incipit tabula restitutionū vfarū
7 excoicationū: edita p venerabilem
vīm fratrem franciscū de platea ordi
nis minorū.

Restitutio Primo.

Utrum restitutio sit o necessitate sa
lutis. §. i

Restitutio. 2. §. i

Quis teneat ad restōnē §. i

De restōe dānificatiū i bonis aie.

Quid si aligs retraxit aliquē a reli
gionis ingressu. §. 2

De his qui inducunt aliquos
ad peccatum.

Utz iducēs aliquē ad petm̄ d̄sulēdo
7 cetera teneat ad restōnē. §. 3

Quid de illo q tēptat pudicitia ali
cuius mulieris. §. 4

Quid de illo q vituperavit aliquē
iniuste. §. 5

Ad quid teneat seducēs ul' deflorās
virginem. §. 6

Ad quid teneatur cōfessor absoluēs
aliquē quē nō poterat. §. 7

Ad quid teneat dānificās aliquē ex
fraudulēto cōsilio. §. 8

Ad quid teneat cleric⁹ qui dimittit
officiū. §. 9

Quid de illo qui fecit penitētiā sibi
impositā i pctō mortali. §. 10

Quid de sacerdote q pmisit d̄cere
missas sancti H̄egorij. §. 11

Quid de dñis t̄palib⁹ q denegāt pe
nitētiā dānat. vltio supplicio. §. 12

De restitutione dānificatiū in
bonis corporis.

Ad qd teneat dānificās. §. 13

Quid si statim mortif nec aliq̄ ex
p̄se facte sūt i medicis. §. 14

Quid si nullā habuit artē. §. 15

Utz ad qd tēpus est imabunt opere
quib⁹ caritur⁹ est. §. 16

Ad qd teneat occidēs aliquē in neci
tate leuitabili. idest grā sue defen
sionis. §. 17

Quero cum in crimine lese maiestati
ex sola scientia teneat reuelare ad
qd teneat nisi reuelauerit. §. 18

An isti p̄tales cadant in crimen lese
maiestatis. §. 19

Ad qd teneat q cōmittit p̄ditionē cō
tra vnū tyranoꝝ Italie. §. 20

Quid de statuētib⁹ leges faures occi
di. §. 21

Quid o spiculatore cui p̄cipit inter
ficere p iudicē lata snia. §. 22

Quid de dñis t̄raz: q mutiat hoies
p̄t̄ aialia q capiūtur contra eoz
volūtate. §. 23

Quid si ex domo tua p̄ictū ē aliqd
p̄t̄ qd mortu⁹ ē p̄t̄ me⁹. §. 24

Quid si equ⁹ tuus calce me p̄cussit
§. 25

Quid si pecunia accepta intelligatur
remisisse actionē iuriarū. §. 26

Quid si qs p̄curet aliquē iniuste i ser
uitutē redigi. §. 27

Quid de medico imp̄to ex cui⁹ cul
pa morif infirm⁹. §. 28

De restōne dānificatiū i bonis
fortune.

De raptore. §. 29

Restituē teneat fur rē cū fructib⁹ p̄ce
ptis 7 q̄ p̄cipi p̄t. §. 30

Utz necessitate famis uel nuditatis
liceat furari. §. 31

Utz liceat furari cā p̄ctatis. §. 32

De nouem ḡnibus fautorū qui
obligant insoludum.

Iussio. §.	33
Consilium. §.	34
Consensus. §.	35
Palpo. i. adulator. §.	36
Recurfus. §.	37
Participans. §.	38
Mutus. §.	39
Non obstant. §.	40
Non manifestans. §.	41
De restitutione euentium de furto preda uel rapina.	
De rapina. §.	42
Quid de preda euentibus. §.	43
Quid si emptor hoc nesciebat pbabiliter tñ hoc credebat. §.	44
Quid si sciebat factuz sed ignorabat suu facti. §.	45
Quid si raptor donator uel ueditor falsificet plenarie de pda data: uel uendita. §.	46
Quid si quis emat rem de preda bona fide ut restituat. §.	47
Quid si quis potest repiri dominus: uel nescitur. §.	48
De restitutione comedentium de rapina usura uel furto.	
De his q comedunt: uel in alios usus conuertunt. §.	49
Quid si his q comedunt: uel dunt. §.	50
Quid de predicatoribus qui comedunt de his. §.	51
De restoe acqsiuoz p meretriciu	
An meretrix teneat restituere. §.	52
Quid si muliere q recepit pecunia p opere carnali. §.	53
Quid de seculari qui recipit p opere carnis a coiugata. §.	54
Utz regularis possit. auctoritate p. pria restituere qd accepit. §.	55
Quid de filiis illi qui uiuente vxo	

re sua duxit aliam. §.	56
Quid de adultera que concepit filiu ex adulterio. §.	57
Quid si mulier habet filium de adulterio occulto. §.	58
De restitutione dotis	
An dos restitui debeat mulieri adulate. §.	59
Quando dos debeat restitui. §.	60
Cui debeat dos restitui. §.	61
Quid si fundus estimatus datus e in dote. §.	62
An vir possit cogere patrem ut det dotem filie sue. §.	63
An maritus possit expellere vxorem non soluta dote promissa. §.	64
Quid de viro qui recipit filia raptoris uel usurarij in coiugem. §.	65
De restitutione bellantiu.	
An capta i bello sbiaceat istoi. §.	66
De qnq conditionib ⁹ requisitis ad h ut bellu sit iustum. §.	67
Quid si aliqd pdcoz defuerit. §.	68
Quid de sequentibus dominum in iniusto bello. §.	69
Quid si pbabiliter dubitant vtrum iustu uel iniustum sit. §.	70
An sequentes ipsum dñm teneantur insolidum. §.	71
Quid si neuter raptoru erat domin ⁹ sed simul couenerunt equalit. §.	72
Quid si oēs sequut ⁹ erit iust ⁹ sol ⁹ potuisset p se facere an teneat insolidu. §.	73
Quid si p ⁹ multa dāna fiat pax 7 dāna bicide imitā: an remissio se extēdat ad hoies utriusq ⁹ ptis. §.	74
Quid si sbilitis mouētib ⁹ bellum ex imperio dñoz suoz. §.	75
Quid de his que rapiuntur i ecclesia in bello iniusto. §.	76

- Quid de his qui incēdūt ecclesias in bello iusto. §. 77
- Utrū sacrilegis regib⁹ idicētib⁹ bellū teneat s̄ditū milites obedir. §. 78
- An occupata hodie p̄ p̄ncipes xp̄ia nos in bello auctoritate p̄pua s̄biaceat restōni. §. 79
- Quid de comitib⁹ qui sine auctoritate p̄ncipis vasallos p̄prios bello ethereditant. §. 80
- Quid de bellis factis ab vna ciuitate alii ciuitati sine auctoritate p̄ncipis. §. 81
- Quid de p̄cialib⁹ expulsis cōtra ciuitatem bellātib⁹. §. 82
- Quid de socialibus gentiū armorū qui ad suū libitū discurrūt. §. 83
- Quid de his q̄ recuperant ab hostib⁹ per milites. §. 84
- An in bello iusto liceat pugnare non solū cōtra iurātē: sed etiā contra suos vasallos. §. 85
- Utrū recuperās rē sibi s̄tractā furto vel violētia: vel equipollētē furtiue: vel violēt teneat restituē. §. 86
- De famulo furtū s̄trahēte a dño p̄pter mercedē negatam. An teneat restituē qd̄ s̄traxit. §. 87
- De restōne acq̄sitorū i ludo. An acq̄sita i ludo s̄biaceat restōi. §. 88
- De restōne notarioꝝ dānificantiū aliquē p̄t̄ imp̄tia. §. 89
- Quid si faciat falsū instrumētū. §. 90
- Quid de artificib⁹ asserētib⁹ se p̄tos in arte sua: si ignorātia aliquē ledant. §. 91
- De restōne medicoꝝ De medico curā egri derelinquente: vel male secatē egri. §. 92
- Quid de medicis q̄ grā lucri plon-
- gant morbos. §. 93
- Quid de medico imp̄to. §. 94
- De restōne acq̄sitorū p̄ litigium: 7 p̄mo de accusatorib⁹ criminū An talit̄ acq̄sita s̄biaceat restōi. §. 95
- Quid de illo q̄ pecunia accepta desit ab accusatiōe. §. 96
- De restōne iudicis qui dolo seu imperitia inique iudicat. §. 97
- Quid si sufficiens ē: sed negligit̄ studeat: sic male iudicat. §. 98
- Quid si recipit pecuniā: ut inique iudicet. §. 99
- Quid si accepit pecuniā ut bñ iudicaret: aut simplr̄ ut iudicaret. §. 100
- Quid si accepit pecuniā: ut nō iudicaret: aut ut male. §. 101
- Cui fiat restō: cū datio sit mala intentione. §. 102
- Quid si iudex male iudicauit i grantē p̄ ip̄rudētia assessoris. §. 103
- Quid de officialib⁹ iudicū incitatib⁹ eos ad iuste iudicādū. §. 104
- Quid de iudicib⁹ 7 administratoꝝ q̄ negligūt facere iusticiā 7 defendere opp̄sitos. §. 105
- Quid de iudice q̄ omittit cōdēnationē exp̄saz. §. 106
- De restōne aduocatoꝝ. De eo q̄ fuerit in culpa: quia nō erat idone⁹ puta s̄ p̄sōis phibitū. §. 107
- Quid si recepit imoderatū salarium. §. 108
- Quid si per ignorātia vel negligētia cliētul⁹ su⁹ amisit litē. §. 109
- Quid de illis dolo quoz̄ contingūt dāna vel fraudes. §. 110
- De restōne testium. De corruptis testib⁹. §. 111
- Utrūq̄ testis possit accipere sumptus

necessarios §. ii2
 Cui reddet testis pecuniam acceptam
 pro testimonio lato. §. ii3
 Quid de teste nolente manifestare vi-
 tate: et una pars ledit. §. ii4
¶ De extorquentibus elemosinas
 per mendacium et hypocrisim.
 Utz q simulatioe religionis requirit
 aliquid teneat ad restitutionem. §. ii5
 Quid de diuite metiendo se pauperem
 acquirente aliquid. §. eodem.
 De mendicantibus validis qui fingunt
 se infirmos. §. ii6
 Littera qua debet hinc questores ele-
 mosinarum ab episcopis. §. eodem.
¶ De restitioe facietium ele-
 mosinas de alieno.
 An committat furtum. §. ii7
 Utz monachus possit facere elemosi-
 nam. §. eodem.
 Utrum vxor possit facere elemosinam
 sine licentia viri. §. ii8
 Utz filiusfamilias possit facere elemosi-
 nam sine consensu patris. §. ii9
 Utz fur faciendo elemosinam de fur-
 to libere. §. i20
 Utz liceat furari causa pietatis. §. i21
¶ De restitioe aegritorum
 p malos artifices.
 An talia sibiaceat restitutioni. §. i22
¶ De restitioe clericorum
 symoniacorum.
 De illo q recipit beneficium symoniace sci-
 enter. §. i23
 Quid de symoniaco in ordine et di-
 gnitate. §. i24
 Quid sciendum de pecunia symoniace
 accepta. §. i25
 Quid de recipiente simplex beneficium
 symoniace. §. i25

Quid de clericis male administrantibus
 administrationem ecclesie. §. i27
 Quid de his qui donant sua inbo-
 nitis personis. §. i23
 Cui fiet restitutio a talibus personis
 male recipientibus. §. i29
 An isti ecclesiastici qui male dederunt
 debeant restituere de bonis ecclesia-
 sticis an patrimonialibus. §. i20
 Quid de prelati ecclesiarum qui alii
 quid legatis impendant: ut a sub-
 ditis plus extorqueant. §. i31
 Quid de clerico cui episcopus con-
 fert beneficium ut cognoscat ma-
 trem vel sororem. §. i32
¶ De restitioe suspensorum.
 An clericus suspensus ab officio teneat ad
 restitioem beneficii et fructuum. §. i33
 An impediens aliquem a consecutione
 beneficii teneat ad restitioem. §. i34
 Quid de illo q violentus occupat benefi-
 cium: aut sciens se intrudit in eo. §. i35
 Quid de excoicato reconciliato an
 fructus tempore excoicatio-
 nis restituat. §. i36
 Quid de his q steterunt in sententia
 longo tempore. §. i37
 Quid de conferentibus talibus benefi-
 ciis scienter. §. i38
¶ De restitioe religiosorum.
 An monasterium teneatur restituere
 egredienti id quod tempore ingressus ipse
 donauerat eidem monasterio. §. i39
 Quid de religiosis q obligati erant
 in seculo aliquid restituere. §. i40
 An regularis possit restituere propa-
 auctoritate. §. i41
¶ De restitioe vno tempore palium.
 An male acquisita per eos debeant re-
 stitui. §. i42

Quid si restō sit difficilis: q forte nō
sufficiūt bona. §. 143
An possit domin⁹ aliquid erigere a sibi
ditis. §. 144
An auferētes res contra bannū por-
tatas teneant restitūē. §. 145
Quid de dominis erigētib⁹ a sibi ul-
talias. §. 146
Quid de erigētibus pedagia ⁊ tho-
lonca antiqua. §. 147
Quid de imponētib⁹ noua pedagia
. §. 148
Quid de cōdētib⁹ leges iūqs. §. 149
Quid si dominus nō facit id p̄ qd
impositum est pedagii. §. 150
Quid de dñis negligētib⁹ facere iu-
sticiam miseris ac defendē. §. 151
Quid de vtētib⁹ malis officialibus
⁊ nō corrigētib⁹ eos. §. 152
An solus p̄nceps possit imponē colle-
ctas. §. 153
Quid de vendentib⁹ officia publica
. §. 154

de peda
gijis

**De restitutione subdi-
torū fienda dominis.**

Utr tales teneant ad restitutionem
dominis de male ablatiis. §. 155
De fraudātibus pedagia.
An fraudātes datū teneant ad penā
impositā in foro cōsciētie. §. 156
Quid de portantibus merces phibi-
tas ad partes paganorū. §. 157
Quid de furante xpianos captiuos
a saracenis detentos. §. 158
Quid si christianus captiu⁹ furem a
saraceno q eū detinet. §. eodem
Quid de subditis dānicaribus do-
minos. §. 159
**De restōne sbditorū inter se de
his qui ad inuicem extorquet.**

De ciuib⁹ qui collectas diuiserunt in
per alios. §. 160
Quid de citimantibus res plus vel
minus odio uel inuidia. §. 161
Quid de electorib⁹. §. 162
Quid de exactoribus tributorū plus
erigētib⁹ debito. §. 163

De restōne cōtrahentiū.

Ad quid tales teneant. §. 164
Quid de cōmodatario. §. 165
Quid de vtente cōmodato ultra lo-
cū determinatū. §. 166
Qui dicant casus fortuiti. §. 167
Quid de depositario. §. 168
Quid de bidello cui assignasti librū
tuū: ⁊ alteri tradidit. §. 169
Quid de creditore pignoris. §. 170
An inter emptorem ⁊ venditorem ca-
dat restitutio. §. 171
De quo teneat socius. §. 172

**De restōne eius q ob cām acce-
pit ⁊ causa nō est secuta. §. 173**

Quid d illo qui accepit pecuniā p̄
nuptias ⁊ nō sūt secute. §. 174
Quid de accipiēte aliquid ut seruum
manumittat ⁊ non facit. §. 175

**De restitutione gerentiū
aliena negocia.**

De tutore ob cui⁹ causam adulto uel
pupillo dānū illatum est. §. 176
Quid si qs uolebat dāre aliquid pupil-
lo: ⁊ tutor impedit. §. eodem.

**De restōe negotiorū gestorū qñ
dānū incurrit sua ca. §. 177**

De restōe sociorū: qñ alī i ea facit
expēsas: ul alī ē dñs. §. 178
De restōe accipiēt. i de bitū. §. 179
De restōe dānorū datorū ab aiali-
bus: si animal tuum mihi dānuū
intulit. §. 180

Quid si equus tuus calcet me percussit:
7 crus fregit. §. 181
Quid si animal tuum incitauit meum:
7 meum dedit alteri dānū. §. 182
Quid si bos tuus comedit herbam meam
7 canis carnes. §. 183
Quid si animalia quae mittit in campum
meum 7 fruges depascunt. §. 184
Quid si pro se pecora intrauerunt in campum
7 frumentum comederunt. §. 185
Quando dominus se liberat dando
animal dānicā 7 quā nō. §. 186
Quid si animal mordax tenes iuxta
viā 7 ledit hominem. §. 187
An si iuenio ouem tuam in campo meo pos-
sum tenere illam quousque mihi satisfeceris
§. 188
Quid de ledentibus ager vel domum alterius
igne aut sumēto maliciose. §. 189
Quid de boue corrupta non custodi-
to a domino 7 ledit alium. §. 190
Quid si equus tuus insidiando mulam
meam crus meum frangat. §. 191
Quid de habentibus colubaria. §. 192
Quid de venatoribus qui conculant
agros quorum canes occidunt animalia
pauperum 7 similia. §. 193
¶ De restōne excoicatoꝝ.
Utrū durāte excoicatōe clericus possit
accipere fructus sui bñfici. §. 194
Ois excoicat⁹ tenet ad restōez. §. 195
Quid de his excoicatis qui tpe excoi-
cationis acgrāt aliquid. §. 196
¶ De restitutiōne inuictorū
a casu 7 fortuna.
An talia sibi accēnt restōni. §. 197
Utrū quis possit prohiberi piscari in flu-
minibus publicis. §. 198
Quid de feris bestiarum piscibus 7 volu-
cribus. §. 199

An fera bestia a te vulnerata efficiat
tua si alter capiat eam. §. 200
An apes 7 volucres super arbore tua
sint tui iuris. §. 201
Quid de feris factis mansuetis ut pa-
uones apes colūbe. §. 202
Quid de animalibus mansuetis. §. 203
Quid de thesauro inuēto. §. 204
Quid de insula nata in mari. §. 205
¶ De restōne acquisitorum in nau-
fragio. §. 206
¶ De restōne dāni quod causa alicuius
datum est. §. 207
Quomodo possit explicari damnum
culpa contigisse. §. 208
Quid de eo qui aperuit cisternam 7 ani-
mal alterius cecidit in eam. §. 209
Quid si iumentum tuum incendit domum tuam
7 mea vris. §. 210
Quid si heres vendit rem depositam:
aut comodatam defuncto. §. 211
Quid de officiali qui negligit ingredi
an officiales sui recte gerant se in
officiis. §. 212
Quid de officiali qui negligit punire
criminosos. §. 213
Quid si quis culpabili negligentia dam-
num dedit. §. 214
Quid de his qui sunt in mora tradendi
res domini. §. 215
¶ De restitutiōne fame.
An infamans aliquem teneatur resti-
tuere. §. 216
Quot modis damnificet quis alium
in sua fama. §. 217
Utrū aliquis possit reuelare malum alicuius
sine peto. §. 218
Quot modis fiat detractio. §. 219
Quid si quis de diuersis 7 a diuersis
infamatur. §. 220

Quid si quis non imponit crimen: si
 murmurat indiscrete. §. 221
 An accusatus negans verum crimen
 sibi i publico impositū peccet mor-
 taliter. §. 222
 Utrum satisfaciendum sit detracto-
 ribus quibus modis potest. §. 223
 ¶ De restōne q̄ vn⁹ teneat p̄ alio.
 An pater teneatur ex contractu filij
 facto cum extraneo. §. 224
 Quid de mercatoribus qui p̄ponūt
 institutores suis apothecis. §. 225
 An dñs ⁊ pater teneatur ex contractu
 gesto p̄ seruū ⁊ filiū. §. 226
 An p̄ncipalis teneatur fideiussori suo p̄
 eo qđ soluit. §. 227
 Quid de eo qui facit fugere debito-
 rē. §. 228
 Quid de occultate officialem tēpore
 scindicatus. §. 229
 Utz vxor teneatur si maritus male ad-
 ministrat officij publicū. §. 230
 Quid de vxore que fecit furtū ante
 matrimoniū uel prius. §. 231
 Quid de notarijs cōsistentib⁹ instru-
 mēta usuraria. §. 232
 Quid si filia dotetur in fraudem cre-
 ditorum. §. 233
 Quid de viro qui accepit filiam ra-
 ptoris uel usurarij. §. 234
 Quid de sepeliētib⁹ v̄sarios. §. 235
 Quid de ministris v̄sarioz. §. 236
 Quid de pcuratore tutore ⁊ curato-
 re. §. 237
 ¶ De restitutione edificatiū in so-
 lo suo cū dāno vicini. §. 238
 ¶ De restōe edificatiū in solo ali-
 eno de sua materia: ⁊ alijs mul-
 tis casibus. §. 239
 Quid si quis plantet plantā in alieno

solo. §. 240
 Quid si seminaui in agro tuo frumē-
 tum meū. §. 241
 Quid si scripsi i aliena carta ul' pinxi
 in tabula aliena. §. 242
 Quid si qs ex aliena mā uel ex sua ⁊
 aliena fecit materiatum. §. 243
 Quid si qs bōa fide suit vestimto suo
 manica s̄ aliena purpura. §. 244
 Quid si qs confundat materiam pro-
 priam cum aliena. §. 245
 ¶ De restitutione fructuū
 perceptorum. §. 246
 Quid de asportantibus fructus de
 campo. §. 247
 Quid de inuasore rei alterius immo-
 bilis. §. 248
 ¶ De restōne alienatiōis facte i frau-
 dem creditorum. §. 249
 ¶ De restōne alienationis facte per
 metum. §. 250
 ¶ De restōne faciēda ei qui vtiliter
 gessit negocium meum
 Quid si soluisti creditori meo: ⁊ me
 liberaui. §. 251
 Quid si tuto: more ciuitatis dedit
 exētia magistro noie pupilli. §. 252
 Quid si redimo filiū tuū ab hostib⁹
 sine mandato tuo. §. 253
 ¶ De restōne expēsaz i iudi⁹ factaz
 De his qui temere litigant. §. 254
 ¶ De restitutione recipiētium ab
 his qui alienare nō pūt. §. 255
 ¶ De restōne vtētū rē alienā cōi-
 dñi voluntatē. §. 256
 Restituē teneat q̄ cōmisit furtū in vsu
 rei: ⁊ nō i ipsa re ad estimationem
 illius vsus. §. eodem.
 ¶ De restōne facientū fraudē legis
 .§. 257

De restōne dānificatiū aliū in suo vel debitoze ul' aiali.

De occidēte alienū seruū uel animal
§. 258

Quid si quis compellit animal alterius precipitari. §. 259

Quid si ex misericordia dissolui seruū alienum uel debitozem. §. 260

De restōne miscētis turpitudinem in vino alieno. §. 261

De restōne dānificatiū aliqwez pñciēdo uel effundendo aliqd de domo. §. 262

De restōne dāni dati ab arboze uel a flumine. §. 263

Quid si per alluionē terra agri mei adficiatur tuo. §. 264

De restitutione dānificatiū republicaz aliquo modo.

De exactorib' tributoz qui aliquid retinēt. §. 265

Quid de eo qui pecuniam sibi datā in administratione reipub. partē retinet uel totam. §. 266

Quid de his q faciūt ut annona carior uendatur. §. 267

De restōe plagiarioz .i. q subtrahunt filios patribus. §. 268

Quid s abducentib' vxozē alterius. §. 269

De restōne raptoruz uirginum uiduaz et sanctimonialiū. §. 270

De multiplici restitutione fienda reipublice. §. 271

De restōne vendētiū officia publica et dignitates. §. 272

De restōne iuriarū. §. 273

De coicatioē fratrum faciēda p mortem patris. §. 274

De restōe heredū. §. 275

De ordine restituēdi creditorib' et legataris. §. 276

Quid s expēsis facti ab hīde. §. 277

Pro quora pte teneat heredes si sūt plures simul. §. 278

Pone q aliquis moriēs hz tres mar chas auri: qz vna ē s vfa et dimit tit eas trib' filijs suis nō determi nans que sit de usura. s generalitē dicit vnā illarum esse. §. 279

Pone q vni stat q duo uolunt restituere. §. 280

Restitutio tertio.

Cui debet fieri. §. 1

Quid de illo q plurib' tenet: et uult pte soluē: cū nō possit totum. §. 2

Qui sūt potiores int' creditores. §. 3

Cui sit faciēda restō rei furtiue. §. 4

Restitutio quarto.

Quando debeat fieri. §. 1

Quid si is q tenet restituere nō pōt iduci ad restitutionē statū faciēda nec creditor uult dar dilatoz. §. 2

Restitutio quinto.

Quēadmodū ut debitoz apud deuz et homines satisficiat. §. 1

Quid si aliquis offert totā pecuniaz creditori ostendēs plenariā uolūtate cū nō habeat. §. 2

Utz remissio semel facta p pnam reuocetur. §. 3

Quot sūt modi satisficiēdi. §. 4

Restitutio sexto.

Quid sit restituēdum. §. 1

Utz debeat iungi in foro cōscientie q qs soluat penā quā incurrit de fraudādo pedagū. §. 2

Quid tenet restituere fur. §. 3

Quid de emēte eā. §. 4

Restitutio septimo.

Ubi faciēda sit. §. i

Restitutio octauo.

Quādo debitor nō est soluēdo. §. i

Quādo debitor nō est soluēdo an te
neatur petere veniam uel dilatio-
nem. §. z

Quid si debitor nō potest induci ad
restōnem statim. §. z

Quid si fur uel raptor sit in extrema
necessitate. §. z

Quot sūt modi restituēdi qb? vsulif
debitori ne i despatioē; labaf. §. 5

An quādo debitor nō est soluēdo sa
cerdos possit dare dilationē. §. 6

Quid de illis qui si uellent dimitte-
re supfluas expēfas possent rapta
restituere. §. 7

Quid agere debet penitens quando
non ē soluēdo. §. 8

Quid si discrepāt inter se spoliati in
danda dilatione. §. 9

Restitutio nono quā-
tum ad ordinem.

Cui pns fiēda sit. §. i

Restitutio decimo.

Quib? dz fieri restitutio incertoꝝ. §. i

Finit Tabula restitutionū.

Incipit Tabula vsuraz.

Usura primo scz in contractu
mutui.

Quid sit usura. §. i

In qb? reb? cōmittit. §. z

An sit mutuū si qs dederit. io. vlnas
panni p alijs. io. reddēdis ad cer-
tum terminum. §. z

An usura excuset ex pacto cōuentio-
nali partū. §. 4

Utr? sola spes faciat vsurariū. §. 5

Utrū vsurarius intētionarius teneat
ad restitutionē. §. 6

Quare usura sit peccatū. §. 7

Quare recipere aliquid ultra sortē in
mutuo sit peccatū: z pro re locata nō
. §. 8

Quare iudex secularis patit vsura-
rios uiuē cū sint fures: z alios ra-
ptores non. §. 9

Quare iudex ecclesiasticus plus intro-
mittit se de pena vsurariōꝝ q̄ ali-
orum furum. §. io

Utr? i lege veteri pmissū erat iudcis
dare ad vsurā alienigenis. §. ii

Utr? mutuās possit nālē obligationē
deducere in ciuilē. §. iz

Utr? mutuās possz ultra sortē recipere
seruitiū facti uel uerbi. §. iz

Utr? mutuās pecuniam rustico: ut la-
boꝝ possessionē eius sit cēsendus
vsurarius. §. i4

Respōdeo ad argumentum in cōtra-
rium. §. is

Quid si uellē emē vsq; ad certū tps
trās fructificatē. io. singulo āno: z
fecisti me cessare a tali ēptioē: z tibi
mutuare pecuniā. Et ego dico
q̄ cōtētoꝝ tibi mutuare: cū h̄ q̄ te
nearis mihi dare singulo āno tātū
quātū esset fruct? illi? possessionis
si emisset an sit usura. §. i6

Pone q̄ habebā pecuniā: z uolebam
ire ad nūdinas z tibi merces emere
z ad aliū locū deferre uel seruare
certo tempore ut lucrarer: Tu idē
ges pecuniā illā: recipis illā mutuo
offerēs te paratū illā restituē cum
lucro spatoꝝ: an sit usura. §. i7

Quid si frumentum est carissimum

et data nunc certa pecunia sit pactum
 quod certo tempore reddat ei tantum frumentum
 triquantum tunc poterit habere pro illa
 pecunia: an liceat. §. 18
Quid si mutuo tibi frumentum ad re-
nonandum: an liceat. §. 19
Quid si quis accepit pecuniam ad usum
et postea eadem mutuat amico suo
ut restituat sortem: et dictam usuram
usurario. §. 20
Utrum inimicis quibus potest licitum bellum
inferri liceat dare ad usuram. §. 21
Quid de his qui nolunt dare dilationem
debitori veniente tempore solutionis nisi
pro pecunia. §. 22
Utrum liceat mutuare cum hoc pacto
ut des aliquid pauperibus. §. 23
Pone quod quis mutuatur pecuniam tunc ut
vadat ad molendinum suum: aliter non
mutuatur: an est usura. §. 24
Sed cui fiet restitio in predicto casu. §. 25
Sed quid si molendinarius donat pe-
cuniam ut vadat potius ad molendi-
nium suum quam vicinorum. §. 26
Utrum in aliquibus casibus liceat recipere ultra
sortem: unde quod sic in istis casibus. §. 27
Primo ratione fendi. §. 28
Secundo ratione beneficij violenter occu-
panti. §. 29
Tertio ratione dotis. §. 30. usque ad. §. 34
Quarto ratione interesse. §. 35
Quinto ratione liberalis donationis. §. 36
Sexto ratione more. §. 37
Septimo ratione penae. §. 38
Octavo ratione termini. §. 39
Nono ratione retraditionis rei vendite
. §. 40
Decimo ratione dubij. §. 41
Undecimo quoniam pecunia sigillata coe-
ditur vel locatur. §. 42

Duodecimo quoniam accipit usura ab in-
imicis fidei. §. 43
Quid si mutuavi tibi decem corbes
frumenti usque ad pascha: quoniam valz cor-
bis. 20. solidos: et postea in pascha
quoniam est tempus solutionis valz. 40. an est
usura si. 10. corbes frumenti recipias
. §. 44
Pulchre conclusiones in materia mon-
etis. §. 45. 7. §. 46
Quid si quis mutuatur nauiganti: vel curi
ad nudmas certam pecunie quanti-
tate recepturus aliquid ultra sortem
pro eo quod recipit in se periculum pecunie
vel mercium. id est si pecunia vel mer-
ces salua portauerit. §. 47
Quid de illo qui mutuauit pecuniam re-
cepturam ad terminum alteri generi.
monetam vel aurum vel argentum. §. 48
Pone quod debitor usurarius mutuauit so-
cio pecuniam eo pacto quod restituat
usurario sortem et usuras: deinde cur-
rentes. An talis mutuas sit usura-
rius. §. 49
Quid de illo qui mutuauit pecuniam
coitati hoc pacto quod durante debito
non teneat ad collectas. §. 50
Pone quod iniurias tituli Sempromio qua-
obrem mihi iniuriam: propter quod me oportet
subire expensas florenorum. 10. in mense
pro securitate mea. unde ipsi Sempromio
egit mutuo certum: cum pacto quod
mibi imittat iniuriam: vel etiam sine pa-
cto sed hac spe ductus primaria:
ut eius gratia vel beniuolentia: vel
venia ab eo recepta cessent expense
predictae. Non autem ex aliqua carita-
te quam habeat ad illum: an sit usu-
rarius. §. 51
Quid si mihi debes. 10. que non possunt

recupar: 7 mutuo tibi alia. io. tali pacto ut mihi satisfies q infra dictum tempus mihi soluas. 20. An sit usura. §. 52

Usura secundo circa aialta. Quero quare locando equu l; aliqd accipe: 7 no mutua do pecunia. §. i Utrum qn comitantur animalia nutrienda pura oues boues 7 porci possit intuenire fraus vsaria. §. 2

Quid de illis q emut oues ul boues a paupib? quos forte no hit. §. 3 Pone q do alicui pecora cum pacto q pcpia oes fructus pecoru quo ad usq; consequar totu meu capita le: 7 postea sint coia. §. 4

Quid de illis q tradut boues ad me diatione p cert sextarijs bladi eo pacto q si moriaf ul deterioranf ductor sbeat medietate picult: si at melioraf habeat medietate co modi. §. 5

Quid de ouib? 7 animalib? que tra duntur ad incremetum. §. 6

Pone q dedi afina mea in foccidam in gnquensu: 7 est de cosuetudine q in fine gnquens diuidat afina 7 fetus uel pecudes 7 fruct? earu inter afina perhit nalif: nungd rusti cus mihi tenebis ad aliqd. §. 7

Pone q dedi boues cuidam cum pacto q dare debeat. 20. staria gra ni in anno. §. 8

Usura tertio i emptioib?. Utru liceat emere redditus pdiales ad vita sine vitio vsure. §. i

Quo iure vedes aliqd ad vita: pot illud retinere qn emes paz supu xit emptione. §. 2

Quid de his q emut reddit? alqs ad

vita veditoris suatis debitis cir custatijs ex etate 7 sanitate emptoris. §.

Utr? liceat emere redditus pdiales hereditarie. §. 4

Nungd pnt vedi reddit? pcpiedi pie cio miozi eo q stati emel soluit q si solutio singlis anis differet. §. 5

Utr? gratia expectationis rei vedeat liceat plus accipe a veditore: vel min? dare ab emptore. §. 6

Quid de illis q agro seminato emut fruct? pcpiedos illo anno. §. 7

Quid si qs debeat tibi solnere centu ducatos post tres anos: 7 ad pns soluit cu pacto q retineat sibi. is. ducatos ppter intercurrēs tepus triu anozu quoz terminu puenit an sit usura. §. 8

Quid si emi ab habente possessiones censum. io. corbiu frumenti p pcio q haberet possessiones: ex quibus haberet verisilif dicte. io. corbes adiecto q de oib? bois suis me in differeter soluere teneat. §. 9

Quid de his q emut ab ecclesijs uel monasterijs certas possessiones tenendas toto tpe vite sue ita ut p? eoz morte ad ecclias redeat. §. io

Quis petit a me mutuū offerēs pro securitate mutui hypothecā suoz bonoz. Ego nolo mutuare: sed paratus sum emere pro eodē precio 7 vsq; ad certum tempus reddere pro eodem. §. ii

De contractu emptionis cum pacto de reuendendo. §. iz

Quid si quis vendat percipiendozū reddituū ius qb tempore stract? valet cētū. 7 qa expectat solutoez

et data nunc certa pecunia sit pactum
 quod certo tempore reddat ei tantum frumē
 ti: quantum tunc poterit habere pro illa
 pecunia: an liceat. §. 18
**Quid si mutuo tibi frumentum ad re
 nouandum: an liceat. §. 19**
**Quid si quis accepit pecuniam ad usum
 et postea eadem mutuat amico suo
 ut restituat sortem: et vicinam usuram
 usurario. §. 20**
**Utrum inimicis quibus potest licitum bellum
 inferri liceat dare ad usuram. §. 21**
**Quid de his qui nolunt dare dilatioem
 debitori veniente tempore solutionis nisi
 pro pecunia. §. 22**
**Utrum liceat mutuari cum hoc pacto
 ut res aliquid pauperibus. §. 23**
**Pone quod quis mutuat pecuniam tunc ut
 vadat ad molendinum suum: alio non
 mutuetur: an est usura. §. 24**
Sed cui fiet restitio in predicto casu. §. 25
**Sed quid si molendinarius donat pe
 cuniam ut vadat potius ad molendi
 num suum quam vicinorum. §. 26**
**Utrum in aliquibus casibus liceat recipere ultra
 sortem: de quibus sic in istis casibus. §. 27**
Primo ratione feudi. §. 28
**Secundo ratione beneficij violenter occu
 pari. §. 29**
Tertio ratione dotis. §. 30. usque ad. §. 34
Quarto ratione interesse. §. 35
Quinto ratione liberalis donationis. §. 36
Sexto ratione more. §. 37
Septimo ratione penae. §. 38
Octavo ratione termini. §. 39
**Nono ratione retraditionis rei vendite
 . §. 40**
Decimo ratione dubij. §. 41
**Undecimo quoniam pecunia sigillata coe
 ditur vel locatur. §. 42**

**Duodecimo quoniam accipit usura ab in
 micis fidei. §. 43**
**Quid si mutuaui tibi decem corbes
 frumēti usque ad pascha: quoniam valz cor
 bis. 20. solidos: et postea in pascha
 quoniam est tempus solutionis valz. 40. an est
 usura si. 10. corbes frumenti recipias
 . §. 44**
**Pulchre conclusiones in materia mon
 tis. §. 45. 7. §. 46**
**Quid si quis mutuat nauiganti: vel eum
 ad nūdas certam pecuniam quanti
 tate recepturus aliquid ultra sortem
 pro eo quod recipit in se piculum pecunie
 vel mercium. id est si pecuniam vel mer
 ces saluas portauerit. §. 47**
**Quid de illo qui mutuauit pecuniam re
 ceptur ad terminum alteri generi.
 monetam vel aurum vel argentum. §. 48**
**Pone quod debitor vsarius mutuauit so
 cio pecuniam eo pacto quod restituat
 vsario sortem et vsuras: deinde cur
 rentes. An talis mutuas sit usura
 rius. §. 49**
**Quid de illo qui mutuauit pecuniam
 coitanti hoc pacto quod durante debito
 non teneat ad collectas. §. 50**
**Pone quod iniurias ituli Scipronio qua
 obire mihi iunxerat: propter quod me oportet
 subire expensas florenorum. 10. in mese
 pro securitate mea. vnde ipsi Scipro
 nio egenti mutuo ceterum: cum pacto quod
 mihi imittat iniuriam: vel etiam sine pa
 cto sed hac spe ductus primaria:
 ut eius gratia vel beniuolentia: vel
 venia ab eo recepta cessent expense
 predictae. Non autem ex aliqua carita
 te quam habeat ad illum: an sit usu
 rarius. §. 51**
Quid si mihi debes. 10. que non possunt

recupar: z mutuo tibi alia .io. tali pacto ut mihi satisfas q infra dictum tempus mihi solvas. 20. An sit usura. §. 52

Usurā secūdo circa aīalia.

Quero quare locando equū lz aliqd accipe: z nō mutuādo pecuniā. §. 1

Utrum qñ cōmittantur animalia nu trienda puta oues boues z porci possit infuenire fraus vsaria. §. 2

Quid de illis q emūt oues ul boues a paupib⁹ quos forte nō hnt. §. 3

Pone q do alicui pecora cum pacto q pcpia oēs fructus pecorū quoad usq; consequar totū meū capita le: z postea sint cōia. §. 4

Quid de illis q tradūt boues ad mediatōne p certū sextarūz bladī eo pacto q si moriāf ul deteriorant dductor sbeat medietatē picult: si aut meliorāf habeat medietatē cō modi. §. 5

Quid de ouib⁹ z animalib⁹ que tradūtur ad incrementum. §. 6

Pone q dedi asinā meā in foccidam in gnquēsiū: z est de cōsuetudine q in sine gnquēsiū diuidaf asina z fetus uel pecudes z fruct⁹ earū interi asina perst nālī: nūqd rusticus mihi tenebit ad alqd. §. 7

Pone q dedi boues cuidam cum pacto q dare debeat. 20. staria grani in anno. §. 8

Usurā tertio i emptiōib⁹.

Utrū liceat emere redditus pdiales ad vitā sine vitio usure. §. 1

Quo iure vēdēs aliqd ad vitā: pōt illud retinere qñ emēs paz supuixit emptiōne. §. 2

Quid de his q emūt reddit⁹ alqs ad

vitā vēdītoris suatis debitis cir cūstātīs ex etate z sanitate emptoris. §. 3

Utrū liceat emere redditus pdiales hereditarie. §. 4

Nūqd pnt vēdi reddit⁹ pcpiedī pccio miorū eo q statū emel soluit q si solutio singlīs ānis differet. §. 5

Utrū gratia expectationis rei vēdite liceat plus accipe a vēdītoze: vel min⁹ dare ab emptoze. §. 6

Quid de illis q agro seminato emūt fruct⁹ pcpiedos illo anno. §. 7

Quid si qs debeat tibi soluere centū ducatos post tres ānos: z ad pns soluit cū pacto q retineat sibi. 15. ducatos ppter intercurrēs tēpus triū ānorū quoz terminū puenit an sit usura. §. 8

Quid si emi ab habente possessiones censum .io. corbiū frumenti p pccio q haberēt possessiones: ex quibus haberēt verisilīē dīctē .io. corbes adiecto q de oib⁹ bōis suis me in differēter soluere teneat. §. 9

Quid de his q emūt ab ecclesijs uel monasterijs certas possessiones tenendas toto tpe vite sue ita ut p⁹ eoz mortē ad ecclias redeāt. §. 10

Quis petit a me mutuū offerēs pro securitate mutui hypothecā suoz bonoz. Ego nolo mutuare: sed paratus sum emere pro eodē pccio z vsq; ad certum tempus reddere pro eodem. §. 11

De contractu emptionis cum pacto de reuendendo. §. 12

Quid si quis vendat percipiendozū reddituū ius qd tempore stract⁹ valet cētū. z ga expectat solutoez

fiendā certis terminis vult habere
100.20. §. 12

Quero an aliquo casu liceat videri
ad credentiam. §. 14

Utrū liceat emere redditus pecuniarios
hereditarie: vel ad vitam. §. 15

Quidā pulcher casus de anticipatōe
soldis precij rei vendite. §. 16. 17. 7. §. 18

Quid si res: puta frumentū nō erā venditur:
et rogasti me ut tibi venderem: an possū petere illud quod valebit
tempore quod intendebam vendere. §. 19

Quid si vendat precium quod ad pennis currit:
si si plus valz vsq; ad pascha vult quod illud plus sibi deficiat: si vero minus valet nō vult quod precium minuat. §. 20

Quid si hīs merces volebat eas portare
ad aliū locū: vbi vīsū erant cariores: et inuenit i loco vbi erat
quod sibi erat tantū quantum hīc potuisset i loco
ad quē illas intendebat deferre. §. 21

Donec vendit quod fructus terre predicti ad
tempus: puta. 10. annorum. pro mille cum fructus
illis predictis coiter valeant annuatim centū
quingenta: ē ne licet iste contra
ctus ex parte emptoris. §. 22

Donec quod Petrus habet centū libras
in banco alicui recipiendas vsq;
ad quatuor menses: vtrū alicui liceat
emere eas. p. 80. §. 23

Quero de tali casu aliquis portauit
sal ianue: et vendidit ipsū coitanti pro
certo precio precipiendo quando alijs
quod ante portauerūt sal quod ipse et eisdem
coitativē diderūt fuerit satisfactū
Talis autē vendens nolens tanto tempore
expectare solutionē fiendam vendit
iura sua quod hinc super coitatem minoris
precio quod debeat recipere. §. 24

Donec quod quod emit terrā ab aliquo multo
minoris precio quod valeat restituras
eā pro precio eodē infra certū tempus: siue
quicquid voluerit venditor. §. 25

Quero de hoc casu Petrus exis Januensis
emit a Martino taronense re
cipiendos in Francia in talibus nu
meris. §. 26

Quid si vendō tibi bladū vel rem meam
ut reddas mihi tantū quantum vale
bit in tempore quo carus erit hoc anno
an liceat. §. 27

Quid si quod vendit bladū alteri pro 20.
solidis in mense: quod est tantū. 15. in
prefixo termino fin boni viri estima
tionē ualiturū: et postea veniat ca
ristia: et dicitur illud bladū vendat
nūquid prius venditor aliquid em
ptori restituere teneat. §. 28

Quid si tempore quod mensuradū ē granum
quod tibi nūc centū vendi: puta do tibi
precium tempore messis et mēsure debet in
pascha quā granū plus valebit. §. 29

¶ Ultra quarto in con
tractu societatis.

Quero de hoc casu aliquis cuius Januensis
comittit pecuniā bone fidei
alteri: ut inde lucret et iuste: et hinc
inde parte i lucro. vtrū liceat. §. 30

Quero quō in commissione talis pecu
nie committat usura. §. 31

Quot modis variat contractus socie
tatis. §. 32

Donec quod aliquis ponit in societate opera
tū aliud ponit libras. 20. ad tertiā
partē lucris et dāni: hoc est ad lucrum
et dāni. 10. libras. 20. remanentibus
semper saluis. an liceat. §. 33

Quid de his quod mutuant pecuniā
ad negociadū: hinc pacto quod capitale

sit saluū. z sit qđ lucrū interueniat
 illud diuidatur. §. 5
Quero qū vn^o ponit pecuniā tātū: z
 alī operā: ex qb^o p^orib^o intelligunt
 socij: tam ī lucro q̄ ī dāno. §. 6
Pone q̄ ī diuisione societatis p^o lōga
 tpa: z multos labores pcedētes nō
 iuenit nisi solum capitale saluū: an
 totū ipsū capitale debeat habere
 ille q̄ ipsū posuit an vō debeat ali
 qualit diuidi. §. 7
Pone q̄ ipsū capitale est perditū uel
 diminutū aduersa fortuna: nungd
 ille q̄ ponit opam teneat aliqd cō
 ferre ei q̄ posuit pecuniā. §. 8
Pone q̄ ī societate vterq̄ ponit mi
 xtm pecuniā z opam: s̄ vn^o malo
 re pecuniā q̄ alī: nungd ptes luci
 erūt equales. §. 9
Quero exēpla de dānis. §. 10
An dans pecuniā mercatori ut de lu
 cro pte hēat cōmittit vsurā. §. 11
Pone q̄ pactū est inter duos q̄ vn^o
 ponit mille alī opam: de his mille
 paz īstat casu fortuito: vñ opari^o
 nō vult opam ponē: vel rē sua que
 magna est cum re socij q̄ parua ē
 qđ turis sit. §. 12
Pone q̄ duo sūt socij omniū bonorū
 puta fili^o legitim^o z spuri^o modo
 pat̄ instituit filiū legitimū heredē
 q̄rif vtz aliqd acgrat spurio. §. 13
Pone q̄ plures sūt socij omniū bono
 rum vn^o istoz ex vsaria p̄auitate
 quesuit multa z coicauit socio ul
 fratri. §. 14
Pone q̄ ego z tu contraxim^o societa
 tem duraturā gnquēnsio: h̄ pacto
 q̄ ego ponā mille z tu opam: de
 inde casu fortuito ante gnquēnsiū

perierūt nūquid ego cogar itera
 to ponere. §. 15
Nūqd ille q̄ dōz ponē opam puta na
 uigādo: ul circūcirca negociādo de
 beat ponē istam opam suis expēsis
 . §. 16
In quot casib^o possit qs dare pecuni
 am suā: z inde recipe lucz. §. 17
Duo alij pulchri casus ī societate. §.
 eodem.

Ursura quinto in contractu
locationis.

Quō cōmittit vsura ī h̄ cōtū. §. 1
Nota differētiā cōtrad^o. §. 2. 7. §. 3
De nautico senore. §. 4
An dductor tēat d̄ cāu fortuito. §. 5
An locator teneat remittere mercedē
 conductori. §. 6
In quot casibus iquilinus potest ex
 pelli de domo p̄ ipm cōducta. §. 7
Ursura sexto ī cōtractu pignori.
Utz tenēs aliquā rē pignozatā tene
 at eā restituē cū fructib^o si sibi sol
 uis capitale. p̄ q̄ fuit pignozatā. §. 1
Pōe q̄ qs pignozat equū p̄ mutuo sibi
 factō: z soluit cibaria ei^o z ille cui
 pignozat^o est vtiq̄ equo ad nego
 cia: an est vsura. §. 2
Alius pulcher casus similis. §. 3
Ursura septimo ī cōtractu per
 mutatiōis ī arte nūmulariorū
Utz ars cāpsoza sit licita. §. 1
Quot modis dicif pmutatio. §. 2
Quare campsoz potest recipe lucruz
 pmutādo pecuniā. §. 3
Pone q̄ qs dat marchā argēti p̄o
 alia marchā soluenda ī certo ter
 mino: an sit vsura. §. 4
Pōe q̄ aliqs hñs pecuniā quā timet
 tpe futuro minozādā suo p̄o h̄m

statuta tre: et iō nō vult eam dare
 mutuo nisi reddat sibi i cōli p̄cio q̄
 est tpe mutui: an liceat. §. 4
Pōe q̄ deposui pecuniam apud cam
 p̄sore sine aliq̄ pacto: q̄ cāpsor cum
 dicta pecunia fuit multū lucratus:
 et soluit mihi pecuniam cū. iō. pro
 ioo. an sit vsura. §. 5
Pone recipit q̄s pecuniā vehendam
 vltra mare: et sibi reddēdam certo
 p̄cio cōstituto: an sit vsura. §. 6
Quero cāpsor cābiēdo recipit vnū
 denariū pro floreno: vel in distāti
 loco facit pecuniā numerari: et ego
 hic do: an sit vsura. §. 7
Quid de cāpsore qui accipit aliqd:
 ut pecuniā quā sibi hic soluo faciat
 alibi numerari. §. 8
Usura octauo quātū ad restōz
 scz quid restituendum sit.
Utz q̄s teneat ad restitutionem vsu
 rarum. §. i
Utz q̄s teneat rem eādē numero re
 stituere. §. 2
Utrum sufficiat q̄ quis nō restituat
 plusq̄ accepit. §. 3
Utz homo teneat restituere ea q̄ le
 gitima mercātia lucratus est de bo
 nis vsurarijs. §. 4. 7. §. 5
Utrū vsurarius teneat ad dānū q̄
 icurrit ille a q̄ vsuras extorsit. §. 6
Usura nono quātū ad restitū
 tionem cui facienda sit.
Cul v̄z fieri restō vsuraz et casus i q̄b̄
 nō v̄z fieri ei a q̄ sūt extorte. §. i
Pone q̄ platus ecclie i iuste s̄straxit
 cui fieri v̄z restitutio. §. 2
Pone q̄ christianus recepit vsuras a
 iudeo cui restituet. §. 3
Pone q̄ ē culpa ex pte accipientis et

dātis: sed tū ē sine iniuria alicuius:
 vtrū accipiēs possit retinē. §. 4
Sed si pecunia data sit symoniace
 in iuriā ecclie. §. 5
Usura decimo. scz quis teneat
 ad restitutionem.
Quero an notarij et sciēter conficiūt
 instrumenta super vsuras teneant
 ad restitutionem. §. i
Quid de platis sigillatib⁹ et s̄scribē
 tib⁹ se i instrumētū vsurarijs. §. 2
Quid de his q̄ tpe messū uel vnde
 miarū emūt vilis frumētā: et vi
 na: ut v̄dāt car. suo. §. 3
Quid de mercatōib⁹ q̄ ea itētōe emūt
 monetas: et alias res venales. §. 4
Pone q̄ vsurari⁹ emit p̄dū de pecuniā
 vsuraria: et donat rē illā alii: et p̄ ea
 fit non soluedo: vtz ille qui soluit
 vsas possit cū effectu petē rē em
 ptam de vsuris ab ipso possessore
 cui donata ē: et vtz ille in foro pe
 nitētie teneat restituere. §. 5
Quid si talis possessio pueniat ad il
 lū q̄ soluēat vsuraz ex calūc̄ tina. §. 6
Quid de heredib⁹ vsurarij. §. 7
Quid si alii hēdū fact⁹ ē nō soluedo:
 nūqd alter teneat insolidū. §. 8
Quid de illis dñis q̄ multa recipiūt
 a iudeis vsurarijs per v̄lm. §. 9
Quid de genero raptoris ul vsurarij
 nūqd potest accipere dotē a socero
 . §. iō
Quid de creditore nūqd pōt accipere
 q̄b̄ sibi tenet ab vsurario. §. ii
Quid de seruitōib⁹ vsurariōz q̄ eis
 seruiūt in officio feneradi. §. iz
Quid de eo qui cū vellet alicui mu
 tuare pecuniam gratis induxit me
 q̄ nō mutuarē nisi s̄b vsis. §. iz
Quid

Quid de eo qui consulit alicui ut fe-
neretur. §. 14
 Quid de eo q pecuniā dat amico uel
consanguineo gratis ut fenē. §. 15
 Quid de eo q cōtrahit societate cū
alio ad fenus eperendū. §. 16
 Quid de eo q mutuat pecuniā vsura-
rio ad pncipatiōz lucrī vsaz. §. 17
 Quid de eo q pecuniā deponit apud
vsurarios. §. 18
 De vsurario intētionario. §. 19
 An mutans secūdario sb spe aliqd
habēdi peccet: 7 teneat ad restitū-
tionē. §. 20
 Utz creditor cui ex charitate mutuā
ti debitor aliqd vltra forte stulit
nō volūtariē: sed ne indiscret⁹ repu-
tes uel de cetero non iueniat mu-
tuatē teneat ad restōnē. §. 21
 Quid si nō sit corrupta intentio cre-
ditoris debitor tū p̄ mutuū acce-
ptū ul' alit⁹ retinēdū dat ei aliqd
nūqd creditor teneat restituē. §. 22
 Quid de illis q adueniēte solutiōis
termino nolūt dare dilationē de-
bitori q iuramēto astrit⁹ ē solue-
nisi data ei pecuniā: uel equipollē-
ti. §. 23
 Nūqd clerici vsas q̄s habuerunt de
reb⁹ ecclie restituere p̄nt. §. 24
 Quidā stuluit q feneraret ul' dedit
alicui pecuniā gr̄tis ut feneraret:
nūquid iste teneat insolidū ad resti-
tutionē. §. 25
 Utz vxor teneat ad restōnē p mari-
to defūcto vsario. §. 26
 Utz vxor viro viuenti: 7 ipso igno-
rante possit restituere. §. 27
 Utz vxor: 7 familia teneat ad restōz
eoz q cedūt i vsū vite eoz. §. 28

Quid de recipiētib⁹ ab vsarijs mu-
nera elemosinas 7 oblatiōes. §. 29
 Quid de vxore vsarij q qd̄d habet
est de vsura. §. 30
 Quid de curatore 7 tutore q dat pe-
cuniā pupilli ul' adulti ad vsā. §. 31
 Quid de seruiētibus 7 mercenarijs
vsurarioz: 7 de emētibus 7 vedē-
tibus ab eis. §. 32
 Utz fautores uel retinētes vsarios
i terra sua teneat ad restōz. §. 33
 Quid de illo q mutuanit noie ali-
eno ad vsurā. §. 34
 Quid de tutore 7 curatore. §. 35
 Quid de illo q gerit negociū alienuz
7 sine mādato ei⁹ fenerat ad opus
ill⁹ cui⁹ negociū gerit. §. 36
 Quid de illo q bona fide rogat vsa-
riū ad instāciam paupis: ut illi mu-
tuet. §. 37
 Quid d̄ ciuitatib⁹ 7 collegijs datib⁹
pecuniā ad vsuram: nūqd omnes
teneat ad restōnē. §. 38
 S; nūqd oēs teneat insolidū. §. 39
 Quid de regib⁹ 7 alijs dn̄is q cogūt
debitores soluē vsuras. §. 40
Usurā vndecimo quando scilz
debeat fieri restitutio.
 Quero qū dz fieri restō vsaz. §. 1
 Pone q alit⁹ nō pōt restituere sine
grādi dispēdio suoz bonoz forte
q nō iuenit q velit bona sua emē
uel q ille cui restō fiēda ē min⁹ di-
stat nec hz q velit ad eum deferre
pecuniā. §. 2
 Pone q ille qui dz restituere ē mul-
tū indigēs. §. 3
 Utz sufficiat vsurario in psculo mo-
tis exāti cōdē test amētū sup resti-
tutione male ablatoz. §. 4

Quid si is qui vsuras extorsit ad ino-
 piam deuenierit. §. 5
Quid agēdū sit in foro penitentiali
 de tali inopi. §. 6
Quid si qs det vsurario modū bla-
 di p vsa: qd modo valet. io. 7 p
 anū valet. zo. nūqd vsari⁹ tenef
 restituere modū bladi illi qdedit
 in valore in quo modo est: uel q
 fuit qñ dedit. §. 7
Usura duodecimo. f. q̄tum ad
 locū ubi debet fieri restitutio.
Quero ubi debet fieri restitutio ma-
 le ablatoy. §. i
Usura tertio decimo q̄tū ad or-
 dinem ⁊ modum restituendū.
Utrꝫ restitutio vsuraruz debet fieri
 publice uel priuate. §. i
Utrū prius sit fiēda restitutio male
 ablatoy q̄ solutio debitorū ⁊ lega-
 tozum. §. 2
Utrū pus restituēda sūt male ablata
 q̄ soluēda debita. §. 3
Utrū restitutio pus fiēda sit vni q̄
 alteri. §. 4
Quid si hereditas non suffic at ad sa-
 tisfaciēdū oib⁹: nūqd satisfaciēdū
 sit p̄mo veniētib⁹. §. 5
Usura quartodecimo quātuz
 ad penam vsurarioꝝ.
Quero de pena vsurarioꝝ. §. i
Quid si certū est ⁊ notoriū aliquē
 fenēbrem pecuniam eregisse: ⁊ con-
 stat qd debitores qui soluerūt nō
 remittunt: sed repetere nō audent
 p̄pter potētā exactoy. §. 2
Usura q̄nto decimo quantū ad
 accipientem.
An licitū sit recipere ad vsurā. §. i
Finit tabula vsuraz

Incipit tabula excoicationū.
Excoicationes maiores. excoicatio p̄
 tra psonas eccliaſticas. §. i
Quicūq; gerit se p papa non electus
 a duab⁹ ptib⁹ cardinaliū cū oib⁹
 consentientib⁹ sibi. §. i
Episcopus grecus nō obediēs latino
 p quē fuit deputatus. §. 2
Quicūq; clerici audiūt leges uel phy-
 sicam. §. 3
Clerici q māifestis vsarijs alienigēis
 ad fen⁹ exercēdū domū locāt. §. 4
Clerici ⁊ q̄cūq; alij qui in cimiterijs
 cozpa sepeliūt tpe interdicti. §. 5
Clerici religiosi ⁊ moniales cōtrahē-
 tes matrimonium. §. 6
Cleric⁹ hñs officiū vicecomitis. §. 7
Clerici ⁊ religiosi iducētes ad vouē-
 dū ut sepulturaſ apō ecclias suas
 eligāt uel electā nō mutēt. §. 8
Clerici q sciēt hereticos ⁊ eoy fauto-
 res tradūt eccliaſtice sepulſe. §. 9
Sacerdotes absolūētes ab excoica-
 tionib⁹ per p̄cessum Eugenij quar-
 ti pmulgatis. §. io
Cōtra religiosos. §. 2
Religiosi q exēūt clauſtz suum ad au-
 diendū physicam uel leges. §. i
Religiosi p̄fessi qui temere habitum
 suum dimiserint. §. 2
Religiosi religionum abolitaz recipi-
 entes aliquem ad suū ordinē. §. 3
Religiosi mendicantes qui de nouo
 recipiūt loca sine licētia sedis apo-
 stolice. §. 4
Religiosi q quouis modo retrahunt
 audiētes a solutiōe decimarꝝ. §. 5
Religiosi q cōfiteb⁹ sibi nō faciunt
 conscientiā de decimis soluēdis ⁊

p̄dicatores regitū n̄ p̄dicātes. §. 6
Religiosi q̄ decimas eccl̄is debitas
 sibi approp̄at sine alio mō defrau-
 vant. §. 7
Inventores nouarū religionum uel ca-
 piētes ipsarū habitū. §. 8
Religiosi qui non seruant interdictū
 q̄ eccl̄ia matris seruat. §. 9
Fratres minores recipientes fratres
 uel sorores de tertio ordine ad vi-
 uina tēpore interdicti. §. 10
Monachi uel regulares canonici tūc
 ferētes se ad curiā romanā ut pla-
 tis suis aut mōasterio dāna iſerāt
 §. 11
Monachi infra septa monasteriorū
 suorū tenētes arma sine licentiā ab-
 batis. §. 12
Mulieres que begine uocant̄ ⁊ eas
 ſouentes. §. 13
Religiosi quēq̄ q̄ absq̄ licentiā p̄p̄
 ſacerdotis ſolēniſſimē matrimonia.
 ſacramēta eucharistię offerūt ⁊ ex-
 treme vnctiōnis. §. 14
Religiosi qui excoicatos a canōe ab-
 ſolunt. §. 15
Religiosi inducētes aliquos ad vo-
 uēdum ut eligāt ſepulturas apud
 eos uel electas nō mutēt. §. 16
Religiosi q̄ tpe interdicti ſepeliunt cor-
 pa in cimiteriis aut excoicatos pu-
 blice aut uſurarios aut interdictos
 §. 17
Religiosi cōtrētes m̄imonū. §. 18
Religiosi qui tradūt hereticos ecclē-
 ſiaſtice ſepulture. §. 19
Religiosi mēdicātes q̄ tūſcūt ad ali-
 quē ordinē monachalē. §. 20
Religiosi q̄ p̄curarent uſurpari per
 aliquē patronatū custodiā alicui⁹

vacātis ecclē. §. 21
Abbas uel prior faciētes ſberari ali-
 quē clericū p̄ laycū. §. 22
Contra ſpuznatores fidei. §. 23
Quicūq̄ incidit in heresiū iā dānatā
 uel nouā adinuenit. §. 1
Officialis ſecularis qui cognosceret
 de crimine heresi. §. 2
Inquisitores hereticorū nō recte exer-
 centes officium ſuū. §. 3
Inquisitores hereticorū q̄ quouis mo-
 do extorquet pecuniā a quib⁹uis
 ſb p̄textu officij ſui. §. 4
Qui p̄ aſſiſinos quempiam chriſtia-
 num interfici fecerit. §. 5
Quicūq̄ hereticū ⁊ uioleſiſtis arma
 ſeu p̄ſidia miniſtrat. §. 6
Portates arma ſeu uēdētes cōi xp̄i-
 anos piraticis ſaracenoꝝ aut quib⁹
 libet alijs impēdētes auxiliū con-
 ſiliū in diſpēdiū t̄re ſanctę. §. 7
Ordinati ad ordines p̄ ſchiſmaticos
 aut ab eis recipientes ecclēſiaſticas
 dignitates. §. 8
Contra impugnatores ecclēſie
 ⁊ miniſtroꝝ eius. §. 4
Qui dicit romanā ecclēſiam nō eſſe
 caput omnīū ecclēſiarū nec ei tāq̄ ca-
 piti obediēdiū. §. 1
Qui icēdit ul' frāgit ecclēſiarū ul' locum
 religioſum uel q̄ in eis ſūt. §. 2
Incēdiariū aliarū rerū q̄ ecclēſiarū. §. 3
Faciētes ſtatuta ſeu obſeruātes ul' ſua-
 ri mādatel' cōt̄ libertatē ecclē. §. 4
Quicūq̄ de nouo uſpāt custodiā va-
 cātū ecclēſiarū ul' priorū locoꝝ. §. 5
Offendentes quouis mō romipetas
 ⁊ peregrinos romā accedētes. §. 6
Falſificātes litteras domini pape uel
 falſis uentes ſcienter. §. 7

Quid si is qui vsuras extorsit ad ino-
 piam deuenerit. §. 5
Quid agēdū sit in foro penitentiali
 de tali inopi. §. 6
Quid si qs det vsurario modū bla-
 di p vsa: qd modo valet. io. 7 p^o
 anū valet. 20. nūqd vsari^o tenet
 restituere modū bladi illi q dedit
 in valore in quo modo est: uel q
 fuit qn dedit. §. 7
Usura duodecimo. s. q̄tum ad
 locū ubi debet fieri restitutio.
Quero ubi debet fieri restitutio ma-
 le ablatoy. §. 1
Usura tertiodecimo q̄tū ad or-
 dinem 7 modum restituendū.
Utz restitutio vsuraruz debet fieri
 publice uel priuate. §. 1
Utrū prius sit fiēda restitutio male
 ablatoy q̄ solutio debitorū 7 lega-
 torum. §. 2
Utrū pus restituēda sūt male ablata
 q̄ soluēda debita. §. 3
Utrū restitutio pus fiēda sit vni q̄
 alteri. §. 4
Quid si hereditas non suffic ar ad sa-
 tisfaciēdū oib^o: nūqd satisfaciēdū
 sit pmo veniētibus. §. 5
Usura quartodecimo quātuz
 ad penam vsurarioy. §. 1
Quero de pena vsurarioy. §. 1
Quid si certū est 7 notoriū aliquē
 fenērem pecuniam exegisse: 7 con-
 stat q̄ debitores qui soluerūt mō
 remittunt: sed repetere nō audent
 ppter potētā exactoy. §. 2
Usura qntodecimo quantū ad
 accipientem.
An licitū sit recipere ad vsurā. §. 1
Finit tabula vsuraz

Incipit tabula excoicationū.
Excoicationes maiores. excoicatio p
 otra psonas ecclesiasticas. §. 1
Quicūq; gerit se p papa non electus
 a duab^o ptib^o cardinaliū cū oib^o
 consentientib^o sibi. §. 1
Episcopus grecus nō obediēs latino
 p quē fuit deputatus. §. 2
Quicūq; clerici audiūt leges uel phy-
 sicam. §. 3
Clerici q manifestis vsarijs alienigēis
 ad fen^o exercēdū domū locāt. §. 4
Clerici 7 quūq; alij qui in ciniterijs
 corpa sepeliūt tpe interdicti. §. 5
Clerici religiosi 7 moniales cōtrahē-
 tes matrimonium. §. 6
Cleric^o hīs officiū vicecomitis. §. 7
Clerici 7 religiosi iducētes ad vouē-
 dū ut sepulchral apd ecclias suas
 eligāt uel electā nō mutēt. §. 8
Clerici q sciēt hereticos 7 corz fauto-
 res tradūt ecclesiastice sepulche. §. 9
Sacerdotes absoluētes ab excoica-
 tionib^o per pcessum Eugenij quar-
 ti pmulgatis. §. 10
Cōtra religiosos. §. 1
Religiosi q exeūt claustrū suum ad au-
 diendū physicam uel leges. §. 1
Religiosi pfeisi qui temere habitum
 suum dimiserint. §. 2
Religiosi religionum abolitaz recipi-
 entes aliquem ad suū ordinē. §. 3
Religiosi mendicantes qui de nouo
 recipiūt loca sine licētia sedis apo-
 stolice. §. 4
Religiosi q quouis modo retrahunt
 audiētes a solutiōe decimar. §. 5
Religiosi q cōfiteb^o sibi nō faciunt
 conscientiā de decimis soluēdis 7

pdicatores regit i n pdicātes . § . 6	vacatis ecclie . § . 21
Religiosi q decimas eccl'is debitas sibi appropāt siue alio mō defrau dant . § . 7	Abbas uel prior faciens ēberari ali quē clericū p laycū . § . 22
Inuentores nouaz religionum uel ca piētes ipsaz habitū . § . 8	Contra impugatores fidei . § . 23
Religiosi qui non seruant interdictū qđ eccl'ia matris seruat . § . 9	Quicūq; incidit in heresim iā dānata uel nouā adinuenit . § . i
fratres minores recipientes fratres uel sorores de tertio ordine ad ui uina tēpore interdicti . § . 10	Officialis secularis qui cognosceret de crimine heresis . § . 2
Monachi uel regulares canonici tñs ferētes se ad curiā romanā ut pla tis suis aut mōasterio dāna iſerāt . § . 11	Inquisitores hereticorū nō recte exer centes officium suū . § . 24
Monachi infra septa monasteriorū suoz tenētes arma sine licentiā ab batis . § . 12	Inquisitores hereticorū q quouis mo do extorquēt pecuniā a quib'uis sib' p̄textu officij sui . § . 4
Mulieres que begine uocant' r eas souentes . § . 13	Qui p assassinos quempiam christia num interfici fecerit . § . 5
Religiosi quicūq; q absq; licentiā p̄h sacerdotis solēnt iſtā matrimonia sacramēta eucharistie ſerāt r ex treme vñtionis . § . 14	Quicūq; hereticū r uolensistis arma seu p̄sidia ministrāt . § . 6
Religiosi qui excoicatos a canōe ab soluunt . § . 15	Portantes arma leu uēdētes cōi xp̄i anos piraticis saracenoꝝ aut qb' libet alijs impēdentes auxiliū con siliū in dispēdiū fr̄e sancte . § . 7
Religiosi inducētes aliquos ad vo uēdum ut eligāt sepulturas apud eos ul' electas nō mutēt . § . 16	Ordinati ad ordines p scismaticos aut ab eis recipientes eccl'asticas dignitates . § . 8
Religiosi q tpe inf̄dicti sepeliunt cor pa in cimiterijs aut excoicatos pu blice aut vsurarios aut inf̄dictos . § . 17	Contra impugatores eccl'ie r ministroꝝ eius . § . 4
Religiosi cōbētes m̄imonū . § . 18	Qui uicit romanā eccl'iam nō esse caput omniū eccl'iaz nec ei tāq; ca piti obediēdū . § . i
Religiosi qui tradūt hereticos eccl'e siastice sepulture . § . 19	Qui scēdūt ul' fr̄agit eccl'iaz ul' locum religiosum uel q in eis sūt . § . 2
Religiosi medicātes q tñsēāt ad ali quē ordinē monachalē . § . 20	Incediarij aliaz rex q eccl'iaz . § . 3
Religiosi q petrarant vsurari per aliquē patronatū custodiā alieu ⁹	Facilētes statuta seu obseruātes ul' sua ri mādātes cō libertatē eccl'ie . § . 4
	Quicūq; de nouo vspāt custodiā va cātū eccl'iaz ul' prior locorū . § . 5
	Offendentes quouis mō romipetas r peregrinos romā accedētes . § . 6
	Falsificātes litteras domini pape uel falsis utentes scienter . § . 7

Impugnās litteras pape añ coronationem. §. 8
Insecutores cardinaliū uel eorū participes. §. 9
Officiales q nō fecerint obseruari ea que statuūt extra insecutores cardinaliū. §. 10
Insecutores epōz quouis mō: 7 insecutorib⁹ p̄bentes assensum. §. 11
Imponētes eccl̄ijs uel clericis exactiōnes aliquas uel grauamina. §. 12
Compellētes p̄latos seu capitula seu ecclesiasticas p̄sonas ad s̄mittendū se laycis uel alienādū bona imobilia 7 usurpātes. §. 13
Quicūq; erigūt datū ab ecclesiasticis personis. §. 14
Dñi t̄pales q s̄bditis interdiciūt ne p̄sonis ecclesiasticis aliquid vēdant uel obsequia exhibeāt. §. 15
Insciētes manus violētas in clericū uel religiosum uel cōuersū. §. 16
Impediētes ne victualia adducātur ad curiam romanā. §. 17
Quicūq; detinēt uel inuadūt hostilit̄er ciuitates 7 insulas curie romane s̄bditas. §. 18
Quicūq; quis mō offēdūt scurrētes ad sedē aplicā aut p̄curatores eorū sup̄ caus̄ 7 negocijs aliqb⁹. §. 19
Faciētes pactū ul̄ ex pacto recipētes aliqd̄ p̄ aliqua iusticia uel gratia obtinēda i curia romana. §. 20
Euntes ad terram sanctam sine licētia sedis apostolice. §. 21
Recipētes in curia romana litteras pape ab alio q̄ a v̄sec̄ac̄elario uel a papa uel bullatorib⁹. §. 22
Quicūq; vederint licentiam grauā d̄i illos q snias excoicatiōis p̄tule

rūt uel quoz occasione plate s̄nt uel ipsas obseruātes. §. 23
Concedētes represalias cōtra eccl̄iasticas personas. §. 24
Quicūq; impedit officii delegati uel iudic̄i eccl̄iastici ul̄ ip̄eratoris litterarū d̄ni pape sup̄ causis q̄ d̄ iure spectant ad for̄ eccl̄iasticā quom̄ nus libere iusticiā obtineāt. §. 25
Dñi t̄pales cōpellētes clericos reassūgnare sua beneficia. §. 26
Con̄ ipuḡtores religionū. §. 27
Glosantes in scriptis declarationem Nicolai tertij sup̄ regulā fratrum minorū. §. 28
Ingrediētes mōasteria monialiū ord̄inis p̄dicatoz ex̄ cas⁹ cōcessos. §. 29
Ingrediētes monasteria monialium sancte Clare sine licentia pape ex̄ casus cōcessos. §. 30
Qui illeceit manus violētas i religiosū religiōis approbate ul̄ ouer̄sū uel nouitiū: 7 madās seu ratum habens suo noīe factū. §. 31
Impediētes i officio suo uisitatores monialiū. §. 32
Doctores uel magistri qui sciēter docent d̄mittentes habitū. §. 33
Cōtra impugnatores sacramētorum 7 p̄mo baptisimi. §. 34
Erec⁹ rebaptizās baptizatū a latioz lauās altar̄ i q̄ latin⁹ celebrauit. §. 35
Cōtra Matrimonij.
Cōtrahētes matrimonia sciēti i grauisibus consanguinitatis. §. 36
Penitentię.
Excozquētes aliquo mō ad solutiōes a suspensiōe 7 cetera. §. 37
Eucharistię.
Cōpellētes celebrari i loco infid̄co

z cetera. §. 4
Con impugnatores sepulfe. §. 7
Qui corp^o alicui⁹ defuncti iciderit ul
 decorarit p^o ossib⁹ tñsserēdis. §. i
Qui sepeliūt corp^o i tpe iterēdī aut
 publice excoicatis ul infēdōs. §. z
Clerici z religiosi q^o iducūt ad vouē
 dū d^o eligēdo sepulturā ap^o eos. §. z
Sepeliētes hereticos z defensores z
 fautores eoz. §. 4
Cōtra impugnatores electōrū
 z malos electores. §. 8
Suauantes p^o se uel p^o alios electores
 uel amicos eoz. §. i
Qui loq^o secrete ul mittit alicui car
 dinali occasiōe electionis pape qū
 sunt inclusi. §. z
Rectores ul officiales q^o nō fuāt cōsti
 tuti dēz. c. vbi p^oculū. c. v. §. z
Dirigētes moniales in electōnib⁹ ni
 si abstrineāt ab his p^o que possēt in
 ter eas discordia ori. §. 4
Eligētes ul noiantes ipator^o pncipē
 aut quēuis alteri⁹ potestati. seu di
 gnitati i ppetuū seu ad t^op^os i sena
 torē romanū seu vltra anū z obe
 diētes eis: z electi si consenserint z
 fautores eoz. §. 5
Con impugtores grē spūs sci. §. 9
Ois symoniac⁹ quocūq^o mō. §. i
Faciētes pactū ul pmissionem p aliq^o
 grā aut lris obtinēdis a se. apo. §. z
Quidā casus specialis. §. io
Magister uel scholaris tractās cum
 aliquo ciue bononiē. de dūctiōe
 hospitiū nō regitū Inglinis. §. i
Qū papa aliqūē excoicauit noiātū
 solus absoluit. §. z
Qū q^o pncipat cū excoicato i crimie
 dādo auxiliū z cetera. §. z

Procurās q^o d^ouatores privilegioz da
 ti se itromittāt d^o his q^o nō s^o eis. §. 4
Singens aliqūē casū p^o que aliq^o in
 dex vadat ad aliquā mulierē pro
 testimonio. §. 5
Qui absolut⁹ fuit in mortis articulo
 si adueniēte sanitate nō se repūtat
 ei a quo fuerat absoluēdus. §. 6
Qui absolut⁹ est a se. apo. uel a lega
 tis z iūg^o ei q^o se repūtat ordina
 rijs uel alijs suscept⁹ penitētia z
 z offensis satisfaciāt si nō fecerit cū
 cōmode possit. §. 7
Rectores ciuitatū z officiales q^o sta
 tuta faciunt p q^o q^o cōpellat solue
 vsuras z cetera. §. 8
Omnes pirate z latrucūli marini
 z receptores eoz. §. 9
Imponentes noua pedagia in terris
 suis §. io
Excoicatus a legato pape p^o annū a
 solo papa pōt absolui. §. ii
Qui ipedit seq^ostrationē fructū illi⁹
 q^o bificiū an p triēniū nō possederat
 lata cōi spū snia i curia. §. iz
Excoicatio secundo: de eo q^o ge
 rit se p papa nō elect⁹ a duab⁹
 ptib⁹ cardinalū. §. i
Quid si cardinales vent potestatem
 noiandi papā duob⁹ ul trib⁹. §. i
Quid si cōsentiūt i illū q^o gessit se p
 papa cū nō esset a duab⁹ partibus
 electus. §. z
An papa possit eligere sibi successo
 rē. §. z
An aliq^o cogāt si vn⁹ uel duo nolūt cō
 promittere. §. 4
An elect⁹ a minori pte gerēs se p pa
 pa viter excoicationē. §. 5
An in numero duarū partūz cōputet
 b z

electus . §. 6
 An cardinales possint tollere talem
 cōstitutionē ⁊ aliē ordinare . §. 7
 Quid si papa sit heretic⁹ . §. 8
 Quid si symoniac⁹ . §. 9
 Quid si bigamus . §. 10
 Anxor possit pete electū i papā . §. 11
 Quid de infante . §. 12
 Quid de layco . §. 13
 Quid si nō sit canonice elect⁹ . §. 14
 Quid de intronizato p seditionē uel
 ingenium . §. 15
¶ De episcopo greco deputato p
 episcopum latinum . §. 16
 Quid ciuitas hz psm diuerse ligue nō
 p̄t h̄ habeat p̄s ep̄os: s̄ ep̄s p̄
 uidebit viros idoneos . §. 17
 An ep̄us grec⁹ nō obediēs latino sit
 ipso iure excoicatus . §. 18
 Rōne loci p̄t vn⁹ ep̄s p̄sse alii . §. 19
 An de iure possit vn⁹ ep̄us alii sibi
 vicariū constituere . §. 20
 An talis vicari⁹ habeat iurisdic̄tiōz
 ordinariā uel delegatā . §. 21
¶ De clericis p̄sonat⁹ habentib⁹
 q̄ audiūt leges uel physicā . §. 22
 Quid est p̄sonatus . §. 23
 Quid de his q̄ h̄nt b̄nficia q̄b⁹ est cu
 ra aiaz annexa . §. 24
 Quomō intelligit nisi infra duorum
 mensū spacium . §. 25
 Quō faciūt p̄dēi cū leges sint vtiles
 ⁊ ecclesia eis vtaf i iudicādo . §. 26
¶ De locatibus domos suos vfa
 rijs publicis alienigenis . §. 27
 Quid hec cōstitutio facta ē p̄t florenti
 nos ⁊ alios vide sibi . §. 28
 Ad hoc ut hec cōstitutio habeat locū
 regri⁹ ut nō sit inde oriūdu . §. 29
 Qui dicāt vfarj manifesti . §. 30

Quis dicat oriūdu in ciuitate . §. 31
 Quid si talis sit oriūdu i vna ciuitate
 ⁊ tū i alia ciuitate eiusdē dñi p̄mit
 titur habitare . §. 32
 Querit qm currat tps triū mēsiū . §. 33
 Quid si vn⁹ simplr denūciat dño . §. 34
 Quid si locauit vfarj quē vfarium
 ignorabā uel nō locauit ad exercē
 dū fenus . §. 35
 Quomodo intelligit hec clausula: ul
 alio titulo cōcedat . §. 36
 An expuls vfarj t̄re erit int̄dē . §. 37
¶ De his q̄ tpe m̄dici sepeliunt
 corpa in cimiterijs . §. 38
 Nota q̄ intelligit de quocūq̄ mascu
 lo. femia. clero. layco. religioso . §. 39
 Nota q̄ intelligitur de cimiterijs ab
 ep̄o solēnt benedictis . §. 40
 Nota tres rōnes qualiter corpa sepe
 liūt in cimiterijs . §. 41
 Quid si sepeliāt i āpliatōe cimiterij
 . §. 42
 Quid si sepeliāt corpa clericorū serua
 tium interdīctum . §. 43
 An tpe int̄dē liceat sepelire i 4^{or} fe
 stiuitatib⁹. s. natiuitati. dñi. pasce.
 p̄tecostes. ⁊ assūptionis virginis
 Marie . §. 44
 Nota q̄ intelligit de excoicatis ma
 iori excoicatione . §. 45
 Quis dicat publice excoicatus . §. 46
 Quid q̄ tpe interdīcti sepeliūt excoi
 catos uel interdīctos necessaria ē
 cimiterij reconciliatio . §. 47
 Si q̄s eēt occulte excoicatus ⁊ sepeli
 ens sciret nō ē loc⁹ huic pene . §. 48
 Quis dicat vfarari manifest⁹ . §. 49
 Quid si in tali appareāt signa stric
 tionis: an poterit sepeliri . §. 50
 Quid si sepeliēs i ḡrbarat itū quem

sepeliunt vsurariū uel excoicatum
 ⁊ cetera. §. 13
Quid de portatib⁹ ad sepulchry uel
 mittētib⁹ fun⁹ aut fodietib⁹ sepul-
 chry seu platib⁹ ⁊ clericis eccliaz il-
 laz i qb⁹ sepeliūf. sine de portanti-
 bus cereos ⁊ cruces: filr de dicēti-
 bus officiū supra fun⁹. §. 14
Qui dicat noiatim inēdicti. §. 15
Quid d' sepeliēte publice excoicatu⁹
 noiatim inēdictū ⁊ vfarū mani-
 festū tpe inēdicti. §. 16
An tales sepulti dbeat exhuari. §. 17
Quib⁹ v3 fieri satisfactio. §. 18
An hec pena habeat locū i sepeliēti-
 bus eos in alijs casib⁹. §. 19
An excoicat⁹ miori excoicatioe negā-
 da sit eccliaistica sepultura. §. 20
De clericis i sacris ⁊ religioſis
 d'ctib⁹ mimonū. §. 6
Quid si coacte contrahat: an incidit
 in hanc penam. §. 1
Quid si contrahat ⁊ nō cōsumit. §. 2
Quid si contraxit solū sponsalia per
 verba de futuro. §. 3
An intelligat de religioſis professio
 tacite uel expſse. §. 4
Quis dicat tacite pſessus. §. 5
Quid si qs cōtraxit cū mentali igno-
 rans eā eē mentalē. §. 6
An tales possint absolui ab epō. §. 7
An papa possit dispēſare ut existens
 in sacris contrahat. §. 8
De clerico q bz officiū vicecomi-
 tis uel ppositi secularis. §. 7
In sacris cōstitutus nō pōt hre offi-
 ciū aliq⁹ tpale. §. 1
Quid de cōstitutis i minorib⁹. §. 2
Quid de officio anexo dignitati sue
 §. 3

An sit canon late sentētie. §. 4
Cōtra religioſos
De religioſis exētib⁹ claustrū
 ut audiāt leges ul' physicā. §. 8
Quare facta sit hec phibitio. §. 1
Quid si nō exeat claustrū ⁊ studēat
 aut legāt in clauſtro. §. 2
Quid si vadit ad audiēdū ut hono-
 ret amicū suū i pncipio studij. §. 3
Quid si vult cōtinue exire ut hono-
 ret ipsū. §. 4
An psona eccliaistica possit aliqb⁹ so-
 cīs puatim legē uel audire leges i
 clauſtro. §. 5
Nū incipit cursus duoz mēſū. §. 6
Quid si p' exitū mutato pposito va-
 dit ad theologiā. §. 7
Quid si destiterint infra duos mēſes
 postea iterato ceperint. §. 8
Quid si tantū tēpus fluxit de duob⁹
 mēſibus ut nō possit infra duos mē-
 ses redire ad clauſtrū. §. 9
Monachi nō possunt studere i scē-
 tia humana. §. 10
An hec pena habeat locū in tacite ul'
 expſse pſessis. §. 11
Cōſaciētes sūt puati spe pmoitiōis
 ad dignitates nō ad ordines. §. 12
Quid si quis accedit ad studiū theo-
 logie sine licētia ⁊ cetera. §. 13
Quid si plat⁹ religioſo studioſo ⁊ do-
 cili nolit dar licētia studēdi. §. 14
De quo plato intelligit. §. 15
Quid si abbas vult accedere ad stu-
 dia sine licētia alicuius. §. 16
Quid si vadit ad studēdū sine licētia
 plati ⁊ nō dimittit hūc uel cōtra-
 rio. §. 17
Q De religioſis q temere habitū
 sue religionis dimiserūt. §. 9
 b 4

Quid si portet habitū si abscoſū. §. i
Quare dicit temere. §. z
An i lectulo debeat deferri bit⁹. §. z
De fratrib⁹ cassate religionis q
de nouo aliquē recipient. §. io
De religioſis medicatib⁹ q do
mos uel loca de nouo recipient
. §. ii
Quō intelligit istud de nouo. §. i
Quia v⁹ sine licētia pape: an sufficiat
licentiā legati a latere. §. z
De religioſis dicitib⁹ aliq⁹ vba ut re
trahāt a solutiōe decimarū. §. iz
Ad hoc ut hec pena habeat locum
duo regunt vide ibi. §. i
Intelligit hec pena i oib⁹ qbuscunq⁹
fimonib⁹ puatis seu publicis. §. z
Hec pena nō se extendit ad clericos
seculares. §. z
De religioſis q vſitētib⁹ sibi nō
faciūt vſciam de decimis. §. iz
An sint absoluēdī reſetores decima
rū si q inueniatur. §. i
Nota de p⁹dicatorib⁹ requisitis non
predicantib⁹ z de eoz pena. §. z
An teneat talia p⁹dicare clericis. §. z
An teneat si nō fuerint requisiti. §. 4
Quid si regunt in alijs t⁹pib⁹ q̄ i co
tentis in textu. §. 5
Q̄ tenet informare populū qualis te
neat ad decimas. §. 6
Qui sūt isti a qb⁹ pnt regri. §. 7
De religioſis q decimas eccle
ſiis debitas vsurpāt. §. i4
Hec pena nō habet locū in clericis se
cularibus. §. i
Hec pena cōprehēdit etiā femias re
ligioſas. §. z
Hec pena intelligit de decimis eccle
ſiis debitis: si alijs puatis psonis
deberēt nō h3 locū. §. z

A quibus officijs sint suspēsi contra
faciētes. §. 4
De religioſis nō fuātib⁹ inter
dictū qm mat⁹rix ecclesia fuit §. is
Hac constitutiōe nō ligantur clerici
seculares. §. i
An intelligat de interdīcto a iur. §. z
Done q mat⁹rix ecclesia tale interdīctū
vult obſuare an religioſi nō obser
uātes sint excoicati. §. z
Que sit mat⁹rix ecclesia. §. 4
Quō intelligit mat⁹rix ecclesia obser
uare interdīctū. §. 5
An ecclesia metropolitana dicatur ma
trix quo ad interdīctū tot⁹ puicie
ita ut religioſi nō obseruātes ligē
tur hac pena. §. 6
Quid si sit interdīcta villa uel castrū
nō hns mat⁹riōe ecclesiā. §. 7
Quō itelligant religioſi ſcire qm ma
trix ecclesia seruat interdīctū. §. 8
Quid si interdīctū sit nullū ppter ap
pellationem. §. 9
Quid si mat⁹rix ecclesia non fuit vbi
est seruādum an religioſi teneant
seruare. §. io
Sed qd si eps mādāt fuari z capitu
lū mādāt strariū. §. ii
Nota penas quas incurrūt. §. iz
De frīb⁹ minorib⁹ recipientib⁹
ad diuina frēs v⁹ t⁹io ordie. §. io
Quid si ali⁹ religioſi uel clerici eos
recipiāt. §. i
Hec pena h3 locū nō obſtatib⁹ qui
buscūq⁹ p⁹uilegijs. §. z
Quid si frēs minores recipiāt eos si
non in suis ecc⁹ſiis. §. z
Isti de t⁹io ordie gaudēt p⁹uilegio
clericali. §. 4
De monachis z canonicis regu
larib⁹ q trāſſerūt se ad curias

pncipū. §. 17
 Hec pena h3 locū in eto q hnt aliquā
 admīstrationē. §. 1
 Duo regrūf ad excoicationē hāc. §. 2
 Quid si intrāt curiā animo dānificā
 di 7 tū nō dānificāt. §. 3
¶ De mōachis q sine licētia abba
 tū. j. mōastēia tenēt arma. §. 18
 Hec pena nō extendit ad regulares
 canonicos. §. 1
 Quid si tēant āma e3 mōastēiū. §. 2
 Quid intelligit noie armorū. §. 3
 Quid si tēat arma nō ad offensam
 sed ad aliū vsū. §. 4
 An clerici portātes arma peccēt mor
 taliter. §. 5
¶ De religiosīs mīstrantib3 sacra
 mēta eucharistie absq3 licētia
 ppi3 sacerdotis. §. 19
 An credat religiosus prochiano dicē
 ti se h3re licētia. §. 1
 Quid de secularibus mercenarijs 7
 similib3. §. 2
 An sufficiat licētia prochialis q non
 dū est p3byter. §. 3
 An sufficiat licētia vicarij q gerit cu
 ram ordinariā illi3 ecclie prochia
 lis 7 est cōstitut3 ab epō. §. 4
 An sufficiat licētia dyocelani. §. 5
 Quid si prochian3 dicat do tibi licē
 tiam ut recipias a quo vs. §. 6
 Quid si prochian3 dicat do tibi licē
 tia ut des sacra meis sbditis. §. 7
 An religiosi offerētēs sacramēta ha
 ptissimi incidāt i excoicationē. §. 8
 Quilibet sacerdos pōt sibi assumere
 quēcūq3 in adiutoriū ad tpus sine
 cuiusq3 licētia. §. 9
¶ De religiosīs q absoluūt excoica
 tos a canone. §. 20
 An religiosi absoluētēs a snia lata ab

homine incidāt i excoicationē. §. 1
 Qui sūt isti ca3 i qb3 pōt absolue. §. 2
 Quid si religiosi hnt pūilegiū ut pos
 sint absolue a casib3 i iur3 posit. §. 3
 Que sūt iste snie a qb3 nō possūt ab
 solvere. §. 4
 An p3tati collegiatay ecclesiaruz pos
 sint facere statuta sine consensu epī
 uel capituli cathedraliū. §. 5
 Quid si absoluāt sociū uel religiosuz
 a predictis. §. 6
 An absoluti incidāt tanq3 participā
 tes in crimine. §. 7
 Pone q frat minor absoluat p3usso
 rē clerici nō a snia excoicationis s3 a
 peccato nūqd ligat hac pena. §. 8
 An pcuriēs clericū 7 ingrediēs religi
 onem possit absolui. §. 9
 An sacerdos absoluēs aliquē ab illis
 peccatis a qb3 nō pōt pecc3 mortalr. §. 10
¶ De clericis secularib3 7 religios
 iducētib3 ad vouēdū iurādū ul
 pmitteḃdū s3 eligēdo sepulturā
 apud eos. §. 21
 Nota si cōfactū fuerit talis electio
 erit irrita. §. 1
 Quid si nō inducāt ad iurādū 7 ce. s3
 iducunt ut eligāt. §. 2
 Quid si inducāt ad vouēdū 7 ce. de
 eligēdo sepulturā apud nō suam
 ecclesiam. §. 3
 Quid si q3 p3prio motu iuraret ul fo
 ueret. §. 4
¶ De restitutione faciēda ab illis qui
 illicite sepeliūt. §. 5
 Quare ex delicto vni3 talit3 o3rafa
 ciētis tota ecclia patiat dānū. §. 6
 Quid si ecclia cui3 cleric3 sic deligt ē
 prochialis sepeliēdi. §. 7
 Quid si ecclia apud quā de iure de
 bebat sepeliri erat interdīcta. §. 8

electus. §. 6
 An cardinales possint tollere talem
 cōstitutionē ⁊ aliē ordinare. §. 7
 Quid si papa sit hereticus. §. 8
 Quid si symoniacus. §. 9
 Quid si bigamus. §. 10
 An exor. possit pete electū i papā. §. 11
 Quid de infante. §. 12
 Quid de layco. §. 13
 Quid si nō sit canonice electus. §. 14
 Quid de intronizato p̄ seditionē uel
 ingenium. §. 15
¶ De episcopo greco deputato p̄
 episcopum latinum. §. 16
 Cū ciuitas h̄z plm̄ diuerse ligue nō
 pp̄t h̄z habebit pl̄es ep̄os: s̄ ep̄s p̄
 uidebit uir̄ os idoneos. §. 17
 An ep̄us grecus nō obediēs latino sit
 ipso iure excoicatus. §. 18
 Rone loci pōt vnus ep̄s p̄esse alii. §. 19
 An de iure possit vnus ep̄us alii sibi
 vicariū constituere. §. 20
 An talis vicari⁹ habebit iurisdic̄tiōz
 ordinariā uel delegatā. §. 21
¶ De clericis p̄sonat⁹ habentib⁹
 q̄ audiūt leges uel physicā. §. 22
 Quid est p̄sonatus. §. 23
 Quid de his q̄ h̄nt b̄nficia q̄b⁹ est cu
 ra aiaz annexa. §. 24
 Quomō intelligit nisi infra duorum
 mensū spacium. §. 25
 Quō faciūt p̄dē cū leges sint vtilēs
 ⁊ ecclesia eis vtili i iudicādo. §. 26
¶ De locatibus domos suos v̄sa
 rijs publicis alienigenis. §. 27
¶ Hec cōstitutio facta ē pp̄ florenti
 nos ⁊ alios vide ibi. §. 28
 Ad hoc ut hec cōstitutio habeat locū
 requirit ut nō sit m̄de oriūdu. §. 29
 Qui dicat v̄sarij manifesti. §. 30

Quis dicat oriūdu in ciuitate. §. 31
 Quid si talis sit oriūdu i vna ciuitate
 ⁊ tñ i alia ciuitate eiusdē dñi p̄mit
 titur habitare. §. 32
 Querit qm̄ currat t̄ps triū mēsiū. §. 33
 Quid si vnus simplr̄ denūciat dño. §. 34
 Quid si locauit v̄sario quē v̄sarium
 ignorabā uel nō locauit ad exercē
 dū fenus. §. 35
 Quomodo intelligit hec clausula: uel
 alio titulo cōcedat. §. 36
 An expulsi v̄sarij t̄re erit infidē. §. 37
¶ De his q̄ t̄pe infidēti sepeliunt
 corpa in cimiterijs. §. 38
 Nota q̄ intelligit de quocūq̄ mascu
 lo. femia. cllico. layco. religioso. §. 39
 Nota q̄ intelligitur de cimiterijs ab
 ep̄o solēnt benedic̄tis. §. 40
 Nota tres rōnes qualiter corpa sepe
 liūt in cimiterijs. §. 41
 Quid si sepeliāt i apliatōe cimiterij
 . §. 42
 Quid si sepeliāt corpa clericorū serua
 tium interdicitum. §. 43
 An t̄pe infidēti liceat sepelire i 4° se
 stuitatib⁹. s. natiuitati. dñi. pasce.
 p̄tecostes. ⁊ assūptionis virginis
 Marie. §. 44
 Nota q̄ intelligit de excoicatis ma
 iori excoicatione. §. 45
 Quis dicat publice excoicatus. §. 46
 Cū q̄s t̄pe interditi sepeliūt excoi
 catos uel interdicitos necessaria ē
 cimiterij reconciliatio. §. 47
 Si q̄s eēt occulte excoicatus ⁊ sepeli
 ens sciret nō ē loc⁹ huic pene. §. 48
 Quis dicat v̄suri manifesti. §. 49
 Quid si in tali appareāt signa d̄riti
 onis: an poterit sepeliri. §. 50
 Quid si sepeliēs igrabat istū quem

sepeliuit vsurariū uel excoicatum
 ⁊ cetera. §. 13
Quid de portatib⁹ ad sepulchz uel
 omittētib⁹ fun⁹ aut fodientib⁹ sepul
 chz seu platis ⁊ clericis eccliaz il
 laz i qb⁹ sepeliūt. sine de portanti
 bus cereos ⁊ cruce: filr de dicēti
 bus officiū supra fun⁹. §. 14
Qui dicat noiatim inf dicit. §. 15
Quid d sepeliēte publice excoicatuꝝ
 noiatim interdicit⁹ ⁊ vsurariū mani
 festū tpe interdici. §. 16
An tales sepulti ōbeāt exhūari. §. 17
Quib⁹ dꝝ fieri satisfactio. §. 18
An hec pena habeat locū i sepeliēti
 bus eos in alijs casib⁹. §. 19
An excoicat⁹ minori excoicatioē negā
 da sit eccliaſtica ſepultura. §. 20
De clericis i ſacris ⁊ religioſis
 ōbtētib⁹ mīmonū. §. 6
Quid ſi coacte cōtrahāt: an incidūt
 in hanc penam. §. 1
Quid ſi cōtrahat ⁊ nō cōſumit. §. 2
Quid ſi contraxit ſolū ſponſalia per
 uerba de futuro. §. 3
An intelligat de religioſis profeſſis
 tacite uel expſſe. §. 4
Quis dicat tacite pfeſſus. §. 5
Quid ſi qꝝ cōtraxit cū moniali igno
 rans ea eē monalē. §. 6
An tales poſſint abſolui ab epō. §. 7
An papa poſſit diſpēſare ut exiſtens
 in ſacris cōtrahat. §. 8
De clerico qꝝ bz officiū vicecomi
 tis uel ppoſiti ſecularis. §. 7
In ſacris cōſtitutus nō pōt hēre offi
 ciū aliqꝝ tpale. §. 1
Quid de cōſtitutis i minorib⁹. §. 2
Quid de officio anexo dignitati ſue
 §. 3

An ſit canon late ſentētie. §. 4
Cōtra religioſos
De religioſis exētib⁹ clauſtrū
 ut audiāt leges ul phyſicā. §. 8
Quare facta ſit hec prohibitiō. §. 1
Quid ſi nō exeat clauſtrū ⁊ ſtudeāt
 aut legāt in clauſtro. §. 2
Quid ſi vadit ad audiēdū ut hono
 ret amicū ſuū i pncipio ſtudij. §. 3
Quid ſi vult cōtinue exire ut hono
 ret ipſum. §. 4
An pſona eccliaſtica poſſit alig⁹ ſo
 cūſ pūatim legē uel audire leges i
 clauſtro. §. 5
An ſcipit curſus duoz mēſū. §. 6
Quid ſi p⁹ exitū mutato ppoſito va
 dit ad theologiā. §. 7
Quid ſi deſtiterint infra duos mēſes
 poſtea iterato ceperint. §. 8
Quid ſi tantū tēpus fluxit de duob⁹
 mēſibus ut nō poſſit ſtra duos mē
 ſes redire ad clauſtrū. §. 9
Qu monachi nō poſſunt ſtudere i ſciē
 tia humana. §. 10
An hec pena habeat locū in tacite ul
 expſſe pfeſſis. §. 11
Conſaciētes ſūt puati ſpe pmoitiōis
 ad dignitates nō a d ordines. §. 12
Quid ſi quis accedit ad ſtudij theo
 logie ſine licētia ⁊ cetera. §. 13
Quid ſi plat⁹ religioſo ſtudioſo ⁊ do
 cili nolit dar licētia ſtudēdi. §. 14
De quo plato intelligit. §. 15
Quid ſi abbas vult accedere ad ſtu
 dia ſine licētia alicuius. §. 16
Quid ſi vadit ad ſtudēdū ſine licētia
 plat⁹ ⁊ nō dimittit hīcū uel cōtra
 rio. §. 17
Q De religioſis qꝝ temere habituz
 ſue religioſis dimiſerūt. §. 9
 b 4

electus .§. 6
 An cardinales possint tollere talem
 cōstitutionē ⁊ aliē ordinare .§. 7
 Quid si papa sit hereticus .§. 8
 Quid si symoniacus .§. 9
 Quid si bigamus .§. 10
 An vxor possit pete electū i papā .§. 11
 Quid de infante .§. 12
 Quid de layco .§. 13
 Quid si nō sit canonicē electus .§. 14
 Quid de intronizato p seditionē uel
 ingenium .§. 15
¶ De episcopo greco deputato p
 episcopum latinum .§. 16
 Quā ciuitas hz pplm diuerse ligue nō
 pp̄ h̄ habebit p̄les ep̄os: s̄ ep̄s p̄
 uidebit viros idoneos .§. 17
 An ep̄us grecus nō obediētia latino sit
 ipso iure excoicatus .§. 18
 Rōne loci pōt vnus ep̄s p̄esse alii .§. 19
 An de iure possit vnus ep̄us alii sibi
 vicariū constituere .§. 20
 An talis vicarius habebit iurisdicciōz
 ordinariā uel delegatā .§. 21
¶ De clericis psonatus habentibus
 q̄ audiūt leges uel physicā .§. 22
 Quid est psonatus .§. 23
 Quid de his q̄ hnt bñficiā q̄b̄ est cu
 ra aiaz annexa .§. 24
 Quomō intelligit nisi infra duorum
 mensū spacium .§. 25
 Quō faciūt p̄dēi cū leges sint vtilēs
 ⁊ ecclesia eis vtaf i iudicādo .§. 26
¶ De locatibus domos suos vsa
 rii publicis alienigenis .§. 27
¶ Hec cōstitutio facta ē pp̄ florenti
 nos ⁊ alios vide ibi .§. 28
 Ad hoc ut hec cōstitutio habeat locū
 regit ut nō sit inde oriūdu .§. 29
 Qui dicat vsarii manifesti .§. 30

Quis dicat oriūdu in ciuitate .§. 31
 Quid si talis sit oriūdu i vna ciuitate
 ⁊ tū i alia ciuitate eiusdē dñi p̄nit
 titur habitare .§. 32
 Querit quā currat tps triū mēsiū .§. 33
 Quid si vnus simplr denūciat dño .§. 34
 Quid si locauit vsario quē vsarium
 ignorabā uel nō locauit ad exercē
 dū fenus .§. 35
 Quomodo intelligit hec clausula: uel
 alio titulo cōcedat .§. 36
 An expuls vsarius t̄re erit infidē .§. 37
¶ De his q̄ tpe infidēti sepeliunt
 corpa in cimiterijs .§. 38
 Nota q̄ intelligit de quocūq̄ mascu
 lo. semia. clero. layco. religioso .§. 39
 Nota q̄ intelligitur de cimiterijs ab
 ep̄o solēnt benedictis .§. 40
 Nota tres rōnes qualiter corpa sepe
 liūt in cimiterijs .§. 41
 Quid si sepeliāt i apliatiōe cimiterij
 .§. 42
 Quid si sepeliāt corpa clericorū serua
 tium interdictum .§. 43
 An tpe infidēti liceat sepelire i 4^{or} fe
 stiuitatibus. s. natiuitati. dñi. pasce.
 p̄tecostes. ⁊ assūptionis virginis
 Marie .§. 44
 Nota q̄ intelligit de excoicatis ma
 iori excoicatione .§. 45
 Quis dicat publice excoicatus .§. 46
 Quā q̄ tpe interdicti sepeliūt excoi
 catos uel interdictos necessaria ē
 cimiterij reconciliatio .§. 47
 Si q̄s eēt occulte excoicatus ⁊ sepeli
 ens sciret nō ē loc⁹ huic pene .§. 48
 Quis dicat vsurari manifestus .§. 49
 Quid si in tali appareāt signa striti
 onis: an poterit sepeliri .§. 50
 Quid si sepeliēs igrabat istū quem

sepeliuit vsurariū uel excoicatum
 ⁊ cetera. §. 13
Quid de portatib⁹ ad sepulchz uel
 omittētib⁹ fun⁹ aut fodietib⁹ sepul
 chz seu platis ⁊ clericis eccliaz il
 laz i qb⁹ sepeliūt. sine de portanti
 bus cereos ⁊ cruces: filr de dicēti
 bus officiū supra fun⁹. §. 14
Qui dicat noiatim inēdicti. §. 15
Quid de sepeliēte publice excoicatu⁹
 noiatim interdicitū ⁊ vsariū mani
 festū tpe interditi. §. 16
An tales sepulti obeāt exhūari. §. 17
Quib⁹ dicitur fieri satisfactio. §. 18
An hec pena habeat locū i sepeliēti
 bus eos in alijs casib⁹. §. 19
An excoicat⁹ miori excoicatioē negā
 da sit eccliaistica sepultura. §. 20
De clericis i sacris ⁊ religiosis
 oib⁹tib⁹ mīmonū. §. 6
Quid si coacte cōtrahāt: an incidūt
 in hanc penam §. 1
Quid si cōtrahat s̄ nō cōsumit. §. 2
Quid si contraxit solū sponsalia per
 uerba de futuro. §. 3
An intelligat de religiosis professio
 tacite uel exp̄sse. §. 4
Quis dicat tacite p̄fessus. §. 5
Quid si qs cōtraxit cū montali igno
 rans ea eē montalē. §. 6
An tales possint absolui ab ep̄o §. 7
An papa possit disp̄sare ut existens
 in sacris contrahat. §. 8
De clerico q̄ hz officiū vicecomi
 tis uel p̄positi secularis. §. 7
In sacris cōstitutus nō pōt h̄re offi
 ciū aliq̄d tpale. §. 1
Quid de cōstitutis i minorib⁹. §. 2
Quid de officio anexo dignitati sue
 §. 3

An sit canon late sentētie. §. 4
Cōtra religiosos
De religiosis exētib⁹ claustrū
 ut audiāt leges ul̄ physicā. §. 8
Quare facta sit hec p̄hibitio. §. 1
Quid si nō exeat claustrū s̄ studeāt
 aut legāt in claustro. §. 2
Quid si vadit ad audiēdū ut hono
 ret amicū suū i p̄ncipio studij. §. 3
Quid si vult cōtinue exire ut hono
 ret ipsum. §. 4
An p̄sona eccliaistica possit aliqb⁹ so
 c̄s p̄uatim legē uel audire leges i
 claustro. §. 5
An incipit cursus duoz mēsiū. §. 6
Quid si p̄ exitū mutato p̄posito va
 dit ad theologiā. §. 7
Quid si destiterint infra duos mēses
 postea iterato ceperint. §. 8
Quid si tantū tēpus fluxit de duob⁹
 mēsiibus ut nō possit infra duos mē
 ses redire ad claustrū. §. 9
Quod monachi nō possunt studere i sciē
 tia humana. §. 10
An hec pena habeat locū in tacite ul̄
 exp̄sse p̄fessis. §. 11
Cōnfaciētes sūt p̄uati spe p̄motiōis
 ad dignitates nō a d̄ ordines. §. 12
Quid si quis accedit ad studiū theo
 logie sine licētia ⁊ cetera. §. 13
Quid si plat⁹ religioso studioso ⁊ do
 cili nolit dar licētia studēdi. §. 14
De quo plato intelligit. §. 15
Quid si abbas vult accedere ad stu
 diā sine licētia alicuius. §. 16
Quid si vadit ad studēdū sine licētia
 plati s̄ nō dimittit h̄ic uel cōtra
 rio. §. 17
Quid de religiosis q̄ temere habituz
 sue religionis dimiserūt. §. 9
 b 4

electus. §. 6
 An cardinales possint tollere talem
 cōstitutionē ⁊ aliē ordinare. §. 7
 Quid si papa sit hereticus. §. 8
 Quid si symoniacus. §. 9
 Quid si bigamus. §. 10
 An vxor possit petē electū i papā. §. 11
 Quid de infante. §. 12
 Quid de layco. §. 13
 Quid si nō sit canonice electus. §. 14
 Quid de intronizato p seditionē uel
 ingenium. §. 15
¶ De episcopo greco deputato p
 episcopum latinum. §. 16
 Qū ciuitas hz pplm diuerse ligue nō
 pp̄ h̄ habebit p̄les ep̄os: s̄ ep̄s. p̄
 uidebit uir os idoneos. §. 17
 An ep̄us grecus nō obediēs latino sit
 ip̄o iure excoicatus. §. 18
 Rone loci pōt vn̄ ep̄s p̄esse alii. §. 19
 An de iure possit vn̄ ep̄us alii sibi
 vicariū constituere. §. 20
 An talis vicari⁹ habebit iurisdic̄tiōz
 ordinariā uel delegatā. §. 21
¶ De clericis p̄sonat⁹ habentib⁹
 q̄ audiūt leges uel physicā. §. 22
 Quid est p̄sonatus. §. 23
 Quid de his q̄ h̄nt b̄nficia q̄b⁹ est cu
 ra aiaz annexa. §. 24
 Quomō intelligit nisi infra duorum
 mensū spacium. §. 25
 Quō faciūt p̄d̄c̄i cū leges sint vtilēs
 ⁊ ecclesia eis vtili i iudic̄c̄o. §. 26
¶ De locatibus domos suos vsa
 rijs publicis alienigenis. §. 27
¶ hec cōstitutio facta ē pp̄ florenti
 nos ⁊ alios vide ibi. §. 28
 Ad hoc ut hec cōstitutio habeat locū
 regit̄ ut nō sit inde oriūdu. §. 29
 Qui dicat vsarij manifesti. §. 30

Quis dicat oriūdu in ciuitate. §. 31
 Quid si talis sit oriūdu i vna ciuitate
 ⁊ tū i alia ciuitate eiusdē dñi p̄mit
 titur habitare. §. 32
 Querit qū currat t̄ps triū mēsu. §. 33
 Quid si vn̄ simplr denūciat dño. §. 34
 Quid si locauit vsario quē vsarium
 ignorabā uel nō locauit ad exercē
 dū sensus. §. 35
 Quomodo intelligit hec clausula: ul
 alio titulo cōcedat. §. 36
 An expul⁹ vsarij t̄re erit infid̄c̄. §. 37
¶ De his q̄ t̄pe infid̄c̄i sepeliunt
 corpa in cimiterijs. §. 38
 Nota q̄ intelligit de quocūq̄ mascu
 lo. femia. clero. layco. religioso. §. 39
 Nota q̄ intelligitur de cimiterijs ab
 ep̄o solēnt̄ benedictis. §. 40
 Nota tres rōnes qualiter corpa sepe
 liūt in cimiterijs. §. 41
 Quid si sepeliāt i āpliatōe cimiterij
 . §. 42
 Quid si sepeliāt corpa clericorū serua
 tium interd̄ctum. §. 43
 An t̄pe infid̄c̄i liceat sepelire i 4^{or} fe
 stiuitatib⁹. s. natiuitati. dñi. pasce.
 p̄tecostes. ⁊ assūptionis virginis
 Marie. §. 44
 Nota q̄ intelligit de excoicationis ma
 iori excoicatione. §. 45
 Quis dicat publice excoicat⁹. §. 46
 Qū q̄ t̄pe interd̄c̄i sepelit excoi
 catos uel interd̄ctos necessaria ē
 cimiterij reconciliatio. §. 47
 Si q̄s eēt occulte excoicat⁹ ⁊ sepeli
 ens sciret nō ē loc⁹ huic pene. §. 48
 Quis dicat vsurari⁹ manifest⁹. §. 49
 Quid si in tali appareāt signa striti
 onis: an poterit sepeliri. §. 50
 Quid si sepeliēs i grabatū istū quem

sepeluit vsurariū uel excoicatum
 ⁊ cetera. §. 12
Quid de portatib⁹ ad sepulch⁹ uel
 omittētib⁹ fun⁹ aut fodietib⁹ sepul
 ch⁹ seu plat⁹ ⁊ clericis eccliaz il
 laz i gb⁹ sepeliūf. sine de portanti
 bus cereos ⁊ cruces: silt de vicēti
 bus officiū supra fun⁹. §. 14
Qui dicat noiatum interdīcti. §. 15
Quid d̄ sepeliēte publice excoicatus
 noiatum interdīctū ⁊ vsariū mani
 festū tpe interdīcti. §. 16
An tales sepulti d̄beat exhuari. §. 17
Quib⁹ d̄ fieri satisfactio. §. 18
An hec pena habeat locū i sepeliēti
 bus eos in alijs casib⁹. §. 19
An excoicat⁹ miori excoicatōe negā
 da sit ecclīastica sepultura. §. 20
 De clericis i sacris ⁊ religiosis
 d̄bētib⁹ m̄moniu. §. 6
Quid si coacte cōtrahāt: an incidūt
 in hanc penam §. 1
Quid si cōtrahat s̄ nō cōsumit. §. 2
Quid si contraxit solū sponsalia per
 uerba de futuro. §. 3
An intelligat de religiosis professis
 tacite uel exp̄sse. §. 4
Quis dicat tacite p̄fessus. §. 5
Quid si qs cōtraxit cū moniali igno
 rans ea eē monialē. §. 6
An tales possint absolui ab ep̄o §. 7
An papa possit disp̄sare ut existens
 in sacris contrahat. §. 8
 De clerico q̄ h̄z officiū vicecomi
 tis uel p̄positi secularis. §. 7
In sacris cōstitutus nō p̄t h̄re offi
 ciū aliq̄ t̄pale. §. 1
Quid de cōstitutis i minorib⁹. §. 2
Quid de officio anep̄o dignitati sue
 §. 3

An sit canon late sentētie. §. 4
 Cōtra religiosos
 De religiosis exētib⁹ claustrū
 ut audiāt leges ul̄ physicā. §. 8
Quare facta sit hec phibitio. §. 1
Quid si nō erāt claustrū s̄ studeāt
 aut legāt in claustro. §. 2
Quid si vadit ad audiēdū ut hono
 ret amicū suū i p̄ncipio studij. §. 3
Quid si vult cōtinue exire ut hono
 ret ipsum. §. 4
An p̄sona ecclīastica possit aliqb⁹ so
 c̄is p̄uatim legē uel audire leges i
 claustro. §. 5
Quā incipit cursus duoz mēsu. §. 6
Quid si p̄ exitū mutato p̄posito va
 dit ad theologiā. §. 7
Quid si destiterint infra duos mēses
 postea iterato ceperint. §. 8
Quid si tantū tēpus fluxit de duob⁹
 mēsibus ut nō possit infra duos mē
 ses redire ad claustrū. §. 9
Quā monachi nō possunt studere i sciē
 tia humana. §. 10
An hec pena habeat locū in tacite ul̄
 exp̄sse p̄fessus. §. 11
 Cōiūficiētes sūt puati spe p̄motiōis
 ad dignitates nō ad ordines. §. 12
Quid si quis accedit ad studiū theo
 logie sine licētia ⁊ cetera. §. 13
Quid si plat⁹ religioso studioso ⁊ do
 cili nolit dar̄ licētia studēdi. §. 14
 De quo plato intelligit. §. 15
Quid si abbas vult accedere ad stu
 diā sine licētia alicuius. §. 16
Quid si vadit ad studēdū sine licētia
 plati s̄ nō dimittit h̄itū uel ecōtra
 rio. §. 17
Quid de religiosis q̄ temere habitus
 sue religionis dimiserūt. §. 9

electus. §. 6
 An cardinales possint tollere talem
 cōstitutionē ⁊ aliē ordinare. §. 7
 Quid si papa sit hereticus. §. 8
 Quid si symoniacus. §. 9
 Quid si bigamus. §. 10
 An vxor possit petere electū i papā. §. 11
 Quid de infante. §. 12
 Quid de layco. §. 13
 Quid si nō sit canonicē electus. §. 14
 Quid de intronizato p seditionē uel
 ingenium. §. 15
¶ De episcopo greco deputato p
 episcopum latinum. §. 2
 Quā ciuitas hz pplm diuerse ligue nō
 ppe h̄ habebit ples epōs: s̄ ep̄s p
 uidebit viros idoneos. §. 1
 An ep̄us grecus nō obediēs latino sit
 ipso iure excoicatus. §. 2
 Rōne loci pōt vnus ep̄s pesse alii. §. 3
 An de iure possit vnus ep̄us allū sibi
 vicariū constituere. §. 4
 An talis vicarius habebit iurisdicciōz
 ordinariā uel delegatā. §. 5
¶ De clericis psonatus habentibus
 q audiūt leges uel physicā. §. 3
 Quid est psonatus. §. 1
 Quid de his q hnt bñficiā qb̄ est cu
 ra aiaz annexa. §. 2
 Quomō intelligit nisi infra duorum
 mensū spacium. §. 3
 Quō factūe p̄dēi cū leges sint vtilēs
 ⁊ ecclesia eis vtaf i iudicādo. §. 4
¶ De locatibus domos suas vfa
 rijs publicis alienigenis. §. 4
 Quid hec cōstitutio facta ē ppe florenti
 nos ⁊ alios vide ibi. §. 1
 Ad hoc ut hec cōstitutio habeat locū
 regriē ut nō sit inde oriūdu. §. 2
 Quis dicat vfarij manifesti. §. 3

Quis dicat oriūdu in ciuitate. §. 4
 Quid si talis sit oriūdu i vna ciuitate
 ⁊ tñ i alia ciuitate eiusdē dñi pmit
 titur habitare. §. 5
 Querit qñ currat tps triū mēsiū. §. 6
 Quid si vnus simplr veniat dño. §. 7
 Quid si locauit vfario quē vfarium
 ignorabā uel nō locauit ad exercē
 dū venus. §. 8
 Quomodo intelligit hec clausula: ul
 alio titulo cōcedat. §. 9
 An expulsi vfarij tē erit in dē. §. 10
¶ De his q tpe interdīi sepeliunt
 corpa in cimiterijs. §. 5
 Nota q intelligit de quocūq mascu
 lo. femia. clero. layco. religioso. §. 1
 Nota q intelligitur de cimiterijs ab
 ep̄o solēnt benedicis. §. 2
 Nota tres rōnes qualiter corpa sepe
 liūt in cimiterijs. §. 3
 Quid si sepeliāt i apliatōe cimiterij
 . §. 4
 Quid si sepeliāt corpa clericorū serua
 tium interdīctum. §. 5
 An tpe interdīi liceat sepelire i 4^{or} fe
 stiuitatibus. s. natiuitati. dñi. pasce.
 p̄tecostes. ⁊ assūptionis virginis
 Marie. §. 6
 Nota q intelligit de excoicatis ma
 iori excoicatione. §. 7
 Quis dicat publice excoicatus. §. 8
 Quā q tpe interdīi sepelit excoi
 catos uel interdīctos necessaria ē
 cimiterij reconciliatio. §. 9
 Si q̄s eēt occulte excoicatus ⁊ sepeli
 ens sciret nō ē loc⁹ huic pene. §. 10
 Quis dicat vsurari manifestus. §. 11
 Quid si in tali appareāt signa striti
 onis: an poterit sepeliri. §. 12
 Quid si sepeliēs igrabat istū quem

sepeliunt vsurariū uel excoicatum
 ⁊ cetera. §. 12
Quid de portatib⁹ ad sepulchz uel
 emittētib⁹ fun⁹ aut fodietib⁹ sepul
 chz seu flatib⁹ ⁊ clericis eccliaz il
 laz i qb⁹ sepeliūt. sine de portanti
 bus cereos ⁊ cruces: filr de dicēti
 bus officii supra fun⁹. §. 14
Qui dicat noiatim int̄ dicti. §. 15
Quid s̄ sepeliēte publice excoicatu:
 noiatim interdīctū ⁊ vsariū mani
 festū tpe interdīcti. §. 16
An tales sepulti obeāt exhūari. §. 17
Quib⁹ dz fieri satisfactio. §. 18
An hec pena habeat locū i sepeliēti/
 bus eos in alijs casib⁹. §. 19
An excoicat⁹ miori excoicatioē negā
 da sit eccliaistica sepultura. §. 20
De clericis i sacris ⁊ religiosis
 obitib⁹ mimonū. §. 6
Quid si coacte cōtrahāt: an incidūt
 in hanc penam. §. 1
Quid si cōtrahat s̄ nō cōsumit. §. 2
Quid si contraxit solū sponsalia per
 verba de futuro. §. 3
An intelligat de religiosis professis
 tacite uel exp̄sse. §. 4
Quis dicat tacite p̄fessus. §. 5
Quid si q̄s cōtraxit cū moniali igno
 rans ea eē monialē. §. 6
An tales possint absolui ab ep̄o. §. 7
An papa possit disp̄sare ut existens
 in sacris contrahat. §. 8
De clerico q̄ hz officii vicecomi
 tis uel p̄positi secularis. §. 7
In sacris cōstitutus nō pōt h̄re offi
 ciū aliq̄b⁹ tpale. §. 1
Quid de cōstitutis i minorib⁹. §. 2
Quid de officio anep̄o dignitati sue
 §. 3

An sit canon late sentētie. §. 4
Cōtra religiosos
De religiosis exētib⁹ claustrū
 ut audiāt leges ul̄ physicā. §. 8
Quare facta sit hec p̄hibitio. §. 1
Quid si nō exeat claustrū s̄ studeāt
 aut legāt in claustro. §. 2
Quid si vadit ad audiēdū ut hono
 ret amicū suū i p̄ncipio studij. §. 3
Quid si vult cōtinue erire ut hono
 ret ipsū. §. 4
An p̄sona eccliaistica possit aliqb⁹ so
 c̄is puatim legē uel audire leges i
 claustro. §. 5
Cū incipit cursus duoz mēsu. §. 6
Quid si p̄ exitū mutato p̄posito wa
 dit ad theologiā. §. 7
Quid si destiterint infra duos mēses
 postea iterato ceperint. §. 8
Quid si tantū tēpus fluxit de duob⁹
 mēibus ut nō possit infra duos mē
 ses redire ad claustrū. §. 9
Quod monachi nō possunt studere i sciē
 tia humana. §. 10
An hec pena habeat locū in tacite ul̄
 exp̄sse p̄fessis. §. 11
Cōnfaciētes sūt puati spe p̄motiōis
 ad dignitates nō ad ordines. §. 12
Quid si quis accedit ad studiū theo
 logie sine licētia ⁊ cetera. §. 13
Quid si plat⁹ religioso studioso ⁊ do
 cili nolit dar̄ licētia studēdi. §. 14
De quo plato intelligit. §. 15
Quid si abbas vult accedere ad stu
 dia sine licētia alicuius. §. 16
Quid si vadit ad studēdū sine licētia
 plati s̄ nō dimittit h̄ic uel ecōtra
 rio. §. 17
Q De religiosis q̄ temere habituz
 sue religionis dimiserūt. §. 9
 b 4

Quid si portet habitū s̄ abscoſū. §. i
 Quare dicit̄ temere. §. z
 An i lectulo debeat deferri hit̄. §. z
¶ De fratrib̄ cassate religionis q̄
 de nouo aliquē recipient. §. io
¶ De religioſis medicatib̄ q̄ do
 mos uel loca de nouo recipient
 §. ii
 Quō intelligit̄ istud de nouo. §. i
 Quia d̄ sine licētia pape: an sufficiat
 licētia legari a latere. §. z
 De religioſis vicētib̄ aliq̄ s̄ba ut re
 trahāt a solutiōe decimar̄. §. iz
 Ad hoc ut hec pena habeat locum
 duo requirunt̄ vide ibi. §. i
 Intelligit̄ hec pena i oib̄ q̄buscunq̄
 s̄monib̄ puatis seu publicis. §. z
 Hec pena nō se extendit ad clericos
 seculares. §. z
¶ De religioſis q̄ s̄tit̄ib̄ sibi nō
 faciūt̄ sciam de decimis. §. iz
 An sint absolūēdī retētores decima
 rū si q̄ inueniātur. §. i
 Nota de p̄dicatorib̄ requisitis non
 predicatib̄ z de eor̄ pena. §. z
 An teneāt̄ talia p̄dicare clericis. §. z
 An teneāt̄ si nō fuerint̄ req̄siti. §. 4
 Quid si requirunt̄ in alijs t̄p̄ib̄ q̄ i co
 tentis in textu. §. 5
 Q̄ tenēf̄ informare populū qualif̄ te
 neaf̄ ad decimas. §. 6
 Qui sūt̄ isti a qb̄ p̄t̄ regri. §. 7
¶ De religioſis q̄ decimas eccle
 s̄is debitas vsurpāt. §. i4
 Hec pena nō habet locū in clericis se
 cularibus. §. i
 Hec pena cōprehēdit etiā femias re
 ligioſas. §. z
 Hec pena intelligit̄ de decimis eccle
 s̄is debitis: s̄ si alijs puatis p̄sonis
 deberēt̄ nō h̄z locū. §. z

A quibus officijs sint suspēsi contra
 faciētes. §. 4
¶ De religioſis nō suātibus inter
 dictū qm̄ mat̄rix ecclia fuit̄ §. is
 Hac constitutiōe nō ligantur clerici
 seculares. §. i
 An intelligat̄ de interdīcto a iur̄. §. z
 Pone q̄ mat̄rix ecclia tale inf̄dictū
 vult obſuare an religioſi nō obser
 uātes sint excoicati. §. z
 Que sit mat̄rix ecclia. §. 4
 Quō intelligit̄ mat̄rix ecclia obser
 uare interdīctū. §. 5
 An ecclia metropolitana dicatur ma
 trix quo ad interdīctū tot̄ p̄ uicte
 ita ut religioſi nō obseruātes ligē
 tur hac pena. §. 6
 Quid si sit interdīcta villa uel castrū
 nō h̄is mat̄rice ecclia. §. 7
 Quō intelligat̄ religioſi scire qm̄ ma
 trix ecclia seruat̄ interdīctū. §. 8
 Quid si interdīctū sit nullū p̄pter ap
 pellationem. §. 9
 Quid si mat̄rix ecclia non fuit̄ ubi
 est seruādum an religioſi teneant̄
 seruare. §. io
 Sed qd̄ si ep̄s m̄dat̄ suari z capitu
 lū m̄dat̄ strariū. §. ii
 Nota penas quas incurrūt. §. iz
¶ De fr̄ib̄ m̄noib̄ recipientib̄
 ad diuina fr̄es s̄ t̄tio ordie. §. is
 Quid si alijs religioſi uel clerici eos
 recipiāt. §. i
 Hec pena h̄z locū nō obstātib̄ qui
 buscūq̄ p̄uilegijs. §. z
 Quid si fr̄es m̄nores recipiāt eos si
 non in suis eccl̄is. §. z
 Isti de t̄tio ordie gaudēt̄ p̄uilegio
 clericali. §. 4
¶ De monachis z canonicis regu
 larib̄ q̄ trāſſerūt se ad curias

pncipiū. §. 17
 Hec pena bz locū in ets q hnt aliquā
 admistrationē. §. 1
 Duo regrūt ad excoicatioz hāc. §. 2
 Quid si intrāt curiā animo dānificā
 di 7 tū nō dānificāt. §. 3
De mōachis q sine licētia abba
 tū. j. mōastēia tenēt arma. §. 18
 Hec pena nō extendit ad regulares
 canonicos. §. 1
 Quid si tēant āma ex mōastēiū. §. 2
 Quid intelligit noīe armoz. §. 3
 Quid si teneat arma nō ad offensam
 sed ad aliū vsū. §. 4
 An clerici portātes arma peccēt mor
 taliter. §. 5
De religiosi misrātib? sacra
 mēta eucharistie absq? licentiā
 pprii sacerdotis. §. 19
 An credat religiosus prochiano dicē
 ti se hēre licētia. §. 1
 Quid de secularibus mercenarijs 7
 similib?. §. 2
 An sufficiat licētia prochialis q non
 dū est psbyter. §. 3
 An sufficiat licētia vicarij q gerit cu
 ram ordinariā illi? ecclie prochia
 lis 7 est cōstitut? ab epō. §. 4
 An sufficiat licētia dyocesanī. §. 5
 Quid si prochian? dicat do tibi licē
 tiam ut recipias a quo vs. §. 6
 Quid si prochian? dicat do tibi licē
 tiā ut des sacra meis sbditis. §. 7
 An religiosi offerētes sacramēta ba
 ptismi incidāt i excoicatioz. §. 8
 Quilibet sacerdos pōt sibi assumere
 quēcūq? in adiutoriū ad tpus sine
 cuiusq? licētia. §. 9
De religiosi q absoluūt excoica
 tos a canone. §. 20
 An religiosi absoluētes a snia lata ab

homine incidāt i excoicationē. §. 1
 Qui sūt isti ca? i qb? pnt absolue. §. 2
 Quid si religiosi hnt privilegiū ut pos
 sint absolue a casib? i iur? positl. §. 3
 Que sūt iste snie a qb? nō possūt ab
 soluere. §. 4
 An plati collegiatay ecclesiaruz pos
 sint facere statuta sine consensu epi
 uel capituli cathedraliū. §. 5
 Quid si absoluāt sociū uel religiosuz
 a predictis. §. 6
 An absoluti incidāt tanq? participā
 tes in crimine. §. 7
 Pone q frat? minor? absoluat pculso
 rē clerici nō a snia excoicatiois s? a
 peccato nūqd ligat hac pena. §. 8
 An peccātes clericū 7 ingrediēs religi
 onem possit absolui. §. 9
 An sacerdos absoluēs aliquē ab illis
 peccat. a qb? nō pōt peccz mortalr. §. 10
De clericis secularib? 7 religios
 iducētib? ad vouēdū iurādū ul
 pmitterēdū s? eligēdo sepulturā
 apud eos. §. 21
 Nota si cōfactū fuerit talis electio
 erit irrita. §. 1
 Quid si nō inducāt ad iurādū 7 ce. si
 iducunt ut eligāt. §. 2
 Quid si inducāt ad vouēdū 7 ce. de
 eligēdo sepulturā apud nō suam
 ecclesiam. §. 3
 Quid si qs pprio motu iuraret ul fo
 ueret. §. 4
De restitutione faciēda ab illis qui
 illicite sepeliūt. §. 5
 Quare ex delicto vni? talis strafa
 ciētis tota ecclia patiat dānū. §. 6
 Quid si ecclia cui? cleric? sic deliquit
 prochialis sepeliēdi. §. 7
 Quid si ecclia apud quā de iure de
 bebat sepeliri erat interdīta. §. 8

An illa q̄ debebāt restitui ecclie. q̄
 debebat de iure sepeliri si nō fuisset
 interdicta debebūt ecclie ad quā
 corpus trāserit. §. 9
Quid de viatorib⁹ decedētib⁹. §. 10
Pone q̄ q̄s in ecclia nō poterat sepe
 liri: q̄ ciuitas erat infidēta ⁊ alibi
 sepult⁹ ē d̄ factō ⁊ mltā oblata sūt
 ibi: an illa ecclia debeat h̄re illa ul'
 prochialis de illis quartā. §. ii
De quocūq; q̄ incidit in heresiz
 iā dānatā uel nouā adiuenit ⁊
 gūalit de h̄cūq; h̄rtico. §. 22
Quis dicat hereticus. §. i
An h̄rtici possit recōciliari p⁹ mortē
 .§. 2
Quis dicat h̄rtic⁹ p̄pter vubū fidei
 .§. 3
An iudei sit excoicati tāq; h̄rtici. §. 4
An h̄rtici occulti sint excoicati. §. 5
Qui dicūt credētes h̄rticoz. §. 6
Quid de audicētib⁹ sermones ⁊ p̄di-
 cationes eoz. §. 7
Qui dicāt receptatores eoz. §. 8
Qui dicantur defensores eoz. §. 9
Qui dicāt fautores eoz. §. 10
Utz q̄s dicat fauē h̄rticoz v̄bis. §. ii
De d̄nis t̄palib⁹ q̄ cognoscunt
 de officio inquisitionis. §. 23
De inq̄sitorib⁹ q̄ quouis modo
 omitūt p̄cedē d̄ h̄rticos. §. 24
Quid si omitrāt timore uel p̄pter vi-
 tandū scandalū. §. i
Quis dicat suspēd⁹ ⁊ p̄ quā suspitio
 nē pōt eoz quēpiā p̄cedi. §. 2
Quid si vacat edes applica: an possit
 absolui a collegio cardinaliū. §. 3
An pene suspensionis ⁊ excoicationis
 ligent occultos. §. 4
De inq̄sitorib⁹ q̄ extorquēt pe-

enias rōne sui officij. §. 25
Quātū debēt satisfaccē. §. i
De his q̄ mandant ch̄stianos
 occidi per assassinos. §. 26
Qui dicant assassini. §. i
Quid si mandat occidi iudeos ul' pa-
 ganos. §. 2
Quid si mādauit q̄s occidi xp̄ianos
 ⁊ re integra reuocauit. §. 3
De scismaticis ⁊ q̄ inunt eoz
 ordinationibus. §. 27
An ordinat⁹ a scismatico recipiat ca-
 ractarem. §. i
An suspētio p̄cedat in infinitū. §. 2
Quis dicat p̄prie scismatic⁹. §. 3
Utz sint heretici ⁊ incurrūt penas he-
 reticoz. §. 4
Utz oēs scismatici sint excoicati. §. 5
Que d̄ria sit int̄ scisma ⁊ h̄sim. §. 6
De ferētib⁹ ferrū arma ligna
 mia ad ipugnadū xp̄ianos. §. 28
Quid si h̄modi sūt delata s̄ ea intē
 tione ut impugnentur. §. i
An sit alia pena vltra excoicatōz. §. 2
Quid d̄tineat appelloz armoz. §. 3
Quid d̄ his q̄ exercēt gubernatiōez i
 piratēis nauib⁹ saracenoz nō con-
 tra xp̄ianos. §. 4
De fractozib⁹ seu icēdiarijs ec-
 clesiaz ⁊ alioz locoz. §. 29
Differētia int̄ icēdiarios eccliaz ⁊ re-
 ligiosoꝝ locoꝝ ⁊ aliaz rez. §. i
Qui dicant icēdiarij. §. 2
An ille q̄ h̄z ius icēdi bellū iustū icē-
 diari⁹ dicat ul' q̄ ei⁹ noīe icēdit. §. 3
Quid de illo q̄ incendit p̄piā domū
 uel segetem. §. 4
Quis dicat fractoz ecclie. §. 5
An fractoz occult⁹ sit excoicat⁹ ipso
 iure. §. 6

An sacrilegi sint episcopati. §. 7
 Quid si aliquis committit in ecclesia aliquod enorme. §. 8
 A quo debent denunciari tales. §. 9
 An vigore consuetudinis tales sint excoicati. §. 10
 An excuset metus vel coactio quaecumque conditionalis. §. 11
De statutis contra libertatem ecclesie. §. 20
 An scriptores consiliorum rectores et ceteri sint ipso iure excoicati. §. 1
 Queritur quomodo dicatur negligens in delendo. §. 2
 Quid si certificatur de nocte vel in die festo quomodo consilium generale non potest fieri vel certificatur de infirmitate. §. 3
 Quid si consilium dedit contra consilium. §. 4
 An liget universitas propter statutum factum per aliquos. §. 5
 Quid intelligitur fieri contra libertatem ecclesie. §. 6
 An imperatores et reges contrafacientes ligentur hac pena. §. 7
 Qualiter debeant idonee cavere. §. 8
 Quid si fiat contra particulares consuetudines aliquarum ecclesiarum vel personarum. §. 9
 Quomodo intelligatur fieri contra libertatem ecclesie. §. 10
 Statutum factum per laycos non coartat clericos. §. 11
 Utique violatores non tamen ecclesie et etiam inuicem sint ipso iure excoicati. §. 12
 An clerici vel scholares ad sua consilia possint in ecclesia gregari. §. 13
 An ordinarii possint dare licentiam laycis contra immunitatem ecclesie. §. 14
 Que sint vetita in ecclesiis fieri. §. 15
 An contra facta in ecclesia teneant. §. 16
 Quid si fieret statutum quod non posset ee

clerici donari. §. 17
 Quid si fiat statutum generale quod veniat includere clericos. §. 18
De his qui usurpant sibi custodiam vacantium ecclesiarum. §. 21
 An mulieres que hoc facerent sint excoicate. §. 1
 Que dicatur regalia. §. 2
 Quomodo dicatur de nouo. §. 3
 Quomodo dicatur talia procurare. §. 4
 Clerici pro tempore quod non defendunt ecclesiam punitus recipere prohibentur. §. 5
 Quid de illo qui iusto titulo vel habere custodiam vacantis ecclesie. §. 6
De falsificationibus litterarum domini pape. §. 22
 Quid si falsitas est ita latea quod videri etiam a perito non possit. §. 1
 An impetratas litteras domini pape tacite vitate vel suggesta falsitate sit ipso iure excoicatus. §. 2
 Quid de illo qui utitur litteris apostolicis sub alio nomine impetratis. §. 3
 Qui sunt modi falsificationis litterarum papales. §. 4
 An inueniens litteram domini pape cuius efficaciam iam exprauit ludo non intentione utendi litteram male formatam reformet vel puniat. §. 5
De infecutoribus cardinalium. §. 23
 Nota decem et nouem penas contra infecutores cardinalium. §. 1
 Quid si quis propter cardinalis se defendendo. §. 2
 Multis modis vicis quod delinquere hostilibus insequendo. §. 3
 Quid si receptator infecutor cardinalis sit sanguine receptatus. §. 4
 Quid si quis tale infecutionem habuit ratam tamen non fuit nomine facta. §. 5
 Dicuntur B et C edificia debent circumiri ad

si habuerit comunē domū. §. 6
Que dicat vicine ciuitates. §. 7
Quō dicat cauē idonee. §. 8
Quid si xp̄iani nihil possideant vel ma
 re q̄ tales debēt p̄gē acturi penitē
 tiam. §. 9
Quomodo intelligat q̄ dare auxili
 um ⁊ fauorem. §. 10
 De rectorib⁹ ciuitatū q̄ nō puni
 unt isecurores cardinaliū. §. 34
 De isecutorib⁹ ep̄oz ⁊ ce.. §. 35
Nota decē penas eoz. §. i
An he pene habeat locum i psequēte
 ep̄m q̄ renūciat ep̄atui. i. loco nō
 ordini. §. 2
An habeat locū hec pena i psequēte
 electū nōdū cōsecratū. §. 3
Quid si q̄ pcutit ep̄s se d̄fēdēdo. §. 4
Quid si quis mādauit talia fieri ⁊ tū
 nō est secutū maleficiū. §. 5
Quid si ista sūt facta ei⁹ noie ⁊ is
 ratū habuit. §. 6
Quid si aduocat⁹ vult talē defendē
 in iudicio. §. 7
An psecutorū fili⁹ q̄ inhabiles sunt ad
 bñficiā obtinēda i tali diocesi sint
 habiles in alia. §. 8
An tales p̄uēt bñficijs iā obtēt. §. 9
Quid faciēdū de illis cādels cū qb⁹
 sunt excoicat⁹. §. 10
Quomodo intelligat cōmode posse
 se rep̄itare se. apo. §. ii
An i hoc credatur absolutio. §. 12
An credat i foro p̄nial. §. 13
An capies equū p̄ quē equitat ul⁹ res
 q̄s s̄ se portat excoicat⁹ sit. §. 14
An hic facta satisfactio abolitū sit
 interdētū ciuitatis. §. 15
An socius excoicat⁹ teneat euitare so
 ciū excoicatū. §. 16

Dans d̄silū incurrit excoicationem
De quo cōsilio intelligit hic. §. 17
Quomodo dicat ciuitas delinq̄re i
 ep̄m ut interdētū sbiaceat. §. 18
Si q̄s insultat aliquē sb̄ porticu: an
 dicat insultasse ad domū. §. 19
De exigētib⁹ ⁊ extorquetib⁹ ta
 lias uel collectas a clericis. §. 26
Quid si nō exigunt ab inuitis: led cle
 rici sponte soluūt. §. 1
Ecclēsiastice plone nō debēt grauari
 angarijs. §. 2
Quid s̄ fratrib⁹ tertij ordinis sancti
 francisci ⁊ huiusmodi. §. 3
Quid si occurrit necitas nec tps d̄su
 lendi papam vtrum si grauetur ec
 clesia incurran he pene. §. 4
Que dicat expeditiones. §. 5
Que munera seu collecta subeat ec
 clesia. §. 6
De quo habz rector talis satisfacere
 anteq̄ absoluat. §. 7
Quid si novus successor opam dedit
 q̄ h̄ dānū enēdaret: nō pōt. §. 8
De his q̄ spellūt platos seu ca
 pitula ad sb̄mittēdū laycis uel
 alienādū bona imobilia. §. 37
Hic exp̄mit cā q̄re h̄ d̄sto s̄ca sit. §. i
Hec phibitio solū h̄z locū i reb⁹ imo
 bilib⁹ ⁊ iurib⁹ ecclēie. §. 2
Jura icorpalia int̄ imobilia iudican
 tur. §. 3
Modi sb̄missiōis prohibite in textu
 numerati. §. 4
Pena platos ⁊ cl̄icoy d̄faciētū. §. 5
Propter delictū vni terra pōt inter
 dictū subijci. §. 6
De exigētib⁹ pedagia ⁊ guida
 gia a p̄sonis ecclēasticis. §. 33
Quid significent pedagū tributum

vectigal census pensio. §. i
Clerici sūt imunes ī reb⁹ q̄s nō dese-
 rūt cā negocij: q̄ si cā negocij dese-
 rūt imunes nō sūt. §. z
Cui d̄z satisfieri d̄ tli t̄iisgressiōe. §. 3
An emptores reddituū cl̄icorū ul̄ rez
 cis dē puileḡis vti possint. §. 4
Quis dicat pp̄ie negociator. §. 5
An clericū teneat v̄dēdo fruct⁹ de p̄
 bēda si fiat statutū q̄ si q̄s v̄dat
 teneat dare duos denarios regiz
 ce. §. 6
De his q̄ cōcedūt rēpsalias cō
 psonas eccl̄iasticas. §. 39
Nota penas tā cōcedētū rēpsalias q̄
 v̄tētū cōtra tales psonas. §. i
An hec pena habeat locū si cleric⁹ p̄n
 cipalis debitor capt⁹ ē cui⁹ occasio
 ne rēpsalie sūt cōcesse. §. z
Que sūt persone eccl̄iastice cōi q̄s
 nō debēt cēdi rēpsalie. §. 3
Utr̄ possint cēdi p̄ credito eliciōn⁹
 diocef̄ cōt̄ elicos alit⁹ dioceſis. §. 4
An p̄ sitā decretalē corrigat illud .c.
 q̄ cōcedūt rēpsalie q̄n ciuitas v̄dica
 re negligit q̄d a suis i. pbe f̄z ē. §. 5
Quid si infra mēsez fuerit eccl̄iastica
 psona p̄ alio p̄gnorata. §. 6
De impedientib⁹ officū cuius
 cūq; iudicis eccl̄iastici. §. 40
Utr̄ talis pena sit in puata persona
 7 qd de clerico sic agēte. §. i
Que sunt cause q̄ spectat ad forū ec-
 cl̄iasticū. §. z
De sp̄llētib⁹ reassiguare b̄nifi-
 cia 7 detinētib⁹ citatos roma
 ne vadant. §. 41
Quid si q̄s detinet laycū citatum ro-
 mā. §. i
Quid si eēt alibi citati. §. z

Quid si citatus petrat se capi p̄ pla-
 tū eccl̄iasticū. §. 3
Quid si detineat mulieres regles. §. 4
Ad penā excoicatiōis icurrēdā sola
 captio sufficit. §. 5
An tales q̄ puat b̄nificijs obtētis: et
 am ad obtinēda sint inhabiles. §. 6
Iste suspēiones sūt sciēde q̄ etiā oc-
 cultos ligat in foro p̄niali. §. 7
De p̄cutiēte religiosum uel con-
 uersum. §. 42
An cōuersi eccl̄iaz seculariū gaude-
 ant tali puilegio. §. i
Quid si q̄s p̄cutit vnū de t̄rio ordine
 sancti francisci. §. z
An mādās occidi clericū 7 moriēs
 an reuocatiōz tūc icurrat excoica-
 tiōne q̄n nūci⁹ mādatur exeḡ. §. 3
Qualit̄ irelligat enornis iiectō. §. 4
De ipediētib⁹ officū visitatorū
 monialiū seu canonicarū. §. 43
An debeat p̄cedē monitiō ipediētū
 uel ecoi ut sit loc⁹ huic pene. §. i
An sufficiat monitiō ḡnialis. §. z
De doct̄orib⁹ q̄ sciēt vocēt illos q̄
 d̄miserūt h̄tū sue religiōis. §. 44
Quid si monach⁹ h̄z domū iux̄ scho-
 las 7 audit i domo sua. §. 1
Quid si monachus nō vult exire: an
 possit expelli ex̄ scholas. §. z
Quid agz doct̄or si n̄ pōt expelli. §. 3
De strabentib⁹ matrimoniū in
 gradu cōsanguinitatis. §. 45
Quid si q̄s strabat cū h̄nte marituz
 uel iudea uel pagana uel cognata
 sp̄iali uel legali. §. i
Quid si q̄s cōbat. j. ḡd⁹ cōsanguinita-
 tis ul̄ affinitat̄ cum disp̄satione
 pape. §. z
Quid si q̄s d̄beret ignorant̄ i gr̄tia

facti pbabili nō affectata. §. 2
 Quid si qs ignorat ius vsq; ad q̄tū
 q̄dū extēderet phibitio. §. 4
 An ambo legē si solū vn⁹ extrahētū
 scienter extraxit. §. 5
 Quid si ignorat extraxit a p̄ncipio p̄ea
 superuenit noticiā. §. 6
 Quid si extri cū ea quā credebā san
 guinea: si i v̄itate nō erat. §. 7
¶ De his q; p vim ul' metū extor
 quēt absolutioē; ab excoicatioē
 .§. 46
 Quid si iusta erat excoicatio. §. 1
 De q̄ suspēsiōe loquat hīc text⁹. §. 2
 Quid si excoicatio ē p metū extorta
 .§. 3
 Quid si quis intulit metū tñ iudex p
 pter h̄ noluit absoluē. §. 4
 Quid si nō excoicatus intulit me
 tum: si alius. §. 5
 An in p̄dicto casu excoicatur ce. icur
 rit hanc penā si ali⁹ p eo vel eius
 noie metū intulit. §. 6
 Quid si absolutor q; per metū absol
 uerat postea ratū habuit. §. 7
 Quid si quis nō inferat metū in cor
 pore si p penā amissiois rez. §. 8
 Quid si spulit p vanū metū. §. 9
 Quis dicat iust⁹ met⁹. §. 10
 Quō cognoscat vtz metū publice po
 testatis aliquid gerat. §. 11
 An metus cōminate excoicationis sit
 censendus iustus. §. 12
 Sicut requiritur metus q; possit ca
 dere i cōstatē viz ita requir̄ vol⁹ q;
 possit cadē i prudētissimū. §. 13
¶ De spellētib⁹ celebrari in loco
 interdīto. §. 47
 Quid si episcopi cōpellāt. §. 1
 De quo interdīto h̄ loq; text⁹. §. 2

Quid si occultū ē q; loc⁹ sit interdī
 ctus tñ cleric⁹ scit. §. 3
 Quid si phibeāt excoicatos exire n̄ a
 missa si ab alijs diuinis officijs. §. 4
 De q̄ admonitioē loq; text⁹. §. 5
 Quid si faciūt celebrari i suis orato
 rijs. §. 6
 An tpe interdīti possint cāpane pulsa
 ri ppter predicatiōē uel capitulū
 congregandū. §. 7
 Publice excoicatur interdīti si moniti
 nō exēit cū diuina celebrat̄ aliam
 incurrit excoicationē. §. 8
 An ligatus pluribus sentētijs possit
 vna absolutione absolui. §. 9
¶ De sepeliētib⁹ hereticos. §. 48
 De grauatibus electores eo q;
 noluerint eligere eos p quibus
 rogati sūt. §. 49
 Quid si episcopi h̄ faciāt. §. 1
 Que dicatur p̄sone ecclesiastice. §. 2
 Ad q̄s spectat electio v̄ iure cōi. §. 3
 An p̄ces inducāt symoniam. §. 4
 Casus specialis in quo percutiēs lay
 cum est excoicatus. §. 5
 An gūates eos q; noluerūt p̄t ar̄ illū
 p q; rogati sūt sint excoicati. §. 6
 De mittētib⁹ cardinalib⁹ in cō
 clauī positis gratia electiois pa
 pe nūciū uel epistolā. §. 50
 De rectorib⁹ ciuitatū in qb⁹ fue
 rit celebrāda electio pape q; nō
 faciūt fuari cōsōz ordīatā. §. 51
 Mortuo papa rector ciuitatis illius
 debet p̄stare iuramētū q; ordinem
 illius cōstitutionis obseruabit. §. 1
 Penas quas incurrit si nō facit dili
 genter obseruari. §. 2
 Districte p̄cipis p̄latis ecclesie ⁊ p̄di
 catoribus ut exhortentur cleruz ⁊

- populū p electōe pape orādū. §. 3
Que sūt illa ad q̄ tenet dñs ciuitatis
 in q̄ moris papa facē obſuari. §. 4
Cardinales in electōe pape nō ci-
 tāt: sed expectantur per decē dies
 secus in alijs electiōibus. §. 5
An si cardinales aliq̄ sint ita absentes
 q̄ nō possent venire infra t̄minum
 .io. diez. Alij statū an p̄fatū termi-
 nū possint ad electiōez pcedē. §. 6
An alijs cardinalis nō debito tpe ex-
 p̄ctat⁹ possit agē de cōtēptu. §. 7
Quid si isti p̄sentes essent pauciores
 q̄ tertia pars. §. 8
Que sit necessitas q̄ cardinalis possit
 hīc duos seruatores i cōclauū. §. 9
An cardinalis p̄p̄ infirmitatē possit
 voci renūciare ⁊ rediēs iterū ad
 admittatur. §. 10
An cardinalis veniens post diem in-
 clusure oītaū teneatur vitā sicut
 alijs agere in pane ⁊ aqua. §. 11
Ubi debeāt uenire cardinales quā-
 do papa moritur in mari. §. 12
Quid si electio pape sit facta i ciuita-
 te interdīta. §. 13
Cardinales tenēt eligē idoneū. §. 14
Quid si laycū illitteratū eligāt. §. 15
Nota cautelā adhibendam circa cō-
 clauē. §. 16
De his qui vocantur ad dirigē-
 das moniales ⁊ ce. §. 17
Qui sunt isti q̄ possūt incurrere hāc
 excoicationē. §. 18
Quid si vocarentur mulieres cōtra
 faciētes. §. 19
Hec pena etiā se extēdit in electione
 illaz que viuūt sicut canonici secu-
 lares. §. 20
De electoib⁹ ⁊ electis ad regimē
 vrbis rome. §. 21
Ratio q̄re facta fuit hec cōstō. §. 22
Pene quas tales incurrūt. §. 23
Ciuēs romani possunt esse senatores
 dūmodo nō vltra annum. §. 24
De magistris ⁊ scholarib⁹ bon-
 nonfensibus cōducentib⁹ hospī-
 tia alioz ante cōductionis tps
 sine licētia ipsoz. §. 25
An locatores incidant in hanc excoi-
 cationem. §. 26
An hec cōstitutio astringat locato-
 rē ad locādū secūdo āno. §. 27
An hec cōstō in alijs scholaribus sit
 seruanda sicut bononie. §. 28
An sufficiat episcopo bononie facere
 legi per scholas. §. 29
An hec cōstō sit late snie. §. 30
An hec cōstitutio extēdatur ad scri-
 ptōes. §. 31
De participante cū excoicato a
 papa in diuini. §. 32
Quinq̄ requirūt ad hoc ut hec pena
 habeat locum. §. 33
De participāte cum excoicato
 nedū a papa: sed a quocunq̄ in
 crimine. §. 34
Hoc intelligit de excoicato post la-
 tam sententiā. §. 35
Quid si participat in locutione orōe
 dormitione. §. 36
Die intelligitur de consilium dante
 virecte. §. 37
De his q̄ procurant q̄ seruator
 res dati se intromittāt de his
 que eis non licet. §. 38
Conseruatores dāt a papa: ⁊ solū co-
 gnoscūt de manifestis iur̄is. §. 39
Qui dicantur cōseruatores. §. 40
Quid si negetur offensa notoria. §. 41

An cōseruator possit punire offēsam
 in fēdā. §. 4
Quid si ppter ignorātiā se intromit
 tūt de nō manifestis. §. 5
An tales contrāfacientes sint etiā
 suspēsi a bñficio. §. 6
An aliūs q̄ papa possit dare istos cō
 seruatores. §. 7
¶ De eo q̄ fingit aliq̄ casū ppter
 quē iudex vadat uel mittat ad
 aliq̄ā mlierē p testimōio. §. 58
Quare fuit facta ista cōstō. §. 1
Quid si volētes ire uolūt. §. 2
Quid s̄ matre tutrice filioꝝ. §. 3
An hec pena habeat locū in iudice la
 yco. §. 4
Si q̄s procurator uel pars nominat
 aliq̄ā mulierē i testē ad finē hūc
 ut iudex vadat uel mittat ad eaz
 est excoicatus. §. 5
An eo ipso q̄ quis fingat contra istā
 cōstōnē sit excoicat⁹. §. 6
¶ De eo qui absolutus fuit i arti
 culo mortis cessante causa ut p̄
 senter se illi a q̄ fuerat absolu
 tus. §. 59
Quomodo intelligitur cōmode. §. 1
Propter iustū impedimentū potest
 quis absolui ab eo q̄ ab eo a quo
 fuerat absoluēdus. §. 2
An illa absolutio que concedit̄ p̄
 iustū impedimētū ⁊ cetera habeat
 locū i excoicat. alia rōne cōtraāta
 q̄ p̄ manuū infēctōnē. §. 3
Cum quis absoluit̄ ab excoicatione
 debet satisfācere iuxta proprias fa
 cultates. §. 4
Utrum legati de latere possint absol
 uere infēctes manus violentas
 in clericū. §. 5

An i alijs casib⁹ reseruati pape poss
 sint legati absolue. §. 6
An absolutio ab excoicatione possit
 p̄curatorē peti. §. 7
¶ De rectorib⁹ ciuitatū q̄ faciunt
 statuta p̄ q̄ quis cōpellatur sol
 uere vsuras. §. 60
¶ Paria sūt aliqd̄ facere p̄ uia directā
 uel indirectā. §. 1
Generatores debēt cōpelli ad pducē
 dū i iudicio libros rationū p̄ cē
 surā ecclesiasticā. §. 2
¶ p̄dictus casus est specialis in quo
 q̄s compellitur pducere rationes
 contra se. §. 3
¶ appellatione ecclesiasticē censure
 intelligitur excoicatio suspēsiō
 interdīctū. §. 4
Quid si dicat vsurarius uel heres su
 us se non h̄re libros rōnūz uel p̄dī
 disse eos. §. 5
Quid de herede vsurarij qui nō scri
 psit rōnes in libro. §. 6
¶ Juramētū factū sup̄ seruādo iniquo
 statuto nō ualet. §. 7
Quid de statuto q̄b̄ ē bergami. §. 8
Quid si fiat statutū q̄ null⁹ p̄ vsura
 recipiat nisi duos denarios pro li
 bra in mēse. §. 9
¶ Excoicatio tertio.
Quidam casus in quibus percutiēs
 clericū excoicatus est. §. 1

Expliciunt tabule operū utilissimoz
 .i. restitutiōnū vsurarum: ⁊ excōmu
 nicationum reuerendī fratris franci
 sei de platea bonon. ordinis mīnoꝝ
 peritissimi in vtroq̄ iure ac in sacra
 theologia.

vult: et iste nocere desiderat. hec Ric
 Idē Sco. Nō manifestans. i. requisitus
 in iudicio ubi posset finaliter restituere
 res dñi suo: et tñ dicendo vitarē non
 iminet sibi piculū sui stat⁹ vel psonē:
 et quilibet p̄dictorū tenet in solidū. Uno
 tñ restitente alij non tenent restituere
 dñificato. S; si p̄tem aliquā habue
 rūt restituere tenent illi qui totum re
 stituit fm Ric. in. 4. di. 15. et Sco. ibi
 de. Nō ḡ quis tenet indicare furem
 vt. d. c. 9. cū fure. vbi dñi nō solū fur: s;
 ille reus tenet: q̄ furti p̄sciis querente
 possessore nō idicat. Glo. et Inno. ad
 ducūt multas concordantias. Sed an
 peccet q̄s accipiēdo pecunias: vt indi
 cet cū ad hoc teneat. Rñdet Ant. de
 bu. q. de iure cūmli pōt recipere: sec⁹
 de iure canonico fm Hosti. qui dicit
 q̄ l3 f3 leges nō p̄pellat indicare furē
 iudex pōt tñ ex officio ipm p̄pellere. ff
 de offi. p̄. l. 3. in fi. Itē f3 canones nō
 v3 indicare vbi adest piculum mortis.
 iz. q. 2. ne quis. Pōt tamē fm vtrunq;
 sus: facta indicatione recipere p̄cium
 ḡtis oblatū: vt in. c. dilectus. ex. de sy
 mōia. Idē dñc An. de bu. q. nō tenet
 idicare furē: si est i piculo mortis aut
 detricatōis membri si indicet et hoc
 maxie in clerico. Et hoc patet ad sen
 suz. Ad hoc faciunt nōra in. c. dilect⁹.
 de testibus cogendis.

De restitōe ementiu3 et de preda furto
 vel rapina.

Restituere tenent emētes de
 rapina i q̄b⁹ sic pcedēdū ē f3
 Monal. in sūma. in tractatu
 restit. Quia si scit venditorē iuste et
 i iusto bello habuisse: licite pōt emere
 nec tenet restituere durāte bona fide

Qui vero nesciebat de iusto bello: s;
 credebatur pbabiliter: nam oēs vicini
 sui: vel maior ps ad minus sapientes
 credebant: ita put sibi emptori vide
 bas: ite sibi nō tenet durāte hac bo
 na fide: s; si postea sciāt: restituere dēt
 et rem et fruct⁹ extantes. De p̄sumpti
 onē nō tenet bona fide durāte. S; r
 si iudicialit. i. auctoritate et p̄ sniaz iu
 dics restituere potit auctoritate vlt
 a veditore et inuito p̄ciū petere. iz. q.
 2. vlt. rane. Si vō simpli sine auctori
 tate iudiciaria in p̄nia restituerit tē
 veditore in p̄niali iudicio ad interesse
 s; et in iudicio eaz nō poterit ad hoc
 cogi. ff. de empti. l. si res. et ex de emp.
 et vendit. c. si veditori. Itē q̄ emerūt
 de rapina et in iudicio aie dicunt il
 lud fecisse ignorant. si fuit ignorantia
 iuri nō excusat in hoc casu. si igno: an
 tia crassa et supina. s. q: oēs vicini vlt
 p̄ maiorē pte vel et pauciores: s; sapi
 etes dicebat illud bellū esse iustum et
 cōm deum vel forte q̄ ecclesia p̄hibe
 bat vel excōicabat publice auctores
 et p̄ticipes ipi⁹ belli: tenet ad restitōem
 iz. q. 2. qui et humanis.

Quid de p̄da emētib⁹. Rñdet Host
 in ti. de peni. §. q̄b⁹. v. qd de p̄dā. q. si
 quis emat scient vel credēs pbabiliter
 q̄ p̄da sit: tenet indistincte: nec libera
 tur veditō: nec qualicunq; alienādo
 nec amissione: vel morte rei: vel ali j
 alio casu iternoniente q̄ minus teneat
 restituere p̄cium fm q̄ plus valuit ex
 quo emit vlt plus vendidit q̄ emerit
 vlt pte p̄trāct⁹ valuit et q̄cqd ex re ha
 buit vlt hēre potuerit nullas expēsas
 deducendo: q: talis p̄trāct⁹ rē alienā
 furtū mittit: et fur semp in mora est.

ad hec. **C.** de furtis. l. 2. ff. 7 de furti.
 l. 9 iumēta. ff. de odi. fur. l. in re furti-
 ua. ff. como. l. si vt certo. §. interdū
C. de rei ven. l. certū. 7 qđ dicitur est
 de pmo ēptore: idem intelligas de 2°
 tertio 7 millesimo: qđ si p plures ma-
 n^o ābulauerit idē iur. erit. ff. de mio.
 l. 13 vbi. ff. de peti. here. l. 13 si lege. §.
 siue aut. **S**i autē scit qđ d iusto bello
 est: oio excusat. cū a vō dño ematur.
Idē dicit Monal. in sū. in tractatu
 restitutionū addēs: qđ p̄ciū qđ dedit
 nō pōt repetere ab eo cui^o est res nec
 expēsas q̄s sibi fecit: 7 omnē vtilitatē
 quā ex illa re habuit tenet restituere
 7 si restituat rē deteriorē q̄ ad ipsuz
 puenit nō liberat. **S**imilit^r si i aliquo
 medio tpe res fuit melior q̄ fuit tpe
 ēptoris siue cū postea vendidit alteri
 ei^o qđ pluris fuit: estimatio erit faciē
 da ad maiorē estimationē toti^o tps
 medij. vt dicta. l. qui iumenta. **¶ 44**
Quero quid si emptor hoc nesciebat
 pbabiliter: tū hoc credabat: puta qđ
 omnes vicini sui vel maso: pa 7 ma-
 xime sapiētes 7 honesti hoīes ita cre-
 debāt: durāte hac bona fide nō tenet
Sz tenet si postea audierit vītātē: 7
 curat alias cauti^o negociari. **C.** d fur.
 l. 2. **E**t si iudice sentētiāte restitutio
 nē fecerit: pōt ager^r dē venditorē vt
 ipsuz seruat idemne. iz. q. 2. **U**ltera
 ne ecclesie. **S**i autē hoc faciat ad pre-
 ceptū sacerdotis in foro p̄niali i eod
 foro idemnez seruet. **S**i in foro otentioso
 ipsum nō poterit ēpto: suenire. ff. de
 eue. l. si rē. c. si. de cōbenda ēpti. **¶ 45**
Quid si sciebat factū emptor: s; igno-
 rabat ius: vel ignorātia factū ductus

crassa 7 supina nō pbabili rez raptā
 emerit. **R**ndet **H**ostie. vbi s. qđ tenet
 in iudicio aie ad restōnem. de cle. er.
 mis. c. apostolice. **D**icit autē crassa 7 su-
 pina ignorantia: qđ cōiter alij vicini
 vicebāt 7 credebant qđ res eēt de p̄
 da 7 de bello iniusto. ff. de vbo. sigl. l.
 late culpe: vel qđ ecclesia hoc phibe-
 bat 7 tales publice excōscabat: vñ nō
 excusat emptor: tali ignorantia duct^o
 iz. q. 2. q. 7 hūanis. iō. q. i. si cupis. de
 ordi. ab epō qđ resignat epātū. c. i. §. si.
 7. c. 2. **E**t si de h n̄h cogitabat quā
 do emit nec inquisiuit q̄tum potuit i
 culpa est. **I**dem Mona. **¶ 46**

Quid si raptor idēq; donator vel vē-
 ditor satisfecit plenarie de p̄da da-
 ta vel vendita. **R**ndet **H**ostie. vbi s.
 Donatarū vel emptorē liberatū. **V**e-
 rū q̄quid habz de lucro: 7 p̄cepit aū
 restitutionē factā d; in vsus paup̄ez
 erogare vbi fuit male fidei. ar. i. 4. q. 5
 qđ bētis 7. §. se. 7 fm Ray. hoc intelli-
 gi pōt de p̄silio. **N**ā purgatū ē viciz
 ex quo dicit plenarie satisfactum quo
 ad restitutionē faciendaz vel si aliqd
 deest quo ad restōez restitue dū ē dā
 nū passo: vel dic qđ ēt vbi plenarie sa-
 tiffactū ē: sibi tal' p̄nia iniungenda est
 vt p̄nias in eo i quo deliquit de tē.
 or. lras. **E**t vt p̄nia sibi in otrariuz in-
 iungat. **I**dē Monal. in sum. in tracta-
 tu restitutionū rē. **¶ 47**

Quid si quis emat rē de p̄da scienter
 tū hoc facit bona fide nō vt lucretur
 s; vt ipam restituat dño recepto p̄cio
 7 itereē suo: cū alias dñs rē suā recu-
 perare posset nullo mō vel nō ita de
 facili. **R**ndet **H**ost. vbi s. qđ talis nō
 3mittit furtuz. ff. de furti. l. falsus. §.

l.imo vtili gerit negociū ei⁹. Et iō to
tū poterit recuperare precii⁹ ⁊ interesse
suū etiā si res sine culpa sua pīnāf vel
amittat: vt tū qd pcepit ex tali re l
occasione ip̄sus totūz compenset vsq
ad quāritatem deurrentem fm Ray.
ar. ff. de negl. gesti. l. si an vltro. §. 2. d.
actio. cum dilecti. §. si. Idem Monal
qui addit breuif dicēdo q quicquid
sibi adē ex illa re: vt p̄sio merces fru
ctus ⁊ si. teneat restituere: ⁊ quicqd
sibi abest pōt repetē. Et ē rō q: gessit
vtili negociū illi⁹? **¶ 48**

¶ Quid si nō pōt reperiri dñs: vñ nesci
tur vbi sit. Rndet Hosti. vbi. s. q. d.
paupib⁹ erogari: ⁊ hoc ē publice fiat
pmisso bāno in ecclesia: ⁊ diligenti in
gitione facta: vt ois suspitō euitetur
de clā. desponsatione: cū inhibitiō ⁊ q
m̄rimonium accu. p̄nt. c. uz in tua. ⁊ si
hoc factō nō inueniat cur⁹ res libe
rabitur dādo paupibus. s. p̄ aīa illi⁹
cur⁹ res est: q in hoc vtiliter gerit ne
gociū suū. ar. iz. q. 2. quatuor. circa fi
Idē Monal. dicēs. S; qd si fecit di
ligenti inquiri postq̄ emit rē bona frō
Ingrī dico vt restitueret rez vō dño
⁊ nō potuit inuenire cur⁹ esset res: cō
sulendū ē ei imo de nccitate dicēdum
q quicqd illa res valet vltra id qd
sibi debet erogari p̄ pias cās p̄ aīa illi⁹
cur⁹ res fuit: ⁊ h̄ fiat publice vt euite
tur ois suspitio: ⁊ erit liberat⁹.

¶ De restitutiōe comedentiū de rapina
vsura vel furto. **¶ 49**

Restituere tenent fm Alex. de
ales in. 4. in tractatu restitu
tionū: q comedūt vel in alios
vsus auertūt aliqd de vsa furto vel
rapina sciēt siue sint religiosi siue ali

Et similiter si dubitēt an sint huiusce
modi ne omittant se discrimini. Hēf
eni p̄ regula q quicūq; h̄z sciam de
re q sit aliena tenet illaz restituere p̄
hoc facit Thobie. 2. c. videte ne furto
nobis sit q nō h̄z aliquid ex furto edē
vñ oringere. Idem Hosti. qui dicit
Quid de comedētib⁹ de pda siue re
cipiētib⁹ ex dono siue sciēt siue igno
rant: s̄ postea audiūt v̄tatem. Rndz
in ti. de peni. §. quib⁹. d. qd de his. q
q̄ten⁹ habuerunt tenent restituē. ff. si
cer. pe. l. si ⁊ me ⁊ riciū. ff. de dñt. in
de. l. nā hec nā.

¶ Sed qd de his q inde comedūt ⁊ in
duūt. Rndz id vbi. s. Videt q vroz
⁊ familia q nō habēt vñ aliunde vi
uant excusent: dū tū pccō nō ofentiāt
si raptorē ad restituendūz inducāt: ⁊
corrigendū. ar. l. q. 3. qm̄ multos. ex d
sen. ex in alia. 2. c. si vō. Et hoc dixit
Ray. vey esse si spes sit de correctiōe
⁊ cum moderamine tali: vt per hoc
nō s̄trahat facultas restituendi spo
liatori in totū vñ in magna p̄ter. ar. 2
q. 6. aīrioz legū. §. illud.

¶ Quid de p̄dicatorib⁹. Rndz idē vbi
s̄. q q gerūt negociū expoliatoz in h̄
casu p̄ hoc excusant. ex de sen. ex. c.
cū voluntate. i. Rñso. §. i. ⁊ cum mōi
ficatione tū que p̄ime dīctā est. s̄. §.
primo. de vroz. Concor. Monal. vi
cens. Itē quicūq; accipit de rapina ex
dono vel comedēdo vel bibēdo: vñ
in alios vsus nccarios: vt vroz rap
toris ⁊ celi de familia tenent de oib⁹
que sic accipiūt: vñ expēdunt nisi i cāu
cū agūt spoliatoz negociūz monendo
⁊ inducēdo ip̄m raptorē pro posse
ad restituendum: q tunc nō tenentur

qm̄ q̄ alteri? negotiū gerit vtilit̄ etiaꝫ
ignoratis ⁊ abūtl̄ licite recipit expen
sas siue secuta fuerit vtilitas siue nō.
Un̄ p̄dicatores q̄ vadūt ad raptōres
vt eos inducāt ad p̄nsam in generali
p̄dicatiōe: aut in p̄suasiōe sp̄ali a re
stitutione faciēda excusant si come
dūt ap̄ illos: maxime si comestione
nō possūt apud alios inuenire. xi. q. 3
qm̄ multos. 7. ff. de negl. ges. l. 2. ⁊ c. 7
de accu. ex parte. de sen. ex. c. cum vo
luntate. §. p̄dicatores. Et hoc intel
ligas qm̄ habes spes p̄babilit̄ de cor
rectōe raptōris: v̄l q̄ p̄p̄i eoz expen
sas ipsi raptōris nō s̄trahat in toto
v̄l i magna pte factas restituēdi. ar
z. q. 6. c. aūtor. §. illud. Alex. de ales
in. 2. i tractatu de p̄plexitate d̄scie dī
cit quātū ad vxorem q̄ q̄uis mulier
sit subiecta viro suo in his q̄ p̄tinent
ad thoz fm̄ q̄ dicit apostol. i. Cor. 7.
c. mulier nō habz p̄ratem corporis
sui: s̄ vir tū nō d̄z cōicare viro i his q̄
sunt in d̄tumeliam creatoris. **U**n̄ ab
stinere debz a re fenebri ⁊ lucrari ope
manuum suaz: vel querere sibi neces
saria a parentibz v̄l aliq̄n ab aliquibz
bonis viris mendicare. **S**i v̄o cogēt
eā ad vtēdū bonis illis illicite acquisi
tis potest d̄mittere eā ad tps quo ad
thoz p̄pter cāus fornicatiōis sp̄ualia
Monal. in sum. in. v̄. restituere. tene
quilz i solidū d̄scit. **I**tē vxor ⁊ fami
lia qm̄ nō hētur spes de correctōe ra
ptōris v̄l viderit eū v̄gere ad inopiā
⁊ fieri nō soluēdo: tunc si sunt ibi aliq̄
de iusto de illis sepatim potest expē
dere ⁊ comedere: alioquin de rapina
i. de ipsa re rapta in specie vel de oue
rapta v̄l capta: v̄l de fetu eius: etiam

nato v̄l ocepto apud raptōre nullo
comedat: nisi sit casus vltime necessi
tatis. **S**i autē sit res empta de re rap
ta poterit inde comedere etiaꝫ sine casu
vltime necessitatis cum p̄posito eā resti
tuēdi: vel aliūde sibi victū querat ab
amicis ⁊ sanguineis suis vel laborā
do manibz suis: v̄l alio quoq; modo
honesto: tū nec reputat q̄tum ad hoc
inhonestū querē i tali casu elemofinas
hostiatim. **S**imilit̄ dicendum est si s̄
ibi aliqua de iusto: s̄ ita mixta q̄ nō
possunt discerni: v̄l licz possunt discer
ni maritus iniquitate plen⁹ non p̄mittit
eā comedere nisi de rebus raptis. **S**i tū
mixta sunt licite pōt comedere nisi d̄
rebus raptis si marit⁹ ē soluēdo: ouz
tū hēat in mente ⁊ intendat comedere
de licite acquisitis: que sunt mixta. **S**i
autē nō ē soluēdo q̄ q̄cqd̄ habet non
sufficeret ad satisfactiōe: tunc idem
dicēdum est q̄b̄ in p̄cedenti cāu: qm̄ ni
hil hz nisi de rapina. **I**tē qm̄ nihil iue
nit vxor apud viz nisi de rapina: tūc
ne moriat fame s̄best ei triplex auxili
uz. **U**num ē si pōt h̄re de dote quam
pōt recupare etiam d̄state m̄rimonio:
qm̄ vir v̄git ad inopiā. **S**ec̄z remediū
vt denuntiet talibz amicis q̄ ei suade
ant q̄ p̄t̄ p̄desse ⁊ nō obesse ⁊ si neces
se est pōt adhibere ep̄z vt opellat eū
pascere ipsam de iusto. 2. q. 1. si pecca
uerit. 22. q. 5. hoc videt. ex de iureiu.
.c. quēadmodū. vel tradat ei sponsali
tiuz: vel partē vel d̄mittat alicui per
sone honeste que de honesto lucro pe
cunie que fuerat data in dote de q̄
negociab̄ illa p̄sona cui cōmittet ⁊
pronideat ei: vt extra de pigno. c. ex
litteris. ⁊ in. c. per vestras. de dona.

inter nuptias. Tertiū remediū est qd si est in arto: posito qd nec inuenit qd comederet et p elemosinaz: nec posset ulterius sine periculo subsistere seu sustinere necessitatē famis: tunc si alio si hēret: et de rapina et de alijs vndiqz viuere posset: qd necessitas non habet legē. Et de regi. iur. .c. qd nō est. et de off. di. l. sicut. Item nequid expendit vxor et familia de reb' raptis doleat et in aīo pponat firmiter qd q̄ cito poterit etiā necessitate coacta quicquid ide expenderit restituere. In omni tñ cāu tenet vxor debitū reddere viro: nisi s̄bit aliud impedimentū. 33. q. 5. si dicat. Dicūt tñ quidā qd vxor: feneratoris vel raptoris nullo mō debz comedere de vsura vel rapina: nisi habeat vñ restituere possit: et tunc comedere pot̄ cū pposito restituendū: imo plus d̄z dimittere cohabitatiōem viri: cui cohabitare nō debet si eā opellit peccare. Qd. n. dicit apostolus. mulier nō h̄z potatē sui corporis: s̄ vir. v̄z ē: qd licz nō cohabitaret tenet tñ debitū reddere viro. p loco et tpe. Et si dicat qd vxor nō d̄z dimittē v̄z nisi cā fornicatiōis dicendū qd hoc intelligit s̄m glo. non solū de fornicatione corporali: s̄ etiā in spūali: que est in oī peccato mortali. Tenet autem mulier obedire viro saluo dñio sūmi sponsi. Idē dicēdum de familia eorū: qd non debet comedere: nec stipendia recipere de rapina vsura et furto.

De restitutiōe acq̄sitorū p meretriciū
Quā acq̄sēs aliqd p fornicationem: puta meretrix meretriciō teneat ad restitutiōem. Respondet Alex. de alea in. 4. i tracta

tu restitutiōnū: qd q fornicando aliqd acq̄rit iurē possidet qd acq̄rit. Dicit etiā Ang. qd meretrix turpis agit: qd meretrix: s̄ nō turpis agit qd recipit.

Un̄ l̄z acq̄rat meretrix meretricando nō tenet restituere: qd nō dimittit fraudē acq̄rēdo. Recipit. n. p̄ciū sui corporis locati ad fornicationem ppetrāda. Nō tñ l̄z facere publicā oblationē vñ deuterono. 23. Non offeres mercedem posttribuli. nec p̄cium carnis in domo dñi dei tui. Quicquid illud est qd voueris abominatio est apud dominū deū tuū. Nō tñ s̄m eundē vbi 3. q. vl. Oīs oblatō acq̄sita p meretricium est abominabilis dño: s̄ publica oblatio que fit cū scādalo. Illa enim abominabilis ē sicut si meretrices traherēt currū ad fabricā ecclesie vel da rent panū sericū vel fenestrā vitream in ecclesia: talia nō d̄z ecclesia recipere a congregatiōe meretricum ne videat̄ approbare op' earū: s̄ puatas elemosinas dare paupibus de pecunia sic acq̄sita licitū est: vt offerre candelas et huiusmodi licitū ē eis. Vide Ric. l. 4. di. 15. ar. 5. q. 8.

Monal. dō in sum. i tractatu restitutiōnū. in. vñ. restituere tenet in casu q̄rit. Quid de muliere que recipit pecuniā p opere carnali. et rīdet si recipit ab aliquo de rebus p̄p̄is nō ecclesia licis non tenet restituere. Si sit monialis cui datū ē: nec acq̄rit sibi: s̄ acq̄rit monasterio qd sic accepit. hōc stius tñ ē qd monasteriū nō retineat: s̄ erogat in pios vsus. Si at a clerico seculari datū ē de rebus ecclesie faciēda est restitutiō ecclesie: s̄m qd dicunt magistri nisi eps velit dispensare cuj

illa q̄ recipit q̄ retineat illud si secu-
laris est mulier aut cum monasterio
si regularis. Si autē accepit a persona
regulari de reb⁹ monasterij q̄d p̄su-
mendū est nisi de contrario ostet. Distingue
que q̄ aut recipit ab hūte admistra-
tionem: aut a simplici claustrali. In p̄-
cāu faciēda est restitutio monasterio
v^l p̄oratu: v^l administratori de cui⁹
bonis datuz est: 7 p̄t fieri restitutio
eidēz p̄sone que dedit si adhuc rema-
neat in administratōe illa maxime si
iā credat correctus: vel securus est q̄
ei nō reddat: s̄ fiat quod dictum est.
Si tñ tali nō correcto facta ē restitu-
tio libera ē que accepit. Si autē amo-
tus ē ab admistratōe illa: aut si clau-
stralis sit simplex qui dedit: faciēda
ē restitutio monasterio v^l p̄oratu: v^l
administratori: nec libera si soluerit il-
li qui dedit: nisi tunc demuz ouersum
sit in utilitatē monasterij p̄oratus v^l
administratoris: nec poterit retineri
a monasterio regulari mulieris hui⁹
modi quod accepit a regulari alēius
loci nisi de consensu abbatis 7 uentus
si magnū fuerit donū: aut abbatis so-
lius: si paruum aut medtore. Q̄d at
dictū est de reb⁹ taliē datis a p̄sonis
regularibus: idē intelligat de reb⁹ da-
tis p̄sonis secularibus 7 laicis q̄ sui
iuris nō sunt: sicut est seruus 7 filius
familias qñ donat ob talē cām de re-
bus ēt regularib⁹ nisi illaz rez ita li-
berā hēat admistratōem q̄ qñ paf-
familias possit disponere de eisdem.
Itē q̄d dictuz est de moniali respectu
virī regulari teneas econtrio qñ vir
regularis recipit aliquid a muliere re-
gulari. Contra hētur in restitutiōib⁹

sancti Bernardi sermone. 39. ar. 2. c. 3.
vltra medium qui quomodocūq̄ pe-
cunia data sit debz dari illi in cui⁹ in-
iuria data est.

¶ 54 Quid de seculari qui recipit p̄ ope
carnis a coniugata. Rndet idē vbi. s̄. q̄
restituere debet marito: si illa dedit
de rebus dotalib⁹ aut cōibus. Si at
de rebus parafrenalibus vbi de p̄sue-
tudine hūt mulieres parafrenalia, aut
si mulier sbluta sui iur. dedit amasio
aliquid de rebus p̄p̄is l̄ honestum
sit q̄ illud expendat in pias cās nō tñ
credendū est q̄ teneat nisi velit: pote-
rit ēt restituere ei qui dedit: q̄d meli⁹
v^l si peniteat vel egeat.

¶ 55 Sed nunqd regularis p̄sona poterit
auctoritate p̄pria q̄d accepit p̄ carna-
li ope v^l q̄d habuit de furto v^l rapi-
na restituere. Rndet idē vbi. s̄. q̄ si
culq̄ p̄petit date rei restitutio vel re-
p̄titio. Distingue q̄ si extat adhuc res
data penes illū cui data ē: s̄ nō audz
aut timet aut n̄ p̄t impetrare q̄ fiat
restitutio per p̄latum collegij: tunc re-
stituatur auctoritate p̄pria s̄m formam
sup̄dictā etiā contradicere p̄lato: q̄ p̄l⁹
est obediēdū deo q̄ homini. Si autē
nō extat: q̄ iā cōsumpta ē: tunc inanis
est actio quā excludit inopia debito-
ris. Si autē nō est cōsumpta penit⁹: sed
ouersa ē in utilitatez monasterij: vel
h̄z aliquid q̄d cōpauit ex re sibi data si
nō p̄t aut nō audet aut timet ip̄cē-
re q̄ fiat restitutio p̄ p̄latū gerat bōa
fide negocium monasterij restituēdo
cui debet sicut dictuz est: v^l si fuit da-
tū de bōis ecclesie seculari. ipetrādo
dispensatōem ep̄i q̄ possit retineri a
monasterio vel erogari in pios vsus

non tñ coiidicente prelato hoc fiat p
 pter bonum obediētie nisi sit illa res
 spata de pecūia ecclesie aut persone
 puilegiata in h q: tunc rē emptam de
 sua pecunia possit vendicare: sicut mi
 les 7 pupillus: in quo cāu ē tradicē
 te plato pōt eā restituere si eaz h3: vt
 dictū ē de re adhuc extante penes eā
 psonaz que accepit. ¶ 56

¶ Quero quid de filijs illi? qui viuēte
 vxore sua duxit aliam taz ipō q: sup
 dicta sciēte ipedimētum de filijs inq̄
 susceptis de 2° mīmonio illo: nunqd
 suscipiunt succedere in hereditatē patrī.
 7 an teneant totū restituere filijs pri
 mi mīmonij aut alijs veris heredib?
 Rūdet idem vbi. q. si prescripserūt
 eā bona fide nō tenēf aliquid restitue
 re marime si adhuc post opletam pre
 scriptionē retinent bonā fidem. Si at
 non ē completa legitīma prescriptio
 tenent totam hereditatē cū fructibus
 male fidei osumpti restituere q̄tūcūq̄
 oportet eos indigere vel mendicare
 nisi q̄tum fuerit eis datū vel remissuz
 a veris heredibus 7 hoc qñ parati sē
 huiusmōi possessores sūi dolo 7 frau
 de totum eis restituere si velint reci
 pere. ¶ 57

¶ Quero quid de adultera que accepit
 filiū ex adulterio qui filius putatiuus
 mariti defraudat vtz heredē heredi
 tate an teneat ad restitutōem. Rūdz
 Sco. in. 4. di. is. q. 2. ar. pe. q. circa h
 diuersa est snia. Uno modo q. ipsa h3
 reuolare crimen suum filio suo spurio
 7 inducere eum ad dimittdam here
 ditatem vero heredi: quia iniuste oc
 cupat cū ipse nō sit heres. Alij dicunt
 q. minus valet q. debet reuolare cul

pā suā marito: vt assignet hēditatem
 vero hēdi qd licitum ē fm iura impe
 rialia nisi testans primo in testō insti
 tuit heredē. Conr primam determia
 tionem arguit sic: q. aut fili? crederz
 mari aut nō. Si autē crederet nō ē
 pbabile q. ppter hoc dimitteret hē
 ditatē: q. pauci inueniūtur ita pfecti
 q. ppter iusticiā suandam in foro dei
 dimittant magnas possessiones quas
 possunt tenere iure exteriori: nec po
 test h mater psumē: nisi multū prius
 expta fuisset voluntatē filij sui: nō at
 debet se exponē certo periculo diffi
 mationis apud filium suum ppter in
 certā conuictionem filij: si vō non cre
 dit: tūc sequunt duo mala: q. 7 ipsa
 tūc ē infamata 7 ipse tenet hēditatem
 vt p̄us zē. Contra sam determinatio
 nē arguit sic: q. si dic viro pmo se dis
 famat 7 se exponit periculo mortis 7
 maritum periculo vxoricidij: q. talis
 posset esse zelotipus: vt sunt multi q.
 ipsam occideret vel saltem perpetuo
 haberet odio 7 a se 7 ab actu coniu
 gij depelleret. Ad ista mala diffama
 tionis mortis vel saltem odij vel dis
 cordie que sunt valde pbabilia vī ut
 i plurib? euentura nō debz se mulier
 exponē ppter incertum bonum hēdi
 tatis restituēde. Et preter hoc in ter
 ris vbi p̄mogenitus vniuersali ē hēs
 pater si crederet vxori nō possz aufer
 re a spurio hēditatē nisi i foro publi
 co pbarz eam talem: 7 tūc oporteret
 mulierez diffamari nō tñ apud mari
 tū: s. apud totaz patriā. Dico ergo q.
 mulier debet laborare q̄tuz pōt quo
 ad h vt reddat hēditas vero hēdi
 q̄tum in se ē. Dico etiam q. non debz

se diffamatiōi exponēs: ex alijs cāis honestis filiū spurīū q̄tum potest inducere vt dimittat hereditatē. Unde modus honestus est vt intret religio nē: alī⁹ vt fiat clericus: ⁊ recipiat bñficiā ecclesiastica ⁊ his q̄si sufficiētib⁹ orent⁹ hereditatē dimittat alij fratri layco remanētī ī seculo. S; si v nullā honestā psuasione pōt maī flectere cor filij spurij vt dimittat: non videt q̄ debeat se pdere illi: q̄ non ē certa q̄ talis imperpsuasibilis ab ipā ⁊ alijs honestis psonis ppter illud flecteret imo forti⁹ ⁊ tenaci⁹ teneret accipiens ne p talē dimissionē nōret spurius ī famia. Et talē notā multū cauent male nati: ⁊ tūc d; mulier laborare aliū de restitutōem fieri vero heredi q̄tū pōt ⁊ correspōdētia iusticie: q̄ nō dicit q̄ teneat restituere equiualens toti hereditati q̄ multū differ; hēre ⁊ ppe cē. Iste nūq̄ habuit hēditatē h; ppe fuerit fm iusticiam. Et iō min⁹ q̄ equiualens hereditati sufficit sibi pro restitutione: ⁊ illud minus veterminef arbitrio boni viri. Videt tamē q̄ sibi debeat puidere de victu honesto ⁊ vestitu si fuerit hereditas pinguis vt possit sufficere heredi ad duplū vel ad triplū istius: q̄ si nec hoc possit esse faciat qd̄ dicitur in. c. 3. exē de solu. Oldardus Concor. Landul. in. 4. di. 15. ⁊ Ricard⁹. in. 4. di. 15. ar. 5 q. 4.

¶ Quid si mulier h; filium vel filios de adulterio occulto: pōt ne facē eos heredes saltē ī partē hereditatis sue cum legitimis filiis nō habeat. vel si habet: nūqd̄ possunt de consensu eorū quasi-legitimi admitti ad portōē hereditatis.

Similiter q̄tū potest ipa vel quicunq; alienare de hereditate sua. Rñdet Mona. vbi. s. ad pmuz h; iura scripta pōt quilibet siue extraneus dum tam nō sit turpis vel psona indigna: siue vnum de filijs quē maluerit heredē instituere in totū vel ī partē reseruata legitima liberis suis. Sed aliud est de consuetudine in aliquibus locis. In qōne ergo pposita retinēda est consuetudo regionis. Mater etiam de consensu legitimorū filiorū vel heredū aliorū pōt facere legitimos filios suos coheredes. s. legitimorū nisi repugnet consuetudo loci.

¶ De restitutione dotis.

¶ 59
¶ Q Uero an mulieri adultere e occasione facta est separatio cohabitatiōis teneat vir: vel ei hēdes reddere dotem Rñdet Jo. de pla. inst. de publicis iudi. s. itē lex iulia. q̄ non: q̄ mulier pbato adulterio perdit dotez que cedit lucro viri lsi dotē. C. de iure dotiū. ⁊ l. luti. ff. solu. ma. ⁊ in. c. plerunq; de dona. inē virum ⁊ vxor. An autē heredes viri possunt obijcere vxori adulterio: ⁊ p q̄nā dotis amissionē sicut ipse vir: de hoc sunt opiniones. Vide dñm Anto. de bu. in. d. c. quicunq;.

¶ 60
¶ Quero qm̄ dos d; restitui. Rñd; Jo de pla. isti. de actionibus. s. fuerat antea: q̄ si dos consistit ī pecunia marit⁹ vel ei⁹ hēdes hnt dilationē anni. Si autē consistit ī mobilib⁹ debz restitui ī cōtinēti post solu. ma. d. s. fuerat. ⁊ l. i. s. exactō. C. de rei vxor. actione. Et si heres mariti vel ali⁹ obligat⁹ ad restitutionē nō restituet. j. dicta tpa tūc post mortē ī mobilib⁹ tenetur etiā ad

fructus. vt d. §. exactio. 7. l. fructus. solu
 ma. fm solutio. n. l. diuortio. ff. so. ma.
Sed in reb⁹ mobilib⁹ v^l incorporali
 bus que hoc cau loco mobilium continet
 lz alias faciant terriam spem per se. l.
 mouentiu. ff. de vbo. sigl. tenet restituere
 re eas 7 vsuras earz estimationis vsqz
 ad tertiaz centesime que sunt. 33. 7 ter
 tiam p centenario 7 hoc de iure ciui
 li. vt. d. §. exactio. si de iure canonico
 quo phibentur vsure solu potest pe
 tere interesse quod incurrit post mortem
 fm Jo. an. in. e. salubriter de vsuris.
Et attende diligenter qz lz maritus vel
 ei⁹ hēs habeat dilacione: vt nō tenea
 tur restituere mobile nisi. j. annū: si so
 lum post vt sunt naues iumenta 7 silia
 tū fructus percepti ex dictis reb⁹ mo
 bilib⁹: vt pensiones nauium 7 iumen
 toz 7c. non lucratur: si interim habet
 modū medijs tps 7 tenet restituere
 vna cum rebus post annū. **Sec⁹** in eo
 quod lucratur cū pecunia quā debz re
 stituere pro dote: qz illud lucrum sibi
 acquirit 7 non restituit: 7 ita intellit
Saly. 7 Ange. in d. §. exactio. **Bart.** i
 l. si assante. §. quotiens. ff. so. ma. **Ite**
 attende qz lz. j. annum marit⁹ 7 ei⁹ hē
 des nō teneant restituere res mobiles
 dadas in dotem: tū tenet interim. j. an
 num alere vxorē si nō hz vnde se alar
Et nō in d. §. exactio. **Et** hoc cau cū
 heredes dicant quod amodo sustine
 onera matrimonij ppter pstationem
 alimentoz lucrant fruct⁹: vt est gl. nō
 bilis 7 ibi per **Bar.** in l. diuortio. ff. so
 ma. qd tū ibi intelligit **Bal.** vsqz ad
 decetem q̄tatem alimentoz 7 ab
 inde. s. debent fructus restituere vxo
 ri. ar. l. si. ff. de pe. be. 7. l. insulaz. §. fru

ctus. ff. so. ma. Limitauit tū hoc qd vi
 ctū est. s. q. tenetur prestare alimenta
 si non habet vnde aliunde se alar. **Hoc**
 vez si heres tū hz quod p̄stare pos
 sit. **Si** autē nō habeat nisi q̄tum sa
 ficiat sibi solitū: omnis ordinata ca
 ritas incipit a seipso. l. p̄ses. C. de ser
 ui 7 aq. du. **Et** hoc vlt glo. f. paruula
 in. l. si maritus. §. illud. ff. solu. ma. nisi
 hēs esset artifex: vt aliunde possz sibi
 querē vidum vt voluit alia glo. i. d.
 l. si maritus.

Sed cui dz dos restitui. Rūdet idem
 vbi. s. q. qm mulier est sui iuri. 7 dat
 dotē vel etiā qm est i p̄tate 7 dat do
 tē aduenticiā: tunc debet sibi dos re
 stitui 7 ipsa ē illa que agit in iudicio
 p dote et sine consensu patris vt tēt
 glo. in auē. q. locum. C. de colla. 7 i. l.
 z. in p̄n. ff. so. ma. **Et** idē in dote aduē
 ticia sibi donata a patre que donatō
 valet fauore dotis: cāus ē in. l. p̄po
 nius philadelphus. ff. fa. hercl **Si** autē
 pater dat dotem p̄fecticiā p filia in
 p̄tate: tunc est omnis actio patris 7
 filie nec vnus p̄t p̄iudicare alteri:
 Post talem acquisitionē pater tū bñ
 hz exercituz actionis assensu filie qz sp
 p̄sumitur consentire nisi habz iustam
 eam condēcendā. l. z. §. voluntatez. ff.
 so. ma. **Et** post qz filia est facta sui iu
 ris morte patris vel emancipatōne l
 ēt si fuisset exheredata actio de dote
 in totuz solidas in psonam filie ēt si
 pat sibi soli fuisset stipulatus vt tenz
 glo. i. l. vna. §. videam⁹ C. de rei vxo
 actione. **Si** autem extraneus dat do
 tē p muliere: tunc in dubio acquirif
 actio mulieri nisi fuerit pactus vel sti
 pulatus sibi reddi. **Et** intelligitur
 b s

exiens ois qui nō habz in potestate
Et iō si pater dat p filia emancipata
pater censet exiens z acquirif actio
filie nisi fuerit pad^o vel stipulatus vt
dicta. l. vnica. §. accedit z. §. extraneū
de re. vro. adl.

¶ 62
Quis si fund^o estimat^o dat^o ē in dotē.
Rendz idem vbi s. q. talis estimatio
facit emptionē z tūsert periculum in
maritū nec plus tenet ad fundum sed
ad estimatū. l. plerūq. §. si autem.
ff. de iure do. z. l. estimata. ff. so. ma.
Et ideo si mulier eū^o vsu atriuit ve
stes dadas in dote: tū maritus tenet
reddē e^o estimatōē. l. mortis §. res
in dotē. ff. de dona. cā. mortis. Sec^o si
nō fuerūt estimate. vt dicta. l. plerūq.
in pñ.

¶ 63
Quero pone q. quis recipit vxorem
simpliciter nulla habita mētiōe do
tis: an postea possit cogere patrem:
vt cōstituat sibi dotem fm cōditionem
psonaz z q̄titatē sui patrimonij: pro
ut pōt pater cogi face officio iudicis
aū matrimonij. l. que liberos. ff. de ri
tu nup. z. l. si. C. de dotis pmissione
vl si pater est abās z ipeditus iudex
cōstituit dotē. l. pfecticia. v. §. z si po
nas. ff. de iure doti. Rendz idē vbi s.
q. gl. vult q. sic in. l. obligamur. ff. de
actiōe z obligi. S3 bar. cōñ. rō qā cū
sit nupta cessat eā ppter quam pri^o co
gebat. s. vt nubē posset: z est casus i
aū. de nup. §. si q̄s s3 potestate cōsti
tut^o. collatione. 4. Dicit tū bar. q. si fi
lia se maritaret z dotē pmitteret eo
q. pater eā nō maritabat q. tunc pos
set pater cogi. l. si filius. ff. ad mace. 7.
l. z iō. §. si. ff. de i rē vso.

¶ 64
Sed nunqd maritus possit expellere.

vxorē remittēdo eā ad domū patris
ex quo pat^o nō soluit sibi dotē pmissā
Bal. dic q. sic. l. si donatur^o. ff. s3 dī
ob cām. qā marit^o nō debz decipi: nec
vxorē hēre sine dote. 30. q. 5. nullum
sine dote. z allegat gl. quā dicit hic in
nuere in aū. de nō eligē. secū nuben.
§. si. collatione prima. z addit tex: in
e. per vestras. de dona inter vix z
vro. ibi q. vxorē suā a se spulerat vbi
videtur casus.

¶ 65
Quid s3 viro q. recipit filiā raptoris
vl vsurarij in vxorē q. nichil habz nisi
de malo agfito. Rendz alexander de
Alexandria fm quosdā q. dotez quā
accipit cū filia nō tenet reddere si nō
crassa l. pbabili ignorantia est duā^o
q. credebat socerū nō esse vsurarium
aut pter illā dotē habere sufficientiā
ad restituendum. Tu vō dic q. ex quo
scit q. dos accepta erat necessaria ad
soluēdum alia debita reddere tenet
nec pōt talē dotē cū bona pscia reti
nere: si certi sunt hi quibus p̄us debe
bat: q. de rebus alioruz nullaten^o fm
deū potuit illa dotari. Si tū vxorē ei^o
nō pateret illā reddēt: tūc forte sufficit
ill^o q. ipse non percipiat de bonis illis.
Astensis in sum. tenet p̄maz opiniōez
libro. 3. ti. 4.

¶ De restitutiōe bellantiū.

¶ 66
In capta in bello s3 iusticiant re
stitutōi. Rendet Monal. i. sū.
q. nō tenent nec p̄ncipes: nec
milites si bellū est iustū. i. di. ius gētū
23. q. 7. si de rebus.

¶ 67
Bellum aū ad hoc vt dicat iustum
requirit quinqs. s. psonam. rem. cām.
animū z auctez. Primo psonam. s. vt
sit p^o cui liceat bellare. s. secularis nō

ecclesiastica cui non licet sanguinem fundere. 23. q. 8. clericici. 7. c. bis. nisi in necessitate inuitabili. Res. s. vt fiat p. rebus repetendis vsq; quo sit ei satisfactum de oi dano iniuste ab hostib; il lato ar. 23. q. 2. c. i. 7. q. 3. fortitudo 7 q. 8. si nulla. Causa. s. necessaria p. defensione. ex de restoe spo. olim. cuz ea sit licita. Animus. s. vt non ex odio vltione vlcupiditate: s; ad correctionem vlcpter caritate iusticia 7 obediencia 23. q. i. qd culpaf. 7. c. militare. vbi dicitur Militare non est delictum ppter pre dam militare peccatum est: s; vt p. bellu; par. querat. Auctoritas superioris. 23. q. i. qd culpaf. 7. q. 2. c. i. Dicit eni; imperator. Nulli plus nobis inscijs atq; incosultis quoulibet armorum mouedoz copia tribuat. C. vt armoru; vlcisio pncepe infdcs sit. l. i. li. xi. Itl. host. i. sum. in ti. de peni. s. qbus. v. quid de rapina 7 pda. qui addit qd fieri potest etiam cum aucte ecclesie p. cipue vbi pugnatur p. fide. Concor. etia; Alex. de alexandria vide. s. bellu; Et si aliquod pdictoru; qnq; defuerit dicitur bellum iniustum fm Monal. Idem addit Jo. de pla. q. iustum bellum est quod indicit imperator vel papa vel sui legati vlc officiales: qd ali qui se rebellauerunt imperio vlc ecclesie vt not. Bar. in. l. hostes. ff. de capti 7 insti. de acti. s. rursus. in glo. 7 qd qd capif i isto bello efficit capiet. vt insti. de reru; di. s. item ea. nisi capiantur victis hostibus: quia tunc capta debent poni ad butinum: vt dicitur antur inter milites s; merita: vt. l. ius militare. ff. de capti. 7 in. c. ius gentium di. i.

Sed si quid predictoz qnq; defuerit nunqd tenebitur restituere quicquid adeptus est de huiusmodi bello ille q. mouit illud. Bander idem Monal. q. quis bellu; no sit iustum ex ca 7 ex aio 7 ex plona 7 ex aucte si tu res sb. sicut. s. q. p. rebus repetendis factum sit: no tene; qui mouit bellu; restituere: qd sibi cepit nisi ceperit vel dānificauerit aduersarium suuz vltra qm ipse ad uersarius habuerat vel dānificauerat iniuste de bonis mouentis sibi bellum: 7 hoc est dicendum fm iudiciu; fori penitentialis vbi habet locum pensatio etia; vt liquidu; ad liquidu; que no h; locu; in foro otentioso. Unde si qs in foro pniali ostendat se p. furtum habuisse decem de rebus illius qui manifeste abstulerat ei decem facit ostendit 7 bñ iudex penitentiarius recopescatōez nec iniungat ei restitutionem illoz decem nisi aduersari; ei; postmodu; restitueret ei io. ablata. Inunget ei tñ pnia d. furto omisso. Concor. Hosti. vbi. s. q. dicit. Hoc tñ teneas qd is qui iuste pugnatur no tene; ad restoe; pde: s; fit capientis. di. i. ius gen. 23. q. 7. Si de rebus: 7 hoc intelligas siue capias de rebus iniuste pugnatis siue vasalloz siue hominum suoz quousq; iuste pugnati de debito suo vlc iniuria: vlc ofensa illata vlc dano dato sibi vlc suis 7 interesse suo sit iux; pnam 7 sanaz ostiam plenarie satisfactus vel donec hostis paratus sit satisfacere vel iuri ptoz offerat. Illos aut intelligas suos qui plus homine qm deum tme; se: quum; dñ; suu; in bello illicite contra illud qd legitur. xi. q. 3. iulianus. 7. c. dñs. Alios autem qui ei non prestant

consilium auxiliū vel fauorē nō credim⁹
puniēdos: q̄ pena suos nō debz egre
di auctores. c̄ de his que s̄. a. ma. p.
ca. e. quesuit. 56. di. satis puerum. de
p̄stitutionibus. c. cognoscentes. i. q. 4.
c. i.

¶ 69
Q̄ autē dictū est illos teneri q̄ dñm
in iniusto bello sequunt̄ intelligas qm̄
de hoc certi sunt vel pbabilit̄ credūt
iniustū eē bellum maxime vbi ecclesia
h̄ pbibebat ⁊ tales excoicabat. Si
vero certi essent v̄ pbabilit̄ crede
rent q̄ iustum eēt in nullo tenerentur
nisi forte haberent corruptam cupidi
tatis intentionē: s̄ hoc reputo pericu
losuz: q̄ sola p̄scia non facit iustū bel
lū: imo auctas iuris vel iudicis est q̄
tum ad hoc pertinet requirenda. hec
Hosti.

¶ 70
Quid si pbabilit̄ dubitat vtrū iu
stū vel iniustum. Rūdet idē vbi. s̄. q̄
adhuc p̄pter bonū obedientie excusa
tur. 23. q. i. qd culpaf. fm̄ Ray. Hoc
dicas verū si ingruit q̄tum potuit ⁊
pitiores p̄suluit ⁊ semp̄ dubius remā
lit: aliogn affectatoz ignorantie sic nō
expers scie puniet̄ eē de dan. def. cuz
inhibitor. s̄. si q̄s v̄o. Nec excusat̄ p̄p̄
timorem amittendi feudū v̄l incurrē
di vānnuz aliud a dño tpali. 32. q. 5.
ita ne. Itē metus culpam in partē atte
nuer quo ad p̄niam iniungendam cer
ta ieiunia ⁊ ofoes eē q̄ met⁹ cā. c. sa
cris: s̄ auctoritas iuri. vel iudicis reg
r̄f. Vbi ḡ habet̄ auctoritas iudic̄ v̄l
ei p̄t̄ q̄ si iudex errauerit ad pugna
tis tam̄ p̄sciam recurratur ⁊ in h̄ po
test̄ habere locū distinctio dicta in fo
ro p̄niali. Secus in contentioso nisi
error aperte detegret̄ suo tpe. vt p̄3

in his que nōnt̄ de sen. ⁊ re iudi. s̄ ru
brica q̄ ei⁹ sp̄s. hec Hosti. Concoz.
Ric. in. 4. di. 5. ar. 5. q. 4. dices q̄ illi
qui in guerris scienter inferunt vāna
innocentibus tenēt̄ illis ad restitutio
nē. Illi autē in guerris innocentes nō
sunt qui habēt̄ iniustuz bellum fauēt
directe vel indirecte de personis vel
rebus. hec Ricardus. vide. j. s̄. 72. ⁊
82.

¶ 71
Sed nunquid hi q̄ sequunt̄ tenent̄ in
solidū. distingue vtrū sciunt p̄dā cō
miti debere vel ignorarent: tñ timen
tes a p̄dā nō abstinuerunt. imo alios
adiuuerūt: ⁊ tales etiam hi qui p̄silio
v̄l auxilio v̄l adulatōe vel detractio
ne seu cā simili induxerunt tyrannum
ad p̄dam faciendam v̄l guerrā mouē
vā iniuste tenent̄ in solidū: s̄ p̄pter h̄
sciunt vel credūt q̄ tyrannus ad hoc
se induc̄t̄ alias facturus v̄l nō factu
rus tātū quo ad id q̄ plus fecisse cre
dit̄ ex tali mitigatione. ar. de homici
c. sicut dignum. i7. q. 4. omnes. ⁊. q. 2
votū. 83. di. c. error. ⁊. c. facientia. Si
v̄o sciunt vel credūt q̄ p̄pter hoc ad
huc nō fuerit mot⁹ nō p̄pter talia pl⁹
v̄l minus fecit: tunc non tenent̄ nisi in
q̄tum ad eos puenit vel de his exp̄
derunt ⁊ inq̄tum vānum dederūt p̄
se v̄l familiam suaz directe v̄l occasio
nalis. ad hec de sen. ⁊ re iudi. c. cū aliq
bus. el. p̄mo. ⁊ eē de eta. ⁊ qua. c. tua
ri. q. 3. qm̄ multos. ff. si cer. pe. l. si ⁊ me
⁊ tictum. eē de iniu. c. si. h̄ hosti. **¶** 72
Quid si neuter raptorū dñs erat: nec
vn⁹ magl. aiauit aliū q̄ ali⁹ ipm̄: s̄ si l
suenerunt de faciēdo tali insultu v̄l
tali rapina emittenda. Rūdz idē vbi
s̄. q̄ quilibz tenet̄ in solidū. **¶** 73

Sed nunqd omnes qui sequunt etia si vn^o solus potuisset p se hoc facere tenent in solidū. Rūdet idēz q sic: vt pbatur aperte. ff. ad. l. acq. l. si ita vulnerat. §. si. 7. ff. arborū furti cesaz. l. si plures. ff. de fur. l. vulgaris. 7. ff. si qo testamento liber esse iussus fuerit. l. i. Aliqui tū dicunt q sufficit q quilibet p pte sua satisfaciatur: s̄ pmum nō solū tutius est s̄ vti^o.

¶ 74 Sed pone q guerra fuit int̄ duos milites vel principes 7 hinc inde multa damna data sunt: 7 postea facta est pax inter ipsos 7 dāna hīc inde data remissa sunt: nunqd hec remissio extēdit ad hōies vtriusq; Rūdet Hosti. in sum. in ti. de peni. q nō videtur nisi esset de consensu eorūdem sic facta. ar. E de trās. l. i. 7. l. trāsactōis placitū. 7. l. pūs. 7. l. vbi pactū. eē de ma. 7 obe. c. fi. ff. de trāsac. l. 3. 7. l. qui cū tuto:ibus 7. l. nulli. ff. de pact. l. vnus. §. pacta. 7. l. in sum. 7. l. si auerit. Vel vbi fori tan alibi aliter nō possz hēri pax. Ibi enī vtiliter partis geritur negotium vtriusq; 7 sic pōt intelligi. ff. de pact. l. ouentionū. Aliter quō possz remittere ius hōis mei cū nec possz ab eo dē tantū dē extorquere sine rapina: h̄ Hosti

¶ 75 Quid de s̄ditis mouētib^o belluz ex im perio dñoz suozū. Rūdet Monal. vbi. s̄. q s̄ditus qui mouet bellū pro dño sibi mandante 7 scit belluz esse iustum nō tenet ad restōem eoz que accepit ab hostib^o iux̄ edictū dñi: nec peccat nisi habeat corruptam intentio 7 nē p cupiditatez vel odiuz vel similia Si aut̄ sciebat bellū esse iniustū tenet restituere: q plus timuit homines q̄

deū. Si vō dubitabat vtrū bellū eēt iustum siue rōne psonē siue rei aut cāe aut ai aut auctoritatē. Ex his. n. o. s̄ b^o causis posset bellū esse iniustum: vt dictū ē. s̄. eadē parte. §. i. vbi tractat de bello iusto vel iniusto non tenet. Vñ si vasallus ducis vel comitis vocetur ad bellū mouendū ab eodē comite vl duce cont̄ hostē suuz cont̄ quē non licet ei auctoritate ppria mouere bellū excusat vasallus si dubitet vtrū idēz comes vel dux habeat auctoritatē a rege sup hoc. excusat. n. ppter bonuz obedientie licet forte peccet cont̄ deū ibi male picipado. 23. q. i. quid culpa tur. aliter culpatis. Sed nunqd similr excusantur amici 7 cognati mouentē bellū qui non sunt ei s̄diti 7 milites etiam fientes stipendiariū 7 extrāci si credebant iustum esse belluz. Rūdet idē vbi. s̄. q non: q non excusat bonū obedientie sicut s̄diti: nec debēt se omittere discrimini 7 in dubio vt iuent aliquē in p̄iudiciū alterius: q sic dicit Ambrosius: si non pōt alicui subueniri quin grauet alter: modius est neutruz iuuari q̄ grauari alteruz. i. 4. q. 5. veniq;. Nec est simile de aduocato quez excusat bona fides q̄diu credit eē iustam cām quam fauet: l3 i v̄i tate sit iniusta: q sibi est iudex supior qui causam examinat 7 iudicat de al legatis. In bello vō siue guerra iuri b^o corporalib^o negotiū nitif non p̄ rōnem diiudicantis.

¶ 76 Quid de his que rapiunt in ecclesiis aut de bonis clericoz aut ecclesiaruz que sunt in terra illius cont̄ quē iustū gerit belluz nunqd qui rapiunt ea tenent ad restitutionem. Rūdet idēz

vbi. s. q. sic nisi auctoritate plati eccle
siastici hoc fiat. Quid de illis qui cō
fugiunt ad ecclesiā iminētibus hosti-
b⁹ 7 ibi capiunt ab eis: nungd capiē-
tes debēt eos dimittere liberos. Rūdz
idē vbi. s. q. sic nisi incastellauerint ec-
clesias: aut inde ipugnauerint hostes
In hoc. n. cāu cū ipsi imunitatē eccle-
sie violent impugnādo non debent gau-
dere immunitate ecclesie. Similit^r di-
cendum si ibi reponant victualia sua
de quibus s̄b̄stet^r in ipugnātōne ho-
stium suoz. s. q. si rapiant ab aduersa-
rijs iuste bellātibus non tenent ad re-
stitutōem: 7 forte non peccant etiam
rapiendo.

¶ 77
Ite quid de illis qui incēdunt ecclesias
in bello iusto: nungd tenent de dāno
dato. Rūdet idem vbi. s. q. si nō sunt
incastellate 7 hoc fiat ex pposito tenē-
tur. Si autem sunt incastellate aut si
non ex pposito incēdantur: s̄ casu dū
illi iuste bellantes prestant opam rei-
licite dūz incēdunt machinas hostiū
aut castruz aut villam quā alias non
possunt expugnare omode: dicēdum
est q. non tenent.

¶ 78
Utrū sacrilegis: regibus indicentibus
bellū teneant s̄b̄diti milites obedire.
Rūdet Alex. de ales in. 3. in tractatu
iudicialiū pceptoz: q. vir iust⁹ si s̄b̄ ho-
mine sacrilego militz recte pōt illo iu-
bente bellare si v̄e pacis ordinez suās
q. sibi iubet videt non esse cont^r dei p-
ceptū: v̄l vtrū sit certū non ē. Et idē le-
gis thebeoz potius voluit mori q̄ iu-
bēte sacrilego iperatore psequi chri-
stianos vt legis i legēda Mauritiū 7
sociorum eius. Unde Augu. tra. mani-
cheos. Si humana cupiditate belluz

gerit supple a pncipe non nocet sancti.
i. s̄b̄ditis in quo nō habet quisq. p̄a-
tē nisi a deo s̄u sinēte s̄u iubete.

¶ 79
Quero an occupata hodie p pncipes
christianos int se bella 7 guerras p
p̄ia auctoritate v̄l temeritate mouē-
tes 7 q. vnus quiete 7 pacifice possi-
det 7 ab antiquo possedit aliqui de
iure violenter occupant: an licite tene-
ant. Rūdet An. de bu. in. c. q. sup his.
ex de voto. fm hosti. q. non videt q.
iuste teneant: nec videt qualis p̄fesso-
res eoz peccata q̄q̄ notoria palpitate
7 dissimulent: nec qualiter ab eisdem
castra 7 possessiones 7 alias elemosi-
nas sciunt accipiant 7 absoluant: 7 p
oīs non videt qualis in italia p̄scri-
bi possit. de p̄scrip. c. si. vii. dicit. Caue-
ant 7 sibi solūt: v̄n timendū ē ne ca-
uati ad inferos innumerabiles populos
secū trahāt. 40. di. si papa. Peniteat
ḡ 7 q̄d sciunt esse alienum restituant.
i. 4. q. 5. p totum. 7. q. 6. c. i. si volunt p
v̄am p̄niam reparari. de sum. trini. c.
i. §. sacrū.

¶ 80
Quid de comitib⁹ n̄ris qui tota die
sine auctoritate pncipis arma sumunt
7 sumi faciunt 7 vasallos p̄prios ex-
heredant. Rūdet idē Hostiē. in ti. de
treu. 7 pace. §. quid si iustum. Nō du-
bito quin ad restitutōem teneant nisi
seruent iur. ordinē qui est: vt si vasal-
lus vult stare sari audiat: si cōtumax
ē impugnet: q̄d pōt fieri auctoritate
iuris v̄l iudice p̄cipiēte. ff. de rei v̄e. l.
q restituere. Nulli. n. l. 3. arma mouere
ad aliū ipugnādū sine aucte iuris vel
iudicis: alitē penam incurrit cum intel-
ligat violētā inferre. ff. q. met⁹ cau. l.
extat. Si gōis q. imediate s̄b̄e pncipi

de vasallo p̄prio querat̄ ⁊ vellet tu
tione p̄tem eligere. f. quo ad aia: vsu
lo q̄ nō dicat sibi ius: s̄ v̄l aucte p̄nci
pis gladiū assumat v̄l ad dyocesa
nū vasalli recurrat ad cur̄ monitio
nem si obedire noluerit ex cōmunica
bitur rōne peccati. c̄. de iud. c. noue
⁊ de maio. ⁊ obed. c. solite. de cens. c.
omnis aia. ⁊ si p̄ annum steterit ex cō
municat̄ ext̄ue dyocesan̄ ip̄m ⁊ res
eī exponet. hec Hosti.

¶ 81 Quid de istis bellis indiāis quoti
die ab vna ciuitate alteri sine aucte
p̄ncipis. R̄ndet Jo. de pla. insti. q. mo
ius patri. po. sol. §. s̄ ab hostib̄. qui
dicunt latrunculi: ideo ab eis capta
s̄biacent restitūti. vt. l. qui a latroni
bus. ff. de testa.

¶ 82 Quid de istis p̄talibus ciuitatū q̄
vna pars expulsa indicit bellū ciuita
ti. R̄ndet idē vbi. s̄. q̄ nō dicat bellū
s̄ dissensio ciuili ex qua resp̄blica le
dit: ⁊ iō in tali bello nō habet locum
statuta de bello licito. l. si quis in ge
mina. §. in ciuilibus. ff. de captiuis: ⁊
iō in eo capta s̄biacet̄ restitūti.

¶ 83 Quid de istis socialib̄ gentiū armo
rū q̄ ad suū libitū discurrunt territo
ria ciuitatū faciēdo redimere. R̄ndet
idē q̄ latrones sunt: ⁊ de oib̄ p̄ eos
omissis tanq̄ latrones puniendū ff. vt
l. hostes. ff. de captiuis

¶ 84 Quid de his que recuperant ab hosti
bus p̄ milites ⁊ stipendiarios. R̄ndet
Jo. de pla. insti. q. mo. ius. pa. po. sol. §.
si ab hostibus. q̄ debent in p̄stino sta
tu reponi: v̄n bestie ablata p̄ hostes ⁊
a nostris stipendiariis recuperate de
bent restitui eis quoz̄ p̄mo erant. l. sic
liberis. ⁊. l. ab hostibus. l. z. ff. de cap.

Et hoc ver̄ est in rebus que h̄nt post
liminiū qd̄ ē ius quod debet̄ captis
postq̄ a captiuitate liberati sunt sicut
sunt equi naues onerate currus ⁊ bo
ues ⁊ alia p̄pter vsuz belli parata s̄
quib̄. l. z. ⁊. i. ff. de capti. Itē fallit in
armis recuperatis que non restituunt̄
illis qui amiserāt: q̄ vituperose amit
tunt. l. i. ff. de capti. s̄ in rebus hostiū
captis d̄stinguūt̄: aut sunt res imobi
les ⁊ debent publicari: non autē effici
unt capientiu. l. si captiu. §. expulsis
ff. de capti. Si sunt res mobiles effici
unt capientium. l. si quid in bello. ff. de
capti. nisi captiā victis hostib̄: q̄ tūc
d̄bēt d̄stribui s̄m merita vt dictum
est supra. §. 6.

¶ 85 Quero an in iusto bello nō solum s̄t
p̄ncipalē iniuriantein sit licitū pugna
re ip̄m ⁊ p̄sonas suas capiēdo: s̄ etiā
vasallos ⁊ s̄ditos ac oplices ⁊ eū s̄t
iusticiā adiuuātes. R̄ndet Inno. in. c.
sicut. de iureiu. q̄ aliqui dicunt q̄ sic.
ar. de offi. dele. c. i. Alij dicunt q̄ p̄nt
q̄d̄iu sunt in actu belli nō aliter si pu
gnant cōt̄ momentē bellū vel nisi de
rebus eoz̄: puta si in castris vel edifi
cijs alijs lederent.

¶ 86 Utrū ille qui recuperat rē sibi s̄tractā
furto vel violentiā v̄l equipollentez
furtiue vel violentē teneat ad restitōez
rei quā sic recuperauit. R̄ndet Alex. de
ales in. 4. in tractatu restitutionūz s̄m
p̄iudicio opinando iuz̄ aliquoz̄ s̄nias
q̄ cum aliquis furtiue vel violentē re
cupat rē nō suā: s̄ equipollentē rei sue
si hoc incōtinenti fiat. f. sine interpella
tione t̄pis nō tenet ad restitūdoez rei
illi nisi fur s̄ raptor restituat illi qd̄
abstulit ei: q̄ licitū ē vim vi repellere

in continenti Exempla gra. Aliquis auferat alij equum suum vel furas: ille cui ablat? e equ? insurgit statim i eum. et cu non possit ei auferre equum que spoliator abstulit illi: auferat illi suum. In h? cau non tenet ad rest?em nisi fur vl raptor: restituat illi qd abstulit nisi forte melior fuerit equus spoliatoris qm spoliati: q tunc tenet ad restitutione tantu qntu valet plus seu pualet: q at possit recuperare re suam incontinenti rapiendo vel equipollente rei sue vide tur p simile sumptu in .l. deuteronomij 19. vbi loqr q cu aliquis no de industria interfecerit aliquem ppinquus occisi impune poterit incontinenti occidere: l3 prior occisor no fuerit reus mortis. Multa. n. perpetrata instate dolore remanent impunita que si cessante dolore fierent eent puniendae: vn spoliator sua si incontinenti manente dolore ex damno sibi illato recuperaret rem sibi furtive vl violente sbracta: furto vl rapina rei equipollentis facta spoliatoris: no credo q teneat ad restonem. Sed si tpe interpellato cessar? dolore no videt mibi q posset cum recta conscientia re suam recuperare furto vl rapina rei equipollentis: q hec res nunq fuit sua: s p iudicium re sua d3 recuperare. Si vo re ppria recuperet furto vl rapina vl violente no tenet ad restitutione. No obstat q nemo d3 sibi facere ius cu no sit iudex: q rndet id e: q ho d3 ppter obseruatione reipublice. Periculū enim maximū imineret reipublice si quilibet faceret sibi ius. Unde vbi nullum periculum iminet reipublice: vtpote qn aliquis sine omni scādalo

recupat rem sibi ablatam: bñ l3 sibi facere ius nec tenet ad restitutione. Sic fm modū pdictum dicendū est ad pdicta iur? iniaz iurisperitoz q s. n. dñs finitōem illoz qui sunt iurispati in iur? diuino pōt dici q qui sine scādalo rez sua latent vl p violentiaz accepit vl re egpollentem rei sue non tenet restituere: q simplr no facit furtum. Et si dicat q sbractat rez aliena. dicit q si vt alienam.

De famulo furto sbractate a dño p? mercede negata. 87

Quid de illo qui fuit dño fidelis et dñs si vult ei reddere mercedē suam et furas dño equalē mercedē suae: an teneat ad restitutionem. Rndet Alex. de ales vbi. s. q nec tpe negat mercedis nec post licitū est ei spoliare dñm suum: q nihil qd dñs habeat est vel fuit seruicis: neq ipe seruendo et ia ppleto fuitio efficit qd suuz e: s qd suū eē debebat. Causa. n. efficiens meritoria non ē ve et pprie cā mercedis quā meretur: sed ipse dñs vel reddens mercedē: sicut cum alijs p caritate meref vitā etnā nā ipe non est pprie causa vite eterne s deus qui eam dat: nec est simile Jo sue. 3. vbi dicit q filij israhel ceperūt ciuitatem Ay p insidias: vt dicit Aug Cū qs instū bellū susceperit: vtruz apta pugna an insidijs vincat nihil ad rez pñet: q dñs tā stulerat terrā pmissionis filijs isrl. It. n. ob. exo. iz. q filij isrl postulaerūt mutuo ab egyptijs aur vel argentū et no reddiderūt eis q fuerunt serui egyptioz: nec habuerūt mercedem: quia illud pcepit dñs cui? maxime erat res egyptioz. vnde

trastulit vñum eaz. Idē Ric. in. 4. di
is. q. dicit q. peccat in mō recipiendi:
l3 nō ad restōnem teneat. i. 4. q. 5. non
sane. Concor. Astensis in summa. li. 5.
ti. 29

De restōe acq̄sitorū i ludo. ¶ 88

QUero an acquisita in ludo s̄b
faceant restitutioni. Rūdet
Rica. i. 4. di. is. ar. 5. q. 8. q. q
dā ludī sunt ita p̄hibiti q. tñ nō p̄cipi
tur restitui hōi quod lucrat s̄m legē
illī? ludī sicut sunt tomeamēta. Unō
illī qui lucrant tali ludo q̄uis peccēt
7 q. faciūt s̄ p̄hibitionez ecclesie tñ
restituere non tenent. Sunt 7 alij lu
dī p̄hibiti ita q. etiā p̄cipiē restitui
illud q̄d ludens tali ludo lucrat. cui?
mōi est ludus aleaz 7 taxilloz. Et q.
tales sint ludī p̄hibiti habetur di. 35.
ēps. 7. ff. de alea. p. totum. 7 in auē. de
sancti ep̄is. §. interdicim⁹. 7 ēē de vl
ta 7 hōestate c̄licoꝝ. i. c. clerici officia
in rex. 7 glo. Nō tñ est p̄hibitum lu
dere nisi ex cupiditate 7 p̄ om̄ni cō
uiuio faciendo. ff. de al. l. vltima. q. in
uiuio vescendi cā ponit in eandē rē
familia ludere p̄mittitur. **Q**uā autem lu
dēs restituere teneat quod lucrat in
ludo aleaz v̄l taxilloz s̄m q. p̄hibet⁹
est in. d. c. ep̄s 7 glo. 7. ff. de ale. l. vl. in
d. c. clerici officia. i. gl. Qd̄ aliqui sic eē
credūt intelligendū. s. q. p̄ iudicem ad
restituendū pōt de iure p̄pelli: si tñ p̄
sniam iudicis nō p̄pellit restituere n̄
tenet: q. talis restitutio p̄cipitur in
penam lucrantium tali ludo: nec iura
ad hoc allegata dicūt q. teneat resti
tuere ipso iure: s̄ q. ab eo pōt de iure
peti. Aliquis. n. q̄nq̄ aliquid licite re
tinet anteq̄ per sniam dimittere p̄pel

lat: quod tñ p̄ sniaz iuste latā restitue
re p̄pellit. electio enī excoīcati minorū
excoīmunicacione non est irrita ip̄o iu
re: tñ est irritanda. ēē de cle. ex. §. si ce
lebrat. Interciciens etiā homines inu
ste pōt p̄ sniam iuste p̄uari heredita
te: s̄ tñ an sniam nō tenet illā dimitte
Cōis tñ opinio que est securior tenet
q. eo mō q. ludus taxilloz est p̄hibi
tus homo tenet de iure ad restituendū
illud q̄d lucrat⁹ est p̄ talē ludum:
q. nō tñ p̄hibet ille ludus: s̄ etiā acq̄
sicio lucri p̄ tales ludum: q. tñ vt aliq̄
bus p̄habilit videt talis restitutio n̄
p̄cipit p̄ ius canonicū: s̄ tñ mō p̄ iura
ciuile: nō videt q. ad hanc restitutōz
sint obligati de nēcitate: nisi illi qui s̄
iure legibus s̄sunt imperialibus: nisi
alibi sit talis cōstitutio p̄ cōsuetudinem
app̄obata. videt tñ alijs p̄habilit
q. talis restitutio p̄cipiat implicite in
iure canonico: q. leges impiales nō s̄
rias iuri cōuino nec abrogatas p̄ ius
canonicum nec p̄ aliquā cōtrariā cōsue
tudinē rōnabilem iura canonica obf
uandas decreuerūt. io. di. de capitul.
in. c. quis autem. 7 duobus. c. his ime
diate sequentib⁹. Item Hosti. in ti. d.
pe. §. quibus. d. s̄ 7 sunt. addit d̄scens
Sed 7 sunt persone quibus est indi
stincte restituendum quicq̄d ab eis in
ludo lucrātū siue extortū est: puta fu
riose p̄digi minores. is. annis 7 maxie
pupilli. itez mentecapti surdi ceci 7 p̄
peruo morbo laborantes: quibus tu
tores 7 curatores dati sunt: 7 sic per
se et p̄ria non libere admistrat. ff. de
postu. l. i. in fi. 7. l. 2. 7 insti. de cura. i.
Rnsfo. Idē de monacis 7 claustralī
bus. ar. iz. q. i. nolo. 7. canon. dicatis.

7 de sta. mo. c. cum ad monasterium :
7 de i. vxore ludete res mariti : 7 in fi-
lios familias ludente res paternas : 7 i
administratore ecclesie ludente res ec-
clesie que pauperes sunt : in quib⁹ oib⁹
tutori vel curatori abbati marito pa-
tri ecclesie est restitutio faciēda. Ray
autē distinguit : vtrum aliquis ludens
voluntarius ex cupiditate amiserit 7
talis nō pōt repetere 7 si lucrif saltē
in iudicio aie tenetur restituere. Uel
coactus inuit⁹ 7 attract⁹. vel p nimia
oportunitatem inductus 7 si tal amit-
tat potest repetere 7 si lucrif nō tene-
tur restituere . debet tam pauperib⁹
erogare. Et idē dicit de illo q cum in
firmus eēt cā recreatōis modicū lusse
dū tñ alium inuitum nō cōpulerit. Et
fm hanc distinctōem dicit Host. iura
7 opīniones supra dictas posse ad cō-
sonantiaz reduci ar. ad hanc dī. l. 4. q.
5. nō sane. eēt de symo. dilect⁹. el. i. ff. si
quadrupes pauperiez fecisse dicat. l.
i. §. cum ardetes. C. ad. l. iul. de vi. pu-
blica l. pūnata. l. quoniam multa. 7. ff.
ad l. acqui. l. si ex plagis. §. tabernari-
us. Alex. vō de ales in. 4. in tractatu
restitutōnū dīc q aleatores nisi frau-
dem imisceant in ludis suis nō tene-
tur de stricto iure ad restitutōem : pa-
ctū iteruenit inē partes qd vtriq⁹ pti
placet 7 obligatio dīcti. Uñ fm pa-
ctū illud 7 obligatōnem condīcti. nec
ille q amisit pōt de iure repetere nec
ille qui lucratus est tenef restituere : 7
q antiqua iura iubent illud restitui
7 cōcedūt actiōne repetendī : ma gis vi-
des eē ciuilis satisfactō 7 pena p pec-
cato q obligatio ad restitutionem .
Nō est. n. honestū huiusmodi lucrum

nec honesta occupatio in talib⁹ : imo
sepe multum vānosa efficit reipublice
cū rōne ludi distrahant possessiones
7 exheredent successores 7 posterū.

Uñ 7 Justinianus dīc q aleaz vsus
p dīt in lachrymas . Uñ ad cobabita-
tionē mali sequentis data est illa lex
de aleatoribus sic 7 in foro pñiali in-
fungit sepe satisfactio pecuniaria non
solū eis q lucrati sūt : s̄ etiā eis q amē
serūt : vt repmāf inhonesta occupatio
7 malū s̄sequens. Sco. vō in. 4. di. 15
dīc q illa lex vltima de aleatorib⁹
que pmittit repeti p dītum in ludo 7
p cōns restitui ligat soluz illos qui vi-
uendo politice s̄sunt legi impñali q
forte nulli sunt hodie : q vbi lex illa. f
imperialis p̄cipue s̄suevit hēre locum
municipia p̄iudicat imperialibus : vt
patet in italia .

¶ De restitutione notarioꝝ .

¶ 89
¶ Quid de notario q dānificat
aliquē ppter ei⁹ imperitiam.
Rūdet dñs Jo. de pl. insti.
de obli. que ex quasi male. na. in pñ. q
tenef ad interesse partis : vt. l. fi. C. de
magistratibus conuēndis : hinc est q
tēf iura scire saltē ad ei⁹ officiū spectā-
tia vt a tractib⁹ illicitis se abstineat
vt nōt glo. in. l. generali. C. de tabula
libro. io.

¶ 90
¶ Quid si faciat falsum instrumentum
dic q multo magis punif. vt mīti. de
publicis iudi. §. itē lex cornelia. de fal-
lis. vbi imponif pena mortis seruo 7
deportatōis 7 publicatōis bonozū
libero homini qui sciēt falsum testa-
mentum vel instrumentum scripserit
signauerit recitauerit v̄l signū adul-
tū iposuerit : vbi vide plura pulchra

p dñm Jo. 7 in l. aptiores. C. de exae. tributoz. li. io. ubi dicit q̄ exatores tributoz tenent scribere nomē soluenti mensē 7 diēz 7 q̄tum soluit 7 ex qua cā: vt. l. i. C. de apo. publici. aliter incurrunnt magnuz dānum 7 manus amputationem: vt in auē. de man. pn. §. coges. colla. 3. Et eadē pena pūff etiā notarius scribens tractus alienationis phibite vt in auē. de phi. fev. alie per sede. c. imperialem. §. scriba vero colla. io.

¶ Quid de alijs artificibus cuiuscūq; artificij asserētib⁹ se pitos i arte sua Bndz idē insti. de obli. que ex q̄si ma na. q̄ tenent si aliquē igno:ātia ledāt l. si. §. i. 7. 2. ff. si me. fal. mo. di. 7 nō gl. i. l. si qs fundū. §. celsus. ff. loca.

¶ De restōe medicoz.

S Equit de restitutione medicoz: vñd dicit tex. insti. ad. l. acq. §. preterea si medic⁹: q̄ medic⁹ cura egrū derelinquēs vñ male fecās egrū est in culpa: 7 ideo. l. acq. tenet ad restitutōem aliter estimatio nē fm q̄ti plurimi valuit infra annuz Cōcor. l. q̄ actōem. §. h. cū. l. se. ff. ad. l. acq. 7 nō fm Jo. de pla. in. d. c. p̄terea si medicus. q̄ culpa omittit añ factuz nō p̄uidendo: 7 in ipō factō vt male fecado: 7 post ipm factū: vt derelinq̄ndo egrū. vt. d. §. p̄terea. 7 nō glo. in. l. idem iuris. ff. ad. l. acq. Uñ nō fm eū dē q̄ medicus derelinquendo curam egrī ē in culpa saltem leui lenuissima fm q̄ infirmus erat in oualefcētia: 7 sic derelinquēdo videt p̄bere causam mortis: 7 iō puniē. Si autēz medicus gratis curabat dicit glo. in. d. l. idem iuris. q̄ tenet de culpa leui ad simili.

tudinē gestoris negotiorum. Item nō fm eundē q̄ impitia medici annume rat culpe. vt d. §. preterea. 7. l. si quis fund⁹. §. celsus locati. 7. ff. de re iudi. l. impitia 7 p̄ dy. de regl. iur. in. c. nō est sine culpa. 7 ibi glo. i. q̄. i. c. non est putanda. in. fi. 29. di. c. fi. ex de eta. 7 quali. c. ad aures. de homi. c. tua. Et hoc vey in medico 7 iudice 7 quocūq; artifice asserente se pitum in arte sua: q̄ tenet non soluz de dolo 7 lata culpa: s̄ etiā de impitia: 7 ideo medicus imperitus tenet de sua impitia: vt in iurib⁹ allegatis. 7. l. lillicitas. §. sicuti ff. de off. p̄si. q̄ imperitus medicus reputat p̄ nō medico vt nō in. l. q̄ si nō lit. §. mancipiū. ff. de edili. edicto. Et fauore publice vtilitatis medicus sel a p̄obato pōt reprobari si nō est sufficiens. l. si 7 reprobari. ff. de excu. tu. Similit iudex eo ipso q̄ locat se pro iudice 7 asseio: vñ asserē se peritum 7 iō tenetur. vt. l. si iudex. ff. de varijs 7 exoz. cog. 7 nō glo. in. l. 2. ff. q̄ quissq; iur. quinimo rōne asserit pitelata culpa egparatur dolo. vt. l. ad omentarisez. ff. de custo. reo.

¶ Quid de medicis qui gra lucri prestant morbos infirmis de quib⁹ dicit dū q̄ absq; dubio ad restitutōez tenentur: q̄ si medicus bonoz fortune. i. iudex 7 aduocatus ex p̄telatione litis tēf ad restitutōz petedo supfluas dilatioēs m̄ro magl p̄telas ifirmitatē i detrimētū corpis ifirmat. **¶** 94

¶ Quid de medico impito. Bndet hō si. in. sum. i. ti. de pe. §. quib⁹. v. tenet ēt iudex. q̄ medicus impit⁹ tenet ad restitutōem. ex de eta. 7 quali. c. ad aures. 7 is qui talē sciētē eligit d̄ clpa

ip̄i tenet de offi. Archi. e. ea que. Itē
idē Hosti. in sum. in ti. de homi. §. pe.
v. iō l3. dicit sic. Ideo licet medico im-
putet culpa añ factum: puta q̄ intro-
mittit se de medicina cum sit idiota:
et culpa in ip̄o factō: puta quia licet di-
cretus sit in arte: non tamen sequitur
traditiones artis: s̄ capitaneam volū-
tatē: et culpa post factum: puta q̄ pe-
rit⁹ erat: et traditiones artis sequit⁹:
s̄ nō adhibet diligentiam circa custo-
diā infirmi: si tū neq; añ factū neq; i fa-
cto neq; post factū in culpa dephēda-
tur: nō imputat ei si infirmus aliter sa-
lutate sua: vel auaritia vel casu for-
tuito moriat⁹. Recurrat ḡ quilibz me-
dic⁹ ad sciam suā vt. s̄. de eta. et q̄li.
c. ad aures. et de homi. tua. ff. de offi.
p̄si. l. illicitas. §. sicuti. ff. ad. l. acq. l. idē
turi. et insti. ad. l. acq. §. i. impitia. S̄
in hoc casu p̄pter ḡue scandalum iter
dicit ei executio: quā nō deliquit.
eē de homi. c. ex lris. Est etiā osilium
Hosti. q̄ p̄moti et maxime p̄mouēdi
ad sacros ordines ab opere practica
li et potissime chirurgico q̄ incisionē et
adustionez requirit abstineant. eē ne-
cle. vel mo. c. sententiā. de homi. c. tua
nos. cū i nullo vacillare debeat scia
p̄mouēdi. 33. di. layci. hec Hosti.

**De restitutione acquiritorum per liti-
gium.**

Quero an male acq̄ita per liti-
giū s̄biaceat restitutiō: et p̄i-
mo qd de accusatorib⁹ et de
nuntiatorib⁹ criminū. Rūdet Hosti. i
ti. de peni. §. qb⁹. v. qd de denuntiato-
ribus: q̄ si calūniose hoc fecerint tenē-
tur ad restōem damni dati. Item te-
nent p̄niam agē si ex odio ad hoc p̄-

cedat: q̄ ex caritate debēt talia p̄ce-
dere. 23. q. 5. p̄dest. 21. q. 5. c. nō vos. et
c. si peccauerint. 5. q. 3. c. i.

Itē s̄ Dona. crimē deussionis omittit:
et tenet ad restitutiōem qui pecūia
accepta desistit ab accusatione. in sū.
i tractatu restitutionū. v̄l qui accepit
pecuniam vt accusaret tenetur ad re-
stitutionem ei in cuius iniuriāz vel ei
qui dedit: quādo non turpiter dedit
i. q. i. iubemus.

De restōe iudicis.

Quid de iudice qui dolo seu imprudē-
tia. i. ignorantia sua iniquā sententiā tulit
Rūdet Donal. q̄ tenet ad totū inf-
esse illi qui ex tali sententia lesus est:
nisi possit inducē illū p̄ quo sniam tu-
lit ad plenā satisfactiōem lesō. C. de
pena iu. q. ma. iud. l. vlti. et xi. q. 3. qua-
tuor. Et s̄ leges multas alias penas
d̄ sustinere. D̄ etiam et tenet p̄pter
imprudētiam suā restituere lesō s̄m le-
ges ad arbitriūz boni viri iudicantis
ff. de varijs. et exor. cog. l. vl. et insti. s̄
obli. que ex q̄si ma. na. in p̄n. qd̄ intelli-
git d̄ns Jo. de pla. v̄z nisi ps̄ appel-
lauerit et succubuerit: q̄ tūc nō tēf. l.
a p̄consulib⁹. C. de appellat. In iudi-
cio etiā aīe tenet: q̄ fuit in culpa: cum
sciuit v̄l scire debuit se insufficiētez: et
tū iudicare talē cām p̄sumpsit. Sed s̄
v̄l quibusdā q̄tū ad iudices delega-
tos ad minus quib⁹ delegant cāe sciē-
ter a papa p̄ eo q̄ sunt boni viri: licet
suri ignari: nō enim v̄l q̄ isti teneant
si ferūt iniquā sententiā: v̄l tū hoc fa-
ciant bona fide: et de osilio peritoruz
aliter bene tenet: si i requirēdo osiliū
fuerūt negligētes aut culpabiles. Itē
dicit Hosti. vbi. s̄. v. tenet etiam vbi
sic dicit

sic dicit. Tenet etiā iudex vel assessor
q se sentiebat impitū: 7 se de iudicio
intromittit. in li. de obl. que ex qua
si male. na. l. rubi. negligētia.

¶ De negligentia iudicis. ¶ 98

Sed quid si sufficiens est quo
ad scientiā si vellet libros re
uoluere 7 studere: q̄a negli
gens est 7 nō vult studē: ita q̄ quem
debuit cōdēnare absoluit vel ecōuer
so. Rndz Monal. vbi s̄. q̄ tūc si omit
tit aliqd de stingētib: dādo opam
rei illicitē: mitius tū agendū est cum
isto q̄ cū illo q̄ volo fecit. ¶ 99

**¶ Sed qd si recipit pecuniam ut iique
iudicet. Rndet q̄ tūc tenet restituere
nō tū ei qui turpiter dedit: s̄ ei i cui⁹
iniuriā accepit. i. q. i. iubem⁹. 7 ar. i. 7.
q. 4. si quis in atrio. ff. de calū. l. gene
raliter. s̄. aliud. Idem Alex. de ales
q̄ de h̄ tractat in tertio i tractatu iu
dicialiū p̄ceptoz.** ¶ 100

**¶ Sed quid si accepit pecuniā ut bene
iudicaret. aut simpliciter ut iudicaret.
Rndet Monal. vbi s̄. q̄ cū ex officio
suo teneat iudicare bene 7 grati tur
piter accepit: 7 crimē cōcussionis cō
mittit. Crimen enim cōcussionis est:
cū quis in officio cōstituit⁹ extorquet
aliqd per metū a s̄bditis: aut qm̄ non
vult facē ad qd̄ tenet nisi pecuniā si
bi data: aut cū aliqs officialis aut mi
les vltra sibi cōstituta stipēdiā extor
quet cōi illud. Estote cōtenti stipen
dijs vestris. 7 tenet p̄dicti ad restōez
Idem Hosti. vbi supra.** ¶ 101

**¶ Similiter si accepit pecuniam ut nō
iudicaret: vel etiā ut male iudicaret
i. q. i. iubem⁹. ii. q. 3. l. 14. q. 5. non sa
ne. extra de symo. nemo. 7. c. dilectus**

el. i. 7 tenet restituere illi qui dedit si
bona intētiōe dedit: s̄. ut ius 7 equi
tatē sibi conseruaret. ut. d. c. sane. 7. c.
dilect⁹. Si vō dedit ad animū iudi
cis sibi mala intētiōe inclinaret: nō
tenet illi s̄ paupib⁹: vel illi in cuius in
iuriā data fuit talis pecuniā restituē
da est. ut dicto. c. nō sane. ¶ 102

**¶ Itē tenet iudex ad litis estimatiōē
ei q̄ p̄ ei⁹ negligētiā lesus est: quādo
nullo mō noluit sniam ferre. 22. q. 2.
dñs. 7. q. 5. administratores.** ¶ 103

**¶ Item si iudex per impudētiā assesso
ris male iudicauit ignoranter: erit ex
cusat⁹. 7 erit culpa assessoris: qui p̄
sciētiā p̄cipue eligi dicit. q̄ q̄ iurl.
l. 2. Idem Hosti. si iste assessor ab oi
bus iust⁹ 7 perit⁹ credebatur 7 ipse tūc
Itē tenet officialis qui habet certos
redditus assignatos qcquid a litiga
torib⁹ extorquet. 86. di. non sane. 22.
q. i. militare. Sec⁹ tū si nō h̄z stipen
diū sibi assignatū. 14. q. 5. n̄ sane. ¶ 104**

**¶ Quid s̄ officialib⁹ iudicū qui iurāt
iudicē ad iuste iudicādū ex certa sci
entiā 7 cōi scia: Rndet Hosti. vbi
s̄. q̄ tenent ad restōem** ¶ 105

**¶ Quid de iudicibus 7 alijs secularib⁹
administratozib⁹ q̄ negligunt facē iu
sticiā 7 defendē oppresos ecclesiasti
cos viduas 7 pupillos. Dic q̄ ipso iu
re sunt excoicati post tertiam moniti
onem: nec possūt absolui nisi prius de
damno satisfaciāt. ut dicit ter. iuncta
gl. i. c. administratōes. 22. q. 5. vide infra
s̄. ceterimū q̄ dragestimū sextū.** ¶ 106

**¶ Quid de iudice q̄ omittit cōdēnatio
nē expensarū. Rndet Jo. de pla. in. l.
obseruare. E. de decurio. li. io. q̄ tūc
de suo refundē eas parti. l. p̄radū.**

§. sin autē alterutra. C. de iudi. 7 in glo. 7 i. d. l. obseruare. quod itellige si fuerit petite. aliter ius perit causa negligētie. l. partis nō petentis. 7 iudicis nō cōdēnantis. melior ē cā cōueniēt. l. si seruū. §. si sequit. i. ff. de v. obli. Pōt tñ dēnare si vult. 7 nō sit petitū: cū hoc emergat post litē cōtestatam: 7 sic ad eius officiū expectet. l. ediles. §. scēdū. ff. de edilitio edicto. Quid de iudicib⁹ facientib⁹ barataria s. dicit q̄ debēt puniri. l. iulia. repetēday. ut isti. de pub. iudi. §. sūt p̄tea vbi vide plene p̄ dñm Jo. d. pla.

De restitutiōe aduocatoꝝ. ¶ 107

¶ Quid si aduocatus fuerit in culpa: quia nō erat idoneus: puta erat de personis p̄hibitis aduocare: ut religiosus vel in sacris. Rndet Hosti. in sum. ti. de penitē. §. absq; aliter quibus. v. qd de aduocatis. qui in hoc casu nō credit q̄ teneatur ad restitutiōnē illi a quo accepit salariū si aliter diligētē officiū suū exēq̄t: nec in culpa sit amissionis cause: s̄ aliter ē ei iūgēdū ut illud expēdat in pias cās: 7 s̄buentaf peccatori orōib⁹ 7 suffragijs ecclēie: 7 illoꝝ elemosinā scipiūt. ar. 14. q. 5. si sane. iz. q. 2. gl'ia epi. 7. c. auz.

¶ 108 S; qd si recipit imoderatū p̄ciū seu salariū. Rndz idē vbi s̄. q̄ illd pl⁹ tñf restitue illi a q̄ pl⁹ extorsit. ¶ 109

¶ Quid si p̄ ignoratiā vel negligētiā cliētulus su⁹ amisit litē. Rndet idē vbi s̄. q̄ tenef restituere salariū 7 dānū qd ad h̄ cliētul⁹ su⁹ incurrit. ar. ff. ad. l. acq̄. l. idē iuris. 7 de era. 7 q̄li. c. ad aures. Item si per cauillationē

abstulit aduersario suo bonā cāz vel ipsam ḡuauit vel i aliquo petēdo dilationē supflua: vel allegādo fallā dēsciām: vel faciēdo positionē duplicē vel cauillosaz vel p̄ instructiōēz falli testis: vel q̄ idurit cliētulū suū ad vitā tē negādā tenef insolidū q̄ ad vey interest. Concoz. Monal. in sum. i. tractatu restitutiōnum. ¶ 110

¶ Item tenēf aduocati de dānis d̄tingētib⁹ eoꝝ dolo 7 fraude: puta qm̄ volūt impedire administrationē alicui⁹ tutoris faciūt eū accusari s̄ suspecto sciētes q̄ litē cōtestata in cā suspitiōnis imēdiate interdicit̄ tutori administrationē a lege. ut. ff. d̄ solu. l. q̄ si forte 7 insti. q̄ mo. tutel. l. si. §. desinūt. Item tenēf ad restōnē parti aduerse de oī damno illi aduocati qui instruat̄ dicitulos suos negare veritatē: 7 falsuz r̄ndē. de q̄b⁹ ut dicit glo. in. c. i. de d̄f. l. 6. 7. 50. di. sepe que etiā dicit q̄ solēt aduocati dicit̄ cliētulo si hoc cōfiteris pdes cām: nec dicit̄ pdes aiam si negaueris. ex de symo. c. Mathe⁹. Item q̄ petūt supfluas dilatiōes 7 terminos. de q̄b⁹ d̄ p̄ glo. i. c. statutum. §. si. d̄ rescripti. l. 6. vbi d̄ s̄lucuerūt aduocati sua dolositatē 7 ipitiā nescientes aliter partes inuare dilatiōes iuris petere ad testes vltimarios vel ex p̄uinciam producēdos. 2. q. 2. spaciū. Cū pōt iudex si de malitiā p̄sumit s. ut id fieret cā p̄telādi negociū suū sacramētū exigere: s̄ si iuratur videbat̄ dāda dilatio. Cōsueuerūt iudices 7 aliter p̄uidē s̄m formā decretalis. de fideiussoꝝib⁹ d̄stitutis s̄. ibi d̄mittē receptionē testiū recepta cautione ab illo q̄ vadat vel mittat

ad vidēdū illos iurare. **S**uper quo vide qđ ibi notat: hodie puto meli⁹ prouisum per hanc litteram. **S**i enī dicit ps habeo testes vlt⁹ marinos et iudex rēdebit parat⁹ sum illos citare et expectare: deponere salariū p expensis testū i eūdo venēdo stādo: qđ si facere nollet cām nō differet iudex. **Q**uid de illis aduocatis qui sequūf doctrinā sathane positā a **S**pe. i. tī. de aduocato. §. sequēf. et §. sequif. et §. vtriusq. vbi describit cautelas q̄s debent hēre aduocati: tam actoris q̄ rei: et q̄ vtriusq̄ partis: i; i fine dicit q̄ hec doctrinā salutem anime nō informat: imo sicut dicit psalm⁹ qui malignantur exterminabūtur. **U**nde dicit **S**ulo q̄ cōpareat in termino si delit: et se iurib⁹ nō fraudib⁹ tueat **T**ū primo dat doctrinā dicens q̄ aduocat⁹ actoris habeat astutā serpētis ne alit⁹ is dñs suplatet. §. q. i. ex merito. in fi. 16. q. i. si cupit. immo potius habeat vulpinā simplicitatem **O**stēdat enim se simplicē: et sic aduersarius ei⁹ eū min⁹ verebit: et cō eum parū sibi pvidebit. **S**i enī eū astutus estimaret: sollicit⁹ esset ad vulpiculā capiēdā. ex de purga. cano. inter sollicitudines. in rubr. iux illud. Da occasionē sapiēti. et sapiēti⁹ erit. 23. q. 3. vide in fine. **I**tem sit cautus tanq̄ in ops specialū: semp stet in generalibus: ut sic simplicitas p̄tendat: ne ei⁹ intētio cognoscat. ff. de iure fisci. l. ita **I**tē vtatur et ambiguis et duplicib⁹ sermonibus: tanq̄ pprioz ignarus: ut possit ad diuersos trahi sensus. 37. di. relatū. **I**lle enim dicit. Reginam interficere bonū est timere nolite. **E**t

si omnes cōsenserint ego nō tradico **H**ec enim verba possunt ad bonū et ad malū retorqueri intellectū: et tunc accipiētur verba p eo: et eius stabitur intentioni et interpretationi. ff. de iudicis. l. si quis abigua. ff. de v. ob. l. in stipulatē. §. i. **I**tem caueat ne alleget publice legē p eo expisse faciētē: s̄ eā iudici cū necessitas fuerit ad aurē dicat: et p eā ipsum informet: ne aduersarius cō illā sese valeat risonibus premunire: q̄a nihil tā indubitātū est qđ nō recipiat. quādā sollicitā dubitationē i auct. d. tabellio. §. si v. o. coll. 4. **I**tē caut⁹ sit. ne aliquid corā iudice reuocet in dubiū: et sup hoc faciat iudicē pro eo interloquī: ne eū potestā valeat reculare. **I**n causa criminali cauti⁹ pcedat. **D**ebet enim aduocatus accusatoris cōmēdare psonā: in quam crimē dī esse cōmissū. ar. ff. de re mi. l. omnes. §. i. et equalit. et q̄līter potestates debēt esse speculū succosib⁹. **E**t de priua. car. l. i. et q̄līter facilitas venie incentiuuz tribuit deliquendi. c. ut clericoz. de vita et honestate. **Q**uātū aut ad aduocatū rei dicit q̄ in primis officū eius est cām extenuare: fugere: et differre in auct. de litigio. §. omnem col. 8. sic tū fugiat ne cō eū ex nimia fuga iudex p̄sumat 3. q. 9. decernim⁹. **I**tē die terminū nō ppareat mane: s̄ sinat aduersariū p̄uenire: et tādū expectat: donec tedio affectus recedat: et tunc veniat: vlt saltem vltima hora diei iudice p tribu nali sedente: q̄a tota dies ei cedit nisi dictū sit ut hora certa diei cōpareat insti. de v. ob. §. iudicē. **E**t si viderit aduersariū abire pot tēpēstine vēire

et euz iudici accusare: et postq̄ venerit
 recedere. **I**n actore recedere: vel si vlt
 tima parte diei venerit premissa de
 mora qualitercunq; excusatione oñ-
 det se volūtarie coparere: et paratū ī
 causa procedere: et de dilatione volē
 ut sic iudici placeat. et nō puocet. **S**i
 vō actor inister sedeat aduocat⁹ rei: et
 taceat: et se dormire fingat: sicut saga-
 ces sepe faciūt aduocati. **E**t cū iudex
 dixerit ei rīde obiectis: tūc lentez pi-
 gre surgat q̄si excitat⁹ a somno et sup-
 plicet iudici p̄ audientia benigna: de-
 inde inuicē omēdet: et quātū poterit
 blādiat ei. **I**tē sit caut⁹: ut si speret se-
 tentiā cōi se ferri: nō adsit eo tēpore
 quo ferē. **A**d quid autē teneātur tales
 falsi: et cauillosi aduocati: ex dicitis ī
 p̄cedētī. §. p̄hēdī p̄r. **I**tē sit caut⁹
 ut a conspectu iudicis sine aduocato
 actoris nō discedat: ne ille aliquid in
 eius absentia p̄ponat q̄ iudicem mo-
 uere possit.

De restitutiōe testiū.

Quid de testibus corruptis
 dicit Hosti. vbi s̄. q. si per
 dictū ipsoꝝ falsū aliq̄ p̄rium
 amiserit cām suā tenetur ad restituti-
 onē faciendā ei q̄ dānificat⁹ est. ar. 17
 q. 4. si quis in atrio. ff. de calū. l. gene-
 raliter. §. illud. l. q. i. subem⁹. **S**i autē
 recipit p̄pter testimoniū veꝝ ferēduz
 teneꝝ hoc paupib⁹ erogare: nā et ve-
 nalia testimonia: sicut et iudicia vena-
 lia phibēt q̄uis testis expensas suas
 moderatas recipere possit. **C**oncor.
Monal. in sū. in v̄. restitutiō. et i v̄. te-
 stis dicit q̄ testis falsū dicens p̄ter
 penaz falsi teneꝝ in iudicio anime ad
 omne interesse parti: quam suo testi-

monio lesit. ar. ex de testi. sicut et Ric.
 in. 4. di. 15. dicit q̄ testi nō licet vendē
 testimoniū: quia quilibet interroga-
 tus loco et tempore teneꝝ testimoniū
 v̄itati phibere: aliter est symoniat⁹ si
 recipit aliquid p̄ v̄itate dicēda. **S**ed
 aduocat⁹ p̄t v̄dē p̄ociniū suū et
 iuris p̄t v̄siliū suū: quādo a iudice v̄l
 a curia nō recipiūt salariū suū p̄ quo
 ad ista adhibēda teneāt: nec p̄t di-
 ci q̄ isti v̄dāt iusticiā et v̄itate: s̄ la-
 bore suū et sollicitudinē. **A**lex. vō dicit
 q̄ solū ē symonia facē testimoniū p̄o-
 pecunia in causis ecclesiasticis: et a per-
 sonis ecclesiasticis: in alijs vō graue
 peccatum.

Quādo testis possit recipere sumptus ne-
 cessarios. **R**ūdet Alex. de ales in. 3.
 tractatu iudicialiū p̄ceptoz q̄ aliud
 est p̄ testificatiōe mun⁹ accipere: aliud
 sumptos necessarios p̄cipere. **P**rimus
 enim nephas est et p̄uariatō v̄itati.
Unde **H**ie. **S**i spes muneris s̄trahit
 tur v̄esti a cōfessiōe iusticie recedunt
Un dicit de iusto. **Q**ui excutit man⁹
 suas ab omni munere: ille in excelsis
 habitat. **E**t idē de iudice. l. 4. q. 5. nō
 sane. **U**n **B**eda sup **M**arcum. **A**bijt.
Judas ad sūmos sacerdotes. et cōsti-
 tuerūt illi pecuniā dare: dicit cum p̄
 munerib⁹ falsum cōi quēlibz testimo-
 niū dicit. quia profecto veritatē p̄o-
 pecunia negat: q̄s dñm p̄ pecūia ven-
 dunt. **I**pse enim dixit. **E**go sum veri-
 tas. **S**ecūdum vō licitū ē. s̄. sumptos
 necessarios p̄cipere in p̄dicto casu euz
 oportet ad locū remotū p̄ testimoniū
 ferēdo p̄cedē. **N**emo enī teneꝝ p̄p̄is
 sūptib⁹ militare. **E**t ideo dicit in de-
 cretis. 4. q. 3. c. v̄eturis. et 2. q. 3. non

licet. **Per quos fuerint postulati** sū
ptus operetes ministrē: etiā si in pe
cuniaria cā sint testes ab altera parte
producēdi sūptus dico i eūdo itādo
z redeūdo. **E. de testib⁹. l. qm̄. z nōt**
glo. i. c. statutu⁹. §. si. de rescript. l. 6.
imo necū sumptus. s̄ etiā mercedem
dixer̄ qb⁹ stetit occupat⁹ pro testimo
nio reddendo: z amittit opas suas v3
habere. ut nōt **Ja. butrigarius in l. si**
qm̄. E. de testib⁹. vbi dicit⁹. Nō opoz
ter p. alienis modis suas iuenire dif
ficultates.

¶ **Uz**
Sed cui reddit testis pecuniā quam
accepit ut testimonium ferret. **¶** **Andet**
Donal. fm quosdā nō restitui ei qui
dedit. qz videt testē corūpe voluisse
ar. ff. d. d. ob tur. cāz. l. z. Et alij di
cūt cōtra si nō dedit eo animo ut te
stē corūpet: s̄ ut sibi iusticia obserue
tur. ar. l. 14. q. 5. nō sane. ex de symonia
dilectus.

¶ **Uz**
Utz testis qz noluit manifestare veri
tatem ppter quod pars dānū iurrit
teneat ad restōnē. vide vbi s̄. §. 40.

¶ **De extorquetib⁹ elemosinas p mē**
daciū vel hipocrisim.

¶ **Uz**
Trum qui simulatione reli
gionis aliquid acquirit sicut
facit hipocrita teneat ad re
stitutōz. Andet Alex. de ales. in. 4. in
tractatu restitutionū qz sic. z rō hui⁹
est qz ille qz dat aliquid hipocrite quem
estimat bonū z religiosū: nō dat p se
loquēdo hipocrite: s̄ interpretat viro
religioso. Uñ nō tūlser̄ dñuz rei va
te ad hipocritam. Uñ hipocrita non
est possessor iust⁹ rei date: s̄ usurpati
ue: z inuito dño. ḡ rei aliene dñtor ē
prop̄ quod teneat ad restōnem. Nō

obstat qz ille cui dferf p̄bēda ab ep̄o
qui credit esse bon⁹: l3 nō sit: nō teneat
tur ad restōnē: qa rñdet idē qz nō est
simile. qz l3 ille qz dferf illi p̄bendam
credat illā esse castū: tñ ille cui cōferf
fraudē nullā dmittit: ppter quam illi
dferf: qz nō simulat se castū tali inten
tione. **Uñ licz ingredēs sit malus: ut**
puta fornicator: dicit⁹ est ingressus in
p̄bēdā: vñ nō tñf restitue: s̄ acgrēs
aliquid p hipocrisim teneat: qz ingredēs
est vitiosus. z vitiosus ingressus: qa
fraude z dolo ingredf: s̄ si igrederef
propter fornicationē: sicut si ep̄us ma
trē v3 sororē clericū cognosceret: z ob
hoc ei daret: teneat cleric⁹ resignar̄ co
gnita vitate. Utrū si diues mentiēdo
se pauperē acgrat aliquid teneat ad
restitutionem. Andet idē Alex. vbi
s̄. qz teneat ad restitūtionē eius. quod
per simulationē acgrat: s̄ nō tenetur
restituere ei a quo accepit: qa ille me
ritum h3 apud deū qui dedit intūtu
pietatis z paupertatis: sed teneat dare
paupib⁹: qb⁹ ille dedisset si nō errassz
si dñet illi qui sunt. Nō ob. d̄ Jacob
qui stultit p̄mogenita Esau fraudu
lentē: qa rñdet idē Alex. vbi s̄. qz non
fuit ista fraudulētia sonās in malum
Licit enim Jacob surripie p̄mogeni
ta Esau tanq̄ violento possessori: qz
dñs contulerat p̄mogenita Jacob
quod intellexit Isaac dfirmādo bñdi
ctōnē dicens. z eris bñdītā.

¶ **Uz**
Quid de medicantib⁹ validis: qz fin
gunt se infirmos: z sicut dicit glo. in
l. i. de mend. va. l. ii. possūt fingē cuz
herbis z alijs medicamētis deformati
tates mēbz: ozuz z egritudines corpo
rum. Andet domin⁹ Jo. de platea qz

inspicienda est conditio eorum: ut si eis fuerit corporum integritas: et annorum robustas: eorum fertia sine ulla miseratione puniat hoc modo. ut si fuerint serui sibi duntaxat dominio accusatoris: si vero liberi efficiuntur eis coloni ascriptitij. et hoc quoniam fingunt infirmitatem. Sed quoniam est validus et nullam fingit infirmitatem: tunc si est forensis expellitur: et ad suas remittitur partes: si autem est de urbe deus compelli ad opera et artes: et exercitia publica operanda ut. d. l. i. et in auct. de questore. §. si de iuris. colla. 6. Nam ut dicit ibi glossa. cum sint robusti et sani: auferunt panem vere debilibus et infirmis et per omnes tenentur ad restitutionem. **E**urietum enim panis viriliter tollitur: ut eius inertia cobibeatur. §. q. 5. non omnis. et ut dicit glossa. super Mathe. **I**usti feceris si iniuste petentem correxeris: quod si ei quid dederis. **U**nde de conditionibus elemosine est glossa. 86. di. non satis. et in c. quiescamus. 42. di. similiter puniunt hospitalarium sancti Johannis qui mittunt laycos et illitteratos per questus. et falsi questuarium. ut in c. tua ru. ex de pui. ubi dicitur textus. **U**erum quia priuilegium mere amittitur: qui promissa sibi ab utroque potestate: fraternitati tue mandamus: quatenus si quos clericos aut laycos a dictis fratribus per colligendis elemosinis cruce false signatos inueneris his a quibus ipsos missos esse constiterit per totam quantitatem tuam exhortationis officium interdicis: si layca fuerint excoicationis mucrone percellas: si clerici ab officio. beneficioque suspensas: nullo profusus privilegij beneficii vel apostolico remedio proualete. **E**t in clem. de peni. et remis. dicitur

Abusionibus quas nonnulli elemosinarum questores in suis proponunt predicationibus: ut simplices decipiantur: et auribus sibi vel fallaci potius ingenio extorqueant: ab eis de aiaz cedat periculum et scandalum plurimorum viam. put est possibile precludere cupientes iuxta statutum consilij generalis duximus prohibendum districte ne questores aliqui nisi apostolicas vel dyocesanas episcopi litteras exhibuerint: quolibet admittantur: nec permittantur. cum solum ipsis deputat indulgentias sibi concessas insinuare populo. et caritatiua subsidia postulare simpliciter ab eodem populo: nullatenus ipsi populo predicare nec aliquid exponere: quod in litteris continetur: super adictas litteras quibus applicas dyocesani episcopi: ne quid fraudis committivalear per easdem antequam admittantur questores ipsos examinent diligenter. **A**d hec cum aliqui ex huiusmodi questoribus sicut ad nostras audienciam est perlatum non solum multa te meritate audacia et deceptione multiplici: aiaz indulgentias populo motu suo proprio de facto cederent: super votis dispensant: a piuribus et homicidiis et alijs peccatis sibi desitentes absoluunt male ablata incerta: data sibi aliqua pecunie quantitate remittunt: tertiam vel quartam partem alios de penitentibus iunctis relaxant: aiaz tres vel plures parentum vel amicorum illorum qui elemosinas eis conferunt de purgatorio ut asserunt medaciter abstrahunt: et ad gaudia paradisi perducunt. **B**enefactoribus locorum quorum questores existunt remissionem plenariam omnium peccatorum indulgeant. et aliqui ex ipsis eos a pena et culpa: ut eorum vobis vtamur

absoluāt. Nos abusus huiusmodi p quos censura vilescit ecclesiastica. z clauū ecclesie auctoritas deducit in dēptū: omnimode aboleri volentes ea per quoscūq; questores fieri vlt at tēptari de celo distridi subem: oīa z singula pūilegia si qua super pmissis vel eoz aliquo sint aliquib' locis z ordinibus vel personis questorum huiusmodi quocūq; excessa: ne ipsorz p̄textu sit eis mā talia vltēri' p̄sumē dī: auctoritate apostolica quatuz ad p̄missa penit' reuocantes Questores autē q̄ deinceps in p̄missis vel aliquo p̄missorum deliquerint: vel alijs etiā am quibuscūq; suis p̄uilegijs abusi fuerint: sic per locoz ep̄os puniri volum'. nullo p̄sns p̄uilegio i hac pte suffragāte. Et in. c. cum ex eo. de sen. exco. dicit. Qui ar ad querēdas elemosinas destinantur modesti sint z discreti: nec i tabernis: aut alijs locis incongruis hospitentur: nec mutiles factant aut sūptuosas expēsas: cauentes omnino ne false religionis habitū gestent.

Littera quā debet habere hospitale sancti Iohannis.

Ite ibi exprimit forma litterarū quā debēt habē ab ep̄is scilicet. Quoniam ut ait apostol' oēs stabimus an tribunal Chri sti recepturi: put in corpore gessim: siue bonuz fuerit: siue malum: oportet nos diē messonis extreme misericoz die opib' puenire: ac eternoz intus seminare in terris: quo reddēte dño cū multiplicato fructu recolligere de ben' in celis: firmā spem fiduciaq; tenentes: qm̄ q̄ parce seminat: parce z

metet: z q̄ seminat in benedictiōibus: de bndictiōib' z metet vitā eternam. Cū igit ad sustentationē fratrum z egenoz ad tale ofluētū hospitale pprie nō suppetāt facultates vniuersitatz vestra monem' z exhortamur in dño atq; in remissionē iūgimus vobis peccatoz q̄ten' de bōis vobis a deo collatis pias elemosinas: z gta eis caritatis sbidia erogetis: ut p sbuentionē vestrā ipoz iopie solaf: vos p hec z alia bona: q̄ dño inspirate feceritis ad eterna possitis gaudia puenire.

De restitutiōe faciētū elemosinas de alieno.

Uid de datis per hipocrisis z p̄mo an faciētes elemosina de alieno committāt furtum. Rndet Alex de ales in. z. in tractatu noui p̄cepti q̄ sic. z phibet p illud p̄ceptū. Utrū monach' vel ali' religio sus possit facere elemosinam. Rndet Hosti. in sum. in ti. de peni. §. quib' v. qd de faciētib'. videt q̄ non: quia nō voluntatē: nec p̄uū habet. iz. q. i. nolo. z. c. nō dicatis. z hoc verū ē de puro claustrali nullā administratiōe vel nullū officiū hūte: nisi hoc faceret de licētia abbatis de rebus coib' 16. q. i. placuit. c. monachi de postu. e. ex parte. de conse. di. 5. non o3. vel nisi videat hominē ad mortē elurientem tūc enim hoc pōt facē de licentia sū. mi abbatis. i. dei. 88. di. pasce. z. c. non satis: qa in tali casu omnia sūt coia. 47. di. sicut hi. nō obstante etiā ctra dicitōe abbatis inferioris. ii. q. z. g. resistit. 8. di. que coī mores. Si vō ad ministratiōē habet: tūc nō solū pōt: sed debz quicquid superest paugib' c 4

erogare.ii.q.i.ga tua.in ff.7.c. auruz
86. di. non satis. 47. di. sicut hi. 16. q.
l. qm̄ quicqd. Sed quid si religiosus
accedat in scholis vel alit̄ in peregrina-
tionē vadit de licētia abbatis nū-
quid pōt facē elemosinā. Rndet idēz
vbi s. dicas q sic. ga eo ipō q abbas
licētiauit ipsū: videt̄ accessisse q faci-
at 7 omnia bōna q honesti scholares
pegrini facē s̄sueuerūt. ar. ff. de. pecu.
l. ad rē mobilē. 7. l. ad legatū. de offi.
dele. p̄terea. ff. s̄ iureiu. l. 2. ff. de iudi.
l. si logi. ita tñ q moderate h̄ faciat

¶ iis

¶ Quid s̄ vxore: nūqd̄ sū laia viri pōt
elemosinā facē. Rndz Hosti. vbi s̄ q
si hz res parefrenales 7 p̄prias p̄ter
dotē pōt inde facē elemosinā etiā vi-
ro iuito. E. s̄ pac. suē. l. hac lege. S3
7 de qbusdā reb⁹ viri. s̄ pane 7 vi-
no 7 silib⁹ q bono 7 approbato more
s̄sueuerūt ad dispēsatiōez vxoris pri-
nē: pōt tēperate dare. p deo formans
sibi s̄sciaz q marit⁹ debeat hoc gruz
h̄re: licz forte hoc pbibuerit aliqñ ma-
ritus. Solēt enim mariti pbibere ta-
lia ad terrorē: 7 sic ut si non i toto ta-
mē tempet se a tanto. potest etiā sibi
formare s̄sciam ex qualitate paupis
de quo credit q si marit⁹ eū videret
ei porrigēt. ar. insti. de oblig. que ex
deli. naf. s̄ placuit. s̄ 7 de licētia viri
hoc potest 7 debet facere indistincte
Si autē modis omnib⁹ credit q ma-
rito displicēt si daret: nec pōt suā cō-
sciētia formare: tūc doleat. q dare n̄
pōt. Nullaten⁹ tñ det cū scādalo ma-
riti. Sic itellige. 22. q. 5. q deo. Et h̄
est vez nisi viderit paupem fame mo-
rrentem: tūc enim posset elemosinam

facē de licētia sūmi sponsi: sicut dixi
s̄. de monacho. Et nota q sic s̄ reb⁹
mariti nō possūt vxores dare elemo-
sinam: sic nec de reb⁹ dotalib⁹: quarū
dominus est maritus. E. de rei ven.
l. vote. 7. E. de iu. do. l. in reb⁹. Item
caueant vxores a mendacio. s. ne cum
dederint mētiant dicētes se non de-
disse forte p̄pter metum viroz ne in
tpalē cōna quā meruerāt retributio
cōmutes. sic legis de obstetricib⁹. 22.
q. 2. si qualibet.

¶ iis

Quid s̄ filio familias. Rndz idē vbi
s̄. q de castrensi: 7 quasi castrensi pe-
culio potest facere elemosinaz. Nam
quātū ad illud paterfamilias censet̄
. ff. ad mace. l. i. s̄. ff. 2. l. 2. E. de inof.
testa. l. fi. De aduenticio autē 7 p̄fecti-
tio q̄uis primuz sūū sit quo ad p̄le-
tate: 2⁹ vō quo ad spem successiōis
7 sic itellige q quodamō domin⁹ re-
rum paternaz etiā viuēte patre intel-
ligitur. insti. de rez qual. 7 differen-
tia. s̄. s̄ 7 sui non pot nec debz facere
elemosinā: nisi sicut s̄. dixi de vxore 7
monacho 7 alijs casib⁹: in quib⁹ pōt
aliter donare quos nōui de dona. s̄.
quis possit. v. q s̄ dixi. Qui casus sūc
q̄tuor. s̄. si iusta rōne mor⁹ cā mortis
donet: si habet peculium castrēse: v̄l
quasi: si habz liberā admīstrationem
peculij p̄fectiōij: 7 hoc ipsū spāliter ei
accessum sit. Itē vbi est fili⁹ comitio:
vel marchionis: vel senatoris: aliter
nō: quātūcūq; magnus sit 7 discretus
ff. de dona. l. filiū. in p̄n. 7. s̄. l. 2. 22
Nam etiā si vouit elemosinaz dare
de p̄fectiōe peculio pōt dare cōside-
rata patris voluntate: 7 elemosine
quātitate: ut not idē Hosti. in ti. de

voto. §. quis vouere. v. quid g. si vo
 uerit. Concoz. Ric in. 4. di. 15. ar. z.
 .q. 6. dicens q. ordo naturalis exigit
 ut inferiora a superiorib⁹ regulent^r: et iō
 illi qui sunt sub aliena potestate cōsti
 tuti de his in qbus alijs sibi cōficiē
 nare nō debēt aliter: q̄ eis fuerit a su
 periorib⁹ cōmissū: et q̄a null⁹ homo ē
 alijs sibi dāt: quātū ad interiores intel
 lect⁹ et volūtatē act⁹: nisi soli deo: iō
 de illis bonis orādo et corde remittē
 do iniuriam omnibus elemosinam fa
 cere lz: s̄ q. monach⁹ p̄p̄iū nō habet:
 ideo de bonis exteriorib⁹ non potest
 facē elemosinam sine licentia abbatis
 exp̄sa vel pbabiliter presumpta: nisi
 dispēsatio aliquoz bonoz monaste
 rij sibi sit ab abbate cōmissa: tūc enī
 de illis pōt facē moderatas et rōna
 biles s̄ in p̄portionē bonoz que sibi
 cōmissa sunt ad dispēsandū: quia etiā
 vir ē admīstrator bonoz tanq̄ mul
 eris caput: ideo non debet dare mul
 er elemosinas sine cōsensu viri exp̄so
 vel p̄sūpto: exceptis coib⁹ elemosinis
 et paruis p̄ opationē ad possessiones
 eoz: nisi p̄cet dotē que ordinat ad su
 stentanda matrimonij onera: habeat
 aliquas res vel ex p̄prio lucro: vel p̄
 aliū licitū modū: tūc enī de illis ir
 requisito assensu mariti pōt facē ele
 mosinas moderatas. filij autē fami
 lias p̄prias possessiones non habent
 nec etiā s̄: imo serui sūt possessiones
 dominoz: ideo facē elemosinas non
 debēt: nisi forte aliquas modicas de
 quibus possūt presumere q. patri vel
 dño placeat: nisi aliquozum bonoz
 esset eis a patrib⁹ vel dñis dispēsato
 cōmissa. Omnes tñ p̄dicti licite de

bēt et p̄t i casu nccitatis extreme idi
 gētib⁹ s̄buenire et assensu supioz n̄ ha
 bito exp̄so ul' p̄sūpto.

¶ **U**trum fur faciēdo elemosinam de re
 furtiua liberet a restitutōe. Rndet
 Alex. in. 4. in tractatu restitū. q. non:
 imo pl⁹ peccat q̄ si apud se referuat
 Un̄ nō licet ei eam dare: ne se reddat
 ipotētē ad restituēdum. Ecclesiastici
 34. Qui offert sacrificiū de s̄bitātia
 paup̄is: quasi qui victimat filiū in cō
 sp̄ctu patris. g. peccat mortaliter dā
 do rē alienā vel furtiua: q. impotētē
 se reddat ad restituēdū. Un̄ p̄ ipsum
 nō stat: quin paup̄ cui abstulit rē suā
 moriat fame. et ob hoc opaf homici
 de. Unde sequit. panis egentiu vita
 p̄cipis ē. et q. defraudat illum: homo
 sanguinis est. Un̄ peccat fur vel latro
 si dat rē furtiua. Peccat etiā mor
 taliter accipiens eā gratis: nisi valde
 sit ei necessaria: atputa in vltima ne
 cessitate: quia dat occasione peccati
 mortalis ipsi furi. Et ideo tenet eam
 restituere dño cū cōsciētia furis. et tūc
 vterq. liberat.

¶ **U**trum liceat furari cā pietatis rem
 vsurarij vel auari: ut inde fiat elemo
 sina. vide s. §. 3.

¶ **D**e restitutōe acquiretoz p̄ malos
 artifices.

¶ **U**ero an acquisita p̄ malos
 artifices s̄biaceāt restitutio
 ni. et primo querit Hosti. in
 sum. in ti. de peni. §. quibus. v. quid
 ergo. dices. Quid g. faciat sacerdos
 de pelliparijs: sutorib⁹ pictozib⁹ mer
 catorib⁹ et similib⁹: qui v̄t v̄dūt sex
 minutas aliquaz rez: qn septies men
 tiantur vel decierent: et multis alijs

modis isti peccant: nō de cōsuetudine
s̄ de longissima corruptela. **Rn°** ad
hoc dicendū: q̄ quoties talis menda
ciū scienter dixit: mortaliter peccauit
7 quoties per mēdaciū primū suū
decipit: vel carius q̄ debēt vendit:
ad restitutionē tenet. **Si** aut̄ ignorā
ter mētus ē: vel ex improviso q̄ lū
gua labilis est: vel etiam sciēter hoc
intendit: 7 scit illud sibi prodesse: ut
sic seruet se indemne: 7 proximo non
obesse: quia satis valet res p̄ciuz q̄
dax 7 sic nō ē deceptio i valore nec i
re: q̄ nō vēdit vnā rē pro alia: nec
aliquo alio modo: tūc pot̄ dici venia
ale: 7 sic pot̄ intelligi. **zz. q. 2. p̄mum**
fm Ray. Uerū ex quo assidue 7 de
cōsuetudine mentis: quicquid dicat
Ray. ex equitate 7 benignitate: tū de
vitate mortale dicit: sicut 7 ebrietas
n̄ assidue sit mortale ē. **25. di. 5. alias**
Si vō furat 7 deierat: mortalit̄ pec
cat aliqui: 7 aliqui venialit̄ fm q̄ no
taui de iurefu. §. qui pena. **Uñ** sacer
dos v̄ tales in viā rectā dirigere: 7
inducē quātū pot̄: ut recto sine labo
rent: 7 rectā intētionē habeāt: 7 sine
omni fraude officia sua exerceāt bo
na fide 7 cōsulē talib⁹: q̄ de licētā sui
ep̄i scirēt quātum p̄nt vendere vel lu
erari in mensura bladī vini 7 similia:
vel quātum pro libra possūt ultra q̄
emerint vendere in recōpensationē la
boris 7 expēsarū: 7 sic venderent si
ne mendacio ipsos credere esse in tu
to quo ad peccatum negociatōis. **ar.**
de strahē. emp. c. i. 7 de voto. c. i. 7. e.
magne. §. si. io. q. i. regēda. 7 sic possu
mus intell. gē. 88. di. fornicarij. **Di** at q̄
hoc nō faciūt sine piculo vix eundē

Et sic pot̄ intelligi q̄ dicit **Leo.** dif
ficile ē inter emētes 7 vendentes cō
mertiū non interuenire peccatum. **de**
peni. di. 5. qualitas. 7. c. sequētib⁹.

De restitutione clericorū 7 symoniacorū.

Uero qd de illo q̄ recipit bñ
ficiū symoniace sciēt̄. **Rndet**
Monal. i. sū. sua in v. symoni
ae⁹ i ordine: q̄ q̄ recipit bñficiū symo
niace sciēter: scē⁹ si igrāt̄: tenet renūci
are bñficio 7 restitue oēs fructus p̄ce
ptos 7 q̄ recipi potuissent a possessiōe
sufficiētī diligentia. i. 4. q. 6. si res. c. 2.
de resti. spoli. grauis. Cūalē. n. possi
dens sine titulo tenet ad omnia dam
na 7 lucra percepta 7 p̄cipiēda. ff. de
re. mili. l. si nauis. §. generalit̄. Et vo
catur hic t. iustum initium vel causa
possidēdi: ut emptio venditio dona
tio 7 similia. Similiter si habet talē
titulū qui p̄ non titulo est hū⁹: ut q̄
turpiter cōt̄ legū interdīcta merca
tus est: ut si quis dolo vel metu idu
eat aliquē ad vendēdū vel dandum
sibi aliquid. C. de agri. 7 cens. 7 co
lonis. l. quēadmodū. 7. ff. qd̄ metus
causa. l. si part⁹. qui fruct⁹ restitui de
bent deductis expēsis. Itē intellige v̄
fructib⁹ quos non expēdit in vilita
tem ecclesie: s̄ in alios vsus. nā 7 qui
dep̄dādi animo. i. damnificandi vel
furandi: siue alio modo ad negocia
mea querenda accessit: habet cōi me
at̄ionem negociorū gestorū. nō i illud
quod sibi abest: ga improbe ad nego
cia mea accessit. S̄ in quo ego locu
pletior factus sum. ff. de ne. ge. l. si pa
pilli. §. s̄ 7 si quis. Similiter dicas v̄
illo quo sciēte 7 cōsentiente cōmissa

fuit symonia: vel statim cū sciuit non renunciauit. eꝝ de symo. c. de symo. 7 .c. sicut. circa fi. Alias si esset bone fidei possessor. i. quia ipso nesciente commissa ē symonia. 7 tū possedit bone ficiū: s̄ post statim cū sciuit renūciauit bñficiū: teneſ tunc dño rei non de consumptis s̄ de extatibus tñ. C. de rei. ven. l. certū. Et hec ē pena clericorū. Laycō debēt excoicari. i. q. i. reperiūt. 7. c. si q̄ ep̄us.

¶ 124 Quid de symoniaco in ordine 7 dignitate. Rndet idē vbi s̄. q̄ suspēsus est: nec habet executiōe; 7 ideo quicquid facit gerendo officiū dignitatis decipit aſas subiectoꝝ. eꝝ d̄ elec. dudū. el. z. 7 idē dicas i bñficiū curaz aſarū habēte: q̄ de his duob⁹ idē iudiciū ē habēdū: ut. d. c. dudū. 7 ar. eꝝ de filiis p̄sb̄oꝝ. c. fi.

¶ 125 Quid fiēdum de pecunia symoniace accepta. Rndet idē vbi s̄. q̄ restituēda ē a symoniaco: 7 quicq̄d symonia ce accepit illi ecclesie in cuius verecūdia fuit accepta: maxime si pecunia illa de rebus ecclesie fuit: nisi esset monachus symoniace receptus in primo monasterio: 7 p̄pter hoc tñſſerāſ ad aliud: q̄ tūc ſecūdo monasterio hui⁹ modi pecunia vari debz quo ad vsu fructū: ut sicut habz onus ita habeat emolumentum.

¶ 126 Quid de recipiente simplex bñficiū symoniace. Rndet Monal. vbi s̄. q̄ tam dāns q̄ recipiens si est occultum est suspēsus ip̄o iure quo ad se: sicut quilibet in peccato mortali cōstitutus i. q. i. lacerdotes. si vō notoriū est de iure vel de factō: suspēsus ē quo ad alios. eꝝ de tempo. ordinā. c. s. Nam

7 accusatus de symonia phibet exeg officii suū accusatione pendēte: maxime si est infamat⁹. eꝝ eo. ti. c. accusatū aſs sec⁹. 6. q. i. §. vtrū. in pn. 7 ar. z. q. i. in primis.

¶ 127 Quid de prelati 7 alijs clericis tenētib⁹ administrationē ecclesiasticā 7 male administrātib⁹. nūqd tenētur ecclesiam reddē indemnē. Rndz Hosti. in ti. de peni. §. quib⁹. v. quo. q̄ sic in. c. q̄ sicut. §. si. de elec. 7 hoc intelligas siue prelati de reb⁹ ecclesie expēdat in meliorationē p̄p̄ij primonijs: vel etiā p̄pter nimia d̄ligētia p̄prioꝝ negotioꝝ negligit negocia ecclesie procurare: 7 sic ecclesia ē passa dānū: s̄ 7 de culpa seu negligētia p̄curatoris sui seu vicarij videt teneri d̄ officio Archi. ea que. de sta. mo. cū ad mona. §. i. ff. de custodia 7 exhibitio ne reorū. l. fi. Sed 7 si d̄ suo aliqd expēdit in negocijs ecclesie: illa potest recuperare: vel etiā heres suus: ut sic fiat quedā cōpensatio hinc inde. z. q. 7. latoꝝ. iz. q. 4. c. i. 7. z. 7 d̄ reb⁹ ecclesie nō alie. c. ep̄s. Hoc autē intelligas quū grauis est lesio: vel etiam quo ad alienationē vel d̄minutionem rerum imobilium: vel mācipioꝝ ecclesie: vel etiā redditū suoz. Nec enim phibetur p̄latis q̄ min⁹ possint de fructib⁹ 7 perceptis redditib⁹ q̄s suos faciūt aliqua erogare.

¶ 128 Quid de his q̄ donāt sua ibonestis mulieribus vel nimis vel foculatoꝝibus p̄pter peccata que cōmittunt vel propter carnalitatē vel fauorē ſeculi Rndet idem Hosti. vbi s̄. q̄ peccant mortaliter. 86. di. donare. 7 tenentur restituere ecclesie: si p̄p̄iū habent. De

his autem qui talia receperunt: non est
dubium quod tenent ad restitutionem. 24. q.
6. si res. Si vero cum elemosine: et susten-
tationis nature tribuant: non peccant:
nec tenent ad restituendum. tamen absti-
neant alias a peccatis. 86. di. pasce.
et 2. q. 2. consulo. 7. c. gloria episcopi. 47. di.
sicut beatus et hoc maxime cum hospitalita-
tis. licet quando casu fortuito veniant: nec
alias quod commederent de facili inueniret:
ar. 42. di. quiescamus. ii. q. 3. quonia
multos.

¶ 129
Sed cui fiet restitio ab histione vel me-
retrice quod non debuit habere propter peccatum
committendum: nunquid restituet illi quod dedit
Rendet idem ubi dicitur quod non: sed successori
suo vel superioribus: quod habet utilitatem ecclesie
expediat. ar. 17. q. 4. si quis in atrio. de
officiis. c. cum vos. de electione. c. diuersis
fallacibus. in fi. Nec ob. de decimis. c. tua
nobis. §. i. v. preterea. quod illud intelligitur
quod si quis tenet ad restitutionem non acceperat
a clerico illud quod tenet restituere. et
sic non erat clericus particeps in delicto
ubi est particeps: non fit ei restitutio
ut puniatur in eo in quo deliquit. ut in .c.
pastorali. de iure patris. et de tempo.
ordi. c. litteras. Monachum vero in tractatu
restitutionis sic dicit. Restituere tenent pre-
lati ecclesiarum et alii clerici bona eccle-
siastica pauperibus debita: que non sumuntur
in usus illicitos dando ea meretrici-
bus et histionibus: vel similibus turpibus
personis. Similiter dando ea consanguineis
potestibus: non propter nature susten-
tationem: vel aliam licitam causam et honestam
sed ut faciant eos diuites nobiliter vivere
statu conditionis generis eorum vel parente:
ut cum episcopi et alii clerici de humili
genere nati consanguineas suas maritentur

baronibus. et similia. et hoc quod tractatur
re alienam inuito domino. Bona enim ec-
clesiastica pauperum sunt secundum Hieronymum. et
Augustinum. q. i. quoniam quod dicitur. 22. q. 7. quod autem
2. q. 8. diuinitus. et 12. q. i. c. vlt. **¶** 130
Sed nunquid tenent hanc restitutionem
facere de bonis patrimonialibus: si ea
habent: aut sufficit quod illa faciant de fru-
ctibus ecclesie: quos iam habent vel ha-
bituri sunt. Respondetur idem ubi dicitur quod cum quod dicitur
superest eorum visibus et puertibus ecclesiarum de
beatur pauperibus ut dictum est: non sufficit
facere restitutionem de talibus fructibus ecclesiarum
cum habeant bona patrimonialia vel alia
unde quod de ecclesia acquisita nisi quate-
nus subtraxerint sibi de necessariis: vel
quicquid expederet circa utilitatem ec-
clesie de bonis patrimonialibus: aut alium
de quod per ecclesiam acquisitis. Item mere-
trices. histiones et alie turpes persone
predicte: que pascunt de bonis ecclesie: et
etiam consanguinei: quod ut dictum est dicantur
ad restituendum tenent eorum que habuerunt de
bonis ecclesie: predictae persone: receperunt
causa elemosine quam in necessitate erant
14. q. 3. si res aliena. 86. di. pasce. Di-
uites vero et potentes similiter tenent: quoniam pro
fraudes vel minas vel oportunitate
nimia vel alias recipiunt sine iusta causa
secus tamen propter necessitatem vel hospita-
bilitatem recipiunt. ar. ii. q. 3. quoniam multos
et 42. di. quiescamus. Similiter si sunt
boni meriti honesti et spirituales viri pro-
fertim quod iam impederunt ecclesie suum ser-
uitium: vel defenderunt eam contra pre-
dones: vel prestatuerunt patrocinium in cau-
sa vel dederunt de propriis bonis et simi-
lia. Talibus enim tenent ecclesia repen-
dere vicem. 12. q. 3. quicquid. 7. c. scias.

vanificet: ille ad nihil tenet illi. quia
lz unicuique sibi puidē alio neglecto.
ii. de noui ope. nun. l. z. vbi dicitur q
si pscando venas etiam in fundo meo
per quas deriuabatur aqua ad pute
um alterius nocendi intentione tene
or sibi ad resti. damni: s; si hoc facio
sine fraude: z intēdēs vsule vtilitati
proprie: ut qa mihi vtile ē facē muz:
quia nō pōt conueniēt fundari sine pu
scisione illaz venaz nō vānifico illuz
quia ius habeo faciendi vtilitatē me
am in fundo meo. ut. ff. de reg. iu. l. ne
mo damnum facit: nisi is qui id facit
qđ facer ius nō hz. iste autē hz ius sibi
pcurādi bñficiū seruatis circūstātijs
iustis z honestis. Cō. Ric. i. 4. di. is.
ar. 5. q. 4.

¶ 125
¶ Qui violēt occupat bñficiū cū cura
seu sciētē se intrudat i eo est ipō iure
pua? bñficio: similiter qđ cum cura ha
bebat. z ideo occupātes pua teme
ritate psonat? aut alia qđcūq; bñficia
ecclesiastica ipso iure sūt puati omni
iure: si qđ i ipsis habebāt: z iō tenef
tā ad bñficioz restitutionē: qđ fructu
um. tex. est in. c. eū qui bñficiū. de pre
ben. li. 6. Si g; habeat ecclesiam cura
tā: z postea violēt occupet simplex
bñficiū: nō vaeat primū: s; pdit ius si
quod habeat i secūdo. S; quid si hz
curatā ecclesiā: z vi occupat p̄bendā
vel simplex bñficiū: cui ē anexa eccle
sia curata: nūqd vaeat p̄ma. dicit q
non: s; pdit ius si quod habet in secun
da. hec glo. i. v. c. eū qui.

¶ 126
¶ Sed nūquid recōdilat? fructus me
vñ tps quo excoicatus extiterat re
cuperabit. Rndet idē hosti. vbi s. q
non: sic nec regressio iuris postliminij

restituē stipēdia ei? tps quo apud
hostes fuit. C. de re mili. l. stipēdia.
li. iz. Omnia p̄dicta pōit etiā hosti.
in ti. de sen. ex. §. quis sit effect? z ad
dit q clerico excoicato z suspēso fru
ctus medij tps quo excoicatus vel
suspēsus fuit: restitui possunt ex grā
nec debet tñ de facili fieri. ne corēnaf
rigor canonice discipline. ar. 50. di. c.
i. de cōsue. c. cū inter nos. z de cōcel.
p̄ben. c. q; diueritatez. Si autē iusta
appareat sentētia: tūc sūt ei restituen
di. 7. q. 5. sup. cās.

¶ 127
¶ Quid de his qui steterūt in sentētia
lōgo tpe. Rñdz idē vbi s. q; si steterūt
lōgo tpe: puta biēnio vel triēnio: vel
etiā uno p̄t oibus bñficijs supra scri
ptis perpetuo spoliari. ad hoc de de
exco. minis. c. postulastis. z ex de de.
iur. c. diuerlis. ex de de. nō resi. c. ad
hec. ii. q. 3. rursus. z. c. quicūq; de pe.
. c. si. 7. ex de here. c. excoicam. §. i. z
z. 7. §. credentes. z tales. nec eligere
pūt nec eligi. s; cōsue. c. cū dilectus. §.
quia nobis. de elec. c. cū inter. de era.
7. quali. c. cū bone. de cōcessio. p̄ben. c.
quia diuerstatem.

¶ 128
¶ Quid de cōferētib? talib? bñficia sci
ent. dic q; a collatione suspēdūt: do
nec super hoc veniā mereāf. ut puni
ant in quo deliquerūt. ut in. c. post
lastis. de de. exco. mi. Sed per quem
merent veniā: z dispensari possunt:
dic p supiozē nisi forte hac de causa
in cōsilio suspēsus esset. s. quia stuliss;
bñficia talib?: quia tunc a solo papa
posset dispensari ar. de elec. nihil de
p̄ben. graue.

¶ De restōne religiosoz.

¶ 129
¶ Vero an mōasteriū restituē

teneat res quas exp̄se donauit igre
 v̄s tpe sui ingressus: lz postea egre
 diaf: dūmodo tpe donationis fuerit
 bone fidei possessor. Rūdet Monal.
 in tractatu resti. in v̄. restituo furti
 faciēda est. q̄ nō nisi gr̄a facē vellet
 ar. 12. q. 2. nulli liceat. 7 ex de condi.
 apposi. c. vez. 7 in auē. de mona. §. si
 v̄o. §. si huiusmodi res tacte: 7 nō ex
 p̄se donate ad monasteriū peruene-
 rūt: tūc sequunt p̄sonā: que si egredif
 res huiusmodi secundo monasterio
 dari debēt: q̄ etiā dicēdū ē de cleri-
 cis: q̄ ecclesijs aliqd donāt. ar. ex. de
 cle. diu. c. q̄b a te. vbi de h̄ in glo. 16.
 q. 5. de lapsis.

¶ 140
 Quid d̄ religiosis q̄ obligauerāt ali
 qd i seculo restitue. Rūdet Monal. i
 sum. in tracta. resti. in v̄. restituere te-
 nenf. in casu. §. itē nungd. q̄ tenēf pe-
 tere veniā de dāno dato p se vl̄ per
 interpositā p̄sonā.

¶ 141
 Quero an reglarī possit restitue q̄ se
 7 pp̄ia auēte q̄b accepit pro carnali
 opere: vl̄ d̄ furto: vl̄ rapia. vid̄ s̄. §.
 53.

¶ 142
 De restōne d̄noz t̄paliū.
 Uero an male acquisita per
 q̄ d̄nos t̄pales s̄biaceāt restitu-
 tionī. Et p̄mo quid d̄ talis
 quas iuste exigunt vltra antiquum
 statutū 7 ordinatiōnē. Rūdet Dost.
 in ti. de peni. §. quib̄. v̄. quid de que-
 stis. q̄ tenēf ad restitutiōnē si violēf
 exigunt. i. 4. q. 6. si res. sec̄o si s̄bditus
 sp̄ote offerat: nō exaā? tacte vl̄ exp̄f
 se sine fraude 7 dolo. ar. 18. di. d̄ culo
 gis. i. q. 2. placuit. licet etiā ihoneste
 exigeref: honeste tū recipif. ff. de va-
 r̄is 7 exor. cogl. l. 2. §. ē qd̄ res san

atissima. 7. c. dilect̄. ex de symo. c. 2. ū
 q̄stioēs. §. si. Concor. Mo. in lū. i. tra-
 ctu restitutiōnū.

¶ 143
 Sed quid si difficilis sit restitutio. q̄
 forte tot egerit d̄ns vel p̄decessores
 sui: q̄ si vēderet q̄qd h̄z nō sufficeret
 ad restitutiōnem. Rūdet idē vbi s̄. q̄
 scripsit Ray. q̄ p̄t ei mederi. f. q̄ re-
 mittat hoib̄? i recōp̄sationē aliqua
 fuitutē ad quā tenēf ei ippetūū: vel
 ad temp̄ ad aliqua certā imunitatez
 seu liberalitate: vl̄ faciat inde aliqd
 hospitale: vl̄ aliā elemosinā cū consensu
 7 volūtate d̄nā passoz vl̄ successoz
 eoz. Cōcor. Monal. vbi s̄.

¶ 144
 Sed an possit d̄ns aliquid exigere a
 subditis, Rūdet Monal. vbi s̄. q̄ sic
 puta p̄ defensione patrie cum iniuste
 inuadif ab hostibus. Ad hoc enim te-
 nenf omnes nō solū res suas ipartiri
 s̄ etiā corporaliter laborare munien-
 do se in castro vel ciuitate: 7 vigila-
 re: ut sic seip̄os 7 res suas saluet. 24
 q. 2. fortitudo. ex de imu. eccle. c. per-
 uenit. Similiter q̄ d̄ns maritat filiā
 suam: aut filiūz facit militem: aut rele-
 uat feudum suū: ut auget nouū feudū
 cōparando: 7 cum talia videantur re-
 spicere cōmodū s̄bditoz p̄ eo: q̄ cum
 domiū? maritat filiā acquiri sibi
 amicos. 7 augendo feudū fit ditior: 7
 inde meli? p̄t post parē s̄bditis. q̄
 ante: 7 cū facit filiū milite potētior ē
 ad defendēdū terrā: dicunt quidā q̄
 nō sūt d̄nādī q̄ talia exigūt vbi d̄sti-
 tutū ē vel consuetū: si tamen ad arbi-
 triū exigi cōsueuit cū moderamie exi-
 gatur. Item potest recipe dominus
 a seruis suis: 7 petē auxiliū modera-
 tū cū vadit i exercitū seu bellū iustū p̄

expēsis sibi factis. Similit̄ qm̄ in eodē exercitu capes: similit̄ qm̄ vadit ad pncipem: 7 pcurat pacē s̄ditōz offeruare: 7 p alijs similibus causis pōt ptere ut dictū est moderatuz auxiliū sine violentiā tñ. ar. 10. q. 2. vno. circa mediū. 7 d̄ cēsi. c. cū ap̄s.

¶ 145 Sed nūquid dñi auferentes res cōibānū portatas tenēf restituere illis a quib⁹ ablate sunt. Rndet Monal. q. nō. si statutū vel edictū factū fuit cuz cōsilio regētiū ciuitatem: 7 p cōi vtilitate: nā in talib⁹ amittēdi nō cōpetit repetitio: 7 p oīs accipiēs reddē non tenef qz melior est cōditio possidentis tñ facerēt meli⁹ quo ad eū si redderēt ne ex auaritiā videāf rage.

¶ 146 Quero quid de dñis q̄ exigunt a s̄ditis talia: 7 quest⁹. Rndet Monal. vbi s̄. q. si exigūt a s̄ditis talia vel quest⁹ q̄ sibi 7 aūcessorib⁹ suis soluta sunt ab antiquo: si hoc scif 7 pbabilif credif q̄ ex iusta cā iposita fuerunt 7 soluta licite exigere possunt: si tñ nō scif nec credif: q̄ ex iusta causa tunc non debent exigere: s̄ restituere debēt si possūt: qd̄ cum mala fide receperūt. 14. q. 6. si res. Sed quō hoc sciri potest. Rndet idēz q̄ pōt sciri: si sup hoc cōfectū est istrumentū: si etiā ita seruatiū est a tpe a quo non extat memoria: s̄m quosdā p̄sumēdum est: q̄ ex cā iusta fuerint iposita. ar. 12. di. illa. qd̄ satis credēdū est nisi violēta p̄sūptio sit in cōtrariū: p̄sertim cū dicāf q̄ i longissimis p̄scriptionibus non oportet probare titulū: sed ex lapsu temporis p̄sumif titul⁹ inuenisse quī allegatur.

¶ 147 Quid de dñis exigentibus pedagia

7 tholonea antiqua. Rndet Monal. q̄ licite exigere possunt si sunt a pncipib⁹ vel regib⁹ iposita p̄ter defensionem strate vel maris: dūmodo exigētes faciunt illud p̄ter qd̄ fuerūt iposita. aliter non: si vō nescif a qb⁹ fuerunt iposita: credif tñ q̄ ab illis q̄ potuerūt p̄ter defensionē patrie vel pro alia simili cā fuerūt instituta: vel si nō cōstat de causa: extat tñ consuetudo cuius non extat memoria scdm̄ hosti. recipi possūt. Similit̄ idē dīcēdū est si iste nō laborat modo. nec facit expēsas: cū nō sit necesse: parat⁹ est tamen labores 7 expensas impendere tpe necessitates: q̄ non solum qd̄ tūc accipet expēderet: s̄ etiā vltra si erit necesse: ut quasi fieret op̄satio ānoz in quib⁹ paz vel nihil expēdit ad illos in quib⁹ oportet eū multum expēdere. Si hoc ita gesserit pura 7 bona fide secure recipere pōt. Concord. hosti. in ti. de censu. §. ex qb⁹. §. sed nunquid.

¶ 148 Sed quid si dominus noua pedagia imponit. Rndz Monal. vbi s̄. q. nullo mō potest occasione illoz ab adueniētib⁹ 7 tñseuntib⁹ aliqd̄ accipere sine peccato: nisi certū sit illud a pncipē vel rege fore statutū p̄ter eminēte: 7 necessitatē aliquā de sup̄dictis: 7 tūc procedat p̄ omnia ut dictū est de antiquis. 24. q. 2. si quis romipetas. eē de treu. 7 pa. c. inouam⁹. de cēsi. puenit. 7. c. cum apostul⁹. ff. de publi. ve. di. l. veditgalia. Unde si cōi formam p̄dictā aliqd̄ ē acceptū: restitūēdū ē illiā quo iniuriose est acceptū: si fieri pōt sinautē cū cōsilio ecclesie paupib⁹ erogef: qd̄ nōf cōi dños qui vēdūt daciū

datū baratarie 7 osimiliū. ¶ 149

¶ Quid de cōdentibus leges iniquas. Rndet Hosti. in ti. de penis. §. quib⁹
 §. quid de cōdētib⁹. q̄ si sunt contra
 ius naturale quod in lege 7 in euāge
 lio cōtinetur ipso iure nō tenēt. 8. dī.
 que cōtra mores. 7. 22. q. 7. flagitia.
 Idem est si layci statuāt i p̄iudiciū
 ecclesie de cōstitū. que in ecclesia. 7. c.
 ecclesia. 7 obligā in solidū statutarū
 auxiliarij scriptores: 7 iudicantes: 7 ea
 seruātes: vel exequētes. ut. c. nouerit.
 de sen. exco. 2. c. grauē. Idem si fiant
 cōi ius positū ad paupes opprimē
 dos: iusticiam impediēdam: 7 de ta
 lib⁹ pōt intelligi quod legif. 7 laye. lo
 ¶ Ne qui cōdūt leges iniquas 7 scribē
 tes iniusticiam. Scripserunt ut oppri
 merent in iudicio pauperes. 7 vim fa
 cerent cause humilitum populi mei: ut
 essent inde in p̄da eorum: 7 pupillos
 diriperent: qd facietis in die uisitatio
 nis 7 calamitatis. De longe uenietes
 ad cuius fugietis auxiliū: vbi dere
 linquetis gloriā uestram ne incur
 uemini sub vinculo: 7 cum interfecti
 cadatis. Concor. Monal. vbi s̄. qui
 addit q̄ qui cōdunt leges de soluen
 dis vsuris vel solutis nō repetēdis 7
 similia: si aliqui dānificati sunt occasi
 one talis legis v̄l statuti: tales leges
 ipso iure non valent: cū sint cōtra dñm
 8 dī. que cōi. 7. 22. q. 7. flagitia. simi
 liter tenēt in solidū qui p̄ncipem in
 duxerūt ad cōdēdū huiusmodi leges
 Similiter obseruantes mortalit̄ pec
 cāt: 7 tenent restituere que occasione
 taliū legū sūt lucrati. ¶ 150

¶ Quid si dñs t̄palis nō facit id p̄pter
 qd iposuit ē pedagū. Rndet Hosti.

vbi s̄. q̄ grauē peccat: nō tū tenetur
 ad restōne eius qd accepit ex tali pe
 dagio: dūmodo fecit ad qd tenebat
 nisi cōtraret q̄ hac de causa fuisset cō
 cessum: q̄uis teneat ad satisfactōnes
 plenariā qd plus ē si in defectū iusti
 cie inueniat. 22. q. 2. dñs. 7. 7. q. 5. ad
 ministratores. 2. q. 7. q̄ sine peccato in
 aut. ut disse. iudi. §. i. in fi. col. 9. C.
 de appel. l. si appellatiōne. ff. de iudi.
 l. fili. insti. de ob. q̄ ex q̄i delict. naf. l.
 i. Rndet si enī sentētia Ray. vera eēt
 vir aut nūq̄ alijs pedagū recipien
 tiū saluaretur. ¶ 151

¶ Quid de dñis t̄palib⁹ que negligūt
 facere iusticiam miserabilib⁹ p̄sonis
 7 defendere ab oppressiōibus. Dic
 q̄ sunt excoicati ipso iure post tertiā
 monitiōne: nec p̄nt absolui nisi satis
 faciāt de dāno qd incurrerūt ille p̄so
 ne miserabiles. ut dicit̄. iuncta glo.
 22. q. 5. c. administratores. vbi dicitur.
 Administratores plane secularium di
 gnitatū q̄ ad ecclesiarū tuitionē pupil
 loꝝ 7 viduarū protectiōne: rapacit̄q̄
 refrenatiōne cōstituti esse. p̄culdubio
 debēt quotiēs ab ep̄is 7 ecclesiasticis.
 viris cōuēti fuerint eoz querimōias
 attēti⁹ audiāt. 7 fm q̄ necessitas expe
 tierit absq̄ negligentia examinent 7
 diligenti studio corrigant: q̄ si dei ti
 morem p̄re oculis nō habēt: negligē
 re post secūdā 7 tertiā monitiōnem
 inueni fuerint o m̄ni se nouerint com
 muniōne vsq̄ ad dignā satisfactiōne
 puatos. Unde nō cōtra iponentes s̄ i
 p̄diarios i ecclesiasticis. dōib⁹ v̄l hospi
 talib⁹ q̄ dissipāt bōa pauperū. ¶ 152

¶ Quid de dñis t̄palib⁹ q̄ vtūf malis
 officialib⁹ 7 negligūt eos corrigē vel
 d

officio priuare. Dic q̄ tenetur de dā
nis eoz sicut dicit i iudicibus. s. s. lio.
7. s. 209.

Quero an sol^o pnceps possit imponē
collectas 7 supidicta. i. accersimonia
vatioz p aliq̄ necitate emergēte ad
t̄pus. Rndz dñs Jo. i. l. i. C. s̄ supidi
cto. li. io. q̄ sic. imo punif ali^o iponēs
sine iussu pncipis. ut. l. placet C. s̄ ex
cus. mu. li. io. Qd̄ ē vez q̄n iponūf. p
occurrēti necessitate fiscali: sed p oc
currenti necessitate ciuitatis: vel pro
uincie vel alteri^o municipij ipsa ciui
tas vel prouincia vel municipiū pōt
sibi imponē: imo cogit si pecunia non
sit in cōmuni ut dicit glo. in. l. i. s. q̄b^o
ff. q̄ cus^o q̄ vn̄iuer. no. 7. l. si. 7. l. ois
prouinciarū. C. de opere publi. 7. C.
de imu. ne. oec. l. fi. 7. qd̄ nōt Jnno. in
.c. grauē. de sen. exco. vbi dicit q̄ vn̄i
uersitas cōdemnata p solueda pena
imponit collectā per solidū 7 libram
vide de hae materia in. l. iudiciōes.
C. de anno. 7 tribu. per dominū Jo.
7 hoc patet fm̄ eum q̄ ciuitas volēs
imponere collectaz ut dent pncipi nō
potest s̄ iure: cum cessat causa occur
rētis necessitatis: 7 cessat auctoritas
superioris: 7 nisi esset ciuitas libera: q̄
nō recognoscit supiozem s̄ qua in. l.
nō dubito. ff. de capti. alias null^o pōt
imponere sine auctoritate supiozis. ut
dicta. l. i. 7. l. placet.

Quid de dñis temporalib^o qui ven
dunt officia publica. Dic q̄ tam ven
dentes q̄ ementes debent puniri. l. iu
lia ambitus. l. vnica. C. eo. 7 insti. de
publicis iudicij. s. sunt preterea. l. in
centum aureis. 7 est infamis. ut dca
l. vnica. vide. j. s. 268.

De restitutione sbditoz de male
ablatis dñis faciēda.

Quero an sbditi teneat ad re
stitutionem male ablatoz a
dñis suis quibus sbunt. 7 p̄
quid s̄ pedagij. an defraudātes an
tiqua vl̄ noua rationabiliter ordina
ta teneantur ad restitutionē. Rndet
Monal. q̄ sic: dūmodo exigentes pe
dagia faciant illud ppter quod insti
tuta sunt: alioquin si non possunt re
stitui illis quib^o debentur: debēt pau
perib^o erogari. Si autem nō faciant
illud ppter quod instituta sunt: non
tenentur: quia frangenti fidem fides
frāgatur eidem. ar. 6i. dī. s. his oib^o
ex̄ de iureiu. peruenit. el. 2. Itē caue
ant mercatores semper mendacium:
quia si illi ut dicitur est faciāt quod
suum est. 7 aliquid isti sbraberēt ra
pina vel furtum esset: vnde p̄cise tene
rentur eis ad restitutionē: 7 agere in
super penitētiam de furto 7 mēdacio
sicut de alijs peccatis ibi cōmissis: s̄ si
iniuste acciperet ille isti mercatores
furtiue sbraberēt per mēdaciū pec
carent ad min^o venialiter ppter men
daciū: ad restitutionē tamen non te
nentur fm̄ quosdā. Conco: Hosti. in
ti. de censibus. s. ex quib^o. in fi. dicēs
q̄ tā exigēs iustū pedagogiū: q̄ n̄ iustū
soluēs tenet ad restōnē.

Sed nūquid defraudātib^o vatiū est
iungendum in foro penitentie: ut sol
uāt penā quam incidūt. Rndet idem
vbi s̄. dicit quidam q̄ nec in p̄dicto
casu nec in simili tenet q̄ ad soluedū
emēdam penaz: nisi fuerit indicatum
cōi ipsam in foro cāz. quia talia non
debēt nisi tūc demū cū q̄ condēnat^o

est per sententiam in forma iudicii. Unde si quis furtim asportauerit pedagium: vel inciderit alienam siluam vel omiserit furtum: aut sacrilegium aut similia super quibus statuta est pena corporalis vel pecuniaria p lege vel per canonem. non est iugendum in foro penitentiali q soluat huiusmodi penas: nisi tunc demum cum fuerit eodem natus ad illas soluendas: sed sufficit q soluat interesse: et satisfaciat ad arbitrium boni viri si iuria itulit. Idem dicit glo. iz. q. z. fraternitas.

¶ 157 Quid de christianis q tempore treuge vel guerre accedunt ad partes paganorum et portant illuc merces prohibitas: et ipsi saraceni seu pagani tenent eis fidem defendendo eos in territorio suo: et in mari a latronibus: vel piratis. Respondet idem ubi supra q tunc debent ipsi christiani soluere eis pedagiū fideliter secundum statutum vel pactū: alias tenentur eis ad restitutionem si possunt: alias debent pauperibus erogare: quia fides etiam hostibus seruanda est. 22. q. 4. innocens. 7. 23. q. i. noli. Et intellige de illis saracenis qui non sunt violenti possessores terrarum quas tenent. i. qui non uidentur terras consecratas christi in habitatione.

¶ 158 Quid si quis furetur christianos captiuos a saracenis detentos. Respondet Hosti. in tit. de peni. §. quibus vero. v. quid si quis. q non tenetur. ar. 23. q. z. dominus. 7. q. 8. ut p idem. et hoc intelligas quando non est tempus treuge. Sed quid si treuga sit. Dic q tunc tenetur restituere rem subtractam et extractionem hominis vel alterius

rei sublate: et ois dāni dati. ar. 23. q. i. noli. quod intelligit Ray. nisi forte saraceni compellerent captiuos idolatrare: in quo casu eriperet captiuus in libertatem. ar. 54. di. nulla. et tunc non tenetur surripere eum: ex quo de peccato mortali vel subuersione fidei agitur magis sit deo: q hominibus obediendum. si. q. z. iulianus: et c. qui resistit. Quid si christianus captiuus furetur saraceno q eum captiuum detinet. Respondet idem ubi supra q si fuit captus dum erat treuga: quaz frangebat: et sic inuenitur i culpa. 23. q. i. noli. et non imminet famis necessitas: tunc tenetur ad restitutionem si aut alias tempore belli captus fuit: vel necessitas famis iminebat cum tale teneat saraceni pascere: non teneat ad restitutionem fm Ray.

¶ 159 Quid de seditis dānicantibus vno Respondet Monal. ubi supra q restituere tenetur seditis: sicut fur q subtrahit de his que soluere debent domino absq voluntate domini sui. Soluere enim debet ea que inter ipsum et antecessores suos plane bona fide sine dolo et coactione conuenit sicut solet fieri: cum mansus: vel ville concedunt de nouo colonis: vel alijs personis: de quo consuevit fieri instrumentum in quo ponitur census 7 annuus et ponit alie seruitutes et pactiones hinc inde: et ideo omnia talia dāmodo non sint turpia et contra dominum: potest possunt: et soluenda sunt. Nam glibet in traditiōe rei sue potest ponere legem: quam vult: dāmodo honestam. ex de odi. appo. c. verū. 18. q. z. Eleutherius: ubi tamen indiffinito positus

est in instrumento aliquod tale verbum collecta talia quæta: vel similia intelligendum est quod debet eam moderate petere: inspecto onere et facultatibus subditorum. extra de censu. cum apostolus in fine. 7. 10. q. 3. c. si. Similiter cum in instrumento continetur quod tali dominus potest facere taliam ad iussum vel ad placitum: aut quando est talis consuetudo sine scripto: tunc illud iussum aut placitum moderatum est ad arbitrium boni viri inspectis facultatibus subditorum. Concord. Hosti. i. ti. de peni. §. quibus. v. quid de quæstis et talis.

Q De restitutione subditorum inter se de his que ad inuicem extorquet.

¶ 160
Q Uero an subditi teneant ad restitutionem eorum que in se iniuste extorquent. Et primo quid de civibus qui collectas dimiserunt super alios. Respondet Monachus ubi supra. quod si scienter aggravant super alios aliquem ultra quam debent invidia vel odio tenentur ad restitutionem eius. Si autem se vel alios alleuiant: peccant mortaliter: sed non tenentur ad restitutionem communitati: quia non aggravant eam in hoc sed iniuriam eos. Et hoc est quando quantitas summe est a communi determinata. Si vero collecta est antiqua et debita domino temporali: et aggravant iniuriam cum: tenentur ei tantum. Si autem se alleuiant: domino tenentur tantum. Si vero amicum alleuiant: tenentur similiter domino: nisi amicus prius restituerit: Si autem est collecta a do-

mino non iniuste posita: puta ad publicam utilitatem posita non tenentur exactores domino restituere: nisi inimico: si gravauerunt eum. preterea domino non debent obedire contra conscientiam in collecta iniusta. Item nota quod collecta fit duobus modis in ciuitate. scilicet per se et per alios duobus modis. scilicet determinate et indeterminate. determinate. scilicet quando determinatur summa a communi illis quod alii ad soluendum imponunt: et tunc si alleuiant se vel amicos: nec aggravant commune: sed inimicum tantum: et ideo tenentur tantummodo illi. In determinate vero fit: quando summa non determinatur eis sed dicitur quod imponant civibus decem denarios pro libra. Et tunc si se vel amicos alleuiant: commune defraudant: sed secundum quosdam non tenentur ei ad restitutionem: quia dicunt hoc non esse de iure diuino institutum: sed publico vel civili scilicet propter bonum patrie peccant tamen mortaliter propter iuramentum promissorum infra tempus quantum ad exactorem: sed non quantum ad solutionem: quia hoc modo iurauerunt: sed hoc mihi non placet. Item quando fit collecta per se: fit similiter duobus modis. Primo quando debet homo manifestare iuramento quicquid habet et tunc si habet mille: et iurat se tantum centum habere: est piurus: sed non tenetur restituere: quia hec datio non est de iure diuino: ut dicunt. Similiter secundo modo fit: quando homo iurat se missurum decem denarios pro vnaquaque libra quam habet in archa repositam alicui ad tempus infra tempus

43
illud semper tenetur: et elapso tēpore periturus est: si nō facit quod iurauit sed scōm quosdam non tenetur ad restitutionem: q̄ non contractauit rem alienam: quoniam adhuc dominium rei non recessit ab eo: et dicunt q̄ hec datio nō est de iure diuino: ut dictū est. Hec enim opinio cum precedenti non placet mihi propter dōlū et fraudem quam continet: que nulli debet patrocinari scōm canones. Si autem iurauit tū dare cōmuni: tenet sp̄ ex veritate iuramētī.

¶ **¶ 161**
Quid de discussorib⁹ .i. estimatorib⁹ patrimoniorum qui dolo odio vel inuidia plus et minus estimant: et proximum. et rem publicam damnificant. Rōdet Jo. de platea in dicta. l. i. c. de discussorib⁹. lib. 2. fo. q. siue sit discussor ad inuestigandum et discutiedū qui sint publici debitores et aliquem inique declaret: vel describat esse publicum debitorem: qui non sit vel dicat esse debitorem maioris quantitatis q̄ sit: tenetur ad restitutionem: et ipse remanet obligat⁹ fisco in illa quantitate in qua alium descripsit inique: siue sit discussor patrimoniorū causa ponendi in estimō p̄ collectā: vel alio grauamine reali soluēdo scōm quantitatem patrimonij cuiusq̄: certe in id in quo perperam: et inique plus estimat facultates alicuius q̄ valeant ipse tenetur per textum in dicta. l. i. Caueant ergo estimatorē bonorū patrimoniorū aliorū. quia tenentur ad illud quod male estimat: siue estimant pro collectis publicis: siue ad prīuatū cōmodum: ut pro fideiussorib⁹ dāda a tutore scōm valorem patrimonij

pupilli: quia si estimator minus estimet: et propter hoc fideiussor minoris quantitatis datus est: tenetur pupillo. l. si. c. de magistra. conuenien. 7. l. i. §. diuus. ff. eodē ti. siue sit estimator dat⁹ ad fideiussores approbādos. l. an sint sufficientes. l. arbitrio. 7. l. si ab arbitro. ff. qui satis dare cogant. Et similiter tenetur messor agri: edifi cū frumenti vel vini si dolo vel lata culpa inique metiat. l. si messor. §. i. 7. 2. ff. si messor falsum modum dixerit. Et similiter tabernari⁹ q̄ in cōputatione sefellit. l. si. in si. ff. eodē ti. de quo etiam. l. 2. c. de iure fisci. Ubique enim generaliter quis inique facit id ad quod assumptus est a iudice vel a partib⁹: ut cum notari⁹ assumpt⁹ est ad cōputationē literarū: et male computat tenet. l. cōputatiōis. c. de fide instru. Vel medic⁹ perperā refert de qualitate vulnerū tenet. ut in. c. significasti. de homicidio. vel obstetric. et pregnatura vētris. l. i. ff. de ven. ispi. tenentur. hec ille.

¶ 162
Quid de malis electoribus. Rōdet Jo. de pla. in. l. obsequare. c. de decuri. l. i. fo. Ex quo ad officij rectoris ciuitatis pertinet conuocare consilium et facere eligi officiales: et electis nuntiare: ut possint si expedierit appellare: et qui male nominauerit aliquem sciens eum habere excusationem. et sic eū causa verandī vel ex odio noiat tenet ei ad omnes sumptus litis: q̄s ille nominatus faciet in causa appellationis se excusando: ne ei⁹ calumnia et temeritas transeat impunita: ut. d. il. obseruare. 7. c. de sumptuum reuocatiōe. l. vnica. 7. l. i. §. g. excusatiōe
d 3

.ff. de vaca. mune. 7. l. scelerit. C. de
excula. tutorum.

¶ 153
Quid de exactoribus tributorum q
plus debito exigunt. Vndet idem in
.l. i. de exactoribus tributorum. li. io.
q tenetur furti si plus debito exigunt
sibi terrore 7 preeminencia dignitatis
ut dicta. l. etiam pro alimentis suis:
7 sue familie vel equorum. l. z. C. de
lucris aduocatorum. l. bro. sz. 7 tenent
in dupli et a quo exigunt. l. i. C. de su
peractionibus. li. io.

¶ De restitutione contrahentium.

¶ 154
Quero ad quid teneant con
trahentes. Vndet Jo. d. pla.
insti. qbus modis contrahitur
obligatio. §. i. quia si contractus cele
bratur gratia tantum: ut in
deposito: tunc recipiens tenet solum
de dolo 7 lata culpa. Si gratia reci
pientis tantum ut in comodato: tunc
tenetur de dolo 7 omni culpa. s. lata
leui 7 leuissima. Si gra vtriusq: ut in
locatione: tunc tenetur de dolo lata
culpa 7 leui. ut. l. si ut certo. §. z. ff. co
modati. In mutuo autem quia transer
tur dominium: ideo recipiens mutuum
tenetur de dolo 7 lata culpa leui 7 le
uissima: 7 de casu fortuito. ut insti. l.
quibus modis re contrahitur obliga.
§. i.

¶ 155
Quid de comodatario. Dic q qnc
tenet solum de dolo 7 lata culpa. qnc
etiam de leui. qnc etiam de leuissima:
qnc etiam de casu fortuito. ut notat
glo. i dicto. §. i. v. exactissimaz. insti.
quibus modis recontrahitur obli. na
de dolo solo tenet: puta. si comodo

exori mee ut cõpta. i. ornata veniat
ad me. ut. ff. comodati. l. si ut certo. §.
nunc videndum. 7. §. interdum. quãdoq
dolos 7 culpa ei? leuis. ut si comodo
tibi cõpsum ut omnes amici inuitem
ad cenam. ut. ff. comodati. l. in reb?
§. hec ita. quandoq leuissima: 7 hoc
generaliter ut hic. Interdum casus:
ut si culpa precedit. dicta. l. in rebus.
§. aliogn. hec glo. Item notatur fin
eundem dominum Job. qui colligit
ex tertio in dicto. §. in. v. nec sufficit. q
licet re sua quis possit male uti cum
in ea sit moderator 7 arbiter. ut in. l.
in re manifesta. C. mandati. tamen in
deposito vel comodato est determi
natum q debet adhiberi exactissima
custodia 7 diligentissima: que leuis
simam culpam excludit. Et ideo si q
in superscriptis rebus erat diligentis
simus pariter debet esse in comoda
tis: sed si in suis erat diligentior: cer
te in comodatis debet esse diligentis
simus. 7 ideo tunc debet adhibere ma
iorem custodiam rebus comodatis:
q suis. Na tunc in suis culpa culpam
da est: sed in alienis est punienda. ut
dicto. §. i. 7 dicta. l. si ut certo. 7. l. in
rebus. in pn. ff. comodati. Sed quid
quando etiam in suis erat diligentis
simus: 7 non potest nisi vnam rem
saluare. Vndet idem dominus Job.
q tunc locus est gratificationi: quia
põr saluare quã vult. de quo glo. in
dicta. l. si ut certo.

¶ 156
Sed quid si quis vritur comodato
ultra locum determinatum. Vndet idem
vbi supra q in culpa est: 7 ad eum spe
ctat periculum. ut dicto. §. i. v. aliogn.
7 dicta. l. in rebus. imo tunc comittit

furtū vsus. insti. de obligi. ex delicto
§ placuit.

¶ 167
Quero qui dicantur casus fortuiti.
Dic q illi qui enumerantur in dicto
§. i. et dicta. l. i. rebus. 7. l. que fortui
ti. C. de pigno. actione. Nam casus
cui resisti non potest dicitur mors
seruorum comodatorū que eius cul
pa non interuenit latronum hostium
ve incurfus quando res est comoda
ta ad peregrinandū propter piratarū
insidias: naufragium: incendium: fu
gaq seruorum qui custodiri non so
lent. Sed quero an furtum coputet
inter casus fortuitos. Rndet idē vbi
supra q non. Ideo non excusat como
datarium. l. cum duobus. §. damna.
ff. comodati. z insti quib? modis re
contrahitur obligatio. §. si. nisi fiat a
persona domestica: de qua non suspi
cabaris. ut notat Cynus in. l. i. C. de
positi. z. l. eum qui. §. idem scripsit. ff.
de furtis. Sed an incendium compu
tetur comodatario inter casus fortu
itos. Rndet idem vbi supra q non si
incipit in domo sua: quia sine culpa
inhabitantium non outur incendium
l. nam salutem. ff. de officio prefecti.
vigi. sed si i domo aliena: z comoda
tarius rem euitare non potest: habet
regressum contra eū qui est in culpa
incēdij. ut. l. si seruus seruam. §. si for
nicarius. ff. ad. l. acquiliam. Et notat
glo. i dicto. §. si. insti. qb? modis re cō
trahit obligatio.

¶ 163
Quid de depositario. Dic q tenetur
solūmodo d dolo z lata culpa: z ma
la electio depositarij est i culpa: tamē
etiam quandoq; tenet depositarius
de casu fortuito. ut notat glo. insti.

quibus modis re contrahit obligati.
§. si. Quinq; enim sunt scdm Jo. de
platea que faciunt depositarium te
neri de casu scilicq; conuentio. i. pactū
dokus. culpa. mora. obligatio. ut nōf
ff. depositi. l. i. §. sepe.

¶ 169
Quid de bidello cui assignasti librū
tuum z eum tradidit alteri an tenoa
tur. Rndz Joh. de platea. dic si tradi
dit suo socio: vel famulo tuo osueto
vel alteri portanti tuum signum cui
verisimiliter credere debuit: nō tene
tur. si autē nō assignasti ei: sed simpli
citer posuisti in scholis. tūc tenet ad
similitudinē locatoris scdm. l. dominus
oreoz. ff. loca.

¶ 170
Quid de creditore pignoris. Rndet
idem vbi supra q; tenetur de dolo z
lata culpa z leui: quia contractus ce
lebratur gratia vtriusq;. ut dicit tex.
in. §. si. insti. quibus modis re contra
bitur obligatio. z ideo non tenetur
d leuissima culpa: nec d casu fortuito
nisi fuerit in culpa.

¶ 171
Quero an inter emptorem z vedito
rē cadat restitutio. Rndeo q multi
plex. ut pz infra i vbo emptio.

¶ 172
Quero de quo teneat socius. Dic q
tenetur ad restitutionem damni emer
gentis dolo z culpa sua lata z leui:
que leuis culpa estimatur si nō adhi
bet tantam diligentiam in communi
bus rebus quantam adhibere sole
bat in pprijs tempore societatis. ut in
sti. de socie. §. socius. z. l. socius. ff. p
socio.

¶ De restitutiōe eius q ob cām acce
pit z cā nō ē secuta.

¶ 173
R Estituere tenet qui accepit
aliquid ob cām: z causa non
d 4

est secuta. ut puta si dedi tibi pecuniā
ut pro me ires ad sanctum Jacobuz:
z nō iuisti. **Sec^o** si per te nō stetit: ut
l. si pecuniam. ff. de condi. causa da-
ta. vbi dicitur. Si pecuniam ideo ac-
ceperis ut capiam eam: deinde para-
to tibi ad p̄fiscendum conditio tē-
poris: vel vastitudinis impedimento
fuerit quominus proficisceris: an re-
peti possit videndū est: z cum per te
non steterit potest vici repetitionem
cessare. Sed cum liceat penitere ei q
dedit p̄culdubio repetetur id quod
datū est: nisi forte tua interfit non ac-
cepisse te ob hanc causam pecuniam
Nam si ita res se habet: ut licz nōdū
profectus sis: ita tamen rem compo-
sueris: ut necesse habeas proficisci: v̄l
sumptus qui necessarij sunt ad profe-
ctionem iam fecisti: ut manifestum sit
te plus forte q̄ accepisti erogasse cō-
ditio cessabit. Sed si minus erogatū
sit: conditio locum habebit: ita tamē
ut idēntas tibi p̄stetur eius quod
repedisti.

¶ 174

Quid si dedi pecuniam viro cui nu-
ptura erat mulier: deinde non sunt se-
cute nuptie. Dic q̄ ad restitutionem
tenetur l. si mulier. ff. de condi. causa
data causa nō secuta.

¶ 175

Quid si dedi tibi ut seruū manumit-
tas z non manumisisti vel me penitez
antēq̄ manumitteres. Dic q̄ ad resti-
tutionē mihi teneris. l. i. §. i. ff. de con-
di. ob causam.

¶ De restitutione gerētium negocia
aliena. z primo de tutore.

¶ 176

Restituere tenetur tutor z cu-

rator omne dānū quod pupillo vel
adulto p̄cessit eoz dolo lata culpa:
vel leui negligentia. Non autem le-
uissima. ut l. quicquid. C. arbitrium
tutele vbi dicitur. Quicquid tutor
dolo vel lata culpa vel leui: siue cura-
toris minores amiserūt: vel cum pos-
sunt non acquisierint in hoc iudicio
venit. ut in l. i. de tutelis. z rationis:
distra. dicitur. in omnibus que fecit
tutor cum facere non deberet. Item
in his que non fecit cum facere debe-
ret rationem reddere tenetur p̄estā-
do dolum z culpam z quantam in re-
bus suis diligentiam haberet. Idem
in prelato. ut in. c. cum in officijs. de
testa. Item scōm Johā. de platea.
insti. de oblig. que ex quasi contracta
nascuntur. §. tutoris. quādo tutor fu-
it negligēs in erigēdis nominibus de-
bitorum pupilli que facta sunt po-
stea non idonea ad soluendum: cum
prius essent idonea tempore tutele te-
netur. ut in l. z. C. arbitrium tutele.
Itēz tutori imputatur: z ad interesse
tenetur si causam pupilli desperatam
ducit. C. de administra. tutorum. l.
bona. z l. si non est ignotum. z ff. de
administrati. rerum ad ciuitatem per-
tinentium. l. quotiens. §. sicut igno-
scendum est tamē illi qui bonam fidē
agnouit. ut ff. manda. l. quintus. hec
Spe. i. ti. de aduocato. §. vtriusq̄. v̄.
item etiam caueāt. Quid si quis vo-
lebat legare vel donare pupillo z tu-
tor impedinit dicens. lega vel dona
mibi glo. ponit hāc questionem sab-
batinam. z nō soluit in dicta. l. q̄qd.
sed dici potest q̄ tenetur pupillo ad
restitutionē. ar. de. i. de pui. v̄. p̄cipit

religiosis: ut non impediunt testato
res quin legent prochiealibus vel ma
trici⁹ ecclesijs. Ut dicit frater Alua
rus: qd alias peccant moraliter: 7 re
nctur ad reititutionē. Nam hec ē re
gula: qd quotiens quis aliquem impe
dit a consecutione alicui⁹ bñficij tene
tur ad restōnē. vbi s. §. 174

¶ De restitutione negociorū gestorū.

¶ 177
Restituere tenetur negociorū
gestor omne damnum illi cu
ius negocia gessit: quod dā
num processit dolo suo vel lata culpa
vel leui vel etiam leuissima: quam ali
us diligentior erat gesturus. ut insti.
de obli. que ex quasi cōtractu. in pn.
an autem teneatur de casu fortuito.
glo. ibi enumerat sex casus: in qb⁹ te
netur in vbo obligatū: 7 ecōtra tene
tur ad expensas quas fecit negotio
rū gestor: illi cui⁹ negocia gesta sunt.
fallit in pluribus casib⁹ enumeratis
per dominū Jo. ibi. 7 i. l. nescennius.
ff. de nego. gest. l. Prīm⁹ quando pre
cessit prestatio qd non gerat. ut dicta
l. nescennius. Secund⁹ qū gessit pater
na affectione: ut si nutricius prestiterit
alimēta pūuigno vel in eum erudiē
dum expendit. l. qui paterno. C. eodē
Terti⁹ quādo marit⁹ gessit maritali
affectione: puta fecit expensas i curā
do vxorem egram. Na focer non te
net eas satisfacere: nec cōputant in re
stitutionē dotis. Nam marit⁹ tenet
facere curare vxorem suis expensis:
nisi quādo nō habet dotem: vel esset
expensa magna vltra dotem: 7 vxor
haberet patrē qui tenet. ad hoc: vel

spā habet aliūde. i. alia bona ex qbus
posset curari. Nō tenet tū marit⁹ qū
ex culpa vxoris nō habet eam in suo
obsequio: scdm Jaco. de are. sed ad
expensas funeris vxoris tenetur ille
cui remanet dos p ea parte pro qua
deuenit dos ad eū: ut. l. quia in vxor
re. C. de negocijs gestis. Quart⁹ ppē
domesticam affectionem 7 pietatem
ut si mater expendat in faciēdo dāri
tuto: ē pupillo. l. i. C. de nego. ge. 7. l.
is qui. ff. eo. de hac materia vide. j. §.
224.

¶ De restitutōe socioꝝ.

¶ 178
Quid si duo sunt socij habē
tes rem cōmunem 7 alter in
ea facit expēsas. Rndet Jo.
de platea. insti. de obli. que ex qsi
contractu nascuntur. §. item si inter
aliquos. qd alter tenetur cōtribuere
partem suam restituendo ei qui fecit
expensas de suo. ut. l. si inter fratres.
§. 2. ff. pro socio. 7. l. si ut pponis. C.
de here. pūua. Item nota scdm eun
dem qd vbi vnus ex socijs est rixosus
7 deuius: vel non curat laborare ter
ram communem: vel locare domum
communem: potest socius accipere si
bi partem suam quo ad vsū 7 labo
rare 7 sibi fruct⁹ recipere. glo. est no
tabilis in. l. iubemus. i. verbo. diuide
re. C. de sacrosan. eccle. 7 alia glo. in
l. lucius. ff. famif. hercif.

**¶ De restitutione accipientis inde
bitum 7 cetera.**

¶ 179
Quid de soluente indebitum
ignozant. Rndet qd recipiēs

tenetur et ad restitutionem: p̄inde ac si
mutuo accepisset ex quasi contractu
ut insti. de oblig. que ex quasi tra-
ctu nascuntur. §. si. et insti. quib⁹ modis
re contrahitur obligati. §. item si per
errorem. secus si soluat scienter: quia
tūc donare videtur. ut. l. capanul. ff. de
ope. libertorum.

¶ De restitutione damnoꝝ ab
animalibus datoꝝ.

¶ 180
Quid si q̄drupes: puta equus
vel asinus tuus naturali feri-
tate mihi damnum intulit:
puta fregit vasa mea: vel vegetem:
et vinum effusum est. R̄ndet Spe. in ti.
de iniurijs et damno dato. §. sequitur
v. porro. q̄ mihi teneris vel reficere
damnum vel dare animal pro noxa.
ut insti. si quadru. paup. feci. di. in p̄n.

¶ 181
Quid si equ⁹ tu⁹ calce me percussit: et
crus fregit vel brachiū: vel oculū ef-
fodit: vel aurē dētibus scidit: ul' me
vulneravit: p̄p̄e quā plagā oportuit
me dare decē medicis et alia. io. ipen
di si curatio: an petē possū. zo. et opa
gb⁹ carui et caritur⁹ sū. Dic̄ Spe. vbi
sup̄. q̄ sic vel q̄ des aial p̄ noxa. tex.
est. ff. eo. l. ex hac lege.

¶ 182
Quid si tuum animal incitavit meuz
ita q̄ meum animal dedit alteri dam-
num: an teneris. Specu. vbi supra
videtur sentire q̄ sic. idem dicit glo.
insti. si quadru. pau. se. di. in prin. in
verbo seruore. ne animal tuum mo-
ueat ad damnum dandū sui lasciuia
et facilitate: siue incituo amore: et p̄
secutioe alterius animalis. ut si equ⁹

tuus persequēdo equā meam frangit
hostium domus mee: vel mea blada
imatura in terra conterit: vel aliter
dānū mihi dat sine suo corpore: siue
mediante alio instrumēto. ut si bos vel
equus sine culpa cōducētis plantū
obtrinit animal meū: vel aliud dānū
dedit. ut. ff. eo. l. i. §. finit.

¶ 183
Quid si bos tu⁹ comedit herbā mea
vel canis tuus carnes meas: vel por-
cus farinam: vel murilegus lardum:
vel mustela corrodit pānos: an mihi
teneris ad emendam damnum vel
dandum animal pro noxa. R̄ndet
Specu. vbi supra q̄ sic. ut. l. quintus
§. i. ff. ad. l. acquilia. et l. qui seruādo
rum. §. si. de p̄script. v. Et per Bar.
in l. h̄ amplius. §. de his. ff. de dāno
infesto.

¶ 184
Quid si oues vel alia animalia quis
mittit in p̄dium meum: et frumētuz
et ordeum vel glandes depascuntur
R̄ndet Specu. vbi supra q̄ mihi te-
neris.

¶ 185
Quid si p̄ se pecora intrauerūt cāpū
et depasta sūt frumētū. R̄ndet Spe.
idē. l. q̄ mihi teneris. Idē Jo. de pla.
in. §. i. insti. ad. l. acq̄l. et h̄ p. l. g. seruā
doꝝ. ff. de p̄scrip. Sed quo estimabi-
tur dānū datum in frumento dum ē
in herba. R̄ndet idē vbi supra q̄ vel
expectabit tempus messium ut sciaf
quantum ex tanto vel simili frumēto
habebitur vel considerabitur quāt⁹
fructus in anno p̄terito ex tanto et si
mili habitus est. ar. ff. ad. l. acquilia
l. acquilia si delectum. ff. de tabulis
exhibendis. l. locum. §. condemnatio.
si. q. z. nolite.

¶ 186
Sed nūq̄ domin⁹ se liberat dando

animal pro noxa. Rndet idem vbi §. qd nō si ipse illud misit: ut insti. si qua drupes pauperiem fecisse dicat. secus si casualit̄ intravit.

¶ 187 Quid si leo vrsus aper: quem tenes ligatum iuxta viam publicā damnuz dedit. Rndet Spe. in tit. de empti. 7 venditi. §. nūc dicendum. v. sed pone ibi. quarto cōpetit qd teneris per tex. §. si. institu. si quadru. paupe. fecisse dicat. Unde ibi dicit Jo. de platea. Caueant ergo sibi qui tenent canes mordaces vrsos vel simias: vel alia animalia ferocia in locis publicis: quia si ledunt hominem liberum: condemnatur tenēs in expensis curationis: 7 operaruz amissarū 7 amittendarum: inquatū iudici equū videbitur facta estimatione quatū lesus viuere poterat scdm distinctionem etatum. ut. l. hereditatum. ff. ad. l. falsi. 7 glo. dicit in. l. ex hac lege. ff. si quadrupes pau. fecisse dicat. Et ideo non liberatur dando feram bestiam dānū dantem pro noxa. ut. c. finali. de iniu. 7 dam. da.

¶ 188 Sed pōe qd iuenio pecudē tuā i mea segete dānū dātē: nūqd p̄p̄ia aucto- tate illā capere possū 7 tenē donec d dāno mihi satisfeceris. Rndet Spe. i tit. d. act. v. §. pone qd iuenio qd nō pos sum capere: ut tenea q̄si loco pignoris donec mihi satisfactū sit: possū tū capere 7 tenē donec scias dñs extra quē agere possū.

¶ 189 Quid de his qui cum fumento vel igne malitiose apposito: vel al ledūt agrum vel domum alterius. Rndet Monal. in sum. in tractatu restitutiono nni. in. c. de restitutione aduocato.

rum. v. item tenentur ad totum dam nū. qd tales tenentur ad restitutiones totius dāni. Et si voluntarie apponit ignem 7 nō adhibuit diligentiam de bitam: tenetur in quadruplū maxime infra annū. extra de insu. c. si egressus 7 si leserit. vbi de hoc i. c. si quis. 7 ff. de incē. l. i. Si autem animal pascat i alieno non damnificando: dominus nō tenet de pa. tenen. l. quoniam. §. si. colla. io. nota tamē scdm glo. 7 Anto. de butrio. i dicto. c. si leserit. qd do minus liberatur dando animal pro noxa.

¶ 190 Quid si bos alicui⁹ corrupteta erat: 7 dominus eū non custodiuit: nec dil- gentiam adhibuit egressum bouem vicini occidit. Rndet Monal. qd do- minus bouis corruptete tenetur dare aliū bouē viuuz equiualem: 7 mor- tuum accipere: ut dicit tex. in. c. si bos extra de iniu. 7 damno dato. Intelli- gendum tamen quando dominus sci- uit eum corruptetam quod p̄sumitur infra tres dies scire: 7 p̄ter hoc dic- tex. qd corrupteta erat ab heri 7 nudū tertius: quando vō ignorauit: puta quia contra naturam sui generis in- surrexit 7 contra naturam suā: puta qd cōsuevit esse domesticus: tunc non tenetur ex edicto. l. acquilie. sed ex di- cto l. si quadrupes pauperiem fecisse dicatur scdm Hosti. 7 Goffredum. Item intellige scdm glosam in dicto .c. si bos. cum ille bos qui damnum dedit aggressus est alium: 7 occidit sed econuerso non tenetur. i. quando bos mortuus incitauerat aggredien- do bouem corruptetam. ff. si quadru- paupe. fecisse dicat. l. i. §. cum arietes

7. ff. ad. l. acqui. l. l. sta. **S**eu eā dubiū
est: quia bos p̄mo aggressus. ff. ad. l.
acq̄liam. l. scientiam. §. cum stramēta.
Et ad intelligentiam damnorum da
torum ab animalibus nota ut ex vi
dētis Hostiensis comprehendit colligi
potest q̄ duplex est actio q̄ tenet do
minus animalis damnum dantis sc̄z
lex acquisita. 7 hac tenet domin⁹ ani
malis damnum dantis: quādo culpa
sua aut negligentia animal damnum
dedit: puta si te instigante equum ip
se dolore concitatus recalcitrauit: vel
damnum dedit. aut si quadrupes pl⁹
iusto onerata damnum dedit: vel si
animal tuum in segetem meam misi
si teneris ad totius damni estima
tionem. Alia est actio que vocat de
pauperie qua mihi teneris: quando
non culpa tua quadrupes damnum
dedit contra naturam. 7 consuetud
nem sui generis. licet sua consuetudo
talīs sit: puta si sit equus recalcitrās.
Nam maior pars non recalcitrauit:
vel bos corrupta: nam maior pars
non corrupta. 7 tūc liberaris dan
do animal dānificans pro noxa licet
damnum excedat quadrupedis esti
mationem. **S**i autem sit fera bestia:
tunc dando illud animal pro noxa:
nō liberaris sed teneris ad totius dā
ni estimationem: quia huiusmodi ani
malia non debent teneri in publico:
sive soluta sive ligata vbi publicum
iter est: alias dominus tenetur in du
plum. ut insti. l. si quadrupes. §. inter
dicimus. §. si. 7 nihilominus actio de
pauperie. i. pro damno dato locū ha
bet. 7 etiam tenetur ad impensas in
curatiōe factas: 7 ad opera amissas

vel quas amissurus est propter debi
litate. nam prohibetur quis verrē
aprum. canem. vrsū. leonem: p̄tibe
ram: 7 generaliter omne animal qd
nocere possit: tenere sc̄m Hostien. i.
ti. de pauperie. §. quando. v. 7 notan
dum. **H**ec colliguntur ex tex. 7 glo. 7
vidētis doctorum. in. c. si. ex. de iniuri.
7 damno dato. 7 per Hosti. in sum.
eodem ti. §. quando. 7 in ti. de paupe
rie. §. qm̄. 7. §. q̄lis.

¶ 191
Quid si equus tuus insidiando mu
lam meam olphatiat: 7 mula mea re
calcitrans crus meum frangit. **B**nd
Hosti. in ti. de pauperie. §. qm̄. v. si ve
ro. quod contra te agere possum de
pauperie. ut. ff. si qdrupes paupe. fecit
se dicat. l. agoso.

¶ 192
Quid de venentibus columbaris:
Bndet Asteñ. in sū. li. 5. ti. 23. Dicunt
aliqui q̄ si non possunt teneri sine p̄e
iudicio 7 damno alterius: mortaliter
peccat: qui tenent: quidam tamen te
nent q̄ columbe plus p̄ficiant terris
quas frequentant stercozizando: 7
mala semina colligendo: q̄ noceat vñ
non videtur tutum sup hoc aliud af
firmare.

¶ 193
Quid de venatorib⁹ qui conculcant
agros 7 vineas aliorum quorum can
nes occidunt anseres 7 oves 7 agnos
pauperū. **B**ndet idem vbi supra. cre
do q̄ tenent restituere estimationem
damni vel peccant mortaliter: si non
restituāt: nisi ita modicum damnum
esset: q̄ p̄babiliter nō curaret illi qui
bus fieret.

¶ De restitutione excommunicator.

¶ 194
¶ Trū cleric⁹ excommunicatus

possit percipere fructus sui beneficii durante excommunicatione. **R**ndet in no. q. nō in. c. pastoralis. de appella. per illū tex. vbi dicit. Illi proventus eccl. merito strahuntur: cui ecclesie comunio denegatur. **S**ec⁹ si appellaret Nam tūc nō credim⁹ q. posset nunciari excommunicat⁹. ar. ex. de sen. exco. per tuas. nec etiam beneficia sibi subtrahi debēt: imo cū ipse se nō debeat gerere pro excommunicato: ⁊ ministri pbenday tanq. mercenarij possunt ei cōmunicare. ii. q. 3. quoniam. de sen. exco. inter. **A**lii tamen aliter dicunt: ⁊ est certum q. post absolutiōē fructus medij temporis poterit repetere 2. q. 5. §. super causa. licz fuerit iuste excommunicatus. **S**ecus autem si iuste ar. C. de re mili. l. cum allegatis. **H**ec **I**nno. **C**oncordat. **H**ostien. vide s. §. izi. vel. iz6.

¶ 195 **O**mnis excoicatus tenetur restituere si vult absolui: quia hec est vna de cōditionibus requisitis ad h: ut quis absolui possit **f**in doct. **¶** 196

¶ **Q**uid de his qui excoicati tempore excoicationis acquirunt negociando vel ex dono recipiendo. **I**tem de his q. aliter illicite acquirunt beneficia ecclesiastica vel castra v. l. alia: ⁊ inde multa perceperūt. **R**ndet **H**ostien. vbi s. q. tenēt totum restituere si animas suas saluare volūt. ut pbatur de eta. ⁊ quali. cum bone. de cle. exco. mini. postulastis. s. de. c. per inquisitionem ⁊ de preben. c. dilec. in fi. de his: que fiūt a prela. ⁊ tinebat de iure patro. cū dilec. in fi. de symo. c. **M**atheus.

¶ De restitutione inuentoy a casu ⁊ fortuna. **¶** 197

¶ **Q**uero an inuēta a casu ⁊ fortuna sbiaceant restitutioni. **R**ndet **R**ic. in. 4. di. 15. ar. 15. q. 5. q. rez quedam sunt cōmunes omni iure naturalit: ut volucres non domesticæ. ⁊ pisces maris: ⁊ etiam similia. insti. de rez diui. §. ⁊ quedā. ⁊ §. fere bestie. **Q**uedam sunt vniuersitatis ut illud quod est ciuitatis in cōmuni: ut theatra stadia ⁊ similia. ut insti. de rez diui. §. vniuersitatis.

Quedam sunt pprie singulorū. vnde si quis inueniat aliquam rem de pmo modo dictis restituere nō tenet: ⁊ de talib⁹ reb⁹ dictis: aliter dicit i dicto. §. fere. **Q**ue in nulli⁹ bonis sūt naturali rōe occupati cōcedūtur. **S**i quis autem res que sunt cōmunitatis aliquo casu inuenit restituere cōmunitati tenet. **S**imiliter rem que est alius singularis psonæ: ⁊ sic intelligitur qd dicit in. 14. q. 5. si quid inuenisti. vbi dicitur. **S**i qd inuenisti: ⁊ nō restituisti: rapuisti: ⁊ ca. q. e. multi. dicit. **D**iscant hoc peccatum simile esse rapine: si quis inuēta nō reddat: si sciat cuius sūt: ⁊ si cuius sunt ignoret: tñ retinere nō pōt: sed debet facere qd in se est ut sciatur cuius est: quia ut dicitur. ff. de fur. l. falsus. §. q. alienū **S**i quis aliquid iacens in terra lucrifaciēdi causa sustulit furti obstringatur: siue scit cuius sit: siue iguorauerit **E**t hoc rationabile ē: q. ex quo scit rē suam non esse: p̄supponere debet eam de iure ad alium pertinere. **S**i autem nō potest inuenire cuius sit illi cui in cūbit cura s. republica restituat. **C**oncordat **H**ostien. in ti. de peni. §. quib⁹. v. qd si q. inuenit dicens. **Q**uid si

quis inuenerit pecuniam vel aliam rem in via publica: vel alibi: uicinas que debet facere pconizari: et in ecclesijs loci illius ubi res inuenta est. et adiacentium denunciarum publice coram populo: que talis res inuenta est. Et si reperiatur dominum ei reddat: primo tamen dicat ei circumstantias propter quas certificet: utrumque vere sit dominus is qui petit: aliter forte multi non dominum peterent. ad hoc. ff. de furt. l. falsus. §. qui alienus. Et si non inuenit dominum: potest cum consilio ecclesie ipsam rem retinere: et oportet pro eo cuius res est. Et hoc intelligas quando est pauper qui inuenit: aliter pauperibus erogetur. Alioquin si non restitueret iuxta posse fur esset. Et sic intellige illud Hiero. et Greg. l. 4. q. 5. si quid inuenisti. et duobus. c. se. Concordat Seco. in. 4. di. 15. qui addit que interim de tradidit publice plone custodienda.

¶ 198
Quero an quis possit prohiberi piscari in fluminibus publicis. et peritus: sic pauper et rhenus. Rndz Jo. de pla. ist. de rez diu. i. §. flumina. que non. si licet non potest prohiberi quis applicare naues ad portum: et ligare naues ad ripas siue ad arbores exites super ripis. l. 3. tñ ripe et arbores sint publice que ad usum: siue sint in comuni usu: tamen proprietatis riparum: et arbores nate in eis sunt eorum: quorum sunt portus quibus adherent. Et ideo si concurrunt dominus agrum volens incidere arborem existentem in ripa fluminis: et extraneus piscator vel nauta volens ligare nauem ad illam arborem: vel appendere retia sicca de preteritis dominus: que nempe debet ius suum detrabi. ut insti. de his que sunt sui vel alieni iuris. §. si et maior.

Sed ubi concurrunt extraneitas: tunc si unum pretendit publicam utilitatem: et alium priuata preteritum pretendens publicam: sed si uterque pretendit publicam: et uterque priuata: preteritum qui primo occupauit secundum Jacobum butrigarium in l. riparum. ff. de acqui. re. do. Sed si uterque pariter occupauit: locus est gratificationi vel sortiti: sicut dicit glo. ubi planstris iuices obuiatibus in arua via dum querit quod planstrum retrocedere debeat. l. l. §. 13. interdictum. ff. ne quid in loco publico.

¶ 199
Quero quod si seruis bestiarum piscibus et volucris. Rndz idem ubi §. singulorum que que in nullis bonis sunt: non naturali ratione occupati deediunt. ut deo. §. singulorum. et ideo dicitur que licitum est ingredi alienum fundum cum aucupandi et venandi: sed si dominus prouidet antequam ingrediaris: potest te prohibere ingredi a deo que si postea ingrediaris teneberis iniuriarum: si tamen non obstare prohibitione ingrediaris ad aucupandum vel ad venandum: quod capies tuum efficitur: nec potest tibi pro dominum auferri. ut tenet glo. in l. diuus. de serui. ru. predij. c. ff. de acqu. re. do. l. 2. insti. de rez diu. §. apium. licet glo. in. d. §. singulorum. teneat contrarium et male.

¶ 200
Quid si vulnerasti letaliter feram bestiam: ut apium ceruum: et similia. et eam fugientem persequeris. Rndz idem ubi supra que non propter hoc efficit tua nisi postquam eam ceperis. Et ideo interim alium eam capiens etiam intra laqueum tuum. ut. l. in laqueum. ff. de acqui. re. do. eam acquirit. insti. de rerum diu. §. illud questum. et ff. de acqui. re. do. l. 3. §. illud. Et est ratio: ut dicitur

ter. in dicto. §. illud questum. q. multa accidere potuissent: ne eas cepisses. Nam inspicim⁹ quod euenire pōt: qm̄ res est ad aliqd naturalit^r destinata aliter sec⁹. ut. l. i. ff. de in litē furan. 7 in. l. si idē cā eodē. ff. de iur. om. iud. tñ dicit glo. i. d. §. illud. q. de osuetudine venatorū alit^r seruat. 7 iō stādū est osuetudini. ar. l. q. si nolit. §. q. assi dua. ff. de edil. edī.

¶ **Q**uid si apes vel volucres sint super arborē tuā vel nidi eaz. Rndet idem vbi s. q. sicut dicit^r ter. i. §. apū. insti. de rez diui. apū 7 volucrum natura fera ē: Et iō lz apes vel aues vel nidi eaz osistat sup arborē tuā: non tamē sunt tui: donec eas ceperis. Et ideo interim ali⁹ occupare potest: 7 apes 7 fauos mellis ibi factos 7 aues nidifi cātes supra acqrit: nec tenet tibi furti nec alia actioe. ut. d. §. apū. 7. l. nā lē. §. apū. ff. eo. 7. l. si apes. ff. de furtis sed bñ tenet tibi iniuriā: si aūq̄ ita ret campum tuū: vel ascēderet arborē tuam: phibuisse. ut. d. §. apū. v. plane: q. si tamen capit post phibitio nē: suū efficit. ut s. dictū ē. sec⁹ autem si apes a te possideant: quas tenes in aluearib⁹ reclusas: que vadūt 7 redeunt: vel aues quas similiter possides que vadūt 7 redeūt: q. occupās eas ommitteret furtū. ff. de acq. pos. l. 3. §. aues. 7. l. pomponi⁹. in fi. ff. fami. her. s. examē apū volās ex alueo tuo durat tuū q̄diu nō aufugit aspectū tuū nec ei⁹ psecutio est difficilis. ut. d. §. apū. in his tñ multū attēdit osuetudo ut dicit glo. i. vbo examē. i. d. §. apū. insti. de re. diui.

¶ **Q**uid d^r aialib⁹ naturalit^r ferio: s. ac

cidentalit^r factis mansuetis: ut pauenos: colūbe: apes: cerui: qui habēt cōsuetudinē eūdi^r reuertēdi. Rndz idē vbi s. in. §. pauenoz. q. in istis habet locū regula: que tādū sunt occupantis 7 possidētis: q̄ diu detinet animū 7 osuetudinē reuertēdi. Et postea si unt occupātis. Et ideo cū osuetudo inducat ex duplici actu: ut nōt glo. in l. de quibus. ff. de legl. 7. l. 3. C. de episcopali audī. videt q. si ista aialia nō reuertāt duab⁹ vicib⁹ horis vel diebus cōsuetis: q. deposuerūt aiū 7 cōsuetudinem reuertēdi: 7 postea fiunt occupātis.

¶ **Q**uid de aialib⁹ naturalit^r mansuetis ut gallinis 7 anseribus domesticis. Rndet idē vbi s. §. gallinaz. q. quantūcūq̄ effugiāt aspectū dñi possidēt. 7 alio se trāsserāt: tamen manēt eius 7 nō acgrunt apphēdēti: imo apphēdēs causa lucrādī ea: vl^r oua vel pēnas cōmittit furtum: 7 pōt accusari furti. ut. d. §. gallinaz. 7. ff. de acq. re. do. l. naturalē. §. pauenū. 7. §. gallinaz: vbi nōt glo. q. etiā in vno ouo omittit furtū: lz sit modici pch. 204. **Q**uid de thesauro iuento. Rndz idē vbi s. §. thesauros. q. thesaur⁹ iuēt^r ab aliquo in agro suo: vel in loco religiofo vel sacro efficit iuenientis. 7 sibi totū acquirif: s. inuentus in agro alieno priuato vel publico: vl^r cesari. vel ciuitatis acquirif. p medietate in uentori: 7 p alia medietate dño agrī ut dicit ter. in. d. §. thesauros. 7 glo. i. i. q. 5. si quid inuenisti. 7 glo. in. d. §. thesauros. declarat q. sit iste thesaur⁹: 7 rñdet q. est pecunia ab ignotis dñis vetustiori tēpore abscondita

quis inuenit pecuniam vel aliam rem in via publica: vel alibi: vicias que debet facere preconiari: et in ecclesijs loci illius ubi res inuenta est. et adiacentium denunciarum publice coram populo: que talis res inuenta est. Et si reperiat dominum ei reddat: primo tamen dicat ei circumstantias propter quas certificet: utrumque vere sit dominus is qui petit: aliter forte multi non dominum peterent. ad hoc. ff. de furti. l. falsus. §. qui alienus. Et si non inuenit dominum: potest cum consilio ecclesie ipsam rem retinere: et orat pro eo cuius res est. Et hoc intelligas quando est pauper qui inuenit: aliter pauperibus erogetur. Alioquin si non restitueret iuxta posse fur esset. Et sic intellige illud Hiero. et Greg. i. q. 5. si quid inuenisti. et duobus. c. se. Concordat Seco. in. 4. di. 15. qui addit que interim de tradit publice plene custodienda.

¶ 198
Quero an quis possit prohiberi piscari in fluminibus publicis. et proprietatis: sic pauper et rhenus. Rndz Jo. de pla. l. i. de rez diui. i. §. flumina. q. no. nisi non potest prohiberi quis applicare naues ad portum: et ligare naues ad ripas siue ad arbores exites super ripas. l. tñ ripe et arbores sint publice que ad vsus: siue sint in comuni vsu: tamen proprietatis riparum: et arbores nate in eis sunt eorum: quorum sunt predicta quibus adheret. Et ideo si concurrunt dominus agrum volens incidere arborum existentem in ripa fluminis: et exneus piscator: vel nauta volens ligare nauem ad illam arborum: vel appendere retia sicca preter dominum: que nemi debet ius suum detrabi. ut insti. de his que sunt sui vel alieni iuris. §. 6. et maior.

Sed ubi concurrunt extranei: tunc si vnus pretendit publicam utilitatem: et alius preuatam preterfrendens publicam: sed si uterque pretendit publicam: et uterque preuatam: preterfrendens qui primo occupauit secundum Iacobum butrigarium in. l. riparum. ff. de acqui. re. do. Sed si uterque pariter occupauit: locus est gratificationi vel sortiti: sicut dicit glo. ubi plaustris iucez obuiatibus in arta via dum querit quod plaustrum retrocedere debeat. l. l. §. b. interdictum. ff. ne quid in loco publico.

¶ 199
Quero quod si feris bestijs piscibus et volucris. Rndz idem ubi §. singulorum que que in nullis bonis sunt ratione naturali ratione occupati deediunt. ut deo. §. singulorum. et ideo dicit que licitum est ingredi alienum fundum dum causa occupandi et venandi: sed si dominus preuidet antequam ingrediaris: potest te prohibere ingredi adeo que si postea ingrediaris teneberis iniuriarum: si tamen non obstante prohibitione ingrediaris ad occupandum vel ad venandum: quod capies tuum efficitur: nec potest tibi per dominum auferri. ut tenet glo. in. l. diuus. de serui. ru. predij. e. ff. de acqui. re. do. l. 2. insti. de rez diui. §. aprum. licet glo. in. d. §. singulorum. teneat contrarium et male.

¶ 200
Quid si vulnerasti letaliter feram bestiam: ut aprum ceruum: et similia. et eam fugientem persequeris. Rndz idem ubi supra que non propter hoc efficit tua nisi postquam eam ceperis. Et ideo interim alius eam capiens etiam intra laqueum tuum. ut. l. in laqueum. ff. de acqui. re. do. eam acquirit. insti. de rerum diui. §. illud questum. et ff. de acqui. re. do. l. 3. §. illud. Et est ratio: ut dicitur

ter. in dicto. §. illud quesitum. q. mul-
ta accidere potuissent: ne eaz cepisses
Nam inspicim? quod euenire pōt: qñ
res est ad aliud naturalit̄ destinata
aliter sec?. ut. l. i. ff. de in litē iuran. 7
in. l. si idē cā eodē. ff. de iur. om. iudi.
tñ dicit glo. i. d. §. illud. q. de consuetu-
dine venatorū alit̄ seruaf. 7 iō stādū
est consuetudini. ar. l. q. si nolit. §. g. assi-
dua. ff. de edil. edi.

¶ zoi
Quid si apes vel volucres sint super
arborē tuā vel nidī eaz. Rndet idem
vbi s. q. sicut dicit ter. i. §. apū. insti.
de rez diui. apū 7 volucrum natura
fera ē: Et iō l3 apes vel aues vel nidī
eaz consistāt sup arborē tuā: non tamē
sunt tui: donec eas ceperis. Et ideo
interim alit̄ occupare potest: 7 apes 7
fauos mellis ibi factos 7 aues nidīsi
cātes supra acgrit̄: nec tenet tibi fur-
tū nec alia actiōe. ut. d. §. apū. 7. l. nā
lē. §. apū. ff. eo. 7. l. si apes. ff. de furtis
sed bñ tenet tibi iniuriā: si aūq̄ itra
ret campum tuū: vel ascēderet arbo-
rem tuam: phibuiti. ut. d. §. apū. §.
plane: q. si tamen capit post phibitio-
nē: suū efficit. ut s. dictū ē. sec? autem
si apes a te possideant: quas tenes in
aluearib? reclusas: que vadūt 7 rede-
unt: vel aues quas similiter possides
que vadūt 7 redeūt: q. occupās eas
omitteret furtū. ff. de acq. pos. l. 3. §.
aues. 7. l. pomponi?. in fi. ff. fami. her.
s. examē apū volās ex alueo tuo du-
rat tuū q̄diu nō aufugit aspectū tuū
nec ei? psecutio est difficilis. ut. d. §.
apū. in hīs tñ multū attēdit consuetu-
do ut dicit glo. i. vbo examē. i. d. §.
apū. insti. de re. diui.

¶ zoz
Quid si aialib? naturalit̄ feris: s. ac-

cidentalit̄ factis mansuetis: ut pau-
nes: colūbe: apes: cerui: qui habēt cō-
suetudinē eūdi 7 reuertēdi. Rndz idē
vbi s. in. §. pauonū. q. in istis habet
locū regula: que tādū sunt occupan-
tis 7 possidētis: q̄ diu detinet animū
7 consuetudinē reuertēdi. Et postea si
unt occupātis. Et ideo cū consuetudo
inducat ex duplici actu: ut nōt glo. in
l. de quibus. ff. de legi. 7. l. 3. C. de epi-
scopali audi. videt q. si ista aialia nō
reuertāt duab? vicib? hois vel die-
bus cōsuetis: q. deposuerūt aiuz 7 cō-
suetudinem reuertēdi: 7 postea fiunt
occupātis.

¶ zoz
Quid de aialib? naturalit̄ mansuetis
ut gallinis 7 anseribus domesticis.
Rndet idē vbi s. §. gallinaz. q. quan-
tūcūq; effugiāt conspectū dñi possidēt.
7 alio se trāsserāt: tamen manēt eius
7 nō acgrunt apphēdēt: imo appre-
hendēs causa lucrādī ea: vl' oua vel
pēnas cōmittit furtum: 7 pōt accusa-
ri furti. ut. d. §. gallinaz. 7. ff. de acq.
re. do. l. naturalē. §. pauonū. 7. §. gal-
linaz: vbi nōt glo. q. etiā in vno ouo
omittit furtū: l3 sit modici pch. zo 4.

Quid de thesauro iuento. Rndz idē
vbi s. §. thesauros. q. thesaur? iuēt?
ab aliquo in agro suo: vel in loco re-
ligioso vel sacro efficit iuentis. 7
sibi totū acquirif: s. inuentus in agro
alieno priuato vel publico: vl' cesari.
vel ciuitatis acquirif p medietate in-
uentorū: 7 p alia medietate dño agri
ut dicit ter. in. d. §. thesauros. 7 glo. i.
.i. 4. q. 5. si quid inuenisti. 7 glo. in. d.
§. thesauros. declarat q. sit iste the-
saur?: 7 rñdet q. est pecunia ab igno-
tis dñis vetustiori tēpore abscondita

culus pecunie depositionis memoria
 non extat. 7. ff. de acquir. re. domi. l.
 nunq. §. thesaurus. nam si de eo ex
 taret memoria: vel quia aliquis ab
 scondisset causa lucri: vel metus: vel
 custodie. improprie dicitur thesaurus:
 ideo nihil acquiritur inuentori: sed e
 eius qui abscondit. v. eius heredis: ut
 dicto. §. thesaurus. ff. ad exhibendū.
 7. l. item labeo. ff. familie herc. 7. l. a
 tutore. ff. de rei vindicatione. 7 ideo
 mercenarius laborans in alieno. 7 ca
 su thesaurum inueniens acquirit sibi
 medietatem. ut dicit glosa in dicto
 . §. thesauros in verbo in suo. secus si
 non sit thesaurus: puta q. mercenari
 us in domo alicuius nouiter empta
 inueniet pecuniam in sacculo inuolu
 tam in fenestra: quia tunc cum non
 sit thesaurus non est emptoris nec in
 uentoris: sed est venditoris. ut dicta
 l. a tutore. Et ita consultum fuit flo
 rentie per plures doctores. Et atten
 de q. in suo licitum est dare operam
 inuenire thesaurum: dummodo non
 arte magica: quia tunc esset fisci: sed
 in alieno non sufficit dare operam
 ad thesaurum inueniendum etiam de
 voluntate domini: sed debet esse in
 uentus casu fortuito: ut acquiratur in
 uentori dimidium: aliter si data ope
 ra inuenitur totum acquiratur domi
 no. l. vna. C. de thesauris. libro. io.
 Item nota q. licet lapilli gemme mar
 garite: 7 alia preciosa inuenta in lit
 tore maris acquirantur inuentori. s.
 postq. apprehendit: non ante: tamen
 hoc est intelligendum de lapillis: 7
 gemmis natis: 7 productis in litto
 re maris: secus si reperies gemmam

que cecidisset alicui illinc transeunti
 ut insti. de rerum diuisi. §. item lapilli
 7. §. finali.

¶ 205
¶ Quid de insula nata in mari. Rndz
 idem ut supra q. in nullius bonis est
 7 ideo occupanti conceditur: sed in
 sula nata in medio flumine est com
 nis habentium predia iuxta flumen
 ex vtraq. parte: sed si non in medio:
 sed est proximior alteri parti est com
 munis tantum habentium predia ex
 parte illa. Ager vo a flumine diuiso
 circūdatus remanet eius cuius erat
 primo 7 si flumē mutauit alueum: pri
 mus alueus efficitur eorum: qui circa
 eum predia possident: 7 secundus alue
 us est publicus: qui secundus alueus
 flumie redeunte ad antiquum alueū
 efficitur eorum qui circa eum predia
 possident. Item ager inūdatus aqua
 recedente ager remanet eius cuius
 primo erat. Hoc dicit textus insti.
 de reru diuisi. §. insula. Sed q. ro quo
 mō potest sciri: q. insula nata in flu
 mine sit in medio: vel ad quam par
 tem magis pendeat. Rndet glo. in
 verbo mediam partem. q. hoc sciri
 poterit accepto cordulo i puncto po
 sito in medio inter vtrūq. agrum. Et
 facit ad questionem q. si aliqua villa
 vel domus vel ecclesia sit inter terri
 toria duarum ciuitatum: 7 sit cōten
 tio cuius sit: q. presumatur: 7 iudice
 tur esse illius ciuitatis: 7 iudice
 or. sed si nō appareret cui sit proximi
 or. dicatur pertinere ad ambas: 7 sit
 cōmunis. ut hic. 7. ff. eodem. l. deo. §.
 insula. 7. l. ticie. tertores. ff. de legatis
 primo. secundum Dynum in dicto. §.
 insula.

¶ De restitutiōe

De restōne acquiſitorū in naufragio.
Uid de acquiſitis in naufragio. **206**
Quid de naufragio. **R**ndet Mon. in sū.
 in tractatu restitutionū. q̄
 restituendū est q̄qd de ipso naufra-
 gio inuentū est: siue illud sit acceptum
 de ipso naufragio: siue de mari: siue d̄
 litore. ff. de incen. rui. nau. l. si q̄s ex
 naufragio. Itē vltra restōnez nō ex-
 cusat a peccō mōtali quicūq̄ surripit
 aliqd de naufragio: nisi ea intentione
 recipiat vt restituat ei cui? est: nec ex-
 cusat aliqs aliqua consuetudine: vlt̄ sta-
 tuto vlt̄ p̄cepto: cū hoc sit eorū p̄ceptū
 dñi. 7 vltra hoc est excoīcat⁹: vt in. c.
 excoīcatōi. eē de rapto. 7 hoc ipso fa-
 cto lata snia s̄m Jo. an. 7 An. de bu.
 sed expoliās nō naufragos nauigan-
 tes est excoīcandus. **U**nde eps vlt̄ gli-
 bet platus qui tanti criminis esset p̄-
 ticeps vel consentēs v̄z poni. eē d̄ ac-
 cusa. c. cū dilecti. Laicus v̄o nisi admo-
 nitus satisfecerit v̄z anathematizari:
 7. 24. q. 3. si q̄s de potentib⁹. 7. c. illi.
 q̄ eē de treu. 7 pa. c. innouam⁹. etiāz
 s̄m leges. j. annū in q̄druplū tenet p̄
 annū in simplū. ff. de incen. rui. nau. l. i
 7 hoc nō intelligas de naufragio pi-
 ratico vel saracenicō: vt institutione
 noua frederici ad decus: licz nō sit in
 corpe decretaliū: 7 p̄dicte penes. s̄ d̄ ex-
 poliantib⁹ naufragos h̄nt locum s̄m
 docto. oēs: nō solū q̄n q̄s patiens nau-
 fragiū in mari expoliat: s̄ q̄n nauigat
 etiā palia loca: 7 nō naufragat 7 ex-
 poliat: est excoīcand⁹ nō faciēdo dis-
 ferentiā: siue nauiget p̄ mare: siue per
 alia loca. **207**

**De restōne damni qd̄ culpa opere
 m̄pitia: seu negligētia alijs datum ē**

Restituere etiā tenet ille cuius
 culpa opē imperitia seu ne-
 gligētia vānū datū est: vlt̄ in
 iuriā irrogatā: nec ignorātia excusat
 si scire debuit ex scō suo iniuriā ver-
 sifiter posse d̄tingē vlt̄ factū: vt i. c.
 si. eē de iniur. 7 dam. da. **H**ec culpa
 q̄nq̄ p̄cedit casū: vt i. eo q̄ cisternā fo-
 dit: 7 ipsā aptā dimisit: 7 bos in eā ce-
 cidit: vt in. c. z. de iniur. 7 dam. da. vlt̄
 in mulione q̄ male posuit lapides in
 plauſtro: vlt̄ in rustico q̄ ignē apposu-
 it i stipulā i die vēroso. **E**t ideo talia
 tenet: q̄ q̄ cām damni dat ic. **P**orro
 si oēs diligentiā adhibuit ita q̄ nihil
 omisit de cōtingentib⁹ nō tenet. ff. ad
 l. acquil. l. q̄ occidit. §. in hac. 7. l. q̄ fo-
 ueas. 7. l. idē iur. §. ad mulionē. 7. l.
 si seru⁹. §. si ex plauſtro. 7 eē de iniu-
 rijs. c. si. **Q**ūq̄ culpa sequit̄ factū vt
 in medico q̄ bñ sciuit vlcus: 7 postea
 circa curā negligēs fuit. q̄nq̄ in facto
 vt si medic⁹ imperite secauerit. ff. ad l.
 acquil. l. qua actōe. §. si. 7. l. idē iuris
Et pbant̄ hec tria de eta. 7 q̄li. c. ad
 aures. 7 de homici. c. tua nos. **C**ulpā
 v̄o semp̄ intelligas: sic vt etiā volus
 nomine culpe intelligas: sic aperte in-
 uent̄. ff. ad l. acquil. l. 5. §. iniuria. sed
 nō cōuertit̄ q̄ vbi est culpa sit volus
Qūq̄ tū de culpa nō agit: quia culpa
 vni⁹ cū culpa alteri⁹ cōpensat̄. **A**t v̄o
 q̄n ex vna pte volus cōmittit̄ 7 ex al-
 tera culpa vep̄hendit̄ volus culpe p̄-
 ponderat̄: vñ imputat̄ illi q̄ se tonde-
 ri patit̄ i loco piculoso: vbi consuetudi-
 ne cū pila ludebat̄: vñ nō t̄nt̄ tonfor:
 7 forte nec peussor: nisi data opa illuz
 q̄ radebat̄ peussor: sic itellige. ff. ad l.
 acquil. l. itē si obstetric. §. si. 7. l. item

nulla. 7. l. si ex plagis. §. si. Siliiter nō tenet q̄ putat arborē sup̄ eū locum p̄ quē nō est iter publicū: v̄l̄ p̄uatū: nisi data opa in t̄nscentē ramū iecerit: s̄ si iter erat 7̄ p̄clamauit nō tenet: vt insti. ad. l. acq̄l. §. itē si putator. 7̄ d̄z ita tēpestiue clamare q̄ t̄nscentē p̄t sibi p̄cauere 7̄ cuiusare piculum fm̄ Jo. de pla. d. §. itē si putator. idēq̄ distinguitur i eo q̄ facit foueā cā ceruoz̄ capiendoz̄. ff. ad. l. acq̄l. si putator. 7. l. qui foueas. 50. di. hi q̄ arborē. h̄. Hosti. i. ti. de dāno dato. §. q̄i. v̄s. hic autem culpa 7̄.

¶ 208 Quero quō p̄t exemplificari dānum culpa 7̄tigisse. dic vt in regl. iur. nō ē sine culpa. li. 6. vbi d̄r. Nō est sine culpa q̄ rei q̄ ad eū nō p̄tinet se imiscet. Cōco. l. culpa. ff. de re. iur. 7̄ gl. ponit exēplū in clerico faciēte lapidez̄. 7̄ ceco sagittate: q̄ tenet ex dāno dato. 50. di. clerico etiā. li. 5. q. i. §. vt itaq̄. 7̄ in monacho cirugico. s̄. v̄ homi. c. tua i. r̄iso. Scire enim d̄z q̄d suū n̄ est ad alios p̄tinē. C. v̄n vi. l. c. 3. querebas. Est etiā in culpa ductor aialis cuius ductoris infirmitate v̄l̄ impitia dānū datū est ab aiali: q̄ t̄ns. l. acq̄lia: vt dicit tex. in. §. ipetu. insti. ad. l. acq̄l. Est ḡ i culpa fm̄ Jo. d̄ pla. q̄ ascēdit equū quē nō valet retinē p̄t impotētiam vel imperitā: 7̄ ideo t̄ns si aliq̄e ledat. currēs ḡ sup̄ equū q̄ ei⁹ repētino cursu puella t̄nscentē pemit est i culpa: maxime si currebat p̄ locū phibitū: vt p̄ plateam v̄l̄ in strata publica gentib⁹ plena: 7̄ iō puniē: sec⁹ si i culpa nō fuit: puta vt cū equ⁹ nō b̄n pareret habenis: s̄ p̄ter sessous arbitriū saltib⁹ lasciuiret: 7̄ ipe vt ei⁹ refrena-

ret impetū freno v̄n intulit: equuz̄q̄ calcarib⁹ stimulauit: cūq̄ fracto freno equ⁹ p̄prio reliq̄ arbitrio curreret festinat: mulier ex obliquo infatu lū baitlās obuiauit: in quā equ⁹ inhians: p̄cul abiecto sessore: puez̄ opp̄sit. cū enī nec actus: nec volūate homicidiū p̄petrauit: nec operā daret rei illicite: nō puniet: etiā q̄m̄n⁹ possit diuina officia celebrare. dicit tex. in. c. dilect⁹ fili⁹. d̄ homi. 7. c. significasti. e. ti. vbi d̄r q̄ si sessor sciebat equū vitium 7̄ equū ore durū: 7̄ sic se n̄ sufficere sciret ad ei⁹ retentiōez̄: q̄ t̄ns ē in culpa p̄ tex. in. d. §. ipetu. 7̄ ideo Jo. d̄ platea inducit hoc ad. q. q̄ si birruarū q̄ vadūt ad capiēdū hominē debitorē 7̄ p̄ capturā p̄t eoz̄ imbecillitate 7̄ infirmitate cū nō valet retinē quem alij sani retinuisset: tenet ex culpa: q̄ infirmitas sua alij nō d̄z esse nociua: vt dicit tex. in. d. l. iuris. §. i. siliiter si iudex dimisit alicui custodiā: alicui⁹ captiuū q̄ aufugit eo inuito: t̄ns iudex: q̄ mala electio fuerit in culpa: vt insti. g. mo. re strabi. ob. §. p̄terea. 7̄ insti. man. §. si. s̄ nūqd̄ liberaf iudex exhibēdo ipm̄ familiarē delinquētē. f. qui captiuū dimisit aufugere. vide Bar. in. l. i. §. si. ff. de publi.

¶ 209 Quid de eo q̄ aperuit cisternā loco publico 7̄ nō coopuit eā: 7̄ aial alicuius in eā cecidit: 7̄ mortuū ē. R̄ndet Mon. in sum. in tractatu restōnuz̄: q̄ tenet ad restōney v̄n⁹ aialis v̄iuit: vel ad p̄ciū mortuū: 7̄ mortuū q̄d cecidit in foueā: suū erit: vt dicit tex. in. c. 2. 7̄ eī demitur. 7̄ dam. da. q̄ q̄ cām dāni dat: dānū dēdisse videt. ff. ad. l. cor. d̄ sicca. l. nihil interest. ff. ad. l. acq̄l.

l. qui occidit. §. pe. 7. l. ita vulnerat?
in pn. sec? si fodit i loco puato: vt dic
gl. in. d. c. z. 7. l. g. foueas. ff. ad. l. acqf

¶ Sz pone q? imle? tu? cui for? **¶** zio
te occidisti p?em incēdit domū tuam
mee vicinā: ex q? et? mea obusta ē: q?ro
vtz tu teneas? mibi. **¶** Rndz Spe. i. tū
de iniur. 7. dam. da. §. legf. v. si pone.
Quidā dicit q? sic: cū incendiū culpa
tua factū sit q? guerras hēs p? homi
cidii qd? omisit. ex de iniur. c. si. ff.
so: ma. l. in his. i. rīso. 7. ff. loca. 7. cō
du. l. si merces. §. culpe. ideo videris
cām dāni dedisse. **¶** Uber. dicit q? i nul
lo teneris. nec obstat q? occasioez dā
ni zē. q? illud verū est: nisi aliud medi
um interueniat: sicut h? in pposito in
teruenit. vt. ff. loca. 7. cō. l. g. domum.
Abūt enī vt ea q? pter voluntatē no
strā accidūt zē. q. s. de occidendis.
Nō q? ignorātia aseribit culpe. vt in
st. v. obli. que ex quasi ma. na. in pn.
tam in iudice. vt. s. §. 97. in medi: o.
vt. s. §. 94. in notario. vt. s. §. 89. q?
in quocūq? artifice. vt. s. §. 91. **¶** zii
Quid si heres vendit rem deposita?
vel omodatam defuncto qnā tū igno
rabat omodatam vel deposita? **¶** Rn
det glo. in. e. cum quis: de regu. iuris.
li. 6. q? excusat? sibi enim dicit Cū quis
in ius succedit alterius iustam igno
rantie cām censet habere: 7. ideo non
tenet ad restōnem rei: sed ad estima
tionem rei. vt. ff. depositi. li. i. in fine.
7. l. z.

¶ ziz
Quid de officiali q? negligēs ē in cer
tiorādo seran sui officiales bñ v? male
gerāt offm. **¶** Rndet Jo. de pla. q? tūf
p delicto familie sue comisso p?textu
officij in q? suos pponit officiales: ter.

est in. l. i. ff. ad. l. iul. repetendaz. 7. i. l.
obfuare. §. pficisci. ff. de of. pcon. 7
leg. eos tñ ex libendo liberaf. l. si post
depositū. **¶** C. de assel. Et rō q? v? esse
solicit? 7. velle certiorari an sui officia
ales bñ vel male gerant offm: 7. si ma
le gerūt. puidere aliter de negligē
punif. vt in autl. vt iudi. sine quoquo
suffragio. §. volumus. v. scientibus.
coll. z. zē.

¶ ziz
Quid de officiali qui negligit punire
criminosos. **¶** Rndet Jo. de pla. in. l. p?i
pit. **¶** C. de cano. largi. titu. li. 10. q? v?
puniri eadē pena qua criminosus: naz
iudex q? repertū nō indicat facinus te
gere vt cōscius crimiosa festinat. l. z.
in si. **¶** C. de emer. 7. mer. 7. li. de pua.
car. nam est qdam tacitus cōsensu. l.
placet. de excu. mu. li. 10.

¶ zii
Quid si q? culpabilis negligēs dāni
dedit: puta si ignē nō cohibuit ne ad
domū aliaz vagaret. **¶** Rndet Juno. i
c. sicut vignū. ex de homi. q? tenef. l.
acquil. vt. ff. ad. l. acqf. l. si seru? seruū.
§. si arbustū: si tñ in foro pñali nō v?
q? teneaf ad emēdā dāni: s? tñ pñia ē
ei imponēda d? negligēs: nō d? dāno
satisfaciēdo. ar. l. s. q. z. c. inebriatē rūt

¶ zis
Lex autē ciuilia q? intendit circa cōser
uatiōem patrimoniōz cōstituit q? et?
ad restōnem damni teneret: bñ tñ fa
temur q? si aliquo mō p ignē intende
ret dare damnū q? etiam tūc in foro
pñali dēnaret: 7. idē dico etiā si nō
intēderet si lata espā cēt: vt si ignē p
ñeret i domū plenā stipulaz. **¶** zis
Quid de his q? sūt in mora tradēdi
res quas dare tenēt. **¶** Dic q? si pereūt
tenēt ad restōnez: vt in regu. iur. li.
6. vbi d? Mora sua cuiuslibz ē nocua

Cōcor. ff. de reg. iur. l. in dēnatiōe
§. vnicūq. 7 gl. in. d. c. mora: ponit
exēplū: puta in eo q est i mora soluen
di decimas: q peunt piculo suo: et si
casu fortuito peant. sō. q. i. c. decime.
Idē in cōmodatario v' depositario q
fuit i mora reddēdi rē sibi cōmodata
v' depositā: vt in. c. vnico. de cōmoda
to. 7 in. c. bona fides. d. deposito. Idē
in fure q semp est in mora. C. de fur.
.. l. b' tracto. Circa hanc tñ regulā nō.
fm gl. i. d. c. mora. q ad h' vt q dicat
moroſus requirir q ſciat se debē vel
ſcire debeat. itē q interpellat' fuerit
a die v' ab homie: 7 q habuerit pos
ſibilitatē dandi: h' habes. ff. de re. cre.
l. q te. 7 tūc tenet moroſ' d' casu for
tuito: etiā si eodē mō fuisset res apud
dñm pictura fm Acur. l. 3 Mar. contra.
vt nōf in. d. l. q te. 7 pba. ff. de leg.
in. l. cū res. §. vlti. fortassis enī dñs rei
vendidit: 7 apud aliū pñisset: 7 hoc
tenet Ber. s. d' cōmoda. c. vnico. 7. d. c.
bona fides. Itē nō. q dicit mora sua:
nā in duob' reis debēdi altero inter
pellato: alter liberaf iteritu spēi: s' in
terpellatus tñf. ff. de vsur. l. mora. in
fi. Itē mora fideiuſſoris sibi nocet nō
reo quomin' liberaf iteritu spēi: ſec'
cōtrario. ff. de ver. obl. l. cū fili'. 7. l.
mora. 7 h' q fideiuſſor h' eam a reo:
nō re' a fideiuſſore. Itē nōf q si debi
tor fuit in mora p' soluēdi 7 p' ea cre
ditor i mora recipiēdi: v' eodē q vlti
ma mora nocet. vt. ff. de vsur. l. debi
tor. 7 vide qd nōf de deci. c. cū hoies
de mora aut 7 mltiplici ei' effectū ple
ne nō. ff. de vsur. l. mora.

¶ De restōne fame. ¶ 216
¶ Vero an infamans aliquem

teneat ad restōnez. ¶ Andet Boffi. in
ti. de peni. §. qbus. d. qd de accusato
rib': q obligat ad restōnez. l. vbi p se
ul' p aliū vic cantilenā ul' libellū famo
sum legit. Et i alijs locis qbus sentit
aliū dicto v' facto suo infamatus pu
blice recognoscat erroze suū: 7 dicat
q ē mentit' p os suū. ar. de pur. ca. c.
inter sollicitudies. §. p'cipias. q d' intel
ligas si nō ex tali recognitiōe publica
magis infamat' infamat'. q nō dicat
ego d' tali facto infamauera talē spe
cificādo crimen: s' sic dicat in gñe ego
talē infamauera d' eo de q est inter
vos infamat': bñ scit' qd est illd': ſcia
tis q ego h' tanq' malicioſ' 7 malio
lus inueni: 7 mēdaciū ē qd dixi: non
dicat fallū: s' mēdaciū: q cōm mentem
dicebat. p'rinū infamādo: 7 tñ veruz
p't esse qd dicebat. s' qd si de diuersis
infamat' ē 7 a diuersis: nā ibi necē ē
q specificet. Dic dicerē q ad arbitri
um infamati: vel si grauit' arbitraref
ad arbitriū iudic. d' se purgare. ar.
d' iur. iuran. c. veniēs. 7. c. gntauallis
de ar. c. z. s' 7 ab infamato tñf vena: 7
postulare. ad h'. 14. q. 6. si res. 7. 5. q. i.
qdā. 7. 6. q. 1. deflores. 7. 37. vi. legat
Ric. sō in. 4. di. 15. ar. 5. q. 3. vic q re
stitutio ē ad' iusticie cōmutatiue: ad
obſuādū aut iusti^{a. 12} oēs tenemur. q
libet q tñf ad restōez rei ablate iuste
si restitui p't: 7 si nō p't restitui d' fieri
restō in equalēti si possibile ē. e' ne li.
pen. c. eccl'ia sancte marie. si aut nō p't
reddi equalens tñf ille q vānū intulit
restituere qd p't ad arbitriū boni vi
ri: 7 quāto fama ē res nobilioz: q' pos
sēdies: tanto magis tenet ad restitu
tiōem ille q aliū damnificat iniuste in

fama q̄ ille q̄ dānificat aliū in bonis exteriorib⁹ ceteris parib⁹. **Itē Alex.** de ales in 2° in tractatu de vitio detractōis. s̄ dices cōff. ad impossibile nemo tenet: in ptate aut detrabētis nō est mutare opinione hoiuz malam quā ex detractōe ceperūt. **Rndz** idē q̄ tñf dicē bonū de eo sic dixit maluz illis q̄b⁹ dixit malū: 7 oñdat se deligl̄ se: exq̄ forte mutabit opinio: sic enim exhibuit mēbra iustif̄ fure iniquitati ad iniquitatē: ita tñf exhibē mēbra sua fure iusticie in sanctificatiōez zc. s̄ itez dices: q̄s enīz p̄t scire apud q̄s sit fama denigrata. **Rndz** idē q̄ ap̄ oēs apud q̄s detraxit: 7 alteri^o opinionē leuit quātū in ipso ē: tñf famam restituere vl̄ resarcire. **¶** 217

¶ Quero q̄t modis q̄s dānificet alium in sua fama. **Rndz** idē vt. s̄. q̄ tripli cū. vno^o vez crimē imponēdo nō ser uato ordine 7 modis debet. 7 talis n̄ tñf restituē famā: dīcēdo se falsū dixisse. tenet tñ alleuiare infamiā: dicen do se nō bond mō p̄cessisse: q̄ h̄ ē vez q̄d dixit: 7 tñf ei ad aliquā recōpēsatiōem ad arbitriū boni viri. Alio mō dānificat aliq̄s aliū in fama iuste falsū crimē imponēdo: 7 talis tñf fidelr̄ facē posse suū de reddēdo famā leso 7 tñf dicē se falsū dixisse: etiaz si ex h̄ reddat infamis: q̄ quāuis magis tenet q̄s seruare famā suā q̄ alienam ceteri parib⁹: tñ magi tñf restituē alteri famā iuste q̄ seruare p̄p̄riā famā in iuste: q̄ tñf bonū aie sue p̄ponē bono sue fame. **Tertio^o** dānificat q̄s aliū in iuste in fama indirec̄te falsū crimē sibi imponēdo cū. s̄. negat vez crimen sibi impositū ab alio: 7 talis quāuis peccz

q̄ mentis: tñ postea nō tenet tentione necessaria ad salutē alij restituere famā recognoscēdo crimē sibi impositū vez esse. **Ut** dicūt q̄dam 7 pbabilr̄ q̄ cū alius nō fuauerit iusticia i accu sando vl̄ denunciādo: 7 p̄posuit q̄d coram iudice p̄ponendū nō erat: 7 q̄d pbare nō poterat videt esse p̄maria cā 7 p̄ncipalis infamatiōis sue. alij tñ dicūt q̄ tñf q̄d satis duruz videt: q̄ q̄n crimē sibi impositū ē tale q̄ suspen deref: 7 filij sui exberedarent si istud agnoscerēt publice zc. **Certū** est tñ q̄ tñf penitē de peccō q̄d incurrit mētendo. **Idē** **Seco. in. 4. di. 15. q. 4.** dicit q̄ in gñe p̄t q̄s triplicr̄ alū infamare **Uno^o** falsū crimē imponēdo. **Secdo** mō vez crimē tñ occultū nō fuato ordine iuris. s̄. in publico p̄ponēdo. **3°** verū crimē: s̄ occultū in publico tam sibi impositū negādo: q̄ in h̄ negans notat imponentē de calūnia. **In p̄mo** dico q̄ oportz restituere famā retractando verbū suū vel q̄d sibi impositū. **Et** ita in publico sicut in publico sibi impositū: q̄ alit̄ non seruat iusticiam in reddēdo. **primo** q̄d suum est. **Nō** obstat q̄ magis v̄z zelare famā suā q̄ p̄rimi: s̄ retractādo se infamar̄: q̄ illud est vez ordinate 7 sine detractōe fame p̄rimi quē infamauit i iuste accusando. **In 2°** dico q̄ nō tñf retractare verbū suū q̄d p̄posuit i publico. q̄ hoc faciēdo mētiref: cū sciat hoc q̄d impositū esse uerū: 7 nō tenet mentiri p̄pter quodcūq̄ bonuz reddendū alteri: sed tenet alio mō licito reddere sibi famā: utpote p̄ h̄ verba **Non credatis cū talē esse: male dixi: fatue dixi: 7 licz hec v̄ba sint: tñ fatue**

diri: q; nō fuato iuris ordine: p̄posui
eni in publico qd̄ nō est vez publicū
nō reputeris istū esse malū: bonus est
q; q̄libet p̄sumēdus est bonus: donec
p̄bet contrariū. ex̄ de seru. in ordi. fa.
c. vnico. In tertio mēbro dico filiter:
q; nō tenet retractare negationē suā
qua negauit in publico vez crimē si-
bi impositū: q; nō tñf̄ quicūq; statiz in
iudicio p̄teriri se reū. nō statim iudicū
tñf̄: tñ p̄ q̄dam v̄ba sobria put̄ dictū
est in primo arti. restitue famaz illi
accusanti que indirecte nōuit de calū-
nia dicēdo: nō habeat eū p̄ calūnia-
tore: q; credo q; habuit bonā intentio-
nē p̄ponēdo forte se credidit posse p̄-
bare intentū suū 7 decept̄ fuit. Alex.
v̄o de ales dicit q; sex sunt differētie
detractiōis q̄z q̄s tñf̄ restitue famaz
Pr̄m̄ cū negat bonū qd̄ scim̄ ab aliq̄
factū: sic illi vicebāt. Jo. c. 9. de mira-
culo ceci nati. Da gloriāz deo q; nos
scimus: q; hic hō peccator est: 7 sic ne-
gabāt factū a Christo. Secūda cum
tpe: q; laudādus est aliq; tacem̄: sic
habet vlti. Math. de militib̄ q; no-
uerūt rōnez surrectiōis Christi: 7 ac-
cepta pecūia tacuerūt. Tertia est euz
bonū qd̄ nō p̄t negari puertif̄ dicen-
do mala intentiōe eē factū: sic habet
io. Eccl. Bona 7 mala ouertens insi-
diat: 7 in elect̄ ponit maculā. Quar-
ta cū occultū reuelat eo mō q; nō de-
beret. Eccl. 27. Qui denudat archa-
na amici sui p̄det fidē. Quinta ē malī
augmētatio. Eccl. ii. Ab vna scintilla
augef̄ ignis: 7 a doloso augef̄ sāguis
Sexta ē malī adimentio. Eccl. ii. At-
tende tibi a pestifero fabricat enī ma-
lum 7 ce.

¶ 218

Utz aliq; possit reuelare malū alicu-
ius occultū sine peccō. Rndz idē vbi. 3
q; reuelare malū p̄ximī ex̄ sine 7 cir-
cūstātis ē distinguēdū. Si. n. dicit ei
q; p̄t 7 vult p̄desse 7 ordine q; d̄: 7 q;
sine oz 7 alijs circūstātis ad alterius
correctionē 7 cautelā nocumēti: tunc
bonū ē. si v̄o desint d̄ditōes debite p̄-
qs trahit ad bonū: tūc reuelare malū
p̄ximī malū ē: maxie intētiōe detra-
hēdi: v̄l cū tñf̄ celare sic ē in eo qd̄ su-
it: detectū p̄ p̄fessionē sacramētale: v̄l
qd̄ est tectū p̄ secreti obligationē: nisi
forti⁹ vinculū supueniat. In omnibus
aut̄ his cautela maxia ē adhibenda:
ne reuelet malū: cui nō est reuelandū
v̄l q; ordine v̄l q; mō nō est reuelandū:
7 ita de alijs. P̄ot. n. error v̄l libido
de facili admisceri. 7 p̄ h̄ p̄t patere q;
ex vna qua q; p̄te obiectū ē. Reuelare
.n. malū alteri⁹ rōne detrahēdi: v̄l ex
leuitate: siue impetu cū est occultādū
malū est. 7 fm̄ h̄ intelligit illud Ecc.
17. Denudare amici mysteria ē despe-
ratio aīe infelicio. Itē puer. Qui am-
bulat fraudulēt reuelat archana: q;
aut̄ fidelis est celat amici om̄issū. Re-
uelare tū est in casu bonū sic cū serua-
tur ordo correctionis caritative de q;
Math. 18. si peccauerit in te frat̄ tuus
z̄. Vel cū interuenerit p̄ceptū supio-
ris in his q; p̄tinēt ad suū offm̄ cū aut̄
sit denudatio ei cui d̄ fieri ad caute-
laz nocumēti qd̄ p̄t accidere vt si qs
machinē mortē alicui⁹ vel virginis
defforatiōez: v̄l dicif̄ in decreti. Qui
p̄t deturbare pueros: 7 nō facit ni-
hil aliud est q; fauere impietati eozū.
Nec caret scrupulo societati occulte:
q; manifesto facinori desinit obuiare.

Diri: q; nō fuato iuris ordine: p̄posui
enī in publico qđ nō est vez publicū
nō reputetis istū esse malū: bonus est
q; q̄libet p̄sumēdus est bonus: donec
p̄bes strariū. ex de seru. in ordi. fa.
c. vnico. In tertio mēbro dico siliter:
q; nō tenet retractare negationē suā
qua negauit in publico vez crimē si-
bi impositū: q; nō tñf quicūq; statiz in
iudicio p̄fiteri se reū. nō statī cūidus
tñf: tñ p̄ qđam vba sobria put dētū
est in primo arti. restitūe famaz illi
accusanti quē indirecte nōiuit de calū
nia dicēdo: nō habeat eū p̄ calūnia-
tore: q; credo q; habuit bonā intentio
nē p̄ponēdo forte se credidit posse p̄
bare intentū suū 7 decept⁹ fuit. Alex.
vō de ales dicit q; sex sunt discretie
detractiōis q̄z q̄s tñf restitūe famaz
p̄uā cū negat bonū qđ scim⁹ ab aliq̄
factū: sic illi dicebāt. Jo. c. 9. de mira-
culo ceci nati. Da gloriāz deo q; nos
scimus: q; hic hō peccator est: 7 sic ne-
gabāt factū a Christo. Secūda cum
tpe: q; laudādus est aliq; tacem⁹: sic
habet vlti. Math. de militib⁹ q; no-
uerūt rōnez surrectiōis Christi: 7 ac-
cepta pecūsa tacuerūt. Tertia est cuz
bonū qđ nō p̄t negari puertif dicen-
do mala intentiōe eē factū: sic habet
io. Eccl. Bona 7 mala ouertens insi-
diāz: 7 in electi ponit maculā. Quar-
ta cū occultū reuelat eo mō q; nō de-
beret. Eccl. 27. Qui denudat archa-
na amici sui p̄det fidē. Quita ē malī
augmētatio. Eccl. ii. Ab vna scintilla
auget ignis: 7 a doloso auget sāguis
Sexta ē malī adinuentio. Eccl. ii. At-
tende tibi a pestifero fabricat enī ma-
lum 7 ce.

¶ 218

Utz aliq; possit reuelare malū alicu-
ius occultū sine peccō. Rndz idē vbi. 3
q; reuelare malū p̄ximī ex sine 7 cir-
cūstātis ē distinguēdū. Si. n. dicat ei
q; p̄t 7 vult p̄desse 7 ordine q; d; 7 q;
sine o; 7 aliis circūstātis ad alterius
correctionē 7 cautelā nocumēti: tunc
bonū ē. si vō desint dditiones debite p̄
q; trahit ad bonū: tūc reuelare malū
p̄ximī malū ē: maxie intētiōe detra-
hēdi: vlt cū tñf celare sic ē in eo qđ su-
it: detectū p̄ p̄fessionē sacramētale: vlt
qđ est tēdū p̄ secreti obligationē: nisi
forti⁹ vinculū supueniat. In omnibus
aut̄ his cautela maxia ē adhibenda:
ne reuelet malū: cui nō est reuelandū
vlt q; ordine vlt q; mō nō est reuelandū:
7 ita de alijs. Pōt. n. error vlt libido
de facili admisceri. 7 p̄ h̄ p̄t patere q;
ex vnaqua; pte obiectū ē. Reuelare
n. malū alteri⁹ rōne detrahēdi: vlt ex
leuitate: siue impetu cū est occultādū
malū est. 7 fm h̄ intelligit illud Ecc.
17. Denudare amici mysteria ē despe-
ratio aīe infelicitis. Itē puer. Qui am-
bulat fraudulēnt reuelat archana: q;
aut̄ fidelis est celat amici omīssū. Re-
uelare tū est in casu bonū sic cū serua-
tur ordo correctiōis caritatiue de q;
Math. 18. si peccauerit in te frat tuus
zē. Vel cū interuenerit p̄ceptū supio-
ris in his q; p̄tinēt ad suū offm̄ cū aut̄
sit denudatio ei cui d; fieri ad caute-
laz nocumēti qđ pōt accidere vt si q;
machines mortē alicui⁹ vel virginis
desforatiōez: vñ dicit in decretis. Qui
pōt deturbare puerfos: 7 nō facit ni-
hil aliud est q; fauere impietati eorū.
Nec caret scrupulo societatis occulte:
q; manifesto factoz: desinit obuiare.

Et Aug. Qui desinit obuiare cum possit consentire. Item Leuiti. 5. Si peccauerit anima et audierit vocem iurantis testisque fuerit: qui aut ipse vidit aut conscius est nisi indescauerit portabit iniquitatem suam.

¶ 219 Quero quomodo fiat detractio. Respondet Alsten. in su. li. 2. ti. 15. quod multipliciter quod quicquid fit vobis planis: quicquid vobis artificiosis. id est artificiose excogitatis: siue cantilenis: quicquid nutibus et signis: quicquid etiam in scriptis quod dicitur libelli famosi: ut cuius scribit cartam in iniuriam et infamitatem alteri: et pueri occulte in ecclesia vel in platea vel domo vel in uicinis et lecta aliis infames: et talis mortaliter peccat. Et contra effectores talium libellorum: necnon et contra inuenientes eos et non statim destruunt: sed dolose manifestantes pene grauissime sunt in iustitiam tam secundum leges quam secundum canones ut flagellatio et exco(m)mu(n)icatio secundum canones. 5. q. 5. in altero. 7. c. hi q. 2. si dicit quod fecerit potest accusari et deponi: cuius sit graue peccatum et accusatio dignissimum: et denotatio. 25. di. si quis famosus. In foro autem pueri tunc ad restitutionem danti danti: si tamen aliter sine huiusmodi infamatio non incurrat illud danti tunc etiam ad restitendum fame: si forte aliter est propter huiusmodi infamatum: quod fiet huiusmodi. si ubi publice dicitur vobis vel per cantilenam vel per se vel per alium: vel etiam ubi peccat libellum famosum necnon et in aliis locis ubi intelligitur illud contra quem acta sunt infamatum: hoc est occasione sui dicitur vel facti vel signi publice et simpliciter recognoscat errorem suum: et culpam per se si audeat: vel per alium si non audeat: et pro posse remoueat: vel saltem alieuit infamiam. tunc etiam secum opponere et iniuriam: et humiliter veniam postulare in

propria persona si audeat: vel per alium si non audeat quod per se postulet tacito suo nomine. per bas h. 14. q. 6. si re. 5. q. 1. quidam. **¶** **Hec Ray.** si tamen homo ille qui infamatum ex recognitione erroris sui magis infamaret infamatum non dicat: ego in tali factio in famaueram tale: sed dicat sic: ego infamaueram tale de eo de quo est infamatus: vobis diffamatus: bene scitis quod est illud sciatis quod ego tanquam maliciosus: et malus homo ad inueniendum: et mendacium est quod dicitur: non dicitur dicitur falsum: sed mendacium: quod contra mentem dicebat. primum infamatum: et tamen verum potest esse quod dicebat.

¶ 220 Sed quod si de diuersis infamatum et a diuersis: tunc est necesse quod specificet. Respondet Hosti. quod faciat hoc ad arbitrium infamatum. si si grauis arbitrat ad arbitrium iudicis deberet se purgare. ar. ex de iur. iur. c. veniens. 7. c. gntuallis. 7. ar. c. 2. h. Hosti. Non ergo sanum consilium per dicitur foribus: vel quod aliquis infamatum publice aliquem persuadent et ut tacito nomine eius si infamatus ignorat eum velit quod confiteatur: vadat ad infamatum et arbitrio eius fiat restitutum.

¶ 221 Quero quod si aliquis non imposuit crimen in publico: sed murmurat indiscerete cum alio vel alicubi coram multis narrat tamen non tanquam sibi certum sed sic se audiuisse nunquam tamen restitutum. Respondet Seco. vbi. 5. **Rara fides** ideo: quod multi multa loquuntur. Et ideo dicitur se audiuisse nisi ex modo dicitur ostendat aliquam maiorem certitudinem quam ex eorum relatione non auferat ex natura actus de opinione illorum aliorum fama ista: quod et si illi firmiter accipiat illud de quo est famosus criminis esse leues sunt: quod cito credit leuis est corde. **Eccl. 19.** Verbum quod a scandalo pusillo optet

cauere iux illud **1** au. p. cor. 8. Si p-
rimū scandalizare nō māducabo car-
nes in eternū. Et iō mlti sūt tales pu-
silli leues ad credēdū malū: iō piculo
sū ē corā eis talia audita ex relatu eis
referre: 7 h̄ si fiat aīo ledēdi illū de q̄
est fmo: nō est facile excusare q̄ nō sit
coīū charitatē. 7 p̄ dñs mortale pccm
Si aut faciat corā talib⁹ ex incōside-
ratiōe durū est q̄ exeat gen⁹ peccati
venialis: q̄ lingua in lubrico posita ē.
Et q̄ nō offēdit v̄bo: hic pfect⁹ ē vir
fm Jaco. Cōcor. Land. in. 4. di. 15. qui
dicit: q̄ dicit se aliqd audiuisse de
tali nō tñē restitū: nisi sic dicēdo ille
notā infamie incurrisset: q̄ tunc tenet
se dicē falsū audiuisse: 7 se minus cau-
te locutū fuisse. Cōcor. Astē. in sū. l. f.
5. ti. 29.

Quero an accusatus negās verū cri-
men qd̄ nō p̄t in publico pbari peccz
mortalit. Rndet **Sco.** in. 4. di. 15. q. 4.
videt q̄ sic q̄ mentis mēdacio pni-
cioso reipublice q̄ impedif ab ei⁹ im-
punitiōe iusta 7 nocet accusanti q̄ in-
currit notā de calūniā. Rndeo iuste:
qd̄ iustū ē erequeri ut dī de utro. e. 16
Nō ḡ d̄z respublica oīa mala punire:
s̄ q̄ cum h̄ q̄ sūt puniēda p̄t illa p̄as
iuste punire. Alia aut sūt q̄ corā iudi-
ce reipublice nō p̄nt sufficiēt pbari:
7 iō nō ledit respublica: si diuinū iu-
diciū excedat iudiciū ei⁹: vt illa refer-
uet iudicio diuino sup̄ q̄ nō p̄t esse iu-
stū iudiciū rei publice: q̄ hō videt ea
q̄ patēt: dñs aut̄ intuet cor̄ peccatoz
p̄ cor. 12. Et in h̄ p̄ solutio ar. de p̄i-
dicio reipublice. Et cā dī q̄ est p̄nici-
osus coīū charitatē p̄rimi: q̄ eū accu-
saut̄ dico q̄ nō: s̄ ip̄e est sibi p̄nicios⁹

q̄: nō eo mō p̄ponit q̄ deberet p̄pone-
re: imo dēret nō p̄ponere: 7 iō impu-
tet sibi si qua infamia sequif. q̄ ip̄e est
cā: nō aut̄ ille negās: q̄ defendit inno-
centiā in publico: vbi. s. in publico nō
est nocēs: nec habēdus ē p̄ nocēte: do-
nec fuerit cōiud⁹: s̄ remanet difficul-
tas si peccat mentēdo p̄ se. Durū vī
q̄ glibet accusat⁹ in publico ab vno
stati teneat de necessitate salutis ī pu-
blico d̄fiteri. Et sic statim exponē se
piculo 7 ī iudicio sanguinis: s̄ ei ha-
bēdo oculū nō tñē ad penā: s̄ ad ho-
nestatē: 7 inhonestū non appet q̄ ille
honeste 7 fm rectā rōnē dēat d̄fiteri
corā tali iudicio: q̄ ip̄e plus q̄ quicūq̄
ali⁹ singularis accusans aufert sibi ipsi
famā: q̄ d̄fiteri d̄tra se iudicio cre-
dit. Quid ḡ. vāda est r̄isio iuristarū
nego narrata put narrat⁹: 7 p̄posita
put p̄ponit: 7 qd̄ sine mēdacio p̄nt
dici in p̄posito: q̄ p̄ponit ī publico: 7
vt publica 7 publice p̄bāda sic ea ne-
gare p̄t q̄: si scit ea nō posse pbari ī
publico q̄ si iudex vt geat eū: vt cōsti-
teat p̄positū: vel vt publice neget: re-
spōdere p̄t q̄ ip̄e r̄ndit sufficiēt ad
accusatōem: 7 sic est mod⁹ iurisperi-
tis respōdere: nec ab illa r̄isioe vult
declinare faciet iudex ex accusate: qd̄
iuris est. Cōcor. Land. in. 4. in di. 15.
S; nūqd̄ si neget intēdēs tñ negare
vt p̄positū ē. s. vt publicū sic fac̄ sacer-
dos d̄ sibi d̄fesso dicēs nihil mali scio
istū fecisse: q̄ loquit vt ī publico audi-
uit: audiuit aut̄ eū ī puato Nūqd̄ iste
tenet q̄ sic negauit de ista negatione
penitere. Rndet **Sco.** vbi. s. q. 4. q̄
bonaz̄ mentiū est etiā ibi culpa d̄glece
re vbi c̄lpa nō ē. di. 5. ad ei⁹ 7 titulat

Bre. multo g̃ magis vbi dubitat an sit culpa: 7 qualis culpa bone mētis ē culpā agnosce. 7 iō in tali casu tutum est p̃ talē negatiōe; penitē indistīcte tanq̃ de tali q̃le est: vtp̃ta s̃b tali distīctiōe si mortale ē tanq̃ de mortali si veniale tanq̃ de veniali. ¶ zzz

Utr̃ satisfaciēdū sit detractorib⁹ qb⁹ mōis fieri p̃t: cū dicat Bre. q̃ vocadi s̃b detractores 7 trangle admonēdi eis q̃ satisfaciē oibus modis debem⁹ sciētes q̃ de iudeis veritas dicit Ne forte scādalizem⁹ eos. R̃ndet Alex. 5 ales in. z. in tractatu de vitio detra- ctiois. q̃ satisfactio accipit duobus mōis. Uno⁹ est i remediū pp̃ij peccati. Alio⁹ est i cautelā alieni. Qū est in remediū pp̃ij peccati nō o3 instū satisfaciē peccatorū q̃ detrahit. Qū vō ē in cautelā peccati alieni o3 satisfaciē 7 excidē cām scādali s̃m q̃ scādali est dictū vl̃ factū min⁹ redū p̃bens occa- sioē; ruine. si vō nō oīno pōt s̃trabi occasio i ip̃is detrahētib⁹ faciēdū est s̃m õsiliū euāgelij. dixit. n. dñs dicit sibi: scis q̃ audito h̃ ṽbo scādalizati sūt iudei. S̃mite illos ceci sunt: 7 du- ces cecoz r̃c.

De restōne q̃ vn⁹ p̃ alio tñf. ¶ zzz4

Quero an p̃ teneat ex tra- ctu filij factō cū c̃p̃neo: si est versū in vtilitatē p̃ris. R̃ndz Jo. 5 pla. insti. q̃ cū eo. §. in rē aut. q̃ sic: q̃tū est versū in vtilitatē p̃ris: vñ si totū ē versū in vtilitatē p̃ris: insolidū tñf p̃. si p̃ p̃tē tñf. 7 iō qū cōuertit in rē nēcariam p̃ri: p̃tē tñf. putā si recipit pecuniā mutuo p̃ soluēdo creditori patno vō vl̃ putatiuo: vt. l. z. §. in rē. ff. de in rē ver. vl̃ vt rez p̃ris vel dñi

ruentē reparet: secus si domū exona- uit expen. volūtarijs: q̃ nō d̃t versuz nisi ex mādato dñi fecerit: s̃ p̃ tñf di- mittere auferrī: si sine lesiōe dom⁹ au- ferri possit: vt. d. l. z. §. s̃ si mutua. R̃ndet tñf p̃ si recipit frumētū ad alimonia familie p̃ris vl̃ vestimēta p̃parauit p̃ familia patris vel p̃ se s̃m cōsuetudi- nez p̃ris. s̃m. l. modū quo pat̃ p̃suevit eū induē: vt. d. §. in rē aut. et̃ si illud frumētū emprū 7 repostū in horreū p̃ris corruptū sit: q̃ sufficit q̃ vtiliter emit: vt. d. l. z. §. idē labeo. vl̃ si filius mutua pecuniā accepit p̃ dotā da si- lia sua vl̃ sorore q̃ten⁹ auus p̃ filia vl̃ nepte datur⁹ sit: 7 creditor: h̃ aīo mu- tuauit: vt p̃ris negociū gereret: vt. ff. d̃ in rē ver. l. 7 aīo. §. si. cū. l. se. d̃ hac m̃ vide p̃ eūdē insti. de acti. §. in p̃- sonā. Quid si filius vl̃ fr̃uus decepit cre- ditore: asserēdo se velle vertē in vti- litatē p̃ris vl̃ dñi nec ouertit. R̃ndet idē Jo. q̃ nō tñf p̃ vel dñs et̃ si ser- uus vl̃ filius sic accipiēs fuerit cōsuet⁹ ouertere. ut. ff. d̃ in rē ver. al's q̃ cū eo l. q̃ si fr̃uus. §. s̃ si sic accepit. nec caldi- tas 7 malicia filij vl̃ sui nocē p̃ri vel dñi o3. Quid si mutuauit frumētū p̃ri vel marito: ex quo nutriuit filios vel vxorē: an vxor 7 filij i s̃bidiū teneat q̃ si in eoz vtilitatem versū sit. R̃ndet idē vbi. s̃. q̃ nō. s̃ Bar. 23 cōstrū in. l. cū is. p̃ illū ter. ff. d̃ di. inde. Quid si mutuauit. iō. faliosa. in rē p̃ris cōuer- tendaz 7 ip̃e lusit: deinde reuicit: 7 in rem p̃ris ouertit: an inde mibi teneat p̃ d̃ in rē ver. R̃ndz idē vbi. s̃. q̃ nō. p̃ gl. in. l. anioz. 25. anis filiosa. ff. de mi- no. q̃t̃ ex noua acq̃stioē nō ex mutuo dicat facta versio. p̃ q̃ facit. l. qd̃ ergo

ff. de dona. inter vi. 7 vxo. h. vey: die
Bar. in. d. l. mid. si i alteno ludo ex in
teruallo vicit: sec? si in cōtinēti in eo d
ludo. ar. l. pleriq. ff. d. ritu nup. quero
an p̄ teneat p filio dēnato in iudi
cio ex delicto solue dēnatiōez d̄ sua
legitima. Rndet Jo. insti. d. obli. q̄ ex
q̄si tra. §. fili? q̄ nō. vt est casus l. l.
si dēnām? ff. de noxa. acti. vide etl.
p eundē insti. p q̄s pso. no. acq̄. §. si
li? Sed qd si p̄ s̄sentit in decurlona
tū filij. dic q̄ tñf p eo insolidū d̄ indē
nitate reipublice: 7 etl ip̄ius p̄is he
redes: facta tñ p̄us excusatiōe de ip̄so
filio p̄ncipali d̄bitore. l. i. C. d. decurl.
li. io. Et dicūf decuriōes fm Jo. i. d̄ si
liarū q̄ h̄nt deliberare cuz p̄orib? cu
iuseūq̄ ciuitatis. l. i. ff. de decre. ab or
di. fa. Quid si fil? nō vertit in vtili
tate p̄is: s̄ h̄z peculū ip̄e fil? nunqd
p̄ tñf de peculio. Rndet idē insti. q̄
cū eo. §. p̄terea. q̄ sic. deducto tñ p̄i?
q̄d p̄i debet. l. si dāni. §. peculū. ff.
de pecul. Et hoc intelligit de p̄fecti
cio. s̄lter tñf p̄ ex maleficio filij d̄ pe
culio q̄n peculū est locupletatū p ip̄
sum maleficiū: puta p furtū factū a fi
lio. l. licz. §. ex cā furtiua. ff. d. d̄i. fur.

¶ Quid de mercatorib? 7 alijs **¶** 225
artificib? qui p̄ponūt institores suis
apothecis: an ex eoz d̄tractib? teneat
Rndet idē vbi. s̄. §. institoria. q̄ sic. si
d̄tract? nomie d̄ni facti sūt: 7 maxime
q̄n in eoz vtilitate est versū. vt. l. qui
cūq̄. §. i. 7. z. ff. de instito. 7. l. z. eo. ti.
vñ si scribat in li. q̄ apud mensam sui
d̄ni titius h̄z centū in deposito: tenef
domin? **¶** 226

¶ Quero an d̄ns 7 p̄ teneant ex d̄tra
ctu gesto p̄ fuū 7 fil nū eoz iusu. Rn/

det idē vbi. s̄. §. i. 7. si. q̄ sic. ut. l. i. ff. q̄
iusu. nam p̄ 7 d̄ns videt d̄trahere
cū p̄ aliū d̄trahūt: vt in regula iuris.
q̄ p̄ aliū facit: 7 d̄trahentes s̄lter vi
dent d̄trahē cū p̄ponēte q̄n cōtrahūt
cū p̄positout. l. si institorē. ff. si cer. pe.
Idē in exercitore nauis. l. i. in p̄n. ff. d.
exercito. Idē q̄n versū est i vtilitate

¶ aliq̄z in oz. l. i. i p̄n. ff. d̄ in rē d̄ **¶** 227
Quid de fideiussore: an p̄ncipalis te
neat ei ad restōem ei? q̄d p̄ eo soluit
Rndet Jo. de pla. q̄ sic. insti. de fide
iuf. §. si qs aut. p̄ illū tex. Sed nunqd
fideiussor p̄t solue s̄ponte 7 nō expe
ctare q̄ fiat sibi mādatū. Rndet idēz
vbi. s̄. q̄ sic: put die gl. in. d. §. si quis
aut. nā tñf agnosce bonā fidē. l. idēq̄
§. fideiussores. ff. man. Sed qd si iu
dex p̄ iniuriā aliquē dēnauit an pos
sit agē man. Rndet idē q̄ nō: si nō ap
pellauit. l. si p̄ ea. in. si. C. man. Quēo
an fideiussor possit repetē v̄sas a de
bitore q̄s p̄ eo soluit. Rndet Jo. an
in. q̄. mercuriali. in reglā d̄nū: q̄d qs
sua clpa s̄ctit. l. i. §. p̄ cui? itelligē d̄nī
Lau. ponit plures d̄clones extractas
ex Jo. an. d̄nī d̄clō. nō repetit a de
bitore fideiussor vsuras q̄s soluit cre
ditor: nec aliud indebite solutū si ob
ligatiōem fideiussoris debitor: ignora
ut. l. si qs. ff. d̄ neg. ge. Secūda nō re
petit fideiussor a debitore sciēte 7 cō
tradiciēte v̄sas suo solutas creditori
nec etl sortē vl̄ geqd aliud vtilit im
pensū ē. ff. man. l. si p̄ te. 7. l. si remune
rādi. §. si passus. C. de neg. ge. l. si. pl?
ē enī d̄tradice q̄ nō s̄sentire: vt i. c. si
cut tuis. d̄ symo. 7 i. c. petr? d̄ homi
fatu? enī fuit in gerēdo negocia debi
toris eo inuito. Tertia d̄clō si repetit

a debitore sciēte et patiēte: s̄ nō mādate obligatiōez fideiussor: vs̄as: vel in debitū solutas v̄l solutū creditori: q̄ sibi imputet in h̄: quia se obtulit ad soluedū in debitū. ar. c. bona fides de depōsi. 7. ff. e. l. i. Repetet tñ forte et debitū qd̄ soluit. C. man. l. fideiussor 7. ff. man. l. si remunerādi. §. si passus

Quarta dēlo. non repetit a debitore sciēte et patiēte: et mādate ip̄m obligari tñ p̄ forte fideiussor: solues vs̄uras: tū q̄ fines mādati excessit: vt. ff. man. l. diligēt. tū q̄ ad illas obligatus nō erat. vt. ff. de fideiuss. l. fideiussor. 7. C. e. l. 7. fideiussor. Quia dēlo. nō repetit fideiussor: vs̄uras a debitore sciēte et mādate ip̄m in oēm causāz v̄l simplr obligari: siue fideiubē gñali. q̄ in gñali mādato nō includit q̄ se obliget ad in debitū. f. ad vs̄uras d̄ q̄ etiā in speali verisil̄it nō mādasset. ff. d̄ d̄i. inde. l. si peure. 7. c. si. de of. vica. li. 6. 7. c. in gñali. de reg. iur. li. 6.

Sexta dēlo. nō repetit a debitore sciēte et mādate p̄ vs̄ur̄ fideiuberi ip̄e fideiussor: solues vs̄uras si nō iurauit creditori: v̄l interfuisz̄ debitoris p̄ pignora data v̄l aliā cām: et h̄ in foro iudiciali: s̄ i foro d̄scie s̄m theologos tñq̄ debitor fideiussorē fuare indēnē.

Septima cōdēlo. q̄ repetit fideiussor: vs̄as a debitore sciēte et mādate ip̄m p̄ vs̄uris s̄b noīe fortis inclusis: vt est mōus obligari siue fideiubē qñ iuste credē potuit illas esse de forte: puta q̄ mutuabat creditori. io. ducatos: et dixit in instr̄o de. 20. p̄ qd̄ fideiussor se obligauit qñ iuste credē potuit illos esse de forte. ex̄ de p̄sump. c. q̄ verisil̄it. ff. d̄ p̄ba. l. cū de in debito. 7. sic

intelligit Jo. an. decretalē 2^a. de fideiussoribz̄. **Q̄tana** dēlo. q̄ fideiussor repetit vs̄uras solutas a debitore sciēte et mādate nomiatim p̄ vs̄uris si deiuberi si iurauit illas solue. Et h̄ ē cōis opi. q̄ rōne iuramētū nō p̄t fideiussor recipi cōiū creditorē vs̄as petentē. vt in. c. debitores. de iur. iurā. l. 3. qdā dicūt h̄ verū si nō potuit petē absolutiōez a iuramēto p̄ decretalē p̄mā d̄ iur. iurā. 7. ita sentit Hosti. in sum. de fideiuss. §. ad qd̄ fideiussor. 7. Spe. i. tl. d̄ fideiuss. §. i. v. §. qd̄ de fideiussore. Alij dixerūt q̄ neutro casu a debitore repetit: l. 3. tñ a creditore cui soluit: s̄ p̄mā approbat Jo. an. respōdens ad 2^a. q̄ l. 3. fideiussor teneat ex t̄p̄e: nō tñ ē iure exp̄ssū q̄ teneat agē

Itē fideiussor p̄t omittēre exceptiōez inhonestā ex p̄sona sua. ff. man. l. idem. §. gñaliter: et h̄i facit vt. ff. e. l. gntus muti: als̄ incipit s̄b vs̄ur̄. Ubi d̄f q̄ h̄i facit fideiussor: parēs pudorū suo soluēdo vs̄as q̄s p̄misit: l. 3. in stip̄one non venerit et illas repetit. Si ḡ p̄t omittē exceptiōez mltomaḡ actiōez si talis exceptiō ḡuaret opiniōē suā posset enī a vulgaribz̄ d̄ fidei fractiōe notari de iur. iurā. c. tua. q̄ sibi nō expedit: vt als̄ cū ip̄e indiguerit iueniat creditores. **Itē** ḡ fideiussor opiniōez soluēdi v̄l absolutiōez petēdi a iuramēto. Ad 3^a. opiniōez: **R̄ndet** sil̄it: q̄ h̄z̄ opiniōē licite repetēdi a debitore ex quo licite soluit forte enī ex craf̄ litē cū creditore qd̄ ē d̄mēdabile. d̄ ver. sig. c. 2. li. 6. ff. de ali. iudi. l. itē si. Et sic h̄i cōcordat Jo. an. l. quintus mutius: que videbatur obstare. **P̄t** terea nihil p̄cipūū haberet fideiussor:

ff. de dona. inter vl. 7 vro. h. vez: dic
Bar. in. d. l. mior. si i alteno ludo ex in
teruallo vicit: fec? si incotinēti in eo b
ludo. ar. l. pleriq. ff. de ritu nup. quero
an p? teneat p filio dēnato in iudi
cio ex delicto solue dēnatioēz b sua
legitima. Rndet Jo. insti. d. obli. q. ex
qñ tra. §. fili? q. nō. vt. est casus i. l.
si dēnām? ff. de nora. act. vide et
p eundē insti. p. q. s. pso. no. acq. §. si
li? Sed qd si p? sēntit in decurlona
tū filij. dic q. tñf. p eo insolidū b indē
nitare reipublice: 7 et ipsius p?is be
redes: facta tñ p?us exculatioē de ipso
filio pncipali dbitore. l. i. C. d. decurl.
li. io. Et dicūf decuriōes fm Jo. i. dñ
liarj q. hnt deliberare cuz porib? cu
inscūq. ciuitatis. l. i. ff. de decre. ab or
di. fa. Quid si fil? nō vertit in vtili
tate p?is: s. bz peculū ipse fil? nunqd
p? tñf. de peculio. Rndet idē insti. q.
cū eo. §. p?erea. q. sic. deducto tñ pu?
qd p?i debet. l. si dāni. §. peculū. ff.
de pecul. Et hoc intelligit de pfecti
cio. sicut tñf. p? ex maleficio filij d pe
culio qñ peculū est locupletatū p ip
sum maleficiū: puta p furtū factū a fi
lio. l. licz. §. ex eā furtiua. ff. d. di. fur.

¶ Quid de mercatorib? 7 alijs **¶** 225
artificib? qui pponūt institores suis
apothecis: an ex eoz traditib? teneat
Rndet idē vbi. s. §. institoria. q. sic. si
tradit? nomie dñi facti sūt: 7 maxime
qñ in eoz vtilitatē est versū. vt. l. qui
cūq. §. i. 7. z. ff. de instito. 7. l. 3. eo. ti.
vñ si scribat in li. q. apud mensam sui
dñi titius bz centū in deposito: tenef
domin?.

¶ 226
Quero an dñs 7 p? teneant ex tra
ctu gesto p suū 7 filij eoz iussu. Rn-

det idē vbi. s. §. i. 7. fi. q. sic. ut. l. i. ff. q.
iussu. nam p? 7 dñs vident? strabere
cū p aliū strabūt: vt in regula iurio.
q. p aliū facit: 7 strabentes sicut vi
dent? strabē cū pponēte qñ cōtrahūt
cū ppositout. l. si institorē. ff. si cer. pe.
Idē in exercitore nauis. l. i. in pñ. ff. d.
exercito. Idē qñ versū est i vtilitatē

¶ 227
Quid de fideiussore: an pncipalis te
neat ei ad restōem ei? qd. p eo soluit
Rndet Jo. de pla. q. sic. insti. de fide
iuss. §. si qs aut. p illū tex. Sed nunqd
fideiussor p? solue sponte 7 nō expe
ctare q. fiat sibi mādatū. Rndet idēz
vbi. s. q. sic. put. dic. gl. in. d. §. si quis
aut. nā tñf. agnosce bonā fidē. l. idēq.
§. fideiussores. ff. man. Sed qd si in
dex p iniuriā aliqūē dēnauit an pos
sit agē man. Rndet idē q. nō: si nō ap
pellauit. l. si p ea. in. fi. C. man. Quēo
an fideiussor possit repetē vfas a de
bitore qs p eo soluit. Rndet Jo. an
in. q. mercuriali. in reglā dānū: qd qs
sua cōpa sēt. li. 6. p cui? itelligē dñs
Lau. ponit plures dēlones extractas
ex Jo. an. pñ? dēlo. nō repetit a de
bitore fideiussor: vsuras qs soluit cre
ditor: nec aliud indebite solutū si ob
ligatiōem fideiussoris debitor ignora
uit. l. si qs. ff. d. neg. ge. Secūda nō re
petit fideiussor a debitorē sciēte. 7 cō
tradiciēte vfas suo solutas creditorū
nec etj sortē vl? qe qd aliud vtilit? im
pensū ē. ff. man. l. si p te. 7. l. si remune
rādi. §. si passus. C. de neg. ge. l. si. pl?
ē eni tradicē q. nō sēntire: vt i. c. si
cut tuis. d. symo. 7 i. c. petr? d. homi
fatu? eni fuit in gerēdo negocia debi
toris eo inuito. Tertia dēlo nō repetit

a debitore sciēte et patiēte: si nō mandāte obligatiōez fideiussor: vřas: vel in debitū solutas vř solutū creditori: q: sibi imputet in h: quia se obtulit ad soluedū in debitū. ar. c. bona fides de depōsi. 7. ff. e. l. i. Repetet tñ fortez 7 debitū qđ soluit. C. man. l. fideiussō 7. ff. man. l. si remunerādi. §. si passus

Quarta dēlo. non repetit a debitore sciēte 7 patiēte: 7 mandāte ipm obligari tñ p forte fideiussor: solutōez vsuras: tñ q: fines mandati excessit: vt. ff. man. l. diligēt. tñ q: ad illas obligatus nō erat. vt. ff. de fideiuss. l. fideiussor. 7. C. e. l. 7 fideiussor. **Quinta** dēlo. nō repetit fideiussor: vsuras a debitore sciēte 7 mandāte ipm in oēm causā vř simplr obligari: siue fideiubē gñali: q: in gñali mandato nō includit q: se obliget ad in debitū. s. ad vsuras vř qđ etiā in spēali verisimilit nō mādasset. ff. d. di. inde. l. si pcur. 7. c. fi. de of. vica. li. 6. 7. c. in gñali. de reg. iur. li. 6.

Sexta dēlo. nō repetit a debitore sciēte 7 mandāte p vsurj fideiuberi ipse fideiussor: solutōez vsuras si nō iurauit creditori vř interfussj debitoris pē pignora data vř aliā cām: 7 h in foro iudiciali: s i foro dēcie s m theologos tñ debitor: fideiussorē suare indēc.

Septima cōelo. q. repetit fideiussor: vřas a debitore sciēte 7 mandāte ipm p vsuris s b noie fortis inclusis: vt est moris obligari siue fideiubē qñ iuste credē potuit illas esse de forte: puta q: mutuabat creditor. 10. ducatos: 7 dixit in instrō de. zo. p qb? fideiussor se obligauit qñ iuste credē potuit illos esse de forte. c. de psump. c. q: verisimilit. ff. d. pba. l. cū de in debito. 7 sic

intelligit Jo. an. decretalē 2^a. de fideiussorib?. **Octaua** dēlo. q. fideiussō repetit vsuras solutas a debitore sciēte 7 mandāte nominatim p vsuris fideiuberi si iurauit illas solue. Et h ē cōis opi. q: rōne iuramētū nō p̄t fideiussor: recipere cōi creditorē vřas petentē. vt in. c. debitores. de iur. iurā. l. qdā dicūt h verū si nō potuit petē absolutiōez a iuramēto p decretalē p̄mā d iur. iurā. 7 ita sentit Hosti. in sum. de fideiuss. §. ad qđ fideiussor. 7 Spe. i. tl. d. fideiuss. §. i. v. s. qđ de fideiussore. Alij dixerūt q neutro casu a debitore repetit: l. tñ a creditore cui soluit: s p̄mā approbat Jo. an. respōdens ad 2^a. q. l. fideiussor: teneat ex tēpe: nō tñ ē iure exp̄ssū q: teneat agē

Itē fideiussor: p̄t omittēre exceptiōez imbonestā ex p̄sona sua. ff. man. l. idem. §. gñaliter: 7 bñ facit vt. ff. e. l. gntus muti?: als incipit s b vsurj. **Ubi** vř q bñ facit fideiussor: parēns pudorū suo soluedo vřas q̄s p̄misit: l. in stip̄one non venerit 7 illas repetit. **Si** ḡ pōt omittē exceptiōez mltomag actiōez si talis exceptiō ḡaret opiniōē suā posset enī a vulgarib? d fidei fractiōe notari de iur. iurā. c. tua. q: sibi nō ex pedit: vt als cū ipse indiguerit iueniat creditores. **H**z q̄ fideiussor: opiniōez soluedi vř absolutiōez petēdi a iuramēto. Ad 3^a. opiniōez **R**ndet silē: q: hz opiniōē licite repetēdi a debitore ex quo licite soluit forte enī ex tēpe litē cū creditore qđ ē mēdabile. d. ver. sig. c. z. li. 6. ff. de ali. iudi. l. itē si. Et sic bñ cōcordat Jo. an. l. quintus mutius: que videbatur obstarē. **D**re terca nihil p̄cipuū haberet fideiussor:

g sine culpa soluit ad illū q̄ fuit in culpa. **Nonā** conelō repetit a debitore sciēte ⁊ mādāte noīatim p̄ vsur) fide iuberi ip̄e fideiussor vsuras creditōri solutas: et) si nō iurauit creditōri illas solue: s̄ ip̄i fideiussori debitor in demnitate iurauit: v̄l etiā si dictaz in dēnitatē nō iurauit: dūmō als p̄pter pignora data v̄l aliā cāz debitorū fu erit expediēs vsural solui: vt. ff. man. l. si qs p̄ co. ⁊ sic legit **Hosti.** decreta lē puenit: de fideiuf. **Decima** delio. q̄ omī casu q̄ p̄t ad debitore fideiussor vsuras repetē d̄z intelligi si nō interuenit fraus p̄sone ad p̄sonaz. s. p̄sone se cōstituētis fideiussorē: ut facit q̄nq; vn̄ vsurari? vt alter lucref: vt nō. d̄ p̄uil. e. quāto. ⁊ in. c. significāte. d̄ pig. per **Jo. an.** **Undecima** cōelō. q̄ omni cāu q̄ fideiussor a debitore vsuras re petere nequit illas repetet a credito re cui soluit. ff. man. l. si fideiussor. §. in omib? fm **Jo. an.**

¶ 228
Quid de illo q̄ eximit: v̄l co: palit̄ s̄b trahit v̄l arripit v̄l alio mō fugē facē debitorē detētū tā p̄ debito fisco q̄ p̄uati. **Rndz** **Jo. b. pla.** in. l. quotiēs. d̄ exact. tribu. li. io. q̄ tñf illō totū qd̄ il le dēbat fisco vel puato. vt dicit tex. in. d. l. quotiēs.

¶ 229
Quid de occultatē officialē tpe fin dicatus vel eius officialis. **Rndz** idē vbi. s̄. q̄ tñf in q̄ druplū fm **Bal. l. z. ⁊ Bar. C. de allef.**

¶ 230
Quero utrū vxor teneat si maritus male admistret officiū publicū. die q̄ nō. tex. ē in. l. vxorē. **C. de decur.** li. io nā regula est q̄ vxor nō teneat p̄ marito. l. ob maritor. **C. ne vxor. p̄ ma. ⁊ cōuerso: marit? non tñf p̄ vxore.**

nisi q̄n nutrix secūdo nupsit nō reddi t a rone: nec puiso pupillo de tutore. l. z. **C. in qui. cau. pig. ta. cō.** **¶ 231**
Quid de vxore que fecit furtum ante matrimoniu: vel etiā post per se vel cum viro. **Et** quid si vir solus furatus est aliquid ⁊ vxor participa uit cōsentiendo vel cōmedendo volū tarie vel inuite: nūquid licebit vxori de rebus cōmunib? sibi ⁊ viro satisfacē eo inuito damnificato. **Rndet** **Mo. nal.** in sum. in tractatu restitutionū. in verbo restitutio furti facienda est. q̄ vbi d̄ cōsuetudine regiōis vir ⁊ vxor cōmunicant sibi debita ⁊ credita ex cō tractu v̄l maleficio: si res furtiua quā mulier subripuit ante matrimoniu v̄l post matrimoniu sola vel cum viro: vel quia vir solus subripuit ante ma trimoniu vel post: ⁊ stat ad huc in eorum potestate. dicēdum q̄ potest il lam rem restituere v̄ro dño eius cō tradicēte marito. **Si** autē cōsumpta est: vel si vir solus furatus est: ⁊ si mulier participauit cōsentiedo vel cōmedendo spontanea vel inuita p̄t vxor si vir nō cōtradicat negocium mariti gerendo ⁊ seipam liberādo estimati onē rei cōsumpte restituere v̄ro dño latenter de cōibus bonis: si aliter non potest: nec erit furtū: q̄ non est frau dulenta cōtractio nec animo lucrifa cendi: phibente autem uiro non est faciēda huiusmōi restō fm quosdaz cum ipa non habeat rerū administrati onem de rebus cōmunibus s̄ mari tus: si tñ in hoc casu faceret restōnem de reb? cōmunib? bona fide latenter non est dicēdum q̄ esset ei penitētia iniungenda quasi pro mortali aut q̄

peccaret mortalit. i. q. 6. c. si. ¶ 222

Quero an notarij conscientes instra
vsuraria teneant ad restōem. ¶ Andet
Alex. d. alexan. q. cartarij q. solū stāt
p. illis q. volūt recipere mutuum ab
vsurario nō tenent: q. vō p. parte 7 lu-
cro vsurarij tenent. si tñ sic fecerit coopati
ad h. q. absq. eoz coopatiōe illa vsu-
raria pstatio nō eēt facta: inter p̄cipu-
os aut coopatores censendi sūt p̄nci-
pes q. in fauore vsurarioz cogūt red-
di vsuras: aut ex quoz indebito fa-
uore potenti vsuras exercēt. Nota-
rij vō q. scient faciūt cartas de debi-
to vsurarū: ac si sit debitū legitimū 7
absq. vsura tenent reddere vsuram
acceptā q. eoz instim est efficacit̄ co-
operatiū ad h. vt vsurio soluat vsu-
ra. Si vō in nota vlt̄ in instrō facto ē
expressa mentio de vsura: tūc nō tene-
tur: q. tunc nō cooperat̄ nisi vbi esset
cōsuetudo p. talia instra cogere debi-
tores ad soluēdas vsuras vsurarijs
Cōcor. Virar. obdoneū. vide Archi.
in. c. si qs obligat. i. q. 4. 7 in. c. sic
nō suo. 46. di. Et Jo. de lig. in. c. sup
eo. de vsur.

¶ 223
Quid si filia dotet i fraudē creditoz
¶ Andet Jo. de pla. insti. de actio. §.
rursus. q. talis dos reuocat a credi-
tozib: 7 gener tenet eis ad restōnem
ff. que in frau. credi. l. si. §. i. C. eod.
l. 2.

¶ 224
Quid de viro q. accepit filiā rapto-
ris vlt̄ vsurarij in vxore. vide. s. §. 65
¶ 225
Quid d. sepeliētib: vsurari. ¶ 225
os. vide in vbo exco. 2. 7. §. iz.

¶ 226
Quid de mistris vsurarioz ¶ 226
¶ Andet Virar. obdoneū. q. si absq. oi
inductiōe tradūt eoz pecuniā ad vsu-

raz: nec postmodū coactiue exigūt eā
nō tenent fm quosdā restituere: nisi so-
lū illa q. sibi de vsuris retinuisset. Illi
vō q. p. iudicia 7 litigia coactiua eas
exigūt tenent: q. isti efficacit̄ coopan-
tur: 7 p̄mi sūt soluz quasi vasa inter-
media ita q. absq. ipis ille vsure fie-
rent 7 varent. Quidā tñ distinguūt
de ministris: q. qdam sūt ad vtilitatē
officij vsurarij destinati: ita q. apud
eos residet quasi p̄ncipalis auctoritat̄
dñi sui: 7 istos dicūt teneri. Quidam
vō sunt ad solū actualē 7 manualet
tributiōem mancipati: ita q. ipsi nō ta-
rant p̄cium vsurarū: nec cū eis tra-
hibit pactū de vsura: quāuis ipis p̄sen-
tibus 7 pecuniā tradētib: fiat. Et ta-
les nō tenent restituere p̄pter causā
p̄dictam licet mortalit̄ peccent. vide i
verbo vsura.

¶ 227
Quid de pcuratore tutore 7 cura-
tore. ¶ Andet Hosti. in sū. in ti. d. vsu.
§. si. in fi. 7 Hof. e. ti. §. itē qd si qs.
7 Archid. in. c. sic nō suo. 7 Anto. de
bu. in. c. michael. ex de vsur. 7 ita di-
cit Lau. de pinu. in practica seruari.
Et dicunt omnes p̄dicti doctores q.
solum tenent in sbidūm ad restōnez
vsuraz quas exto:serūt. i. qñ p̄ncipa-
lis nō ē soluēdo: als nō: Inno vō i. d.
c. michael. distincte tenet q. tenentur
Monal. vō dicit q. tenent qñ p̄ncipa-
lis nō est soluēdo: vlt̄ nō vult solue-
re. vide. j. de vsur.

De restōne edificantiū in solo suo
cum damno vicini. ¶ 228

¶ 228
Quid de his q. edificant i so-
lo suo cū damno vicini puta
q. p̄cidit venas putei vicini
que transeunt per domuz edificantis

vel alteri⁹ tollit edificia: vel obfuscat
luminib⁹ vicini domū. **R**ndet glo. in
regu. iur. li. 6. **L**ocupletari nō v³ ali-
quis cum alteri⁹ iniuria vel factura:
dici solet cū facio aliquid in meo ex quo
alij noceat aut imito: puta trabem in
alienū parietem: et tūc nō licet. vt. ff. si
ser. vendi. l. si testatit. 7. l. altius. **C.**
de seruit. vbi dicit. in pariete vō tuo
si fenestram vi v³ clam fecisse quince-
tur q³ sumptib⁹ suis: op⁹ tollere et in-
tegrū parietem restituere compellit: et
loquitur de eo q³ fenestrā facit in parie-
te vicini: vt. l. i. patres. **C.** de ser. ru.
p³ di. dicit q³ p³mittit q³ aquas ducere
de flumīe publico: ita demū si sine al-
terius iniuria illud fiat. 7. ff. de serui.
v³ ba. p. l. si fistulā. aut nō immitto nec
opus facio in alienū: s³ in meo. et tunc
aut id volo facio vt noceam alteri: et
tūc phibeo. ff. d³ aqua plu. ar. l. i. aut
nō facio volo: sed solum eo p³posito:
vt mihi p³fit: s³ per illud alteri noceat
et tūc nō phibeo. vt. ff. de aqua plu.
ar. l. i. §. idēq³. vbi dicit deniq³ mar-
cellus ait cū eo q³ in fūdo suo fodiens
vicinū fontē auertit nihil posse agit: si
nō aīo nocēdi vicino: s³ suū ag³ meli-
orē faciēdi id facit. Nā q³ p³ eleuare
edificiū suū vsq³ ad celū. vū in. d. l. al-
tius dicit. **A**lti⁹ q³dem tollere edificia
si dom⁹ seruitutē nō debeat domus
eius minie phibet. **C**ōcor. etiā gl. in
c. cum ecclia v³ luterana. de elect. in v³
bo iniuriar. 7. in. c. nisi sp³ialis. de au-
d³oritate et vsu palij que dicit q³ q³
pōt vti iure suo: etiā si alteri noceat
dūm nō faciat animo nocēdi: s³ q³
aliquis sibi non p³dest: et alteri nocet
nō debz quis audiri. l. in fundo. ff. de

rei ven. vide. §. §. 124.

Q De restōne edificantiū in alieno so-
lo de sua materia: et alijs multis
casibus.

229

Quid si alijs edificat in alie-
no solo de sua mā an domi-
nus terre teneat ad restōnē
edificij: vel edificat in suo de aliena
mā an teneat ad restōez māe. **R**ndet
idē Jo. de pla. insti. de re. diu. §. cu³
i suo. p. tex. 7. gl. ibi. q³ aut q³ edificat
in suo solo de aliena mā: et h³ locum
q³ dicit in. d. §. cum in suo. q³ efficit
d³ns edificij: cum edificij cedat solo:
non autē efficit d³ns materie. s. tigno-
rū et lapidum: imo remanet d³ns qui
p³mo erat: sed licet remaneat d³ns: nō
tamē potest vendicare materiā puta
tignū. s. suam trabem positam in edi-
ficio. etiam si edificans vellet tignum
eximere et sibi restituere: et hec est rō
s. ne edificij deforme ruina: vt. d. §.
cum in suo: et l. 2. **C.** de edi. p³ua. et l. p³
les puincie inscripti inspectis. ff. de
of. p³si. sed edificas teneat ei ad estima-
tionē tigni. vt. ff. de tigno iniun. l. i. s³
si fecit scienter et mala fide teneat fur-
ti: non tamē teneat eximere sed estima-
tionē p³stare quātum d³ns tigni iura-
uerit: vel si velit d³ns expectare donec
edificium ruat: poterit postea suam
materiam vendicare: si eius estimati-
onem non fuerit cōsecutus. **E**t sumif
hic tignum pro omni materia ex qua
fit edificium: vt cōprehendit trabes
domus et vinee ex q³bus fiūt p³gula-
ta et tegule dom⁹. l. i. ff. de tigno iniū-
cto. **A**t quis edificat in alieno solo v³
sua materia et h³ locum. §. ex diuerso
insti. de re. diu. quia domus etiam

edificiū efficiē eius cuius est solū: sicut in pcedenti casu: sed dñū materię p dit edificans: 7 ideo dirrupto edificio nō potest mām vendicare: s̄ si edificans est in possessione edificij: 7 dñs soli petit solum 7 edificiū: si edificans fuit otinue male fidei nullam h̄z exceptiōem nec remediū ad aliq̄ sibi retinendū: quia est in culpa sciēt̄ edificando in solo alieno ideo donare videt̄. Si autem fuit otinue bone fidei sibi cōsulit ope retentiōis p̄ exceptiōnem doli: vt nō teneat restituē edificium: nisi dñs soluat sibi p̄cium materię 7 mercedem magistror̄. Si autē fuit a p̄ncipio bone fidei 7 tpe edificij male fidei: tunc eligit quedam media via: vt dicit glo. in. d. §. ex diuer. so. l. q. possit tollere edificij sine dispendio dñi soli. vt. l. iulianus scribit si in alienam. ff. de rei ven. Aut q̄s edificat de aliena materia in alieno solo: 7 habet locum. l. z. d. rei ven. 7 siliter dñs soli efficiē dñs edificij: sed nō materię: ideo dirrupto edificio mā eius reuertit ad p̄zem dñi siue bona fide siue mala edificij fuerit cōstructū vt. d. l. z. Sed interim p̄t agere cōt̄ dñm soli ad instar tigni iniūcti: 7 et cōtra edificantem. i. mā alienam s̄b ripientem mala fide: 7 vno soluente alter liberat sic in tigno dicif. insti. d. re. diui. §. cū in suo.

¶ 240
Quid si q̄s plantet plantam in alieno solo. Rndet idē vbi. s̄. §. si titius. q. si ue q̄s plantet alienam plantā in suo: siue suam in alieno: planta efficiē dñi: postq̄ egit radices non ante: 7 ideo nō teneat ad restōnem arboris. Item arbor mea que est in campo meo vel

in cōfinio campi mei si agit radicem in fundo tuo efficiē tua. Et si cōiter in tuo 7 meo efficiē cōis: q. arbor intelligit esse illius in cuius fundo egit radices. Et sic mutatiōe radicū de vno fundo in alterū mutat 7 dñm arboris. vt. d. §. si titius. 7. ff. e. l. adeo. §. si. Et hoc si arbor viuit 7 alaf ex radicibus nouiter porrectis in campo tuo: Si autē viuit 7 alaf p̄ maiori p̄te ex p̄mis radicib⁹ mei campi: tūc re manet mea cum a meo campo traxit originē: 7 postea aliquas radices egerit in campo tuo. l. si plures. §. si. ff. arbor. fur. celsi. 7 in glo. in. d. §. si titius: an p̄pria auctōitate possum incidere radices: quas tua arbor egit in cāpo meo: vel incidere p̄pria auctōitate arborem tuam que pendet super domū meam. Dic q. cum auctōitate iudicis possum: alē nō. vt. d. l. si plures. §. pe. nisi p̄mo tibi denunciet̄ vt tollas: 7 est cōsiliū vt de hac denūctiōe fiat publicū instrumentum: 7 te negligētē remouere possum: 7 p̄pria auctōitate incidere: non solum quod supercurrit domū meam: sed etiam a stipite 7 mecū ligna portare nemine phibente. l. i. §. si arbor. ff. de arbor. ceden. Et siliter edificatū i alieno qd pendet sup̄ meū nullo iure seruitutis nō possum tollere p̄pria auctē. l. que admodū. §. si p̄tectū. ff. ad. l. acquil. 7 l. cōclauē. ff. de dam. infe. nisi p̄cedente dicta denūctiōe. vt. d. §. si arbor. Quid autem si sunt vel due arbores vnite in eodem stipite: an appellabit̄ una arbor vel plures: Rndet idē vbi s̄. Dic si iunctura 7 cōiunctio appar̄ super terram censet̄ vna: alā censetur

plures. l. si gemina. ff. arbo. fur. cesa. 7 ideo tunc puriatur de damno dato in duplici arboze extra formam. l. vl' statuti.

¶ 241
Quid si seminaui in agro tuo frumentū meū. **R**ndet idē insti. de re. diui. §. qua rōne. q. siue bona fide: siue mala efficiat trūnā semen cedit solo postq̄ coluit: si si seminaui bona fide ope retentiōis: si sum in possessiōe possū mihi cōsulere: vt nō pmittā te tollere nisi soluas p̄cium 7 impensas: vt. d. §. qua rōne. 7 non solum fata p̄ aliū cedunt solo sed etiam semina 7 plante q̄ ex se nascunt: diuina tū natura cooperante cedūt solo. vt notat gl. ff. e. l. q̄ rōne. §. si. Quid autē si quis seminat alienum semen in alieno solo: vel plantat alienā plantam in alieno solo qbus casib⁹ etiam semen 7 planta cedunt solo. conē quem agam an cōtra plantantē 7 seminantē: an cōtra dñm soli. dicit glo. in. d. §. qua rōne: q̄ cōi dñm soli. vnde versus Quicqd plantat serif edificat. **O**mne solo cedit radices si tñ egit.

¶ 242
Quid si scripsi i aliena carta: vl' pinxi i aliena tabula. **R**ndet idē insti. de re. diui. §. lfe. q. q̄litas semp cedit sb̄ stātie cū sine ea esse nō possit: vñd scriptura semp cedit carte 7 pictura tabule: 7 sic liquidū cedit arido tam in pictura q̄ in carta. ff. de rei ven. l. in rem. §. sed 7 id qui. vel in scriptura: 7 eā pificat picture. 7. d. §. littere. §. sed necesse. 7. v. in oibus. fallit autēz in vno casu. l. qn̄ qualitas est p̄ciosior q̄ ip̄a sb̄stantia: q. tunc p̄ p̄ualentiam qualitas trahit ad se sb̄stantiam: q. tunc plus est in manus opere q̄ mā. l.

mulieris. §. pe. ff. de ver. signi. 7 ideo vbiq̄ scriptura ē p̄ciosior q̄ carta: tunc carta cedit scripture 7 ideo cūz hodie scriptura cōiter sit p̄ciosior carta debet cedere scripture: vt tenuit glo. ff. eo. l. qua rōne. §. littere. licz tenuerit oppositū. insti. de re. diui. §. littere. **S**iliter vbiq̄ pictura est p̄ciosior tabula trahit ad se tabulā p̄pter p̄ualentiā: secus si nō est p̄ciosior q. si sit q̄dam pictura rudis 7 infor- mis ideo notant ter. in. d. §. lfe. facit mentiōem de nobilissima pictura: 7 de vili tabula: si remota hac p̄ualentiā q. scriptura vel pictura sit paris vel minoris p̄ceh cū carta 7 tabula: tūc semp cedit carte 7 tabule veluti sue sbe: 7 qd̄ dixi de p̄ualentia intellige de p̄ualentiā cōi nō singulari: q. talem singularitatē nō cōsiderauit legislator puta q. quis faciat sibi scribere litteris aureis qd̄ cōi nō sit. vñ l. tūc scriptura p̄ualeat 7 sit p̄ciosior carta. tñ q. est singularis: nihilomin⁹ cedit carte: vt. d. §. lfe. in p̄n. **I**tem attende q. aliud est in pictura rei immobilis: puta muri: q. tunc pictura licet sit p̄ciosior semp cedit muro: vt tenet glo. i. d. §. littere. **I**lle ergo q. scripsit in carta aliena sciēt 7 mala fide: nullo iure potest sibi cōsulere p̄ estimatiōe 7 solutiōe scripture: nec p̄ actiōem si non possidet: nec p̄ exceptiōem si possidet cum donasse videat. insti. de re. diui. §. certe. v. sciēt. sed qui scripsit i carta aliena ignoranter 7 bona fide putans cartam esse suā: si possidet cartā scriptam pōt se tueri exceptiōe conē dñm carte eam petentēz denegando ei restituere: donec sibi soluat p̄ceuz

Scriptura: si si scripto: possidet carta
scripta: si dñs carte pt agere cōtra do
minū carte actiōe i factū: vt dicit gl.
in verbo bona fides. Et sic dicit q
si ille q scripsit bona fide in aliena car
ta credens esse suam: siue possideat: si
ue nō possideat tenet dñs carte ei fa
tiffacere p scriptura. Sed qd si bona
fide scripsisti vel p̄ngisti multū infor
mis et vitupose in mea carta pulchra
vel tabula: et ego nolo scripturaz vel
picturā turpissimā: sed estimationem
cartarū vel tabule an tenearis soluē.
glo. in l. non solum. ff. de rei ven. dicit
q nō: si fuit bone fidei possessor: per. l.
si quid possessor. §. sicut autē. ff. de pe
ti. here. vbi dicit q: quis nō dicit culpa
ri de administratiōe rei quam tenet
vt suam bona fide. et sic non debz te
neri: nisi inquantū est locupletior: sic
possessor hereditatis et conuentus
conditiōe indebiti. l. in summa. §. pe.
ff. de ddi. inde.

¶ 243

¶ Quid si qs ex aliena materia vel sua
et ex aliena fecit materiatum: puta ex
alienis asserib⁹ fecit capsam. Rndet
idem insti. de re. diui. §. cu3 ex aliena.
q mā cedit materiato: qñ tale mate
riatū non est red ucibile ad p̄mā māz
et faciens materiatū efficit dñs ma
terie nec tenet ad restōnem eius: si si
est reducibile tunc materiatum cedit
materie: quia materia tunc non dicit
quodāmodo assumere nouam formam:
siue spēm: ex quo de facili est reducibi
lis ad p̄mam mā. Ad hoc tñ vt ma
teria cedat speciei siue materiato: vt
sic faciens materiatū efficit dñs ma
terie. tria sunt necessaria que ponunt
in glo. in d. §. cum in aliena. f. q faci

ens spēm ex aliena mā faciat bona fi
de et suo nomine et q. non sit reduci
bilis ad p̄mam materiā: quādo autē
sunt duo facientes materiatū vñ⁹ bo
na fide: alius mala: vel si in diuersis
materijs: vel in vna partem est habi
ta bona fideo: prim mala. vbi q in ea
re et p ea parte in qua cōcurrunt p̄di
cta trā efficit facientis materiatū: in
alia re et in alia parte efficit dñi mā.
Item non solum post factam speciem
et materiatū specificans efficit dñs: si
etiā efficit si species est in fieri: dūmō
rudis materie nomen exierit. vt dicit
gl. in d. §. cum ex aliena. et ff. e. l. adeo
§. cum qs. Item nō. ex d. §. cum ex
aliena. ibi fructū ad spicas reduci. tū
cta glo. in verbo spicas. q frumentū
cedit specificati. et sic trituranis bladū
alienum bona fide putans suū efficit
dñs grani. et sic fm glo. corrigi. ff. e.
l. adeo. §. cum quis. in fi. vbi dicit q
excutiēs frumētū de spicis nō ad h̄cit
nouā speciem seu formā sed que erat
latens detegit. Item nota q h̄ facies
materiatū de aliena materia efficitur
dñs materie: tamē q non est equum
aliquem locupletari cum aliena mā
tenet ad estimatiōem materie. vt dicit
glo. in d. §. cum ex aliena. in vbo spi
cas. Item nota q appellatiōe māe nō
cōtinet materiatum qd ad sui mā
nō potest reduci. vt hic. et l. quesitū
§. illud fortasse. ff. de le. z. et sic videt
q si statutū phibet portare frumētū
extra distridū sub certa pena. q por
tans farinam nō incidit in penaz. cum
farina nō sit reducibilis ad p̄mā māz
sed strarium determiat Bar. in vic.
§. illud fortasse. q: appellone frumēti

ostinet farina: donec sit deducta ad effectum finale ad quem est inuenta. i. donec fiat panis. ar. l. sicut lana. ff. de leg. 3. contrarium tamen tenet Bandinus in c. de rebus vetitis. 7 Albi. de rosa. 2^a parte statutorum. c. 5.

¶ 244 Quid si quis bona fide interuit: 7 sicut vestimento suo manica: vel gyronem de aliena purpura. Respondet idem in l. de re. diu. §. si tamen aliena. quod efficit dominus illius purpure: licet teneat ad estimationem: ut. s. §. pxi. quod accessorium sequitur nomen sui principalis: ut in c. accessorium. de reg. iur. l. 6. nec curat an accessorium sit maioris valoris quam principale. nam sepe amittit principale propter preciositatem accessorium. l. 7 in emptio. ff. de contrahen. emp. Et hoc quod nobilior accedat viliori: est verum quoniam ponitur loco accessorium. Si autem vilior apponere loco accessorium nobilioris: ut vestimentum grossum cum serua di purpuram: tunc vestimentum accedit purpure. Si autem neutrum apponit gratia alterius tunc neutrum alteri accedit: ut dicit glossa in dicto. §. si tamen alienam. Item nota quod licet dominus purpure intertexerit alieno vestimento amiserit diuum: tamen si dolo se 7 furtive fuit sibi subtracta vel ablatam potest agere de conditione furtiva contra furtiuentem: ut. d. §. si tamen aliena. maxime si talis furtiuentem erat sartor qui fecit vestimentum: ut dicit glossa. que allegat coniuncta tex. quod quando totus panis non est positus in vestimento presumitur subtractus a sartore. quod notat extra sartores: quod est presumptio contra eos.

¶ 245 Quid si quis confundat unam manum propriam cum manum alteri? Respondet idem in l. de

re. diu. §. si duorum. quod confusio queritur diuum 7 mixtio: 7 ideo si voluntate tua confundero 7 miscuero meum vinum cum tuo: vel conflauero meum argentum cum tuo: vel meum mel cum tuo vino: ut fiat mullum: sic est species 7 pars: vel meum argentum cum tuo auro ut fiat electum: vel etiam si predicta sint confusa 7 confata casu fortuito: siue voluntate duorum in omnibus casibus istis confusa 7 confata efficiuntur comia: 7 si confusa 7 confata siue sint eiusdem materiae siue diuerse: 7 siue confundantur voluntate duorum siue casualiter efficitur comia: nisi separari possint: ut dicit glossa. secus autem si alii duorum vel extraneus siue voluntate alterius diuum confundat vel conflet rem suam cum aliena bona si de faciendo tertia speciem: quod tunc non est comia: sed efficitur propria specificatio ut dicit glossa.

¶ De restitutione fructuum. **¶** 246

¶ Quid de fructibus perceptis Respondet idem in l. de re. diu. §. si quis autem a non domino. quod bone fidei possessor facit fructus industriales suos: ideo eos consumptos restituere non tenet. Secus in male fidei possessore: 7 ideo concludit vna cum glossa. in l. ex diuerso. ff. de rei ven. quod nullus possessor facit fructus naturales suos. licet fructus. ff. de usur. ideo eos extantes dominus vendicat a quocumque: si de presumptis non tenetur possessor bone fidei: nisi in quantum est factus locupletior: quia tunc tenet ex equitate legis: si 7 me 7 titium ff. si cer. peta. sed fructus industriales qui exigunt industria 7 ministerium hominis. ut segetes lac 7 lana 7 filia bone fidei possessor cum titulo 7 sine titulo facit suos 7 eos lucrat pro industria

7 cultura: vt non possit ab eo aduo-
cari. l. post q̄ sunt cōsumpti: nec ad eo-
rū p̄cū tenet. vt. d. §. si quis autē
a nō dño. 7. l. bone fidei. ff. eo. 7. l. cer-
tū. C. de rei ven. §. si nō sunt cōsumpti
7 extant: tenet restituere. vt insti. de
offi. iudi. §. illoz. §. male fidei posses-
sor: si non hz titulū tenet: 7 de cōsum-
ptis 7 de extantib⁹. l. pe. C. de cōdi.
ex lege. 7 de p̄cipiendis: vt. d. §. illoz
sed si habet titulū: si tē tenet de cō-
sumptis 7 extantib⁹: sed excusat a p̄-
cipiēdis p̄pter titulū: nisi in quatuor
casibus notat⁹ in glo. in. d. §. si qs au-
tem a nō dño: in quib⁹ tenet de p̄ci-
piendis: etiam si habet titulū. puta si
quis spulit aliquē per metū sibi ven-
dere. Item si quis emit in fraudē cre-
ditorū. Item in eo q̄ sciēter emit cō-
tra p̄hibitiōem legis vel statuti. Itē
7 quarto in eo qui sciēter emit a fisco
non solenniter. l. i. C. de si. instru. li. 10.
ff. de rei vendi. l. sed 7 partus. 7. C.
eo. l. si fundū. Concor. Monal. in si.
in verbo fructus: dicens. fructus alij
industriales: vt frumentū vinū oleū
7 similia. Alij nāles: vt poma ficus: 7
similia. fructus nāles non facit suos
possessor etia; bone fidei. Unde tenet
reddere vniversos post q̄ incepit ha-
bere cōsciā rei aliene. ff. de vsuris. l.
vsus. Item fructus dicunt qui super
sunt deductis expen. que siant gra-
tia fructus querēdoz colligēdoz 7
cōseruandoz: 7 hz locuz tam in bone
fidei q̄ in male fidei possessoribus: 7
etiam predonib⁹. ff. de peti. here. l. si
aliquid. §. fructus. 7. l. palam. in fine.
7. C. de fruct. 7 l. expen. l. i. in si. nam
nullus casus interuenire potest qui h

genus deductionis impediatur. ff. fam.
hered. l. fundus 7. ff. solu. ma. l. fructus
Itē fructus intelligunt deductis ne-
cessarijs impensis. ff. de ope. ser. l. fru-
ctus. 7 ar. iz. q. z. nobis. cū hac distin-
ctiōe: tenet bone fidei possessor. Nec
nō 7 ois violent⁹ tenet reddē omēs
q̄ p̄bant ad eū puenisse. C. de rei ven-
di. l. si fund⁹. Si vō fuerit violentus
possessor tunc tenet restituere perce-
ptos: 7 eos qui p̄cipi potuissent p̄ ve-
ros possessores. ex de resti. spo. gra-
uis. 7. c. cōquerēte. 7 de of. dele. c. euz
cā. iz. q. z. nō liceat.

¶ 247
Quid de asportantib⁹ fruct⁹ de cam-
po alteri⁹: aīo lucrandi. Rndet idem
Jo. de pla. insti. de obli. q̄ ex deli. na.
§. furtoz. q̄ potest acculari de furto
per illum tex. 7 hoc q̄ fructus sunt
maturi. Si autem sunt imaturi tunc
tenet de damno dato actiōe legis ac-
quilit. l. si seruus seruū. §. si oliuam. ff.
ad. l. acquit. 7. l. nauta. §. in quecūq̄.
ff. nau. cau. sta. l. si fur descripserit. ff. de
vsuf. Nā damnū distinguit a fur-
to: q̄ furtū est amotio rei. §. damnus
est rei destructio fin. Bal. in. dic. §. si
oliuam.

¶ 248
Quid de innafore rei alteri⁹ immobi-
lis vacanti. Rndz Jo. de pla. insti. vi-
bo. rapto. §. q̄ tūc. q̄ tenet eā restitu-
ere cū fructib⁹. l. si. C. vñ vi. 7 h̄ si do-
lose occupauit: si autē sine dolo tenet
eā restituere sine fructib⁹. l. inuafor. C.
vnde vi.

**¶ De restōne alienatiōis in fraudez
creditor facte.**

¶ 249
Quid si fiat alienatiō in frau-
dem creditor: puta debitor
donat vt creditores puenf

sibi debito. **R**ndet Jo. de pla. insti. d. adl. §. rursus. q. talis donatio reuo-
caf: 7 p. p. accipiēs tñf ad restōnem
l. si aut. §. fili mo. 7. l. ait ptoz. 2.º rifo
ff. que in frau. cre.

¶ De restōne alienatiōis facte per
metum.

¶ 250
Quid de illo qui metu spulit
aliquē ad alienandū. **R**ndz
idez insti. de acti. §. itē actio
de eo qui metus cā. q. tenet ad restō
nem rei cū omī dmoditate pcepta: vt
l. metū. §. si. C. qd me. cau. 7. l. metus.
ff. ex qui. cau. ma. Et requirit q. fue-
rit metus q. possit cadere in cōstantez
virū. s. timor mortis 7 cruciat⁹ corpis
vel sil q. totū residet in iudicis arbi-
trio: vt. l. z. in si. cum quinq. ll. se. ff.
qd me. cau. 7 est glo. magistra. 7 or-
dinaria in. c. cum dilectus. extra qd
me. cau. **M**ine ergo non est sufficiens
metus nisi tribus cōcurrentib⁹. s. q. p.
sona sit potens ad minas exequēduz
Item q. minas cōtineāt atrocitatē facti. de h.
est glo. 14. q. 4. c. i. **S**ed quid de me-
tu reuerēciali: puta si vxor aliquā ob-
ligatiōem vel alienatiōem strabat d.
mandato viri: vel cleric⁹ de manda-
to epi. **I**dē respōdet q. istituif qd ge-
stum est tali metu reuerēciali officio
iudicis: vt glo. notabilis in. l. i. §. que
honorande. ff. qua. re. act. non da. 7
idem si subditus non als alienaturus
alienet rogatu dñi. **N**az rogamen su-
perioris pceptū est: vt dicit glo. in
verbo exortamur. in de. i. de testi. 7
notat Innoc. in. c. petitio. de iureiu-
rando.

¶ De restōe faciēda ei q. vtiliter gessit

negociū meū.

¶ 251
Quid si sine mandato meo sol-
uisti creditori meo 7 me li-
berasti soluēdo nomie meo.
Rndet idem insti. de acti. §. actiōem
q. cogor habere ratum: 7 obligor ti-
bi actiōe negociorū gestoz ad resti-
tutiōem pecunie quam pro me solu-
isti: secus si non vtiliter soluisti: vt q.
mea intererat vt non solueres. l. cum
pecuniā. ff. de negl. ge.

¶ 252
Quid si tutor more ciuitatis mittat
ensena nomie pupilli magistro 7 su-
is cōiunctis. **R**ndet idem vbi. s. q. pu-
pillus tenet tutori actiōe negociorū
gestoz. l. cum plures. §. tutor. ff. de ad-
min. tuto. nam talia ensena ex quo sē-
cōsueta dicunt quasi debita: vt dicit
glo. m. l. i. §. sed nōnullos. ff. de tute.
7 rati. vltra.

¶ 253
Quid si tui exemplatiōe sine manda-
to tuo redimo ab hostib⁹ vel latroni-
bus filiū tuū: vel aliā rem tuā necessa-
riā quā redimere tenebaris. **R**ndet
idem vbi. s. q. mihi teneris actiōe ne-
gociorū gestoz: imo in hoc casu pos-
sunt viri expendere dotem pro redi-
mendis psonis necessarijs vxoris. l. s.
si ideo. ff. so. ma. nam si p. filiū capti-
uum vel ecōuerso: vel alius successur⁹
redimē negligat puaf successiōe: vt in
auti si captiu. C. de epi. 7 cleri. d. hac
materia. s. negociorū gestozū: vide. s.
§. i76. 7. i77.

¶ De restitutiōe expensaz in iudicio
factarū.

¶ 254
Quid de his qui temere 7 p-
terue litigant. **D**ic q. tenent
ad damna 7 interest: tā lit⁹
q. vlatici. l. pperandum. §. sin autem

alterutra. 7. l. sanximus. C. de iudicijs.
 7. insti. de pena temere litigantijs. §.
 hec aut oia. 7. p. Jo. an. in. c. statutum
 . §. insup. de rescripti. li. 6. 7. in. c. fine
 litibus de dolo 7. otumacia: 7. p. glo.
 2. q. i. c. i. p. mis. in vbo imoderatas ex
 pensas: dñs Jo. de pla. in d. §. hec aut
 omnia: dicit q. ex sex causis litigas te
 nef ad expensas litis. Primo rone te
 meritatis. l. eū quez temere. ff. de iudi.
 vt si feci citari ticiam in genere: cū plu
 res essent 7. aparuit ille quem nolebā
 dicta. l. eum quem temere. Item si feci
 quem citari coram iudice incōpetenti
 non adhibita pmo diligentia videndi
 an esset competens: 7. idem si loco 7
 tempore incompetēti: vel si vocaui eū
 in ius qui vocari non debuit. l. i. 7. per
 totum ff. de in ius. vocan. Itē si actor
 post opitionē rei nō hz libellum patū
 si petit dilationē ad pcedēdum hz Cy
 in. l. i. C. de dilatio. Itē si qs post ap
 turam testium vidit se nō habē ius:
 7. tñ psecutus est litem fm Bar. in. l.
 si quis inficiatus. ff. de positi. 7. l. ppe
 randū. §. sin autē alterutra. C. de iud
 7. sic p3 q. temere vocare in ius dicit
 qui nullā iustaz cām erroris habuit i
 sic vocando: vt d. l. eum quem temere
 in glo. Si autē habuit iustam causaz
 erroris: tūc absoluit ab expēsis. l. i. §.
 pe. de sepa. 7. l. qui solidū. §. etiam de
 leg. 2. In predictis g casibus 7. in alijs
 vbi quis temere litigauit: siue sit reus
 nisi doceat de iusta causa erroris vel
 ignorantie probabilis adēnat aduer
 sario in expensis itineris 7. litē vt d. l.
 eum quem temere: 7. ceteris damnis. l.
 sanximus. C. de iudi. 7. l. non ignorat
 C. de fructibus 7. litē expensis. Item

in expensis cibariozum si aduersarius
 cōlucuit se pascere ex arte sua a qua
 oportuit modo vacare. l. si hereditas
 . §. i. ff. ad exhiben. Et multo magi te
 nef quis ad omnia ista si non temere
 s per calumniā litigasset: vt. d. l. nō ig
 rat. Secundo tenet ratōne otumacie
 ad expensas nō solū litis: s ceterozuz
 dānoz. l. sanximus. C. de iudicijs. Et
 hoc habet locum: siue otumax fuerit
 q: nunqz venit vel venit 7. recessit: vel
 respōdere noluit: 7. h siue fuerit actor
 siue reus: nam post omissam contuma
 ciam non auditur nisi resectis expens
 de quo vide glo. in dicto. c. finem liti
 bus. de dolo 7. otumacia 7. per Jun
 . c. sepe cōtingit. de appel. Tertio rōe
 retardari processus: vt si actor impē
 uit rescriptum post litem otēstataz cā
 ptelandi iudiciū coram longinquo
 iudice: coram quo non pbauit distu
 lit: vel otumaciter se absentauit: nam
 adēnat in expensis litis itineris 7. ce
 teris dānis vt dicta. l. non ignorat: 7
 idez si qs opposuit exceptōes friuolas
 ppter quas diu fuit ptractū iudiciū
 7. tandē succubuit: vt dicto. c. finem li
 tibus: 7. idem si appellauit ad aliq inē
 locutoria per quam appellatōez nego
 cium pncipale pductuz fuit extra ter
 minos. j. quos debebat terminari l. in
 tra vtile. ff. de mino. 7. c. cum appella
 tōibus friuolis: de appel. li. 6. vel cum
 quis ex ottraditionibus 7. sberfugijs
 7. dilatiōibus maioribz debito datus
 aduersario impedit est reprobare exe
 cutōem suam. j. terminum. l. si euz ipe
 d excusatōe tutor. Quarto rōe emē
 dationis vel mutatiōis libelli: condē
 natur enim mutans vel emendans in

expensis iusti. de actio. §. si minus. nā
tenet reficere expensas procuratorum
7 aduocatorum quas fecit reus: quas nō
fecit; si nō petiit plus debito. **Quito**
rōne renūtiatiōis lītis: vt si renūtiat
liti: vt. l. postq. **C. de pactis** 7. l. desti
tisse. ff. d. iudicis. quia conscientia male
lit. mote credit renūtiare: vt in. c. per
tuas. lu. fi. de symonia. **Sexta** ratiōe
victorie. Nam hec est regula q̄ vict⁹
victori condēnat in expensis: vt. d. l.
peraduz. 7. l. omnes in fi. **C. de epis**
7 clericis. i. aucterico de iudicis. §. o3
colla. 6. 7 in. c. calūniā. de penis. nisi ex
iusta cā ignorantie: puta q̄ successit in
ius alterius. l. qui in alteri. ff. de reg.
lu. v. ex iusta cā litigādī. l. g. solidū. §.
etiam. ff. de le. 2. 7 ideo qui obtinuit
iustā in cā p̄cipali habet iustā cām
psequēdi in cā appellatōis: 7 ideo liz
succūbat in ea: nō cōdēnat in expēsis
vt notat glo. in. l. ḡnālīter. §. fin autē
nō rite. **C. de rebus creditis.** Et adde
q̄ iudex tenet cōdēnare p̄tē ad victas
expēsas si sunt petite nisi iusta cā s̄bit
als tenet refarcire de suo: vt dicto. §.
si autem alterutrā. **Si** autem nō sunt
petite potest cōdēnare si vult: sed nō
cōartatur.

**¶ De restitutiōe recipiētū a p̄sona
alienare nō valentib⁹.** ¶ 255

Quid de his qui recipiunt ab
his qui alienare nō possūt: 7
q̄bus est interdīcta bonoruz
suorū administratō. vtputa a pupillo
sine auctoritate tutoris. Rūdet idem
q̄ tenet ad restitutiōem: vt iustī. qui
alīe. l. 3. vel nō. §. nūc admonēdi. **Con**
cordat **Seco.** in. 4. di. 15. dicēs q̄ dñs
alīcuius rei non prohibitus a lege: vel

supiore a cui⁹ voluntate dependet in
dando potest dare rem suā alteri vo
lenti recipere. **Hoc** p̄batur quia eq̄
per actum volūtatis fuit dñs per vo
luntatē potest cessare esse dñs: 7 non
p̄hibet aliqua cā superior istū desinē
7 istū incipere esse dñm: igit per do
nationem istam fit vere 7 iuste dñs.
Ex hoc patet quid regrif ad iustam
donatiōē: ga liberalis translationis
donatiō ex pte donātis volūtas reci
pīendi ex pte eius cui fit donatio 7 li
bertas ex pte amboz hui⁹ dādi 7 h⁹
recipiēdi 7 q̄ nulla supiore lege. p̄hi
beāt iste v. ille: nec p̄ actū alterius a
quo depēdeat ī ista trāslatiōe: 7 p̄
defectū p̄mi non potest q̄s dare pecu
niam fratri minori: ga ipse nō vult eē
dñs p̄ter defectū secūdi non potest
monach⁹ sine licētia abbatīs: nec fili⁹
familias sine volūtate patris: nec etiā
clericus 7 ī aliquo casu sine volūtate
saltē contra voluntatez dñi pape: vt
habet extra de cēsi. c. romana. ad cui⁹
. c. obseruationē penā posuit **Bregō.**
non⁹ q̄b. c. est in. 6. scz q̄ visitantes a
visitatis nō recipiant munuscula 7 si
recipiunt tenēt duplū restituere: als nō
absoluāt a maledictiōe quā incurrūt
ipso factō: vt dicit iulian⁹ quartus ī
suis cōstitutionib⁹. **Hic** correspondz
ī trāslatiōe vsus liberalis accōmoda
tio 7 habet similes leges ad hoc q̄ fit
iusta: ga requirit in cōmodate liberā
volūtate in recipiente q̄ velit recipere
cōmodatā ad vsū: 7 q̄ nō sit aliqua
volūtas legis v. p̄ncipis obsistēs illi
accōmodatiōi.

**¶ De restōe utentiū re aliena contra
voluntatem domini.** ¶ 256

Restituere tenet quis quādo
 omisit furtū in vsu rei aliene
 lz nō in ipsa ad estimatōnem
 illius vsus: aliter non esset purgatum
 furtū. i. q. 6. si res. 7. 50. di. qui saccu
 ff. de furtis. l. qui iumenta. 7. ideo fur
 tuz omittit creditor: q pigre sibi obla
 to vsif: vel alteri omodat: vt insti. d
 obli. que ex quasi deli. nas. §. pena. 7. l
 qui vias. §. si ego. ff. de furtis. Simili
 ter omodatarius vtens re ad altum
 vsum q̄ fuerit sibi omodata: vel vlē
 vsum ad quem fuit omodata vt d §.
 pena. 7. §. placuit: vel si omodet rem
 alteri sine consensu domini: 7 idē de
 fullōe 7 sarcinatoze: vt. l. fullo. 7 sarci
 natoz. ff. de fur. Et generalit̄ vbiq̄
 est facta otractio rei aliene: vel vsus
 contra voluntatē domini omittitur
 furtū: vt. ff. d fur. l. si. 7 tenet ad resti.
 vsus 7 intereē: 7 iō si accōmodauit ti
 bi equū vsq̄ mātūā: 7 iusti mediola
 nū pp̄ qd̄ interim nō potui expedire
 mibi necessaria: 7 ex hoc dānū icurri
 teneri. ad restōem eiusdē dāni: 7 hoc
 intellige nisi putauerit dīm permissu
 rū qd̄ nō p̄sumit. Est ergo ofulenduz
 in foro oscientis: vt notificet omodan
 ti sibi rez: 7 si quidē ratificet: 7 atten
 te orentes q̄ aliter vsus fuerit bñ qui
 dē nō tenet ad restōem. Si vero non
 ratificat restituat. hec Monal. in sum
 i d̄bo. furtū omittit: 7 Jo. de pla. i. d.
 §. pena. 7. §. placuit.

¶ 257
 De restōe faciētū fraudez legi.

Quando fraus fit legi vel ca
 noni necessaria est restitutio
 qd̄ quatuor modis oigit s̄z
 Mo. Primo de psona ad psonam vt
 si vxor: uelst donare marito 7 ecōuer

so cum non possit ostante matrīnōso
 extra de dona. inter virum 7 vxorē.
 .c. vbi glo. 7 si ponit aliam psonaz
 cui donat non valet donatō pp̄ frau
 dem. ff. de dona. inter virum 7 vxorē
 l. hac ratione. §. non tantum. Secūdo
 fit fraus de re ad rem: vt cum p̄hibi
 tuz sit ne filiofamilias pecuniā mutue
 tur: 7 ip̄e aliam rem recipit fraus fit:
 puta si dedisti sibi frumentum vl̄ silia
 que vēderet: 7 pecuniā haberet. ff.
 ad mace. l. iusu. §. mutui. 7. l. 3. §. i. 7
 similiter in vsura: vt si do aliqua rem
 vt vendas: 7 pecuniā mutuo habeas
 i. q. 3. pleriq̄. Item fit de otractu
 ad otractuz: vt si vxor que nō potest
 donare viro: ut dictum est vendit ei
 vt s̄b simulato otractū donet nō valz
 ff. de dona. inter virz 7 vxorē. l. si spō
 sus. §. circa. Item quarto fit de otra
 ctu ad otractū: puta si mlr q̄ p̄ alio si
 deubere nō potest p̄ncipalem se faci
 at debitrice qd̄ nō valet: q̄ fit i frau
 dem. ff. ad velleja. l. q̄uis. §. si cū eēm
 Et sic patet q̄ qui facit aliquid i frau
 dem legis contra ipsam legem facere
 videtur. ff. de legibus. l. contra legem
 7. l. se.

¶ 258
 De restōe dānicantis aliū in seruo
 vel debitorē vel animali.

Quero quid de occidente alie
 nū seruu vel quadrupedem
 Dic q̄ tenet ad emēdatiōem
 dāni: vt insti. ad. l. acq. in p̄n. qd̄ verū
 intelligit Jo. de pla. nisi canis fuisset
 mordens: q̄ lz transeūti se defendere
 a cane: q̄nimo tenetur dominus de dā
 no si canem ligatum non retinet. l. i. §.
 si canis. 7 l. 2. ff. si quadru. pau. feci. vi
 ca. 7. l. qua vulgo. ff. de edilitō. edict.

Item nota fin eūdem q̄ occidēs aīal
alterius nō solū tenet ad dānum rei
percepte sed ad omne aliud q̄ ei⁹ oc-
casione secutū est: tam in perdendo q̄
in nō acgrendo: vt insti ad legē acg.
§. illud. nō ex v̄bis. Omnis enim vti-
litas que p̄ter rem pemptam percipie-
bat 7 i alijs rebus: 7 sic alie res p̄
morte; illius deteriorate sunt habef-
rō. l. i. de neracius. §. in sū. 7. l. pinde.
§. i. ff. ad legez acquileā: 7 ideo si vn⁹
ex bobus qui bene ibat ad aratrū ē
occisus rōe dāni 7 interesse eo q̄ ali⁹
non ibat eque bene ad aratrū cū illo
nouit empro. vt. d. l. pinde. §. i. ¶ 259

Quid si quis cōpellit animal alteri⁹
precipitari. Dic q̄ tenet: l3 suis mani-
bus nō precipitet: quia q̄ cāz dāni dat
dānū dedisse videt: 7 de hoc ē casus
insti. ad legem acgleaz. §. si. ibi preci-
pitaretur. ¶ 260

Quid si ex misericordia dissolui ser-
uum v̄l debitorem alterius ligatum
qui aufugit. Rūdet q̄ tenet dānum
euēdare: vt dicit textus insti. ad legez
acgleam. §. si. in fine: q̄ non l3 facere
elemosinā de alieno: sed poti⁹ ē spēs
furti de alieno largiri. l. si pignora. ff.
de fur. Sed dissoluens ligatū dolose
vt fugiat 7 nō soluat tenet furti q̄
facit animo lucrandi alteri debitori:
q̄ sufficit: vt insti. de obli. ex delict. §.
interduz. Unde notat in si. tex. dicti
§. si. q̄ l3 dño seruū suū icarcerare an-
tioritate p̄ria 7 ligatū tenere: si su-
spect⁹ est de fuga: vt. l. i. C. de emēda-
seruoz: nō autem l3 sine cā cōtra eum
nimis seuire: vt insti. de his q̄ sūt sui
v̄l alieni iuris. §. si hoc tempore. Et
similiter potest pater filiū deuiū car-

cerare emācipare vt. l. 3. C. de patria
potestate. hoc idem.

Q De restōe imiscētis turpitudinez
in vino alieno. ¶ 261

Quid de illo qui iposuit tur-
pitudinē v̄l herbam aliquā
vel sel: vel acetū: vel aliquid
aliud immiscuit in vino v̄l oleo meo:
p̄ q̄b ei⁹ naturalis bonitas immu-
tat. Dic q̄ tñf ad emēdationez dāni
vt dicit tex. insti. ad. l. acgl. §. secūduz
caput. v̄. deniq̄.

Q De restitutione dānicātis aliquē
piciedo: v̄l effūdendo aliquid de
domo. ¶ 262

Quid si ex domo tua in qua
habitas picētum v̄l effusum
ē aliquid q̄ destruxit vesti-
mēta mea. Rūdz Spe. in. ti. de iniū.
§. seq̄. v̄. Quid si de domo. q̄ michi
teneris. Item si tenebas a p̄sum
aliquid extra domū vnde iter fit: q̄
nocuit teneris ad dānū. insti. de obli.
que ex quāsi malefi. nascūt. §. Itēz is
ex cuius cenaculo. 7. l. ex maleficijs. §.
is quoq̄ ex cuius. ff. de actio. 7 obli. 7
hoc siue dictū siue effusūz dānicāta
uerit in p̄sona vel rebus vel vestibus
nō tamē fm Jo. de platea tenet dñs
domus qui eam locauit: vt. l. i. §. hoc
i factū. ff. de his q̄ deiecerint vel effu.
sed tenet ille qui ibi habitat cum sua
familia: siue sit domus sua p̄ria: siue
cōducta: siue gratis concessa dicto. §.
is. 7 nō solum ipse tenet: si ipse deiciat
v̄l effundat: sed etiā tenet de deictō
vel effuso a sua familia: vel ab v̄roze
liberis 7 seruis: vt dicto. §. itēz is. v̄.
quia plerūq̄ 7 insti. per quas p̄sonas
nobis acquiritur i p̄ncipio: vbi plene

tractat de hac mā: dicit q si damnu
datum est in psona transeuntis appen
dens v' effundēs tenef ad expensas i
curatione factas ⁊ ad salaria medico
rū ⁊ ad opas quib' lesus caruit: ⁊ ca
riturus ē facta estimatiōe quantum
viuere potuit.

¶ De restitutōe dāni dati ab arboze
vel a flumine. ¶ 263

¶ Quid si arboz mea pendet su
per domū tuā: l' cū radicib'
dānificat. Rndet Spec. vbi
s. v. si vō. q tencoz eā incidere: an autē
possis eā incidere p'pria auctōitate.
vide. s. §. 238. ¶ 264

¶ Quid si per alluuiōē fluminis terra
mei agri adiciat agro tuo: an tenea
ris mibi ad restōem. Respōdet Jo. d
pla. q nō: secus si apparenter adiciat
terrā ⁊ arbozes: q remanent mea:
nisi postq terra sit vnita: ⁊ arbozes
radicibus apprehense: vt insti. de rez
v'iu. §. p'eterea q p alluuiōez. Illd
g terre mee inundatio ⁊ perturbatio
fluminis latenter applicuit agro tuo
per alluuiōem. i. p incrementuz a deo
latēs: vt discerni nō possit efficit tuū:
s si non latenter: sed apparenter inun
datō fluminis asportauit partē agri
mei ⁊ arbozis ⁊ adiecit agro tuo nō
acquiris tibi: s remanet mibi vt pmo
erat: ⁊ illam possuz vendicare: ⁊ tu te
neris mibi restituere: vuz tamen tibi
cauez de damno p'etrito ⁊ futuro
⁊ omnia adiecta tollā: ita q nō tollā
vtilia ⁊ inutilia dimittam: vt. l. h am
plius. §. alphin. ff. de dā. infect. ⁊ hoc
teneris mibi restituere: donec terra n
sit vnita tuuz: ⁊ arbozes radices n
egerit: de quo stat iudicio rustico: u3

tanq' pitoz in arte sua: vt dicit glo.
d. §. p'eterea in vbo longiora.

¶ De restōe dānificatiū rē publicā i
pecunia vel ānona. ¶ 265

¶ Quid de exactoribus tributo
rū ⁊ collectaz qui aliquid re
tinēt de eo qd exigūt. Dic q
tenent ad duplū tex. est in l. missi opi
natores. C. de exacto. tri. li. io. ⁊ sibi p
Jo. de pla. ¶ 266

¶ Quid de eo qui pecuniam sibi datāz
p aliqua administratiōe publica exer
cenda: v' aliquo ope publico faciēdo
nō expendit in dicta administratiōe:
v' opere: s totum v' ptem sibi retinet
Rndet Jo. de pla. insti. de publi. iudi.
§. si. q tencf ad restitutōem: ⁊ punif
vltra restitutōem in tertia parte plus
p dictam. l. iuliaz. de residuis. vt d. §.
si. ⁊ l. z. ⁊ quarta. §. sed ⁊ qui. ff. ad. l
iuliam peculatus: ⁊ l. sacrilegij capite
§. eū quoq. eo. et. Itē in illo qui reci
pit pecuniaz sibi datam vt adduceret
vel emeret aliquam rez pro republica
Item in illo qui recipit pecuniam pu
blicā suo piculo trañciendam quā in
suos vsus ouertit. l. sacrilegij §. is at
ff. eodem. ¶ 267

¶ Quid de his qui quouis mō faciunt
vt annona carior vendaf: puta impe
dendo vel impediri faciēdo: vel de
tinēdo naues vel nautas annonaz cō
ducentes. Dic q tenent ad restōem
vt ponāt eā in bono foro: ac si ille na
ues venissent ⁊ grauiter puniunt. scz
pena. 20. aureoz. l. z. in fine. ff. ad. l. iu
liam. de annona: ⁊ corpaliter etiaz eē
ordinem. l. ānonam. ff. de extraoz. cri.
Itē in illo qui fecit campionem ⁊ mu
nitionē bladorum: vt emendo omnez
f z

quantitates bladorū que inueniri pos-
sit: et conseruando temporibus min⁹
fructuosius carius possit vendi. l. anno
na. 7 in glo. ff. de extraor. cri. A rusti-
cis autem blada ad ciuitatem condu-
centibus bene licet emere in grosso: n̄
ad hunc finē: s̄ ne ipsi stantes diu ad
vēdēdū ad minutū s̄ducant ab opi-
bus rusticalibus. l. z. ff. de nūdinis. Et
nō solū est phibita ouētio inter aliq̄s
facta de emendo omne granū: vt po-
stea sequentibus temporibus carius
vendat. vt. d. l. z. in p̄ncipio ad legem
iuliam de annona: s̄ etiam phibita ē
ouentio facientium monopolii. i. con-
uentionē de quibuscūq̄ sp̄ibus v̄l ma-
terieb⁹ p̄tinētib⁹ ad vīdū l. quēcūq̄
v̄sum v̄ ipsos solos vendēdis i dānuz
et caristitiā reipublice: casus est i lege
vnica. C. de monopolis. Et cōtra fa-
cientes debēt omnibus denudati bo-
nis impetuum mitti in exiliū vt ibi.
Qui ergo dedit arras in emptione
oium aromatum ciuitatis: vt ipse so-
lus postea cari⁹ vendat: cuz p̄sciuerit
naues adducētes fore s̄mersas d̄r fa-
cere monopolii in ciuitate: et incidit i
dictā penā: vt d. l. vnica. et potest cō-
pelli a p̄fecto vel ab alio officiali ad
quē spectat. l. i. §. cura carius. ff. de of-
ficio p̄fecti vrbis: v̄l etiā ab ep̄o illi⁹
loci. l. si. §. itē ep̄i. ff. de mune. et hono.
cogi vendere. vt. d. §. cura carius et
ibi glo. iusto p̄cio statuēdo s̄m varie-
tatē tempoz: et sterilitatē rerū. l. si. ad
l. iuliaz. de ānona. et l. p̄tia rez. ff. ad l.
falcidiā. Et si est tempus necessitatē et
caristitie cogit quis etiā minus iusto
p̄tio vendere. l. z. §. cum in eadem. v̄.
et omniuz. ff. ad l. rodia. de iactu. et ibi

notat. Itē postq̄ exposuit frumentū
vel aliam rem venalem in foro potest
compelli: vt aliam amplius domū re-
portare non possit quousq̄ vendat. l.
nemo. la. secunda. C. de iudic. et v̄to
§. item episcopi. Item p̄ sterilitate i
cōmuni habenda et caristia cuitanda
potest statui q̄: quilibet mercator te-
neatur ire v̄l mittere ad alienas ptes
ad emendum granum: et in omni v̄
vendum: et quilibet potest compelli ad
hoc mutū. ē pecuniā. l. vnica. C. vt ne
li. in emp. spec. se. ex. l. i. fo. et ibi glo.
Item potest statui ne quis vltra idi-
gentiaz suam emat: ne aliis res cario
res v̄l incōmoditatē h̄ndi reddat. l. i.
C. de ep̄iscopali audientia. hec Jo. b̄
plat. insti. de publicis iudicij. §. sunt
pretereā.

¶ De restitutione abducentiuz filios
aut vxorem alterius. **¶** 268
Quid de his qui strabunt fi-
lios patribus. R̄ndet Jo. de
pla. isti. de obli. que ex delic.
nal. §. interdum. q̄ furti tenent: vt ibi
dicit tex. et p̄ potest eū vendicare ad
similitudinē rei i q̄ h̄z d̄nuz v̄tum. q̄
pat̄ in filio habet quasi d̄nuum. l. i. §.
per hanc. ff. de rei ven. et potest v̄dā/
care: et per sequēs ille tenet restituē
operas quibus pater caruit isto tpe:
vt tenet glo. ff. de furtis. l. eū qui. §. si
filius: naz filius tenet opari patri: v̄l
ei in cui⁹ potestate est vt dicit glo. in
dicto. §. si filius: sicut vxor tenet opa-
ri viro. l. sicut de ope. li. Matri autēz
non tenet filius opari: q̄ non habz eū
i potestate: et ideo mater nō agit fur-
ti s̄m glo. in d. §. interdū. et ff. de fur-
tis. l. matri. Sed quid si filius nescit

aliquid operari. Respondet idem q
 tenet ad seruitia cōia que quilibz sci
 ret fm estimationē iudic. ar. l. si quis
 a liberis. ff. de liberis agnoscendis.
 imo habet locum pena que est capita
 lis cum quis abducit filium alteri cā
 puandi patrem: vt. ff. ad. l. flauiaz. de
 plagiarijs. l. i. 7 insti. de publi. iudic.
 . §. est inter publica 7 dicit plagiari?
 fm dūm 70. in d. §. est inter publica .
 quando quis orbat patres scienter 7
 dolose filio: 7 eū adducit ad remotas
 partes: vt. C. eo. l. si. quasi inferēs ma
 gnā plagam 7 dolores patri sic orba
 to p̄prio filio. C 269

Quid de abducētibz vxore alteri?
 Respondet idē insti. de public. iudic. §.
 ē inter publica: q̄ debet puniri. l. fla
 uia de plagiarijs: vt dicto. §. est iter
 publica: 7 reuerso qm̄ vir mulieris
 abducit: 7 vir potest petere operas
 vxoris: si erat lucrosa: vel si non erat
 alia cōia. vt sup̄. §. proximo dictuz ē
 in filio.

C De restitutiōe raptorū v̄ginum vi
 duarum 7 sanctimonialiū. C 270

Quid de raptoribus v̄ginum
 Dic q̄ nō possunt absolui ni
 si eas parentibus restituant.
 36. q. i. c. pe. 7 vltra hoc puniri debēt
 fm̄ leges capitis amputatione: 7 hoc
 siue sit v̄go: siue vidua: siue monialis
 vt insti. de public. iudi. §. si autem p
 vim raptus. 7 in. l. vnica. C. de raptu
 v̄ginū. q̄nimo in moniali: neduz punif
 rapt. §. est etiam attentatio. l. si quis
 nou dicit rapere. C. de epi. 7 cle. sec?
 si fuerit meretrix: vt dicit glo. in. d. l.
 vnica. Nā raptus meretricis non pu
 nif hac pena: vt. l. sum. ff. de furtis. qz

coitus eaz meretrice remanet ipunit?
 l. si vxor. §. §. in ea. ff. de adul. nisi sit
 nupta: vt. l. sum que adulterium. C.
 de adulterijs. vel dimittit a viro aio
 meretricandū. l. si mulier. C. de adulte
 rijs: 7 hec pena non habet locum i ra
 piente vxorem suam: cum detur ei in
 terdictum de vxore exhibēda. l. si. C.
 de libe. exhi. nisi ante carnalē copulā
 religionē intrauerit qd̄ potest: vt l. c.
 ex publico de ouersis. diuga. q̄uis non
 possit post carnalē copulam viro ius
 to: vt in. c. cum eā. de raptu. tñ habet
 locū hec pena in rapiente sponsaz suā
 de iure ciuili: vt dicta. l. vnica. v̄. con
 numerauim: l. 3 de iure canonico: sec?
 in sponsa volēte: q̄ non dicit raptor
 qui habuit mulieris assensum: vt d. c.
 cum causa in pn. secus si non habuit:
 quia raptus est illicitus coitus a cor
 rumpendo dictus. Un̄ qui rapta po
 titur stupro fruitur: vt dicit ter. 27.
 q. 2. c. rapt. Nec potest mulier rapta
 de iure ciuili nubere raptoris suo: alias
 p̄uas bonis raptoris sibi a lege appli
 citi vt in. c. euz serui. de here. li. 6. 7 in
 auctē. de mulierib⁹ rapti. colla. 9. nec
 p̄t parentes eius sentire alias incur
 runt penam deportationis si consen
 tiunt: vt d. l. vnica. 7 in autentica de
 rap. muli. §. illo. De iure autem cano
 nico qd̄ preualz in hoc casu rapta bñ
 potest nubere raptoris suo: vt dco. c.
 cū eā. 7. c. accedēs. de raptu. 7 compel
 lit eaz dotare. 36. q. 2. c. tria. Nec 70
 de platea. insti. de public. iudic. §. si
 autem. Quid autem si quis per vio
 lentiam capit v̄ginem quā p̄sternit in
 terram: 7 quam carnaliter cognoscat
 an puniet de raptu. Respondet idem

vbi. s. q. nō: sed de stupro: q. rapere est cum mulier per vim rapitur: 7 de loco ad locū ducit: vt dicta. l. vnica de raptō: ibus. Alex. vō de ales in 2° in tractatu hui⁹ vitij dicit fm qd dī i canone. 36. q. 2. c. si autē ex contradicōe raptus: non est persona raptor. cōueniens vnq̄ huiusmodi copulari rapte anteq̄ vitium rapine aboleat: sed cum illa patrie potestati fuerit instituta 7 raptor sue rapine penitentiā egerit. 7 voluntas parentum in vnū ducenit non prohibentur ad inuicē copulari.

¶ De multiplici restitutione scinda reipublice.

¶ 271
Quid de furantib⁹ 7 in vsus p̄rios auertētib⁹ pecuniam. Respondet idē vbi. s. q. vltra restitutionem debent puniri pena capitali: vt in insti. de pu. iud. §. l. iuliam. peculatus. Itē qui miscet ferrū vel silēm rem auro vel argento publico. l. i. i. ff. ad. l. iuliam. peculatus: vel ornamentis public⁹ q. partem monete publice signat per se: 7 sibi retinet: vt. l. sacrilegij. §. qui cū. ff. eodem. Officiales ergo publici tenentes signū florenoz: 7 imiscētes sigillo florenos nō bonos 7 sic ledētes rempublicā incidūt i peculatū. ar. d. l. i. ff. ad. l. iuliam. pecu. Itē qui damnificat rempublicā: velendo vel aliter maculādo librū v^l scripturam publicā continentē mensuras agrorū v^l viarū publicarū: vt. l. qui tabulā ff. ad. l. iuliam. peculatus. facit. l. si quis ad qd. ff. de iurisdī. o. iudī. Itē q. dānificat simulando se creditorem fisci: 7 recipiendo pecuniam cōtuncūq; priuatam a debitorē fisci. l. sacrilegij. §.

eo. ff. ad. l. iuliam. peculatus.

¶ De restitutione videntium officia 7 dignitates

¶ 272
Quid de videntib⁹ officia publica 7 dignitates. Dic q. tenent ad restōem pecuniarū lz non illis qui viderūt: sed paupēib⁹ 7 taliter ementes debēt grauiter puniri edicto. l. iulie de ambitu: v^l. l. i. ff. ad. l. iuliam. ambitus 7 insti. de publ. iudi. §. sunt p̄terea. fm dīm Jo. sibi vide. s. §. 154.

¶ De restitutione iniuriarū: ¶ 273

Quid de inferente alteri iniuriam. Dic fm Asten. l. 3. ti. 15. q. tenet ei civiliter. l. pecunia liter satisfaccere arbitrio iudicis: 7 ē potest criminalit⁹ puniri: vt insti. de iniurijs. §. in sum. Et ideo dicit Sco. 7 Lan. q. si qs infert iniuriam mutilan⁹ aliquem pro desolatione perpetua tenet ei rēpōraliter satisfaccere: vt. s. §. 13. 7 Ric. dicit q. si quis abstraxit p̄sonam vtilē religioni tenet religioni ad arbitrium boni viri. Similiter de faciente libellū famosū fm Ray. addit Moñ. in sum. in v̄bo iniuriarū actio q. lz cordis rancorez quilibet remittē teneat: tamē iniuriam p̄riam sine satisfaccione remittere nō tenet de p̄ci. dī. s. c. si. extra de de. male. c. i. vbi dicit hic glo. Itē fm eundem quādoq; qs patit iniuriam in seipso. quandoq; in filio quem habet in potestate: vt insti. de iniurijs. §. patit. Similiter eps in clerico: abbas i monachis: dñs in suo vnde isti tales iniurias sibi factam remittere non possunt: q̄tū ad pecuniā estimatiōez s; eoz supiores. ff. de pac. l. p̄sona: 7 ff. de iurijs. l. i. §. vlcj. §.

7 ar. ex de sen. ex. c. tua nos. 7 ibi glo
insti. de iniurijs. §. seruus autē. Item
patet quis iniuriā in vxore que si sit
filia familias in tribus personis cōpe-
tit actio iniuriarū. s. mulieri iniuriā
passe patri 7 viro: nec actio vna per
aliā ssumit. Sed si iniuria fiat viro
actio nō dat vxori: quia vxores a vi-
ris defendi debēt: nō viri ab vxorib⁹
ff. de iniurijs. l. i. §. 2. Item iniuriā
actio dat sponso: si iniuria fiat sponse
ff. de iniurijs. l. i. Itē apud labeonē. §.
sponsum. Item dat actio heredi p̄
iniuriā cadaveri defuncti irrogatam
cui heres extitit: vel si famam defūcti
fuerit lacessita. ff. de iniurijs. l. i. §. per
semetipso: 7 nō solū dat actio coi-
facientē: s. cōt̄ cum qui pcurauit: vt
alius faceret insti. de iniurijs. §. nō so-
lū. 7. ff. eodē. l. nō solum. §. si mandata
De cōicatione fratruꝝ faciēda p̄
morteꝝ patris.

¶ 274

Quid de eo qd̄ donat filio in
vita patris. an teneat cōicare
fratribus post mortem patris
R̄ndet Jo. de pla. insti. per quas per-
sonas nobis acquiri in p̄nci. q. si do-
nat filio b̄ificio: vel occasione: v̄ tē-
platione patris tanq̄ ex causa prima
7 imediata: tunc censet peculium profe-
cticiū: 7 tunc hoc tenet cōicare fratri-
bus post mortē patris. sec⁹ si pater cā-
fmota 7 mediata: vt si habui noticiā
cū vno d̄no cōtemplatione tñ patris mei
g d̄no: quia sibi seruiū diligit me pl⁹
q̄ patrem meum: ideo mihi donauit:
certe hoc erit peculium aduenticiū
hanc distinctionē facit rex. in. l. sociū
q. in eo. in fi. ff. p̄ socio. Quid si detur
aliquid vni fratruꝝ p̄pter negociatōez

cōem cum alijs fratribus. R̄ndet dēt
illud diuidere cum eis. Si hō detur
ei p̄pter aliquod seruitiū sp̄ale quo si
bi meruit aliqd dari nō diuidet euz
alijs insti. p̄ quas psonas non. acq. §.
2. 7. §. p̄terea. hoc hētur in sum. Altē.
li. 3. ti. iz. ar. 5. Quid d̄ ambasiatorib⁹
an sibi donata teneat restitue cōitati
que eos misit in ambasiariam. R̄ndet
Bar. in. v. l. socium que in eo q. non.
Quid de donatōe facta sponse a cō-
sanguineis viri: an cēseat facta cōtem-
platione viri: vt soluto matri. restitui
debeat heredibus viri. Respondz s̄
Jo. de platea vbi supra q. sic: secus in
facta a consanguineis vxoris. Cōcor.
Bal. in. l. si plures. §. in arrogato. ff.
de vul. 7 pupill. s̄bsti. Quid de dote
quam lucratur filius ex forma statu-
toꝝ: an dicat de peculio aduenticio:
vt sic non veniat fratrib⁹ offerendum
R̄ndet idem Jo. q. sic: Quid de lucro
quod acquirat filius mercando cū pe-
cunia patris. An pars que attribuit p̄-
sone dicet aduenticiū: vt non teneat
post mortem patris cōmunicare cum
fratribus. Respondet idem vbi. s̄. q.
dicet aduenticiū: 7 ideo medietas lu-
cri euz vnus ponit rez alter industriā
lucrū debet esse cōe. l. i. c. p̄ socio. 7. l.
si nō fuerit. ff. eodē. Si filius ex centū
habitis a patre lucratus fuit alia cen-
tum: debet primo de centum lucratis
habere quinquaginta: 7 de alijs quin-
quaginta: 7 de centum pro sorte dēt
diuidere equaliter euz fratre: quādo
equaliter sunt hēdes patris 7 sic illa
quinquaginta: que lucratus est cum
industria p̄prie p̄sone sunt sua p̄pria:
nec tenet diuide cū fratre.

De restitutione heredū. ¶ 275
Restituere tenet quilibet hēs
siue sit filius siue extraneus: si
sit heres raptoris. si alteri
fm iura canonica omnia debita defū
cti: siue fuerint ex cōtractu: vt ē emp
tio veditio locatio conductio mutuū
et similia: vlt quasi ex contractu: vt tu
tela negotiorum gestio: similit̄ siue fu
erit ex maleficio: vt furtū rapina et si
milis: vel quasi. s. cum iudex per impi
tiam iudicat: vel cuius de domo alicui
aliquid est eiecūm vlt effusum quod
nocuit transeunti per viam: siue pue
nerit res illa p qua debitum fuit con
tractū ad heredes: siue nō: siue lis fue
rit cōtestata cū defuncto siue non. i. 6.
q. 6. si ep̄m. extra de pigno. c. ex p̄ntiū.
et de solutio. c. i. et de vsur. c. tua nos
et de rap. c. in lris. et de sepul. c. vlti. de
sen. excō. c. a nobis. in fi. ar. ff. de iudic.
sur. l. si p fure. §. si cōditio. et hoc fm
lan. co. ti. et Jo. et alios cōplres. Itē
quando hereditas non sufficit ad de
bita persoluenda videtur q si hēs nō
fecit inuentarium nihilominus tenet
ad omnia: si vero fecit: nō tenetur nisi
q̄tuz hereditas sufficit. **C.** de iure deli
l. sanximus. Sed tamē in iudicio ac
non tenet heres fm quosdam: nisi q̄
tum hereditas sufficit. Distinctio tamē
est inter debita et legata: siue relicta:
quia debita tenetur persolvere absq̄
detractione legitime. De legatis autē
potest detrahere suam legitimā si tot
sunt q̄ illis solutis legitima nō rema
neret sibi: nam in legitima pater non
potest grauare filium suum p legata
vlt fidei om̄issa: q̄ legitima debetur ei
iure nature: grauaf tamē et excludit a

toto modo hereditatis si non suffic̄
hereditas ad debita psoluēda: similit̄
in legatis ad pias causas non deduci
tur falcidia. **C.** ad l. falc. similit̄ et in
auctētica de ecclesia. titu. §. si autē et
ēp̄. de testa. c. cu3 esse. in glo. bec **M**o
nal. in sum. in vbo restituere tenetur
quilibet heres. **Q**uero quid sit inuen
tariū. **R**ndet idē vbi. §. q̄ est scriptu
ra quā debet heres fm leges inchoa
re. j. 30. dies a morte testatoris: vlt p̄
q̄ scit se esse heredem institutum et o3
ibi scribere omnes res defuncti s̄b te
stibus: et debet illam scripturam per
ficere j. 40. dies. vel j. annum si res s̄
remote: et tunc non tenebitur credito
ribus ultra id quod inuentum fuerit
in hereditate: als si non fecerit inuen
tariū tenebitur in solidū.

De ordine restituēdi. ¶ 276
Quid si creditores et legata
rii simul veniant. **R**ndet idē
vbi. §. q̄ p̄mo est creditorib̄
satisfaciendum: s̄ si venerint sepatim
liberabit heres soluendo per ordinē
cuilibet venientis: siue creditori: siue le
gatario: dum tamē nihil faciat in do
lo vel fraude. **C**reditores. n. sunt qui
bus testator aliquid dare tenebat ex
quocūq̄ contractu n̄ maleficio. Legata
rii vō sunt quibus ex mera liberalita
te aliquid reliquit in testamēto. **V**trū
si legatarii pueniant creditores et acci
pian vlt posteriores creditores: vlt si
pores et posteriores vlt potiores i iu
re pueniūt ereditores: postmodū veni
entes nō debent ingetare heredē: nec
illos q̄ opauerūt res ab eo quaz p̄tia
i legata vel fidei om̄issa: vel alios cre
ditores p̄cesserūt: nisi remāserit hēdi

de hereditate. Unde possz eis adhuc satisfacere: s; habent tanq; potiores i iure ius saluum conē legatarios: q; primo acceperunt: similiter 7 anteriores creditores habent ius saluum cois posterioribus qui pmo acceperūt. ar. C. de iure deli. l. sanximus.

¶ 277
¶ Sed quid de expēsis factis ab hēde Rūdet idem vbi. s. q; licz obligatō testatoris transeat ad heredem: potest tamen heres ante omnia deducē oēs expensas necessarias quas fecit in funere siue in inuentario vel testamenti confectōne vel simili: 7 breuiter sicut quando debita totam hereditatē exhauserūt debet eē imunis a lucro ita a grauamine. C. de iure delibe. l. sanximus. §. 7 si perfectum.

¶ Pro quota pte heres teneat.

¶ 278
¶ Quid si sunt plures heredes. Rūdet idem vbi supra. q; q; libet teneat pro parte hereditatis. C. de here. act. l. i. 7. 2. Excipiūtur tamen quinq; casus. Primo si aliquid individuum ē in obligatione: tunc. n. quilibet teneat insolidū: vt si testator pmissit se aliquod opus facturū: v; pmissit p se 7 heredē suū nō fieri quominus p fundum suū: cui iure agē liceat b quilibz heredū erit insolidū obligat⁹ ar. ff. de vbo. obli. l. in executorib⁹. §. 2. Secūdo si res que debet restitui insolidū ab vno possideat. C. de here. actio. l. 2. 7. ff. de mo. l. s; mibi. §. heres. Tertio alimentis legatis que p voluntate defuncti vel iudicis ab vno insolidū v; a plurib⁹ p ptibus designatis petūt. ff. de alimentis legatis. l. 3. Quatro si testator ab vno heredele

gauerit creditori hereditario compē sandi animo: tūc etiam heres ille vsq; ad q̄titate m legati onus illi⁹ debiti sustinebit. ff. de lega. 2. l. cum ab vno. Quinto in expensis funeris vxoris q̄ non tantuz astringit heredes p hereditarijs portionibus: s; etiaz p portōne que ad eū viruz puenit p dote sue vxoris: puta ad eum peruenerunt cētum: tamen 7 in hereditate sunt ducēta: 7 ipse vir teneat p tertia: 7 heredes pro duabus ptibus. ff. de reli. l. quotiens. 7. l. veluti.

¶ 279
¶ Quero pone q; aliquis paterfamilias decedat qui habz tres marchas auri quarū vna est furtiua: 7 dimittit eas tribus filijs: cuiuslibet vnā non veterminans que sit furtiua: s; generalit⁹ dicens vnā illarū esse furtiuam: an gli bet eoz teneat restituere marchas: an omnes simul ita q; nullus per se: 7 vides q; vltimo modo: q; nullus obligatur ad soluendū totum debitū patr⁹ s; ad ptem teneat tantū: q; tantum i pte hereditatis succedit. Respondet Alex. de ales in 4. in tractatu restitutionū: q; quilibz eoz teneat tm restituē tertiam pte: 7 nō valet hoc ar. q; libet p se dubitat: an habeat marchā furtiuā: q; quilibet dmittit se discrimini si nō restituit totam marcham: q; licet quilibet dubitat an habeat marchā furtiuam non tam dmittit se discrimini si totā non restituit: q; restitutio debet fieri ab omnibus trib⁹: vnde quilibet illoz peccat nisi portionem suam restituat: nisi aliqs illoz totā restituat. 280 Quero pone q; vni cōstat q; duo nolunt restituē aliqd ex marcha illa tēne terti⁹ totaz illam restituere. Rūdz

idem ubi supra sine p̄iudicio q̄ non
Non enim tenebat̄ quilibz̄ illoruz̄ ad
restitutōem in solidum: s̄ vnusquisq̄
ad portionē suam sicut receperūt por
tionem in bonis patris. Si enim oīa
bona patris essent ad vnuz̄ deuoluta
estimo q̄ teneret̄.

Restitutio tertio scilicet cui debz̄
fieri restitutio.

Quero cui debet fieri restitū
R̄ndz̄ Sco. in. 4. di. 15. q̄ dā
nificatio: si tamē sit possibile:
possibile inq̄ vt si nouit eū: 7 si habet
eum p̄ntem vel habere potest: vt sibi
mittat sine maiozi incōmodo q̄ sit il
lud q̄ mittendū est esset vtile ei: 7 in
telligo de illo: vel de ipso vel de alig
bus eius p̄inquis si mortuus est vel
si absens est: quia p̄sumit̄ lege natu
re: q̄ iste magis vellet restitutionē fie
ri p̄inquis suis. Et ideo in duobus
casibus: nec illi nec suis debet fieri re
stitutio vt pote si nescit̄ cui v̄ eo mor
tuo nesciunt̄ p̄inqui. Secundo si ma
iores sumptus fierent in mittēdo q̄
valeat res restituēda: 7 in istis casibz̄
debz̄ paupibz̄ erogari vice illz̄: q̄ cui
nō potest t̄p̄aliter s̄bueniri: als reddi
debet spiritalit̄: q̄s̄ maxime sit red
vendo paupibus p̄ illo: si ergo agat ī
remotis: 7 maior fieret s̄ptus in mit
tendo q̄ sit illud q̄ restituendum ē:
nō est maior sumpt̄ ponēd̄ in missio
ne q̄ valeat illz̄ q̄ mittit̄: s̄ expectā
da est p̄ntia p̄sone si quādoq̄ creda
tur haberi: nec nūtius interueniat vel
tradēdū est parētibz̄: q̄ si n̄ adsint tra
dēduz̄ est paupibz̄: vniuersaliter enim
vando elemosinam pauperi p̄ aliquo

dat̄ illi bonū sp̄uale: 7 in hoc fit illi re
stitutio possibilis quādo nō p̄t sibi
reddi bonum t̄p̄ale. Concordat Ric.
in 4. di. 15. ar. 5. q. 4. Si v̄o non fieret
maior sumptus debet mitti expensis
vsurarij v̄l raptoris. ar. ff. de op. lib. l.
ope. n. fm̄ Monal. Monal. in summa
dicit q̄ restitutō semp̄ est regulariter
fienda spoliatis: vel eorum heredibz̄
si possunt inueniri. 3. q. 1. fere. p̄ totum
7 hoc quando spoliatus fecit testam̄
tu: si autem mandauit in testamento
distribui per executores quicquid ad
ipz̄ spectabat de mobilibus 7 debet.
tunc fienda est executio: ibz̄ eius resti
tutio p̄ rata. 7 liberis eius pro rata:
7 vxori p̄ rata: si ipsa 7 liberi debeāt
habere aliquā partē in rebus testato
ris: aut de iure: aut ex dispositione te
statoris. Si autē contēpserit facere testam̄
tunc debet fieri restitutio heredi ab
intestato.

Quid de illo qui pluribus tenetur: 7
vult p̄tem soluere: cum totum nō pos
sit: nūqd̄ p̄t gratificare vni solūdo
ei in solidū: an tenet̄ singulis soluere p̄
rata 7 si tenet̄ ex contractu 7 maleficio
nunqd̄ p̄t̄ solūdū in hac cā q̄ in illa
Itē nunqd̄ anterioribz̄ creditoribus
p̄s̄ ē solūdū q̄ posterioribus: 7 ha
bētibus pignora v̄l p̄p̄thecas p̄s̄ q̄
hūtibz̄ p̄sonales actōnes. Itē in p̄p̄
thecarios debitores quis cui p̄feren
dus sit. R̄ndet idē Monal. q̄ si credi
tor vigilauit exigendo debitū in iudi
cio: vel extra: potest ei debitor soluē
debitū añq̄ bōa debitoris auctōrita
te iudicis incipiāt possideri: q̄ postea
mea paria facta sunt omnibz̄ creditoz̄
qui nō habēt pignora v̄l p̄p̄thecas

vel non sunt p̄uilegiatē persone. **I**tem si debitor vult vni creditori gratificari debet illud omnibus cōmunicare : ⁊ ab eis licētiam obtinere. **S**imiliter si vnus creditor denūtiauerit alijs : ne accipiat a debitore in fraudem videt ille vsari si accipiat: vbi at nō vigila nit creditor exigendo debitū: non videt q̄ debitor teneat ei gratificare iure tamē poli: ⁊ si non iure fori excusaret: vt dicunt quidam debitor si pietate motus gratificari plurimū indigentibus: non est dicendū q̄ aliq̄d p̄uilegiū plus habeat illi quib⁹ teneat ex maleficio: vel quasi q̄ illi gbus teneat ex tractu v̄l quasi. **¶ 3**

¶ Quero qui sunt potiores inter creditores. **R**ūdet idem vbi. s. q̄ ceteris paribus inter creditores potiores sunt illi qui acceperunt pignora his q̄ hnt psonales actiones tm̄: potiores in q̄: vt soluat eis q̄tum valet pignus. **I**nter p̄uilegiarios autē ⁊ creditores q̄ potior est in tpe potior est in iure nisi in quibusdā cāibus sp̄alibus qui solent notari. **C.** qui potior i pignore hēant **I**nter eos autē qui habent actiones psonales tantum estimant p̄uilegiatū: nō ex tempore: s̄ ex causa: ex causa videlicet q̄ fiscus ⁊ mulier in dote p̄ferendi sunt ceteris p̄uilegiū non hntibus: similiter ex causa: q̄ actio tutelę ⁊ actio depositi ⁊ similia p̄uilegiatę sunt ne p̄us soluat q̄d debetur q̄ q̄d debet ex alijs actionibus nō p̄uilegiatis: vbi autē sunt paria p̄uilegia aut psonarū aut actionum equalit̄ cōcurrunt in satisfactioes faciendā: nisi de aliquo illoꝝ p̄betur q̄ sit alteri p̄ferendū fm̄ legē: que autē dicta sunt

notari solent. **C.** de bonis auctoritate iudicis possi. **I**tem cum restitutio est pluribus faciendā. primo debet fieri mulieri: q̄ mulier p̄fertur oibus creditorib⁹ psonales hntibus actiones: v̄l tacitas p̄uilegiatę: nam fiscus hnt p̄uilegiū cum muliere: vt habet. **C.** de p̄uilegijs fiscali: q̄uis fiscus nō p̄ferat creditorib⁹ exp̄ssas hntibus p̄uilegiatę. ff. qui potō. in pigno. ba. l. si pignus. ⁊ hoc habeas extra de pig. c. ex lris in glo. **¶ 4**

¶ Quero cui sit faciendā restitutio rei furtiue. **R**espondet **M**onal. in sum. q̄ faciendā est et cui res s̄brepta est: si eā habeat ex causa honesta: vt in pignore modato vel simili. ff. de furtis. l. is c⁹. **S**i v̄o ille cui res s̄brepta ē fur erat non ei: s̄ v̄o dño est restituendā tm̄ si cuiusq̄ illoꝝ restituat liberatus est quando v̄o dño restituit eam mediante penitentiario v̄l alia persona religiosa caute fiat suppresso noie furis: ita q̄ nesciat.

¶ Restitutio quarto quando debet fieri restitutio.

Restitutio quarto. s. quando debeat fieri. **¶** Quero quando debeat fieri restitutio. **R**ūdet **S**co. in. 4. vl. is. q̄ non: licet aliq̄ tpe tenē alienū dño iusto. l. nolente: ⁊ fm̄ rectā rōem nolle v̄l velle debente ⁊ p̄sequens statim regulariter restitutio faciendā est: sicut statim cessandū ē ab actu cuiuslibet peccati mortalis si tantum interius sed exterius vel non exterius s̄ interius. **S**ed in casib⁹ quādo q̄ licet differre restitutionem exterioꝝ posita iam tamen interioꝝ: sc̄

voluntate restituendi cum occurrerint
circūstantie oportune. Illi autē cāus
vniuersaliter continent s̄ hac maxia
s̄. Non licz detinere rem alienam quā
do ille d̄z velle rōnabilif eā detineri:
s̄ in quibusdā casibus debet quis vel
le rem suam ab alio detineri de facto
posita iam voluntate restituēdi eam
adueniētib⁹ circūstantiis opportunis
deberz. n. quilibet velle sibi restōnem
non fieri tunc qñ est in p̄iudiciū cōtra
tis: vel eius cui debet fieri restitutio:
qz debet diligere bonum suū ⁊ bonū
cōe: ⁊ ita dilatiōē illius restitutionis
boni vtilis vt saluet maius bonū: ⁊ si
milit qñ eēt infamia restituētis stat⁹
qz debet potius velle famā p̄imi q̄
illud modicū cōmodum de accelera
tione restitutionis: similif debz magis
velle vt vitet mai⁹ incōmoduz p̄i re
stituētis: q̄ modicuz incōmoduz suū
vel nullū in nulla breui dilatiōe resti
tutionis. **Ex his sequit qz qñ restitu⁹**
esset dānosa reipublice: vel ei cui faci
enda est: vel diffamatoria restituētis.
vel notabilif damnosa nō tenetur ad
statim restituēdū: s̄ sufficit qz statiz ex
effectu restituat cessantibus incōveni
entibus hinc inde. Et si obicial resti
tuere est actus p̄cepti negatiui. s̄. de n̄
tenendo alienum: Ad obseruationem
autē p̄cepti negatiui: an tenet q̄libet
semper ⁊ p̄ semp. Rūdeo qz tenet alie
num iniuste. i. inuito dño est semp pro
hibitum: ⁊ ideo semper ⁊ pro semper
oportet non tenere isto modo. S3 qñ
aliquis habet voluntatem restituēdi
p̄ tempore oportūo: ex tūc tenz dño
volente: ⁊ si nō actū licito: tamē actū
debito: qz dñs debet velle qz ille qui

habet suū teneat illud quousqz possit
reddere oportune: qz si dicas dñs ē
inuitus. qz non vult p̄ q̄tuncqz tps
teneri suum. Rūdeo dño male ⁊ inor
dinate volente statim habere suū: ⁊ p̄
dñs inordinate nolente. p̄imum tene
re. illud tenens non tenet iniuste: qz ē
depositum de cuius restitutione ē lex
strictissima potest licite teneri dño in
uito volūtate iordinata. **Et ad istam**
pticulam quando. s̄. debeat fieri resti
tutio p̄nt reduci multi alij cāus a p̄e
dictis. Unus sp̄alis quando eniz abla
tio fuit occulta nō tenet ablator pro
dere se: nec per dñs per seipz restituē
s̄ per aliam personam secretaz ⁊ fide
lem ⁊ expedit qz per p̄fessorem qz sibi
est crimen detectū in confessione ⁊ de
cui⁹ fidelitate qz restituat fidei sue cō
missum satis debet credi. Potest igif
hec differri redditio quousqz volun
tas talis persone ⁊ oportunitas ha
beat. Alius cāus quando quis ē ipo
tens ad reddēdum talis eni p̄ tunc n̄
tenet. tētur. n. postea cum venerit ad
p̄ngulorē fortunā. sic p̄bat extra de
solu. c. oldradus. Et ibi glo. que dicit
qz illa actio nō expirat p̄ inopiam de
bitoris s̄ sopit. Unde illud inanis est
actio quā excludit inopia debitoris s̄
ius agendū manet sicut obligatio i de
bitore lz sit sopita. Concor. Lan. in. 4
di. is. qui enumerat qñqz cāus i quib⁹
quis nō tenet statim restituere. P̄im⁹
quādo est in p̄iudiciū cōitatis. Scōs
qñ ē in p̄iudiciū recipiēt. puta si darz
gladiū furioso quo vellet se interficē.
Terti⁹ qñ ē infamia restituētis. puta
qñ ē fur occult⁹. nā debz captare tps
quo sine infamia restituat. Quar⁹ ē

inopia in restitente: q̄ inanis ē actio
quam excludit inopia debitoris: s̄ tū
nō extinguif sed sopif: q̄ tenef si pue
nerit ad pinguiorē fortunā. Quintus
quādo quis est in extrema necessitate:
nā nō tenef: q̄ tūc omnia sunt cōia: cū
distinctione tū poita. j. restitūō. 8. §.
4. Alexā. vō de ales in. 4. in tractatu
restitutionū. Querit vtrum aliq̄ casu
restitūō recipiat dispensatōez dilato
nis tois. Et Rūdet q̄ sic: vtpote qm̄ n̄
soluēdo est: v̄l qm̄ nō intuenif dñs rei
furtive v̄l heres eius. Nā tūc p̄ siliiū
plati potest fur vel raptor, referuare
rē furtiua p̄ se: donec iueniat do
minū suū: 7 si nō pōt intuenri d̄ red
di ecclesie 7 ecclesia sine plar^o potest
furi vel raptorū si valde indigēs ē da
re: q̄ in hoc casu efficit res illa eccle
7 tūc ecclesia potest dare cui voluerit
7 hoc p̄bas p. l. que hētur numeris. So
vir sine mulier cū fecerint ex omnib⁹
peccatis que solēt hominibus accidē
7 p̄ negligētiam trāsgressi fuerint mā
datū dñi atq̄ deliquerit peccatū suū
p̄sistebunt: 7 reddent ipsum caput qn
tāq̄ p̄tem desup ei in quem peccave
runt: si autem non fuerit qui recipiat:
dabūt dño: eruntq̄ sacerdoti. si vō in
uenif dñs non l̄ raptorū differre resti
tutionē: 7 sine licentia dñi sp̄trata sū
fraude. Multi enī impetrant cū frau
de dicentes se non posse reddere cum
possint 7 si n̄ possit ip̄tre tenēf stati
stitūē ex itegro. Hostien. vō in sum.
ti. de penitentis. §. quibus. v. sed que
forma. Querit quid si fur vel raptor
non potest statim restituere. Et respō
det q̄ potest cum voluntate illius cui
debet satisfieri paulatim singlis mēsis⁹

vel annis vel aliis tēporibus emēda
re q̄ poterit v̄l componat: vel ducit
at amicabilem cum ip̄o lesio siue spolia
to eidem de suis redditibus modera
te: ita q̄ sibi vita remaneat: quousq̄
plenarie satisfactū fuerit. ¶
¶ Quid si imineat tale picim: vt is qui
tenef restituere non potest induci ad
restitutionem statim faciēdam: nec sa
cui debet fieri restitutio ad dilatoem
aliquā d̄cedendam. Rūdet idē vbi. 5.
puto q̄ discretus sacerdos pōt suam
conscientiaz formare ex eo q̄ intēdat
gerere vtiliter negociū creditoris: nā
si videt q̄ aliter non potest recupare
ippetuū: vel nō ita cito: v̄l non ita cō
mode potest sacerdos recepto iuramē
to 7 alia sufficienti cautione si habere
potest dilatioem concedere: 7 s̄ hac
p̄ditione: si hec adimpluerit. j. diē sta
tutū absoluerit peccatorē: vt si credi
tor q̄s ei debet recuperet: 7 peccator n̄
recedat a p̄s̄o despat^o.

¶ Restitutio gnto q̄tum ad modū.

¶ Restitutio gnto quantum ad
modum restituendi: vt debi
tor apud deū 7 homines sa
tisfaciat. Quero vtrum sufficiat vsu
rario vel raptorū in foro conscientie re
missio sibi facta in foro conscientie ab
his quibus debet sine reali 7 actuali
restitutione. Rūdet Ian. q̄ triplex fuit
circa hoc opinio: vna aliquorūz theo
logorum dicentium q̄ non sufficit re
missio facta in foro conscientie: nisi res
actualiter offeratur a debitore credi
tori. 7 tunc si retradatur 7 donetur a
creditore debitor: sit liberat^o. Et hoc

ut appareat liberalis remissio ex pte
creditoris ⁊ liberalis satisfactio ex p
te debitoris. Scda opinio tenet me
diā viam: ⁊ est Jo. an. super glo. in d.
regula peccatū: q dicit q aut gerit in
mentē vsurarius restituere si ille a q̄
extor:it vsuras nolit remittere: ⁊ tūc
si remittit liberatus est: aut non gerit
hec in mente: ⁊ tunc licet remittat non
est liberat⁹. Vide que scripsit in addi
tionibus a Specu. in ti. de vsuris ad
fi. Unde dicit Monal. in sum. Sunt
aliqui vsurarij qui nitunt decipe deū
qui numerata vsura ⁊ accepta tūc ex
ponunt eam danti credentes q nō re
cipiat: quia si crederent q retineret n̄
presenterent: at ille verecundia vl̄ ti
more ductus nihil vel paz recipit re
se satisfecisse: quod non est vez. Item
de his qui, cōcordant recipiendo vsu
ras. oportet q̄ vt postmodū de nouo
satisfaciāt ostēdēdo liberaꝝ volūtātē
Itē Alex. de ales vbi. s. restitutio. §.
Tertia opinio fuit glo. in regula turs
peccatum. li. 6. que dicit: v̄m est q n̄
remittit peccatum: nisi restituat abla
tu: nisi liberaliter remittat a credito
re debitori: quia sufficit qualitercūq̄
satisfaciat: vt. ff. quib⁹ modis pig. vl̄
ypothe. solua. l. item liberatur. Unde
federicus in opere suo. c. 18. ⁊. 22. vbi
hunc passum disputauit: firmat indi
stincte op̄nionem dicte glose sic dicē
q si is cui debet restitui pecunia vsu
raria vel male ablata non coactus n̄
deceptus vl̄ circumuentus ⁊ omni do
lo calliditate vi ⁊ metu cessantibus et
precibus vel seruitioꝝ exhibitione in
ductus pecuniam sibi debitā nō obla

tam: nec restitutioni paratam vsura
rio dimittat liberatus est vsurarius:
non tamē a peccato quod incurrit ex
erecdo vsuras: nisi de illo peccato pe
nitentiam agat: ⁊ excludit finalis: q si
vsurario perseveranti in crimine: ⁊ n̄
disposito ad aliquā restitutiōem ⁊ is
qui debz vsuras recipere remittat il
las motu pprio: vel ad pces vsurarij
liberatus est ipse vsurarius a restitutiōe
rei: non dico a peccato quod contraxit
faciendo vsuras. Nā in re male abla
ta obligat quis pene etne p peccatuz
mortale qd̄ contraxit auferendo rem
a proximo illicite: ⁊ obligatur eidem
fm restitutionem ipsius rei: sicut enīz
duos offendit. s. deum ⁊ proximum: sic
duobus satisfacere tenetur. vt ext̄ de
vsuris. c. cum tu. ⁊ de homi. c. sicut di
gnum. ⁊. §. eos. Hanc opinionem vi
detur etiam formare Hostiensis in sū.
de vsuris. §. que pena. v̄si. quid si fene
rator. ⁊. v̄si. dicendum est. ergo ad b.
ff. de pigno. actio. l. si rem. §. omnes.
Idem Archid. de vsuris. c. 2. li. 6. vbi
super v̄bo satisfactū. dicit. satisfactuz
accipimus quomodocūq̄ voluntati
creditoris satisfaciat. Item Lapus in
.c. in ciuitate. eo. ti. Et pbat hanc op̄
nionē. fede. pmo in maioribus crimi
nibus: sicut in furto: vel rapina re fur
tiua: vel rapta remanente apud furē
vel raptorem de voluntate domini
purgat vitiū furti: seu rapine: sine ali
qua restitutione. l. si fur. ff. de vsuca. ff.
de peca. l. certe. §. iulianus. ergo ⁊ in
vsura que est minus: q sit minus pro
batur ex genere peni. Item de male
ablatis: sufficit dignam facere satisfi
ctiōez. c. 2. de rapto. ⁊ de v̄sis. q̄to

¶ c. 2. eo. ti. li. 6. de sepul. c. si. & satisfactum intelligitur quomocunq; desiderium creditoris adimpleat: etia; si pecunia non soluat: vt. ff. qui satis. cog. l. i. de pigno. actio. l. si rem. §. satisfactus autem accipim?: si enim creditor remittit actionem sibi competentem ex quo hoc sponte fecit sibi satisfactum intellegitur. Itz quia potest donare post restitutionem creditor quod est plus vt notat de rescrip. c. statutum. li. 6. Ergo multo magis ante restitutionem remittere. Itz quidam sunt spales casus in quibus obligatis ad restonem no sufficit remissio: vt in. c. statutum. de rescripti. li. 6. et in. c. exigit. de cens. eo li. ergo in alijs sufficit remissio: vt p3 de cle. no re. c. i. et c. peccatum. de reg. iur. Sed dices dato q; proximo satisfecerit per remissionem sibi factam quomodo potest deo satisfacere si cor de indurato in mente fuerit non satis facere proximo: nisi sibi remittat. Sz per exemplum videbis huius argumti solutionem. Pone q; creditor male gratibus tuis te inuitum et remittete compulit ad vsurarum restitutionez auctoritate iudicis: deinde vo vsas illas tibi donat: none poterit satisfacere deo absq; alia restitutioe: illasq; tene: vt tuas. Certe sic. et tamen quatu fuit te no restituit: cur ego non idem: si est tibi facta remissio qui non eras restituere parat?: et ideo proinde est: ac si fuisset satisfactum: ex quo sponte remisit. taciti quidez et expressi equa est editio: nec refert qd ex egpollentibus fiat: ex quo enim ad duo tenebaris. s. in satisfaciendo deo per contritionez et ad restituenem proximo: et vltima

per remissionez sic sibi sblata reman; sola penitentia: scilz penitentia de peccato: q; vsuras fecit: et quia non inten debat restituere nisi suisq; sibi facta remissio. **M**onaldu in summa in vbo restitutio furti facienda est: tenet hac opinionem dicens.

¶ Pone q; aliquis quondam vsurari^o offert libere totam pecuniam creditori ostendens plenariaz voluntatem cu non habeat: q; si crederet q; aliquid acciperet non offerret: creditor autez nihil penitus vult accipere. & liberaliter dimittit totaz: iste plenarie satisfecit proximo: s; no deo: et ideo postmodum sufficit sola contritio et satisfaciatur deo. Unde consulendum est no contrit. vt ad minus hanc liberam satisfactioem proximo faciat. **C**oerdat **A**st. **N**a fm **H**osti. intelligit esse satisfactuz creditor: ex quo remisit ei ex corde q; litercuq; fuerit dictu: dummodo fuerit talis q; remittere possit. **A**sten. vo in summa. li. 3. ti. xi. **Q**uerit quid si fenerator parte pecunie fenebris ei a quo habuit vel heredi eius restituat: et de eius voluntate partem retineat. **R**esponder dicunt quidam eum non esse liberatum: nisi offerat totum. scd; vo **H**oss. et **H**osti. si hoc ex pacto fiat liberatus non est ar. extra de symonisa. c. veniens. **S**i vero partem liberaliter si sui pacto offerat et soluat. et de re fiduo misericordiaz petat: et creditor liberaliter remittat liberatus e debitor: s; ultra ex certis coiecturis animi sui motum formabit. **S**i enim debitor sit pauper et vsurari^o diues et potens no est presumendu q; creditor ex corde remittat: sed hoc facit vt saltem illud

modicum habeat: et non totum pdat
Si autem sit dives et potens qui solus
tantum de suo tradere: presumi potest
quod hoc faciat ex corde. Ad hoc enim quod
restituens secundum quosdam restitu-
at ad salutem: duo debet ostendere ei
cui tenetur. scilicet velle et posse et ad minus
velle si non habet posse: et ita siue to-
tus siue parum: siue nihil recipiat credi-
tor: absolutus est debitor. Nam aliquis
est qui habet posse et non velle: quod dicitur
creditori si volueris recordari mecum
ego concordabor tecum: hoc est tibi
satisfaciam si volueris ad voluntatem
meam non ad tuam: quod credit quod si totum
vellet recipere nihil daret: unde cre-
ditor vult potius habere aliquid quam
nihil. Talis enim satisfactio non est sa-
lutifera: quia non satisfaciat alteri: sed
sibi. Item alius ostendit velle et non
posse: dicens libenter tibi restituerem
omnia: sed non habeo: unde nec ista est
salutifera si potest restituere: quod credi-
tor audiens impotentiam vellet vel no-
lit oportet quod absoluat eum: quia ina-
nis est actio quam excludit inopia de-
bitoris.

Quero utrum remissio: ex quo semel
facta est per creditores possit per peni-
tentiam eius reuocari: si eum penitet
remisisse. Respondet Hostiensis quod
non.

Quero quot sunt modi satisfaciendi
Respondet Hostiensis. ubi supra quod sunt quatuor
quorum primus cum pecunia libere offert
sine malitia et fictione: et hic est perfectus
Secundus cum non habet pecuniam
sed offert pignora sufficientia. Terti-
us cum non habet pecuniam: nec pignora
sufficientia facit tamen instrumentum

ut postea tam ipse quam ipsius heredes pos-
sint ad solutionem compelli quando
venerit ad pinguiorem fortunam.

Quartus est cum mediante sacerdo-
te vel religiosa persona sit libera et vo-
luntaria concordia. Ista tamen media
persona semper debet ostendere credi-
tori liberum velle et posse debitoris:
ita quod nulla sit coactio creditoris dire-
cta vel indirecta. Quintus est cum de
omni modo consensu et voluntate cre-
ditoris ponit aliquam possessionem in
manu alicuius viri honesti ex cuius fru-
ctibus processu temporis omnia debita
p soluantur et postea possessio redeat ad
heredes vel ita remaneat imppetuum
si debitor voluerit pro male ablatis in
certis. Et sciendum quod licet secundum
quosdam hoc fiat de licentia episcopi
vel sacerdotis discreti: si tamen fiat absque
libera voluntate creditoris non sufficit
ad salutem quam sciuntur certe persone
quibus restitutio facienda est. Con-
cordat Monaldus in summa. in verbo
restitutio facienda est ei.

Restitutio sexto quod sit restituenda.

Restitutio sexto: quero quid
restituendum sit. Respondet Scotus
in. 4. di. 15. quod non solum tenetur
quis ad restituendum rem ablataz ad
vsum rei: sed etiam interesse et fructum
preceptum de re: si sit res ex re fructifera
non autem fructum qui provenit ex
industria ut est illa res: ex hoc sequitur
quod lucrum acquisitum ex pecunia fene-
rari non tenetur fenerator reddere. alio-
quin ille qui perciperet posset iuste et
se usurarius: quod recipere de sua propria

pecunia fructum puenientem ex indu-
stria alteri⁹ est facere usurā : ⁊ forte
ē quod magi inducē homines ad usu-
rā: q̄ de usura lucrantes: non autē te-
nēt restituere lucrū: imo suum est q̄
per eius industriam est acq̄situm alie-
num aut restituendū est. Ricar. in. 4.
di. s. ar. s. q. 6. dicit ad istam questio-
nem. Dicunt aliqui q̄ tales non tene-
tur restituere lucrū predictum: lucrū
tamē de re furtiua: vel rapta restituē
tenent: q̄ usurari⁹ domin⁹ est rei quā
lucrat⁹ est per usuram: fur autem nō
est dominus rei furate: nec raptor: ra-
pine. Sed contra. quicumq̄ est domi-
nus alicuius rei: est dominus eius ali-
quo iure non iniuria: s̄ rei acq̄siste p̄
usurā: usurarius non est domin⁹ aliq̄
iure: q̄ nec iure emptionis: nec iure li-
beralis donationis: nec iure locatōis
Certum est enim q̄ in locatōne trans-
fert dominus rei locatē: nec iure per-
mutatōis: ⁊ sic de alijs nec iure mu-
tui: q̄ accipere plus p̄ mutuo non est
ius: s̄ iniuria: usari⁹ ergo nec iure diui-
no: nec iure canonico est dominus rei
quā acq̄siuit per usuram. Ideo di-
cunt alij q̄ usurarius: nō solū tenetur
ad restituendū usurā: s̄ etiā quodcūq̄
lucrat⁹ est iusta mercatōne de re p̄
usurā pus acq̄sita: pus tamē dedu-
ctis laborib⁹ ⁊ expensis. fur autē vel
raptor de lucro iusta mercatōe acq̄-
sito nō debet inde deducē: nec labores
nec expensas: q̄ mitius agendum ē cū
usurario q̄ cū fure uel raptoze. Sed
contra hec est ratio: q̄ p̄ sterili null⁹
debet exigē fructū: s̄ pecunia de se est
res sterilis: nulluz enim potest parere
fructū nisi per labores ⁊ sollicitudinē

utentis. Ergo lucrū de pecunia quis
exigere nō debet. videt mibi ḡ dicen-
dū ad questionē q̄ regularit̄ quedaz
sunt que habent usufructuz cuiusmōi
sunt res quarū usus non est earuz cō-
sumptio seu destructio. Et si quis ta-
lē rem extorsit per usuraz non soluz
tenetur ad restituendum ipsam: s̄ etiā
fructus perceptos deductis laborib⁹
⁊ expēsis: quia tales fructus sunt fru-
ctus rerū quarum alius dominus est.
Quedam autem sunt res que non ha-
bent usufructum principalit̄ cuiusmo-
di est pecunia. lucrū enim de pecunia
pueniens non est fruct⁹ eius: s̄ hūane
industrie ⁊ laboris: ⁊ ideo q̄ hō dñs
est sui laboris ⁊ industrie lucrum q̄
iusta mercatōne acq̄sivit de pecunia
extorta per usurā restituere non tene-
tur: q̄ tamen pecuniam alterius p̄f-
ei⁹ absolutam voluntatem detinuit:
si ille cui facienda est restitutio: ex h̄
aliquod damnū incurrit: alius sibi te-
net cū restitutōne usure ad restōnem
damni. Monal. vō in summa in v̄bo
restituendus est spolia. dicit q̄ in v̄bo
restitutionis non tm̄ res ablata veni-
unt: s̄ etiā damna ⁊ fructus p̄cepti a
violento possessore: ⁊ qui p̄cipi po-
tuissent si rem possedisset. Similiter
restituī debz ois commoditas ⁊ vtili-
tas quam habiturus fuisset cietus a
die cietionis sue. ff. de vi. ⁊ vi arma.
. §. ex die. ⁊ §. non solū. de v̄bo. signi.
l. p̄tor. cū. 3. q. i. per totum. ex̄ de re
stitutione spolia. grauis. vbi de hoc i
glo. expensas quas fecit recipere non
potest: vt insti. de rerū diuisione. §. ex
diuerso.

¶ Utrū debeat iniungi in foro cōsciētē

¶ quis soluat penam: puta si quis de fraudavit pedagiū sup quo statuta est pena corporalis v[el] pecuniaria per legē v[el] canonē. Rūdet Mona. i. sum. in v[er]bo restituendus. q[ui] non: quia hui[us] modi pena etiam b[ea]ta non sunt ex iure diuino: sed humano. Unde tūc de m[un]dum quis tenetur ad ea: cum persona per sententiam fuit condemnata: quia non ligant conscientiam sed bur[s]am. Concor[dat] glosa. i. q. z. c. fraternitas. Uide supra restitutio. z. §. 156.

¶ Quero quid tenetur restituere fur. Rūdet idē q[ui] licet res furtiua pereat casu fortuito: tenetur tamen ad restitutionem fur. cum sit in mora restituēdi: nec liberatur rem deteriorē restituendo: s[ed] debet eam restituere cu[m] o[mn]ibus fructibus perceptis et percipiendis: nec potest deducere expensas et si meliora: aut rez pascendo: forte equū et furtiuum porcum vel simile. Secus autem si domum agrum et similia rapuisset: et per artificium expensas fecisset: quoniam illas deducere posset. S[ed] s[ecundum] leges alia omnia damna et lucra percepta et percipienda restituere tenetur fur vel raptor: et s[ecundum] illud tempus debet res estimari et restitui in quo pluri[us] valoris fuit: extra de restitutiōe spolia. grauis. ff. de v[er]bi. fur. l. in re furtiua. et ff. de rei vend. l. nauis. §. generaliter. Item si fur obtulit rez domino tempore congruo et loco: non tenetur tunc ex casu fortuito: quia iam purgauit moram: vt dicta. l. in re furtiua.

¶ Quid de emente eam. Rūdet idē q[ui] qui emit. ignorat et bona fide et pu-

blice poterit petere precium a v[er]dito re. i. z. q. z. vulterrane. et talis potest retinere expensas quas fecit existens bone fidei possessor circa huiusmodi rez conseruandam et meliorandam et non tenetur de fructibus perceptis et consumptis durante bona fide. Si autem extarent adhuc teneretur ad restitutiōem eorum: ex quo incepit habere malam fidem. extra de resti. in integrum. c. re quirit. et de rebus eccle. non alie. c. ad nostram. ff. de acqui. rerum do. l. bone fidei emptor. et c. de rei vend. l. certus. Item si durante bona fide emptoris res perit: vel eam alienauit in vtroq[ue] casu excusatur p[ro]pter bonam fidem ar. ff. de fur. l. per quas. §. vlti. et ar. a contrario sensu. extra de alie. iu. mu. cau. facta. c. i. et z. Item male fidei possessor tenetur ad verum precium cum circumstantiis supradictis in re perditā: vel alienatā q[ui]ntūq[ue] publice emat in publico foro: nec precium a vero domino petere potest postq[ui] dep[re]henderit re esse ipsius. C. de furtis. l. in ciuilem. nec poterit se defendere ratione alicuius statuti super hoc edicti cu[m] sit tale statutum contra deum. 8. di. que contra 32. q. 7. flagitia. si bone fidei possessor tenetur restituere rem sibi si habet. si autem non habet de lucro tenetur in tantum in q[ui]ntu[m] factus est locupletior. ff. de pe. h[er]e. l. si possessor. §. restituere. et l. si rez et l. vtrum.

¶ Restitutio septimo vbi facienda sit restitutiō.

Restitutio septimo. quō vbi facienda sit restitutiō. Uide

supra restitutio tertio. §. i. 7 i vfa. iz
 Et adde secūdu Monal. in vbo resti
 tuendus: q; restitueda sunt omnia in
 eodem loco. Unde sunt reuocata si
 ad alia loca fuerant translata. 3. q. 1.
 reintegranda: 7 hoc sūptib⁹ raptoris
 vel violenti. ff. de rei ven. l. si res.

¶ Restitutio octauo qñ debitor non
 est soluendo. **¶** i

Restituo octauo qñ debitor
 nō est soluendo. Quid si de
 bitor nō est soluēdo vide. §.
 restitutio. 4. **¶** 2

¶ Quero an quādo debitor nō potest
 soluere tenet petere veniam vl' dilati
 onem a creditore. Respōd; Mo. in
 summa in verbo restituere tenetur in
 casu. §. Item nūquid tenet q; qñ qd
 dānificat⁹ est ab aliquo indebite: 7
 scit q; dānificatus est: tenet dānificās
 veniam petere p se ipsum si potest: vl'
 per alium si non potest: aut si non au
 det per se. Debet tamen talis media
 persona sbticere nomē 7 circūstātiās
 psonē pro qua intercedit: si p expsiōz
 piculū vl' dānum timeat. Qui enim
 offendit aliquem: cum eo ipso offenso
 habeat aliqd aduersus eū: debet of
 fensus ire 7 reconciliari fratri suo: fm
 quod habet in euangelio. debet in q;
 ire p se: vl' per alium vt dictū est. Si
 autē qui dānificatus est nescit hoc
 credēdu q; licet tut⁹ sit petere veniā:
 vt dictū est quando nō pōt latitāre:
 tamen non tenetur: quia non est in
 mora in hoc casu quo ad iudiciū di
 uinum cum dānificatus nescit 7 dāni
 ficans sit impotens. Si autem satis

facere potest semper est in mora: do
 nec satisfierit: aut dilationem impetra
 uerit. Hoc etiam obseruandum est
 vbi aliquis debitor est alicuius ex cō
 tractu vl' quasi cōtractu. Hoc etiam
 obseruādum est in regularibus q; re
 colunt se esse debitores alicui ex eo
 q; fecerunt in hoc seculo. **¶** 3

¶ Quid si imineat tale periculū q; is
 qui tenetur restituere: non potest in
 duci statim ad restitutionē faciēda: 7
 nec is cui debet fieri restitutio ad di
 lationē aliquam cōcedendā. Vide. §.
 restitutio. 4. §. vltimo. **¶** 4

¶ Quid si fur vl' raptor sit in extrema
 necessitate: ita q; non habet vnde ui
 uat ipse vel eius familia. Respōdet
 Alex. de ales i quarto. i tractatu resti
 tutiōnū. q; si fur sit i extrema necessita
 te 7 vxor 7 liberi: ipse pōt de re: quā
 tunc tenetur restituere retinere: q; tū
 sufficiat vni refectiōi: 7 residuum to
 tum tenetur restituere. Si enī facit
 qd debet: nō derelinquet cum dñs:
 sed prouidebit ei. Unde psalmus. 36
 Nō vidi iustum derelictū: nec semen
 eius querens panem. Et Mat h. 6.
 Respiciete volatila celi que non serūt
 neq; metūt: neq; congregāt in orrea.
 7 pater vester celestis pascit ea: non
 ne vos magis pluris estis illis. Et
 q; ita sit: responderi potest per illud.
 Mat h. 19. Uende omnia que habes
 7 da paupibus. Si ergo licitum est
 oīa sua alienare a se. ita q; postmodū
 remaneat alienās pauper 7 nichil hīs
 multo fortius iustum ē omnem rem
 furtiuam abijcere a te restituēdo: ita
 q; restituēs remaneat pauper: 7 nihil
 habēs. Non obstat deuter. 23. vbi

dicitur. Ingressus vineam primi tui
comede uvas quantum placuerit tibi: so-
ras autem non afferas tecum: quod Runder
idem Alex. quod uue quas comedebat sue
erant: scilicet comedentis non domini:
quod dominus celestis qui est dominus
dominorum transferat dominium in co-
medentes. vel soluis quod non est simile
de restitutione: et de illa lege: quod illa lex
iudicialis fuit: et modo non manet re-
stitutio uero pure moralis est: et sic manet.
Item non obstat Isa. 58. omnes debito-
res vestros repetitis: ubi dicit Hier.
qui repetit non habentem domino fa-
cit violentiam: quia Runder idem Alex
quod talis raptor vel fur non est iudican-
dus ex toto non habens: cum multa ha-
beat: que reddere possit salua uita sua.
Moral. uero in tractatu restitutionum. i.
uero restituere tenet: id est in die Item
si huiusmodi persone restituentes re-
rum estimationem rei: a deo pauperes re-
manent forte cum filiis et familia: quod non
habent aliquid unde uiuant: si poterit sci-
ri persona cuius fuerit res ostendant
propositum restituendi et etiam neces-
sitate suam: et possunt petere dilatio-
nem: vel etiam remissionem: siue que-
rationem: parati tamen sine simulatio-
ne et fraude restituere: si creditor non
uult sibi remittere: et aliter non possunt
consulere anime sue tunc si spoliatus
notificata tamen sibi prius quantita-
te restitutionis intuitu dei et elemosi-
ne remittat eis totum vel partem li-
berant: alioquin debent facere posse
suum. i. q. 6. Si res. Debent ei restituere
etiam usque ad uenditionem hereditatis
et omnium bonorum etiam si oporteat ipsos
et familiam suam mendicare. Seco. uero

in 4. di. is. querit. Quid si restitutio
est damnosa reipublice: puta quia si
da Petro est damnosa Paulo resti-
tuenti: qui Paulus est magis necessa-
rius quam Petrus. Et Runder quod si illud
iniuste detentum est a Paulo: non est
ei necessarium simpliciter: sed tantum ad
seruandum statum suum solennem.
Dico quod non licet alteri status suus so-
lennem tenere de bonis alienis: nec tan-
tum ualeat reipublice status istius solen-
nis: quem tenet non restituendo quantum
ualeret fidelitas eius et iusticia communi.
Aut detinens est in extrema necessitate
et ille cuius est res non: sed habet aliqua
extra extremam necessitatem: et tunc di-
co quod ista res sit ipsius detinentis iure
poli: quo in extreme necessitatis arti-
culo ad uidentem sustentatorem nature
Uia oibus in extrema necessitate po-
tuit accessa est. extra de uerbis sig. in. c. ex hie
li. 6. Si autem uterque est in extrema ne-
cessitate: si ad illam potius uenit dominus quam
retinens: debet sibi reddi dupliciter iu-
re. Tum quod prius erat dominus. Tum
etiam quia in illa necessitate iam facta est
sua. Si autem peruenit ad istam neces-
sitate detinens iam facta est sua. et ideo
domino postea uenienti ad istam ne-
cessitatem non debet reddi quia cessa-
uit dominium eius in re ista: et facta est alte-
rius iure poli. Si autem simul ambo
deueniant debet reddi domino: quod il-
le nunquam decidit a domino. Et si arguas
quod quilibet debet se plus diligere quam
proximum. et per consequens magis ui-
tam suam corporalem quam proximi. et
ideo potest istud simpliciter sibi neces-
sarium magis retinere sibi quam proximo
dare. Respondeo magis debet dilige

vitam suā ordinati: vt est diligibilis ad vitam etnā: 7 ita magis cōseruationem iustam vite sue: q̄ cōseruationem vite proximī. Sic enim latro magis debet sustinere suspendium q̄ occidere suspendentem vt euadat: 7 est ratio qa dilectio vite corporalis iniuste custodite nō ē dilectio ordiata: q̄ non est ad dilectionem dei nec anime. Iustus autem detinentis i cauē vltimo custoditio vite de re aliena ē iniusta. 7 cum hoc etiā est homicida: q̄ iniuste occidit alium: q̄ sberabit sibi necessarium quod sibi debetur. S; nunquid si deueniat detentor in p̄mo 7 secundo casu post extremam necessitatem ad pinguiorem fortunam teneatur restituere. Respondet idēz vbi. s. q̄ res talis simpliciter necessaria nō potest esse: nisi aliquid pertinens ad vītū: 7 tunc s̄sumere 7 iuste: q̄ ille cōsumens fit dominus: tenetur tam̄ postea deueniens ad pinguiorem fortunam reddere equiualens: q̄ obligatō ad equiualens videt̄ habuisse ortum ab illa p̄ma occupatōe rei aliene que fuit iniusta ante extremam necessitatē 7 illa obligatio per extremā necessitatē non fuit extincta sed sopita. Sed si nunq̄ ante extremam necessitates occupasset: tunc simpli iuste accepiss; rē suam: 7 illaz nunq̄ teneret restituere. Concor. Ric. in. 4. di. is. ar. 5. q. 5. vide .j. vsura.

¶ 5 Quero quot sunt modi restituendi: quibus s̄suli pōt debitor: vt nō habeat cām labēdi in desp̄atōem: vide supra restitutio. 5.

¶ 6 Utrum quādo debitor non est solutio sacerdos possit dare dilatōem re

stituendi: vel quietare aliquid absq̄ cōsensu spoliatorū. Respondet Monal. q̄ non.

¶ 7 Quid de illis qui si vellent dimittere sup̄fluas expensas possent rapta restituere. Itē qd de illis qui resignant oīa bona sua i manu penitentiarij promittētis: q̄ cum damnificatis tm̄ faciet q̄ habebunt se p̄ pagatis 7 satisfactis. putat enī q̄ pro modica cōp̄tate quietabunt eos cum damnificati putent se totum amisisse. Quid ē de illis qui non resignarent in manu penitentiarij nisi crederēt q̄ p̄nari? eis restitueret totum vlt̄ p̄tez quādo nescitur cui facienda est restitutō: nunquid tales sunt in statu saluandorū. Rndet Mo. in sum. vbi. s. q̄ non. Oportz enī q̄ bona fide sine fraude faciat raptor q̄cqd pōrita q̄ aut dānificat. satisfaciat si nouit eos aut paup̄o? erogz si nō nouit: alioquin nō ē absoluendus si cōsiterit p̄nario de ei? ipenitētia vel praua intētōe. Nō ē tm̄ necesse q̄ fiat hec resignatio in manu p̄narij. dum tamen alias sit paratus ad arbitrium eius satisfaccere vel aluerius boni viri.

¶ 8 Quid agere debet penitens qm̄ nō est solutio. Rndet idē q̄ agē v3 p̄niam cū dolore 7 p̄pōat restituē q̄ cito poterit bono mō. i. 4. q. 6. si res. C. de cel si bo. l. i. Si at̄ potest: s̄ nō valet absq̄ magno detrimento 7 p̄culo familie sue: 7 suo: tūc studeat p̄nari? recte care voluntatē ei? ad restituēdū. 7 videt̄ ei q̄ petat dilatōem a spoliatis vlt̄ de cōsensu eorū assignet eis amicabiliter certam partem de redditibus suis de qua sibi satisfacciat successiue 7 v̄ hoc

bonam eis faciet cautōez. Si vō oēs
sibi denegent dilatōez ⁊ postulent q̄
ipe cedat bonis: tunc credendū est q̄
ipe teneat absq̄ dilatōe satisfacere vel
cedere bonis: q̄ fur ⁊ raptor sp̄ sunt
in mora: ⁊ ideo semp̄ augent peccatū
vt. ff. de dō. fur. l. in re furtiua. ⁊ ar.
extra de symo. c. cum in ecclesie.

Quid si discrepant inter se spoliati i
danda dilatore: q̄ alij volunt dare
quāquālem: alij vō nolunt: s̄ petunt
cessionez. Rndet idē vbi. s̄. q̄ maior
pri standum est: ⁊ intellige maiorem
prem vbi maior ⁊ fortius est debitor
Unde si vni creditori teneat in pl^o q̄
reliquis oibus qui forte sunt. io. vel
plures stabitur voluntati illi^o solius
de dilatore quāquālem danda v^l ces
sione petenda. Si vō par sit debitum
hinc inde standum est maior: i numero
creditor. S; si omnia sint paria eligē
da est clementior sententia. s̄. que dat
dilatōem fm̄ distinctionem legis si. C
quibus cessio. po. Hoc autē intellige
nisi petentes cessione: v^l sibi satisfie
ri statiz non possunt induci ad dandā
dilatōem: tūc enim satisfaciendū ē eis
in foro penitentie. p̄ parte s̄stantie q̄
eos contingit: presertim si egent ita
q̄ nō possint concedere absq̄ pericu
lo suo ⁊ familie sue. s̄. vi. c. baptizasti.
Similiter tenetur debitor restituere
creditori: q̄ntum restituere potest ha
bita rōne ne egeat: q̄ non est fraudā
dus alimentis quotidianis. ff. de sol. l.
q̄b^o. ⁊ ext̄ de solu. c. pe. vbi dicit de h̄
in glo.

Restitutio nono q̄ntum ad ordinē.
Restitutio nono. s̄. q̄ntuz ad or
dinē cui p̄us fienda sit: quō

quando plures cōtrruunt debitores
quibus debet fieri p̄us restitutio v^l
s̄. restitutio. 2. §. 276. ⁊ restitutō. 3. §.
2. ⁊ in vbo vsura. ij.

Restitutio. io. quib^o fieri restit
tio incertorum.

Restitutio. io. s̄. incertoz que
ro cui d; fieri restitutio incer
toz. Rndet Moñ. in sum. q̄
qu sciri possunt p̄sone spoliatoz facie
da ē restitutio. 3. q̄. i. reintegranda: s̄
vbi nō possunt sciri debz penitēs sim
pl^o ⁊ absq̄ pacto ⁊ additione: ⁊ absq̄
fraude ⁊ simulatiōe totum qd̄ habet
reassignare in manu epi: vel penitētia
r̄ij discreti. Et non est facienda huius
modi reassignatio de necessitate: q̄
sufficit q̄ ad d̄siliū epi vel penitētiarij
discreti disponat de rebus illis: ⁊ tūc
e^os v^l p̄nari: si viderit eū pauperē
⁊ egenū det sibi p̄tē v^l etl totū si fue
rit necē pōt et ei dare dilatōem si vi
derit expedire nec als ip̄e eū vxore: ⁊
filij fame peat: i q̄ casu. s̄. extreme ne
cessitatis. l. i. dign^o sit: tū p̄ponē^o ē san
ctis ⁊ iustis p̄sonis nō eā egētib^o: als
si eqliē idigeat debēt p̄poni meliores
vbi mel^o possit geri negociū spoliato
rū q̄ ad vtilitatē aie cui p̄sunt ista in
certa paupib^o erogata: ⁊ postea si qd̄
residuu fuerit v^l p̄tē remissiois scāz
isti paupib^o alijs distribuatur: ⁊ iste fa
ciat q̄qd̄ bōi possit orādo: ⁊ alia bōa
faciendo p̄ his quoz res fuit: ⁊ si ve
nerit ad p̄gurore fortunā erogz i v^l
paupuz qd̄ possit p̄ aiab^o illoz. ar. ij.
q. 2. glia epi. ⁊. cauz hēt. q̄ vō nolue
rit satisfacē iux̄ formā pdictā nō ē ab
soluendus. hec Monal.

Finis.

Ursura. Quid est p. s. in contractu mutui. quero qd sit. **R**ndet **M**onal. in sum. i. vbo vsura: qd est lucru ex mutuo pacto debitū vel exactū. nō enī vsura mittit vbi gratis recipit vel offert. ar. 14. q. 3. vsura. 7. is. vi. de eulogis **N**ulla. n. oblatio suscipiēti culpe maculaz ingerit q̄ non ex ambientis petitiōe p̄cessit. i. q. 2. sicut. **I**tem vsura est quicqd sorti accedit ex intentione corrupta a parte creditoris qui non mutuasset p̄ncipaliter nisi p̄ter spem lucri. i. 4. q. 3. pleriq. 7. c. item cā. **S**ola. n. spe vel expectatiōe mittit vsura qm̄ mutuat p̄ncipaliter p̄ter lucruz in q̄ casu tenet creditor totū restituere quacūq; intentiōe dederit ei debitor sine ex dilectiōe exorta p̄ter mutuum sine p̄ter aliud. eē de vsur. c. cōsultuit. vbi de hoc in glo. qd̄ intelligi verū esse qm̄ cā mutuadi p̄ncipaliter ponit in spe vel expectatiōe lucri sine elemolumentis: aliogn si ob charitatez 7 dilectiōez p̄ncipaliter mutuat: secūdariorū tñ aliquid expectat retributionis non videt vsura esse. 77. di. c. in singularis. 7. 59. di. si officia secularia. 7. 61. di. quid p̄derit: quia cum q̄s liberaliter mutuat: scire d̄y debitorē sibi eē naturaliter ad antidota obligatū. ff. de p̄heredi. l. sed 7 si. §. cōsultuit. 7 eē de testa. c. cum in officijs. 7 ideo de retributione sperare p̄t. i. q. 2. q̄ plo. eē de symo. c. tua. **Q**uā vero sola spe committit vsura: vt qdam dicunt non est opus restituere s̄m **S**of. si sufficit sola p̄nia sic in symonia mentali. eē de

symo. c. mādato. **U**bi autem debitor ex sola dilectiōe dat creditori no p̄t repetere illud: s̄līter si non sit corrupta intentio creditoris s̄ debitoris tñ qui p̄ter mutū dat aliquid vltra sortem non tenet creditor restituere s̄m quosdam q̄dā p̄babiliter credit qd̄ ex sola dilectiōe gratis seruiatur ei. **S**ed si credit vel p̄babiliter dubitat qd̄ p̄ter mutuum receptū vel vltorius retinēdum seruiatur ei a debitor restituere illud tenet: quia voluntas acquirendi aliquid ex vi mutui p̄ter sortem: vsuram inducit s̄m illd̄. **D**ate mutuum nihil inde sperantes: **U**trū aut sola spes faciat vsuram: 7 vtrū vsurarius intentionari⁹ teneat ad restitutiōem. vide in. §. 5. 7. §. 19. 7 §. 12.

Quero in qbus reb⁹ mittit vsura. **R**ndet idem vbi. s̄. qd̄ p̄prie in contractu mutui. mutū aut̄ contrahit in his rebus q̄ cōsistūt in numero: pondere: vel mensura. i. in his q̄ numerant: vt moneta que p̄prie numerat. **P**ondere: vt ere: argenti: 7 auro: que ponderant. **M**ensura: vt frumentū: vmsi oleū: 7 s̄lia. insti. q. mo. ctra. ob. circa p̄n. 14. q. 3. vsura. i. q. 4. null⁹.

Quero an sit mutū si quis dederit io. vlnas p̄ni p̄ alij. io. reddendis ad certum tempus cum talia videantur cōsistere in mensura. **R**ndet **M**onal. in sum. qd̄ potius est cōtractus p̄ mutationis q̄ mutui. **E**t nomen mensure hic restringit ad modios 7 lagenas 7 alia vasorū genera qbus mensurari solent liquida 7 grana. **P**ōt tamen hi⁹ cōtractus in fraudez fieri vsurarū.

Quero an vsura excuset ex pacto con-
ventionali partium cum contracto ex con-
ventionis lege accipiat. nam qd licite ac-
cipit qd voluntarie sibi dat. is. vi. de
eulogis. i. q. z. placuit. de symo. c. vi
lectus. sed in vsura nedum voluntarie:
imo etiam quicquid rogat? a dante acci-
pit vsurari? Rndeo dlc qdam sut q
de sui natura sut illicita: 7 in his pdi-
cta pcedunt. Et sunt qdam q de sui
natura non sunt illicita rone pacti vl
contractus: vt in vsuris. vnde strabē-
tes nō possunt facere licite qd de sui
natura est illicitū. ar. de foro cōpe. si
diligenti. 7 d sen. cxcōi. cōtigit. vide. j.
§. 8.

¶ Utrū sola spes faciat vsurariū. Rn-
det Alex. de ales in. z. in expositione
euāgelicorū pceptoz: in expositione illi-
us Math. 5. volenti a te mutuare da
illi. 7 Luce. 6. Mutuū date nihil inde
sperātes. q cū diuerse sint scie diuer-
sas hnt questioēs vl cōsideratiōes: 7
a diuersis sciētib? rō diuersimode cō-
sideraf. Vnc est q fm humanas le-
ges volūtas sola non facit vsurarios
q lex humana manū cohibet: nō ani-
mū. fm vero legem diuinā q animū
cohibet sola volūtas facit vsurarios
pōt tū mutuans sperare illud ad qd
tenef accipiens: q in cōsili casu necessi-
tatis tenef sibi dare mutuū 7 tenef si
millif etiam si non dedisset pus. Vnd
pōt illud mutuās sperare ab accipiē-
te: non tū ex vi mutuū: s ex charitate
accipientis mutuū. mutua. n. beneficia
accendūt charitate: 7 q etiam ex pce-
pto dei v3 indigēti mutuū dare. Vñ
cōcedendū est q mutuans pōt ab eo
q recipit in sili casu sperare mutuū:

q ad hoc tenef alius. tū si hac inten-
tiōe tradit sibi mutuū non est meri-
torū: q nō ponit deū fines. Vñ dicit
Luce. 6. Mutuū date nihil inde spe-
rātes: supple ab homie: s a deo. Nō
verbū. nihil. siue sit pecūia: siue sit ali-
ud. Vñ Hiero. sup Ezechi. c. 6. 7 ha-
bet in glo. sup Exo. c. 18. Putant qdā
vsuras tm esse in pecūia: qd puidens
diuina scriptura: omis rei aufert sup
abundantiā: vt nō plus accipias q de-
disti. Quidā. solent p pecūia fene-
rata munuscula diuersi generi accipe-
7 non intelligūt scripturā: vsura: sup
abundantiā appellare qquid illud
est: si absq eo qd dederint plus acce-
perit. Item Ambro. Pleriq; refugien-
tes pcepta legis cum dederint pe-
cuniam negociatorib? non in pecūia
vsuras erigunt: sed de mercib? eoz
aliq vsurariū emolumenta picipiunt.
Ideo audiant qd lex dicit. Neq; in-
quit: elcarū vsurā accipies: neq; om-
niū rerū. Et capif ex illo tex. de utro.
zz. Nō fruges nec aliquā aliā rē. Itē
subdit rō. Esca vsura est: 7 vestī vsu-
ra est: 7 quodecūq; sorti accedit vsu-
ra est: qd velis nomen imponas. vid
j. §. 12. 7. 24. Utrū autē sit licitū mu-
tuare vt des aliqd pauperib?: vide. j.
§. 22. 7. 24.

¶ Utrū vsurari? intentionarius teneaf
ad restitutiōem. vide. j. §. 19. vñ. vsu-
ra. 10.

¶ Quero quare vsura sit peccatū. Rn-
det Alex. de ales q sic. q facit contra
naturā rei 7 finem inuentiois pecu-
nie. Pecunia. n. vt dicit p pol. inuen-
ta est vt fiat omutatio iter vendētē
7 ementē ppē necessaria vite: 7 nō vt

pecunia augeat pecuniam: sicut facit
 usurarius. Item qz facit coiū natura;
 tractus mutu: qz esse gratuitus.
 Itē qz possidet sine titulo: nā ei⁹ dñū
 nō tūllerit. nā dñūm trib⁹ vñs tūllerit
 tur. Aut p nām: vt in successiōib⁹: qñ
 i. res deuoluit a pte in filios: qd nō
 est in vfa. Aut dono mere liberalita-
 tis: vt i donatiōe: qd nō est in vfa qñ
 intentio pcedit: vñ pactū interponit:
 vñ exaatio sbeqz. Aut sit tūlla equi-
 tate iur: sic in venditiōib⁹: 7 pmuta-
 tiōib⁹: qd nō est in vfa. Itē quia res
 mutuata statim fit illi⁹ cui mutuat: 7 ei⁹
 stat piculo. Et ideo valde iniquū est
 qz ex re aliena q̄ alteri⁹ piculo stat: ue-
 lit lucrum. vide. j. §. primo. 7. i. vsu-
 ra. z. §. i.

Quero: qre recipē aliquid vltra fontes
 in mutuo sit vsura: recipē autē pzo re
 locata nō. Rndet Ric. m. 4. di. 15. ar.
 5. q. 5. qz rō est: qz mutuū est de illis re-
 bus quaz pncipalis vsus nō p̄t cōce-
 di sine re ipa eo qz ille vsus est eaz cō-
 sumptio: vt p̄z in esibilibus 7 potabi-
 lib⁹: vel distractio: vt p̄z in pecunia q̄
 ad hoc inuēta est pncipalit̄ vt expen-
 dat in emptiōe aliaz rerū. Et p̄t h̄
 cum tales res alijs cōcedant tūllerit
 in illos dñūm. vñ mutuarē est d̄ meo-
 tū facere. Cum q̄ cedere pncipalem
 vsus talū rez sit cedere ipas res il-
 le qui vltra recōpensatiōe rei exigit
 aliquid p vsura exigit p eadē re recō-
 pensatiōez bis: aut recōpensatiōez p
 eo qd nō est. qd est coiū egatē iuria
 nālis. Locatio autē est de reb⁹ quarū
 vsus cōcedi p̄t sine re: qz eaz vsus nō
 est eaz cōsumptio. vñ p̄t dñūm dom⁹
 vendi retento vsu 7 cedi vsus reten-

to dñō. 7 ideo ille cui restituit dom⁹
 locata si vltra h̄ exigit p̄cium p vsu
 nō recipit p eadē re recōpensatiōez
 bis: neqz recōpensatiōez p eo qd non
 est. S; dices vsurari⁹ nō d̄ trecta-
 re rē alienā iuito dñō. dñs. n. vult bñ
 vt vsurari⁹ h̄eat leuissimā vsuraz: 7
 multū gaudet qñ iuenit qz ei dat ad le-
 uissimā vsurā: q̄ videt qz accipē vsu-
 rā nō sit furtū: nec peccm. Rndz Alex.
 de ales vbi. s. q. duplex est voluntas
 .i. volūtas absoluta: 7 volūtas opa-
 rata. De volūtate absoluta non vult
 dñs h̄i⁹ pecuie qz vsurari⁹ h̄eat eā: ex
 quo. i. vsurari⁹ nō vult mutuū dare
 gratis: q̄ cōtrectat rē alienam iuito
 dñō: 7 h̄ dñō iuito: videlz p volūta-
 tē absolutā nō oparatā. vide. s. §. 4.

Querit alex. de ales: qre cū vsu-
 rari⁹ sit fur: iudex seculari patit vsu-
 rarios viuere: 7 nō patit alios fures
 7 raptores viuere. cū. n. vsurarij pu-
 blici maifeste sint mali: videt iudex sa-
 cere coiū pceptū Maleficos nō patie-
 ris viuere. Rndz ip̄e Alex. d̄ ales vbi
 s. q. iudex seculari rēpubli. gerit q̄tū
 ad tpalia. vñ q̄uis vsurari⁹ sit fur: tū
 qz fur est domestic⁹: 7 nō p violentiaz
 furat: qz etiā ex furto illi⁹ puenit ali-
 qua vtilitas reipub. q̄tū ad tpalia p-
 pter h̄ pmittit viuē vsurarios: cū tū
 alios fures puniat.

Querit etiā qre iudex ecclesiastic⁹ pl⁹
 intronmittit se de pena vsurariōū q̄
 alioz furū. Rndet idē vbi. s. q. iudex
 ecclesiastic⁹ q̄ s̄tilius inspicit q̄ seculari
 ris psequit vsarios p̄ter damnū spi-
 rituale qd ex vsura accidit. 7 qz vsu-
 rarij d̄ inhonore 7 d̄ceptu dei: h̄ est
 de peccato suo fecerunt sibi officū 7

modū viuēdi.

¶ Sed nūquid pmissum erat iudeis dare ad vsuram alienigenis: de utro. 23. Nō fenerabis frī tuos: f. alieno. Rndz Alex. de ales in 2°. in expositiōe sexti mādati decalogi: q. dare ad vsuram fm se 7 in se malū est 7 p̄hibitū. Permissum autē fuit illis sic dare libellum repudiū ad duriciā cordis sui. Peccabant tñ mortaliter fenerando alieno: sed p̄mittebas eis duplici de cā. s. ne facerēt peius. s. ne fenerarent fratrib⁹ suis. 7 q. durī erant: 7 paulatim trahendi ad p̄fediōnē. ex quo trahit argumētū: q. si nō possum⁹ obtinere ab vsurarijs vt totū reddāt: debem⁹ facere vt p̄tem saltē reddant.

¶ Utū mutuās possit nālem obligatiōnem q̄ ei debitor tenet ad antidora deducere in ciuile. i. in pactū. Rndet Hosti. q. nō. h. tenet gl. 14. q. 3. c. i. in gl. 2. 7 p̄ Hof. in sū. eo. ti. §. si. v. q. si tibi. 7 Ray. in sum. eo. ti. 7 glo. in clem. vnica. eo. ti. 7 ibi Steph. 7 est rō fm Hof. q. deducere in pactū sapit spem lucri. Item Archid. assignat aliaz rōnem quare aū pactū nō est debitū specialif. 7 ideo cum deducit in pactum nascit obligatiō: 7 ita plus p̄mittitur q̄ sit mutuātū: 7 sic est vsa. Nō ob. c. significatū de p̄ben. vbi dī: q. data su it p̄benda vni sacerdoti p̄ canonicos cum hoc pacto vt singula die debeat celebrare missam de beata vīrgine. 7 dicit ibi q. nō est symonia. Rndet Archid. q. illud onus erat ex nā rei. 7 iō cum deducit in pactū nō est nisi declarare illud qd̄ p̄us inerat rei. Concor. Monal. in sum. 7 ideo fm eos nō potest deduci in pactū q. debitor teneat

remutuare creditori in casu necessitatis. nec de hoc spem p̄ncipalez habere als est vsura. vide. j. §. p̄ri.

¶ Utū mutuās possit recipi vltra sortem seruitiū facti vel vbi: puta q. mihi remuetur vl' p̄ me patrocinet vl' in tercedat roget vl' instruat vt aliqd mibi scribat. gl. respōdet q. nō. 14. q. 3. c. i. Item Archi. Hof. in sum. eo. ti. §. qd si tibi. 7 Ray. in sum. eo. ti. 7 Hosti. in sum. eo. ti. §. si. in. v. quid si tibi. 7 Jo. cald. in. c. si. extra de vsuris. vbi sic probat. Quotiescunq; aliquid percipitur plusq; datur est usura: quicqd illud sit. 14. q. 3. c. i. ibi vel quodlibet aliud. 7. c. 2. vbi dicitur. Omnis rei superabundātiā. 7. c. 2. ibi quicquid forti accedit. Item sicut in symonia p̄hibitiō muneris includit non solū munus a manu sed a lingua 7 obsequio. i. q. i. sunt vero nōnulli. in cle. 7 si que stiores. extra de symo. ita 7 in vsura. vide. §. §. 5. Sed nota: q. due sunt gl. in iure civili que vident sibi contrarie in hac materia. Una est. si. si cer. peta. l. rogasti. §. si tibi. que sentit q. vsa committatur: 7 ideo non potest agi ex tali pacto. Alia que sentit opposituz est in. l. sed 7 si quis. §. si. si. si quis te. S3 Bar. in. l. rogasti. reducit eas ad concordiam dicens. Quotiescunq; iuxta cōtractum mutui apponitur. p̄missio facti pro quo aliquid adest creditori est vsura. 7 p̄cedit glo. in. l. rogasti. puta mutuo ticio centum cum pacto vt vadat pro me Romaz: vel scribat pro me librum. sed quotiens aliquod factum pro quo nihil adest mutuanti sed est sibi cautum vt quia pro quantitate mutuata promisit venire ad

iudiciū 7 suscipe p̄ceptū iudicis s̄ cer
ta pena: non est vs̄a: 7 ita loquif alia
gl̄. 7 sic intelligif notata in l. cū alle
gas. E. de vsur.

¶ 14 Utz mutuas pecuniā rustico vt labo
ret possessionē ei? sit censēdus vsura
rius. Rndet Lau. fm magim Die. de
arimino: q̄ nō si nihilomin? de fructu
illaz possessionū dicto rustico satisfiit
v̄l als aliūde iustū p̄cium tribuit ope
rarū suaz. s. ipi rustico. Nō ob. q̄ dñs
intendit sibi operas p̄stari p̄ colonos
rōne mutui: 7 coloni eadem rōne ipas
exhibent als nō exhibitur: 7 sic p̄pter
mutuū dñs lucz p̄cipit 7 colonus per
dit: q̄ hoc nō est verū: nā lz sic mutu
antibus exhibeant opere a colonis: il
le tñ opere nō cedūt lucro dñi cū illas
iusto p̄cio emat. Sed si qd de iusto p̄
cio operarū dñs detraheret p̄p̄ mu
tuū: aut si p̄ter operas iusto p̄cio em
ptas: als a rustico erigeret: tūc eēt vsu
ra. Et p̄bat idem magister Die. per
vnū simile: Pone q̄ dñs cōducit co
lonū ad certuz tps p̄ certo p̄cio: 7 p̄
ciū tradat anteq̄ colon? incipiat ope
rari: postmodū vero nolente colono
operari nisi dñs mutuet ei certā sum
mā pecuniā: 7 dñs mutuat vt opre
tur: 7 als nō mutualet: nam talis dñs
non est vsurari? 7 tñ mutuat colono
vt operef: als non mutualet? 7 ope
raf colon? accepto mutuo aliter non
operaturus quāuis etiā sine hoc ad
operandū esset obligat? nam suū dū
taxat dñs recipit: h̄ est operas sibi de
bitas: 7 nihil ex tali mutuo lucraf: 7
sic nec vsurari? est censēd? nec aliter
peccat: q̄nino si peccatū i aliqua par
te d̄mittif ex h̄ peccat colon? q̄ debi

tas operas dño retrahit 7 illū impro
be grauat vt mutuet. Et d̄firmat eti
h̄ alia rōne: q̄ si dñs diceref in h̄ d̄mit
tere vsurā: ergo cum ad restōnem te
neret colon? reciperet duplū iusti p̄
cij: 7 dñs in duplo q̄ sit iustū p̄ciuz
emeret operas ei?. Preterea sequere
tur 7 aliud q̄ nō liceret alicui iniuste
retinere suam possessionē mutua
aliquam quantitatem pecunie: 7 illam
possessionē in pignus recipere nō cō
putando fructus in sortem: qd̄ tñ fal
suz est. vt in. c. i. de vsur. Preterea po
ne q̄ occupasti rem meam v̄l p̄ poten
tiam tuam v̄m mibi facis in reb? me
is: vel non restituis rem tibi mutuata
vel d̄modatā v̄l locatam nec vis resti
tuere nisi mutuē tibi mille. Duo factō
restituīs: nūquid dicar vsurarius: vel
nūquid peccem. absit. nihil eniz lucroz
sed perdo. s. lucrū qd̄ cum illis mille
fecisses. Redimo. n. veratiōem meam
7 meū recupero qd̄ licet. vt in. c. d̄le
ctus. el. i. de symo. S̄ nūqd̄ peccat in
casu p̄missō dñs cū mutuat colono vt
operas p̄ eū mutuo debitas 7 p̄ qb?
a dño p̄cium recepat si habeat inten
tiōem recte illas operas in recōp̄sa
tiōem mutui. Rndet idem magi q̄ si
p̄dictam intentiōem h̄iet: praua foret
D̄z q̄ mutualet cum intentiōe recōp̄en
satiōis iusti p̄cij: qd̄ p̄us soluerat ru
stico nō h̄ndo respectū ad mutuū. S̄
cōi hoc facit: q̄ licet redimere verati
onem suam quāz iniuste rustic? facit.
Itē fatēdo dictū magri oz vt dicam?
h̄ verū q̄ peccat: q̄i hac intentiōe p̄i
marie duct? pecuniā rustico mutuat:
secus si secūdario.

¶ 15 Sed cōi hoc arguif: nam licet tantū

intendat recipere dñs operas a colono
dñtaret in recōpensatiōem iusti precij
qđ p illis dederat rustico: nihilomi-
nus pure aliqd recipit p mutuo: qđ p-
pter mutuū vendit qđ ei nullaten⁹ vendi
differet. Rndet dñs Lau. qđ ex isto cōtra-
ctu venditiōis fm se nullū est lucz ipi
dño: qđ nulla pecunia vel p̄cio estima-
ri pōt qđ sit aliud a p̄cio ipius rei ven-
dite. aliqñ sequeret qđ vbi nulluz in-
tercederet mutuū vendēs possit exi-
gere a rustico precij p venditiōe: ⁊ ali-
ud p̄ciū p operib⁹ vendit: ⁊ sic ven-
deret venditiōem vno p̄cio: rē vendi-
tam aliō p̄cio: ⁊ pari rōne possit exi-
gere p̄cium de venditiōe venditiōis:
⁊ sic i infinitū: qđ null⁹ sane mētis di-
ceret.

¶ 16 Quid si cū vellem emere vsq; ad cer-
tum tps terrā valentē singulis annis
io. lib. in redditu: ⁊ fecisti me cessare a
talē emptiōe: ⁊ tibi mutuare illā pecu-
niā qđ volebā emere illā terram: ⁊ ego
dico tibi qđ cōtento: mutuare cum h̄
pacto qđ tenearis mibi dare singulo
anno tantū quantū eēt fructus illius
possessōis si emissem an sit vsa. Rndz
Monal. qđ nō: dūmō pōt cōtract⁹ em-
ptiōis fuisse licit⁹ si fecissē: als secus.

¶ 17 Quero: pone habebā pecuniā
⁊ volebā ire ad nūdinas: ⁊ ibi merces
emere vsq; ad aliū locū deferre vsq; serua-
re certo tpe vt lucrarer. tu indiges il-
la pecunia: recipis illam mutuo offe-
rens te paratū illam restituere cum lu-
cro sperato in termino ⁊ loco: an sit
vsura. Dicit Inno. in. c. si. ex. de vsur.
qđ putat hunc cōtractuz vsurariū: nec
sat q̄liter possit excusari. Ray. in sū. i

ti. de vsur. §. item aliquis. in fl. ⁊ Do-
sti. in. c. salubriter. de vsur. ⁊ in sum.
de peni. §. quib⁹. v. qđ si parat⁹. dicit
qđ talis est mibi obligatus quo ad in-
teresse lucris qđ facturus eram verisimili-
tate ex pecunia: dūmō nil fiat in frau-
dem vsuray: ⁊ dūmō nō dñueneri pe-
cuniā dare ad vsurā. Jo. an. in. d. c. fl.
approbat v̄ctū Inno. dicens qđ illud
qđ dicit de interesse habet locuz post
morā debitoris: ⁊ qđ ex hoc cōtractu
pararet via ad fenus: nam staret vsu-
rarius paratus cum capello ⁊ calcari-
bus dicens se ad nūdinas velle ire.
Cōcoz: Jo. cal. in. d. c. si. Jo. de ligna.
tenet cum Hosti. dūmō nō fiat i frau-
dem. Monal. in sum. tenet qđ non sit
vsura si recipio cum lucro sperato: qđ
illud recipi rōne interesse. Vide Pe.
de ancha. in. c. i. de vsur. li. 6.

¶ 18 Quid si carissimuz est frumentum: ⁊
data nūc certa pecunia sit pactū qđ cer-
to tpe reddat ei tantū frumentū qđ tū
poterit habere tunc pro illa pecunia.
Rndet Archid. post Ugoli. i. q. 4.
si quis. qđ non est vsura: quāuis plus
in quāitate sit frumentū. Et est rō: qđ
iste intelligitur ei vendere frumētum
nunc: ⁊ mutuare ei pecuniam gratis:
quam sibi vult reddi in frumēto tem-
pore solutiōis. fatef tñ qđ posset inter-
uenire pactū fm prauā itentiōem mu-
tuantis: ⁊ sic fm Lau. vt quia modūz
nunc valet. s. solidos: postea valebit
duos: ⁊ hoc sine daf vt plus accipiat.

¶ 19 Quid si mutuo tibi frumētū
antiquū ad renouādū. i. vt tu nouum
mibi restituas. Rndet Hof. in sum. e.
ti. ad si. v. si. qđ si ideo facit vt meli-
us recipiat vsura cōmittit. si autē ideo

vt suū non pereat vlt̄ forte grām reci-
pienti faciat. secus idem Ray. ⁊ Do-
sti. in sum. d̄ vsur. §. sed an aliq̄. v. qd
si quis. Alī tenent cōtrariū: q̄ etiam
p̄mo casu non omittit vsa: fm̄ Jo. de
ligna. p̄. c. in ciuitate. ex̄ de vsur. dum
mō nō essent circūstātē verisiles: vt si
esset putrefactū nil valens: quo cāu sic
cōtrahēs obligaret restōni. vide Ar-
chid. i. q. 4. nullus. Idem Monal. i
sum. qui addit hoc vez: dūmō nō au-
ferat p̄mo libertatē soluēdi veterē
ānona: sic mutuo accepit si interī vult
se liberare.

¶ **Q**uid si quis accepit pecuniā ad vsu-
ras: ⁊ postea candē mutuauit amico
suo vt restituat fortez ⁊ dīctam vsu-
ram: exinde currētē vsurario. Rn-
det Monal. in sum. q̄ tūc ad restōnē
eidē amico suo: q̄ ipse p̄ncipalis fuit ī
hac vsura. Si autē eēt tm̄ mediatoz ⁊
fideiussoz: ita q̄ obligatio eēt de ami-
co ad vsurariū facta: tūc non teneret.
Archid. i. q. 3. c. vsura: tenet coīrū
s: q̄ nō teneat ad restōnem: nā ex ta-
li mutuo nihil cepit creditor. q̄ non
p̄t dici vsurari⁹. i. q. 3. c. pleriq̄. Itē
si soluisset p̄ vtilitate focū iam posset
ab illo repetere fortez ⁊ vsuras. ex̄ de
fideius. c. puenit. ⁊. c. cōstituit. q̄ multo
forti⁹ poterit retinere: ⁊ se p̄ exceptio-
nē tueri. p̄terea effēctiue p̄inde est ac
si illius nomie: ⁊ p̄ illo s̄b vsurj a tali
creditore mutuum recepisset: ⁊ ipse cui
modo eo pacto pecuniā tradidit ra-
tum habuisset. Jo. cal. post opinionēs
doctoz recitatas dicit: q̄ si tunc oīno
intendebat satisfaccere vsurario de il-
la pecuniā quāz socio mutuauit: ⁊ nō
est vsura nec peccat: q̄ hic non sit sti-

pulatio vsuraz: s̄ vt dānū euitet: ⁊ ali-
quid noui sibi accrescat: ad hec. i. q. 4.
4. si quis oblitus timorem ibi aliq̄ in-
cremēta. ⁊. c. qm̄ ibi questū. ⁊ qd̄ ibi
notaf. nec. n. cum damno suo tenebat
socio subuenire. i. q. 5. si non. l. solum
enim damnū euitat qd̄ erat euitatur⁹
vñ nihil sibi geriat talis pecuniā: ⁊
in eo deficiūt rōnes diffinitiois usure
p̄ hoc facit qd̄ notat Inno. in. c. i. de
vsur. vbi dicit. q̄ si tenerj mibi ad cen-
tum ad diem: ⁊ quia non soluiſti rece-
pi ab alio sub vsuris: restituere tene-
ris. Adiecit etiam qd̄ notat Sui. de
eo qui mutuauit cōitati cum pacto q̄
durante debito non teneret ad colle-
ctas: nam talis non est vsurarius: q̄
lucy nō capit: l. damnū euitet: vt nō.
in Spe. de vsur. d̄. sed pone verbum.
Imo plus videt teneri in illo casu: q̄
ibi euitat damnū a quo aliē non pote-
rat se tueri ⁊ volebat: hic poterat ⁊
nolebat: ⁊ fecisset si non mutuasset so-
cio. Si igit ille non tenet qui maiorēz
videt habere vtilitatē: multo minus
ille de quo querit̄ in questioē qui pe-
nitus nullam habet. Credit tam̄ Jo.
cal. q̄ si collecte imponēde essent: cer-
te is de quo loquit̄ Sui. non excusa-
ret. S; si dubitat an durante debito
sit aliqua collecta imponēda habz lo-
cum dīctum Spec. ⁊ hoc tangit Jo.
an. in. c. cōsultuit. vbi vero non intende-
bat satisfaccere vsurario cessant predi-
cte rōnes. ⁊ ideo si tūc a socio cui mu-
tuat vsuras cepit: tenet ad restōnem
Idē t; de. de ancha. in. c. i. de vsur. vi-
de. j. §. 49.

¶ **U**tz inimicū quib⁹ pōt iustū bellum īn-
ferri: liceat dare ad vsuram. Rndet

Alexā. de ales vbi. s. q. qdam dicunt
q. in nullo casu vsurā esse exigendam.
Et qd dicit Ambro. ab illo exige vsu
ram cui nocere iuste desideras: intelli
git non de vsura pprie: sed de minia
pensioe: et tributo ab infidelib⁹ exigē
do: vt tali onere p̄grauati ouertant.
Alij vō illud dictū intelligūt ad lram
q. ex quo iustū bellū mouet ex edicto
p̄ncipis ab hostib⁹ licite vsura exigif
dū tñ nō fiat vitio cupiditatis: s̄ zelo
charitatis: vt. s. macerens vsur. q. non
possunt domari armis. nam cum eos
possimus occidere: et oia eorum bona
possum⁹ nostra facere iure belli. Et h̄
videt esse intentio Ambro. Nū statim
sequif ab eo vsuram exige cui iure in
ferunt arma. huic legitime inferuntur
vsure: quem bello vincere non potes.
Ab hoc vsuram exige quez nō sicut cri
men occidē. tñ pprie loquēdo in hoc
sensu nomen vsure trahif a ppria si
gnificatioe: q. nō est vsurpatio rei ali
ne. Concor. Hosti. in sum. de vsur. s.
an aliquo. s. 8. Vide de hoc. j. s. 43

¶ Quid de his q. volūt dare di
lationez debitorū veniēte tpe solutio
nis nisi p. pecunia: cū debitor sit astri
ctus iuramēto soluē in tali termino.
Rndet Monal. in sum. q. vsura est.
et tenet ad restōnem. ex de vsur. c. cō
suluit. vide. j. vfa. io. s. 22.

¶ Utz licitū sit mutuare cū hoc vt des
aliquid pauperib⁹ vel patri meo indi
genti. Rndet Alexā. de ales. vbi. s. q.
nō. q. si c̄ nō licet mihi ex vi mutui tñ
ferre dñitum rei aliene in me: ita nec in
alium. Addit Hostien. in sum. in ti. de
vsuris. s. an aliquo. in prin. q. etiaz p.
redimēda aīa captiui non pot. exerce

ri vsura. extra d̄ vsur. c. quia. 7. c. qm̄
7. c. super eo. Non enim p̄textu picta
tis est impietas cōmittenda. i. q. i. non
est putanda. de cōur. in fide. c. i. 22. q.
5. si dicat. i. 4. q. 5. c. 2. 7. c. ne quis. v.
de. s. s.

¶ 24
Quero: pone q. quis mutuatur ticio pe
cuniam vt vadat ad moliedum: vel
furnum suum: vel vt intret scholas su
as. alias non mutuaturus: an est vsu
ra. Rndet Jo. cal. in. c. nauiganti. q. si
ex hoc recepit modum vel vtilitatē
que possunt pecunia estimari est vsu
rarius: et tenet ad restitutiōez: et non
intelligo de mercede quam accipit p.
labore quam etiam acciperet alter: s̄
de vtilitate quam habet: als puta q.
ex hoc molendinū v. l. furnum v. l. scho
le sue habebūt maiorē cōcursum per
sonaz: et efficiēt doctoz maioris fame.
Ista enim bene possunt pecunia esti
mari: videlicet tantū quantū reputat:
v. l. reputare debet illud modum vel
honorē pp̄ hoc q. ticius fuit ad mo
lendinū v. l. furnū suū: v. l. intrauit scho
las suas que non fecisset si pecuniā nō
mutuasset. Monal. dicit q. si debito
res pp̄ hoc non sunt damnificati: nō
tenent creditores ad restitueūdū eis
aliquid nisi q̄tenus estimari debet liber
tas molendi. vbi volebant pensat et
circūstantijs de maiori et minori rōne
molēdinorū et facultate molēdi et qua
litate.

¶ 25
S3 quero cui sit restō in p̄dicto casu
Illi. n. q. h̄ facit fuitis: nō q. nihil si
bi adest: et nihil p̄stitit dño molēdini:
nisi mercedē qua alteri p̄stitit: et sine
mutuo. Credo ḡ in hoc cāu q. restō sit
paupib⁹ faciēda: q. semp succedunt qñ

nō cōstat cui sit restituendū. extra de
 vsur. c. cū tu. 7 qd nō. eē de symo. de
 hoc satis cōcor. Jo. an. in regula. Pec-
 catū nō dimittit. d. regl. iur. l. 6. ¶ 26
 Sed qd si molēdarius donat mihi
 pecuniā vt vadam poti⁹ ad molendū
 nū suū q̄ vicinorū: 7 tū si ad aliō iuissē
 tantū laborē habuissē: 7 tantū d̄ pen-
 siōe solussē: nūq̄ d̄mitto vsurā. Di-
 cit Jo. an. q̄ nō: in mercur. sup. regula
 Peccatū. cū vsura maliter generetur
 de ipō mutuo. hic aut nullū mutū in-
 teruenit.

¶ 27
 Utrū in aliquib⁹ casib⁹ liceat recipere
 vltra sortem: vel exigere vsuras. Rn-
 det Alex. de alexan. in suo tractatu d̄
 vsur. q̄ cū vsura sit de se malū: q̄ est
 quedā excrecētia accedēs sorti in mu-
 tuo vitiosa: 7 cōi legē dei: 7 cōtē le-
 gem gratuiti. ideo tali excrecētā nūq̄
 pōt excipi ipa remanēte s̄b rōne illiciti
 7 mali: q̄ ipa remanēte sub rōne ma-
 limon cadit in ea dispensatio: sicut p̄-
 bas eē de vsur. c. sup. eo. §. vbi dicit:
 q̄ cū vsura p̄bibeat vtriusq̄ testam̄-
 ti paginā: nō cadit in ea dispensatio: sic
 nec in mendacio: sed tam̄ aliqua circū-
 stātia posset tollere rōnez vitij ab ista
 excrecētia: ita q̄ excrecētia licite pos-
 set fieri mutuātū: tūc liceret excipē tales
 excrecētias vltra sortē: sic aut̄ est in
 quibusdā casib⁹.

¶ 28
 Prim⁹ est: quando ecclia accipit in pi-
 gnoze a vasallo suo feudum qd tenet
 ab eadē. tunc enī ecclia non tenet cō-
 putare in sortem fruct⁹. eē de vsur. c.
 cōquestus. vbi dicit q̄ monasteriū
 detinens terrā ti. pignozis d̄z putare
 fruct⁹ in sortē: 7 recepta sorte debz
 reddi terra debitori: 7 h̄ nisi terra sit

de feudo monasterij. tūc enī sicut glo.
 dicit fruct⁹ nō cōputant in sortē. In-
 terim tū nō d̄z recipē seruitiū a vasal-
 lo. nec tūc est ibi vsura. q̄si dicat glo.
 ideo iste casus est licitus: q̄ tollit viti-
 um vsure. q̄ ecclia rōne feudi non de-
 eis accipē alienum. acciperet aut̄ si in-
 terim vasallus tenere ad seruitiū.
 Rō ergo feudi tollit rōnem vitij. Et
 ideo ponit excrecētia s̄b rōne liciti.
 Hoc idē habet eē de feu. c. i. vbi de-
 terminat q̄ in tali casu fruct⁹ non cō-
 putant in sortē: ita tū q̄ vasallus nō
 tenet interim ad seruitiū. Cōcor. Mo-
 nal. sed vtrū hoc solū habeat locuz in
 feudo ecclie. Rndet Hosti. fm q̄ dicit
 idem Alex. q̄ non inuenit in alio feu.
 expressū: videt tū q̄ posset p̄bari q̄
 habeat locū in alijs. q̄ aut est licitū
 aut illicitū. Si licitū: q̄ in layco: q̄ ubi
 est eadem rō 7 idem ius. Si aut̄ illicitū:
 multo min⁹ d̄z cōcedi clerico q̄
 layco: q̄ l̄z vsura respectu laycorū sit
 mala: respectu tū clericorū est execran-
 da. Idem glo. 7 An. de butri. 7 Jo. de
 ligna. Ratio aut̄ quare abolet h̄ viti-
 um in hoc casu est: quia vasallus non
 est dñs: quāuis habeat vtilē act̄ iōez:
 v̄l fm alios nō est magi dñs. Presu-
 mis etiā velle dare fruct⁹: q̄ ad anti-
 dota est nāliter obligat⁹. Cōcor. Ric.
 in 4. di. 15. ar. vlti. q. 5. Cōcor. Mon.
 7 hosti. Itē qd de emphiteota usufru-
 ctuario 7 colono: an idem sit qd i va-
 fallo. Rndet idē Hostien. in sum. de
 vsur. §. an aliquo: q̄ non.

¶ 29
 Secundus casus est vbi possessio ecclie
 sit est assignata clerico in beneficium.
 tunc enim pōt cleric⁹ fructus hui⁹ be-
 neficij percipē vltra sortē. eē d̄ vsur.

c. i. vbi mandat qd fructus deputent in
sortem qm possessio est obligata loco
pignoris: nisi forte beneficiu ecclesie fue-
rit qd redimendu est hoc mo de ma-
nu layci: qui tenet eam iniuste et vio-
lenter. **Coco:** Alex. de ales in tracta-
tu euangelicorū pceptorū: in 2°. et Mo-
nal. Ricar. vero vbi. s. dicit generalit^r
q cum quis mutuat illis q violenter
vel fraudulentē rez suā detinet mutu-
ans restituere nō tenet illud qd acce-
pit vltra mutuū: q sic nō accipit alie-
nū: s ad se trahit qd suū est: p. d. c. i. in
tex. et in glo.

30
Terti^o casus est ex de vsur. salubrit^r
vbi dicit. Sane generū ad fruct^o pos-
sessionū que sibi a socero p numerata
dote pignori obligatarū cōputandos
in sortem: nec credimus cōpellenduz.
Assignat autē causam: q frequēt do-
tis fructus non sufficiūt ad onera ma-
trimoniū supportanda. Est ergo intel-
ligendū hoc esse licituz quādo marit^o
portat onera matrimoniū: alit^r nō. **Cō-**
cor: Ric. vbi. s. Alit^r eam assignat **Do-**
sti. vt. s. dos salua remaneat mulieri
alit^r enī dtingeret eam cōsumi: et lede-
ret respublica.

31
Sed an heredes mariti habeant hoc
pūilegiū qd diu relictam alere tenent:
nec tenent dotē restituere vsq; ad an-
num post mortē mariti: vt. **C.** de rei
uxo. act. l. i. **Rndet** Jo. an. et Jo. de li-
gna. q. nō. nam est diuersa rō in mari-
to et heredib^o: q heredes statim possūt
reddere pign^o obligatū p dote. secus
in marito. in. c. tua el 2°. de iurciuran.
Et quia soluto matrimonio desinit ef-
fe dos. **De** restōne dotis. s. qualit^r
et quando fieri debet: vide restitut.

2. §. 58.

32
Querit an si gener possessiōes sibi ob-
ligatam cum iure qd ibi h3 cedit al-
teri recepta ab eo sūma pecunie q p-
missa fuerat ei p dote. nūquid ille ali-
us recipiens talem possessiōem pote-
rit lucrifacere fructus perceptos vsq;
dū soluta fuerit pecunia p̄dicta sicut
poterat gener. **Ad hoc** **Rndz** **Rodo.**
q si gener aīo donādi tūssert ius to-
tum qd h3 in pignore in talem: nō p-
pter contractū pecunie quam accepit
ab eo: sed ppter amicitia et affinitatē
vel q alit^r sibi cōiunctus est: et ille nu-
merat sibi pecunia ppter grām et dile-
ctiōem: et non ppter fructus lucrifaci-
endos: tūc nō est vsa: q nō est ibi ve-
ra rō mutui. **Abole** vō vitii vsure:
q gener cōcessit sibi ius qd h3 in pos-
sessiōe: et per oīs donat sibi fructus:
quos ipse pōt percipere. **Sed** si tū dedu-
ctū sit in pactū q gener teneat nume-
ranti reddere pecunia si ille voluerit
recipere tunc est vsura si numerās pe-
cuniam vellet lucrifacere fructus: et p-
pter hoc mutauit. **Coco:** **Sal. C.** d.
vsur. super **Rica.** et **Monal.** frater
minor in sum.

33
Sed pone casum. s. vt ponam^o solutā
matrimonii: et heredes mariti obli-
gent mulieri aliqua possessiōem p do-
te sua: q nō hnt vñ soluāt: nungd fru-
ctus deputabūt in sortē. **Disco** fin **Do-**
sti. q sic. nō enī est eadē rō in pmo q
in secūdo: et ideo nō idē ius. **Conco:**
Hosti. in sum. de vsur. §. an aliquo.
v. 6. et **Inno.** et **Jo. an.** in. c. salubriter.
ex de vsur.

34
Sed pone q gener nō recepit pignus
s cautiōem de numerata dote certo

termino 7 interiz recepit ex pacto cer-
tos denarios p libra: nūquid est vsu-
ra. videt q̄ nō. q̄ qua rōne nō d̄z opu-
tare fructus pignoris in fortēz. vt. d.
c. salubiter. eadē rōne nec istos num-
mos. Cōtrariū tenet Jo. an. 7 ad di-
ctum. c. salubrit̄. R̄ndet q̄d loquit de
fructu pignoris qui supponit diuino
iudicio. 7 ad rōnem tex. dicit R̄nde-
ri p. c. per v̄ras. de donat. inter vi. 7
vxo. Et ibi glo. Concoz. ibi Jo. de li-
gna. nam possessiōes sunt apte nare p
ducere fructū non pecuniam: l3 Pau.
de liza. cōtrariū tenuerit.

¶ Quartus casus est rōne interesse. 7
hoc plurib⁹ modis. Primo vt cum si
deiussoz p defectu debitoris cōpul-
sus est creditori solnē capitale 7 vsu-
ram. tunc eniz fideiussoz pōt recipere
vtrūq̄: q̄ seruari debet indemnus. ex̄
de fideiusf. c. cōstitutus. Cōcoz. Ric.
Monal. 7 Alex. de ales. vide. iz. pul-
chras cōclones dñi Laur. s̄. restitut. l.
z. §. z. quādo mutuans incurrit dam-
nū ex hoc q̄ ille q̄ accepit mutuū non
reddit in termino assignato. extra de
fideiusf. c. puenit. Debet. n. mutuās ser-
uari indemnus. Abolef autē hic vitium
vsure: quia vsura ideo est vitium: q̄
rōne mutui sperat lucrū. Hic autē nō
accipit exerescentia nisi rōne damni
vitandi: 7 non lucrū habendi. Cōcoz.
Ricar.

¶ Quintus casus est quando sine omni
pacto dat aliquid vltra sortem gratis
rōne libertat̄ donatiōis. Caueat autē
sibi recipiens d̄ praia intentiōe: quia
si quis ppter hoc pncipaliter mutuat
alif nō mutuatur⁹ inducend⁹ est i fo-
ro pnciali ad restōnem. ex̄ de vsur. l. c.

cōsuluit. 7. c. in ciuitate. Abolef autē
hic vitium vsure: q̄ vsura ideo vitium
est: q̄ corūpit libertatē 7 gratuitū:
q̄d d̄z esse in mutuo. Gratuitū autē
non destruit gratuitū: s̄ magis au-
get vbi. s̄. vnde dicit idē Alex. in. z. c.
istius tractatus: q̄ si nullo pacto inter-
ueniente ab initio: nec exactiōe ex pmo
facto habita: debitor aliquid gratis offe-
rat: creditor illud sine aliquo peccato
potest recipere: dūmō mala intentiōe
ab initio caruerit. nullam enim macu-
lam oblatio suscipiēti ingerit: que nō
ex absentis pactiōe pcessit. i. q. z. si-
cut ep̄m. Si tñ creditor intentiōe reci-
piendi induc⁹ pncipalif aliquid mu-
tuauit: als nō mutuatur⁹: l3 in foro iu-
diciali non possit censerī vsurari⁹. vi-
cto. c. in ciuitate. tamen in foro pnciali
inducendus est vt restituat. Ric. vero
tenet q̄ l3 peccet tñ restituere nō tene-
tur. extra. c. consuluit. vide. s̄. §. i. 7. 5.

¶ Sextus casus est rōne more
vt si debes mibi centum ad certū ter-
minū 7 noluiſti persoluere in termino
7 ideo oportuit me recipere pecuniā
sub vsuris: teneris mibi soluere illas
vsuras si persolui: 7 si non solui libe-
rare me ab obligatiōe: sed ille casus
non debet numerari cōtra quartū: q̄
hic est interesse sicut dicebat ibi: nec
hic petit aliquid sicut vsura: sed sicut
interesse nec cā lucrū sed cā damni vi-
tandi. Concoz. Alexan. de ales vbi. s̄
Concoz. Monal. s̄. quādo ppter mo-
ram creditor incurrit damnū: nō autē
si lucz non acquiuit ut in p̄radib⁹ bo-
ne fidei. f. l. sociū. ff. p socio. ff. de act.
empt. l. si sterilis. §. cū per uenditorēz.
l7. q. 4. si quis.

Septim^o casus est cū peti^t vsu. ¶ 38
ra canonica. i. pena a canone imposita
q̄ pōt exigi vltra sortē. 20. q. 2. in legi
bus. S; qd si pena est cōventionalis
in tractu mutui apposita: vt debitō
metu pene pareat. Rndet Ric. vbi. s.
q. exigens talē penā nō tenet ad resti
tutiōem si nō sūt apposita in fraudē
vsurarū: s; intentiōe artandi acapien
tem ad obseruatiōem fidelitatis p̄mis
se: q; vt dicit. ff. de re iul. qd a qdaz
pene noīe exadū est eidez restitue ne
mo cogit. qd verū intelligit Monal.
dūmō semp sit intentio recta. i. vt cre
ditōr non ea intentiōe mutuet q; cre
dat: v; speret q; talis recipiēs mutuū
incidet in penā ar. 22. di. quanq; ex d
arbi. c. dilecti. Si autē ille q; tale penaz
apposuit s; uenit esse vsurari^o p̄sumit
q; in fraudē vsuraz apposuit. ff. de act.
empt. l. i. putas. §. i. Ubi autē sine frau
de apposita est pena pōt exigi pena il
la tota: q; publice vtilitatis interest pa
cta suari: z creditores debitorib^o non
fraudari. Itē p̄sumptio est q; sit vsu
ra si p; singulos menses v; annos pa
cisca^t penā omittit: q; est oītra quosdā
mercatores q; apponūt pactū de pena
soluēda ad singulas nūdinas sibi suc
cedētes. C. de vsur. aut. ad huc. in fo
ro autē cōscie standum est sue con
fessionī.

¶ 39
Octauus casus ponit ex de vsur. c.
cōquestus. in glo. vt cum vendo tibi
prediū: z trado: q; p̄cipis fructus: nec
soluis mihi precii ad finem: potero
vsuras petē lapsō termino: cum fruct^o
rei vendite facis tuos: z nihil mihi sol
uisti. Reducit autē hic casus ad quar
tū fm gl. q; est de interesse: q; nō acci

pit aliquid sic vsura: s; sicut interesse.
Et qñ dicit q; est queqd accipis: vel
accedit sortib; hoc intelligendum est in
mutuo: vel etiā qñ aliqd ex cogitat in
fraudez vsurarū: v; qñ ex pacto aliqd
exigit: vel qñ sit cā lucri: non cā vitan
di damnū. Si autē p̄cise fiat p̄pter vi
tandū damnū non est vsura. Concor.
Hosti. in sum. ti. de vsur. §. an aliq.
vbi. 7. dicens. Dic isto casu cōpetere
actiōem ex cōtractu vel officii iudicis
non ad vsuras: sed ad interesse: quod
verius est: vt. ff. de volo. l. elegant. §.
non solum. r. C. de actio. empt. l. i.
bro pmo.

¶ 40
Nonus casus est quem ponit eadem
glo. in d. c. cōquestus. vt si vendo tibi
rem tali pacto vt quādoctiq; soluero
tibi precii qd mihi das res ad me re
uertet. In casu isto emens lucrat fru
ctus si iustū sit precii: v; alit si modicū
est precii p̄sumit in fraudez vsurarū.
Abolēt autēz in isto casu utiū vsure
p̄pter venditiōem reducā ad equita
tē iur; nālis: siue p̄pter equitatez ser
uatā inter ementē z vendētē: q; nō ser
uat qñ modicū est p̄cium respectu rei
vendite. Idē Hosti. in ti. de vsur. vbi.
9. §. an aliq. Idem Monal. in sum. q;
dicit q; si prediū vendidi tali cōditione
ut quicūq; ego vel heres meus preciaz
soluam rehabeā p̄ditum ego vel heres
meus: uel quicūq; a septēnio usq; ad
nouenniū q; nō est vsura: z emptor fa
cit fruct^o suos: l; venditor iuxta vendi
tiōis formam recuperaret prediū. Et
intelligo nisi in fraudē vsuraz sit talis
vendiō facta. qd p̄sumit ex his cōie
cturis. lex eo q; modicū est precii re
spectu valoris rei. Itē ex eo q; aliqd

psoluit vlt summā receptā: puta fuit
 venditū pdiū p centū: in pacto est q
 cū vult rebabere reddat centū viginti
 Itē qñ ēptor vsuevit exercē vsas. exē
 de empt. 7 ven. c. ad nām. 7 de pig.
 c. illo vos. vide. j. vfa. 3. §. 2. ¶ **4i**
Decim^o casus est rōne dubij. extra de
 vsur. c. nauigāti. sicut enim sibi dicitur
 Si quis dat. io. solidos vt alio tpe:
 puta in autumno totidem sibi grani
 vini olei vel alioꝝ mensure reddant:
 que lz tunc plus valeant: tñ q vtrum
 plus vel minus solutiōis tpe valiture
 fuerint. i. verisiliter dubitat: non debz
 ex hoc vsurarius reputari. Dicit au-
 tem verisiliter dubitat: quia si certuz
 esset q solutiōis tpe plus valerēt: vsu-
 rari^o esset censend^o. Si quis enim da-
 ret. io. solidos in autūno qñ parū p-
 cū erat bladū vinū 7 oleū vt i pascha
 te totidē sibi bladi vini 7 olei mensu-
 re reddant: qñ hi^o merces fm omunē
 carsum vsueuerūt esse cariores: vsura
 esset: q nō verisiliter dubitat: imo p-
 babilitate credif q plus valebūt men-
 sure tpe solutiōis q valeant tpe con-
 tractus. Concoꝝ. Alex. de ales vbi. s.
 Abolef autē in hoc casu vitij vsure
 ppter dubiū. rōne enim dubij excusa-
 re pōt 7 facere equitatē iusticie: lz pl^o
 accipiat q detur: eo q rō huius du-
 bñ ponit estimatiōem in rebus ex ipa
 natura rez que in tali specie pnt plus
 vel minus valere. vñ cā tps aliquid
 plus nō accipif: s. ppe naturā rei que
 plus valet vno tpe q alio: 7 aliqñ mi-
 nus. Cōcoꝝ. Monal. sicut etiaz videf
 excusare rō periculi: que rerū pensare
 potest supabundantiā. Res enim ex
 piculū existēs plus valet q res eius d

speciei existēs in periculo: 7 sic h^o reco-
 pensatio reducif ad nām rei: que ppe
 periculū estimaf plus vel minus va-
 lere: 7 sic periculū 7 dubiū vitij tollit
 vsure. vbi autē periculū non tollit h^o
 vitium de sui natura non excusat vsu-
 ram sicut in periculo qd est in mutuis
 de quo ex de vsur. c. nauiganti. vbi
 dicit: q si quis alicui nauiganti pecu-
 niam comiserit ppter spem alicuius lu-
 cri non excusat a vitio vsure: 7 si ppe
 hoc periculū ppe sortis acceperit su-
 per se. si etiaz aliq mutauerit alicui
 centū lib. ad. io. amos: ita q si. j. io. an-
 nos mortuus fuerit: alter spoz q debi-
 tum accepit liberatus sit a mutuo 7
 debito. Si vō supuixerint ambo da-
 bit qui mutuū accepit ducentas lib. ei
 qui mutuū dedit tale periculū nō ex-
 cusat: q nō reducit contractū ad equita-
 tem iusticie. periculū etiam nō excu-
 sat vbi cā tps plus accipif: s. vbi non
 est cā tps supabundantia accipif: tūc
 rō dubij vel periculi excusare pōt qñ
 s. incidit dubium ex nā rei. Excusat
 autem hoc dubium in duob^o casibus
 Unus est p anticipatiōem temporis. s.
 quando quis minus dat q valeat res
 tempore cōtractus. Tamen dubitat
 vtrū plus vel minus valeant tempo-
 re solutiōis: de quo iam dictuz est. s.
 Secūdu casus est ppter dilationem
 tps. Rōne. n. huius dubij excusat q p
 annū granū vinū oleū vel alias mer-
 ces vendit vt amplius q tunc valeat
 in certo termino p eisdē pcpiat. Si tñ
 eo tempore cōtractus non fuerat ven-
 diturus: als non excusat: quia si tunc
 fuerat venditurus p minori p̄cio. ex
 certa scia plus recipit in alio termino:

visa est. De hoc hēs extra de vsur. c. nauiganti. in tex. 7 in gl. Hoc etiā mō intelligat. qđ dicit̄ ē ex̄ d̄ vsur. c. i ciuitate tua. vide. j. §. 47.

¶ 42 Undecim⁹ casus est: qñ datur pecunia ad pompā. s. sigillata i sacco vt ostē dat se diuitem. Aboleat autē hoc vitium vsē: qđ ibi non est mutus: sed locatio. In locatiōe autē licet aliquid accipere pro re locata. Unde licet qđ talis pecunia locat: 7 eodē numero red di debet a cōductore locanti. ff. 2mo. l. cōtra. 7 nō. gl. i. 4. q. 3. 7 in c. 2 quest⁹ de vsur. 7 Hosti. in sū. de vsur. §. an aliquo. 6. io.

¶ 43 Duodecim⁹ casus habet. i. 4. q. 4. vbi dicit per Ambro. Ab illo exige vsurā cui nocere merito desideras. Cui iure inferunt arma: huic legitime inferunt vsure. Quem bello vincere nō potes ab hoc vsuram exige: que nescit crimen occidere. Si autem in tali cāu aboletur vitium vsure: hoc ideo est: qđ solus de⁹ est ver⁹ dñs omnīū rerū: 7 bona dant hominib⁹ ad colendū unū deū. vbi ḡ non est cultus dei sicut inimicis dei 7 fidei legitime possunt vsure exigi: qđ hoc non fit in spe lucri: sed zelo fidei 7 charitatis vt inimici fidei debilitent: 7 etiam quia bona nō sūt eorū qui impugnat fidem sed iure debent alijs. Ex hoc decreto dixerunt aliqui qđ ab hostib⁹ licite possum⁹ accipere vsuras: nam 7 omnia eorū possumus licite accipere 7 auferre: vt habet. 22. q. 7. c. i. 7. c. Et qđ uscūq; insidjs possum⁹ nocere eis. 22. q. 2. c. domin⁹. Ex hoc dixerūt aliqui qđ christiānus potest accipē a iudeis 7 sarracenis vsuras sicut a ceteris hostib⁹ chri

stiane fidei. Alij intelligūt decretū non de omnib⁹ infidelib⁹: sed solum de inimicis reipub. qbus licitum est 7 aperte nocere 7 p. insidias. A ceteris autē qui sunt parati seruire non licet accipere. vñ. 24. q. 8. c. dispar dicit. Dispar est causa iudeorū 7 sarracenorū: In illos eteniz iuste pugnant qui christianos psequunt: 7 de vrbib⁹ expellunt. hi autē vbiq; seruire parati sunt. Quedam autē glo. sup dicto decreto dicit qđ verbum Ambro. dicit̄ intelligi negative. s. ab illo exigere vsuram cui nocere merito desideras. quasi dicat: nulli debes desiderare nocere. Ergo a nullo debes exigere vsuras. Et fm hūc intellectū a nullo licet exigere siue pagano: siue iudeo. vide. 5. §. 21.

¶ Quid si mutuauit tibi. io. cor. **¶** 44 bes frumēti vsq; ad pascha qñ valet corbes. 20. solidos: 7 postea i pascha qñ est tps solutiōis valet. 40. solidos an est vsura. Si. io. corbes frumenti recipiam. Rndet Jo. cal. in. e. nauiganti. qđ Ugoli. notat. 24. q. 3. si quis clericus: qđ non. 7 Archid. 7 Jo. de lig. c. in. ciuitate. p quo bene facit lex que dicit qđ restitui debet res eiusdem bonitatis in qualitate. s. intrinseca. ff. si cer. peta. l. cum quid. sed non est necesse qđ sit eiusdez estimatiōis: imo si actū fuerit quo tpe redderet illius tēpori. habebit rō quo ad estimatiōem: alif habebit rō temporis quo fuerit petita. ff. si cer. peta. l. vinū. Si igit mutuans tenet recipere viliozē: si facta est vilioz quo ad estimatiōem. ḡ nō peccabit recipiēdo p̄ciosiorē si facta est p̄ciosior. Dicit autē Ugoli. qđ intentio istius posset esse p̄uaa: 7 tūc peccaret

Quidā autē distinguūt. aut est verisimile q̄ ipsa res mutuata nō erit p̄ciosior: tpe solutiōis. aut de hoc p̄babilif dubitat: 7 tunc nullū est vitii. vt. d. c. nauigati. aut est verisimile q̄ erit p̄ciosior. 7 tūc aut creditor: nō erat seruaturus rem mutuata: s̄ interim s̄sumpturus: 7 tūc est vsura. aut erat seruaturus 7 tūc aut creditor aufert debito: libertatē se liberādī: 7 tūc esset etiā vsura. In his. n. casib⁹ se exonerare voluit: 7 debitozē onerare. aut talē libertatē nō aufert debito: 7 tūc non est vsura: imo posset mereri si bona intentiōne requireret debitozē aī term^o vt soluat ne oneret. Sed si hēret corruptā intentiōem: q̄ dicit sibi q̄ p̄t vsq; ad terminū retinere vt se a dāno non releuet: licz nō auferat facultatē se liberandī: 7 tunc si non sit vsura peccat tñ. Nec distinctiō est valde equa ī iudicio aīe. Cōcor. Pe. de ancha. in. c. 1. de vsur. li. 6.

¶ 45 Quero de h̄ casu Cōe Janue p̄ variōs casus cōtingētēs indiget frequē pecunia: 7 q̄ non est mos hui⁹ cōitat. imponē tallas: s̄ mutua: statuit q̄ super homīes Janue. imponat mutuuz certe quātitat. vsq; ad modū: 7 quātitatē eius p̄ quo in cōi expediat: 7 sic imposito hoc mutuo qlibet fm modū sui dispendij cogit ad mutuandū siue ad soluendū. Coitas aut volens releuare ciues suos dat ex introitibus cōmunis cuilibz mutuati ad rōnez de. 6. vl. 8. vel. io. p̄ centenariū. vtz tal ex crescētia vltra mutuū datū possit accipi sine vicio vsu. Rndet Alex. d̄ ales in suo tractatu q̄ nō: q̄ rōne mutui nō licet accipere ex crescētia aliquā. Luc. 6

c. Mutuū date zc. Item q̄ vsura est: q̄quid solutioni mutuate rei accedit ipsius rei vsus grā. Vel vsa est: q̄qd sorti accedit in mutuo. Rōne q̄ mutui nō licet recipere lucz. Non obstat vt qdam dicūt q̄ tale mutuū nō sit volūtariū: s̄ violentū: ideo accipiens excuset: q̄ Rndet Alex. de ales: q̄ licet in tali mutuo nō sit volūtariū absolutū tū est volūtariū mixtū. volūtariū aut mixtū est volūtariū: p̄tea l3 fūit a p̄ncipio violentū: tū in plib⁹ ciuib⁹ ex spe lucri a cōitate p̄missi sup̄ puenitibus ciuitat. fuit volūtariū: p̄terea l3 cogant mutuare: tū nō cogunt accipere lucz rōne rei mutuate. Vitū aut vsure nō est ex hoc q̄ qs mutuat: sed ex h̄ q̄ qs accipit vltra sortem. Item nō obstat q̄ cōitas pōt ciues suos releuare in hoc q̄ grauat eos dū cogit mutuare: q̄ Rndet Alex. de ales. q̄ releuatio potest fieri dupliciter. Uno modo per modū gratie: puta q̄ cōitas aliquid donat gratis mutuanti q̄ licet. Alio mō q̄ cōitas ex postfacto vel aī factū obligat se ad dandū: tantū mutuanti: 7 hoc nō licet. Et specialit̄ q̄ ex tali obligatiōe mutuū incipit fieri volūtariū 7 fieri in spe lucri. nec itez obstat si dicas q̄ hoc pōt accipere rōne interesse: q̄ mutuās fuisset lucratus de pecunia mutuata: q̄ Rndet alex. d̄ ales: q̄ tale interesse est ab euētū: q̄ sicut potuit lucrari: ita 7 p̄dere: 7 ideo rōne talis interesse nil pōt accipere. Item non obstat q̄ ex talibus mutuis gubernat ciuitas 7 cōsequit̄ inde magnā vtilitatē rōne cuius gratificare pōt ciues suos dādo eis aliquā ex crescētia sup̄ redditū cōitat.

q: **R**ndet Alex. p. c. sup. eo. ex d. vsur.
vbi dicit q: nō est faciēda vsura pro
redimēda vita captiuū: q: p̄tertu bo-
ni nō v3 fieri malum. **U**sura est maluz
qđ p̄hibet vtroq; testamēto. **U**n sic
nō licet mentiri p̄ vita alteri: ita nō
licet vsuram facere. vide. s. §. 22. **P**e.
de ancha. in. c. vsurarū voraginez. de
vsuris li. 6. post multa q̄ loquūtur ibi
de mā vsuraz dicit: 7 p̄dicta faciunt
ad questioēz que pluries venetis oc-
currit in dubiū: ibi enī cum guerre 7
alia onera occurrerint in cōi cogūtur
ciues mutuare in cōi: 7 cuilibet mutu-
anti **R**ndet cōe tñ p̄ centenario. for-
tem v̄o receptā nunq; restituit. **E**t ista
in vulgari ibi appellāf imp̄stita. **I**stū
ḡ annuū reddītū multi enūt 7 sepe re-
uocat in dubiū an istud emere sit vsu-
ra. **E**x p̄dictis p3 q: nō: 7 sic tenui in. d.
.c. in ciuitate. **T**ū q: nō plus percipif
q: de emptiōe vni⁹ possessiōis similis
estimatiōis: tum q: p̄cium p̄ eis crescit
7 decrefcit: nā qñq; valeret. 20. v. 50
nūc autē. 60. Ducatos centenariū. **I**bia
cent etiam periculo: q: posset cōe eis
in totum tollere: 7 sepe eis onera im-
ponit sic possessiōibus ita q: fere i om-
nib⁹ cōueniūt cum reb⁹ immobilibus: in-
ter quas de iure cōputant. vt in de.
exiui de paradyso. §. cūq; de ver. sig.
Reperio tñ inter cōsilia **F**ederici cōsi-
lio. 292. quēdā theologū disputasse
latissime istam questioē: 7 cōclusiue
tenuisse q: quo ad ipos ciues coacte
mutuātes cōi non sit vsura censēda:
si qđ pro illa sorte coacte mutuata ali-
quid recipit mutuās. **A**b ipis autem
emere talem reddītū annuū est vsura
cui⁹ rōnes 7 motiua non refero: q: de

iure iudicio meo efficacit nō cōcludūt
nec tollūt rōnes cōtrarias. **A**nto. de
bu. in. d. c. in ciuitate. de usur. tenet cū
Pe. de ancha. rōnibus sup̄dicti. **Q**ui-
dam ḡiālis ordinis heremitaz mult.
rōnibus pbat q: nō sit vsura in istis
cōtractib⁹: tñ nō sunt liciti: 7 sp̄aliter
hominib⁹ diuitib⁹. **I**n capitulo ḡiāli
fratrū minorū **J**anue celebrato fertur
determinatū q: coacti soluere licite p-
cipere poterant. **L**an. de floren. g. fe-
cit latum tractatū: format. 5. dubia.
Du⁹: vtz recta cōscia cōitas possit ta-
lia grauamfa indicere: 7 ad eoz solu-
tiōem cōpellere cū p̄dicto incremento
7 cōcludit q: sic: nam cōitas pōt indu-
cere collectā p̄ necessitate sibi incum-
bente. l. oēs. §. 2. ff. d. ope. publ. l. i. §.
qđ si nemo. ff. qđ cuiusq; vni. no. ff. de
pigno. act. l. si. §. si. imo cōpellere pōt
ciues ad eozū possessiōes vendendas
precio viliori: 7 ad deputandū eozūz
nemoza 7 molendina vsui publico ac-
cepta tamen cōpetenti mercede. l. ven-
ditor. §. si constat. ff. cōia predio. fa-
cit de rei vendi. l. item si verberatum.
7. l. rescripto. §. fina. de mune. 7 ho.
Item faciunt ea que scripsit **I**nno. de
sen. ex cōi. c. graue. 7 **S**pe. de sen. §. se-
quis. v. quid si vniversas. 7 **B**ar. in. l.
4. §. actor. de re iudi. **S**ecūdo vtruz
soluentes talia onera licite possint ali-
qua recipē incremēta. **R**ndetq; magī
Die. ordinis heremitaz q: nō. imo ad
restōnem tenent. **I**dem tenuit **L**apuf
de cast. in repetitiōe. d. c. in ciuitate.
7 plures alij magī. **M**agī autem
fran. de **N**eapoli tenuit cōtrariuz in
suo tractatu monti. s. q: possūt aliqd
recipere tales coacte mutuantes tali

cōitati rōne sui interesse ultra sortem
Idem tenuit magister Anglicus ordi-
 nis p̄dicator: ⁊ plures iuris p̄fessores
 h̄ cū sigillo cōsuluerūt postq̄ recitauerūt
 istos: dicit **I**an. ponit suas opiniones
 dicēs. **C**redo tales mutuantes neduz si
 coacte s̄ si uolūtarie mutuāt: dūm ex
 charitate nō ex spē lucrī p̄maria: s̄ bñ
 secundaria imunes esse a peccato ⁊ usu
 rarū vitio: ⁊ nulli fore restōni obnoxii
 os. **T**ertio vtz p̄ donatiōem seu libe-
 ratiōem vel remissiōem quam facit ci-
 uitas de tali lucro istis sic mutuātib⁹
 p̄ statutū sup̄ hoc factū liberent a re-
 stitutiōe ⁊ a peccato. ⁊ cōcludit q̄ sic
Quarto an tales mutuantes licite ven-
 dant ius q̄ h̄nt in dicto monte vigo-
 re talis crediti ⁊ recitat dicitū maḡm
Sic. tenentē q̄ si tantū quātū mutua-
 uerūt p̄ceperūt cōputando illud lucz
 illicitū nō possūt: q̄ iam est exinanita
 fors. **S**ed si nō p̄ceperūt adhuc sortē
 tūc p̄nt vendere quātū superest: vel si ni-
 hil p̄ceperūt: vel si aliqd nō p̄p̄ mu-
 tuū: s̄ als licite: tūc totūm vendē pos-
 sunt. **I**dem dicit **L**ap. sed **I**an. dicit idē
 se sentire: s̄ d̄iam esse dicit qd̄ intelli-
 ḡ a licite p̄ceptum: nā licite dicit istos
 plus iuris habere in ip̄o monte q̄ isti
 sentiant: nam multa isti dicūt illicita q̄
 ip̄e licita sentit esse. **Q**uinto vtrū licite
 alij ab ip̄is emant. **R**ndet magister
Sic. q̄ nō. s̄ **L**ap. ⁊ dicit **I**an. tenēt
 q̄ liciteo casu quo licet ip̄is mutuātib⁹
 recipere a cōitate. ⁊ alteri vendere eo-
 dem casu licet emptori emere. **S**exto
 vtrū tales emptores licite p̄cipiant il-
 la incrementa q̄ isti mutuantes p̄cipie-
 bant. **R**ndet **I**an. q̄ omi casu q̄ p̄mo
 loco mutuās aliqd a cōitate licite re-

cipit illud idem licite vendit ⁊ illud li-
 cite emif: ⁊ licite p̄cipif ab emente: si-
 ue sit fors: siue sit accessio: siue lucrū: ⁊
 quocūq; nomie nuncupet. ⁊ hoc sane
 intelligo circūscripta fraude ⁊ mente
 deprauata. ⁊ egregius utriusq; iuris
 doctor. **P**e. de ancha. disputauit h̄c
 questione in p̄stiro venetiay: ⁊ tenuit
 ciues soluentes coacte licite recipere il-
 la quinq; p̄ centenariō: ⁊ sic empto-
 res talis crediti. hec ille.

Quero: pone q̄ est cōsuetudo q̄ recto-
 res vendūt de pecunia ciuitatis alicui
 p̄ se ⁊ suis heredib⁹ dādo. s. florenof
 vel. io. annuatū p̄ puentu siue lucro:
 quā pecuniā cōuertit ciuitas in vtili-
 tatem suam: est ne vsura. **J**o. de lig. in
 c. si. de vsuris. dicit q̄ cum pecunia sit
 mensura aliaz rez. ff. de fide. l. si ita. ta-
 lis extract⁹ nō erit licit⁹: peccatq; recto-
 res nō tñ singulares nisi cōsequat bur-
 sale modū. **P**ossit tñ fm̄ eū defendi
 talis extractus vbi ciuitas cōstitueret
 censū. s. vel. io. floren. q̄ cōcerneret bo-
 na ciuitatis non quantitatis nisi fieret
 in fraudem.

Quid si q̄s mutuāt nauigāti v̄l eunti
 ad nundinas certam pecunie quātita-
 tem receptur⁹ aliqd ultra sortē p̄ eo
 q̄ suscepit in se piculū pecunie v̄l mer-
 cui. i. si pecuniā v̄l merces saluas por-
 tauerit. **R**ndet **M**onal. i. sum. q̄ vsu-
 ra est. vt in. c. nauigāti. **E**t est rō: q̄ ō
 nā mutū est q̄ sit gratuitū. vñ suscep-
 piculū nō facit q̄ non possit esse gra-
 tuituz: ⁊ sic mutet nām suam fm̄ glo.
 vñ lz fors perimat: tñ non pōt aliqd
 recipere. **N**on obstat q̄ in alijs cōtra-
 ctibus puta locatiōe aliquid recipif:
 q̄ locator pōt recipē mercedem: quia

periculū rei locate remanet apud eū.
q̄ fm Hof. aliud est in locatiōe in q̄
nō trāferf dñium rei locate in dūcto
rem: 7 aliud est in mutuo: in quo trā-
ferf dñium in debitorē. vbi q̄ pecūia
nauigāti sic daf strabiū nauticū sen?
Et sic titulat Ricca i. C. 7. ff. de nau.
feno. Cōcoz. Hosti. 7 Alex. de alexā.
vide. s. §. 41.

¶ 48
Quero qd de illo q̄ mutuauit pecu-
niam receptur⁹ ad terminū alteri⁹ ge-
neris monetā vel aurū vel argentū.
Ad h̄ respōdet Hosti. sequēs Hoff.
fm qd dicit Alex. q̄ si hoc ideo facit
vt in estimatiōe lucref vsurarius est.
vel dicēdū. q̄ ille q̄ mutuauit pecuniā
receptur⁹ pecuniā alteri⁹ gūis ad cer-
tū terminū peccat si rōne termini da-
tū vult h̄re pecuniā quā pbabili⁹ cre-
dit plus valiturā in termino q̄ sit pe-
cūia quā dedit. Superat. n. ex crescen-
tiam ppter ep̄is dilatiōem. Idē Mo-
nal. in sum. dicens: q̄ si qs mutuauit i
Ancona. mille lib. vt Venetijs red-
dant sibi centū aurei: 7 scit vt credit
centū aureos ibi plus valere: recipit
tū in se periculū: q̄ vsura est: si in frau-
dem hoc facit.

¶ 49
Pone q̄ debitor vsurarij mutuauit
socio pecuniam eo pacto ut restituat
vsurario forte 7 usuras deinde cur-
rentes: an talis mutuās sit vsurarius
Rndz Jo. cal. l. c. nauigāti. ex d̄ usur.
q̄ si mutuās tūc oīo intēdebat satis-
facē vsario d̄ illa pecūia quam socio
mutuauit nō est usari⁹: q̄ qrit dānuz
euitare nō captare lucz. 13. q. 4. si qs
oblit⁹. sibi aliq̄ incrementa. 7c. qm̄ ibi
ad qōnem. nec emz cū suo dāno tene-
bat socio s̄buenire. 22. q. 5. si nō licet.

ff. de p̄scri. v. l. q̄ seruāda. solū ergo
dammū euitat: nō pecūia nihil sibi ger-
minat: 7 ideo in eo deficiūt rōnes p-
hibitiōis vsf. Item cū vsurari⁹ cui ta-
lis soluit vsas teneat restituē: sat) uī
def incōueniēs q̄ iste etiā teneat q̄ se-
cit solū ut pdeslet: ubi vō nō intende-
bat tūc satisfacē vsario: cessat tūc p̄di-
ctē rōnes: uñ tūc peccat. Et si a socio
vsas recipit ad illā restōnem tūc. ui-
de. s. §. 20.

¶ 50
Quid de illo q̄ mutuauit pecuniam
cōitati hoc pacto: q̄ durāte debito si
teneat ad collectas. Rndz Spe. i. ti.
de usur. v. s. pone q̄ talis nō est usura-
rius. q̄ lucz nō capit: s̄ dānuū euitat
Jo. vō cal. dicit q̄ si collecte imponen-
de esset ex certo q̄ illud de q̄ loquit
Spe. non excusaret: si vō dubitat an
durāte debito aliq̄ sit imponēda uel
nō: tunc ueruz est dictum eius per. c.
nauigāti. q̄ rōne dubij excusaf. uide
s. §. 20.

¶ 51
Quero pone q̄ iniurias intuli petro
q̄ obrē mihi inimicaf: p̄t qd me opz
sbire expen. floren. dece in mense in fa-
mulis qs mecū tenere oportet arma-
tos. unde ip̄i Petro egei mutuo cen-
tū cum pacto ut mihi remittat iniuri-
am: uel etiā sine pacto: s̄ hac spe du-
ctus p̄marie cui⁹ grā uel beniuolētia
uel uenia ab eo accepta cessant expen
p̄dicte: nō autez ex aliqua charitate
quā habeat ad illū: nūquid sū vsurari-
us: uel saltē peccator. Rndz Laur. de
Rodul. uidef q̄ non: q̄ licitū est cui-
libet suam uxatiōez redimere. extra
de symo. e. delictus. Non obstat si di-
cas q̄ dedit cām delicti: q̄ nō pōt re-
dimere uxatiōez. ar. de eta. 7 q̄li. c. i.

q. Et si peccauit ille iniuriado: et iste peccat in vendicando. preterea hic nihil lucri percipit: siue pacificus: vel speratur. sed solum damnus quod me subire facis: propter timorem vindicte euitas. ar. eorum quod notat gl. 1. q. 4. quoniam multi. que dicit quod usure possunt peti ut damnus euitetur.

Quid si mihi debes. id est. quod non possuz recuperare: et mutuo tibi alia. id est. tali pacto ut optime satisfas: quod. j. certuz tempus soluas mihi. zo. an sit usura. Respondet Hosti. quod non. quia nihil mihi accrescit.

Sura 2° circa aialia. **Q**uero quare locando equum licet accipere et non mutuando pecunia. Respondet Alex. de ales in. 3. in tractatu preceptorum decalogi in expositione. 6. precepti: quod eo modo quo licet concedere equum pro lucro: si sic posset concedi pecunia non esset usura: si concedens aliquid reciperet propter sortez. In locatione vero non transfert dominium eius quod locatur. preterea pecunia non deterioratur per usum: et quantum est de se nulla parit utilitatem utenti sic facit domus et equus: quod sunt locata proprie. In mutuo vero pecunie transfert dominium. vbi mutuum dicitur quasi de meo tuum: et ideo periculum rei mutuate pertinet ad eum qui mutuatur. Commune est: quod aliquis percipiat emolumentum de usu rei que non est sua. ideo igitur usura est peccatum: et intelligitur prohibitiuum hoc preceptum. s. non furtum facies. Itē nō. fm. **S**ic. tripliciter differētia inter mutuum et locatum. Prima. quia in mutuo est periculum in accipiente in locato in eo qui datur. Secunda est. quod mutuum proprie non deterioratur per usum: ut puta

pecunia si locatum sicut domus vel equus. Tertia differētia est. quod mutuum quod tunc est de se nulla parit utilitatem utenti: locatum vero parit ut ager: equus: vel domus. Sed an liceat aliquid recipere pro usu rei quod non deterioratur. Respondet Ric. quod sic. puta pro usu cyphi argentei. **Q**uero quoniam mittitur aialia nutrienda puta oues et boues et porci: an possit intervenire fraus usuraria. Respondet Alex. d. ales in suo tractatu quod sic: duobus modis. Uno modo quoniam hic lucrum quod provenit ex tali permissione siue omissione ortum habet ex mutuo: ut si quis diues mutuet alicui pauperi centum lib. ut ex eis emat boues vel oues vel porcos nutriendos: ad lucrum illius qui mutuatur: et illius cui mutuatur tale lucrum est vitiosum: quod ortum habet ex mutuo. Alio modo potest esse vitium ex tali occasione quoniam excludit periculum principalis omissionis a committente: siue quoniam committens taxat sibi lucrum in tanta proportione quod non recopensat labor et sollicitudinem nutrientis secundum rectam estimationem. Si quis enim mittit centum oues nutritas ad lucrum: ita tamen quod centum oues sint semper salue: quicquid contingat: vitium usure committere potest ex non equa recopensatione laboris et sollicitudinis illius cui committit. Tunc ergo potest fieri tales commissiones quoniam mutuum et commissum non permiscet in talibus: sed dominium retinet cum periculo quod committere potest sine culpa illius cui committit: vel etiam quoniam dominium rei commisse committat ei qui suscipit aialia nutrienda ad lucrum vel etiam quoniam periculum committat utrique: et quoniam secundum rectam estimationem sic taxat lucrum quod recopensari potest sollicitudo

vel illius deterior sit conditio ex for-
ma conditionis siue pacti adhibiti in
strahenda societate nō est peccatum
Ubi autē ad arbitrium boni viri qua-
tur conditio alteri⁹ peccatū ē ex pte
grauātis: si sciēter hoc faciat. 7 tene-
tur ad restōem. Nō pōt tū dari gūa
lis doctrīna sup huiusmodi traditōi-
bus omniū ppter varietatē traditōnū
7 dolos qui s̄ talibus additōibus co-
gitāt a q̄busdā enozim: quīs nō vl̄
medietatē iusti p̄s̄i in quo casu nō so-
lū ecclesia s̄ et p̄uat⁹ tenet ad restōez
7 si nō iure fori saltē iure poli: 7 maxi-
me si simpliciter decipit. ex de empti. 7
vendit. c. cum dilecti. Si tamē vel nol-
let restituere aliquid talis decepto si
esset ei ppter hoc absolutio denegan-
da cum iura ciuilia sustineant q̄ se in-
uicem strahentes decipiant: dū tamē
sine dolo vel fraude fiat illud. Item
fiat estimatio deceptionis h⁹ non s̄m
tps p̄s̄i in quo forte res multum me-
liozata est presertim si per industriaz
emptoris est meliozata: s̄ s̄m tps in q̄
venditio facta fuit: ex de empl. 7 v̄.
c. cum cā. Similiter non tenet fructus
quos percipit medio tempore oportere
in p̄cio: q̄ excusatur ppter bonam fidē
7 iustum titulū 7 laborem: 7 similia.
ex de re. ecclie. nō alie. ad n̄f. 7. c. reg.
fuit. de resti. in inte.

¶ Quid de illis qui tradunt boues ad
mediationē p certis fertarijs bladi
eo pacto q̄ si moriantur vl̄ deteriorentur
educto: s̄beat medietatē piculi: si autē
meliozent habeat medietatez modū
R̄nder Monal. i sum. q̄ reuera loca-
re boues vel equos: vel ad diem vel
ad terminum: dū tamen ductor non

grauet imoderate de mercede licituz
est pactū: aut de cōicando dāno 7 cō-
modo rei locate iniquū ē ex pte loca-
toris vbi pbabiliter dubitet: vtrū loca-
toris vel ductoris meliozē additio
vl̄ vbi credat q̄ ductoris sit dete-
rior. In p̄posito tamen in sup̄dicto cō-
tractu videt ductoris deterior addi-
tio: q̄ vir aut nunq̄ pōt habere tan-
tū modum de meliozatione bouum
q̄tū h̄c pōt dānū de morte si atigat
Si tū locator timēs ne ductor qua-
ret boues: 7 sic timēs de piculo mor-
tis ex tali imoderato grauamine s̄be-
quent aponit h⁹ pactū firmiter p̄po-
nēs q̄ si boues s̄m culpa ductoris pi-
rēt nihil exigeret ab eodem: s̄ faceret
vt rustic⁹ timēs ne imoderate graua-
ret boues: nō est dicenduz q̄ peccaret
nisi ppter scādalu eoz q̄ ignoraret ei⁹
intentōez. Illud tamē v̄m est q̄ cōdu-
ctor rei potest in se suscipere periculum
rei ducte 7 casus fortuitus q̄tum ē
de natura stract⁹. Sed in p̄posito cāu
non tātū est locatio 7 conductio: s̄ so-
cietas in piculo 7 meliozatione 7 de-
terioratione bonum. Item de p̄dictis
circūstantijs i iudicio anime stat cōfes-
sioni ei⁹ i p̄nia i q̄ diligentē examinet:
vt dictū ē. Uide. j. §. 2.

¶ Sed qd de ouib⁹ 7 aialib⁹ q̄ tradūf
ad incrementū. R̄ndet s̄m enndem q̄ i
hac traditōe pōt intervenire cōtrā⁹
societatis t̄m vl̄ locatōis vel ductō-
nis t̄m: possunt et̄ currere stractus
mutui 7 societatis. p̄mo stract⁹ socie-
tatis t̄m: vt quando quis habet zo-
capita ouiu: 7 facit societatez cū alio
hūte totidē: 7 cōicāt ad inuicēz ip̄as
oues 7 picl⁹ 7 enolumētū 7 expēsas

circa custodiā ⁊ pastuz earz: in q̄ cāu
si conueniant inter se q̄ de fetibus re
parent capita mortua v̄l de vellerib⁹
⁊ pellib⁹ emantur alia ad augendum
gregē: aut si faciunt aliud pactū licitū
⁊ honestum nō pecant: dū tamē fuer
equalitas inter eos ita q̄ hī pacto
non videat esse deterior v̄l melior cō
ditio vni⁹ q̄ alteri⁹. Item pōt esse lo
catio ⁊ adductio vt si qs habeat zo.
capita ⁊ tradat ea alicui custodiēda
⁊ pascenda s̄b certa mercede pecūie: l
p̄ticipatiōe puētuz gregis: i q̄ casu
si dñs retinēz periculū sibi illoz capitū
nec alias in pactis ⁊ cōuentōib⁹ ḡuet
cōductōe licit⁹ est contractus. Item
possunt concurrere cōiūct⁹ mutui ⁊ so
cietatis: vt cū qs habens zo. capita
tradat estimata alicui: puta p zo. so
lidis: ita q̄ teneat ei reddere medie
ratē fortis. s. io. solidos: q̄qd cōtigat
postmodū de ouib⁹: ⁊ tunc p̄inde est
ac si creditor dedit ei mutuo. io. so
lidos ex q̄bus cōpatis. io. capitib⁹ cō
traxisset societatez cuz credito: e h̄ntē
alia. io. capita ita q̄ s̄it cōsa ⁊ ipi so
cio sint in piculo ⁊ puētib⁹: i quo cāu
si cōtēplatiōe mutui ḡuaret creditor
debitore in cōtractu societatis v̄fa ē
Et in hoc casu p̄cedēdum est sicut dī
ctum est in p̄mo casu de cōtracta so
cietate.

¶ Quero pone q̄ dedi asinam meam in
soccidā in gnquēniū ⁊ ē de vsuetudīe
q̄ in fine gnquēniū diuidat asina ⁊ fe
tus vel pecudes ⁊ fruct⁹ earz: interim
asinā parit nālīter: nūgd rustic⁹ mihi
tribit ad aliqd. dicit bal. in. d. l. i. c. p
socio. q̄ non: quia esset eodem modo
paritura penes me etiam si sit est iata

tradita: q̄ in cōtractibus nō o: diuat
ad dñum trāsferendū estimatō nō fac
empti. vt. ff. eo. l. cnz duobus. §. dam
na. ff. loca. l. z. Et hoc per reglāz t̄di
tā. ff. de cōt̄hē. empti. l. cū manifesta
§. nemo. S̄z quid si p̄st cāu fortuito
cui resisti nō potuit. Text⁹ dicit in d.
§. dāna. q̄ piculū est cōe: v̄nō si asina
erat estimata. io. rustic⁹ tenebit mihi
reficere. s. nam si nihil reficeret totum
meū damnū foret qd̄ est contra illum
ter. qui dicit q̄ damnū ē cōe. Et sic
aliē iudicam⁹ de casu fortuito: ⁊ aliē
de casu nālī. S̄z si interuenit culpa ru
stici teneat emendare totam q̄tita tem
q̄ ate tps societatis diuidende tota
asinā mea est. l. z estimata fuerit tradi
ta vt p̄dixi. Et fac. C. de pact. l. si pa
scenda. Si v̄o post q̄ asinam debuit
equalitē partiri interuenit culpa rusti
ei tunc nō teneat mihi nisi ad vimidiā
partem p̄stij: quia non damnificauit
me in plus.

¶ Quero pone q̄ dedi boues cuidā cū
pacto q̄ dare debeat. zo. stara blad
in anno. Rūdet Jo. de ligna. in. c. fi. e. z
de vsuris. aut locant opa bouum: ⁊ li
citus est cōt̄ctus: q̄ boues deterior
rank. S̄z si volo boues recuperare p̄
tio quo facio estimari cum trado nec
volo piculuz deteriorationis s̄bire: q̄
uis bene velim s̄bire iudicium diuinuz
s. mortē nālem: ⁊ tunc cōtractus esset il
licitus. Vide. s. §. s. z. j. §. pximo. Itē
fm Monal. in sum. in bobus hoc mō
posset licite contrahi societas. Talis
cessit tali rustico ad laboranduz ad
quartā p̄tem lucri ⁊ damni duos bo
ues p̄rio. zo. libraz suscipiens in se dī
ctus rusticus tres p̄tes piculi: dñs v̄o

quartam ptem quocūq; casu fortuito
dicti boues perierint etl diuino iudi
cio. Et p quarta pte laborerij dicto
rū bouūm pmisit rustico deferre ad
domū suā. iō. corbes frumenti: 7 pmi
sit dñs se esse contentuz de dicta q̄tita
teretiā si plus posset habere: 7 si conti
gerit q̄ dict⁹ rusticus nō posset dare
dictā quartā pte. p eo q̄ rustico non
remanerent tres corbes frumētī pro
trib⁹ ptrib⁹ laborerij bouū illi⁹ anni
deductis laborib⁹ 7 expensis circa bo
ues 7 opas pdicti laborerij ppter ste
rilitatē vel infirmitatē rustici vl bo
uis vl alio casu fortuito nō teneatur
dictus rustic⁹: s̄ tñ teneaf p rata: 7 si
nihil lucrēt in nihiluz teneaf: s̄ teneaf
dñs sibi reddere estimacionem opum
7 laboris rustici pdicti 7 laborerij p
quarta pte si rustic⁹ pdidiss⁹ opas su
as 7 pdicta tēaf pbare dict⁹ rustic⁹
p duos bonos 7 legales vicios suos
q̄ iuret de credulitate 7 ipse idē rusti
cus iuret q̄ ita sit rei vītas .

U Si
Sura tertio in ēptōib⁹. vtz
liceat emere reddit⁹ pdiales
ad vītam sine vīcio vsure: re
spondet Alexander de ales in suo tra
ctatu q̄ talis conct⁹ est licitus: 7 fie
ri potest: dū tamē seruet equalitas in
ter vendētē 7 emētē. Oport⁹ enī q̄
inter eos seruet equalitas iuris nālī
ita q̄ p̄cium datū ab emente pportio
nef rei vēdite. Alr si corruperef eq̄
litas illa esset cōtractus illicitus: 7 iō
q̄n ibi est excessus corrupens istam
pportionē sine ex pte ementis: sine vē
dētis dīct⁹ rescidi pōt sic illicit⁹: puta
si p̄ciū nōbilē excedit rē: res excedit

picum: dico autē notabilē: q̄ excessus
puus p̄cij vltra rem: vel res vltra p̄e
cium nō vitiat cōtractū: s̄ excessus da
rus 7 notabilis: 7 iō statuerunt inra
q̄ si qs deceptus est vltra medietatē
iusti p̄cij potest recedere a cōctū vel
agere ad supplementū p̄cij. ex de ept.
7 ven. c. cū cas. sup qd̄ dicit glo. q̄ di
midia ps iusti p̄cij debet sic intelligi .
Ecce res valet. iō tu vendidisti eam
p. 4. p3 q̄ tu es decept⁹ i. 6. s̄. 6 sunt
plus dimidia que est gnq; 7 sic es de
ceptus vltra dimidiā iusti p̄cij: pōt et
eē deceptio ex pte emptoris ita q̄ ipse
est deceptus . Done. n. q̄ res valeat
iō. 7 emptor soluit. i. 6. decept⁹ ē in. 6.
que sunt plus dimidia que est. s̄. 7 iō
pōt agere ad p̄cauz restitundū quod
plus dederat: vel in toto recedere a
cōtractū: q̄ decept⁹ est vltra dimidiā
iusti p̄cij. Non sic autē si esset dece
ptus in. 5. q̄ sunt dimidiuz: 7 non vlē
dimidiū: s̄ autē iura taxauerint istuz
excessum q̄n est vltra dimidiā p̄cij. iu
sti p̄cij: vt als nō possit agere ad sup
plementum vl̄ recedere a cōtractū: n̄
in foro cōscientie vitiaf cōtractus: etiā
si ē deceptio. j. dimidiā-iusti p̄cij: q̄ in
dimidiā pōt esse notabilis excessus 7
clarus corrupēs equitatē iuris nālī.
Sic ḡ in vēdētē 7 emētē pōt eē lici
tus cōtractus si seruet equalitas. Tal
autē equalitas potest seruari q̄n red
ditus emunf ad vītam. Hoc autē est
q̄n p̄ciū est tāte q̄tītatis q̄ pensati
tate emētis 7 sanitate eiusdem 7 pi
culis circa fructus possessonum 7 la
borib⁹ 7 solitudinib⁹ nō appar⁹ q̄
beat melio: rez ptem notabilē vtrum
emēns vel vendens . Si autem talis
b z

equalitas corumpat: certum ē q̄ tal
tractus non pōt fieri: nec est licitus.
P̄terea certum ē q̄ cum q̄s est dñs
alicui rei dñs est ⁊ vsus eiusdem rei.
Itē dñs vsus alicui rei pōt eaz simplr
transferre. Potest etiā transferre vsu
fructum retenta sibi p̄prietate rei: vt
p̄ in locatis. Uidef etiā posse p̄bari
ex dño dño: q̄ sicut dñs rei pōt eam
trāsferre simpliciter dādo: vel vendē
do vel retinēdo p̄prietatē rei ⁊ transf
ferendo vsuz ita pōt dare vl vēdere
quo ad determinatū tps: ⁊ sic possūt
vendī reddit⁹ ad vitam. P̄terea sic
hētur extra de vsuris. c. nauiganti. ra
tōne dubij excusat huiusmōi tract⁹
Si q̄s p̄nū vsu oleū: vel alias mer
ces vēdit vt āplius q̄ valeant i certo
termino recipiat p̄isdem: si tamē tem
pore contractus non fuerat eas vēdi
turus. Rōe. n. dubij ille qui plus acci
pit q̄ vedit excusat in tali tractu vt
dictū est. s̄. Sed in emptione ⁊ vendi
tione redditus ad vitam: dubium est
vtrū vendens plus det q̄ accipiat: q̄
emēs potest cito moui: et nō p̄cepta
sote: ⁊ vtrum emēs plus accipiat vl
det: q̄ pōt multum sup̄nuere ⁊ cito
mouē: s̄ rōne dubij videf excusari. Uī
def q̄ q̄ p̄pter iustā excusatiōem ⁊ p̄p̄
p̄sculuz annexū ipsi tractui ex natura
eius ex pte vtriusq̄. s̄. vēdētis ⁊ emē
tis: ⁊ etiā p̄pter rōnes vī dñi ⁊ liberā
voluntatem cōtentiuz q̄ tractus
de nā sit licitus. Dico autem de nā sui
q̄ ex parte cōtentiuz: pōt esse vitia
in tractu p̄pter corruptam intentio
nez eius: puta si aliquis diues sibi ad
sufficiētā non p̄pter vite necessitatē
s̄ p̄pter auaritiā: vt ditio: fiat tales

redditus emit: hoc. n. est turpe lucrū
ex pte tractantis. Concoz. Ray. Idē
tenet Hosti. s̄. q̄ iste tractus sit licit⁹
in ti. de vsuris. s̄. an aliquo. Idē Jo.
an. in additionib⁹ ad Spe. sup rubri.
de vsis. ⁊ arch. in. c. gēg. i. q. 4. ⁊
Cy. i. l. si p̄. C. de inoffi. testa. ⁊ Inno.
⁊ Uin. in. c. in ciuitate. ⁊ Rica. vide. s̄.
emptio. s̄. ad argumenta in strarium
vide pulchras Responsores.

¶ Quo aut iure vendens aliquid ad vi
tam: puta possessionē potest illud reti
nere quādo emēs post venditionem
paz sup̄uicit. vide eūdem.

¶ S; quid de his q̄ emunt aliquos red
ditus ad vitam venditoris seruatis de
bitis circūstantijs ex etate ⁊ sanitate
emptorl. Rūdet Monal. q̄ secure fie
ri pōt: q̄ nō cadit ibi desideriu mort
alic⁹: s̄ vbi emif ad vitam emptoris nō
est tutuz ne venditor desideret mortē
emptoris.

¶ Utrū liceat emere redditus p̄diales
hereditarie. Rūdet Alex. de ales. vbi
s̄. s̄m aliquos q̄ talis tract⁹ pōt fieri
licitus si seruet equitas iur] nalis q̄s
q̄dem sit quando tanta equalitas ser
uat in cōtractu q̄ nō liquido apparz
q̄s tractētū hēat meliorē ptem. Si
autē liquido appareat q̄ p̄ciuz est ni
mis puum respectu rei empte tunc est
corruptio egtatis ex pte ementl. ⁊ tēf
emēs ad sup̄plēntem iusti p̄cij. Et si
esset p̄cium ita puum q̄ esset min⁹ me
diate iusti p̄cij passer vendens i fo
ro iudiciali recedere a tractu. Si at
terra que vēdēf est ita pui valoris ⁊
p̄cium ita magnū q̄ notabilif excedit
rē emptam vel vēditā tūc corrupfif
egtas ex pte vēdētis ⁊ tenef vēdēs

i foro ofcie restituē qđ accipit vlē iu
stū p̄cium. Et si excessus esset vltra di
midia iusti p̄cij possit emens recedē a
tractu. **Coco. Ric.** Non obstat illō
Leni. 25. qñ vendis quippiam cui tuo
vel emis ab eo ne tristes fratres tuū
s̄ iuxta numerum annoꝝ iubilci emas
ab eo: 7 iuxta sup̄portatōnes frugum
v̄det tibi q̄to plus anni remanserit
post iubilcū crescet tps: 7 q̄to minus
tps numeraueris: tanto minus emp̄
stabit: q̄. Rūdet idē q̄ sibi fuit aliqd
litterale 7 aliqd moralē: q̄ autē sibi
fuit l̄sale non obligat sicut nec iubile?
l̄. n. moralia legis obligēt nō tñ obli
gant iudicialia nec ceremonialia: q̄tū
autē q̄ fuit sp̄uale in illa lege a p̄paret
ex glo. q̄ magl. p̄hibetur auaritia vi
uitum q̄ forma contractus. Unde glo
v̄dic̄ q̄ necessitatibus p̄ximorum est
s̄bueniendū: nec est negociandū de
necessitatibus pauperū: imo magis vi
uitēs debent indigentib? s̄buenire cō
modādo 7 cōmodata paulatim de fru
ctibus recipere: vbi p̄z q̄ venditio a
paup̄e facta sit p̄ defectum: 7 ēptō
tenet locū mutuatōnis: 7 ideo ē min?
iusta p̄pter necessitatē vendētis 7 ma
litiā emētis: 7 ideo illud qđ plus ac
cipit nō h̄z iustum titulū possessiōis
Ubi est aduertēdū q̄ qñ q̄s emit pos
selliōnes ad tps: vl̄ simpli cā lucri qđ
expetit tñ ex nā tps: 7 non ex nā rei
posseesse vitium ē in tractu: 7 tale lu
crū vicit turpe in iure. Si vō hi? pos
selliō emas cā lucri: 7 talis emp̄to fue
rit minus iusta p̄pter necessitatē ven
dētis cui ex caritate s̄buenire debuit
in tali tractu est vitium vsure: nō p̄
se sed per equipollentiā: quia lucrū

qđ puenit ex tali tractu militat cō
caritatē. Si vō possessiōne emas non
cā lucri: p̄mo 7 p̄ se: s̄ ad necessitatē 7
utilitatem vite: dū mō saluē i ēptiōe
egtas si plus accrescat p̄essu tempo
ris q̄ v̄t illud sit emētis: q̄ illud ac
cipit tanq̄ suū p̄pter nām tractus:
7 non ratōe temporis nisi valde p̄ acci
dēs. Itē non obstat q̄ in emp̄tōe he
reditaria fructū semp̄ sit inēqualital
iusticie 7 notabilis excessus supra soz
tē: p̄. Rūdet idē q̄ nec ius nāle: nec
ius positiuū v̄dicat q̄ ille qui emit rez
hēditarie teneat tñ dare p̄ ea q̄tita
te: p̄babile est q̄ ipse debeat percipē
p̄ totam vitam suam 7 filij 7 nepotes
7 tota posteritas sua: q̄ s̄z hoc res q̄
emis hereditarie non possz cadere s̄b
iusta estimatōne: s̄ quado taxat iustū
p̄cium sufficit q̄ habeat respectū ad
illum qui emit 7 posteritatē vsq̄ ad
certum gradum: puta forte vsq̄ ad fi
lium vel nepotem: nō autē oportet q̄
habeat respectus ad omnes qui pos
sunt succedere vsq̄ ad omne tēp? : q̄
sic non posset estimari res que vendi
tur.

¶ 5
Nungd possunt vendi redditus p̄cipi
ēdi vl̄ ius p̄cipiendoz redditū p̄cio
minori eo q̄ statim emēs soluit q̄ eēt
p̄cium si solutio singlis annis differet
puta an liceat emere redditus molendinoꝝ
vsq̄ ad .io. annos vando min?
p̄ciuz: q̄ statim soluit q̄ daret si solu
tio singlis ānis expetet. Rūdet Alex
vbi. s̄. q̄ casus est licitus. Primo. n. ē
supponendū q̄ futuri fructus emi pos
sunt. siue iura p̄cipiendoz fructuum sic
iura molendinoꝝ vel pedagiorum.
Secundo supponit q̄ iustum p̄ciuz
b 2

debut esse pportōatū rei vēdite. In
iusticia autez pteij attēdi dēt a tēpore
contract⁹: vt tantū def q̄tū valz res
tpe contract⁹: nō tantū q̄tū valitura
ē toto tēpore cōsequēti: q̄a res nō dēt
estimari nisi fm q̄ valet tpe cōtractus
Unde Host. li. 5. ti. de vsuris: quando
agit de casib⁹ qui vidēt esse vsurarij
7 nō sunt: dicit in. iz. casu. Quando
vendo fruct⁹ ad temp⁹ non tūc mihi
emptoz refarcire si pl⁹ p̄cipit de fructi
bus q̄ sit foris: 7 hoc rōe incertitudis
fm ergo cū taxare dēt p̄tūz habēdo
respectū ad valorē rei tēpore cōtract⁹
Tertio pōt ex hoc cōcludi esse licitū:
q̄a lz plus p̄cipiat emens tēpore cōse
quēti q̄ dederit: tam illud q̄d p̄cipit
est de sorte p̄pter v̄am vēditōne fa
ctam iure p̄cipēdoz fructū: cū iusti
cia p̄tj attēdat tēpore cōtract⁹ quo
tpe non magis valz q̄ vēdīf. **U**ltim
.n. 7 vsura est q̄n dat minus p̄tium q̄
valeat res tempore contractus a quo
tēpore iustū p̄tium iudicādū est. Nō
autem vitūz est si dat min⁹ p̄tium q̄
daret i futuro Nō obstat q̄ sic se hz
venditor ad emptorem: ita econuerso
ēptoz ad vēditorez si pl⁹ accipiat rōe
plōgare solōnis vsari⁹ est censend⁹.
Sed sic est in p̄posito q̄a minus dat
q̄a anticipat p̄tū: q̄a r̄ndz q̄ argumē
tum non cogit: q̄a licet maioras p̄tj
in vendente p̄pter dilatiōem 7 mino
ritas in emente p̄pter anticipatōez fa
ciat vsariū: tamen non sic in p̄posito.
Primo q̄a non debes iudicare minus
p̄tū q̄d est p̄portōatū 7 iustū rei que
vendīf: lz forte sit min⁹ resp̄cū futuri
Secūdo q̄a illud de anticipatōe t̄pis
locuz habet quādo res que vendīf n̄

statiz tradīf: s̄ p̄tium statim datur 7
p̄tium expectatur. In p̄posito autem
statim dat res que vendīf: lz vsus ex
pectef. Unde in emptōne 7 vēditōne
interueniret duplex expectatio vt. j.
. §. primo.

¶ Utz gratia expectatiōis rei vendite
liceat plus accipe a vēditore vel mi⁹
dare ab emptore. Rndet Alex. vbi. s̄
q̄ in emptōe 7 venditōne interuenire
potest duplex expectatio. Primo vt
expectef res vēdita: 7 q̄a expectaf iō
minus dat: vt si q̄a dat .iō. pro mina
frumēti que valet iz. receptur⁹ min⁹
in alio tempore: talis expectatio si est
ex pacto vsura est. vid. j. . §. 46. Alia ē
expectatio nō rei sed vsus eiusdē: pu
ta q̄a res ē talis nāe q̄ emēs non pōt
statim ea vti. Potest. n. cōtingere q̄
res que vēdīf statim tradīf: s̄ tamen
ipsa res non habz statim vsum suum
Et ideo si emens minus dat: q̄a non
potest statim vti re sua p̄pter expecta
tionez vsus non peccat: q̄a res statim
tradīf 7 tū vendīf quantum valz tpe
contract⁹: lz def minus p̄tium pro ea
p̄pter vsū successiū eiusdē: sicut i red
ditib⁹ molēdiōz: vbi p̄ceptio reddi
tū est successiua: vl q̄a expectaf vs⁹
eiusdem: vt si q̄s pro pelle varia que
statim tradīf min⁹ dat circa p̄tecosten
q̄: circa festū sancti Michaelis: q̄a vs⁹
eius expectaf circa p̄tecosten: 7 non
in festū sancti michaelis: q̄: quis. n. res
ēdat vtroq̄ tpe: tū licet vno tpe dare
minus p̄tū q̄ alio tpe: non p̄pter rez
expectatā: s̄ p̄pter vsū.

¶ Quid de his q̄ i agro semiato emūt
fruct⁹ p̄cipēdos illo āno: an est vsa
Rndz Monal. in sum. q̄ nō ex forma

tractus. Potest tñ fieri in fraudē vsu
raz: vt si tantus ē ager ⁊ talis q̄ x̄ssi
mīle sit q̄ inde fructus colligendi va
leat in autūno plusq̄ emptor dederit
v̄bigra: dedit. 10. solidos ⁊ v̄simile ē
q̄ valebant. 20. ⁊ maxime si p̄sona est
que tales tractus vsuevit exercere.
Unde restitutō in foro p̄nie iūgenda
est ei. Si autē pbabilē dubites v̄truz
fruct⁹ illi plus v̄l min⁹ debeant valē
q̄ debito: dedit nō est vsura. Eodez
mō iudicādū est de creditore qui pos
sessionem alienā recepit p̄ certa pecu
nie q̄titate ita q̄ vsq̄ ad certos ānos
puta quadriēniū v̄l quinquēniū fa
ciat fructus suos iure c̄ptionis: ⁊ enī
talis tract⁹ nō sit vsari⁹ p̄t tamen
fieri in fraudē vsuraz ⁊ recurrendū ē
in foro iudiciali ad sup̄dictas p̄sump
tōes. In foro autē p̄niali stabit ei⁹ cō
fessionē: tamē p̄sumendū est c̄tra talē
additionem: ⁊ indicenda est restō i cō
fessionē. Si fruct⁹ illi⁹ terre v̄similē
credebant plus longe valē q̄ ille de
derit si aliquis iustus emptor iuenire
tur. Bal. v̄o in R̄ica. C. de vsur. dīc
de his q̄ emūt frumentū in herba: aut
p̄is numeratio est cā dāni ip̄i vendi
toris: ⁊ tūc est vsura: aut sola p̄uentō
est cā dāni: q̄ de p̄iti non soluit p̄ciā:
⁊ contractus est licitus: aut neutruz ē
cā dāni: q̄ frumentū q̄d ē in herba n̄
plus valet tpe cōt̄ct⁹ ⁊ similē c̄tra
ctus non est vsarius. vt. ff. de c̄trahē
empti. l. fistulas. §. frumēta. 7. l. debi
tor. §. v̄sile. de v̄bo. obli. l. inf̄ stipu
lantē. §. sacramēta.

¶ Quid si qs tibi debeat soluere cētuz
ducatos post tres annos ita q̄ ātea n̄
tenebat: ⁊ ad p̄is soluit cum pacto q̄

retineat sibi. is. ducatos p̄ter inter
currens tps triuz annoz quoz termi
nū p̄uenit: an vendendo istud tempus
sit vsura. R̄ndeo fm̄ Berardum ob
donē. q̄ non: ⁊ q̄ potest sibi retinere
istos. is. ducatos q̄ p̄uenit tps solu
tionis. Nā istud tps est sui iuris p̄p̄
q̄d potest vendere valorē illius. fac
ad hoc. l. si c̄stante. §. quotiens. ff. sol.
matri. q̄d nō est itelligēdū de mutuo
gratis dato. Si enim tempus illud n̄
hil valeret nō amplius ellet teneri ad
mōz soluendū q̄ teneri ad soluenduz
vsq̄ ad post tres annos ⁊ non ante.
Si autē obiciās q̄ qua rōne pecunia
mutuata nihil v̄ltra se valoris vendi
bilis habet eadem ratiōe nec pecunia
ad tres ānos soluenda: ⁊ ideo vendē
tps eius. is. florenis. videt vsura. Di
cendū q̄ hic non vendit pecunia: s̄ so
lutōis ip̄i⁹ tps q̄d v̄tq̄ est vendētis
⁊ ecōuerso. Tempus pecunie mutua
te non est p̄stitoris pecunie: s̄ recepto
ris. s. vsq̄ ad terminum sibi p̄stipum
p̄pterea sibi vendi non p̄t sine vitio
vsure. Si v̄o is q̄ tibi post tres ānos
tenet soluere mutuaret tibi. 80. duca
tos: tūc indubitant vsura foret eo q̄
venderet tibi tps pecunie mutuate.
Quāuis. n. pecūia ex se nō valeat pl⁹
se ip̄a tamē ex vtentis industria ⁊ fa
cultate aliquē valorē acquirere: seu ac
quirere p̄t. P̄opterea ille vsus seu
facultas vtendi potest ab eo cui⁹ ille
vsus est legitime vendi. Si iterum se
cundo obites q̄ cum hīs centum flo
renis facultatez hēat vtendi eis vel
possidendi eos: nō solum p̄ trib⁹ ānis
v̄m etiam p̄ toto tpe futuro. q̄ bene
eque poterit vendere facultatē hāc

futuris tps mutuādo sicut p̄fat^o de-
bitor: facit q̄ n̄ tenet eos solūē aū tres
ānos. Ad hoc vidēdū q̄ hic ⁊ ibi nō
est eadem rō: nā hīs pecuniā non pōt
ea inq̄tū rōnē p̄ch h3: seu nūmismatis
vti nisi mutuando vel pro re altera
mutuādo: utrobiq̄ autē currit tēp^o
futurū nō pro eo q̄ pecuniā: t̄dit: s̄ pro
eo cui mutuat vel in emēdo mutat
seu app̄ciat vlē simplicē vim p̄ch sui:
s̄ debitor: p̄fatus nihil mutuat: dū sol-
uit. 85. ducatos: s̄ pot^o debitum suū
soluit: ⁊ de hoc q̄ ante tēpus debitu3
soluit vel aliq̄d p̄ciū recipit q̄d ḡdē
mutui p̄cium dici nō potest: cū nihil
mutuet: sed solū dici potest p̄ciū ante
riozationis ip̄ius solōis: q̄ anteriora
tio hoc p̄cio estimabilis est: iō licite
pōt v̄dē. fran. de maro. in. 4. di. diē.
Quero pone q̄ aliquis dabit alicui
post annū aliquid ⁊ rogat q̄ soluat
sibi statim ⁊ dicat q̄ sit liber p̄ dimi-
dio debiti. R̄ndet q̄ est usura: q̄ mo-
ra tps fac̄ hoc negociū illicitū: vñ vl
d3 sibi totū soluere vl̄ nihil diminuē
p̄ueniēdo tps: ⁊ hec erit gr̄a. vel expe-
ctare tps: ⁊ tē erit iusticia: als si dimi-
nuat ⁊ p̄uenit tps solōis tenet de re
sido restituere.

¶ 9
Quid si emi ab b̄ite possessiones cōsū-
to. corbiū frumentī p̄ p̄cio quo habē-
tur possessiones ex q̄bus h̄erent v̄si-
milis v̄dē. io. corbea adiecto q̄ de oī-
bus bonis suis indifferēt solvere te-
neat Dubiū facit q̄ non emō fructus
certi p̄d̄h: ⁊ sic potius videt̄ obliga-
p̄sonalis iuxta notata p̄ Inno. e. i. ciui-
tate: de vsuris. Itē hic nō em̄ certū
ius reale. R̄ndet Jo. de ligna. in. e. si.
de vsuris: q̄ si census constituit̄ in bōis

⁊ ad bona fiat relatio: non ē cēsend^o
tractus vsurari^o cū hec merces h̄ p̄-
cium ⁊ alia iura realia licitū sit emere
ff. de here. vel ac. v. ē. ⁊ maxie p̄cedūt
cū legitimū est p̄cium ⁊ ad obiectum
census relatu. Caveat tñ strahēs ab
intentione deprauata cui^o sol^o de^o est
cōgnitor. extra de vsuris. c. cū tu. i. si.
S3 dicit dñs Lau Nescit vidē quō i
casu p̄posito census ille constituat̄ i
bonis: ⁊ dato q̄ oīa sua bona obliget:
non tamen negat quā possit constituē
in bonis suis: ⁊ illum vendere: nec vl
lam facio differentiam siue constituat
in pecunia: siue in rebus: puta grano
vino. ar. i. 4. q. 3. pleriq̄. ⁊ quod notat
Inno. in. e. in ciuitate. ⁊ ita credo Jo.
de ligna. sensisse. Ad p̄dicta facit q̄
stio illi^o qui vendit fructus dom^o p̄
centum annis. de qua Bar. in. l. z. §.
iustitio. ff. de le. z. qui dicit q̄ aut v̄-
dit fructus cōstituendo ius in re ipsi
ementi. ⁊ tunc est alienatio rei. l. si. C.
de re. ecc. nō alie. Aut non constituen-
do: s̄ obligando se actōne p̄sonali ad
dandos fruct^o: ⁊ tūc non est alienatō
l. si. de strahē. emp. ⁊ l. liberto. i. p̄n.
ff. de adi. lega. ⁊ qualis p̄pendat. An
constituat ius in re vel non. notat. ff. de
vsufructu. l. si ita.

¶ 10
Quid de his qui emūt ab ecclesiis vl̄
monasteriis certas possessiones tenē-
das toto tpe vite sue ita vt post eoz
mortem ad ecclesias redeant. R̄ndet
Hosti. in sum. e. ti. §. Sed an aliquo
s̄. quid de his q̄ Ray. ⁊ Hosti. iudica-
uerūt hunc contractum vsurariū eo
q̄ homines sperant viuere ⁊ sic spe-
rant se amplius p̄cepturos de puēti-
bus possessionum q̄ sit pecunia quam

usurariū nō interuenisse iustū p̄ciū: ⁊ pactū de reuēdēdo: ⁊ idē dñs Laurē de p̄nu. dicit ita seruari in p̄tica. s. q̄ illa tria requirunt. vide. s. v̄sa primo. §. 40. ⁊. j. §. 25.

¶ Sed qd si fiat pactū de reuendēdo. j. io. annos: ita tamē q. j. quinquēniū instrū reuenditionis nequāq̄ facē te neaf. Rñdet Host. ⁊ Jo. an. in d. c. ad n̄faz. in nouella. q. eo ip̄o fraus dētegitur.

¶ Quero qd si qs vēdit ius p̄cipēdoꝝ redditū qd tpe tractus valet cētū ⁊ q. expectat solōem siēdam certl ter minis vult habere cētum ⁊. 20. nūqd est casus licit⁹. Rñdet idē Alex. vbi s. videt dicendū q. non: q. cum statiz tradat res que vēdit: ⁊ c̄ptois stet p̄culo ⁊ statiz alteri vendere pōt eā ⁊ q. expectas solōem fieri uis habē plus p̄pter dilatiōē t̄pis: videt indi recte cōmitti vsura: ⁊ quasi qs indirec te mutuet p̄ciū iustū rei vendite. s. libras cētū vt ex illis hēat. 20. libras vltra sorte: hec vsura indirec te videt cōmitti ⁊ eē in omni re vēdita ad tps. Si. n. res in p̄ti valet. io. ⁊ quis ven dat eā. iz. p̄pter expectandam solōez videt indirec te mutuae. io. vt recipi at vltra sorte libras duas: hunc tamē casum dicit. extra de vsuris. c. in ciuitate tua. ex forma sua nō esse vsariū nihilomin⁹ tamē venditores peccatuz nō incurrūt nisi dubiū sit merces sp̄al plus vel min⁹ valere tpe solōis sorte autē dixit ex forma sua non esse vsu rariū: q. est vsura indirec ta: vt. n. dēz est. s. indirec ta vsura incidit p̄tē cō tractum mutui. vide. j. §. proximo. ⁊ §. 16.

¶ Quero an aliquo cāu liceat vendere ad credētiā. Rñdet Alex. de alexan. vbi. s. q. vēdere ad credētiā pōt siē tripli: Uno mō credētia p̄tē soluen di in tempore futuro pōt incidere in tractu per gratiā ⁊ liberalitatē ven ditoris. s. quando res vendit fm iustaz estimatiōez p̄ tempore emptionis ⁊ cōmutatiōis ip̄ius rei: ⁊ ip̄e venditor expectat solōem libere p̄pter gratiāz quā h̄z ad emptorē: talis credētia nul lum h̄z vitiū vsure: q. nulla excresec tia est p̄pter credētiāz: cū res vendat q̄tum valet s̄z iustā estimatiōē: que estimatio fit p̄ tēpore tract⁹. Sc̄do modo pōt incidere ex credētia: non p̄pter gram venditoris: s̄ ex nā cōtā: q. res nō estimat fm valorem quo v̄l quē valet qm tradit: s̄ quo valitura est vel sperat valere tempore solōis: v̄bigra. Si aliqua res vendat in ali quo tpe in quo non habet tantaꝝ v̄t litatē ⁊ necessitatē humana v̄ta q̄tā habitura est in futuro tpe: ⁊ vendens non tam venditurus est eo tpe q̄ mi nus valet: s̄ alio tpe quo sperat ma ior's valoris. Hoc cāu posito vende re ad credētiā licitum est ex nā cōtra ctus vt p̄bat p̄ d. c. nauiganti vbi di cit q. iste excusat q. merces vēdit pl⁹ q̄ tunc valeant in certo termino per cepturus solōem: ⁊ hoc si al's non fue rat vēditur. Uid. j. §. 19. Tertio mō pōt fieri credētia in tractu per acci dēs. s. ex nā t̄pis qm qs. s. plus vendit q̄ valeant res tempore venditionis ⁊ q̄ valiture sint p̄babiliz tempore so lutionis: aliē eas venditurus. Et hoc mō contract⁹ est vitiosus. Dixerunt tamē quidā q. h̄z cōtract⁹ sit vitiosus

de se tamen excusari pōt ex pte ven-
ditoris. **S**i. n. venditor rē suaz nō in-
tēdit vendere carius ppter tps: s̄ p̄
dānum qđ videt sibi iminere ex dis-
tione recuperande solōis seu ppter ve-
rationē suā redimendā quā pbabilī
tmet futurā sibi in repetitione debiti
sui: vel ppter malitiam creditoris 7 i
potētā debitoris: tunc excusat tra-
ctus a vitio: q̄ equitas estimationis
in huiusmodi tractib⁹ ppter recom-
pensatōnem dāni: qđ pbabilī tmet
suas 7 rectitudo h⁹ intentōis: tūc ap-
paret qñ venditor potius optaret nō
vendere talib⁹ q̄ videri ad credētiā
7 quādo libenti⁹ daret alijs p̄ miori
p̄cio q̄ istis ad credētiā p̄o maiori.
Sic ergo excusat tractus fm istos.
Et si excusatio q̄a est excusat p̄ inf
esse: q̄ non sit p̄ncipaliē ppter lucrum
s̄ ppter dānuz vitandū: l3 aut sic excu-
set videt mibi casus esse dubi⁹. **U**no
enim modo vendens sic non pōt excu-
sari: qñ. s. ppter credētiā plus vendit
q̄ valeat res simpli: v̄l q̄ valitura sit
dissimili tempore solōnis: vel etiam si
dissimili tñ sit valitura tpe solōis qñ
vendit: tamē vendēs alīs res suas nō
venderet nisi plus reciperet ppter cre-
dentiā 7 expectationez. vide. s. s. pri-
mo. Quis autē iuris qñ anticipat so-
lutio p̄ci vel expectat vsus rei v̄di-
te. vide. s. s. 5. 7. 6.

Cis
Utrū liceat emē redditus pecūarios
hereditarie vel ad vitā. **R**endet Alex
de alexan. vbi. s. q. l3 fuit opinio ma-
gistroz q̄ nō: tamē pōt dici strarius
q̄ sit licitū. **C**ontract⁹. n. vitiaf mltis
modis. **U**no mō ex pte rei que vendi-
tur vel emif: puta q̄ res nō ē v̄dibil

vt homo liber non potest vendi: ites
spūalia. **I**tē res aliena. **E**t hoc modo
fm opinionē eoz vitiaf iste tract⁹:
q̄ pecunia nō est vendibilis: 7 in tñ
vitiaf q̄ declinat a tractu emptiōis
7 fortit⁹ tractuz mutui: ex quo nō l3
sperare lucrū. **S**3 tñ r̄deri pōt ad h̄
q̄ in rebus nostris tria habem⁹ bōa
scilicet mobilia 7 immobilia 7 ius in
vtrifq̄. **E**t sicut distinguit mobile 7
immobile 7 ius in vtrifq̄ ita ipm sal-
vendi potest: non ergo venditur ipsa
pecunia: sed ius percipiendū redditus
pecuniales: quīs autē pecunia non v̄-
dat: tñ transit cum iure vendito. **U**i-
demus. n. q. aliqd qđ vendi non pōt
vel emi: 7 tñ transit cum aliquo alio
quod emif vel vendit de iure sic ius
patronat⁹ vendi vel emi non potest:
q̄ est annexū spūali: 7 tamē transit cū
venditione ville vel fundi que vendi
possunt de iure: ita in p̄posito vendit
ius quo vendito transit pecunia. **I**us
enī p̄cipiēdi talē q̄titatē pecunie sup
bonis suis vendit quolibz anno: siue
hereditarie: siue ad vitam euentis nō
ē pecunia. **S**ed distinguit vnum ab
alio. **U**erū ē q̄ alia rōe nō pōt vendi
pecūia 7 alia ius patronat⁹. **P**ecūia. n.
nō potest vendi: q̄ est mediū in v̄ditō-
ne. **I**us autē patronat⁹: quia annexū
est spūali. **S**ecōdo modo pōt esse vitium
in contractu ex pte p̄ci: 7 tale vitium
excludit ab isto tractu qñ p̄portio-
nat p̄cium iuri qđ vendit. **R**egulare
enī est q̄ contractus emptionis 7 v̄-
ditionis illicit⁹ est: cū in eo nō seruat
eqtas iuris nālis. **C**ū autē talis eqtas
seruat ita q̄ non est notabilis excef-
sus p̄ci sup re vendita: nec econtra

conceditur est licitum: non ergo negatur quin talis contractus possit vitari ex parte precij: sed tamen sic potest vitari ita potest reificari. Tertio modo potest incurri vitium in contractu ex parte pacti appositivi. Hoc autem est quando appositio pacti repugnat rei super qua transigitur ita quod ipsa res non patitur apponi pactum. Et hoc modum vitium est in symonia. Alio modo quando pactum repugnat contractui: puta quando do contractus est gratuitus. Et tale vitium facit usuram. Usura est enim ex hoc quod aliquid exigitur ex pacto nomine rei mutuate. Tale autem vitium non est in contractu predicto cum sibi sit venditio et non mutuum. Quarto modo potest esse vitium in contractu ex parte strabentis sic cum quis fingit se emere quod sibi pignus recipit et tunc non excusat a vitio usure nisi computet fructus in sortem. arguitur ex de pigno. c. illo vos. Et hoc modo possit aliquid dicere quod hic est vitium: quod tantum dicitur sic strabere sicut mutuarum centum pro iohanne. quolibet anno: ita quod sic strabens mutuat indirecte et fingens emptioem facit mutuum. Potest dici quod argumentum non cogit: quod in tali contractu non est mutuum directum nec indirectum. Ubi enim est mutuum mutuat obligatur mutuanti in precio. In tali autem contractu pretium transit et ius recipiendorum reddituum statim periculo et lucro emptoris. Posset tamen in contractu incidere vitium ex parte strabentis propter cupiditatem et avaritiam strabentis. Sed hoc accidit contractui. Inno. Hostiensis. et Jo. an. tenent quod sit licitum emere redditus pecuniarios in civitate. de usuris. Alii etiam sic quod refert idem Alex. probant hunc contractum esse licitum: quod licite possit quis

emere predictum pro centum libris: et predictum emptum posset hereditarie dare alicui pro se et suis heredibus: sed pacto quod recipiens predictus obligaretur pro se et suis hereditibus dare quolibet anno solidos centum dati predicti: et sic in emptioem et venditioem predictam talis habet pro centum libris solidos centum quolibet anno. Nihil autem differt in hoc contractu. Contractus ergo videtur licitus. fateor: tamen quod non est ita honestus et decens sicut contractus quo emuntur redditus prediales.

¶ Quod querit de hoc casu potest quod coitas Januensis olim quosdam redditus quos recipiebat de sale et de pane quod fiebat venalis venderent certis personis usque ad certum tempus pro certi preij solone: ita quod illud tempus tenebat coitas predictus salis augmentare: et nihilominus quod sal esset ad sufficientiam venale venderent predicti emptores minus precium quam si coitas soloem sciendam expectasset certis terminis. Post hoc autem per annum vel amplius magistratus predictae coitatis et venditores voluerunt predictos redditus recuperare. Concedentibus autem primo emptoribus tandem ipsi accesserunt et diffinitum est quod predicti redditus dividerentur coitanti: et de predictis redditibus predicti emptores haberent annuatim certe pecunie quantitate: ita tamen quod coitas posset eos redimere quando vellet ad statum primitivum precipiendorum reddituum: quod videtur contra sit licitum. Respondet idem Alex. quod conceditur continet duos casus. Primus est venditio primorum reddituum salis vel panis venalis. Secundus continet recuperationem eorundem reddituum pro certa pecunie quantitate. Primus ergo contractus videtur esse licitus si concurrat equitas iuris naturalis

puta q̄ precū sit equatū rei vendite
 Rō aut̄ quare non peccat cōtract⁹ ex
 pte rei tradita est: q̄ res est vendibi
 lis. **U**r. n. ostensum ē. s. ius p̄cipiēdoꝝ
 fructū potest vendi: reddit⁹ etiā fu
 turi siue fructus vendi p̄t sicut hēdi
 tas que obuenire d̄z 7 iactus retis 7
 similia. **N**ec peccat ex pte p̄cij: q̄ p̄e
 supponit q̄ p̄cium sit p̄portioatū rei
 que tradit vt seruet equitas int̄ emē
 te 7 vendentem: nec pot̄ infici cōtract⁹
 ex hoc q̄ min⁹ p̄ciū dat q̄ varet si so
 lutio fieret certis terminis: q̄ ut ostensum
 ē p̄ciū debz dari p̄ reita tamen
 q̄ estimef res q̄tū valet tpe cōtract⁹.
Nec peccat cōtract⁹ ex hoc q̄ cōtingit
 aliqd̄ accipiē ultra sortē: q̄ sortis in vē
 ditōe locum nō hz. **V**enditor enim de
 nullo p̄cio tēf cōptoz: 7 teneat sibi de
 obiectōe: 7 id non pot̄ dici q̄ emptoz
 recipiat aliquid ultra sortē: imo iste
 qui sic emit non ē cert⁹ de aliqua sor
 te: cum sortis transeat. **P**osset aut̄ bre
 uiter p̄ hac cōclusionē formari tal̄ rō
Nullū vitiū possz esse in hoc cōtractu
 nisi vitiū vsure: s̄ in hoc cōtractu non
 est vsura ergo. **M**inor patz q̄ vsura
 non accidit nisi in mutuo directo vel
 indirecto. **i**. 4. q. 3. si feneraueris alij. i.
 si mutuū dederis: 7 est dictum **Aug.**
 super psal. 37. **U**bi **Aug.** p̄ eodez acci
 pit fenerari: 7 mutuū dare p̄ exere
 scentia ultra capitale mutuū. **D**icit̄
 aut̄ mutuū directum vt cum mutuo
 ribi centū vt in capite anni recipiā cē
 tū. **z**o. **M**utuū aut̄ indirectum ē cum
 aliqs merces suas cari⁹ vēdit: q̄ solu
 tōez p̄ aliqd̄ certū tps expectat. **S**i. n
 aliqs merces q̄ valēt. **s.** dat. **p.** 6. quia
 expectat solō em per quatuor menses

indirecte vsq; ad quatuor mēses mu
 tuat. **s.** p. 6. 7 indirecte accipit lucrū
 z. **o.** solidoz q̄ d̄ accedit sorti. **E**odez
 mō est in anticipationē tps: q̄ si q̄s
 dat statim solidos. **s.** p. 4. v. q̄s
 da vsq; ad tres menses: quo tempore
 credif̄ p̄babiliter q̄ valebit. **i**. **z.** **I**ste
 indirecte mutuatur. **s.** p. 4. vsq; ad tres
 menses. **I**n casu autē p̄posito non est
 mutuū directum nec indirectum: q̄
 vbiq; interuenit mutuū: mutuatus
 tenet mutuanti in p̄cio: q̄ precūz non
 transit. **H**ic autē est v̄a venditō: nec
 vēditoz tenet emptoz de aliquo pre
 cio: imo si sal non vendat 7 panis nō
 esset venalis cōitas in nullo teneret
 cōptozib⁹: q̄ res empta stat p̄iculo cō
 ptozis: nō q̄ hic est vsura. **S**ecunda ē
 pars v̄ licite posse fieri: q̄ illd̄ nō ē mu
 tuū 7 l̄ibi nō sit vēditio 7 emptō: tū
 est ibi iusta p̄mutatio: q̄ illi p̄mutant
 ius p̄cipiēdoꝝ redditū centū p. 8. re
 cipiendū annuatiz p̄ loco salis: 7 tal̄
 p̄mutatio videt̄ iusta. **N**ō obstat q̄
 cōitas potest eos reducere ad statum
 p̄stinūz 7 p̄ oīs eoz iura sunt integra
 7 sic q̄quid accipiunt sit vsura: q̄ ref
 pōdet idē **Alex.** q̄ si cōtract⁹ iste fuissz
 p̄ talem modū q̄ emptozes redditū
 sic enerant spontanee: ita spontanee
 cōitati redderent vel reuēderēt ip̄pe
 tuū 7 cōitas se obligaret ip̄petuū da
 re. **s.** p. cētū. **N**ō videt̄ q̄ sit peccatūz
 in cōtractu: dūmodo seruet equitas
 iuris nālis in tali emptioe 7 vēditioe
 7 hoc q̄ hic non hz locūz sortis v̄ ma
 tuū directe vel indirecte: 7 seruaf̄ eq
 uitas iuris: dū emens 7 vēdēs suēiūt
 de p̄cio cōpetēti. **A**lio modo potest fie
 ri cōtract⁹ ita q̄ incidat in cōtractūz

pmutatōis q̄ dī cōtractus innoīatus.
Et hoc q̄ emptores dēcesserūt q̄ dēca
cōitas fecit p̄dictos redditus: 7 h̄ q̄
tum est ex pte eorū ē ppetuū eo q̄ non
habet aliq̄d ius repetēdi. P̄dicta
aut̄ cōitas dat p̄dictis emptoribus
p̄ quolibz loco salis distinctis loci tali
mō q̄ centū libze faciūt vnū locū oīto
libz. Et tal' cōtract' videt̄ licitus n̄
obstante ar. q̄ talis cōtract' pmutatō
nis ppetu' ē ex pte ip̄oz emptorū qui
non possunt redditus p̄dictos repe
tere.

¶ Sed nunqd si fieret p̄ talē modum. s.
q̄ dicti emptores tali mō dēuenerent
cū cōitate. s. q̄ p̄cipere. 8. p̄ quolibz
oītauo loco salis vsq; ad certū tps in
teriz aut̄ nō p̄cipere dicti emptores
dictos redditus: nūquid est licit' cō
tractus. R̄ndz idē q̄ talis casus ē dubi'
q̄ videt̄ p̄cipi illud lucrū. s. 8. p̄ certū
p̄pter dilatonem tps. s. q̄ emptores
differūt p̄cipere iura sua vsq; ad certū
tps p̄cepturi illa finito hoc tpe.

¶ Quid si emptores emissent certo pre
cio: puta p̄ centū sup̄ loca salis certū
ius p̄cipendi dictā q̄ritatē pecūte: pu
ta. 8. p̄ centū ip̄petuū q̄ritū est ex par
te ip̄oz emptorū: s̄ tū i p̄tate est coita
tis reddere emptorib' p̄ciciū: 7 recu
perare rē suā: nunqd hoc pōt licite fie
ri. Et videt̄ aliq̄d q̄ non: q̄ fors hīc
videt̄ habere locū vt sit in p̄tate ven
ditōis reddere fortē. Si aut̄ in casu
p̄posito sit mētio de forte omne lucrū
q̄d accedit forti est vsura. P̄terea
videt̄ esse indirec̄te mutuū: vt q̄ mu
tuat centū p̄. 8. annuatim maxie cum
fors reddi possit: 7 lucrū sit certū nec
possit saluari rōne incertitudinis: sic

salua cōtract': q̄n̄ emunt redditus pe
dagioz vel molendinoz rōne incerti
tudis: ex hoc q̄ plures vel pauciores
p̄nt ire ad molendinū: v̄l plures vel
pauciores trāseūt q̄ soluit pedagia: 7
quo etiā modo salua cōtract' sup̄di
ctus: q̄n̄. s. emūt redditus salis fm̄ q̄
p̄les vel pauciores veniūt ad emēduz
sal. Sustinendo tamē casuz. Ad p̄mū
argumentū p̄. R̄nsio: q̄ lz nō sit cō
licitus ex pte venditōis: tam̄ est ppe
tuus ex pte emptoris: 7 quo ad eum
nulla sit mentio de forte. s̄ forte tran
scunte ius p̄cipendi reddit' est suum
7 ideo lucrū q̄d accidit totū ē de for
te. Nec tenet̄ emens tale lucrū cōputa
re in forte: tenet̄ tam̄ si ibi eēt rō mu
tui. Cōfirmat hoc p̄mo p̄ illud q̄d di
ctū est. s̄. de fundo qui v̄di potest ta
li cōditōe q̄ vsq; ad certū tps vendēs
potest recuperare fundum dato p̄cio
lz emptor non possit recuperare p̄ciū
in quo casu dictū est q̄ non est vsura
lz hoc possit fieri in fraudē vsurarū
vt dictū est. Ad secūdū potest dici q̄
lz non sit incertitudo ex pte p̄cipendi
fructus quasi emptor possit plus 7 mi
nus p̄cipere: tam̄ incertitudo est ex h̄
q̄ si dicti reddit' sup̄ quib' accipitur
certa q̄ritas pecunie p̄rēt deficerent
emptori: nec ampli' sibi cōitas tenet̄
q̄ quo ad emptorē p̄ciū trāsit 7 res
empta stat p̄iculo suo: lz aut̄ cōtract'
possit sic excusari: fateor tamen q̄ nō
est ita honestus sic q̄n̄ est incertitudo
p̄imo mō. s. ex hoc q̄ potest plus 7
minus p̄cipi.

¶ Quid si rē: puta frumentum non erā
v̄ditū: 7 rogasti me vt tibi vende
rē an possuz petē illō q̄d valebit tpe

quo intē debā vendere. **R**endet Ricar
vbi. s. q. sic: qā rōne vñsūis dubij cōtra
ctus huiusmōi excusat. extra de vsis
.c. nauiganti. Ille. n. rōne h^o dubij ex
cusat q merces suas vendit vt in cer
to termino ampli^o recipiat pro eisdem
q̄ valebāt tēpore cōtract^o: si tam̄ eas
tempore cōtract^o nō fuerat venditu
rus. eo. c. §. vltio. **S**i autē alijs rē tpe
cōtractus fuerat venditur^o p̄ minori
ptio ex certa scia plus recipiat alio t
mino v̄sari^o est cōsēd^o. **E**t sic potest
itelligi fm̄ euz illud q̄ dicitur. extra
de vsuris. c. i. ciuitate. **S**ed quid si de
cetero hoc p̄ponat vsurarij vt faciāt
fraudē legi. Itēz qd si dent. io. solidos
tēpore messū p̄. io. sextarijs i pasca
te soluēdis: nūqd̄ pbabilif dubitari
pōt q̄ min^o valet bladū i pascate q̄ i
messib^o: ideo meli^o et tuti^o facient si a
talib^o cōtractib^o desistāt: ut i. c. i. ciui
tate. **D**ubitari potest enim vtrum pl^o
vel minus valeat: quia de futuris cō
tigentibus nō dat de terminata v̄itas
vt dicit philoso. primo p̄icrmenias.
Porro nō pōt dubitari pbabilif. s. s.
solutū cursum regiōis q̄ cōsiderād^o est
l. cū delamonis. §. asinā. ff. de fun. in
struō. et l. i. de flu. bec **H**osti. in sū.
in ti. de vsuris. §. an aliquo. §. qd̄ g.
Vide. s. §. i. q. **¶** **20**
Quid si vendit p̄ precio quo in istāti
currit: sed si plus valet vsq; ad pasca:
vult q̄ illud plus sibi def: si v̄o min^o
valet nō vult q̄ pretium minuat **R**e
spondet **H**osti. vbi. s. q. p̄caldubio
ip̄z vsurariū iudico cū in pacto clau
dicer. ar. **C**. de sola. l. pe. ff. de vā. ifec.
l. q̄ bona. §. si qs. et ff. p̄ socio. l. si non
fuerit. §. aristo. **¶** **21**

Quid si hñs merces volebat eas por
tare ad aliū locuz vbi vñsūiter erant
cariores: et inuenit in loco vbi erat q̄
sibi dat tatum̄ q̄tū habere potuisset
in loco ad quē illas intendebat isferre
nūqd̄ ē vsa. **D**icit **I**nno. q. nō: dñm^o
cōputatis piculo et labore nō accipit
vltra illud qd̄ in loco vbi erat v̄edi
tur^o fuisz acceptur^o: qā quo iure pōt
carius vendere p̄pter dubiū tps̄ eo
de iure pōt vendere p̄pter dubium
loci. **I**dem **R**ay. **S**ed **H**osti. dicit q̄
hoc non est bonū simile: cū qā non est
vñsūile q̄ aliqs talez ēptionē faceret
nisi multū egeret: et sic p̄ hāc opionez
daret via figmentis cō. c. tuas. extra
de vsis. **T**ū qā laboris et expēlay est
hūda rō. s. de voto. c. magne. **J**o. cal
i. v. c. nauigāti. cōcordat has opioes
dicēs: q̄ si emptor statim soluat p̄tūz
est v̄a opinio **I**nno. qā tūc nō p̄sumif
hoc p̄mittē v̄cēnere necessitate coa
ctus: secus si differat solō. **E**t sic p̄ce
dit opinio hosti. **S**ed in foro cōsciētie i
quo credif cōsenti non est necessaria
istās p̄sumere fraudes: qā cōsētē ex
quireda negociū v̄itas **R**ay. tenet cū
Inno in sum. de vsuris. §. item si aliqs
vide pe. de āca. c. i. de vsis. i. 6. **¶** **22**
¶ **Q**uero pone vendit qs̄ fructus p̄dij
ad tps̄: puta. io. annozū p̄ mille: cum
fructus illi^o p̄dij cōiter ualeāt ānuati
centū quāq̄inta: est ne licitus talis cō
tract^o ex pte emptoris: refert **J**o. an.
in additionib^o ad specu. sup̄ **R**ica. de
usis. hanc questionē fuisse formatam
in quodā mōasterio: et p̄ emptore fac̄
q̄ illa mille s̄bmittit fortuito cāui. **23**
¶ **Q**uero pone q̄ petr^o hz cētū libras i
bancho alicuius recipiendas usq; ad

quattuor mēses vtrū alicui liceat emere eas p. 80. dicūt mlti q. sic. **S**3 Alex de alexandria: vbi. s. dicit q. nō: quia emēs plus ⁊ minus dat scdm q. plus ⁊ minus expectat pecunia exoluenda ⁊ fm q. plus ⁊ min⁹ retinet pretiū vē dens: ita q. lucrum illud videtur puenire ppter dilationē tps ⁊ maioritas pch ppter anticipaciones solutōis qd nō licet: Cauendus est q. iste contractus ex eo q. videt fieri in fraudē usurarū ⁊ videt esse indretū mutū vt quasi quis mutuet in pnti. 80. p. 20. recipiēdis ultra sortez vsq. ad quattuor mēses. **Q**d si res vel pecunia que debet hñi esset in piculo: vel in manu alicui⁹ a quo non posset extorqueri sine magnis sumptib⁹ ⁊ laborib⁹: tunc hēret locuz q. liceret minus dare ⁊ plus accipere: q. res in piculo ceteri paribus min⁹ valet q. illa que est extra piclū. **N**ō obstat q. lz emere ius exigēdi rē p. minori p. cio que expectat. **S**3 i. p. p. sito nō sic est: q. pecunia que est in bācho nō ē in pbabili piculo cui⁹ signuz ē: q. homines qui vendunt suas merces recipiūt soloes fiendas in bācho certo termino quā solonez non recipere si cēt pbabile piclū. **¶** 24 **Q**uero de tali casu aliquis portauit sal Janue: ⁊ vēdidit ipm cōitati p. p. cio certo p. cipēdo: quādo alij q. ante portauerūt sal q. ipse ⁊ eidem cōitati vēdiderūt fuerit satisfactus. Talis aut uēdēs nolēs tanto tpe expectare solutionē fiendā uēdidit iura sua q. babz sup cōitatē minori p. cio q. debeat recipere. **R**ūdet Alex. ubi. s. q. aliqui dīcūt q. lz. alij dicunt casuz istū non dīferre a p. ori in forma: ⁊ iō sicut non lz

accipere plus in p. mo: ita nec in isto: ⁊ maxime si ratōne tēporis maioris vel minoris plus uel minus dat: iue emif maior: uel minori p. cio: secus esset si pecunia esset in piculo uel si non sine magnis dispendijs ⁊ sumptib⁹ posset recuperari.

¶ 25 **Q**uero pone q. qs emit terraz ab aliquo mltō minoz p. cio q. ualeat restitūtur⁹ eam p. eodem p. cio. j. certū tps: siue quandocunq. uoluerit uenditor. **R**ūdet Alex. de alexan. q. potest fieri in fraudē usurarū: ⁊ maxie q. do p. ciū uir accedit ad dimidiū iustī p. ch. **P**robant hec extra de empt. ⁊ uen. c. ad n. 23. ubi casus ponit. **H**abet de hoc in textu ⁊ glo. **I**ste etiam casus ponit extra de usuris. c. 3. questus. in gl. magna. ubi ponunt casus quibus potest accipi excrementa ultra sortez inf q. s. ponit hic. **S**i uendo tibi fundū iusto p. cio ea. l. ut q. n. cunq. soluā tibi p. ciū q. d. mihi das fundus ad me reuertat. **I**n isto casu lucrat oēs fructus: alr si modicū esset p. ciū p. sumif contract⁹ factus in fraudē usuraz: ⁊ maxime si emptor s. uenit exercere usuras. **C**oncedit q. glo. q. contract⁹ poterit esse licitus: q. n. i. iustum est p. ciū: ⁊ potest fieri in fraudem usurarū: q. n. s. p. ciūz non est p. portionatū: ⁊ q. n. emptor cōsueuit exercere usuras. extra de pig. c. illo uos. **P**onunt q. tres casus quib⁹ p. sumif talis contractus fieri in fraudē usuraz. **P**rimus ex eo q. modicuz est p. ciū respectū ualoris rei. **S**ecundus ex eo q. aliquid p. soluit ulr sumā s. cepta: puta fuit res uēdita p. cio cētū ⁊ in pacto q. cū rescindif uēditio soluant centū ⁊ uiginti. **T**ertio quando

emptor: sicut exercere vsuras. Pro
bauf hec p. d. c. ad niam. z. c. illo vos
vide. s. §. ii.

¶ 26
Quero de hoc casu Petrus existens
Janue emit a Martino turonēses re
cipiendos in franciā in talibus nūdi
nis. Rūdet idem Alex. q. si emens pl⁹
v⁹ minus dat ppter dilationē tpsis v⁹
q. plus vel minus dimittit vendenti
vel pmitterē dare turonēses in fran
ciā. v. bigia. Si vsq. ad nūdinās sunt
tres menses minus dabit emens. p. li.
bra turonē. q. si essent tū duo mēses
contractus non videt licitus: z. maxi
me si pecunia recipienda in termino. p.
babilē creditur plus valitura: vel si
sic emens cōiter lucraf. Hoc enim po
sito videt esse indirectum mutuū: vt
qs det minus pbabilē receptor⁹ plus
in termino: secus si esset dubiū. Rōne
enī dubij pbabilis v⁹ cōiter acciden
tis forte posset excusari.

¶ 27
Quid si vendo tibi bladū vel rē meā
vt tradas mibi tū q̄tum valebit in
tempore quo carus erit hoc anno: an
sit vsura. Rūdet Monal. in sum. q. sic
q. sperat aliquid futuri tpsis v⁹ forte
Et hoc exprimit forma cōtractus: q.
regula est magistralis. Ubi cumq. ven
dēs de forte intendit accipere plus q̄
sit forte: z. h⁹ exprimit forma cōtr⁹ vsa
ē ibi: Et si dicat ibi nō ē mutuū q̄ nec
vsa. Rūdet q. ē vsura indirecte.

¶ 28
Quid si quis vendat alteri bladū p.
zo. soluedis in messe: q. d. ē tū. is. in p.
fijo termino fm boni viri estimatōez
valiturus: z. postea veniat caristia: z.
dictus emptor illud bladū vendat p.
25 nūqd p̄mus venditor aliqd ēptori
restituere tenet. Videt q. nō: q. ēptor

in nullo ē damnificatus imo lucratus
In strariū fac q. ille stract⁹ fuit vsu
rari⁹. q. tenet aliquid restituē. Rūdet
Hostiē. in sum. li. 3. ti. 40. q. venditor
ille tenet restituē emptori illō q. d. sup
uendit vltra estimationē boni viri: q.
lz emptor damnificatus nō sit h⁹ fuit
ppter cuentum rei qui nō excusat ab
vsura: dānicatus tū fuit q. multopl⁹
emit q. in termino valebat h⁹ estima
tionē boni viri.

¶ 29
Quid si tpe quo mēsurandū est ḡnuz
p. quo tibi nūc centum dedi: puta do
tibi p̄cium tpe messū z. mēsure debē
tur in pasca quando granū plus vale
bit. Rūdet Host. in sum. de vsurl. §.
An aliquo. v. 4. Et pōit Jo. an. z. ali⁹
i. c. fi. j. e. z. sentit ibidez aperte glo. q.
vsurari⁹ erit: q. fm cōem z. solitū cur
sum fere oīum regionū q. considerāda
est. l. i. de flu. solet eē carius tpe pasce
q̄ tpe messū. Et si dicat q. q̄nq. otin
git strariū. Rūdet Hosti. q. de his q.
raro otingūt nō est facta lex. ff. de le. l.
nam ad eam:

¶
USura quarto in stractu so
cietatis. Quero de hoc casu
Aliqs ciuis Januensis omittit
pecuniaz bone fidei alterius vt in
lucrez z. iuste: z. h⁹ inde ptez in lucro
vtz liceat. Rūdet Alex. de alexa. i suo
tractatu: q. ommissio pecunie pōt fieri
duobus modis. Uno mō q. fit tūssa⁹
pecunie siue rei omisse in toto vel i p
te in dūm illi⁹ cui omittit. z. p. pecu
nia sic ommissa nou licet aliquid sperāe
sicut non licet sperare p. re alterius.
Sed licz sperare alicui lucz ex re sua
Secundo mō fit ommissio pecunie vel

alterius rei ita q̄ nō transferē dñum
s̄ remanet tota res omissa in dñio cō
mittentis. Et hoc mō omittere potest
sperare lucrū sicut de re sua: q̄ tunc ē
omissa pecunia vel res alia: sicut cū cō
mittit aliquid suo v̄l ministro q̄ nego
ciaf de rebus dñi ad vtilitatem eius
7 p̄ oīs q̄ excrecit sorti sicut rei p̄
p̄te iusto titulo possidet. Nec est silē
de mutuo 7 omdato: q̄ in mutuo pe
cunia stat in periclo illius qui accipit
nō sic in pecunia omodata que stat i
periculo omodantis: 7 iō licite potest
sperari lucrum ex pecunia. Oportet
autē q̄ pecunia tota sit omodata: q̄ si
p̄tm eet omodata 7 p̄tm mutuata
posset ibi esse vitium vsure. Si. n. aliq̄s
omittit alicui cētum ita q̄ medietatē
ei mutuet: 7 alia medietatem suo reti
neat dñio. Ita q̄ ille cui omittit de
beat de illis negociari ad lucrū: dico
q̄ hi⁹ lucrum habet vitium vsure: q̄
spat nō solū ex re omissa: s̄ et mutua
ta: 7 iō ex mutui adiectione gñaf viti
uz in toto extracto.

¶ 2
Quero quō in omissione tal' pecunie
omittat vsura. Rūdet Ric. in. 4. di. 5
ar. 5. q. 5. q̄ hoc extingit quadruplici
modo. Primo mō quādo capitale 7 lucrum
ponit s̄ certitudine. Secūdo quādo
capitale ponit s̄ certitudine 7 lucrum
s̄ fortuna. Tertio quādo lucrū pōit
s̄ certitudine 7 capitale s̄ fortuna.
Quarto quā vtrūq̄ ponit s̄ dubio.
Primis tribus modis accipiēs vltra
sortem tenet ad restitutiōem: q̄ extra
ctus sunt vsurarij: siue directe siue in
directe: siue ip̄licite s̄u explicite. Et q̄
de tertio mō non sit ita clarum sic de
p̄mo 7 scdo: ideo p̄bo quod dictum

est p̄ auctoritatez. eē de vsur. c. nau
ganti. nauiganti vel cuncti ad nūdinal
certā mutuās pecunie q̄titatem p̄ eo
q̄ suscipit in se piculum receptur⁹ ali
qd vltra sortē vsurari⁹ est censendus
q̄ nisi fuerit culpa v̄l negligentia illi⁹
q̄ accipit raro accidit q̄ pecunia quā
mutuo accipit pereat. Unde ille qui i
casu isto dat mutuo pecuniam hēt in
fauore suum illud q̄d accidit sepe: nec
habet cont̄ se nisi illud q̄d accidit ra
ro. Nec obstat illud q̄d dicit. E. de
nau. feno. l. i. f. talem extractuz ab ob
s̄ uatione cōiuz vsuraz liberū eē: q̄ tñ
nō sit cōis vsura: tamē vsura est. Un
glo. sup̄ illud v̄bam. Cōiuz vsuraz dicit
S. 3. nō centesimaz. Quarto modo ac
cipiens vltra sortē aliquid restituere
nō tenet: q̄ rōne v̄sifilis dubij extra
ct⁹ hi⁹ excusat. extra de vsuris. c. nauigā
ti. §. ille quoq̄.

¶ 3
Quero quot modis variat extractus
societatis. Rūdet idē Alex. q̄ triplē
Aliq̄. n. vn⁹ ponit tñ pecuniaz 7 alē
operam corporales. Aliq̄ vnus pōit
pecuniaz 7 opam: 7 alius pecuniaz v̄l
opam tñ. Aliq̄ autē ambo ponunt in
societate pecuniaz 7 operaz vel pecu
niā tñ: 7 in oibus seruanda ē eqtas:
ne aliqd fiat in fraudē vsuraz.

¶ 4
Quēdo pone q̄ aliq̄s ponit in socie
tate opam tñ: alius ponit libras. 30. ad
tertiā p̄te lucrī 7 vāni hoc ē ad lu
crū 7 vānu. 3. io. libraz. 20. remanenti
bus semper saluis: hoc cāu poito n̄i.
ille qui opam ponit mercedē recipiat
p̄ labore quem sustinet p̄o o mercio
10. libraz quaz lucrū 7 vānu spectat
ad illum q̄ pecuniaz dedit: vsurarius
est qui pecuniam dedit: na. 3. 20. libraz

mutuauit mercatori p. comertio. io. li
 braz tñ: p. inentiu ad lucrū 7 ad dā
 nu3 illi? q. pecuniā dedit cū sit receptu
 rus. io. libras que non stāt piculo suo
 7 comertiu circa. io. libras. Deberēt. n.
 zo. li. stare piculo suo: sicut 7 illius q.
 opā gerit. Et etiā debent stare lucro
 illi? qui operā ponit: q. qui habz on?
 ueniens est vt habeat emolumentum
Et iō si ille qui opam gerit nihil hēt
 p. mercede laboris exhibitū in lucro
 qd accidit illi qui pecuniā dedit vfa
 omittit: q. hoc casu posito ille q. pecu
 niā dedit nihil debet habere. p. zo. li
 bris ad siltudinē mutuanti q. rōe mu
 tui nil potest hēre vltra souē. **Quā. n.**
 strahit societas ita q. vnus ponit pe
 cuniā: 7 ali? opam licit? est strahit?
 dū tñ seruet equitas sociat. **Hoc** autē
 nō est in pposito: q. si mercator recipi
 ens pecuniā 7 ponens opam post qd
 emittit merces pdat eas pdit. zo. libras
 7 opam co: poralē. **Collato:** autē pecu
 nie nō pdit nisi. io. libras: 7 nō opā co:
 poralē. **Caus** q. nō ē licit?: s. in fraudē
 vsuraz factus.

Quid de his qui mutuāt pecuniā ad
 negocianduz hoc pacto q. capitale sit
 saluz. i. si perit pereat mercatori: 7 si
 qd lucrū interueniat illud diuidatur.
Rūdz Bal. in. l. i. C. p. socio. q. iste cō
 tractus sapit vsuraria p. amitate: 7 iō
 qe quid capiunt de lucro minuit souē
 7 tenet ad restōem. **Nō. n.** est ista so
 cietas neq. ex forma stractus neq. ex
 nā. **Ex** for: nō: q. ē strahit? mutu. **Ex**
 nā nō: q. ē strahit? societatis. s. q. vnus
 hēat caput saluz: 7 ali? fractū: vt. ff. e.
 l. muti. **Et** iō illud qd legis et nō ē
 de dona. inē vi. 7 vxo. c. p. vras. d3 in

telligi qñ pecuniā daf ad par lucrū 7
 dānū: q. tūc strahit? ē licit?.

Quero qñ vnus ponit pecuniā tñ:
 7 alter opam ex quib? p. tribus isti itel
 ligant soci: tam in lucro q. in damno
Rūdet Bal. in. d. l. i. C. p. socio. q. ex
 partibus equalibus nisi aliud sit actū
Et est rō q. societas habet instar fra
 ternitatis. vnde sicut inter fratres d3
 seruari equalitas sic inter socios. ff. p.
 socio. l. si non fuerit.

Quero pone q. in diuisione societatis
 post longa tpa 7 multos labores 7 su
 dores pcedentes nō inuenit nisi soluz
 capitale saluz: an totum ipm capita
 le debeat habere ille qui ipm posuit:
 an vō debeat equalit diuidi. dicit gl.
 q. debet equalit diuidi nisi aliud actū
 sit. **Et** mouet tali ratione. Nam tale
 capitale videt a pncipio cōicatu3: sic
 dicimus in societate omni bonoz q.
 vnus quisq. videtur cōicasse alteri qd
 erat p. iū: 7 sic de p. iū trāsiuit i cōe
 vt. ff. co. l. z. **P**reterea ille qui posuit
 opam intelligit posuisse precium ope
 qd p. ium lex assimilat 7 coequat pe
 cunie posite ex altera pte: vnde p. inde
 est si vnus ponit. io. alter operaz: ac si
 vterq. poneret. io. 7 quilibz ferret. s. q.
 ita in pposito. **P**reterea si ille qui po
 nit opam pdit opam: q. 7 ille qui po
 nit pecuniā: als sequeret absurdū q.
 vn? pecuniā totā pderet als nihil. **U**
 det caus. l. nostre. in ver. dferente. nā
 dferre p. iū est ides qd cōicare: vt. j.
 de colla. l. illam. 7 l. illud. 7 hanc pte3
 tenet glo. de iure. **D**e d. s. uetudine autē
 dicit: q. capitale debeat esse saluum: 7
 si ita ē d. s. uetū intelligit etiam hoc ta
 cite actum: q. d. s. uetudo tacitū pactū

iducere videt. **C. loca. l. 13.** Quid igitur videmus non videtur valere ista consuetudo nec pactum: quod per tale pactum traheret tractum ad nam fenoris: nam sicut ibi est precium debitoris: quod nihilominus creditor accipit vsuras: ita hoc esset rectoris periculum. **Dico** perditionis operarum: et nihilominus si opere aliquid fructificasset lucrum esset comitatus. **Sed** respondet deo quod non est vnus quod trahatur ad naturam fenoris: ut dicitur in sequenti questione: et nota. **ff. pro socio. l. cum duobus. §. ite ex facto.** **Tu** dicimus **Ja. de are.** quod non solum de consuetudine: sed etiam de iure est quod capitale sit saluum. **Quare** non socius meus deberet habere pecuniam meam. **Et** si tu dicas quod ponit operam. **Rursum** quod precium opere intelligitur correspondere inter usurario pecunie non ipsi sorti. **Unde** si vnus ponit modum tunc opere: certe et alter ponit modum tunc pecunie non autem proprietatem. **Similiter** non quod vnus ponit in societate. **io. millia. alii operam tamen:** certe hic nulla potest esse proportio. **Nisi** de modo opere ad modum pecunie non ad ipsam totalem sortem. **Preterea** illud est expressum quoniam in societate ponit ex vna parte puta ponit pecuniam ex alia opera pastoris. quod sola modum da et danna in obuetudibus sit comitia: non autem ipsum pecuniam: ut dicitur. **§. Si coeunda.** ut dicimus quod in dubio intelligitur potius positus vsus rei quam res. **Bal. ubi. §. 8.**

¶ Quero pone quod ipsum capitale est perditum vel diminutum aduersa fortuna nunquam ille qui ponit operam teneat aliquid conferre ei qui posuit pecuniam exemplum plura diminutione. **Donamus** quod ego posui in societate. **20. 7. sint perditum. io. vtz** debebis mihi rescire. **5. 7. videt** quod sic

quod damnum debet esse comitatus: ut dicitur. **l. si fuerit:** unde si totum damnum esset meum esset contra nam societatem. **Contrarium** determinat glo. **§. q. ille qui potest opere** sola non nunquam videtur se obligasse ad damnum sortis. **Sufficit** non danna amissarum operam. **Et** hoc probatur quod correlatiuum est eadem natura. **Unde** sicut de capitali nihil lucrum ponens opera ita de capitali nihil danna nificabit. **Si** autem lucraret ita et danna nificari deberet: quod de stratis eadem danna regule. **ut. C. de furtis. l. manise** strissimi. **§. 3.** cum in vsura in ter. **ibi** **Ubi** est periculum ibi est lucrum. **Sed** **Petrus** dicit aut pecuniam est statim perditum: et tunc sit danna comitatus: aut post operam perditum: et tunc sufficit danna operam. **hanc** opinionem dicit **Cy. e. ego. §. Ja. de are.** dicit indistincte quod danna est comitatus. **ut. ff. e. l. cum duobus. §. quidam sagaria** 2. **l. id quod. §. id est cellus.** **Tu** dic quod quatenus est comitatus lucrum: eatenus est comitatus danna: non aliter ut perditum: et ideo primam opinionem tene. **Si** est tracta societas ad partem damni et lucrum: tunc tene tertiam opinionem. **Nec** potest queri quod perditum sit operam manuale: nam et aliter perditum inter usurarium pecunie sue. **Sed** si non apparet qualiter sit tracta societas intelligitur tracta secundum consuetudinem regionis illius: et inter mercatores secundum consuetudinem mercatorum ut in auct. de fidelibus. **§. fi. 7. de edilitio edicto. l. q. si velit. §. g. assidua. 7. j. de fidelibus. §. si. bec. Bal. ¶ 9.**

¶ Quero pone quod in societate vterque ponit mixtum pecuniam et operam: sed vnus maioris pecuniam quam alter: nunquam partes lucrum erunt equales equalitate proportionis i. quantitatibus. **vbigratia.** **Unde** potest duas partes: alter tertiam: nam in lucro et danna quilibet

glibet debet habere pte correfpōdē /
 tē ei quod posuit in societate: si de h
 nihil aliud ē expōsū q̄si de h tacite inf
 eos actū eē intelligat: ut qui plus one
 ris z periculi fuitinet plus emolumē
 ti spectet. ut. ff. de regulis iuris. l. fm
 naturā. Et ita intelligitur. d. l. Si nō
 fuerit in pncipio. Qd est notabile z
 vey nisi opa z industria vnus valde
 excederet opam z industriā alterius
 puta si solus nauiget: si sol' pegrines
 si picula p se sbeat solus: si solus stat
 fitus ad apotecā z s' l' a. ut. d. l. si non
 fuerit. §. i. vnde ad arbitrium iudicis
 recurrēdū ē: ac si h eēt expōse actū. ut
 ff. p socio. l. si societate mecu. ¶ **Q**uo
 Quero exempla de damnis. Vnde
 quodā est dānū intrinsecū ut q' mer
 ces in societate posite perierūt: v' pe
 cunia a latronib' est ablata: z d' istis
 dictū est s. Quedā sūt dāna extrinse
 ca. ut q' socij straxerūt multa debita
 adeo q' d' corpe societatis nō possent
 solui. Et tūc indistide dico q' dānuz
 taliū ē cōe: ut si vn' totū soluit recu
 perat ab alio p rata. Et si vn' ē i car
 cēz facit ibi sūpt' de coi debēt solui.
 ut. d. §. qdā sagariā. ¶ **U**

Quero an dans pecuniā mercatori
 ut de lucro pte habeat amittit vsqz
 Vndet Jo. cal. in. e. nauigati. extra d
 v'ris. Jo. glo. notat. 22. q. 4. p'leriq' q'
 si piculū spectet ad accipiente nō ē licitū:
 sed si cōtrahūt societate ut piculū
 spectet ad vtrūq' bñ est licitū: nā vn'
 ponit pecuniā: alter supplet labore. ff.
 p socio. l. 5. §. i. Hoc intellige cū mer
 catio ē licita: als sec' ad h. s. d' dona.
 inter vi. z vxo. c. per nostras. p quam
 decretalē. Hosti. i. sū. hu' ti. §. an ali

quo. v. qd si periculum. vbi plene tra
 ctat de hoc: voluit defendē q' si etiā
 dānū insolidū suscipit i se recipiēs ta
 lis societas ē licita. insti. p socio §. d
 illa. z sequēti. Et q' i alijs cōtrahibus
 valet pactū appositū p'eter naturam
 cōtrah' : ut dānū spectet ad suscipiētē
 ut i cōmodato z s' lib'. Unde dicunt
 qdā q' talis societas pcedit ex vi pa
 cti: q' cōtrah' ex cōuetōe legē accipi
 unt i regula iuris cōtrah'. li. 6. 230. z
 Acurs' tenēt cōtrariū i. l. si nō fuerit.
 ff. p socio: q' non est v'ra talis socie
 tas cū sit cōi eius naturā. Societas
 enim ē quedā fraternitas. ff. p socio
 l. vey. i. Bns'o. q're seq' q' tale pactū
 non sit p'ter nām cōtrah' : sed cōtra
 eius naturā. vnde nō valet extra de
 p'cario. c. vltio. ff. eo. l. cū p'cario. Uū
 finaliter dicit Hosti. q' si pecūia p' ret
 casu fortuito in foro cōs. s' t'ie s' s'ulez
 dū est ei q' dedit qd remittat. veritū
 bñ pōt cōtrahi societas q' ad vnū p'ri
 neant due ptes lucri: z ad aliū tertia
 si is qui plus d'z habere plus cōtulit
 societati vel pecunie vel opis ut. d. l.
 si nō fuerit. z in. d. §. De illa. als sec'
 rōne p'dicta. Q' autem dicit insti. p
 socio. §. adeo. q' potest cōueniri q' qs
 lucri ptem ferat: z d' dāno nō teneat
 nō est intelligēdū d' capitali: s' de dā
 no in lucro mercimonij: quia p'prie lu
 crū dicit omni dāno deducto z dam
 nuz omni lucro deducto: z ideo pōt
 coiri societas ut ei' lucri qd reliquuz
 in societate sit omni dāno deducto:
 altera ps que sup' est ferat. s. ab v'c'p
 pte z ei' dāni qd similiter relinquunt
 ps capiat. s. ab v'c'p pte. ff. p socio
 l. quintus mutius. Et ideo si solū de

dāno fuit exp̄ssū q̄ eēt cōe hoc intelli
git̄ repetitū 7 in lucro 7 ecōtra. insti.
pro socio. §. illud. Ut ḡ sit vera soci
etas dicebat Boff. q̄ damna 7 lucra
debēt eē cōia p̄ decretalē. p̄ v̄ras. nec
p̄bas cōtrariū.

¶ Quero pone q̄ pactū est inter duos
q̄ vn̄ ponit mille: alter opam: 7 de
his mille paz̄ restat casu fortuito: vn̄
oparius nō vult ponere opam uel rē
suam que magna est cuz re socij que
pua est. qd̄ iuris. **Bndet** Bal. i. d. l.
i. c. p̄ socio. q̄ talis fouet egratē. ut
ff. de administra. tuto. l. ita autem in
p̄ncipio.

¶ Quero pone q̄ duo sūt socij omniū
bonoz: puta filiū legitimū 7 spurium:
modo p̄r̄ instituit heredes filiū legi
timū: q̄rit̄ vtrū aliqd̄ acgrat̄ spurio.
Bndet Bal. vbi s̄. q̄ sic. nō rōe relicti
s̄ societatis. **Text** est notabilis. ff. de
liber. lega. l. si is q̄ duos. Et ista ē cau
tela quādo pater vult aliqd̄ de suis
bonis ad spurium puenire q̄ faciat eos
inuicem sociari.

¶ Quero pone q̄ p̄les sūt socij omniū
bonoz: vn̄ istozū eēt vsuraria prauita
te quesitū multa 7 coitauit socio seu
fratri: nūqd̄ eēs poterit spellere istū
fratrem eūdēq̄ sociū ad restitutionem
vsuraz̄ dic̄ q̄ sic. ut. ff. e. l. q̄ enim hec
Baldus.

¶ Quero pone q̄ ego 7 tu cōtraximus
societate duraturā quāquēns h̄ pa
cto q̄ ego ponā mille 7 tu opam: uel
q̄ ego ponā merces valentes mille: 7
tu opam: deinde casu fortuito aū qu
quēniū pierūt: nūqd̄ ego cogar̄ icato
ponere. glo. in. d. l. i. c. p̄ socio. dicit̄
q̄ nō: ga est finita societas. **Itē** quia

videtur actum solū de ponēdo semel
nō plies: ut. ff. eo. l. soci. p̄ filia. §. nec
si possessor.

¶ Quero nūqd̄ ille q̄ debz̄ ponē opam
puta nauigādo uel circūcirca negoci
ando debeat ponē istam operaz̄ suis
sūptibz̄ 7 exp̄sis: an vō exp̄sis socie
tatis. **Et** videt̄ q̄ suis: sicut dicimus
in colono. s. q̄ senē 7 oia tenet̄ ponē
de suo. ut extra de decimis. c. tua. et
tamē colon. partiar. soci. est. ut. ff.
loca. l. si merces. §. vis maior. l. i. tex.
sit ibi dictio q̄si: vnde nō est oio soci.
Bndet Bald. dic̄ q̄ quādo p̄ficiat̄
cā societatis: debet habere exp̄sas s̄
corpore societatis. **Qd̄** intelligas ex
ceptis his quas fecisset domi. ar. ff. s̄
peti. heredita. l. sed 7 si lege. §. qd̄ au
tem. **Item** quare non dicitur lucrum
nisi deductis exp̄sis. ut. j. de colla. l. l.
lud. 7. ff. p̄ socio. l. mutius. 7 ita tenet̄
Ja. de are. 7 Cy.

¶ Quero an aliquo casu possit q̄s pe
cuniā suam dare 7 inde licite recipe
lucy. **Bndet** Monal. in sum. q̄ sic in
tribz̄ casibz̄. **Primo** quādo datur pe
cunia per modū societatis. **Secundo**
quādo dat̄ alicui pro aliqua arte: ut
in ciuitate honeste negociet. **Tertio**
quādo dat̄ ut i aliqua certa arte q̄s
laboret intra ciuitatē cum denarijs
sibi datis. **Si** vis ḡ vsurā vitare dā
do tuos denarios potes ita dar̄: vbi
grā. **Dñs** an. anumerauit 7 tradidit
dño Bar. centum libras noie societa
tis inter eos contraete tali pacto: q̄
dñs Bar. ponat opam suā laborādo
7 negociādo 7 lucrādo in tali arte in
ciuitate Bononie cū dicta pecunia si
deliter 7 solite 7 diligenter vsq̄ ad

vñū añū 7 in fine añi. j. septem dies
 dñs Bar. deducat de societate expē
 sas 7 sūptus 7 estimaciones operum
 que in ea bona fide fecerit 7 similiter
 dicto An. restituit capitale suū. s. c. li
 bras: deinde illō qđ superit luci me
 dietatē ul' tertią pte ei dabit: 7 aliaz
 ptem sibi retineat. Si autē fuerit ibi
 damnū sine omni negligētia ul' culpa
 uel dolo p̄dicti Bar. tūc vterq; susti
 neat d' dāno. s. dñs An. p' tanta pecu
 nia quam posuit in ciuitate seu socie
 tate. 7 dñs Bar. p' rata sūptuū 7 opa
 rum ab eo p̄stitat. Si vō dānū cori
 gerit dolo 7 culpa seu negligētia ip
 si? Bar. teneat dīctā? Bar. restitue dī
 cto An. dīctas cētū libras integre cā
 oī dāno 7 infesse suo: 7 teneat dīctā?
 Bar. reddē rōnē negociatiōis sue: 7
 pbare dānū si qđ fuerit scđm iudici
 um 7 allegationē trīū legalīū virozū
 q' sint notī 7 amici vtriusq; p̄tis 7 ex
 p̄ti 7 p̄iti in tali negociatiōe siue arte
 que omnia pmittit dīctā? Bar. dicto
 dño An. atredē 7 obseruare s̄b pena
 dupli dīctē q̄titatis pecūle 7 obliga
 tione bonoz suoz que cōstituit se ei?
 nomie possidere qua pena soluta: uel
 non 7 cetera. Item dñs An. fecit cōsti
 tuit 7 ordinauit dñm. B. p̄item: 7 mā
 datū suscipientē suū pcuratorē spālē
 ad negocia sua gerenda 7 admīstrā
 da in quadā q̄teitate pecunie videlicet
 centū libraz bononiesiū quas eidem
 dño Bar. corā testib' israclscriptis nu
 merauit 7 tradidit ut deductis dena
 rijs in ciuitate bononiesi: 7 i tali arte
 honeste negociet 7 lucret fideliter 7
 solcite: 7 fideliter hinc ad vñū añū.
 Et completo año statim. j. 8. dies de

ductis expēsis 7 estimacione oparum
 suaz quas bona fide fecerit occasioe
 p̄dictaz: supflūū vō totū qđ habuēit
 uel ad eū puenit ex dīctā pecunia 7
 negociatiōe restituat dōo An. retēta
 tamē sibi pro remuneratiōe suscepi
 officij trīa pte luci qđ sibi supfuerit
 vltra expēsas 7 opas suas 7 vltra ca
 pitale ipsi An. 7 debeat reddē rōnē
 gestiois 7 pcuratiōis 7 pbare dānum
 si qđ ibi fuisse dixerit scđm iudiciū
 7 approbationē trīū legalīū virozū
 amīcoz vtriusq; q' sint exp̄ti 7 p̄iti in
 tali negociatiōe que oīa et singula su
 pradicta. B. suscepit 7 promisit p' si
 pulationē ipsi An. exequi 7 attēdere
 7 obseruare 7 i nullo strauenire s̄b
 pena dupli dīctē q̄titatis: 7 s̄b ob
 ligatione suoz bonoz q' constituit se
 illius nomine possidere 7 pena solu
 ta uel non. Item dñs Pe. cōmisit nume
 rauit 7 tradidit Jo. cētum libras bo
 non. ad laborandū in tali arte in ciui
 tate Bonon. hinc ad septē mēses: uel
 q̄tū plus eas tenuerit de cōi scordia
 ad q̄rtā pte luci q' Jo. promisit dño
 Pe. laborare cū dīctis denarijs 7 lu
 crari bona fide 7 omnē diligētiam 7
 sollicitudinē 7 custodiā adhibere: 7 i
 fine termi restituere ei dīctā pecunie
 q̄titatē cum quarta pte luci saluo
 q' nō teneat de casu fortuito: dum tñ
 illud pbauerit. j. septē dies post q' ac
 ciderit 7 nulla eius culpa uel dolo:
 aut icuria casus p̄cessit. Et si dixerit
 p̄ditōem esse factā in dīctis denarijs
 teneat ostendere p' bonos 7 legales
 viros hui' artis qui nō habeant par
 tem ibi.

bāno fuit exp̄ssū q̄ eēt cōe hoc intelli
git̄ repetitū 7 in lucro 7 ecōtra. insti.
pro socio. §. illud. Ut ̄ sit vera soci
etas dicebat Goff. q̄ damna 7 lucra
debēt eē cōia p̄ decretalē. p̄ v̄ias. nec
p̄bas cōtrariū.

¶ 12
¶ Quero pone q̄ pactū est inter duos
q̄ vn⁹ ponit mille: alter opam: 7 de
his mille paz̄ restat casu fortuito: vñ
oparius nō vult ponere opam uel rē
suam que magna est cuz re socij que
pua est. qd̄ iuris. Rndet Bal. i. d. l.
i. c. p̄ socio. q̄ talis fouet egratē. ut
ff. de administra. tuto. l. ita autem in
pncipio.

¶ 13
¶ Quero pone q̄ duo sūt socij omnīū
bonoz: puta fili⁹ legitim⁹ 7 spurio:
modo p̄ instituit heredes: filiū legi
timū: q̄ris vtrū aliqd̄ acgraf̄ spurio.
Rndet Bal. vbi s̄. q̄ sic nō rōe relicti
s̄ societatis. Text⁹ est notabilis. ff. de
liber. lega. l. si is q̄ duos. Et ista ē cau
tela quādo pater vult aliqd̄ de suis
bonis ad spurīū puenire q̄ faciat eos
inūicem sociari.

¶ 14
¶ Quero pone q̄ p̄les sūt socij omnīū
bonoz: vn⁹ istozū ex vsuraria prauita
te quesuit multa 7 coiscavit socio seu
fratri: nūqd̄ ep̄s poterit opellere istū
fratrē eūdē q̄ sociū ad restitutionem
vsuraz̄ dic q̄ sic. ut. ff. e. l. q̄ enim hec
Baldus.

¶ 15
¶ Quero pone q̄ ego 7 tu cōtraximus
societate duraturā in quēnto h̄ pa
cto q̄ ego ponā mille 7 tu opam: uel
q̄ ego ponā merces valentes mille: 7
tu opam: deinde casu fortuito añ
quēntū pierūt: nūqd̄ ego cogar̄ icato
ponere. glo. in. d. l. i. c. p̄ socio. dicite
q̄ nō: ga est finita societas. Itē quia

videtur actum solū de ponēdo semel
nō p̄les: ut. ff. eo. l. soci⁹ p̄ filia. §. nec
si possessor.

¶ 16
¶ Quero nūqd̄ ille q̄ debz̄ ponē opam
puta nauigādo uel circūcirca negoci
ando debeat ponē istam operaz̄ suis
suptib⁹ 7 exp̄sis: an vō exp̄sis socie
tatis. Et videt q̄ suis: sicut dicimus
in colono. l. q̄ senē 7 oia tenet ponē
de suo. ut extra de decimis. c. tua. et
tamē colon⁹ partiar⁹ soci⁹ est. ut. ff.
loca. l. si merces. §. v̄is maior. l. i. tex.
sit ibi dictio q̄si: vnde nō est oio soci⁹
Rndet Bald. dic q̄ quādo p̄ficicif
cā societatis: debet habere exp̄sas s̄
corpore societatis. Qd̄ intelligas ex
ceptis his quas fecisset domi. ar. ff. s̄
peti. heredita. l. sed 7 si lege. §. qd̄ au
tem. Item quare non dicitur lucrum
nisi deductis exp̄sis. ut. j. de colla. l. al
lud. 7. ff. p̄ socio. l. mutius. 7 ita tenet
Ja. de are. 7 Cy.

¶ 17
¶ Quero an aliquo casu possit qs̄ pe
cuniā suam dare 7 inde licite recipere
lucz̄. Rndet Monal. in sum. q̄ sic in
trib⁹ casib⁹. Primo quādo datur pe
cunia per modū societatis. Secundo
quādo das alicui pro aliqua arte: ut
in ciuitate honeste negociet. Tertio
quādo das ut i aliqua certa arte qs̄
laboret intra ciuitatē cum denarijs
sibi datis. Si v̄is ̄ vsurā vitare dā
do tuos denarios potes ita dar̄: vbi
gr̄a. Dñs an. anumerauit 7 tradidit
dño Bar. centum libras noie societa
tis inter eos contracte tali pacto: q̄
dñs Bar. ponat opam suā laborādo
7 negociādo 7 lucrādo in tali arte in
ciuitate Bononie cū dicta pecunia si
veliter 7 solite 7 diligenter vsq̄ ad

vñū ānū 7 in fine ānī. 7. septem dies
 dñs Bar. deducat de societate expē
 sas 7 sūptus 7 estimaciones operum
 que in ea bona fide fecerit 7 similiter
 dicto An. restituit capitale suū. s. c. li
 bras: deinde illō qđ superit lucri me
 dictatē ul' tertiā pte ei dabit: 7 aliaz
 ptem sibi retineat. Si autē fuerit ibi
 damnū sine omni negligētia ul' culpa
 nel dolo p̄dicti Bar. tūc vterq; susti
 neat d̄ dāno. s. dñs An. p̄ tanta pecu
 nia quam posuit in ciuitate seu socie
 tate. 7 dñs Bar. p̄ rata sūptuū 7 opa
 rum ab eo p̄stitaz. Si vō dānū cōti
 gerit dolo 7 culpa seu negligētia ip
 si? Bar. teneat dīd? Bar. restitue dī
 dō An. dictas cētū libras integre cū
 oī dāno 7 interesse suo: 7 teneat dīd?
 Bar. reddē rōne negociatōis sue: 7
 pbare dānū si qđ fuerit scđm iudiciū
 um 7 allegationē triū legalīū virozū
 q̄ sint notī 7 amici vtriusq; p̄tis 7 ex
 p̄ti 7 p̄ti in tali negociatōe siue arte
 que omnia p̄mittit dīd? Bar. dicto
 dño An. atredē 7 obseruare s̄b pena
 dupli dīcte q̄titatis pecūie 7 obliga
 tione bonoz suoz que cōstituit se ei?
 nomie possidere qua pena soluta: uel
 non 7 cetera. Item dñs An. fecit cōsti
 tuit 7 ordinauit dñm. B. p̄ntem: 7 mā
 datū suscipientē suū pcuratorē spālē
 ad negocia sua gerenda 7 adminis
 tra in quadā q̄titate pecunie videlicet
 centū libraz bononiēsiū quas eidem
 tñō Bar. corā testib; iſcriptis nu
 merauit 7 tradidit ut deductis dena
 rijs in ciuitate bononiēsi: 7 i tali arte
 honeste negociet 7 lucret fideliter 7
 sollicitē: 7 fideliter hinc ad vñū ānū.
 Et completo āno statim. 7. 8. dies de

ductis expēsis 7 estimatione oparum
 suaz quas bona fide fecerit occasiōe
 p̄dictaz: sūptuū vō totū qđ habuēit
 uel ad eū puerit ex dicta pecunia 7
 negociatōe restituat dō An. retēta
 tamē sibi pro remuneratiōe suscepti
 officij etiā pte lucri qđ sibi sup̄fuerit
 vltra expēsas 7 opas suas 7 vltra ca
 pitale ipsi An. 7 debeat reddē rōnez
 gestōis 7 pcuratōis 7 pbare dānum
 si qđ ibi fuisse dixerit scđm iudiciū
 7 approbationē triū legalīū virozū
 amicoz vtriusq; q̄ sint exp̄ti 7 p̄ti in
 tali negociatōe que oīa et singula su
 p̄dicta. B. suscepti 7 promisit p̄ sti
 pulationē ipsi An. exequi 7 attēdere
 7 obseruare 7 i nullo strauenire s̄b
 pena dupli dīcte quātītatis: 7 s̄b ob
 ligatione suoz bonoz q̄ constituit se
 illius nomine possidere 7 pena solu
 ta uel non. Item dñs Pe. cōmissit nume
 rauit 7 tradidit 30. cētum libras bo
 noni. ad laborandū in tali arte in ciui
 tate Bononi. hinc ad septē mēses: uel
 q̄tū plus eas tenuerit de cōi cōcordia
 ad q̄rtā pte lucri q̄ 30. promisit dño
 Pe. laborare cū dictis denarijs 7 lu
 crari bona fide 7 omnē diligētiam 7
 sollicitudinē 7 custodiā adhibere: 7 i
 fine termi restituere ei dīctā pecunie
 quātītate cum quarta pte lucri saluo
 qđ nō teneat de casu fortuito: dum tñ
 illud pbauerit. 7. septē dies postq̄ ac
 ciderit 7 nulla eius culpa uel dolo:
 aut icuria casus p̄cessit. Et si dixerit
 p̄dictōem esse factā in dictis denarijs
 teneat ostendere p̄ bonos 7 legales
 vfros hui? artis qui nō habeant par
 tem ibi.

dāno fuit exp̄ssū q̄ eēt cōe hoc intelli
git̄ repetitū z̄ in lucro z̄ ecōtra. insti.
pro socio. §. illud. Ut ḡ sit vera soci
etas dicebat **Soff.** q̄ danna z̄ lucra
debēt eē cōsa p̄ decretalē. p̄ vsas. nec
pbaf̄ cōtrariū.

¶ **12**
¶ Quero pone q̄ pactū est inter duos
q̄ vn⁹ ponit mille: alter opam: z̄ de
his mille paz̄ restat casu fortuito: vñ
oparius nō vult ponere opam uel rē
suam que magna est cuz̄ re foc̄ij que
pua est. qd̄ iuris. **Rndet Bal.** i. d. l.
i. c. p̄ socio. q̄ talis fouet eḡtatē. ut
ff. de administra. tuto. l. ita autem in
p̄ncipio.

¶ **13**
¶ Quero pone q̄ duo sūt foc̄ij omniū
bonoz̄: puta fili⁹ legitim⁹ z̄ spurius:
modo p̄r̄ instituit heredes: filiū legi
timū: q̄rif̄ vtrū aliqd̄ acgraf̄ spurio.
Rndet Bal. vbi s̄. q̄ sic nō rōe relit̄i
f̄ societatis. **Text⁹** est notabilis. ff. de
liber. lega. l. si is q̄ duos. Et ista ē cau
tela quādo pater vult aliqd̄ de suis
bonis ad spurium puenire q̄ faciat eos
inuicem sociari.

¶ **14**
¶ Quero pone q̄ p̄les sūt foc̄ij omniū
bonoz̄: vn⁹ istoz̄ ex vsuraria prauita
te quesitū multa z̄ coicauit socio seu
fratri: nūqd̄ ep̄s poterit sp̄ellere istū
fratrē eūdēq̄ sociū ad restitutionem
vsuraz̄ dic̄ q̄ sic. ut. ff. e. l. q̄ enim hec
Baldus.

¶ **15**
¶ Quero pone q̄ ego z̄ tu cōtraximus
societate duraturā qnquēns h̄ pa
cto q̄ ego ponā mille z̄ tu opam: uel
q̄ ego ponā merces valentes mille: z̄
tu opam: deinde casu fortuito añ qn
quēniū pierūt: nūqd̄ ego cogar̄ itato
ponere. glo. in. d. l. i. c. p̄ socio. dicit̄
q̄ vō: q̄a est finita societas. **Itē** quia

videtur actum solū de ponēdo semel
nō p̄lies: ut. ff. eo. l. soci⁹ p̄ filia. §. nec
si possessor.

¶ **16**
¶ Quero nūqd̄ ille q̄ debz̄ ponē opam
puta nauigādo uel circūcirca negoci
ando debeat ponē istam operaz̄ suis
suptib⁹ z̄ exp̄sis: an vō exp̄sis socie
tatis. Et videt̄ q̄ suis: sicut dicimus
in colono. l. q̄ senē z̄ oia tenet̄ ponē
de suo. ut extra de decimis. c. tua. et
tamē colon⁹ partiari⁹ soci⁹ est. ut. ff.
loca. l. si merces. §. vs̄ maior. l. i. ter.
sit sibi dicit̄ q̄: vnde nō est oio soci⁹?
Rndet Bald. dicit̄ q̄ quādo p̄ficis̄
cā societatis: debet habere exp̄sas s̄
corpore societatis. Qd̄ intelligas ex
ceptis his quas fecisset domi. ar. ff. s̄
peti. heredita. l. sed z̄ si lege. §. qd̄ au
tem. Item quare non dicitur lucrum
nisi deductis exp̄sis. ut. j. de colla. l. l
lud. z̄. ff. p̄ socio. l. mutius. z̄ ita tenet̄
Ja. de are. z̄ Cy.

¶ **17**
¶ Quero an aliquo casu possit q̄s pe
cuniā suam dare z̄ inde licite recipere
lucy. **Rndet Monal.** in sum. q̄ sic in
trib⁹ casib⁹. Primo quādo datur pe
cunia per modū societatis. Secundo
quādo dat̄ alicui pro aliqua arte: ut
in ciuitate honeste negociet̄. Tertio
quādo dat̄ ut i aliqua certa arte q̄s
laboret̄ intra ciuitate cum denarijs
sibi datis. Si vis ḡ vsurā vitare dā
do tuos denarios potes ita dar̄: vbi
grā. **Dñs an.** anumerauit z̄ tradidit̄
dño **Bar.** centum libras noie socie
tis inter eos contracte tali pacto: q̄
dñs **Bar.** ponat opam suā laborādo
z̄ negociādo z̄ lucrādo in tali arte in
ciuitate **Bononie** cū dicta pecunia si
deliter z̄ solite z̄ diligenter vsq̄ ad

vñū ānū 7 in fine anni. 7. septem dies
 dñs Bar. deducat de societate expē
 sas 7 sūptus 7 estimationes operum
 que in ea bona fide fecerit 7 similiter
 dicto An. restituit capitale suū. s. c. li
 bras: deinde illō qđ superit lucri me
 dietatē ul' tertią pte ei dabit: 7 aliaz
 ptem sibi retineat. Si autē fuerit ibi
 damnū sine omni negligētia ul' culpa
 nel dolo p̄dicti Bar. tūc vterq; susti
 neat d̄ dāno. s. dñs An. p̄ tanta pecu
 nia quam posuit in ciuitate seu socie
 tate. 7 dñs Bar. p̄ rata sūptuū 7 opa
 rum ab eo p̄stitaz. Si vō dānū coti
 gerit dolo 7 culpa seu negligētia ip
 si? Bar. teneat dīd? Bar. restitue dī
 dō An. dictas cētū libras integre cū
 oī dāno 7 infesse suo: 7 teneat dīd?
 Bar. reddē rōnē negociatiōis sue: 7
 pbare dānū si qđ fuerit scđm iudici
 um 7 allegatiōē triū legalīū virozū
 q̄ sint notī 7 amici vtriusq; p̄tis 7 ex
 p̄ti 7 p̄ti in tali negociatiōe siue arte
 que omnia p̄mittit dīd? Bar. dicto
 dño An. attēdē 7 obseruare s̄b pena
 dupli dīcte q̄titatis pecūie 7 obliga
 tione bonoz suoz que cōstituit se ei?
 nomie possidere qua pena soluta: uel
 non 7 cetera. Item dñs An. fecit d̄sti
 tuit 7 ordinauit dñm. B. p̄item: 7 mā
 datū suscipiente suū pcuratorē spālē
 ad negocia sua gerenda 7 administrā
 da in quadā q̄titate pecunie videlicet
 centū libraz bononiēsiū quas eidem
 dño Bar. corā testib; isralcriptis nu
 merauit 7 tradidit ut deducis dena
 rijs in ciuitate bononiēsi: 7 i tali arte
 honeste negociet 7 lucret fideliter 7
 solite: 7 fideliter hinc ad vñū annū.
 Et completo āno statim. 7. 8. dies de

ductis expēsis 7 estimatione oparum
 suaz quas bona fide fecerit occasiōe
 p̄dictaz: sūptuū vō totū qđ habuēit
 nel ad eū puenit ex dicta pecunia 7
 negociatiōe restituat dōo An. rectēta
 tamē sibi pro remuneratiōe suscepti
 officij t̄tia pte lucri qđ sibi sup̄uerit
 vltra expēsas 7 opas suas 7 vltra ca
 pitale ipsi An. 7 debeat reddē rōnez
 gestiōis 7 pcuratiōis 7 pbare dānum
 si qđ ibi fuisse dixerit scđm iudiciū
 7 approbatiōē triū legalīū virozū
 amicoz vtriusq; q̄ sint exp̄ti 7 p̄ti in
 tali negociatiōe que oīa et singula sū
 pradicta. B. suscepit 7 promisit p̄ sti
 pulatiōē ipsi An. exequi 7 attēdere
 7 obseruare 7 i nullo strauenire s̄b
 pena dupli dīcte quātītatis: 7 s̄b ob
 ligatione suoz bonoz q̄ constituit se
 illius nomine possidere 7 pena solu
 ta uel non. Item dñs Pe. cōmisit nume
 rauit 7 tradidit Jo. cētum libras bo
 non. ad laborandū in tali arte in ciui
 tate Bonon. hinc ad septē mēses: uel
 q̄tū plus eas tenuerit de cōi scordia
 ad q̄rtā pte lucri q̄ Jo. promisit dño
 Pe. laborare cū dictis denarijs 7 lu
 crari bona fide 7 omnē diligētiam 7
 sollicitudinē 7 custodiā adhibere: 7 i
 fine termi restituere ei dictā pecunie
 quātitatē cum quarta pte lucri saluo
 q̄ nō teneat de casu fortuito: dum tñ
 illud pbauerit. 7. septē dies postq̄ ac
 ciderit 7 nulla eius culpa uel dolo:
 aut icuria casus p̄cessit. Et si dixerit
 p̄ditiōem esse factā in dictis denarijs
 teneat ostendere p̄ bonos 7 legales
 viros hui? artis quonō habeant par
 tem ibi.

Ursura gnto. s. in con- **U**i
tractu locatōis. Quero quō
cōmittat i h' tractu vsura.
¶ Rndet Alex. s. alexā. Si locator esti
mat valorē rei locate 7 si p'daf quali
tercūq; tūc locator vult rem suā recu
pare: hoc fit i fraudē vsurā: q; estiata
incedit loco pecuniemec est vā loca
tio: q; locator t'dit rē suāz suo piculo
p qua merces ei cōstituit. Dicif autē
locator qui re sua p'mittit aliqūē vti
mercede conuenta. Unde si p'mitto te
vti domo mea mercede conuēta ego
dico: locator 7 tu cōduc. c. i. 7. c. ppter. Aliqū tū
locatio dicif firma. ex de loca. 7 con
duc. c. vestra nobis. **U** 2

Quota q; locatio fit imppetuum 7 ad
tempus. 7 si moriat cōduc. 7. certū
tempus succedit ei heres: secus si in
vsufructu q; psonalis est 7 morif euz
persona. **U** 3

Quota alius tract' medi' in locationē
7 veditōnē. s. emphiteoti' s' quo ex
de loca. 7 cōduc. c. potuit emphiteo/
ta. ubi dicif glo. Emphiteosis est me
di' in locationē 7 veditōnem. In h'
aut accedit ad veditōnē: q; quādo
talīs cōtract' celebrat: aliqd dat sic
in veditōe dat p'ciū. Sed tū differūt
quia p veditōnē transfer' dūiz se
cus i emphiteosi. 7 ideo magis videf
accedere ad nām locatōis: q; sicut lo
cator retinet sibi dūiz 7 singulis an
nis aliqd recipit: ita 7 hic: q; emphite
osis i singulis anis canonem cōfirmat.
Emphiteosis est nomen grecū magis
q; latinū: 7 est idē qd melioratio i la
tino. Et hoc q; antiq' sterilla tantū
per hunc contractū concedebant: sed

postea pmissum ē fieri de fertilib' 7
fructuosis. **U** 4

Quid de nautico senore. Vide Hoff.
7 Monal. in sum. **U** 5

Quero an conductor teneat de casu
fortuito. Rndet Hosti. in sū. in ti. de
loca. q; nō. ff. locati. l. si merces §. vis
maior. 7. l. videam'. §. si hec. 7. l. si qd
fundū. in p'n. §. i. 7. l. mare'. §. domū.
7. l. vltima. Sed hū tenef de dolo 7
lata culpa 7 leui. ut insti. de loca. §. si.
gnimo dicif Hosti. fm Azo. q; si qd
mercedem accipiat p custodia tenef
etiā de leuissima culpa. insti. s' o' b' e.
emp. §. q; si fugerit. 7 ex s' deposito.
in. c. bona fides. §. s' culpa. Culpa autē
cōducatoris seuitie anumerat ut si ma
gister scholari oculū effoderit seueri'
cū calce pcutiēdo: q; leuis castigatio
tātū ei pmissa est. ut. ff. loca. l. itē. q; r'if
§. item lul. ff. ad. l. acq. s' 7 si quecūq;
§. vltimo. 7 extra de homi. c. ad au
diētiā: itē imputat ei si palū meum
dederit alteri p errorem: q; nō tolerat
error in facto p'prio. Itē si vestimēta
polliēda accepit 7 mures roserint de
culpa tenetur. ut. d. l. item querif. §.
si fullo. 7. §. itē si palium. 7 ad vellea
l. quecūq;. Item si vitulos pascendos
vel aliqd fartiēdū v' polliēdū v' gē
mā sculpēdā v' icludēdā cōduxit te
nef excepto si vitio materie frāgatur
nā tūc non tenef nisi p spēle pactū. ff.
loca. l. si qd fundū. Et. l. si qd vitulos
7. l. itē querif. §. si gemma. Itē si car
rucarie siue auri ge nimitū contēdēdo
dū ceteros tūlire nō p'mittit currunt
euertit 7 suū n' bonē occiderit tenef
ex locato. Debuit. n. tēperare cursum
7 volūtatē suam. ff. loca. l. itē querif.

Primo rideo: Item si cum posset rest
tere exercitui ul' dno nunciare neutrū
fecit nec aufugit tenef de dano ab ex
ercitu dato dicta. l. item queritur. §.
exercitu. Item si me invito ponat rē
meā in alia nauī q̄ in ea quam dedu
xerā. d. l. itē querit. §. i. i. em tenetur
cōductor rē restituere iplero tpe cō
ductiois: al' s tenef ad intesse. ff. loca. l.
videamus. §. q. vinū.

¶ Quero an locator teneaf remittere
mercedē rei locate cōductori. **¶** Videt
Hosti. ubi s̄. q. sic. pmo ppter sterili
tatē cōtingere nisi possit cū ubertate
pcedētis ani ul' s̄bsequētis recōpēsari
ut extra de loca. c. ppter sterilitatē. z
C. ti. l. licet. z. ff. e. ti. l. ex cōducto. §.
si vis. Dicit aut sterilitas quādo non
colligit semē cōductor. ut dicto. §. Si
vis. uel dic sterilitatē s̄m vulgi opini
onē: ut si dicāt hoīes cōiter eē bonū
tēpus uel malū. ar. ff. de sum. mstruc. l.
cū delamonis. §. asinā. z. ex de spōsa.
. c. ex litteris. Secundo fit remissio si
fund⁹ terremotu uel casinate: ita p̄ste
ut nusq̄ sit. Tertio ut si p incurfū ho
stiu fruct⁹ amissus est: sec⁹ si exercitus
tūsiēs p lasciuiā aliquid abstulit qd̄ re
feras ad modicū d. nū. ff. loca. l. ex cō
ducto. §. i. z. penul. Quarto qm ppter
casum fortuitū cōductor ipedit frui
ut. d. l. ex cōducto. §. item cū qdā. z. l.
q̄ silulā. §. edils. Uel ppter necessariā
refectioē domus. Dixit tamen Azo.
q̄ si casu fortuito contingat ubertas
augmētaf pēso sic diminiuif quādo
sterilitas cōtingit: secus si diligentia
coloni ut. C. d. sū. rei pua. l. z. z. C. d.
omni agro. de ser. l. uli. li. ii. z. de allu
uio. 7. palu. l. vi.

¶ Quero in quot casibus inquilin⁹ pōt
expelli de domo p ipm cōducta. **¶** Sm
det hosti. ubi s̄. q. pōt expelli. **¶** Primo
si dñs pbet domū sibi necessariam: ut
si necessitas imineat que nō iminebat
tēpore cōtract⁹. **¶** Et hoc casu ē remit
tenda pēso pro rara tēporis. extra d̄
loca. c. ppter sterilitatē. §. verū. z. C.
e. l. 4. **¶** Secūdo expelli pot quādo do
mus indiget refectioē q̄ nō iminebat
tēpore cōtract⁹? quo etiā casu fit mer
cedis remissio. **¶** Tertio qm inquilinus
ibi maleōsif: quia tenet porcōs in so
lario: uel si opa rustica suo tēpore nō
exerceret ne itēpestiua cultura fundū
deteriore reddat. **¶** Itē si ppter inimici
tias culpa coloni oītas dānū def te
nef. ut. ff. solu. ma. l. i. his. p̄ rīso. **¶** Itē
si teneat in domo conducta publicas
meretrices uel alios publicos pecca
tores. ar. in auē. de leno. §. sanimus.
coll. z. z. d̄ sta. mo. c. fi. §. i. 7. 45. di. §.
sed illud. z. l. nō aliter. d̄ vsu. z. habi
z ibi p glo. **¶** Quarto pōt expelli cum
cōduxit ad gnq̄ ānos fūdū z stetit p̄
biēniū q̄ nō soluit mercedē.

¶ Sura sexto quātum ad con
tractū pignoris. **¶** Utz tenens
aliquam rē pignoratā tenef
eam r̄stituere cū fructib⁹ si sibi soluit
capitale pro quo res fuit pignozata
¶ Rūdet Ric. in quarto. di. 15. ar. 5. q. 5
q̄ sic. **¶** Si aut de fructibus forte reci
pit tenef pign⁹ restituē sine solutione
alia excepto hoc qd̄ sibi debet pro la
borib⁹ z expēsis eē de vsur. c. i. z. se.
cōcor. Monal.

¶ Quero pone q̄ q̄s pignozat equūz p
mutuo: z soluit cibaria eius z ille cui

pignorat⁹ ē vtiſ equo ⁊ egat ad ne-
gocia ſua: uel dat ad ueturā: an eſt
uſura. Rndet Monal i ſū. q. ſic. Itē
de veſte ⁊ ſilib⁹ vtiſ q̄ ad utilitatē
ſua ⁊ alterius dānū.

Sed qd ſi q̄s habet equū ocioſū que
locare nō uelit ⁊ pignorat euz alicui
a quo mutuū accepit hac cōditōe ut
paſcat equū ⁊ egret: tñ ſine grauiamē
⁊ piculo equi an ſit uſura. Rndet idē
Monal. q. nō. h̄ aliquid accipiat ultra
fortē: q̄a non ſuat. p̄ximū: imo ſuauat
eū paſcēdo. Unde in hui⁹ mōi caſib⁹
cōſiderādū eſt vtz p̄ſer mutuū pares
ſint utilitates hinc inde. Et ſi pares in
ueniantur circūſcripto mutuo non ē
uſura: ut in p̄ſido caſu. Idem de eo
qui pignorat domū mutuātū que inu-
tilis eſt ſibi: q̄a nō uult eam locare et
mutuās domum cuſtodit a ruina: ne
deſtruatur.

Sura ſeptimo in contractu
p̄mutatōis ſiue i arte numu-
larior. Utrū ars campſoria
ſit licita. Rndet Alexā. de ales in ſuo
tractatu d̄ uſuris. hec ars neceſſaria
eſt ad utilitatē pegrinātū ⁊ alior⁹ q̄
circueūt diuerſas regiōes: ⁊ ad cōmu-
tationes rez ſine qb⁹ nō eſt uita hu-
mana. Rerū. n. cōmutatio neceſſaria
eſt que cōmode nō poteſt fieri ſine nū-
miſmate. Nō enim in diuerſa loca ⁊
remota portari poſſunt rez cōmode
ad p̄mutatōnē faciēdā. ⁊ ideo neceſ-
ſariū fuit numiſma ⁊ ars campſoria
p̄p̄e diuerſitatē numiſmatū. Hec autē
cōmutatio artis campſorie nō h̄z rōnē
mutui: q̄ nō ſperat lucy p̄pter dilati-
onē tēporis: nec ſtez capſorū reddidit
ſors eadez ſpecie uel numero: q̄a dat

monetā vniūſ ḡn̄is ⁊ recipit alteri⁹:
puta dat turozonēſes ⁊ recipit bono-
ninos ⁊ ecouerſo. Nec pōt dici c̄ptō
uel uēditio p̄p̄ie: q̄ emptio ⁊ uēdi-
tio p̄p̄ie diſtint in reb⁹ appreciabilib⁹
quaz p̄cia mēſurāf ⁊ determinanf
numiſmate. Hoc autem genus ſit in
ſola cōmutatōe numiſmatū diuerſo-
rū genez: ⁊ iō nō ē emptio ⁊ uēditō
ſed ſimplicif poteſt dici p̄mutatio.
P̄mutatio. n. dicit̄ vno mō ḡn̄aliē
quādo aliquid dat loco alteri⁹: ⁊ ſic cō-
phēdit omnē cōmutatōz. Secūdo mō
dicit̄ quādo rez determinata ad utili-
tatem vite dat pro alia re determinata
Et hoc mō determinaf de p̄mutatōe
in iure canonico: ut q̄n p̄mutaf p̄ben-
da cū p̄benda ul aliquid ſimile. Ter-
tio mō dicitur p̄mutatio magis de-
terminate ut numiſmatum p̄mutatio
Et hoc modo ars campſoria dicit̄ p̄-
mutatio. Nō obſtat q̄ iſte idebitus
uſus ſit pecunie: q̄ ſz quod ait p̄bus
p̄ poli⁹. numiſma iuetū eſt cā trāſmu-
tatiōis: ut puta pro numiſmate hēanf
rez neceſſarie ad uitam. In cābio autē
ſit ut pecūia pro pecunia habeaf: q̄a
Rndet Alex. q. oio: q̄ cōmutatio ta-
liū rez cōmode haberi nō pōt p̄p̄e di-
uerſitatē numiſmatum: ideo hec p̄mu-
tatio cōcedif. Item in arte cāpſoria
nō p̄p̄ia cōmutaf numiſma pro num-
miſmate: ſed p̄mutaf uſus p̄p̄e num-
miſmatis pro vtroq; ḡn̄e. Cōcordat
fran. de maronis in. 4. dicit̄ q̄ ſicut
ars mercationū facta legitime ē nāl:
⁊ ſicut mercatores ſūt valde utiles:
q̄ aliqua habent in vna regiōe que
non in alia: ita pecunie cōmutatores
ſeu cāpſores: q̄a vna moneta currit i

vna regiōe ⁊ nō ī aliā: vñ p suo labo
re aliqd lucrari pnt licite.

¶ Quero quare cāpsor pōt recipere lucy
permutando: vbi grā Sterlingus in
Angliā valet. 4. turonenses ⁊ nō pl⁹
Done q̄ cāpsor p cōmutatiōe sterlin
gor: uel econuerso ad turonēses ali
qd accipiat: ⁊ econuerso an liceat cū n̄
laborat plus q̄ vsurari⁹. Rndet idē
Alex. q̄ nūm. sma habet duplicē reco
pēsationē. Unā ex nā rei siue pōdere
⁊ m̄. ⁊ aliā ex determinatiōe legis
positiue: ex quo accidit q̄ frequēt ali
qd nūmismatis gen⁹ in aliq̄ loco non
tm̄ valet q̄tū valorē dedit illis posi
tio legis. Et ideo qñ cāpsor aliquod
gen⁹ nūmismatis accipit: nō fm̄ deter
minationē ⁊ positionē legis: sed scdm̄
estimationē pōderis ⁊ materie. ⁊ ali
ud gen⁹ dat fm̄ estimationē ⁊ positi
onē legis: ⁊ sit iā recōpēsatio ⁊ cōli
tas int̄ datū ⁊ receptū cōpando valo
rē nūmismatis datū qd̄ valet fm̄ esti
mationē legis ad valorē nūmismat.
acceptū qd̄ valet tm̄ fm̄ nām rei ad
pōd⁹ seruaf̄ ibi iusticia filis illi que ē
in emptōib⁹ ⁊ veditōib⁹: q̄ recōpēsa
tio fit hic p̄ maiorē ⁊ ampliorē vtili
tatē datū apud accipiētē a cāpsore q̄
recepti ab eo.

¶ Quero pone casū q̄ qs dat marchā
argētī p̄ aliā marchā argētī soluēda
⁊ recipiēda certo termino: vtrum iste
cōmītat vsam. Rndet Alex. vbi. 3.
pōt dici q̄ aut vñ sit seif q̄ marchā
sit plus valitura tpe solutiōis: aut vñ
similiter dubitaf. Si enim vñ simile ē
q̄ sit plus valitura tēpore solutiōis:
utputa si quis dat marchā argētī p̄
aliā marchā recipiēda tli tpe quādo

magis regrif̄ illa pecunifa: ⁊ p̄ n̄s ē
maioris valoris: multū p̄sumif̄ cōtra
sic mutuātē q̄ querat lucy rōne tps.
Distinguit̄ tm̄ qd̄ a q̄ si creditor non
erat seruatur⁹ eā vsq̄ ad illud tēpis
sed interim erat illā cōsumptor⁹ vsā
est: q̄a pro minorī precio recipit mal⁹
rōne tēporis ⁊ lucraf̄ d̄ eo in termino
certo q̄ n̄ erat seruatur⁹ vsq̄ ad illū
terminū. Si autē erat seruatur⁹: ut sic
seruādo vsq̄ ad p̄dictū terminum lu
craref̄: distingue q̄ si aufert creditor
emptorū uel debitorū libertatē liberā
d̄ se a debito p̄sumif̄ contra credito
rem de vsura: q̄ ideo crediderit pecu
niam ut debitorē oneraret piculo
⁊ se eroneraret. Si autē non aufert li
bertatē a debitorē: s̄ cedit ei q̄ sol
uat q̄ncūq̄ voluerit. ⁊ terminū nō pec
cat talis creditor: q̄ nō videt sp̄are
lucy p̄t̄ ēminū: s̄ magis videt hoc fe
cisse ad releuādū inopiam debitoris.
Si autē verisimilit̄ dubitaf̄ vtrū pl⁹
uel min⁹ valeat tpe solutiōis tūc pos
set excusari contract⁹ rōe dubij. Idē
aut̄ iudiciū est quādo species p̄ specie
puta granū p̄ grano: vinū pro vino:
oleum pro oleo ad certā mesurā dat
Cōcoz. Monal. i sū:

¶ Quero pone q̄ aliqs h̄ns pecuniam
sp̄alē qua timet tēpore futuro mino
randā suo p̄cio fm̄ statuta legis posi
tiue vñ dñi terre: ⁊ ideo p̄pter h̄mōi
timorē nō vult dare pecunā mutuo
nisi reddaf̄ sibi in equali p̄cio in quo
est tēpore mutui. vbi gratia. Aliquis
habet sterlingos q̄ nūc valēt. 4. turo
nēses ⁊ timet ne per auctoritatē dñi
in futuro tēpore minuant̄ in precio: ⁊
sint tātū valituri tres parisiēses p̄t̄

quā cām factō mutuo ⁊ dīminuto p̄
 cio sequētī tempore nō vult recipere
 tot sterlingos numero quot dedit tē
 pore mutui: s̄ fm̄ p̄ciū turonēsiū cui⁹
 erāt tpe mutui. Querit̄ ḡ vtrūz hoc
 liceat: Rēdet idē Alexan. q̄ videtur
 multis q̄ nō: alij autēz q̄ sic: q̄ aliud
 est in mutuo sperare lucrā: aliud ē vi
 tare dānum. Prīmū non pōt fieri sine
 iniuria dēi: q̄ hoc p̄hibuit nec sine in
 iuria p̄ximi cui ḡtis debuit fieri mu
 tuū. Qui autē vitat dānū deo iniuriā
 nō facit: cū hoc nulla lege p̄hibeatur
 nec p̄ximo sit iniuria: q̄ nō ledit p̄xi
 mum: q̄ vitat dānū suum: in p̄posito
 autem mutuantis magis querit vitare
 dānum suum q̄ habere lucrum. De
 bitoz autē minus nihil accipit tēpore
 mutuatiōis q̄ reddē teneatur. Nec
 erat v̄simile pecuniā esse min⁹ valitu
 ram q̄ valebat tempore mutui: quia
 vilificatio hui⁹ pecunie nō accidit rō
 ne dilatiōis t̄p̄is: s̄ ex volūtate legis
 latoris.

¶ Quero pōe q̄ deposui pecuniā ap̄
 cāpsorē sine aliquo pacto q̄ cāpsor cū
 dicta pecunia multum fuit lucratus: ⁊
 soluit mihi pecuniā: ponamus. lo. pro
 cētenario: mō querit̄ vtrū ista sit vs̄a
 Dicūt qdā q̄ aut deposui s̄b spe ipsi⁹
 remuneratiōis: ⁊ tunc est vs̄a: secus si
 simpliciter. Et in hoc itaq̄ dicto meo
 quia est questio de cōsciētia. Tu dic
 q̄ aut deposui in spe: ⁊ tunc quia ip̄e
 illicite vsus ē pecunia deposita omne
 lucz inde pueniens d̄mibi restitue
 ga locupletio: ex re mea fact⁹ est. ar.
 ff. de nego. ges. l. qui sine vsuris. Aut
 vsus ē licite q̄ deposuerā ad numerz
 ⁊ tūc si animo liberali ⁊ sciens se non

teneri soluit potero retinē id cū hōa
 cōsciētia quia ē mera donatio: aut
 soluit credēs se teneri ex quadā eq̄ta
 te q̄ sepe mouet creditores mercato
 res ad remunerādū: ⁊ idē qd̄ s̄ ē. aut
 credebat se teneri ex iure necitatis cū
 nō tenē. ⁊ tūc dico q̄ licite recipio si
 nō habui a p̄ncipio animū fenerandi
 als secus. Nā obligatio antdōtaris
 iustā parit retētiōē p̄ errorē soluti.
 ut. ff. de fideiuss. l. si testator. §. i. Nisi
 esset error facti: ut quia putabat per
 suū p̄curatorē eē p̄missū cū nō eēt: tūc
 enim nec de iure iudiciali nec de con
 sciētiali retinē possū. Nec Bal. in. l. i.
 C. p̄ socio.

¶ Quero pone recipit q̄ pecuniā v̄l
 mare vehedā ⁊ ibi readdēdā certo p̄
 cio cōstituto an sit vsura. Rēdet dñs
 Lau. q. 25. fm̄ Inno. i. c. si: de vsis q̄
 nō: siue in se recipiat piculū siue si. Est
 enī locatio oparū sine custodiē. ut. ff.
 loca. l. i. naue lampbelli. Jō Hosti. re
 net q̄ allegat. ff. nau. cau. sta. l. ⁊ ita
 fatet̄ tamen Inno. q̄ vbi non accipet
 p̄ciū tātum ut portet. sed negociatori
 mutuo dat ut in illa negociet tunc ē
 vsura. q̄ pecunie nullus est vsus uel
 vtilitas si retineat in archa nec dete
 riorat vtēdo. 88. dī. c. si. vide ibiō
 p̄ Jo. an. ⁊ p̄ Hosti. in sum. de vsuria
 . §. an aliquo. v̄. s̄ nūqd. ⁊ in glo. in. d.
 . c. si.

¶ Quero cāpsor cābido ul' pmutādo
 recipit vnū denariū pro florenoz: ⁊ in
 distātī loco facit pecuniā numerari:
 ⁊ ego hic do an sit vsura. Rēdz dñs
 Lau. videt̄ q̄ sic: q̄ querit̄ fructū de
 pecunia que nō parit. In cōtrariū fac
 ga non est mutū: sed mutuatum ad

instar veditiois. Item qui in loco
distanti pecunia numerari facit suscipit
in se piculū. Hęc q̄stionē format Jo.
de ligna. in. c. si. de vsuris. 7 ibi post
multa dicit q̄ nō videt bñ executabil
nisi attēto interesse: ga attēto s̄biēto
pecunia ē iuedibilis: ga nulla rerum
estimatio. ff. de fideius. l. si ita. nisi p̄
cursū monete. Cōcludit finalit̄ q̄ vbi
pl⁹ recipit nō est bñ tut⁹ in cōsciētia
Hęc aduertēdū si verū foret h⁹ modi
cābia nō eē licita multi dānarēt. Et
ideo ego puto licita eē: dum tamē de
bito mō celebrētur. Et dico q̄ hic nō
interuenit mutuū. vñ vsura nō potest
dici nec interuenit aliquid q̄ cōtra
conscientiam edificet: vnde dico q̄ in
p̄mo cāu si tibi cābio florenū 7 dādo
tibi florenū aureū recipis monetā: ul
ecōtra: 7 in vtroq; casu volo vnū de
nariū si valoris: iam non illud volo:
ga tibi vēdam pecuniā que ē inuedi-
bilis. Et firmavit Archi. i. q. i. Nec
ad pecuniā habeo respectū: sed ad in-
teresse meū rōne laboris opaz p̄sio-
nū fidoz: que s̄b eo h⁹ modi arte exer-
cēdo iam nō teneor incassū laborare
in vtilitatē alioz. Nā laboris itiner.
7 expēsarū hñda est rō. extra de voto
.c. magne. Vñ faciūt notata p̄ Jo. an.
post Hosti. in. c. cōquest⁹. ut p̄ eū i. sū.
de vsis. §. an aliquo. v. iz. Et ista vñ
etiā fuisse intētio ipsi⁹ Jo. de ligna. l. 3
satis cōsue loquat.

¶ 8
Quid de cāpsoze q̄ accipit aliqd: ut
pecuniā quā sibi sic soluo faciat eam
alibi in loco distanti numerari. Rndz
idē vbi s̄. dicebat Jo. de ligna. hoc
casu cursus monete opaf excessus in
valore ē fm locoz diuersitatē. Pl⁹. n.

valet floren⁹ florentie q̄ alibi: 7 plus
ducatus roman⁹ Rome q̄ alibi: 7 sic
de singulis. Est etenī alia rō. s̄. piculū.
Nō ergo vēdit pecunia que est iuen-
dibilis: s̄ tātū hic soluit quātū ibi nu-
merat. Nā tātū valet vn⁹ floren⁹ cū
vno denario hic q̄tū ibi sine denario
Hoc etiā opaf monetarū diuersitas
quōcūq;. Tātū. n. valēt venetijs cētū
ducati quātū florentie centū. s̄. floreni
aliquādo plus aliqñ min⁹. Nō ḡ pl⁹
soluit sed tātū dē. Item si aliqd plus
valeat illud plus cōputabit rōe picu-
li: 7 ut s̄bueniat salarijs mistroz 7 pē-
sionū 7 ut non frustra opas ponat 7
sudorem in alioz vtilitatē

¶ Quid sit restituēdū. **¶ c. 8**

¶ Sura octavo quantū ad re-
stitutionē. s̄. qd restituēdum
sit. Utz q̄ teneat ad restōz
vsurarū. Rndet Alex. de alex. in suo
tractatu aduertēdū q̄ eoz q̄ acgrūf
cum pctō quedam sunt in quibus non
trāsferē vñiuz: 7 quedā sūt in quibus
trāsferē. In p̄mo casu necessaria ē re-
stitutio: quia peccatū nō remittit nisi
restituaf ablatū. i. q. 5. Et est vbum
beati Augustini ad macedo. Si res
aliena p̄pter quam est peccatū reddi
possit 7 nō reddif: p̄nā non agit s̄ si
mulaf. Si autē veraciter agit non re-
mittit peccatū nisi restituaf ablatum
Talia sunt que acgrūf p̄ furtū. extra
de furtis. c. si qs. 7. c. līteris. 7 q̄ acg-
rūf p̄ vsuram. extra de vsuris. c. tua
nos. 7. c. cōsulu. Et que acgrūf per
rapinā. extra de rapto. c. i. 7. c. i. lris.
Et que acquirūf per symoniā. ex de

lymo. e. veniēs ad vos. In secūdo at
casu. s. qm̄ trāsler̄ dñiuz nō est necessa
ria restitutio omnīū. Inducendi sunt
tamē homīes qui sic accipiūt ut inde
faciāt bonas ⁊ largas elemosinas. Et
talia sūt q̄ acquir̄ p̄ illicitas negocia
tiones qm̄ negociatio ē illicita ex pte p
sone: puta cū cleric⁹ uel monachus ne
gociat q̄ negociari nō debent: ul' qm̄
est illicita ex pte modi ut cū qs nego
ciat cū p̄m̄r̄s ⁊ mēdacijs: s̄c⁹ si ne
gociatio eēt illicita ex pte tract⁹: ut
puta q̄ v̄ditio sit in fraudē v̄faz: q̄
tūc ē indirectum mutuū ⁊ tenetur qs
ad restitutionem.

¶ **U**tr⁹ qs teneat restituē rē eandē nu
mero. Rndet idē Alex. vbi s. q. alif
in furto ⁊ in rapina q̄ in v̄fa. Nam
aliquo mō est volūtariū in v̄fa: s̄ sit
volūtariū mixtū. In rapina autē ⁊
furto est simpliciter inuolūtariū p̄ q̄
equ⁹ furat⁹ iure poli: sp̄ ē restituēd⁹
idē numero in cuiuscūq; man⁹ tran
sierit: nō sic autē est d̄ equo accepto p
v̄fam: s̄ sufficit q̄ fiat restitutio p̄c̄i.
Duplex autē est ratio. Pr̄ma quia il
lud q̄ accipit vltra sortē in v̄fa nō
est simpliciter violētū nec p vim fact⁹
dño rei: nec ē oīo inuolūtariū. Q̄b̄ ar
accipit i rapina ⁊ furto accipit p vio
lentiā ⁊ cōtra volūtatiē dñi. Secūda
rō est q̄ vsura est in cōtractu mutuī.
In mutuo autē nō ē necesse q̄ qui acci
pit mutuo reddat mutuanti idē nu
mero: sed sufficit q̄ reddat equale in
p̄cio. Et eodē mō videt esse dicendū
in excrescētia que accidit rōe mutuī:
quia nō est necesse q̄ restituēs lucrū
restituat idē numero: sed sufficit q̄
reddat equalēs i p̄cio. Cōcor. Posti

in sum. li. 2. ti. 4.

¶ **U**trū sufficit q̄ qs restituat nō pl⁹ q̄
accepit cū dicat Ero. 22. Si qs fura
tus fuerit bouē aut ouē aut occidēt
aut v̄didērit pro vno. 5. uel. 4. oues
p vna. Item Luc. 19. dixit zacheus.
Si quē fraudauī reddo quadruplū:
Rndet idē Alex. vbi s. q̄ sufficit q̄
qs restituat tm̄ q̄tū accepit: q̄ sic re
stituēdo reducit q̄b̄ iuste actū ē ad
equalitatē. Leges autē p̄dicte nō obli
gat post xp̄i aduētū: q̄a cerimonialia
⁊ iudicialia nō obligāt post xp̄i aduē
tū: licet possit statui a iudice p bono
cōi. Et ideo dicit q̄ alif ē in v̄fa q̄ in
furto ⁊ rapina. Usura enim nō dicit
actionē violētā nec qcqd factū est in
iniuriā pximi. Et ideo soluz videtur
dicē quadā inēq̄litate ex pte rei acce
pte que nō potest accipi rōne mutuī:
cū debeat esse gratuitū p̄pter q̄b̄ ad
eq̄litate faciendā sufficit q̄ fiat restō
ret: ita q̄ tātū r̄stituatur quatū accepit.
Rapina autē ⁊ furtū magis dicit vio
lentiā que rēp̄mēda est p penā: ⁊ ideo
si a iudice cōdēnat raptor uel fur tm̄
pl⁹ restituēd⁹ accepit. Nō sic est anq̄
sit cōdēnat⁹. Illud q̄ plus ad q̄b̄ iste
teneat est qd p modum pene intelligēde
raptor uel fur: ⁊ nō q̄a qs illud red
dere teneat: q̄a raptor uel fur teneat
q̄b̄ fallum est.

¶ **U**tr⁹ homo teneat restituē ea que le
gitima mercatiōe lucratur ē de bonis
q̄ ipse ⁊ eius pater acq̄sierat p v̄fam
Rndz Alex. vbi s. p⁹ duas opinōes
p̄us recitatas q̄ non teneat etiā Ric.
Alij distinguūt tam i rapina q̄ i fur
to: dicētes q̄ rez quedam sūt quarū
vsus eaz nō est cōsūptio sicut res que

hnt usufructu de se sicut ager vinea
uel domus. et in talibus restituende sunt
necum res sed etiam puctus. In hoc tñ
differt vsari^o a raptoze fm quosdam
qa vsurari^o pot deducere expensas: et
forte operas suas moderatas: non sic
autem fur ul latro ut mitius agatur
in hoc cu vsario qm cu fure et raptoze
qa fur et latro non deducit expensas
nec opas suas. lz alij h itelligat i foro
iudiciali. In foro autem conscietie dicunt
etiam fure et latronez posse deducere: qa
iniquu e aliquem locupletari cu dano
alteri^o: postq ei plene de dano est sa-
tisfactu. Queda autem sunt alie res
que no habet usufructu sicut pecunia
et in talibus no tenet qd restituere. p
uentu pueniet ex tali re: cui^o ro est
qa talis res ex natura sua non habet
puentu: sed puentus est ex industria
uel solertia humana ppter qd lucruz
puenies ex tali industria fit illi^o qui
lucrat et hoc si iuste negociat ul iuste
emat aliqd: vñ si aliqs ex pecunia vsu-
raria negociat^o est et lucratus et inde
emit pdiu et fructus pcipit nec lucru
nec huiusmodi fruct^o tenet restituere:
et hoc quia totu lucru est ex industria
opantis: et idem dicendu de lucro qd
habetur ex pecunia furtiua uel rapta
p negociatione: aut p emptio: pdij et
fructu ei^o. sec^o aut est in re que habz
usufructu: vnde si qs vsari^o p vsuraz
extorisset agz ul vinea no solu tenet
restituere rem s etiam fructus pceptos
ex talib^o reb^o: et multo magis ad h te-
net fur uel raptoz: et h qd snt fructus
rez qz ali^o e dñs. fruct^o autem pecunie
non est ex na rei: s ex industria et la-
bore: lz aut vsari^o no fit vsus dñs pe-

cunie qua accepti: p vsura tamen est
dñs laboris. Non obstat ex de vsis
.c. cu tu manifestos. in fine. ubi dicit
q possessioes empte de vsis vendi de-
bet et ipaz pcia bis a qb^o snt extorze
vse restitui: q eade rone qd de vsa-
ria pecunia emis restitui dicit: qa dndet
Alex. notabilis: qa decretalis dicit q
possessioes vendat et no dicit restituat
quasi dicit q bona vsarij omnia snt
obligata illis a qb^o vse snt extorze: et
ideo si vsari^o est no soluendo o3 tales
possessioes vendi ut fiat restio: no aut
oportet ipsas possessioes restitui: qa
forte valer pl^o qd regeret restitutio.
Cōcor. Ric. in. 4. vi. is. arti. ulti. q. 6.
et Tho et Rodonensis et Astensis. li. 3.
ti. 40. Cōcor. etiam Hosti. dicens q
vsari^o tenet ad restituendu vsas et in-
teresse debitoris in quo qdem dānu
et lucz suu e coputadu p tex. ff. de eo.
qd cer. lo. l. 3. § penul. i. si. et no placet
ei interpretatio qua Ray. p vsario fa-
cit cōsulēs q vsari^o p qd satisfecerit
de vsis petat a debitorz veniam ad
cautelā: q forte tenet ei ampli^o aliqd
restituere p interesse aliquo et dāno
No vult em Hosti. q debitorz ultra
suu interesse possit lucz petere: qa h
esset suu repetere cu vsis. Idē etiam
dicendu s Rodo. de lucro habito de
re furtiua uel rapta p negociationē
uel copationē reddit^o ul pdij factam
de re hi^o furtiua uel rapta. ¶
Sed quid fiat si tales possessioes de-
ueniat ad alteri^o man^o. dndet Alex.
vna cu glo. in. d. c. cu tu. ex de usuris
q si pdictē possessioes puenit ad ma-
nus alterius ex ca lucratiua et usura-
rius non est soluendo vendi debent

et restitui eaz p̄cia et hoc ad quēcūq;
deueniāt res de pecūia v̄faria empta
secus si emisset rem uel ex alia causa
onerosa adeptus eēt ab v̄fario bona
fide nō credēs forte eū v̄surrarium ul'
credēs rē illā nō eē emptā de pecūia
v̄faria: uel credēs ipsū v̄fariū aliter
h̄re vñ possit reddē v̄fas.

¶ Ut v̄fari⁹ teneat ad dānū qđ incur
rit ille a quo v̄furas extorsit. Bndet
Ric. indistincte q. sic. vbi s̄: Alex. vero
de ales dicit q. qđ dānificat duobus
modis. Uno mō cū sibi auferat id qđ
adū h̄z: et tale dānū sp̄ est restituendū
ut si qđ dānificaret aliquē diruēs do
mū eius teneat restituere tātū quātūq;
ualet dom⁹ eius. Secūdo mō qđ dā
nificat aliquē s̄ q. auferat sibi qđ h̄z
s̄ q. impedit eū ne habeat qđ erat i via
h̄ndi. Et talis sic dānificas nō teneat
ad restōez ex equo: quia minus ē h̄re
ī potētia et eē in via ad h̄ndū qđ habē
in actū. Dānificas autē in minori non
teneat restituere pl⁹: q. sic restitūtū nō
est simplū s̄ multiplicatū: et iō qđ dā
nificat hominē in agro seminato pu
ta effodiēdo semina nō teneat restituē
totū p̄ciū seu valorē messis future: q.
nōdū fuit habita nisi ī potētia. Eodē
mō si qđ detinet pecuniā creditoris
vltra terminū p̄fixū nō teneat restituē
totū lucz qđ posset fieri de illa pecu
nia: qđ tale lucrū casuale est: qđ forte
mercator inde p̄det. Alio mō dicunt
sic alij. q. in restōne faciēda duo sunt
attēdenda. s. valor rei que ablata est
ul' equalēs. Secūdo cōsiderādū ē dā
nū qđ illatū est iniuriā passo. Et de
hoc notādū ē q. hoc dānū aliquādo
illatū est. p̄mo et p̄ se et dīrecte et tunc

inferens dānū teneat restituē. vbi gr̄a
si aligs passus dānū p̄ pecūia sibi ab
lata in hoc q. volebat emere sibi ne
cessaria ad vitaz: siue soluere empta
uel debita: et iō in expoliatiōne talis
pecunie incurrit dānū: puta quia euz
oportuit v̄dē possessiōes sibi vtilēs
uel recipe pecuniā mutuo et forte ad
v̄surā: in tali casu teneat quis restituē
dānū. Alio mō inferat dānū tantum
p̄ accidēs: ut puta qđ nō cōsecutus
est lucz qđ intendebat ex pecunia: et
tale dānū nō teneat restituē: quia pecu
nia de nā sua nō habet p̄tū. Sec⁹ tū
tamen est scdm̄ istos in rebus que ex
sui nā et scdm̄ morē temporis augeri
possunt et decrescere s̄m q. sūt aialia:
q. talia de se habēt p̄tū: et ideo spolia
tor teneat restituere p̄ciū iparū rerum
quod valiture erāt tempore quo re
stitutiō fit. Hoc tamē est dubiū vtz
spoliator ad hoc teneat q. res nōdū
habita erat sed habēda. Scdm̄ hoc
ergo supposito casu q. fur furat⁹ est
pullū equū vel vitulū: que ver⁹ dñs
cōseruatur⁹ erat usq; ad ānos p̄fecti
valoris: fur statim v̄dēdit et libera
uit se a furto. fur autē nō solū ad va
lorē pulli uel vituli s̄ etiam ad valo
rē ei⁹ qđ valiturus erat tpe restōnis
teneat. Hoc tamen dubium est: tum
quia talis valor est in potētia: tū qđ
aialia interim mori possunt. Cōcor:
Astensis in sum. li. 3. ti. 4.

¶ Sura nono quātū ad restōz
s. cui sit faciēda. Quero cui
fieri debet restitutiō. Bndz
Alex. q. regularit̄ illi a quo accepta ē
v̄sura. fallit ī aliquib⁹ casib⁹. p̄mo

si res que restituit nō est ad utilitatē eius cui restituit: sed potius ad nocu mētū. 7 iō non est reddēdus gladius deposit⁹ furioso: sed magis ē tenend⁹ usq; ad congruū tempus quo posset reddi. **S**ecūdo si ille cui reddi debet est mortu⁹: q; tūc debz restitui heredi uel in casu executorib⁹. **T**ertio si ille cui debet est ignor⁹: tunc enim debet homo restituē fm qd̄ potest. s. dādo elemosinas paupib⁹ p salute illi⁹. **Q**uā enim ignorat expoliati uel non inueniunt: tūc cū cōsilio 7 auctoritate ecclie distribuāt in pias causas: puta in alimonis paupuz uel redēptionē capti uoz. 7 hoc in villa uel dyocesi ubi rapina facta est si cōmode fieri potest: q; si nō potest: puta q; villa est nimis remota ul' ex alia cā sufficit q; fiat alibi: addit **H**ostri. q; ubi ignorat cui dz fieri restō ē paupib⁹ erogādū: ul' etiā illi q; tenet restituē p elemosina si egeat relinquēdū. **H**oc dicit i sū. in ti. de peni. §. qb⁹. v. **S**3 que forma seruanda est. **Q**uarto si ille cui dz fieri restō ē nimis distās. **T**ūc enim si non potest fieri nisi maiorib⁹ expēsis q̄ sit res q; debet restitui potest dare i pias cās uel si non potest fieri cōmode res dz trāsmitti illi cui⁹ ē ul' ad minus referuari in aliquo tuto loco. donec dño assignet. **Q**uinto p̄ turpitudinē dātis: ubi p̄mo notādū est q; aliqs du⁹ dat illicite. **P**rimo mō q; ipsa datio est illicita sicut p; in symonia. **E**t tali cāu posito q; dedit amittit qd̄ dedit: 7 ideo nō debet fieri sibi restō. **A**ccipiens autē turpis accipit: 7 ideo nō pōt sibi retinere datū sed magis dz conuerti i pios vsus. **A**lio mō dat illicite

nō q; datio sit illicita: sed q; dat p̄ rem illicita: sicut cū q; dat meretrici p̄pter fornicationē: tūc enī mulier pōt retinere: s; dās repetere nō pōt. **P**ōt 7 aliter distinguī in casu pposito: q; pecunia aliqñ male accipit: 7 sine culpa illius a quo accipitur: sicut patet in rapina furto 7 v̄sa: 7 tūc debet restitui illi cui⁹ fuit: q; non amittit dñuz suū. i. q. 5. non sane. in fine. ubi dicit **Q**ui vō cōtra ius societatis humane furtis rapinis calūnijs 7 opprobrijs inuasionib⁹ aliqua abutulerit reddēda potius q; donanda cēsem⁹ zachet publicani exemplo. q. 1. dicit. **S**i aliqū defraudant reddo q̄druplum. **A**liqñ cū aliqd accipit sine culpa accipietis: nō tamē sine culpa dātis: ut puta quia mala intētionē dat: 7 tamen accipēs bona fide accipit: 7 tūc si illud quod datū fuit in p̄tate dantis fuit retinē potest. **S**i autē nō: retinere nō pōt: ut puta q; dedit alienuz 7 debet reddē illi cui⁹ est. **D**e hoc. i. q. 5. 7 ē v̄bum Augustini de verbis dñi qui dicit. **N**olite facere elemosinas de fenore 7 v̄sis. **I**tē idē Aug⁹ in q̄dam omelia. **Q**uid posses dicē. **M**ulti sūt xpianī diuites auari cupidī: nō habeo pctm̄ si eis abstulero suū: 7 paupib⁹ dederō. **A**liquādo ē pctm̄ ex pte vtriusq; ut in symonia: 7 tūc obseruandū qd̄ dictū est. **A**tensis dicit q; si sciatur a quo extorta est restituēda est ei si sit presens: extra eo. e. cum tu. §. sup bis. **S**i vō sit absens restituat ei⁹ heredi ul' pcuratori si sit. **S**i vō nec ipse nec heres eius nec pcurator sit presens 7 v̄farius nouit ubi ille habitat debz ei mittē aliquo mō si pōt fieri fidelitē

z secure. Hoc enī semp faciēdū est qñ
cōmode fieri pōt. Et fm Ber. mitti
vz sūprib' ipi' debitoris absentis ar.
ff. de op. li. l. ope. Si tamē expēse ni-
mis excederēt sūmā illius vsē tunc v3
paupib' erogari. z. q. 6. anterior. ext
de iudeis. cū sit. extra. e. cum tu. i glo.
Hosti. vō distinguit q si vfar' q est
male fidei possessō: alio se transtulit
q vbi vsuras exercuit tūc p'is sū-
p'ib' mittē tenet. Si vō is a quo vsu-
ras extorsit uel heres ei' alio se tran-
stulit: tūc locum h3 qd ali' dicit. Et p
bāf hec. ff. de rei ven. l. si res. 7. l. si vō
z i oib' fm Rodo. pēfande sūt circū-
stātie. f. quātitas rei debite remotio
loci expēse que fierent in mittendo: z
paupitas z diuitie eius cui restō fieri
debz. q: tā parua esse posset sūmā rei
restituēde: z tam diues cui fiēda ē re-
stitutio q nullo mō debz pro re tam
modica. p'īmū sūū granare. vñ nō o3
q tūc mittat z in talib' recurrēdū ē
ad arbitriū boni viri. hoc Rodo. Et
tez si de ei' aduēru p'imo speret tūc
pecunia deponet z cōsignabit. C. de
vsucap. l. acceptā. fm Hof. Itē si res
esset magni valoris z nō posset cōmo-
de mitti ei cui' ē deberet in aliq tuto
loco deponi z cōsignari fm Tho. Si
vō vfar' nesciret nec speret q de fa-
cili scire posset vbi ille hītaret nō tūf
v3 gar' q inueniat eum. ar. ff. de ope.
li. l. qd nisi. § i. extra. e. cū tu. i glo. uel
si sciret: tū eā cōmode mittē nō possz
debet eā paupib' erogare. z. q. 6. ante-
rior. 7. meli' extra. e. cū tu fm Ray.
Et Bar. ibidē. 7 idē itelligēdū si sci-
re nō posset a quo eā accepit. Et qd
vidū est de eo a quo extorite sūt vsē

idē intelligendū ē p oia de eius hīde
si ille non sit supstes. Monal. dicit q
quādo nescit psona cui restō fiēda ē
nī si scit: tamē ē absens i remotis pti-
bus nec sperat q de facili possz sciri
v3 paupib' erogari cū auctoritate ec-
clesie. Si autē scit mittat ei si aliquo
modo potest fideliter fieri z secure:
alioqñ cū auctoritate ecclesie paupib'
bus def. ar. ext. d. vsis. e. cū tu. vbi de
hoc. z. q. 6. anterior. Sed qñ scitur
psona. uel sciri potest semp faciēda ē
ei restō cū cōmode fieri pōt. Pēfande
sunt tamē circūstantie scilz quantitas
rei debite z remotio loci z expēse q
fierēt pro mittēdo. Et si ē diues ille
cui fiēda est restō ita q nullo modo
deberet pro re tam modica p'imus
granari: z tūc nō o3 q mittat z in ta-
libus recurrēdū est ad arbitriū boni
viri.

¶ Quero pone casū q p'lat' ecclesie inlu-
ste s'braxit aliqd: qñf q' cui debeat
restituere. Rndet idē Alex. videt q
ecclesie: qā ab ea s'braxit. In oppositū
facit: qā cum p'elatus sit conseruator
rerū ecclesie deueniet id qd restituit
ad restituētis manus. Dicedū est bñ
q p'lat' duob' modis pōt aliqd ab
ecclesie surripere. Uno modo si surripit
rem alteri z nō sibi deputatā: utputa
q s'braxit rē capli: 7 tūc res restituē-
da est ei cuius est. Secūdo modo q
rem sue ecclesie deputatam trāffert in
dñm alteri: puta consanguinei v'
amici. Et tunc talis res debet restitui
ecclesie: ut cōuertat in vtilitarē eius
uel custodiat vsq ad successōis ad-
uentum.

¶ Quero pōe q xpian' recepit vsas a

indeo cui restituet. **B**andz Astensis ubi
 s. liberabit eidem restituendo. Conue-
 nientius est tamen fm Ray. 7 Hosti.
 q ipse noie illius iudei cum aucto-
 ritate ecclesie illis xpianis satisfaciatur a q
 bus ille iude⁹ vfas exegerat vel qb⁹
 als obligat⁹ erat. ff. de negl. ges. l. sol-
 uendo. 7. l. cu pecunia. vel apud eadem
 sacram vel alium locum: tutuz tu aucto-
 ritate ecclesie noie illi⁹ iudei pecuniaz
 depdat ut cu ille iude⁹ restituerit eis
 restituat. Et idē intelligēdū est scdm
 Ray. quādo restō debet fieri vfarū
 receptaz a xpiano vfarū. Qd̄ autez
 dictum est. l. q ipse noie illi⁹ 7 cetera
 fm Rodo. est vez qñ factū ē occultū
 7 nō gñaref scādalu talē soluel⁹ vel
 piculum: al sufficit q restitua⁹ illi a q
 sūt arcepte. Cōcor Monal. ¶ 4

Pone casum q culpa est ex pte acci-
 piētis 7 dantis: sed tamē est sine iniu-
 ria alicui⁹: ut cū iudex dicit iudicium
 iustū 7 testis vez testimoniū 7 aliqd
 dat qd̄ nō debet dari: q̄a sicut Aug.
 ad macedonū nō ideo iudex v3 ven-
 dere iustū iudiciū aut testis vez testi-
 moniū: q̄ vedit aduocat⁹ iustū p̄oci-
 niū: 7 iurispit⁹ vez consiliū. Illi enim
 interotrāq; ptem ad examē adhibēf
 Isti ex vna pte consistūt. h̄ casu posito:
 potest ne accipiēs retinere pecuniā.
 Et videt q non. quia rōne sui delicti
 videt amississe ius acqrēdū dñū: nec
 etiā restituēda est dāti q̄ quātū in se
 fuit abdicauit eam a se. Pro hac snia
 videt Aug. qui dicit de dante q ille
 solet male sibi ablatā pecuniā repetē
 q iustū iudiciū emit qd̄ venale eē nō
 debuit. Et ibidē dicit q tales facili⁹
 ea que hoc modo acq̄sierūt tanq̄ sua

paupib⁹ largiūf q̄ eis a qb⁹ accepta
 sunt tanq̄ alicna restituat. Sic ergo
 fm hoc q pecuniam accepit ut iudica-
 ret bñ: aut non indicaret cū ex officio
 suo teneat gratis: bñ iudicare pecu-
 niam retinere non potest: quia turpi⁹
 accepit. 7 crimē concussionis cōmisit.
 Est autem crimē concussionis: cū qs
 in officio constitut⁹ aliqd p̄ metū extor-
 quet a s̄bditis: aut quādo nō vult sa-
 cere id ad qd̄ tenet nisi pecunia data
 Aut est aliqs officialis: aut miles qui
 vltra constituta sibi stipēdia extorq̄t
 contra illud. Estote cōcētī stipēdis
 vestris. Vel crimē concussionis est in
 accusatore q desistit ppter pecuniam
 ab accusatiōe. Posset etiam dici in h̄
 casu q sic dans pecuniā: aut dat bōa
 intētiōe ut. l. sibi ius 7 eq̄tatē seruet: 7
 tunc posset sibi reddi. Aut eo aīo dat
 ut animū iudicis sibi inclinet vel cor-
 rūpat. 7 tunc dari debet paupib⁹ ul
 illi i cui⁹ iuriā data ē si ē iuste iudi-
 catū. hec Alex. de alexā. ¶ 5

Sed qd̄ si pecunia data sit symōiace
 in iniuriā ecclesie: nā videt q sit dāda
 ecclesie i cuius iniuriā data est. extra
 de symo. c. ad hec. aut vbi mandatur
 restitui pecunia accepta symōiace.
 Hoc etiā p̄bat. extra de symonia
 .c. audiūmus. Incontrarium facit. c.
 veniēs. extra de symo. vbi mādatur
 q talis pecunia restituat illi q dedit
 Distinguit autē qdam dicētes q si to-
 tū caplin aliquid dedit non debet ei
 restitui. Si autem vnus duo uel tres
 uel extrane⁹ deliquit danda est eccle-
 ga nō debet delictū p̄one in damnū
 ecclesie reddū dare. Et in p̄mo casu lo-
 qtur. c. veniēs. Alio aut casu alia. c.

¶ Vel dicēdū est meli⁹ q. c. ventens. lo
quit de pecunia data p ingressu mo
nasterij que mādaf reddi vanti si v3
ingredi i aliud monasteriū ne sit one
rosus mōasterio. Si tamē talis vcllz
in seculo remanere nō eēt sibi reddē
da. hec Alex. de alex.

Ti
¶ Sura decimo. s. q. s. teneatur
ad restōez. Quero an tabel
liones q sciētē cōficiūt ita
sup vsis teneat ad restōnem. Hosti.
in sū. in ti. de vsuris. §. an aliquo. vsi.
qd de notarijs: nihil dicit de restōne
s. dicit q. pluri sūt: ga qñ creāf iurāt
q. hec nō faciēt: ergo de cetero nec te
stificari poterūt nec publica cōficere
instrumēta. Peritur. n. testificari nō
potest quicūq. pñiam egerit extra de
testa. c. ex pte. 7. c. si. Et hoc etiā sunt
infames qbus sūt ad legitimū inter
dictū. extra de testi. c. licet ex quadam
pmo rñso. ad si. hec Hosti. vide s. re
stitutio gnto.

T2
¶ Quid de platīs sigillātib⁹ 7 sbscribē
tib⁹ se in instis vsarijs. Hosti. in sū.
d. vsis. §. an aliquo. vsi. 7 Hosti. in sū.
c. ti. i. si. dicit q. pncipes sūt criminis
vsaz. 7 si nō cōmodi: nā sbscriptio in
multi iuris articulis cōsensū 7 appro
bationē inducit. extra de re iudi. c. cū
inter vos. C. si cer. peta. l. mutuo. C.
de admini. tu. l. si nō sbscripsisti. Sed
fateor si quis istro nō licito se sbscri
bat 7 eius tenorem ignoret nō appro
bat nec s̄sentit. C. plus valē qd agif
l. vltima. Sigilla etiā platōz faci
unt instia antētica. ex de fide instru.
c. scripta. Per h̄ igit layci credentes
cōtra d̄ h̄ mōi p ecclēsiā approbati

securius peccant: 7 iō de talib⁹ dicit
pōt laque⁹ iuuenū oēs vos. ut. 2. q. 5.
paulus. idem Monal.

T3
¶ Quid de his q tēpore messuz 7 vln
demiaz emūt vilius frumēta 7 vlna
ut vendāt carius. Rndet Hosti. vbi
s. q. nō tenēf ad restōnem: sed ē turpe
lucy. Nec tenēf aliqb⁹ ad restōnem:
sed i iudicio anime tāq. male acq. s̄ta
que ex hoc acq. s̄erūt debent paupib⁹
erogare. Ad qd nō puto illum teneri
qui nō hac intētiōe emit: s. ut domui
sue pvideat: 7 tandē ex aliqua cā pte
vēdidit 7 carius. nā q. qd agat hoies
intētiō iudicat omnes. Item dicit
Monal. in sum. l. 3. q. q. tēpore messis
vel vindēmie emunt anonā ex cupidi
tate vel vinum vili⁹: ut postea carius
vēdāt peccāt mortalit̄: siue sūt cleri
ci siue layci. Et ē turpe lucy. Sec⁹ tñ
si aliqs ppter necessitatem: ut. s. de illa
annonna vel vino viuat: 7 postea non
indiget sicut credebatur. Sic pōt licite
vēdere: put vēdif coiter in foro cōi
lz vendatur carius q. emerit. 12. q. 4.
q. c. q. 7. c. canonū. Idē dicendū est de
illo q emit anonā vel vinū cā negoci
andi: vū tamē non ex cupiditate hoc
faciat: sed ut ex lucro moderato sibi
pvideat maxime cū nesciat aliā artē
nec als habet vnde sustētēf. Similit̄
potest emere q. s. annonā si timef ca
ristia in ciuitate: quia videt vidualia
extrahi de terra: vūmō non emat ut
carius vēdat: sed ne egēs fame peat:
exēplo Joseph. gen. 41. Qui frumēta
cōgregauit nō ut carius vēderet sed
ut pplm a fame liberaret: q. tñ postea
vēdidit fm cōe for: 7 tales si sic eme
rēt mererētur. alr aut emētes pter q.

in pdictis casib⁹ cōtinet tenē tanq̄
turpe lucz paupib⁹ erogare: nō tñ de
necessitate.

C 4 Similiter nefandi sunt mercatores q
ea inetiōe emāt aureos uel alias mo
netas uel res venales z p̄cipue victu
alia ut d̄ t̄lib⁹ charistiā iducat. **C 5**
Quero pone q̄ vsurari⁹ emat equuz
ul' pdiū de pecunia vsaria z donat rē
illā alteri z postea efficit nō soluēdo
vtz ille q̄ soluit vsas possit cū effectu
petere rem emptam de vsuris ab ip̄o
possessore cui donata est: z vtz ille in
foro penitētie restituē teneat. **Rndz**
Monal. in sum. q̄ licz p̄ciū ex re furti
ua redactū nō sit furtū. ff. de furtis. l.
qui vas. §. ul' t̄. z vicia p̄sonalia non
trāseāt i successorē. ex de fili. p̄sbi. c.
ex trāmissa. tamen iste potest petere
z iste restituere tenet. ex de vsur. c.
euz in tua. sicut. n. credit hic res loco
p̄ciū: sic ecōuerso p̄cium loco rei succe
dit. ff. d̄ peti. heredi. l. si rem z p̄cium.
Tenetur ergo ille ad quē puenit res
empta de pecunia vsaria restituere
si habuit rē illā emptā ex cā lucratiā
Secus tñ si emisset ul' ex alia causa nō
lucratiua adeptus eēt bona fide ab
vsurario nō credēs eum forte vsariū
aut credēs rē illā nō eē emptā de pe
cunia vsaria: aut ipsū vsariū habere
alias vnde possit reddere vsas. **Con
cor.** **Hoss.** z **Hosti.** in sū. d̄ vsis. §. fi.
Cōcor. et t̄a **Spe.** in t̄i. d̄ vsis. v. pone
vsurarius.

C 6 Quid si talis possessio perueniat ad
illum qui vsurā soluerat ex cā lucrati
ua: nunqd̄ extinguit eius actio quam
p̄us habebat oīra illū tertiu⁹ possesso
rem. **Rndet** **Hosti.** in sum. §. fi. q̄ sic

tamē fm̄ **Hoss.** vsarius uel ei⁹ herēs
minime liberat. ff. de vbo. obli. l. inter
stipulantem. §. si rem. z ff. de soluti. l.
quotiens.

C 7 Quid de heredibus vsarij. **Rndet**
Hosti. in t̄i. de vsuris. §. que pena. v. z
hac pena. q̄ nō tenētur restituere: nisi
quatenus vires hereditatis patiunt
d̄ appel. c. qua fronte. z de rpto. c. in
litteris.

C 8 Quid si alter heredū fact⁹ est nō sol
uendo. nūqd̄ ali⁹ tenet insoluidū. **Re
spōdet** idē ubi s̄. q̄ insoluidū tenet in
q̄tū ad ipsū de hereditate puenit: nā
z res hereditaria obligata videt d̄
vsis. c. cum tu. §. fi.

C 9 Quid de illis dñis q̄ multa recipiūt
a iudeis cū sciāt eos nihil habere nisi
de vsuris: z q̄ bona que possidēt ad
restōnē nō sufficerēt. **Rndet** idē ubi
s̄. fm̄ **Rodo.** q̄ tenēt ad restōnē p̄ce
ptorū: si ex cā lucratiua p̄ceperūt: p̄t
tñ ab eis accipe qd̄ sibi debēt sicut et
alij creditores.

C 10 Quid de genero raptoris uel vsarij
nūqd̄ potest accipe dotem de bonis
eius cū quicqd̄ habet nō sufficiat ad
reddēdū qd̄ habet de vsura. **Rndet**
Astensis in sum. li. z. ti. 4. fm̄ **Rodo**:
lz dos nō pueniat ex cā lucratiua sed
accipiatur p̄pter onera matrimonij
supportada: si tamē talis v̄itatē sciēs
aut crassa ignorātia duā⁹ p̄traxit cū
filia: talis nō debuit dotem accipe de
reb⁹ h⁹ modi de equitate canonica: lz
d̄ s̄t̄ilitate iuris ciuil': alr̄ forte possz
dici. Si autē fuit duā⁹ ignorātia p̄ba
bili: puta quia credebat socer nō esse
vsurariū uel alias soluēdo eē: potest
recipere dotem: licet postea intelligat

uitatē. Cōcor. Monal. Alex. de alex.
contrariū tener. Uide s̄. restitutio. z.

§. 67.

¶ Quid de creditore: nūq̄ pōt recipere q̄ sibi debet a tali vsario vl' rapto re: cui⁹. s̄. oia bona q̄ h3 nō sufficerent ad r̄stituēdū sua male ablata. **¶** Bndz Astēsis vbi s̄. fm̄ Rodo. d̄stinguēdū quia si creditor credidit talē pecuniā ut ex ea cōmodum suū faceret: 7 ex ea lucrando forte se liberaret: tūc potest recipere debitū suū de reb⁹ talio vsarij. **¶** Nec est simile de genero q̄tū ad dotem: quia focer dādo votem genero filse releuat: s̄ debitor nō fit paup̄or recipiēdo rem vel rei v̄dite p̄ciū. **¶** Si autem tradiderit mala fide pecuniā puta ludēdi ad aleas vel daturō meretrici ul' h̄strioni ul' alijs bona di lapidātī nō v3 h̄mōi p̄ciū recipere de bonis p̄dātis. **¶** Similiter nec ille qui ex cā lucratius agit. **¶** Omnes autē alij q̄bus debetur ex contractu vel q̄si ex maleficio vel quasi recipere possunt ex h̄mōi reb⁹ q̄ sibi debet: dum tamē nō rem furtiua vel raptā vel vsariaz in ip̄a specie recipiāt: maxime fm̄ illos q̄ dicūt q̄ in vsura dñiuz nō trāssert s̄ etiā fm̄ eos qui dicūt q̄ trāssertur. **¶** credo q̄ ipsa res vsuraria in speciem insolidū recipi nō debz: quia debitor q̄ vedit eam p̄ vsura cōtradiccē nō pōt si extat. **¶** Nec eo inuito creditor aliā p̄ ea ei soluere possz. Cōcor. Monald⁹ in sūma.

¶ Quid de seruiētib⁹ vsurarioz q̄ seruūt eis de fenerādī officio sc3 pro cia pecuniā ad vsurā numerādo 7 vsam accipiēdo eoz mādato: 7 tamē nihil

ad eos puenit. **¶** Bndet Astēsis in sū. vbi s̄. scdm̄ Rodo. nō tenet p̄sertim fide vsurarij p̄ se ul' p̄ alios mistros h̄mōi exerceēt vsas: lz non p̄ istos. **¶** Concor. Alex. Aliq̄ vō ut Monal. d̄stinguūt si dat pecuniā dñi sui ad vsaz de gūali mandato dñi sui d̄centis q̄ mutuet pecuniā cui vult ad vsurā s̄b noie ipsius dñi: 7 tunc seruicns tenet ad restōnē si dñs non restituit: ga est in hoc sicut p̄ncipalis 7 in optōe eius est mutuarē 7 nō mutuarē. aut h̄ fac̄ de speciali mādato dñi sic mandātis sibi. **¶** Mutua de pecuniā ad vsurā. io. libras nomine meo: 7 tūc licet peccet h̄ faciēdo: ad restitūonē tū nō tenet v̄de i v̄bo restō. §. z.

¶ Quid de eo q̄ cū vellem mutuarē pecuniā gratis induxit me q̄ non dare eā nisi sub vsuris. **¶** Respondet Astēsis vbi s̄. q̄ tenet ad restōnē: q̄ ipediuit idebitē vtilitatē p̄ximī pcurando ne mutuū gr̄tis sibi daret.

¶ Quid de eo qui consuluit alicui ut feneret.

¶ Quid de eo q̄ dat aico ul' vsanguineo pecuniā gr̄tis ut feneret.

¶ Quid de eo q̄ v̄bit societate cū alio ad fen⁹ exercēdū.

¶ Quid est de eo q̄ mutuat vsario pecuniā ad p̄cipatoz lucrī vsaz. **¶** Bndet Astē. vbi s̄. q̄ tales q̄ iducāt aliqs ad fenerādū tenet isolidū si alr̄ n̄ erāt feneraturi. **¶** Si at al' erāt feneraturi n̄ tenet nisi inq̄tū ad eos p̄cūt. **¶** Scōz vō Rodo. i neutro casu tenet nisi q̄tum ad eos puenit: 7 ē melior d̄ditio talis in h̄ casu q̄ in furto vel rapina vbi p̄stant auctoritatē ad restōnē. **¶** Tenet etiāz si nihil ad eos p̄ruenit. **¶** Et hoc

ideo q̄a rapina ⁊ furtū cōs̄ volūtātē
dñi sūt qui patit̄ damnu: s̄ vsura de
volūtate dñi p̄cūt ad creditore: nec
inuenit q̄ iura v̄ent actionē debitori
cōtra h̄mōi iductores ad repetēdū
vsuras ab eis quas debitorē soluat̄
taliter inductis p̄ alios vel si ad indu
centes nihil puenit inde. Concordat
Monaldus.

¶ Quid de eo q̄ pecuniā deponit apud
vsarios: Rndet idem vbi s̄ q̄ si quis
cōmitteret pecuniā suā vsario nō ha
bēti vnde alias vsas exercēt hac itē
tiōe ut inde copiosi⁹ p̄ vsaz acgreret
ei mām peccādi daret. vñ ⁊ ip̄e culpe
pticeps eēt. Si v̄o vsurario alit̄ h̄nti
vnde vsuras exerceat aliqs pecuniā
suā cōmittit ut tut⁹ seruet nō peccat
s̄ v̄t̄tur ad bonū homine peccatore.
Hec Tho.

¶ Utz vsari⁹ intentionari⁹ qui habuit
intētiōe aliqd habēdi ⁊ p̄ncipaliter
p̄pter hoc mutuauit: als non mutua
turus nō tū dedit in pactū teneat̄
ad restitutionē. Rndet Alsenis vbi
s̄ q̄ nō ē op⁹ restōne ad purgationē
delicti: sed sola p̄nia sufficit sibi sicut
in symonia mētali. eē de symo. c. fi. f. 3
Doff. ⁊ Ric. in. 4. sed cōtrariū sentit
Hosti. ⁊ Rodo. p. c. consuluit. eē eo.
⁊ Luce. 6. Mutuū date nihil inde spe
rātes: ideo fm̄ eos tenetur ad restitu
tionē i foro penitētie de omni eo q̄
accepit vltra sortē quacūq̄ intētiōe
debitor ei dederit: siue p̄p̄ dilatiōē
exozā p̄pter mutuū ei datū vel p̄p̄
illud recipēdū ad plixiōē terminū.
Quādo tū debitor dat creditori p̄
pter solā dilectiōē: nō p̄t repetē nec
retētiōē sibi vsulere si forte penes se

habeat aliquid de bonis creditoris.
Concor. Monal. in sum. Hoc etiam
tenet Petr⁹ de anchazano. i. c. vsaruz
vrazinē de vsuris. li. 6. ⁊ dñs Lau.
de rodulfi in suo tractatu de vsur.
Et hoc dicit tut⁹ imo verissimū fm̄
Inno. ⁊ Hosti. q̄ semp tenet ex quo
illa intētiōe p̄ncipalit̄ dūct⁹ ē. ⁊ etiaz
placuit Ray. in sū. hui⁹ ti. 6. s̄ nungd
⁊ archi. in. c. i. l. 4. q. 3. Et hoc quo ad
iudiciū anime. Et ita etiam cōfirmat
Jo. an. in. c. cōsuluit. de vsuris Sed
ip̄e Jo. an. i. mercu. sup regula petiti
nō remittit refert q̄ quidā theolog⁹
hanc q̄stionē d̄sp̄tans distingubat
quādo corrupta intētiō mutuātis in
notuit debitori q̄ videt tūc quoddā
pactū iplicitū q̄d habz v̄m expliciti.
Est enī sc̄dm̄ euz duplex vsura. Una
mētalis non obligās ad restitutionē
ex eo q̄d fit sine oī exactione vel pa
cto iplicito uel explicito. Alia v̄o est
obligās ad restōē ex eo q̄ fit cū ex
actōe ex pacto iplicito ul̄ explicito. Si
ḡ fiat cū iplicito ē vsura mentalis:
si cū explicito est vocalis. Ex quo in
fert q̄ in casu in quo nō innotuit de
bitori corrupta intētiō mutuātis da
to q̄ ea intētiōe p̄ncipalit̄ dūct⁹ sit nō
obligat ad restōne fm̄ dicit̄ theolo
gi q̄ adducebat tales rōnes. Primo
q̄ cum formale sit exactiō i vsura ex
pacto obligate uel aliqd aliud egpol
lens. ḡ seq̄ q̄ vbi nō est talis exactō
nec aliud egpollēs ibi nō ē vsura ad
restōne obligās: q̄uis bene fit vsura
mētalis ad p̄niam peccati obligans.
Et hoc cōfirmat: q̄ alit̄ vicēdo non
saluaret descriptiō vsure qua dicit̄
q̄ vsura est lucrum ex mutuo pacto

debitū vel exactū. **S**ecūdo quia sicut
in furto dicitur qd si alius gratis et li-
beraliter in domo recipit: recipit qd
furari intendebat quia sit fur mente non
tamē opere: ita qd ad restōnē teneat:
sic et in proposito vsurari? censetur fur
cōuentionalis. Si igitur intendit furari vsqz
accipiēdo: et tamē non puenit ad opus
pactiōis vel exactiōis: sed liberaliter
accipit dicitur vsura mētalis non obligās
ad restōnē. **T**ertio facit. c. si. d. symo.
vbi dicit. Symoniacus mentalis qd ha-
bit animū pncipaliter ad aliqd acci-
piēdū non tenet ad restōnē ei? quod
gratis accepit: sed sufficit sola pnia de
peccato. **S**ed Jo. an. rīdet ad pnuz
distingūdo de pmaria ul' secūdaria
intentiōe mutuātis. s. ut pmaria equi-
polleat pacto: nā est pactū implicitu?
Luce. 6. Mutuū date et cetera non se-
cundaria. Ad secūdā rīdet Jo. an. qd
inter casum illū furti et casum nostrū
est maxima dissimilitudo: quoniam licet
donatari? in casu furti habuerit intē-
tionē corruptā ad furādū: non tamē
donatio causat ab eius furto: nec est
ānexa illi itētiōi corrupte cui? dicitur
est in mutuo. qd cū ex bono caritatis
deberet fieri gratis fiebat pncipaliter
spe lucri cuius spei vitiose seqz effect?
cōsequēdo lucz. Ad tertiā rīdet do.
anto. de batricio qd rō diuersitatis qre
vsari? mētalis obligat ad restōnem
in foro pnciali: et symoniacus mentalis
est fm doc. qd vsa vtroqz testamento
est phibita: nec dispensationē pape re-
cipit de vsuris. c. sup. eo. Symonia igitur
est phibita a iure positivo et in eo. ē
symoniacū: qd phibitū sicut est acqre-
bificiū symoniacē vbi papa pōt dispē-

sare. Unde dicitur doc. qd in phibitio:
qa symoniaca. Idē dicitur qd in vsa
mētali. s. ut symoniac? mētalis teneat
tur ad restōnē qd phibita. **I**deo dicit
Hoff. i. sum. eo. ti. i. p. qd quedā illi
te tenetur fm ius diuinū et hūanum:
et in his si non cōstat obligat ad resti-
tutionē in foro pnciali. Si vero constat
obligat in foro ecclesiastico. Et sic lo-
quitur de detinētibus vsqz: qd ibi tenet
alienū quod ē omni iure prohibitum
Quedā sunt que tenent iuste fm ius
diuinū et iniuste fm ius humanum: et
tūc cōsiderādā ē modus phibēdi iuris
qd si ius phibeat mentem constituto de
mente illa puni? sicut ē in symonia p-
hibita a iure positivo: qa actualis vē-
ditio est phibita non solū mētalis: qa
hoc agere est vetitū: licet restituere non
cōpellat: obligat ad satisfactiōnē pec-
cati. Et hoc est qd vult dicere tex. in
d. c. si. Et si dicat vltimus quare vsa
plus phibet iure diuino qd symonia
in bñficio: dicitur quia in vsa alienū
rapit: in symonia alienū emi?. Et per
hoc patet quare magis emens puni?
in vsura qd in symonia: qa vsure phi-
bitio habuit ortum a iure diuino sy-
monie aut a iure hūano. **V**ide alias
rōes aliorz doc. sibi p dñm An. Mosi.
dicit quia in symonia est turpitudō.
ex pte dantis et accipiētis. **S**ed i vsu-
ra non est turpitudō ex parte dantis
vsuras. et ideo ex iure diuino et natu-
rali equitate faciēda est ei restitutio.
Nec posset in hoc casu papa dispēsa-
re: sed ex solo iure hūano pecunia symo-
niacē accepta vel recepta restituēda
est non illi qd dedit turpiter sed ecclesie
vñ nec Helise? pcepit. **S**ic restitue

qđ accepit Anaamā: 7 papa qđ vult pōt in hoc cāu statuerē. Posset etia; dispensare qđ non solum in mentali symonia: s; etiam in illa que pacto esset exp̄sa qđ retineri posset: qđ ess; symoniae acceptum.

¶ **20** Quero an mutuas sedario s; spe ali qđ habēdi peccet 7 an teneat ad restitutionē: dicit qđ nō. ar. s̄i. di. qđ proderit. s̄8. di. si officia. i. q. i. quapropter: imo nāliter est obligatus ad antidotā: vt i. c. cū in officijs. de testa. 7 hoc tenet glo. in. c. cōsuluit. de vsuris. **Hof** 7 **Hosti.** in sum. h. 9. ti. post p̄n. de quo per **Jo. an.** in. c. cōsuluit. Et in merc. super secunda regula. 7 **Monaldus** in sum.

¶ **21** Utrū creditor cui ex caritate mutuāti debitor aliquid ultra sortez stulit nō volūtariē s; coacte: puta dubitans ne indiscret⁹ reputet in t̄m̄ p̄n. qđ aliū vel hūc de cetero nō inueniat mutuātem v; alia simili causa teneat ad restōez **Rūdet** dñs Lau. qđ s; sit tut⁹ restituē tam̄ puto qđ si recipit pure credēs donatum liberalit⁹ 7 non vt vsurā v; vt coacte donatum nō teneat ad restōez: s; postea sciat non liberalit⁹ datum esse. Exquo enī; tpe donationis hūit bonam fidem recipit licite: s; donans talē coactōe duct⁹ dederit 7 creditor nō habuit intētiōem tacitā vel exp̄sā Nam semp̄ mihi placuit opio glo. in. c. vigilanti. 7. c. si. extra de p̄scrip. i. qđ mala fides supueniens p̄scriptōi opletē nō facit quē obnoxiz restitutioni. **Qđ. n.** dicit qđ possessor male fidei n; lo tpe non p̄scribit: hoc s̄m̄ est: dum est in cursu p̄scribendi: quia tunc re gr̄if bona fides. secus quādo s̄a p̄scri

psit: nam lex potest de meo facere tuum iux̄ nōta p̄ **Inno.** in. c. 2. questus. 7 gl. in d. c. vigilati. quaz opinione circa p̄scriptōem sequit. **Jo. Hoff.** **Uincē.** 7 **Hosti.** qui **Hof.** dicit qđ si t̄m̄ sua cōsciētia remanet lesa debet satisfaccere cōsciētiē: s; sit pot⁹ scrupulosa qđ theologia: exquo timet vbi nō est timēdū de symonia. c. 7 si quotiēs. de quo in sum. c. 9. in. c. de p̄scrip. rerū imobi s; qđ exiunt. **Hūc** passum plene examināt **Jo. an.** i. merc. posita sup regula. **Hof** fessor male fidei in vltimo articulo: ni si talis credulitas eēt crassa v; supia qđ bonus vir hēt arbitrari. **Contra** t̄m̄ p̄dictam determinationē tenet **magister Greg.** de arimino. **Itē** nota qđ si creditor anteqđ debitor donass; sciuisset et⁹ intētiōem: qđ coacte dedisset nō posset recipere sana cōsciētia: puta si sciret qđ debitor donaret creditor: i timore ne repetat capitale de p̄nti nō sine magno s̄o: san icomodo debitor iux̄ ea que notant. ff. de 9 di. indebiti. l. si nō sortez s; si quis falso. in glo. **Et** facit quod notat in. c. debitor. extra de regulis iur. **Uel** si soluat ne reputet indiscretus: 7 alia vice nō reperiat mutuātem in suis necessitatibus. ar. eoz que notant. io. q. 2. hoc ius i glo. 7 **Jo. an.** sup regula. **Damnu;** in 3. ar. prime ptis 7 in solutione. q. i. 4. membro in. v. **Et** dico cū **Hof.** **Nō** t̄m̄ dēt creditor leuiter iudicāe debitorē coacte donare ne i p̄ntiē rnat. l. penul. in p̄n. ad tercul. de vbo. sig. l. 3. in fi. **Rec** debemus eū iudicare opulsum tanqđ nolentem reputari indiscretus. **Mon** dicit qđ si debitor creditorē volentē recūpere pecuniā suā p̄uēit m̄erib⁹

gratis rogans ut det dilationē p̄
dilectionē; vel p̄pter deum ⁊ creditor
recipiens munera gratis respectu p̄e
teriti t̄pis nō futuri q̄uis postea det
indigenti beniuolā dilationē quā als
nō daret ut si vidisset eum ingratum
dat: dico p̄ncipalī p̄pter amicitiam
vel p̄pter deum. Secundario v̄o p̄
gratitudinē debitoris: ⁊ hoc facit ra
tiōe p̄teriti temporis non futuri nō ē
usura: dūmodo gratis recipiat ⁊ of
ferat s̄m quosdā. ¶ 22

¶ Quid si non sit corrupta intentio cre
ditoris debitor tū p̄pter mutuū acce
ptum v̄l alteri⁹ retinēdū dat ei aliquid
nūqd̄ creditor tenet restituere illud.
¶ R̄ndet Asten. vbi. s̄. nō tenet de bōa
fide s̄sumpti. nec ē de ext̄atib⁹ q̄ d̄m
pbabilis credit q̄ ex dilectiōe sola
ei dederit. Si autē credat vel pbabi
liter dubitet q̄ p̄pter illam cām ei ser
uierit restituē tenet. Quādo autē de
bitor nō gratis dat: vel gratis credi
tor non mutat debitor: si alias hēat
de bonis creditoris ⁊ p̄ retentiōe sibi
s̄sulat de usura quā dedit nō ē cogē
tus ad restōem in foro p̄ncipali. Cōcor
Monal. in sum. ¶ 23

¶ Quid de illis q̄ adueniēte solutionis
tempore siue termino nolūt dare dila
tionē debitori qui iuramēto astrict⁹
est soluere nisi data ei pecūia v̄l alio
egpollenti. ¶ R̄ndet Asten. vbi. s̄. q̄ te
nent ad restōem. ex. e. c. cōsuluit. s̄m
Ray. Si tū debitor creditorē volētē
recipere vel exigere pecūiā suā p̄ueni
at muneribus gratis rogans eum ut
det sibi dilationē p̄pter amicitia vel
p̄pter deum ⁊ grati recipiat creditor
illa munera ratiōe p̄teriti temporis

nō futuri: licet postea det indigenti ut
beniuolo ⁊ dilecto: q̄ als non darz si
eū ingrātū videret. Det dico p̄ncipa
lī p̄pter amicitia vel p̄pter deū: secū
dario v̄o p̄pter gr̄itudinē debitoris:
⁊ hoc facit rōe p̄teriti t̄pis nō futuri
nō est usura. Unde ille nō tenet ad re
stitutionē eorū que sic accepit s̄z quos
dā. vide. s̄. usura. i. s̄. 22. ¶ 24

¶ Nūqd̄ clerici vsuras quas hnt v̄l ha
buerūt de reb⁹ ecclesie restituere p̄nt.
¶ R̄ndet Asten. in sum. vbi. s̄. q̄ nō: ga
res ille sunt paup̄z nisi quatenus de
pecunia vsaria: v̄l qualibz alia sua ex
pendissent in vsilitate ecclesie: s̄ resti
tuere debent de rebus suis patrimo
nialib⁹. Rodo. v̄o credit q̄ si hec non
possunt de bonis suis facere de fructi
bus ecclesie quos percipiūt licite p̄nt
se liberare. ¶ 25

¶ Quid de hoc cāu q̄ daz s̄sulat alicui
q̄ fenerare: ⁊ dedit alicui pecuniam
gratis ut fenerare: nūqd̄ isti tenet i
solidū ad restōem. ¶ R̄ndz Alex. de alex
in suo tractatu pōt dici s̄m quosdā
q̄ qui inducūt aliquos ad fenerandū
q̄ als nō essent feneraturi tenent i soli
dū. Si autē als essent feneraturi non
tenent nisi inq̄tuz ad eos puenit. Alij
autē dicūt: rōabilis moti: q̄ in neutro
cāu tenent: nisi inq̄tuz ad eos puenit:
nec in alijs duob⁹ casibus. s̄. cum quis
strabit societatem cum aliquo ad fe
nus exercendū: vel cum qs dat pecūiā
vsario ad p̄ticipationem lucrī. Mo
uent autē isti ad hoc dicendū: p̄pter
differentiam que est inter rapinam ⁊
furtū ex vna pte: ⁊ vsaz ex alia: penes
voluntariū ⁊ nō voluntariū: ex q̄ dis
cretia orit q̄ in his casibus melior ē

Aditio vsurarij q̄ latronis furis vel raptoris. Nam in rapina ⁊ furto rē restituere qui p̄stat auctoritatez et si nihil ad eū puenerit. Et hoc q̄ furtū ⁊ rapina est cont̄ voluntatez dñi. non sic aut̄ est in vsura vbi est voluntariū mixtu3. Unde in rapina ⁊ furto iura dant actionē spoliatis cōi illos quo rū ope ⁊ consilio vel ministerio furta ⁊ rapine fiunt: lz ad eos nihil puenerit: non autē sic est in vsura: q̄ non datur actio cont̄ tales iductores: cū ad eos nihil puenerit.

¶ 26 Utrū vxor teneat ad restōez p̄ viro defuncto qui fuit vsarij. Bndet idēz Alex. q̄ vxor teneat ad restōez p̄ viro defuncto inquantū ad eaz puenerit de bonis eiusdē: vel inquantū vsa est de bonis eiusdē: q̄ si nihil ad eaz de talib⁹ bonis deuoluit: vel si in domo mariti h3 fructus sufficētes p̄ suis necessitatib⁹: ⁊ p̄ oibus que expedit: tūc ī nullo teneat.

¶ 27 Utrū viro viuente ip̄o ignorāte vxor possit restituere. Bndet idem Alex. q̄ vxor cū nō sit dña rez nō debet se in tromittē de restōe ignorāte viro vel stradicēte. Dixerūt tñ quidam q̄ licz vxor non sit dña rez: tñ q̄ est data in adiutoriū viro cui salutē procurare tenet: ⁊ ideo sicut de bonis p̄p̄is viri tanquam de bonis p̄p̄is potest facere elemosinas ignorāte viro ⁊ non p̄hibēte: q̄ sicut agit cāz viri eodem mō pōt facere restōez: ⁊ si sciēte ⁊ nō stradicēte h̄ faciat securi⁹ ē. Sec⁹ autē ē si sciāt ⁊ stradicat: tunc. n. mulier tenet obedire in omittēdo tale bonum ad qd̄ nō teneat de necessitate. Concor. Asten. in sum. li. 3. ti. 4. Et fm eum mu

lier non teneat restituere p̄ furto viri nisi q̄tum ad eam puenit de bonis ei⁹ v̄l inquantū bonis ei⁹ vsa fuit. Si v̄o ad eam nihil de talib⁹ bonis peruenit v̄l etiā in domo ei⁹ de dote sua v̄l et aliūde expensas sufficētes hūit in nullo teneat: q̄ nihil inde habuit quod nō recōpensauerit.

¶ 28 Utrū vxor ⁊ familia teneant ad restitutionez eorū que cedunt in vsum vite eorū. Bndet idēz Alex. q̄ p̄cipi aliqd̄ de bonis vsarij vel raptoris est duobus modis. Aut. n. p̄cipi ignoranter aut scienter. Si ignoranter excusatur. Si scienter excusari pōt p̄pter recōpēsationē vt dictū est. Excusari et pōt p̄ necessitate corporali: qm̄. s. aliud remediūz omode inueniri nō potest sicut accidit paup̄ibus medicantibus. Per hoc excusari possunt filij ⁊ filie ī domo pat̄rū qui necessitate cogente alij viuē nō possunt et eodē modo vxor. Aliqñ sit excusatio p̄pter recōpēsationē sic dā vt si q̄s accipit necessitate cogēte speras se recōpēsaturū in futurū. Ex h̄ excusari pōt vxor ⁊ familia dum. s. p̄ponūt se recōpensaturos: q̄ spant habere facultates ad hoc: ⁊ hic est vnus modus dicēdi. Cōsuevit tñ dici cōiē q̄ si vxor ⁊ familia nō sperāt de correctione vsarij: ⁊ videant eum non soluēdo si sunt ibi aliqua bona de iusto. i. iuste acq̄sita: de illis si sepata s̄ de bēt expendere. Et idē ē si sunt ibi aliqua de iusto: s̄ ita mixta q̄ discerni n̄ p̄nt. Et hoc intelligēdo quādo vir est in soluendo. Si autē nihil est ibi de iusto vel vir nō est in soluendo: q̄ oia bona illi⁹ nō sufficiūt ad restōem vel satisfactōnem: tunc nihil accipiant de

lz 3

bonis illius: si magis querat sibi victum
altunde. Addit Asten. in sum. li. 3. ti. 4.
q. uxori vsarii cuius dos est de vsu /
ra et vir nihil habet de vsura succur /
rit vt viuere possit de his que sunt in
domo uiri: si ipsa laborat in domo: si uero
uedendo: siue ruendo: siue et bona ne
pereant custodiendo: q. in hoc agit cre /
ditoz utilitate. Si uero vir habeat plura
incerta tunc auctoritate epi qui dicit
paupibus pauidē licite potest de eis ui /
uere. ar. di. 72 §. gualiter. et c. eps ca /
uere tamen aliter tenet. ¶ 29

¶ Quid de recipientibus ab eis muna
elemosinas et oblationes. Rndet idem
Aler. q. recipientes elemosinas ab vsu /
rariis: aut sciunt q. se vsarii: aut nō. Si
nō sciunt nō peccant recipiendo nec tenent ad
restorem. Si uero hoc sciunt et faciunt ne /
cessitate opellente nō peccant: necessitate
uero cessante peccat quis accipiendo ab
vsariis notoriis propter scandalum. Et q.
ipso iure sunt excoicatio acceptum est re /
stituendum. Si uero vsarii nō sunt noto /
rii potest aliquid accipi ab eis: si credat q.
aliquid habet pro vsu. Secus si nihil habet
tunc cui acceptum dicitur restitui. Sed cui re /
stituetur et sic oblationes quā a tali rece /
pit. Rndet Hosti. in sum. ti. de vsur.
§. qua pena v. s. cui. fm Allanum. q.
epo loci. §. fm Husl. restituat ei q.
obtulit in obprobrium sui ar. de homi.
sicut dignum. §. eos. de vsuris. c. cum
tu. §. sup his. ¶ 30

¶ Quid de uxore vsarii qui quicquid
habet de vsu: et hoc dicitur ei scia: vsus
et plenitas. §. i. et §. is. ¶ 31

¶ Quid de tutore et curatore q. dāt pe /
cunias pupilli vel adulti ad vsuram.
Rndet Monal. in sum. q. tenent ad re

stitutione pro eo q. prestat autem tali /
bus contradibus et illi quorum tutelam
vel curam gerunt per se non essent ta /
lia facturi. ¶ 32

¶ Quid de fideiustoribus et mercenariis vsu /
rarioz: et de eumentibus et uedentibus ab
eis. Rndet idem Aler. vbi. §. q. q. potest si
eri pteiceps vsarii recipiendo aliquid
ab eo propter aliquam recompensatōem fa /
ctam vel faciendam. Et sic seruientes vsura /
rioz et mercenarii possunt recipere mer /
cedem suam si seruiunt eis in licitis et ho /
nestis: nec tenent ad restorem: et hoc
q. utilitas quam sequuntur ipsi vsurarii
ex opere huiusmodi seruitutis opesca /
tur cum mercede quam dāt seruietibus illis:
et maxime q. propter mercedem dātā nō
possunt dici paupiores cum loco mercedis
habeant modum oparum. Secus autem
si seruirent in illicitis et inhonestis. tunc
enim nō possunt recipere mercedem. Idem in
dicandum est de cultoribus p̄diorum vsu /
rarioz et alijs mercenariis eorundem
Cōdor. Asten. in sum. li. 3. ti. ii. et Mosi
in sum. Propter eandem recompensatōem
excusatur creditor vel emptor vel uedē /
tor qui recipit ab vsario quod sibi de /
bet: et ex hoc nō fit vsurarius paupior
dū. s. dādo p̄cū recipit rem. Et ideo cō /
suevit dici q. illi quibus debet aliquid
ex contractu vel quasi: ex maleficio vel
quasi potest recipere quod sibi debetur ex
his rebus: dū tamen rem furtiuam vel ra /
ptam vel vsurariam in sua specie nō re /
cipiāt. Hoc autem maxime si
dñū rei in vsura nō transferat: fm et
illos qui dicunt strarium: credendum est
q. nō debet recipi in solōem res vsu /
ria in specie: q. potest eam debitor q.
dedit educere a creditore si extat ¶ 33

¶ Utrū fautores vel retinētes vsarios in terra sua teneant ad restōez. **R**ndz idē Alex. q. tales nihil tenēt restitue si nihil ad eos puenit de bonis vsurarij; alij peccēt cont̄ ocum dando fauorē talib⁹; nec est simile de auctōrib⁹ mali qui sunt cā p se mali eiusde. Et de istis qui sunt magis cā p accidens mali; puta q. tale malum deseruet in p̄ ma vel libere fiat.

¶ Quid de illo qui mutauit noīe alie noīe ad vsurā; utz teneat restitue. **R**es pōdet idē Alex. q. sicut phibet q. accipe vsuras noīe suo ita noīe alieno. **U**nd. 46. di. sic dicit: est verbū Leo nis pape. Sicut nō suo ita nec alieno noīe q. clericorū exercere fenus attēp tet. **I**ndecens. n. est crimen suum omo dis impēdere alienis. Et q. nullus d. exercere vsuras nomie alieno; ideo si tutor vel curator exerceret tales vsuras nomine alieno teneat ad restōem; et spāliter si ille cuius nomine hoc fit nō est soluendo; q. agentes et oīentiētes pari pena puniunt. Quidam tamē dicunt q. etiam ille cui⁹ nomine fit est soluendo q. tutor teneat. **U**eruz est q. si ille cui⁹ noīe sunt accepte vsure soluerit liberat qui accepit. **S**ed p̄mum dictum est rōabili⁹; 13 aut sic dicit de tutore et curatore q. tenent q. pstant auctem talib⁹ tractib⁹ et illi quozū curā gerunt als nō eēt hoc facturi. tamē hoc dici n̄ pōt de illis qui gerūt ministeriū nuduz sicut sunt seruientes vsurarioz qui numerāt pecuniam p dōnis suis ad vsurā; et eam recipiunt ad opus et vsurū eoz. Tales enim nō vident teneri cū idē vsurarij; als p se ipsos v̄ per alios ministros essent h̄

facturi. vide. 7.

¶ Quid de tutore et curatore; vide infra .s. primo.

¶ Quid de illo q. gerit negociū alienuz et sine mandato eius fenerat ad opus illius cuius negociū gerit an teneat ad restōem. **R**ndet idē Alex. q. sic: q. talis fuit actor et minister contractus vsurarij. **C**oncor. **A**sten. in sum. in li. 3. ti. 40.

¶ Quid de illo qui bōa intēdōe rogat vsurariū ad instantiaz paupis; ut illi mutuet; utrū peccet. **R**ndet **R**ic. 4. di. 15. ar. 5. q. 5. q. non: q. quis sciat q. vsurari⁹ accipiat vsurā; hoc tñ non in tēdit iste: q. pot⁹ vellet q. mutualet sine vsura.

¶ Quid de ciuitatib⁹ v̄ collegijs dati bus pecuniā ad vsuras; nungd oēs et singuli sunt vsurarij et tenent ad restitutionez. **R**ndet **A**sten. li. 3. ti. 40. fm **R**ay. q. sic. f. omnes illi quoz aucte et oīensu fit. ar. e. de vsur. c. conquest⁹ 7. q. i. sicut vir. 24. q. 3. si heres. **E**t f. **H**ostī. etiam omnes illi quibus placz in mente: et ratum habent et consentiunt: et prohibere possunt: et non faciūt extra de sen. exco. c. q̄te. hec **H**ostī. i. sum. de peni. .s. fi. v. quid de ciuibus. **C**oncor. **J**o. de lig. per. l. municipes. c. dicit. et demon. **S**ecus in phibere nō valentib⁹ p notata i. c. sup. eo. de rap. nisi 7 ipi p̄ciparent omodum. **I**dem arbi. 42. di. c. z. **E**t **J**o. an. in. c. que stus. de usuris.

¶ Sed nungd singuli de collegio vel ciuitate tenent restituere in solidum qd habuit collegium ex vsuris. **R**espondeo idem vbi. s. secundū **R**odo. licet illi quoz auctoritate et consensu talia

funt sint vsurarij: vt dicit Ray. non tñ tenent ad restōem: nisi q̄tuz ad eos peruenit de vsura: vel q̄tuz releuati sūt ab expensis quas de suo fecissent i sustinēdis onerib⁹ cōitatis: nisi forte p̄stiterint auētem p̄pellēdo: aut p̄cipiēdo cōitati talit̄ fenerari que alit̄ b̄ factura nō eēt: in quo cāu insolidū tenēt. Concoz. Monal. in sum. ¶ 40

Quid de regib⁹? alij dñs q cogūt debitorē dare vsuras. Rūdet idem vbi. s. q̄ tenent ad restōem: eēt si nihil ad eos peruenierit. Scdm̄ vō Alex. de alexā. dicūt q vsurarij fauēt: vel eos i terris suis retinēt nihil restituē tenēt: si nihil ad eos de bonis eoz puenierit l3 alias peccēt: vt. s. § 33.

U Sura vndecimo. s. q̄do dēt fieri restitutio. Quero quando debz fieri restitutō vsuraz. Rndz Alex. de alexā. in suo tractatu de vsuris: q̄ statim q̄ non remittitur peccatū ē. Tenet aut̄ homo esse i tali statu: vt remittat sibi peccatū. Preterea illa ⁊ eadē iniuria qua recipit q̄ alienum vel illud retinet: s̄ ad sp̄ tenetur alienum non recipere ergo ad semper tenet illud nō retinere. Preterea l3 p̄cepta affirmatiua non obligent ad semp: tam̄ ad hoc obligant p̄cepta negatiua licz autē p̄ceptum de restōe faciēda fm̄ formā videat̄ affirmatiū tñ scdm̄ v̄itatē implicat negatiū p̄ceptū quo p̄hibet aliq̄s detinere alienū. Detinere enim alienum peccatum est. Et ideo sicut q̄ semp tenet deserere peccatū: ita tenet semp reddē alienuz. In aliq̄ib⁹ tñ casibus non tenet quis statiz restituere. Pr̄mus quādo resti-

tuēdū eēt conē bonū pximi. Et iō nō tenet q̄s gladium restituere furioso. Debet tamē habens gladium habere animū vt sit paratus ad restituendū. De hoc vide in p̄fana p̄iuriz. Altus cāus est si hoc fiat de voluntate illi⁹ cui debet fieri restitutio. Tali eniz cōsentiente nō tenet statim restituere: q̄a p̄inde est: ac si accōmodaret. Hoc autē intelligendū si libere ⁊ sine timore cōsentit. Ali⁹ cāus ē quādo debēs restituere expectat oportunitatē restituēdi: cū maiori pace ⁊ honestate q̄ si statiz restitueret: l3 de se sit statim paratus restituē: puta si ille cui fienda est restitutio ignorat debitū: ⁊ nō s̄n scādalo: aut aliqua de honestate possit fieri tal̄ restō. Ali⁹ cāus ē si possibilitas nō adesset: tūc enī nō tenet. i. 4. q. 6. ⁊ est v̄bum augustini ad Macedoniu. Si res aliena p̄pter quā peccatuz est possit reddi: ⁊ nō reddif penitētia nō agit s̄ silaf. Bene autē dicit̄ possit reddi: q̄ si non potest non tenet eē de vsuris. c. cū tu manifestos. Ubi dicit̄ q̄ vsurarij sunt cogendi ad restituendū: dū habeant in facultatibus: vnde possint restituere. Bene autem dicit i facultatibus vt ibidem dicit glo: q̄a licz vsurarius amiserit vsuras nihil⁹ nō tenet p̄pter moram. Si autē nihil habet liberat. Si autē habet semp ē in mora: ⁊ maxime in furto vbi tenet res aliena inuito dño ⁊ detinendo sp̄ auget peccatum. Ideo dicit Aug⁹ ad macedoniū. Nolentes reddere q̄d no uimus male abstulisse: ⁊ vnde reddatur habere cognouim⁹ increpem⁹ obsecremus ⁊ detestemur quosdam clā quosdā palā sicut diuersitas p̄sonarū

diuersas videt posse accipere medicinam
 q̄ statim etiā q̄s teneat restituere sa-
 tis habet extra de symo. Matheus
 vbi dicit euidam. Multū tibi oſulis
 si administratōem celerit̄ ac spōte di-
 mittas glo. celeriter. i. incōtinenti: q̄
 q̄to ampli⁹ stractat rem tanto ḡui⁹
 peccat: sicut fur qui semp̄ est in mora.
 Unde ex de symo. cum in ecclesie cor-
 pore: dicit q̄ tanto ḡuioza sunt crimi-
 na: q̄to d̄ntius infeliscem animā deti-
 nent alligatam in oibus supradictis.

Cōcor. Astē. i. sum. li. 3. ti. 40. A 2

Quero pone q̄ aliq̄s nō pōt restituē
 sine grādi dispēdiō bonoz suoz forte
 q̄ non inuenit q̄ velit bona sua d̄nere
 v̄l q̄ ille cui restitutō fiēda est nimis
 distat ⁊ nō pōt ire ad eū sine grandi
 dāno: nec habz q̄ velit pecuniā ad euz
 deferre. **B**ndet idē **Alex.** in p̄mo casu
 dicit pōt tali q̄ petat licentiā deferēdi
 ⁊ obrīneat vt satisfaciāt illi cui debz
 rōe interesse ⁊ dāni qd̄ incurrere po-
 test ex dilatiōe data: aut t̄m donet ei
 ex rebus suis: q̄tum res vel pecuniā
 ablata valet. **I**n sc̄do autē casu quan-
 do ille cui faciēda ē restō ē abis dicit
 pōt q̄ si modicum est illud qd̄ restitui
 debz nec mitti pōt illud modicum sine
 magno dāno illi⁹ qui dēt restituere ⁊
 modico emolumento alterius: pōt re-
 stitūes sibi formare oſciam q̄ nō pla-
 ceret illi cui teneat q̄ sustinerz magnū
 dispēdiūz vbi ip̄e hēret modicū emo-
 lumētum. **E**t ideo expectare pōt do-
 nec inueniat nuntiu⁹ q̄ deserat restōez
 vel q̄ ille veniat ad partes p̄pinquas
Interim autem potest deponi deposit-
 uz illud quod debet restitui apud lo-
 cū religiosum: si t̄m oporteat raptorez:

vel furē pati aliquas expensas: nō p̄-
 pter hoc debet differre restitutionez.
 vñ ex de raptō. c. i. Dicit de illis q̄ de
 loco ad locum euntes rapinas faciūt
 q̄ excōicandi sunt a p̄latis illius loci:
 vbi rapinam fecerūt ⁊ significanda ē
 eoz excōicatio ep̄o p̄prio qui ip̄os nō
 recipiat anteq̄ illuc redeāt vbi rapi-
 nā fecerūt: ⁊ oīa plene emēdēt. **Cō-**
cor. Astē. i. sum. vbi. s.

Quero pone q̄ ille qui debz restituē
 est multū idigēs: ⁊ q̄ in extrema ne-
 cessitate. **B**ndet idē **Alex.** q̄ aut ille
 cui teneat restituere equalit̄ indiget sic
 ⁊ ille qui debet restituere: aut nō mul-
 tū indiget. **I**n p̄mo casu videt q̄ sta-
 tū debet restituere: q̄ nullus v̄z face-
 re p̄fectū suū de re aliena cū dāno illi
 us cui⁹ ē ip̄o inuito. **I**n sc̄do autē casu
 si ille qui debet restituere t̄m indiget
 q̄ si sciret ille qui debet recipere indigē-
 tiā ei⁹ ⁊ necessitatez nō deberet s̄z ra-
 tionē rectā ⁊ caritatē fraternam sibi
 claudere viscera pietatis: s̄ eadē cari-
 tate sibi s̄buenire v̄l remittere in toto
 vel in pte. **E**t in tali casu potest differ-
 ri restitutio ita tū q̄ parat⁹ sit ⁊ p̄o-
 ptus restituere quādo mutabit ei⁹ cō-
 ditiō. **H**ec autē dilatio fiat de oſensu
 iudicis ecclesiastici. **S**i autē ille q̄ restri-
 tuere v̄z nō t̄m indiget q̄ si ille q̄ dēt
 recipere sciret indigētiā ⁊ necessitatem
 eius nō teneret ex fraterna dilectiōe
 dare sibi dilatiōem p̄ toto vel p̄ pte
 teneat statim restituere. **Cōcor. Astē.**
vbi. s. Ric. v̄o in. 4. di. is. ar. vlti. q. 5.
 dicit q̄ si ille q̄ dānu⁹ intulit habz al-
 quid vltra necessitatē sustentationis
 nature: q̄uis sit sibi necessariuz ad vi-
 ctum s̄m decētā sue p̄sone restituere

teneat: Non enim licitum est de alieno vi-
uere cum seculari honore. Si autem non habeat
nisi necessaria ad sustentationem nature:
tunc distinguendum est: quod aut ille qui dandum
passus est non indiget ad sustentationem
nature eo quod est ablatum: et tunc ille qui
abstulit restituere non tenet: quod ex iure
nature licitum est unicuique usus possessionis
necessarie ad sustentationem nature.
Extrema, n. necessitas omnia facit com-
muni. ff. ad l. rodiana de iactu. l. z. in tex. et gl.
Aut indiget ad sustentationem nature
eo quod ablatum est. Et tunc habet istum quo-
modo ut prius indiget illa re ad sustentationem
sue nature quam fuit necessaria ad susten-
tationem nature illi qui abstulit. Aut
eodem tempore utriusque factus est indigens
illa re ad sustentationem sue nature: aut
ille qui abstulit prius factus est indigens illa
re ad sustentationem nature sue quam ille a quo
ablata est. Primo et secundo potest dici sunt
iudicio quod ille qui abstulit rem illam
tenet restituere illi a quo abstulit: quod
numquam facta fuit res illius quam abstru-
xit: sed semper remansit istius de iure: postquam
enim suus in statu in quo res mea est mihi
necessaria ad sustentationem nature non
potest fieri alterius me contradicente. Si
tertio modo: tunc ille qui abstulit non
tenet restituere quod ab illo tempore quo fa-
cta est necessaria ad sustentationem
nature cum tunc illi a quo ablata est non esset
necessaria acquisitum fuit ius in illa re illi
qui abstulit: ideo quoniam dandum passus
postea venit ad statum in quo res que
fuit sibi ablata esset sibi necessaria ad
sustentationem nature: non propter hoc habet
minus ius in illa re quam ille qui abstulit: nisi
ille qui ea abstulit devenisset ad statum in
quo amplius non esset sibi necessaria ad su-

sustentationem nature

C 4
Utrum sufficiat usufructuario qui debet resti-
tuere in periculo mortis existenti reddere
testamentum suo restitutorie male ablatorum. Res-
pondet idem Alex. quod non: cuius ratio est: quod te-
stamentum est voluntatis nostre in fine inquam de
eo quod post mortem suam fieri voluit. Te-
stator n. vult hoc fieri post mortem ubi
non est locus penitentiae suae qua non absol-
uit usufructuario: et oportet quod in vita velit
hoc restituere: aliter non remittit peccatum.
Preterea iusticia dei requirit ut ille
satisfaciat qui peccavit: et ideo sicut usufruc-
tarius peccavit ita ipse idem tenet satisfacere.
Non autem hoc facit si relinquit in te-
stamento quod per alium fiat. Si ergo vult satis-
facere ita quod ei remittat peccatum: si habet
peccatum unde possit restituere fieri prius
exponat eam per fideles numerum suum resti-
tutorum antequam moriatur: et faciat pelama-
ri quod omnes veniant recepturi plenam satisfac-
tionem a quibus habita est usufructus. Serue-
tur autem in absolute tali quod dicitur esse
de usuris. c. quod ubi dicitur quod usufructus
sepultura denegatur: donec plene satisfac-
tum fuerit illis quibus facienda est satisfac-
tio: nisi preterea sint ipsi aut alii qui preterea
acquirere vel eis abutibus loci ordinatis
aut eius vice gerenti: siue rectori parro-
chie in qua testator habitat: esse de usufructu.
c. quod ubi. li. 6. Codicorum. Ast. in sum. li. 3. ti.
ii. Quero que sit forma testamenti usufructu-
arii. Vide Ast. ubi supra. **C** 5

C 5
Quid si is qui usufructus exercuit vel extor-
sit ad inopiam devenierit. Respondet Ast.
in sum. li. 3. ti. 4. quod usufructuario intelligatur
se esse in mora. ut. C. de furtis. l. si bene-
dicti si paupertas eum excuset et bonis
cedat et excuset et absolute dicitur tunc tenet
satisfacere si ad pinguiorem fortunam

deuenerit. i. habita ratōe ne egeat sup
quo p̄stabit idoneā cautōem: ex. eo. c.
cum tu. §. penal. 7 de solu. c. iordan^o.
Et p̄t cedere aū litē in p̄tia: vel etl.
in ab̄ntia per nuntium v̄l epl̄am. ff. de
cessi. bono. l. pen. 7 si. 7 hoc v̄m ē in
iudicio otētioso.

¶ S; nunqd idē ē in foro p̄niali. **Hoff.**
dicit q; non: imo dicit ei q; totū resti
tuat: q; nō remittit peccatū nisi resti
tuat ablatū. c. v̄. e. c. x̄i tu. i. 4. q. 6. si res
Ablatū dico siue p̄ furto: siue p̄ rapi
nā: siue p̄ vsurā. i. 4. q. 5. si quid inuent
sti. Et hoc videt velle **Her.** in. c. cū tu
in glo. S; in ot̄rariū arguēs **Hoffi.**
dicit q; amittit p̄uilegiū ex iusta cau
sa sibi datū. Nā si t̄p̄e famis l; alienū
sine peccato accipere multo fort^o re
tinere. bec **Hoffi.** Aliqui autē volunt
q; si nō p̄t talis satisfacere petere te
nef dilatiōē vel remissionem sibi fie
ri cā elemosine ab illis quib^o tenet re
stituere. Et sic erit in statu salutis alī
nō. i. 4. q. 6. si res. Sed hoc nimis dur
videt. Unde credo q; ad salutem ei
sufficiat q; si ad pinguiorem fortunam
venerit restituere firmiter in corde p
ponat.

¶ Quid si q; det vsario modiu; bladi
p̄ vsa q; mō valet. io. solidos. 7 post
annū idē mod^o v; 20. solidos nunqd
vsari^o tēf restitue modiu; bladi illi q;
dedit i valozē in q̄ nūc est: v̄l in q̄ fuit
qū dedit. **And; Alf.** in sum. li. 3. ti. 4.
q; hoc erit in optōe recipiētis: q; cum
vsari^o usq; mō non restituit 7 mora
reddēdi p̄iudicare deat sibi restō fm̄
optōez recipiēt. fieri v;.

¶ Sura duodecimo. s. q̄tū ad
locū vbi debet fieri restitutō

Quero vbi debeat fieri restō male
ablatoy. **And; Hoff.** in ti. de peni. §.
gbus. v̄. s. que forma seruāda est: q; si
sunt male ablata incerta debent ero
gari in pias cās 7 maxime in alimōiā
paupey 7 redemptionē captiuoy. ar.
de pig. c. i. io. q. 2. hoc ius. Et p̄cipue ē
villa: v̄l si villa nescit in dyocesi: vbi
talīa sunt omīssa. **Concor. Monal.** in
sum. in tractatu restitutionū dicēs q;
qū ignorans spoliati d̄stribuans pau
pibus vel in pias cās. Et hoc in villa
vbi facta est spoliatio si omode fieri
potest: al̄s si multuz remota sit: v̄l ex
alia iusta cā sufficit q; hoc alibi fiat.
Similit̄ si villa nescit saltē fiat in illa
dyocesi vbi rapina facta est. **Concor.**
Alex. de alexā. vt. s. v̄. s. v̄.

¶ Sura tertio decio quātum
ad ordinez restituendi 7 mo
duz. Utz restitutio vsaz de
beat fieri publice vel priuate. **Andet**
Alex. de alex. in suo tractatu de v̄bis
q; vsurario notozio de necessitate sa
lutis op^o ē facē restōez publice p̄pter
infamiā 7 scandalū qd̄ ē inde: vt sicut
peccauit in scādalu; p̄rimoz 7 maluz
exēplum ita satisfaciāt publice: al̄s n̄
deberent sibi dari sacramēta ecclesie:
7 ecclesiastica sepultura.

¶ Utz p̄us sit siēda restitutō male abla
toy q; solutio debitoz vel legatozum
Andet idēz **Alex.** q; p̄us restituēda sē
male ablata q; soluenda legata: rō
ē: q; donatio legatoz ē ex deuotione
legatois: 7 iō superogatois fuit i eo
reddere autē male ablata est fm̄ neces
sitate iusticie: p̄us autē illa sunt red
denda: que sunt s; necessitate iusticie

q̄ illa dāda que sunt superogatiōis.

Cōcor. Asten. in sum. li. 3. ti. 4. ¶ 3

Utrū p̄us restituenda sunt male abla-
ta q̄ debita soluēda. Rndz idē Alex.
q̄ male ablata ⁊ est rō q̄ eoz solutō
tollit iniuriā factam deo ⁊ primo: ⁊
maxime in furto ⁊ rapina. In solōne
autē debitoz nō tollit iniuriā: s̄ salua-
tur iniusticia. Et ideo videt hoc p̄ius
faciendum illo. Et si fiat contrariū i plu-
ribus v̄ hoc esse: q̄ debita sunt clara
⁊ māifesta: restituētes autē nō sic: s̄ ing-
rende sunt. Ceteris autē parib⁹ claz p̄
cedit incertū. Debita sunt determinata
puta q̄ debeo tibi. iō. Non sic autem
que debent restitui. Concor. Asten. in
sum. vbi. s̄.

Utrū scienda ē p̄us restō vni q̄ alteri.
Rndet idē Alex. q̄ sic in casu: puta q̄
restō vni⁹ est determinata ⁊ clara. al-
teri⁹ autē nō. Et sic videt q̄ ceteris pa-
ribus p̄us sit facienda isti q̄ illi. Item
si restō amboz sit eque clara: tū vn⁹ ē
paup⁹: ⁊ alter diues videt q̄ ceteris pa-
ribus p̄us possit fieri paup⁹ q̄ diuiti
tū q̄ magis indiget: tū q̄ cum maiori
iniuriā tenet res pauperis q̄ diuitis.
Itē si vtrūq̄ ē equalis dditōis i pau-
ptate ⁊ in diuitijs: tū vni facta ē p̄i⁹
iuriā q̄ alteri: videt q̄ illi p̄us sciēda
ē restō cui p̄us facta est iuriā. Cōcor
Astē. in sum. vbi. s̄. ¶ 5

Quid si hereditas nō sufficiat ad sa-
tisfaciēdum oibus: nunqd satisfaciet
p̄mo veniētib⁹. Rndet Astē. vbi. s̄. f3
Buil. in. c. q̄q̄. ex eo. li. 6. q̄ non: imo
satisfaciat eis ⁊ alijs p̄ rata. ex de te-
sta. c. relatū. ⁊ ff. de pact. l. si ples. Jo.
an. dicit q̄ satis v̄ in hoc casu temp⁹
considerandū: vt q̄ p̄mo soluit qd suū ē

integre recipiat: ⁊ sic de singul. de re.
iuri. c. q̄ p̄or. Sed p̄mum dictū magl
placet mihi Asten.

Supra decioquarto. s̄. q̄tum
ad penā v̄farioz. Quero d̄
pena v̄farioz. Rndet Alex.
de alexā. q̄ p̄ma pena v̄farioz est: q̄
pellunt ad restōem a iure ⁊ a iudi-
ce A iure qdem q̄ manifesti v̄furarij
triplici pena cohibent de qua ex̄t de
v̄furis. c. q̄ in oibus. vicif. Prima est
q̄ non recipiunt ad cōmunionem alta-
ris. Secūda q̄ si in hoc peccato decef-
serint debēt carere ecclesiastica sepul-
tura. Tertia q̄ eoz oblationes accipi
non debent ⁊ qui recipit reddere te-
net. Cui autē debeāt restitui recitat
glo. s̄. bidē duas op̄i. Quidā. n. dixerūt
q̄ tenent restituere ipsi ep̄o loci. Alij
⁊ meli⁹ q̄ ille qui vedit ⁊ ip̄e postmo-
dū restituat illi a quo accepit ar. ex̄t
de v̄furis. c. cū tu. manifestos. ⁊ de ho-
mi. c. sicut dignū. Sic ḡ v̄furarij sunt
excoicati ip̄o iure quo ad h̄ tria. Cō-
tumaces autē ⁊ qui iuri non obediunt
p̄t iudex pellere ad restituēdū v̄su-
ras si necesse fuerit p̄ maiorem excoi-
cationē. ex̄t de v̄furis. c. qm̄ nō solum.
Itē ex̄t de v̄furis. c. p̄tcrea. mandaf
interdictis v̄farū p̄cipiendaz q̄ si de-
rici hoc cōtēperit ab officio ⁊ b̄nificio
suspendi debēt. Si autē layci possunt
vsq; ad dignaz satisfacionē vinculo
excoicatiōis astringi p̄us iniusta illis
pena illi⁹ cōstōis: q̄ fere in oibus. Cō-
pellunt et alio modo: q̄ si v̄farius re-
petit ab illo v̄furas repellit p̄ excep-
tionez: donec ip̄e restituat v̄furas q̄s
ab illo accepit. extra de v̄fur. c. quia

frustra. In foro autē pñali opellendi sunt vsarij: q; absolui nō possunt: nec debēt nisi restituāt: aut dilationē petant ab illis qb? tenēf: aut si paupes: siue ipotētes sint pponāt q; pmittāt suo ofessorij restituē si venerint ad pñ guiorē fortunā. vnde Aug. Nō remittit peccatuz dē.

Quid si certū est q; notorium aliquēz fenebrē pecuniā exigiisse q; ostat q; de bitores q; soluerūt nō remittūt: s; repetere nō audent ppter potētā exactorū. Rndet Hoff. q; aliquo denūtāre vl' ēt nullo ecclīa ex officio suo proce det q; ad restōem opellet. ex de vsis .c.cū in dyocesi.

An q; quō liceat accipe ad vsam. c. is

Sura decimoqnto. s. q̄tum ad recipientē An licitū sit recipe ad vsaz. Rūdet Ric. in 4. di. is. ar. 5. q. 5. q; sic in casu necessitatis nec peccat. ar. ad hoc. l. 3. q. i. qd culpaf. Nec intelligo hīc de extrema necessitate: s; qñ homo notabilr dñificaret vel notabilē penuriāz pateret si nō accipiat ad vsurā. Itē Monal. i sum. dicit q; l. 3 sit peccatum pter necessitatē recipe ad vsurā tñ in necessitate licitū ē. Sed p q̄ta necessitate licitū sit: q; p q̄ta non: hoc non deīmi nat ars vel scientia: sed vnctio caritatis que de omnibus docet: q; est certior omni arte. Idē dicit Boni. in. 3. di. 28. in expositione illi pcepti. Non furtū facies. dicit q; si qs dat vel soluit vsuras pter necessitatez non est imunis a culpa: cum vō ex necessitate soluit nō peccat: q; licitū ē vniciūq; redimere iuris sui verationem Unde hīc ille q; dat vestes suas latroni aūq;

pmittat se interfici nō dī currere: siue picipare cū latrone: sic q; soluit vsaz in necessitate nō dī currere cum fure Quātam autē necessitatem quis deat expectare: hoc nō est intēōnis q; rōis determinate p eo q; fm diuersas dīditiōes psonaz diuerse necessitates debēt pensari. Idē Alex. de ales in. 4. i tractatu restitutionū: dicens q; peccat mortalē qui accipit pecuniāz ad vsurā: cum det occasione peccati mortal' vsurario in necessitate. Tunc. n. non dat occasione peccandi: s; redimit ius suū. Usurarius. n. tenet grati ommoda re pecuniā suā indigēti. Luce. 6. Mutuū date n̄sibil inde spantes. amē.

Incipiunt excoicationes maiores.
Excoicatio pmo cōtra ecclīasticas personas.

Uero qui sint casus maioris excoicatiois contra personas ecclīasticas. Rūdeo pmo cōt mōarch ī toti' ecclīe. i. papā Quicūq; gerit se p papā nō electus a duab' ptib' cardinaliū cū oib' sibi ofsentientib'. ex de elec. c. l. 3. fm Ric. in 4. vide. j. exco. 2. §. i.

Episcopus grecus nō obediēs epō latino per quem fuit deputatus. ex de offi. or. c. qm fm Asten. in sum. li. 7. ti. 2. Notandū q; in dicto. c. qm. dicit q; si in vna ciuitate sint plures populi diuersaruz lin guarum q; ep̄s potest constituere vnus pontificem catholicum sibi vicarium

q̄ eis fm̄ ritum eoz̄ vna celebret offi-
cia ⁊ ecclesiastica ministret sacramen-
ta instruēdo eos x̄bo parit̄ ⁊ exēplo:
q̄ p̄ oīa debet obedire p̄ōfici eū osti-
tuenti suū vicariū: als̄ incidit in excoi-
cātiōem. glo. exēplificat in grecis ⁊ la-
tinis q̄ s̄b vna fide h̄nt diuersos rit̄:
nō tū si sint fidei strarij ritus. Vide. j.
exco. 2. §. 2.

¶ Decani archidiaconi p̄positi cātores
plebani ⁊ alij quicūq̄ clerici p̄sonat̄
idest dignitate ecclesiasticā h̄ntes: aut
ēt gcunq̄ p̄sbi. audiunt leges v̄l phy-
sica nisi. j. duos mēses desisterint ex̄-
ne cle. v̄l mo. c. sup̄ specu. fm̄ Ric. viō
j. exco. 2. §. 3.

¶ Clerici q̄ manifestis v̄sarijs alienige-
nis ad senus exercēdum domū locāt
v̄l alio titulo dēcū. c̄ de vsu. c. v̄sa-
rū voragine. li. 6. Maiores v̄o plati
q̄ eos d̄ducūt vel habitare permittūt
in terris suis vel domos locant sunt
suspensi. Si v̄o collegiū vel vnuer-
sitas clicoz̄ incurrit interdīctum si ta-
lem sn̄iam p̄ mensem sustinuerint. Si
v̄o sunt layci debēt p̄ ecclesiasticā cē-
surā d̄pellī: nō autē intelligas hāc cō-
stitutōem ḡūaliter de vnuerſitate v̄l
collegio laycoz̄ q̄ sint interdīcti ⁊ q̄
si sint singulares p̄sone laycoz̄ q̄ sint
excoīcati p̄pter piculum interdīcti fm̄
Jo. an. als̄ tota sc̄alia eēt interdīcta:
h̄ Ric. in. 4. di. 18. ar. ii. q. 5. ḡūaliter in-
telligit de v̄traq̄ vnuerſitate. s̄tam
laycoz̄ q̄ clicoz̄. vide. j. excoīcātio. 2.
§. 4.

¶ Clerici ⁊ quicūq̄ alij q̄ in cimiterijs
sepeliūt corpora defunctor̄ t̄pe inter-
dīcti in cāib̄ nō d̄cessis a iure: v̄l qui
excoīcātos publice aut nominatim in

terdīctos v̄l v̄sarios manifestos sc̄iē-
ter sepeliūt a qua excoīcātiōe n̄ debēt
absolui: nisi p̄us ad arbitriū dyocesa-
ni satisfecerint eis ḡbus p̄missa fūit
iniuria irrogata: nō obstāte aliquo p̄-
uilegio. c̄ de sepul. c. eos. in cle. vide
j. exco. 2. §. 5.

¶ Clerici ⁊ religiosi ⁊ mōiales in sacris
sc̄ient̄ d̄trahentes matrimonium sunt
īp̄o facto excoīcati: vt in. c. eos. de cō-
san ⁊ affini. in cle. tū i clerico in sacris
⁊ religioso ⁊ monacha d̄trahentib̄
nō p̄t cadere ignorantia fm̄ glo. s̄ in
telligit in alijs casibus: vide. j. excoī.
2. §. 6.

¶ Clericus h̄ns officiū vicecomitis vel
p̄positi secularis: si admonitus legtie
non respuerit. c̄ ne cle. vel mo. c. deri-
cis. in tex. ⁊ in glo. ⁊ secundum Astē.
li. 7. ti. 2. §. 73. Vide infra excoīcātio
2. §. 7.

¶ Clerici seculares ⁊ religiosi q̄ d̄ducūt
ad vouēdū v̄l iurandū vel p̄mitten-
duz̄ vt sepulturas apud ecclias suas
eligāt vel electā nō mutēt: vt in cle. c.
cupiētes. de penis. vide. j. de ipugna /
torib̄ sepulture. v̄. 3. Vide infra excoī-
cātio. 2. §. 21.

¶ Clerici q̄ hereticos credētes recepto-
res defensores vel fautores eoz̄ sc̄iē-
traderēt ecclesiasticē sepulture. extra d̄
bere. c. gcūq̄. li. 6. vide. j. exco. 2. §. 22
⁊ 28. vide. j. §. 7. v̄. 4.

¶ Sacerdotes absoluentes ab excoīca-
tionib̄ p̄ p̄cessum Eugenij quarti p̄-
mulgatis qui d̄tinet. io. excoīcātiōes
p̄rio excoīcat omnes hereticos quo-
cūq̄ noīe censeāt. Secūdo illos here-
ticos qui violēstis vocāt: ⁊ omnes
eis adherētes fautores seu receptos

vel defensores eorum. Item omnes qui dant eis arma equos plumbuz lignam na sal oleū vinū et oīa victualia: et oīa q̄ cunctis ad vsū hominū pertinentia: aut alia quecunq̄ p̄sidia publice l' occulre p se v'l p aliū. Tertio falsarios bullarū apostolicarū vel supplicationum. Quarto illos q̄ equos arma ferrum lignamina et alia p̄hibita deserunt sacracenis. Quinto ipediētes ne vīctualia deserāt ad curiā romanā. Sexto inuadentes euntes et redeūtes ad sedē apostolicā. Septimo oēs illos qui in terris suis noua pedagia imponunt. Octauo oēs qui offendunt in p̄sona aut bonis eos qui hūnt aliquāz cām in curia v'l eorum pcuratores. Nono oēs ledentes romipetas vel redeūtes gratia deuotionis Romā. Decimo oēs inuadētes hostiliter terras ecclesie vel detinentes p se vel p aliū. Et in fine dicit. De gibus sentētis nullus p aliū q̄ p romanū pontificem: nisi dūtaxat mortis articulo constituitur possit absolui nec ēt tūc nisi de stādo sancte ecclesie mandatis satisfactione v'l sufficiēti cautōe p̄statis. Illos aut cuiuscūq̄ fuerint p̄minētis dignitatis ordinis cōditionis: aut status: et si pontificali aut alia quāvis dignitate p̄ditos q̄ tētenozē p̄tūū talib⁹ absolutōis b̄nificiū impedere de facto p̄sumpserint excoicatiois et anathematis snia inodam⁹ eisq̄ p̄dicatiois lectiois admistratiois sacrorum: et audiēdi cōfessiones officia interdiciō. Item dicit q̄ nullus p̄t ignorantia p̄tendē: vel excusatiois al legare: cū nō sit vīsisse quo ad ipos remanere incognitū v'l occultū qd̄ tam patent oibus publicat

¶ ii

Elerici q̄ pcurant vsurpare custodiā vacatium ecclesiarū in quib⁹ sunt instituti. vt. j. §. 4. v. 5.

¶ Contra religiosos.

¶ i

Primo religiosi q̄ exēūt claustrū suū ad audiēdū physicā vel leges: nisi. j. duos menses redierit: ne de. v'l mo. c. nō magnope et. c. sup specula. Item religiosi religionis a p̄obate tacite vel exp̄sse p̄fessi qui vadūt ad queuis studia sine licentia sui plati data cui⁹ cōsilio maioris p̄ris cūctus in. c. vt piculosa. e. ne de. vel mo. li. 6. vide. j. exco. z. §. 8.

¶ Item religiosi p̄fessi qui temere v̄bicūz habitū sue religiois dimiserint i schois v'l alibi. d. c. vt piculosa. Item doctores qui eos docent: vide. j. excoicatio z. §. 9.

¶ 3

¶ Religiosi religionū mēdicantiū abolitaz deinceps aliquē ad suū ordinēz recipientes: vel locum seu domum de nouo acgrētes vel loca ceteraq̄ bōa acgrita absq̄ licentia pape alienātes i. c. religionū diuersitates. de reli. do. li. 6. fm Ric. in. 4. et Asten. in sum. li. 6. ti. 2. v. 53. ab hoc aut statuto excipiūt in d. c. religionū quatuor: ordines p̄dicatoz minoz carmelitaz et heremitarū. vide. j. exco. z. §. 10.

¶ 4

¶ Religiosi mēdicātes religionū approbatay q̄ domos ad habitādūz: vel loca de nouo recipēt sine licētia sedis apostolice: vel recepta mutarent: seu alienarēt in de. c. cupientes. de pens vide. j. exco. z. §. 11.

¶ 5

¶ Religiosi qui dicūt aliqua v̄ba i p̄dicatioe: vel alibi vt retrahāt audientes a solōe decimay in. d. c. cupientes. vide exco. z. §. 13

¶ 6

Religiosi q̄ s̄tentib⁹ sibi nō faciunt
sciam de decimis soluēdis: 7 pdica-
tores qui nō pdicant: cum fuerint req-
siti sunt suspēsi a predictis officijs: do-
nec si modo de possunt eis sciaz faciāt
Et si interim pdicāt sunt excōicati d.

.c. cupiētes. 7 spālī tenent predicare
i p̄ma dñica quadragesime: 7 quarta
7 vltima: 7 in festo ascensionis dñi 7
pentecosten: 7 natiuitatis dñi: 7 beati
Jo. baptiste: 7 assumptionis: 7 natiui-
tatis beate Marie: cum fuerint regis-
ti. vide. j. exco. z. §. 13.

7
Religiosi q̄ decimas eccl̄is debitas si
bī appropriāt 7 vsurpāt: siue qui non
pmittūt solui eccl̄is decimas de aīali
bus familiarū 7 pastoz suoz vel alio-
rū imiscētū ip̄a aīalia gregib⁹ eozū
vel de aīalib⁹ que in fraudib⁹ eccl̄iaz
emunt 7 empta tradūt vēditozibus:
vel alijs tenenda: seu q̄ non pmittunt
vel p̄hibent solui decimas eccl̄is de
terrīs quas tradunt alijs colendas:
nisi regiti destiterint infra mēsez: aut
si de his que vsurpauerūt conf̄ p̄missa
non satisfecerint dānificatis eccl̄is
.j. duos menses: sunt suspēsi ab admi-
nistratōib⁹ 7 bñificijs suis: q̄ si nō hūt
administratōez 7 bñificia ip̄o scō excōi-
catōez incurrūt in de. Religiosi de de-
cimīs. vide exco. z. §. 14.

8
Ite inuētores nouaz religionū vel
caplētēs habitū ip̄az sine spālī licētia
sedis apostolice in exuagātī. Jo. zi. q̄
incipit sancta romana eccl̄ia. Vide. j.
exco. z. §. 16.

9
Religiosi tam exempti q̄ nō exempti
q̄ viderint vel sciuerint cathedralem
vel matricē. i. baptismalē loci eccl̄iaz
seruare interdīctū quodcūq̄ positum

auēte sedis apostolice v̄ ordinarioz
debēt 7 ip̄i seruare: aliogn nō seruan-
tes incurrūt excōicationē ip̄o scō. Jd
ēt in inēdicto 7 cessationib⁹ a diuinis
p̄ statuta puincialū cellioz vel ip̄oz
auēte factis. Jd ē in gūalib⁹ cessationi-
bus a diuinis ciuitatum terrarū vel
alioz locoz quos aliqui ex cōsuetudie
vel alijs canonica collegia: vel onent⁹
seculariū ecclesiarum aut regularium
sibi vendicāt: 7 quādo vt p̄mittitur
cathedralis vel matricē eccl̄ia obser-
uat eas non obstātibus quibuscūq̄
appellatōib⁹ ad sedē apostolicam 7
alijs obiectōib⁹ q̄buscūq̄ i de. i. de sc̄.
exco. vide. j. exco. z. §. 15.

10
Fratres minores q̄ tpe interdīcti reci-
piunt ad vīna fratres vel sorores de
tertio ordīne: q̄ tñētes vocāt. extra
de sen. exco. c. cū ex eo. in de. 7 ē papa-
lis: s̄ daf licētia ordinarijs vel ep̄is
vt satisfactioe p̄missa eos auctōrita-
te apostolica absoluant. vide. j. exco.
z. §. 16.

11
Monachi 7 canonici regulares admi-
nistratōez aliquā nō hñtes ad curias
p̄ncipū sine spālī licētia suoz prelato-
rū ire non debent: 7 si vt suis prelatis
aut monasterio dānū aliq̄d inferant
ad dīctas curias se transferant s̄ ex-
cōicati: vt in de. ne in agro. de statu-
mo. vide. j. exco. z. §. 17.

12
Monachi infra septa monasterioz
suoz tenētes arma sine licētia suoz
abbatum. d. c. ne in agro. vide. j. exco.
z. §. 18.

13
Mulieres que begine vocant: 7 reli-
giosi qui eas fouēt in illo statu begie
erant que assumētes certum habi-
tum nulli promittentes obedientiam

nec renūtiātes sp̄s nec regulam ha-
bētes quibuscūq; religiosis adhibebāt
7 disputabāt de fide catholica de tri-
nitāte: de sacramētis 7 multis hēs
habebant in. c. i. de reli. do. tū vt dicit
glo. nō loquit̄ de illis de tertio ordie
beati fr̄cis: cū hēant regulā appro-
batā a Nicolao papa. 3.

¶ 14 Religiosi quicūq; absq; licētia sp̄s
sacerdotis solēnszaret matrimonia. i.
solēnter bñdicerent: aut ministrarēt
sacramēta eucharisticē: v̄l extreme vn-
ctōis vt in cle. reli. de puile. vide infra
exco. 2. §. 19.

¶ 15 Religiosi qui excoīcatos a canone ab-
soluūt p̄ter q̄s a cāibus a iure exp̄sis:
vel ō puilegia a sede apostolica eis dē
cessa: vel q̄ absoluūt a sentētis per
statuta puincialia: aut synodalia p̄-
mulgatis: vel q̄ absoluerent a pena 7
culpa: vt o. c. religiosi. Itē q̄ absolue-
rent a p̄cessu Eugeniū quarti: de quo
dictū ē. s. de clericis secularibus. vidē
exco. 2. §. 20.

¶ 16 Religiosi inducentes aliquē ad vouē
dū iurandū v̄l p̄mittendū de eligen-
do apud eos sepulturaz vel iā electaz
v̄lteri nō mutent in cle. cupiētes. de
penis vide. j. exco. 2. §. 21.

¶ 17 Religiosi q̄ tpe interditi sepelirēt cor-
pora in cimiterijs: aut sepelirēt publi-
ce excoīcatos vsuarios manifestos:
aut nominatim interdicos: vt dictū
est. s. de clericis secularibus: vide. j. ex-
co. 2. §. 25.

¶ 18 Religiosi strabentes matrimoniū vt
dictū ē. s. de clericis secularibus: 7 itelli-
git̄ fm glo. de p̄cessis p̄fessione tacita
vel exp̄sa in vna de regulis approba-
tis: extra de osan. 7 affini. c. eos. vel ō

voto. c. i. li. 6. Vide infra excoīcatio.
2. §. 6.

¶ 19 Religiosi qui tradūt hereticos eccle-
siastice sepulture: vt dictū est. s. de cli-
cis secularibus.

¶ 20 Religiosi mēdicantes p̄fessi q̄ t̄sēūt
ad aliquē ordinē monachalem excep-
to cartusicū 7 recipiētes tales scient̄
sunt excoīcati 7 nō possunt absolui ei-
tra sedē apostolicā excepto in articu-
lo mortis. Similit̄ incurrunt si t̄sēūt
ad ordinē canonicorū regularium per
ōstitutiōnem Martini quinti ōstatiē
factam.

¶ 21 Religiosi q̄ pcurarēt vsurpari p̄ ali-
quē patronatuz custodiā seu titulum
aduocatiōis vel defensionis alicui⁹
vacātis ecclesie i gbus residēt: v̄l mo-
nasterij: vel p̄ioz locorū: vel bōa ip̄o-
rū locorū vacātūz vel collectā que sit
rōe legis vel impatoris seu tributuz
regi debitū. c. de electōe. c. gñali li. 6
vide. j. §. 4. v. 5.

¶ 22 Abbas vel p̄o: et cā correctionis mo-
nachū vel clicū vberari faciens p̄ lay-
cū est excoīcatus tam p̄cipiens q̄ ver-
berans: si aliē sit corrigibilis: extra de
sen. exco. vniuersitatis 7 appellatiōe
layci p̄prehendit̄ ouersus fm archi. 7
anto. de but. in d. c. vniuersitatis. 45.
vi. in p̄n.

¶ 23 Cōtra ipugnatores fidei. §. 3.

¶ 24 Uicūq; incidit in heresim iaz
dānatā vel nouā adinuenit.
24. q. i. c. i. 7. 2. 7. 3. Item qui
cūq; de sacramētis ecclesie: vel articu-
lis fidei aliē sentit vel docet q̄ sancta
romana ecclesia predicat 7 obseruat.
de hereticis. c. ad abolēdā. Itē quicūq;
p̄ romanā eccliaz vel p̄ ep̄os cum cō-

filio clericorum: vel p ipsos clericos vacante sede cum consilio si oportuerit vicinorum eporum: tanquam heretici sunt dñati et sunt excoicari: vt notat d. c. ad abolendam. Et generaliter omnes heretici quocumque nomine censeant de hereticis. c. excoicamus. Item omnes credentes receptores defensores et fautores eorum vt in d. c. excoicamus. §. credentes. et c. nouerit. de sen. exco. et est facta papalis processus annualis curie et spalis Eugeni quarti. Item quicumque presumptus peccatos ecclesiastice sepulture tradere. vide. j. §. contra impugnatores sepulture: et exco. 2. §. 22.

¶ Quicumque rector secularis: vel quicumque officialis eius cognosceret de crimine heresis: cum ad seculares non pertineat aut captos liberaret: vel eporum vel ingenuorum officium impediret. ex de her. c. vt ingenuis. li. 6. vide exco. 2. §. 23.

¶ Inquisitores hereticorum quod odio gratia vel amore contra conscientiam omiserint contra quempiam procedere: vel ipsam heresim alii cui imponderet: quod impediat officium suum vt in. c. multorum. in fi. de her. in de. vi. de exco. 2. §. 24.

¶ Inquisitores hereticorum qui preter officium inquisitionis quouis modo illicito extorquerent pecuniam: vel scienter bona ecclesiarum ob delicta clericorum etiam si fisco ecclesie applicarent: nec possunt absolui nisi in mortali articulo: donec illis quibus extorserint plene satisfaciatur de pecunia nullis privilegiiis pacti aut remissionibus super hoc valituris. ex de her. c. nolentes in de. vide. j. exco. 2. §. 25.

¶ Qui per assassinos quicumque christianum interfecerit iusserit vel mandauerit interficere: et si mors non fuerit secuta vel assassi

nos defenderit vel occiderit. ex de homi. c. p. humana. li. 6. Assassini fuerunt quidam infideles qui ex quibusdam erroribus de facili interfecerunt christianos occidendo Ric. i. 4. vide exco. 2. §. 26.

¶ Omnes et singuli cuiuscumque status gradus preminentie aut conditionis existant: etiam si pontificali regali: aut quavis ecclesiastica vel mundana fulgeat dignitate quod perfidis hereticis et violenter armis equos plumbum lignamina sal oleum vinum victualia: et omnia quecumque ad usus hominum pertinentia: aut queuis alia preidia publice vel occulte subministrant: ac per se vel per subditos afferri faciunt: vel per mittunt cum quibus ipsi violenter christiani fideles et catholicos quolibet impugnaverint seu offendere possent: necnon omnes et singulos eorumdem hereticorum et violenter adherentes fautores defensores et receptores cuiuscumque status nobilitatis excellentie vel conditionis existant: et si pontificali regali regali: aut quavis ecclesiastica vel seculari sint preidia dignitate ac sentientes et presentes eis de in premissis quocumque vel qualitercumque auxilium consilium vel fauorez sunt excoicati per processum Eugeni quarti.

¶ Portantes ferre arma lignamina necessaria ad impugnandum christianos. Item vendentes eis galeas vel naues et qui in piraticis saracenorum nauibus gubernatione exercent aut machinis: aut quibus alijs impediunt consilium auxilium et fauore: in dispendium terre sancte nec preter absolui nisi totum lucrum ex terra donato mercimonio fecerunt: et tunc de suo in subsidium terre sancte transmiserint vel alia pena puniant: si fuerit non soluendo ex de iudeis: ita quorumdam. et c. ad

liberā daz: 7 est papal p. pcessu; curie
 7 spālī Eugēnī quartī: q addit ejs:
 7 alia p̄hibita quibus xp̄ianos ipu
 gnant: 7 per extrauagantem Nicolai
 quartī que incipit. Olim qui statuit:
 7 inuauit q̄ nullus arma equos fer
 rū lignamina vīdualia: 7 alia quecūq;
 mercimonia in alexādriā: v̄l alia loca
 saracenoꝝ terre Egypti deferre: vel
 mittere audeat: seu de suis portibus
 vt eis deferant extrahere: vel extrahi
 pmittere: aut eis oīlīū auxiliū vel fa
 uorē p̄stare: aliē sunt excōicati ip̄o fa
 cto: nec p̄nt absolui nisi tm̄ de bonis
 p̄rīs in terre sancte s̄bīdīū ouerten
 dū exoluerint q̄tum ad pres p̄dictas
 detulerint vel miserint: aut deferrī v̄l
 de ip̄oꝝ portub⁹ deferendū eis extra
 hī omiserint: 7 similiē statuit de terr.
 soldano s̄bīctis. Que extrauagās lz
 fuerit reuocata p̄ p̄hemīū sexti: tam̄
 post sextū. 7. annū papa Bonifaci⁹ in
 nouauit in quadā extrauagāti q̄ inci
 pit Cont̄ illos. Post hec clemēs q̄nt⁹
 etiā inuauit: 7 pape absolōem: p̄cē
 q̄ in articulo mortis referuauit in ex
 trauaganti que incipit. Multa. vide
 exco. 2 §. 28

¶ 3
 Ordinari ad ordines p̄ scismaticos
 accipientes ab eis ecclesiasticas digni
 tates v̄l b̄nficia. Itē alienationes scē
 ab eis vel mediantib⁹ laycis sunt ina
 nes 7 ad ecclesias s̄n onere reuerti de
 bēt 7 strafaciētes sunt excōicati. exē
 de scismaticis. c. i. 7 ḡnālīter oēs scis
 matici 7 spālīter sequētes d̄natū sci
 sma Petri de luna: 7 successor eius 7
 fautoꝝ sunt excōicati excōicatōne pa
 pali per p̄cessum annalem curie. Vide
 exco. 2 §. 27

¶ 4
 Cont̄ impugnatores ecclesie 7 mi
 nitroꝝ eius. §. 4.

¶ 1
 Qui dicit romanam ecclesiam
 nō esse caput omnium ecclesia
 rū nec ei tanq̄ capiti obediē
 dū. i. 9. di. c. nulli fas: 7 fm̄ glo. talis est
 hēric⁹ 7 excōicatus excōicatōne papa
 li v̄ p̄cessum curie: vt. s̄. §. 3. v̄. l.

¶ 2
 Qui incēdit v̄l frangit ecclesiā v̄l lo
 cum religiosum: v̄l que in eis sunt aq̄
 denūtiatōem ab ep̄o post denūtiatio
 nē a solo papa. exē de sen. exco. c. que
 sti. 7. c. tua nos. Vide exco. 2 §. 29.

¶ 3
 Incēdari aliaz rex q̄ ecclesiaz. si excōi
 cent vel denūtiēnt excōicati a solo pa
 pa absoluuntur. d. c. tua nos. Vide. J.
 exco. 2 §. 29.

¶ 4
 Omnes q̄ fecerint statuta ōtra liber
 tatē ecclesie 7 ōsuetudines: 7 qui iam
 facta fecerint obfuarī: 7 qui iam
 b̄ris nō aboluerint. Itē scriptores eo
 rū potestates ōsules 7 rectores 7 cōs
 liarij locoꝝ: v̄bi huiusmōdi statuta edi
 ta fuerint. Itē q̄ fm̄ ea iudicare p̄sum
 pserint vel in publicā formam redege
 rint publicata. exē de sent. ex. c. noue
 rit. 7. c. ḡuē. vide exco. 2 §. 30.

¶ 5
 Quicūq; de nouo vsurpāt custodiaꝝ
 vacantīū ecclesiaz v̄l monasterioꝝ
 vel alioꝝ p̄soꝝ locoꝝ: puta hospitaliū
 7 occupant bona ip̄oꝝ 7 clerici 7 alie
 p̄sone eorūde locoꝝ q̄ fieri hoc procu
 rat. exē de elec. c. ḡnālī. li. 6. vide. J. exco.
 2. §. 31.

¶ 6
 Omnes mutilantes vulnerantes 7 in
 terficiētes seu detinētes 7 capiētes
 seu deōdantes romipetas 7 pegrīos
 Romā cā deuotōis 7 pegrinationis
 accedentes: 7 in ea morātes 7 recedē
 tes ab ipsa: 7 in his dantes auxiliū

consiliū et fauorem eorūq; bona officia
mus: ut in processu annuali curie et spālī
Eugenij quarti: in quo neduz statuff
de romipetis spālī: s; gñaliter et Un
dicif. Itē excoicamus et anathemati
zamus oēs illos qui ad sedem aposto
licaz venientes et recedentes ab eadē
necnō illos q; iurisdictionē ordinariā
vel delegatam aliquā nō habentes i
eadē curia manētes temeritate ppria
capiūt spoliant et detinēt: aut ex po
sito deliberto vberare mutilare vel
interficē psumūt: et q; talia fieri faciūt
seu mandant.

¶ 7 falsificantes litteras dñi pape vel fal
sis litteris sciēt vtētib; eēt de falsis
.c. ad falsarioz. et c. dura. et est papal
p processum curie annualē: et spālī Eu
genij quarti vbi dicif. Itē excoicam;
et anathematizām; oēs falsarios bul
laz seu līarū apostolicarū et supplica
tionū gratiā seu iusticiā et inētium p
summū pōtificē vel vicecācellariū seu
gerentes vices aut officii vicecācella
rii sancte romane ecclesie de mādato
eiusdē sūmi pōtificis signatay: aut sū
noie eiusdē sūmi pontificis: seu vicecā
cellarij: aut gerentes officii pdictum
signātes supplicationes easdē et nedū
falsificantes: s; apponentes manum ad
corrigendū etiā vnā litteram vel vnū
punctū in litteris papalibus exceptis
his qbus hoc omissum ē p m hosti. p
suā iam latam in curia. Vide. j. excoica
tio. z. §. 32.

¶ 8 Papa añ coronatōe; pōt exercē suum
officiū: et q; hac occasione ipugnaret
lī is et? excoicat? ē p exuagatē dñi dī
cti. ii. que incipit: q; nōnulli.

¶ 9 Insecutores cardinaliū et eorū parti

cipes. eēt de pēis. c. feli. li. 6. vide. j. ex.
z. §. 33.

¶ 10 Rectores terrarū et eorū officiales: q;
nō fecerint obseruari ea que statumē
et insecutores cardinaliū: vt d. c. feli.
vide. j. exco. z. §. 34.

¶ 11 Insecutores epōz qui eos temere vel
iniuriose pculserint: aut ceperint: aut
bānerint: vel hoc mandauerint fieri:
aut facta ab illis rata hūerit vel socij
fuerint facient. aut consiliū in his vede
rint aut fauore seu sciēt insecutores
defensauerint in cle. Si q; sua dēte.
de penis. vide exco. z. §. 25.

¶ 12 Rectores locoꝝ sponētes clericū aut
ecclesiis exactiones aliquas vel gūa
mina absq; licentiā pape si admoniti
nō desisterint sunt excoicati vna cum
fauoꝝib; suis: nec absolui pūt nisi ad
moniti satisfecerint: et durat excoica
tio et post tps regiminis et i successo
res officij: in tm q; si heredes ipozum
seu successores officij: nisi satisfecerint
.j. mensem incurrūt pdictā excoicatio
nē eēt de inu. eccle. c. nō min. c. aduer
sus. et in cle. e. t. c. quoniā. Vide exco
z. §. 36.

¶ 13 Cōpellentes p̄latos seu capitula seu
alias ecclesiasticas psonas ad sūmī
tēdū laycis vel alienandū bōa imobi
lia seu iura ecclesiarū: et similit layci q;
vspāt sibi illicite hī nisi moniti desi
terit. eēt de re. ecc. non alie. h. consulti
mo. li. 6. et in cle. c. multoz. de penis.
vide exco. z. §. 37.

¶ 14 Quicūq; ab ecclesiis vel ecclesiasticis
psonis p se vel p alius suo nomine vel
alieno p psonis vel rebus quas non
cā negociationis deserūt vel deferri
faciunt vel trāsmittunt exigunt aliqō

varium 7 guidatiū. eē de cēsi. c. q̄. q̄. li. 6. vide exco. z. §. 38.

C 15 Dñi t̄pales q̄ sb̄ditis interdicut ne p̄ latis seu p̄sonis ecclesiasticis quicq̄d vēdāt v̄l emant ab eis vel ip̄is bladū molant nec coquāt panē vel alia hu- iusmodi obsequia exhibere p̄sumant eo ip̄o sunt excoicati. de imuni. ecclesia. c. eos. li. 6.

C 16 Inficiens manus violentas in clericū vel religiosum v̄l ouersus est excoica tus excoicatione papali. i7. q. 4. si q̄s suadente 7 eē de sen. exco. nō dubiūz 7 hoc si iniuria est enor̄mis. Idē de p̄cussione nouicioz. c. religiosus. e. ti. li. 6. Itē q̄cunq̄ eū detinēz in custodia publica v̄l p̄nata etiā absq̄ alia cor- poris lesione: vel intrudit in vincula de sen. exco. nup.

C 17 Impedientes seu inuadentes victua- lia seu alia ad vsū romane curie ne- cessaria adducētes: vel ne ad curiam ip̄az adducant v̄l deserant impediē- tes seu pturbātes: 7 q̄ talia faciūt v̄l defendūt cuiuscūq̄ fuerint ordinis pre- eminentie 7 stat⁹ eēt si p̄t̄ificali rega- li reginali: vel alia q̄uis ecclesiastica v̄l mūdana p̄fulgeant dignitate p̄ p̄ces- sum curie annualem: 7 sp̄ali Eugeni⁹ quarti sunt excoicati.

C 18 Omnes illi qui p̄ se vel p̄ alium. seu alios directe vel indirecte sb̄ quocūz titulo vel colore occupāt detinent v̄l hostiliter discurrunt: seu inuadunt: aut occupare detinere vel discurrere hostiliter p̄sumunt ī totū vel in p̄tem: aut q̄ occupabūt detinebūt 7 hostilē discurrēt seu inuadent: aut occupare detinē v̄l discurrē hostiliter p̄sumēt almā vrben. Regna scicilie Triuarie

insulas Sardinie Corsice terram cū farrū Patrimoniu beati Petri i Tu scia. Ducatū spoletanū comitatum ve neusini sabinie marchie anchonitane Masse trebarie Romandiole Capa- nie atq̄ maritime puincias 7 terras sp̄alis ommissionis 7 Arnolforū ciuita tesq̄ nostras herariensem Beneuēta nam Bononiēsem Perusinaz Auinio nēsem arriminenses ciuitatem castelle Tudertinam 7 alias ciuitates terras 7 loca vel iura ad ipsam spectantia 7 adherentes fautores 7 defensores eo rū seu in his dātes eisdē auxiliū v̄sili u3 7 fauorē nō obstātibus q̄buscūq̄ p̄uilegijs indulgentijs ac litteri apo stolicis ḡnialib⁹ v̄l sp̄alibus eis v̄l eo rū alicui vel aliquib⁹ quibuscūq̄ cui⁹ cūq̄ ordinis v̄ditiōis dignitatis 7 p̄ eminentie fuerint ecclesiastice v̄l t̄pa lis a p̄dicta sede sb̄ quauis forma vel tenore p̄cessis q̄ excoicari v̄l anathe matizari nō possint p̄ lras aplicas nō facientes plenā 7 exp̄ssaz: ac de verbo ad v̄bum de indulto huiusmodi ac or- dinib⁹ locis noibus p̄p̄ijs cognominib⁹ ac dignitatibus eoz mentionem necnō cōsuetudinibus 7 obseruantijs scriptis 7 non scriptis: ac alijs v̄trij⁹ q̄buscūq̄ v̄tra huiusmodi nostros p̄ cessus ac l̄nias quomin⁹ includant in eis se iuuare valeāt: 7 tueri: 7 que q̄ ad hos p̄cessus tollim⁹ 7 oīo reuoca mus ex p̄cessu curie ānuali 7 sp̄aliter Eugeni⁹ quarti sunt excoicati.

C 19 Omnes illos q̄ per se vel p̄ alium: seu alias quascūq̄ p̄sonas ecclesiasticas vel seculares ad romanā curiā super eaz cāis 7 negocijs recurrētes illaq̄ ī eadē curiā p̄sequētes aut p̄curatores

negociorū gestores aduocatos vel p
motores iporū: vel etiam auditores:
seu iudices sup dictis causis seu nego
cijs deputatos occasione causarū seu
negociorū huiusmodi vberāt mutilāt
occidūt: aut bonis spoliant cuiuscūq;
p̄minentie dignitatis seu status fue
rit et si pontificali regali reginali: vel
quis alia p̄fulgeant dignitate p̄ p̄ces
sum curie: ⁊ sp̄aliter Eugenij quarti
sunt excoīcati

¶ 20
faciētes pactū v̄l p̄missionē vel reci
piētes ex pacto v̄l p̄missione occulta
vel māifesta aliqd̄ et paz̄ pro aliqua
iusticia vel gratia p̄ se vel alto i cau
sis iudiciarijs: seu al̄ p̄ literis obtinē
dis ab apostolica sede ⁊ est papal̄ ex
coīcatio p̄ extrauagantem Bonifacij
ođtaui. Itē qui scienter vtunt talib⁹
gratij v̄l lris sic obtētis vbi. s.

¶ 21
Eūtes ad terrā sanctā ⁊ etiā cā deuo
tōnis seu voti sine licētia sedis aplice
sunt excoīcati vt in libro penitētiarie
sūm̄ penitētiarij p̄nt etiam absolui a
summo penitētiario.

¶ 22
Recipiētes i curia romana lras pape
ab alio q̄ a vicecācellario v̄l a papa
v̄l a bullatoribus. ex̄ de crimine falsi
.c. dura. Si sunt layci sunt excoīcati:
⁊ eorū nūch. Si clerici officij ⁊ bñficij
suspēsiōe vānēt ⁊ ē papal̄: vt p̄ 3 i re
gistro cācellarie.

¶ 23
Quicūq; p̄ eo q̄ in regea p̄ncipes ba
rones nobiles balnos vel ministros
eorū aut quoscūq; alios excoīcatōis
suspēsiōis siue interdicti snia fuerit p̄
mulgata licētia alicui dederint occi
dēdi capiēdi seu aliter in p̄sonis: seu
bonis suis v̄l suorū grauādi eos: q̄ ta
les snias p̄tulerunt: siue quorū sunt

occasione plate: vel dederint licētia:
grauādi tales snias. obseruantes seu
taliter excoīcati: cōicare nolentes nisi
licētia ipam re integra reuocauerit
v̄l si ad bonorū captiōem occasione
ipius licētie sit p̄cessum: nisi ipa bona
.j. octo dierum sp̄acium restituta fue
rint aut satisfactio p̄ ip̄s bonis fiat
eo ip̄o incurrunt excoīcatōne. Itē q̄
ausi fuerint dicta licētia vti. Qui ar
in dicta snia p̄manserint duorū mēsiū
sp̄atio extunc non possunt nisi p̄ sedeꝝ
aplicam absolui. c. quicūq;. de sentl.
exco. li. 6.

¶ 24
Cōcedētes rēp̄salias cōtr̄ ecclesiasti
cas p̄sonas ḡnāliter vel sp̄aliter. ex̄
de iniuria ⁊ dāno da. c. ⁊ si pignozato
res. li. 6. Vide. j. exco. 2. §. 39.

¶ 25
Quicūq; impedit officia delegati. v̄l
cuiuscūq; iudicis ecclesiastici v̄l ip̄e
tois lras dñi pape sup cāis l̄ questio
nibus que de iure vel de antiqua cō
suetudine ad for̄ ecclesiasticū sp̄cāt
pellūt desistere ab huiusmodi p̄secu
tione vel de questionib⁹: in foro se
culari litigare capiēdo iudices ip̄e
tos vel impetrātes v̄l sb̄ iudicib⁹ ip̄e
tratis litigare volentes vel eorū p̄in
quos v̄l res eorū vel ecclīaz v̄l alijs
q̄buscūq; modis p̄pellentes v̄l p̄curā
tes p̄ se vel p̄ alios quo min⁹ coraz̄ iu
dicib⁹ delegatis v̄l ordiarijs possint
dicti querentes libere de cāis predi
ctis iusticia obtinere v̄l qui i talibus
dederint auxiliū siliiū vel fauorē ex
coīcati sūt ip̄o factō a qua nō p̄nt ab
solui nisi tam iudici cui⁹ cognitio fue
rit sp̄edita vel iurisdicō usurpata q̄
pti que p̄turbata fuerit in p̄secutiōe
sui iuris de iniuria dāmnis expensis: ⁊
interesse

interesse prius integre satisfaciant. ex
de imu. eccle. c. qm. li. 6. vide. j. excōi. z
§. 40.

¶ 26
Domini temporales opellētes clericos
reassignare sua beneficia eos capiēdo:
detinēdo ne citati ad sedē aplicam ac
cedant: aut ipsi clerici q̄ pcurarēt de
tinēri ne occasiōem habeat cōparēndi.
c. multoz. d̄ penis. in cle. vide. j. excō.
z. §. 41.

¶ Cōtra impugnatores religionū. §. 5.
Losantes in scriptis. de
¶ 27
claratiōem Nico. tertij sup
regulā fratrum minorū: alit̄ q̄
ipse determinauit. In sup doctores siue
lectores dum docēt in publico ex cer
ta sciētia intellectū declaratiōis p̄di
cte deprauātes: facientesq̄ d̄mentum:
scripturas: seu libellū: nisi quātū gram
maticaliē sensus verbi possit intelligi:
ac ex certa scia et deliberatiōe deter
minantes in scholis seu p̄dicantē cō
tra regulā et statū fratrum minorū: v̄l in
eadem declaratiōe positoz: seu cōtra
aliqua uel aliq̄ p̄dictoz: nō obstanti
bus q̄buscūq̄ p̄uilegijs q̄litercūq̄ cō
cessis et quibuscūq̄ sūt excōicati ipso
facto et a solo papa p̄nt absolui. c. exijt
q̄ semiat. de ver. sig. li. 6.

¶ 28
Ingrēdētes monasteria monialiū or
dinis p̄dicatoz ex casus necessarios q̄
declaranē in cōstitutiōib⁹ earū vt ad
dandū sacramēta infirmis ad medē
dum eis ad reparandū edificia et hi⁹:
nō habita licētia a papa vel a mḡo
ordinis sunt excōicati et absolutio re
seruat pape vel magistro ordinis vel
illi cui ab aliq̄ p̄dictoz fuerit d̄missuz.
vt p̄z in bulla ordinis.

¶ 29
Ingrēdētes monasteria monialiū

sanctē Clare sine licētia pape ex ca
sus d̄cessos in cōstitutiōibus suis. Excipi
tur cā multū ḡuis infirmitati et flo
botomator cū necesse fuerit qui non
absq̄ duob⁹ socijs de familia mona
sterij intrōducatur nec ab inimicis intra
monasteriū separent: necnō et alijs q̄s
ocasiōe incendij v̄l ruine vel alterius
periculi v̄l dispendij seu p̄ tuēdiā a
violētia quozūlibet monasterio vel
psonis aut p̄ q̄libet opere exercēdo:
q̄b⁹ d̄mode ex monasteriū fieri nō p̄t
necessitas exigerit intrōire. q̄ oēs suo
ministerio expedito vel imminēti ne
cessitati satisfacto per ipsos sine mo
ra ereant. nulli tū p̄sone extranee in
tra clausurā monasterij liceat d̄medē
vel dormire. Item daf licētia genera
li cardinali p̄tectori ordinis visitato
ri: et ep̄o gr̄a d̄secratiōis eccle. vel al
tariis. Et hec excōi. facta est p̄ Hiego
riū nonū: non tū reseruauit sibi absolu
tiōem: et ideo videt ep̄alis per regulā
.c. nuper. de sen. ex. Sed est hodie sc̄a
papal p̄ Eugeniū quartū: et publicata
ē i caplo ḡiali Janue celebrato. 1440

¶ Quicūq̄ iniēcrit man⁹ violētas

¶ 4
in religiosū religiōis approbate v̄l co
uersum v̄l nouitiū. ex de sen. ex. c. nō
dubiū. et c. religiosus. li. 6. Itē mādāf
vel ratum habēs suo nomie factū. vi
de. j. excō. z. §. 42.

¶ 5
Impediētes in officio suo v̄sitatores

¶ 6
monialiū vel canonicaz: si moniti non
destiterint. de sta. mo. c. attendētes. i
cle. vide. j. excō. z. §. 43.

¶ 7
Doctores seu magistri q̄ scienter illos

¶ 8
religiosos q̄ dimiserūt habitū docēt
leges vel physicam. ex ne cle. vel mo:
c. vt periculosa. vide. j. excō. z. §. 44.

Cōtra impugnatores sacramētorū
7 pmo baptisimi. §. 6.

Grecus baptizans baptizatū
a latino: 7 lauās altare tāq̄
maculatū in quo latinus cele
brauit: de baptis. c. vlti. fm. Alcen. in
sum. li. 7. ti. 2.

Matrimonij.
Contrahētes matrimonia sci
enter in gradibus cōsanguini
tatis vel affinitatis phibi
tis in cle. c. cōsangi. 7 affi. vide
j. exco. 2. §. 45.

Penitentie.
Retorquētes p vim vel metuz
absolutiōem ab excoicatiōe
vel reuocatiōem eius aut su
spensiois vlt̄ interditi nō valet abso
lutio 7 nouā incurrit excoicatiōez. eē
de his q̄ vi metuz ve cā sūt. c. abso
luti. li. 6. vide. j. exco. 2. §. 46.

Eucharistie.
Ompellētes celebrari i loco
interdicto vel ad audiendū
aduocātes excoicatos: vlt̄ in
terdictos: vlt̄ phibētes ne moniti ex
eant in cle. c. grauis. de sen. ex. vide. j.
exco. 2. §. 47.

Cōtra impugnatores sepulture. §. 7.
Uscūq̄ corp⁹ alicui⁹ de
fundū incididerint: vlt̄ decoxe
rint p ossib⁹ tūsserēdis in eē
uagati Bonifa. q̄ incipit Detestāda.

Quicūq̄ in cimiterijs sepeliūt
corpa tpe interdicti: aut publice excoi
catos: aut nominati interditi: aut
vsurarios manifestos. vt. s. §. i. v. 5. 7
§. 2. v. 17. vide. j. exco. 2. §. 5.

Clerici 7 religiosi q̄ inducūt ad vouē
dum 7 pmittendū vlt̄ iurandū aliquē

de eligendo apud eos sepulturā. vt. s.
§. i. v. 8. 7 §. 2. v. 16. vid. j. exco. 2. §. 2.

Quicūq̄ hereticos credētes vlt̄
receptores: defensores: vlt̄ fautores eo
rū scient tradiderit ecclesiāse sepul
ture. eē de heret. quicūq̄. li. 6. vt. s.
§. i. v. 9. 7 §. 2. v. 19. q̄ aut̄ dicant cre
dentes receptores defensores 7 fau
tores. vide exco. 2. §. 22.

Cōtra impugnatores electorū: 7
malos electores. §. 8.

Rauātes p se vel p alios ele
ctores vel amicos corū q̄
noluerit eligē illos p quib⁹
erant rogati vel inducti. eē de elect.
c. sciāt tūcti. li. 6. vide. j. exco. 2. §. 49
Quicūq̄ loquūt secrete: vlt̄ mit
tit scripturas: vel nunciū alicui card
inali quādo sunt reclusi occasiōe electi
onis pape. eē de elect. c. vbi periculū.
vide. j. exco. 2. §. 50.

Dñi rectores 7 officiales q̄ imminēte
dicta electiōe nō seruāt ipam cōstōnez
dicti. c. vbi periculū. vide. j. exco. 2.
§. 51.

Qui vocāt ad dirigēdas moniales i
electiōib⁹ nisi abtineāt ab his p q̄ pos
set i eas discordia oriri vlt̄ nutrirī. de
elect. indēnitatib⁹. li. 6. vide. j. exco. 2.
§. 52.

Eligētes vlt̄ nominātes Imperatores
regē: marchionē: principē: ducē: comi
tem: vlt̄ baronē: vel alteri⁹ peminētie:
dignitatē: ptatis: vlt̄ excellētie: vlt̄ qui
elegerit fratrem vlt̄ filiū vlt̄ nepotē ipō
rū: in ppetuū: vlt̄ ad tps in senatore vlt̄
rectore vlt̄ bis Rome quocūq̄ nomine
voce ipa rectoria. Itē eligētes quē
uis aliū pter p̄dictos ad ipius electi
tis regimē vlt̄ra annū. Itē ipi electi i

si consenserit. Itē eis obediēt. Itē dātes
eisdē electi v' electorib' auxiliū cōsiliū
vel fauorē ipō factō sūt excoīcati ex
coīcatiōe papali: nisi supradicta facta
fuerint de spēali licentia ipius sedis
aplice litteris exprīmenda: de electi.
fundamenta. li. 6. vide. j. excoīcatio. z.
§. 52.

¶ Cōtra impugatores grē spiritus
sancti. §. 9.

¶ **O**mnis symonia: siue p or
dinib': siue p beneficijs: vel
officijs: aut platuris ecclesiasti
cis: v' p ingressu religiōis: v' p alijs
spūalibus est excoīcatus: et est papal'
per extrauagi. Martini quinti: quam
Eugeni' quartus cōfirmavit. facien
tes pactum vel pmissiōem p aliqua
gratia vel litteris obtinēdis ab apli
ca sede. vt. §. 4. v. 20.

¶ Quidā casus spēals. §. 10.

¶ **M**agister v' scholaris tractās
cum aliquo ciue Bonoñ. de
ductiōe hospitij nō reqsit
inquilinis: nisi tps ductiōis sit elapsū
ex de loca. c. ex rescripto. vide. j. ex
coī. z. §. 54.

¶ Cū papa aliquē nominatim excoīca
uit solus papa absoluit: et etiā solus
absoluit oēs ei participātes in crimine
pp' qd excoīcatus est. de sen. ex. c. si
gnificauit. Alij intelligūt dictum. c. qū
etiā sciēter participat ei in diuinis
vide. j. exco. z. §. 55.

¶ Quādo qd picipat excoīcato nō so
lū a papa: s' etiā a quocūq' in crimine
pp' qd excoīcat' est dando ei auxi
liū: cōsiliū: et fauorē. de sen. ex. c. si cōu
bine. et. c. nup. vide. j. exco. z. §. 56.

¶ Qui pcurauit qd seruatores ¶ 4.

prīuilegioz dati se intrōmittāt: et cui
effectū sequet de bis qui non h' eis: nā
nisi de manifesti iniurijs se intrōmittē
possunt: et non possunt absolui nisi ei
quem fatigauerūt indebite primo de
expensis integre satisfaciāt. de of. vel.
c. si. et. c. statuimus. li. 6. vide. j. excoī.
z. §. 57.

¶ Qui fingit aliquē casū pp' quē alijs
iudex vadat vel mittat ad aliquam
mulierē p testimonio. c. mulieres. de
iud. li. 6. vide. j. excoī. z. §. 58.

¶ Cū qui absolutus fuit in mortis ar
ticulo vel alio impedimēto si aduent
ente sanitate vel alio impedimēto cel
sante se nō rēpstat ei a quo absoluē
dus erat si tale impedimētū nō fuisset
reincidit in eandē sniam. de sen. ex. c.
eos. li. 6. vide. j. exco. z. §. 29.

¶ Cū quis absoluit a sede aplice: vel a
legatis: et iniungit ei q se rēpstatet or
dinaris: vel alijs suscepturus pñiaz:
et passis iniuriā: seu eis qbus obligat'
est satisfaciāt: si hoc non facit omode
cum possit re incidit in eandem. dicto
c. eos.

¶ Rectores ciuitatū et alijs officiales et
cōsiliarj qui statuta faciunt et scribūt
per que quis cōpellat soluere vsuras
vel solutas non repeteret: et qui fm ea
iudicāt: et qui habēt sup hoc ptātem:
nisi ipa statuta deleuerint. j. spaciū
triū mensū: aut si psumpserint dicta
statuta obseruare: de vsur. c. ex graui
in ele. vide. j. exco. z. §. 60.

¶ Oēs pirrate et latrūculi marini et rece
ptores eoz p pcessū curie annualem.

¶ Oēs q i terris suis noua pedagia io
imponūt p pcessū curie annuālē ¶ ii

¶ Excoīcat' a legato pape post annum
¶ l z

Rndet dñs Anto. q. nō. s. penā vatan
7 abiron. i. penam eterne damnatiōis
fm Innoct.

¶ 6 Quero an in numerū duarū partium
oputeſ electus. Rndet dñs Anto. qñ
eliget qd ad eccliam in q̄ non h3 vocē
est planum q. nō oputabil vox eius:
aut eligis in illa in qua h3 vocem: 7
tunc si eligeret per formā scrutinij nō
cōputat vox: 7 si per viam opomissi
sic rō est: q. in scrutinio requirit vox
certo 7 determinato tpe: 7 electus cō-
sentit demū post scrutiniū: ideo eius
vox nō auget. Sed si in forma cōpro-
missi nō requirit determinatio tps: nō
vox subsequēs auget. Et fm hoc vox
electi deberet oputari in numero car-
dinaliū: q. nō exigit ad augmentandū
in certo 7 determinato tpe.

¶ 7 Sed an cardinales possint tollē tales
estōnem. Rndet gl. q. sic. 7 dicit do-
cto. q. pñt cardinales inter se ordina-
re q. electio valeat: q̄ est facta a maio-
ri pte: cū censet ab omib⁹ electus. vt
in. c. ppter. qd̄ intellige vt nō. de elec-
si cui. li. 6. in gl. notabili.

¶ 8 Quid si papa sit heretic⁹. Rndz An.
de but. q. admittit exceptio cont̄ suaz
electiōez. p. gl. 40. di. si papa. Et suffi-
ciāt duo testes si negat esse papa per
heresim: in q̄ erat tpe electiōis. e. si qd
pecuniā. 79. di. Ide si est mulier: q. nō
est capax ordinis.

¶ 9 Quid si sit symoniac⁹. Rndz dñs An-
to. q. nō repellet p̄ hoc. v. c. si quis
pecuniā. pñt tñ eligētes accusari de sy-
monia om̄issa in electiōe pape.

¶ 10 Quid si sit bigam⁹. Rndz dñs An. q.
h̄ exceptio ei opponi nō p̄t.

¶ 11 Sed an vxor poterit repetere electus

in papam. gl. ponit in. d. c. si qd pecu-
niā. dñs Anto. dicit q. si nō est dubiū
de simonio: p̄t repeti: nisi reducat
vxor ad continentia. vñ erit tñc papa: 7
habebit vxorem: nec h̄ erit cōi s̄bam
papatus: q. Petrus habuit vxorē: vñ
poterit reddere debitū vxori: 7 etiā
esse papa: vt dicit glo. dicto. c. si qd pe-
cuniam.

¶ 12 Quid de infante. dicit q. nō pōt esse
nisi a spū sancto esset facta electio: q.
nō est capax ordinis.

¶ 13 Quid de layco. Rndet dñs Anto. q.
eligi p̄t: vt p. de beato Ambrosio.

¶ 14 Quid si papa nō sit canonicē electus.
Rndet dñs Anto. q. si est occultus: de
hoc nō indicat ecclia. de symo. c. sicut.
Excusat tamen pbabilis ignorantia:
licet non crassa. extra de sen. excoi. c.
apostolice.

¶ 15 Quero de intronizato per seditiōem
psumptiōem vel aliud ingenium. Rnd-
det dñs Anto. q. est excoicatus. 89.
di. c. i. 7. z.

¶ 16 De epō greco deputato per epum
latinum. §. 2.

¶ 17 **C**irca hanc excoicatiōem. s. de
epō greco deputato p epum
latinum. Nota q. quādo ciui-
tas h3 populū diuerse lingue: nō p̄t
hoc habebit plures epōs: sed ep̄s eius
puidebit viros idoneos q. officia ce-
lebrent: 7 sacramēta ministrēt: pote-
rit et. statuē ep̄s illi⁹ loci alii ep̄m si-
bi vicariū q. illis p̄st tanq̄ vicarius 7
ep̄alia offerat: qui p om̄ia d3 obedire
pontifici cum constituenti sui vicariuz:
als ip̄o facto incidit i excoicatiōez. gl.
sup. c. qm̄. de offi. ordi. exemplificat in
epō latino: qui si habebit subditos

Inno. 7. De. de ancha. q. hec consto fa
cta fuit ppter floren. Senen. Pisto
rien. Lucanos. 7. Asten. qui circūdant
diuersas puincias ad exercendū vsu
ras imoderatas: 7 q. per multos pla
tos 7 pncipes recipiebāt: ideo h. pbi
bet 7 puidet.

¶ Item nota q. ad hoc vt habeat locuz
hec cōstō requirit q. nō sit inde oriū
dus: 7 ideo sit alit̄ ciuis vel incolā: nō
tamen oriūdus: incurrit hec pena si fi
at contra hanc cōstōnem: fm glo. in
vbo alienigenas.

¶ Quero q. dicant vsurarij manifesti.
¶ Rndet glo. q. illi de qbus est notoriū
de iure: vt q. c. fessi. v. cōdemnati. vel
est notoriū de facto: vt q. habēt opis
eidentia q. nulla pōt tergiversatiōe
celari: 7 q. tenēt altare suū paratū.

¶ Quero q. dicat oriūdus in ciuitate.
¶ Rndet gl. q. ille q. nascit̄ in ciuitate vl
eico: puta in comitatu. ff. ad municipi. l.
q. ex vico. vel etiam si p̄ eius inde ori
ginem duxit. C. eo. l. assumpto. §. fili.
7. C. de municipi. 7. origi. l. i. 7. l. filios
li. io. Que autē differētia sit inter ciuez
municipem aduenam 7 incolā. nō. ff.
ad municipi. l. i. 7. C. de incolis. l. ciues
li. io.

¶ Quid si talis sit oriūdus in vna ciui
tate 7 tñ in alia ciuitate eiusdē dñi p
mittit̄ habitare. Rndet Jo. an. in no
uella q. ē loc⁹ huic pene. Itē nota fm
De. de ancha. inquatū tex. loquit̄ de
vnitate 7 collegio: nā cleric⁹ ppsanus
intelligit̄ de vnitate ecclesiastica nō se
culari. Guil. 7 Archid. intelligūt de
vtraq. vt sic gūalit̄ dictū gūalit̄ itelli
gat̄ d̄ puil. q. circa. Jo. an. i. nouel. dic̄
q. ille itellect⁹ ē nimīū rigorosus. 7 in

cluderet totū orbē istud interdictum
ideo pōt itellect⁹ sibi magl plac: De
trus dic̄: ego credo q. itellect⁹ Guil
7 Archi. sit verior: 7 assignat plures
rōnes.

¶ Quero qñ currat tps triū mensū. Rñ
det gl. q. a tpe publicatiōis regularit̄
ligat cōstō. de postu. c. i. interdū auge
tur interdū diminuit̄: vt hic.

¶ Sed qd si vnus simpliciter denūtiat do
mino. Rndet gl. q. ppter simpliciter vni
denūtiatiōem nō v3 dñs terre eoz il
luz q. dicit̄ esse vsurari⁹ expellere: sed
tunc debz ingredi: 7 si illū verū esse re
perit expellere: puidet autē in his cō
scie sue. silē. s. de heret. c. vlti.

¶ Quid si locauit vsurario: quē tñ vsu
rariū ignorabat: v. nō locauit ad ex
ercendū fenus. Rndet glo. q. pbabilis
ignorātia eū excusat. ff. loca. l. si quis
ignorās. de sen. ex. c. si vō. 7. c. in audi
ētia. In dubio tñ psumit adducere ad
vsuras exercendas si cōsuevit vsuras
exercē. ff. de accus. l. si cui. q. senel ma
lus semp psumit malus. f. in eodē ge
nere mali: 7 ex quo puenit sibi ad noti
ciā tenet eū expellere: ex de loca. c. p
pter. quia puerse cōuersatur in ea. vt
ibi.

¶ Quero: q. hic dicit̄ q. nemo vsurarij
ad fenus exercendū domos locet: vel
alio titulo cōcedat: quō intelligit̄. Rñ
det glo. puta pignoris cōmodati: de
positi: precarij: 7 hi. 7 idem si sine titu
lo ibi illum sineret esse. 45. di. recedite
sed si vendat donat vel permittat nō
videtur habere locum hec constitu
tio per verbū cōcedat q. solū vsus ei⁹
cōcessiōem non domini translatiōem
denotare videt̄. Sed Guil. dixit idē

fm glo. de sepul. sacri. Cōcor. Ric. i. 4. di. 18. ar. 7. q. 2. Idē dicit Pau. etia3 si nō sit publice excoīcatus. Idem Ala. Phi. 7 Ber. in. c. ad hec. de puil. q. excoīcatio durat etiam post mortē. de sen. ex. c. a nobis. nam lz nō sit cōmuniō actualis ex pte mortui: est tamen ex pte uiuenti: qd̄ sufficit. de cle. excō. c. non illud. q. als sequeret q. cōicans excoīcato dō: mīēti: vel furioso: v̄l nō respōdēti nō esset excoīcatus: 7 ita cesat rō Hosti. q. tenebat q. p̄cipans mortuo nō esset excoīcatus miori excoīcatiōe: q. dicebat q. nō est cōmuniō cū mortuo. Itē nō. fm Tenze. Lanō. 7 Pau. 7 Jo. an. q. intelligit: siue sint interdīcti gīaliter v̄l speālī: v̄l a canone v̄l ab homīe.

¶ 8 Itē nō. fm Lanō. q. qn̄ quis tpe interdīcti sepelit excoīcatus v̄l interdīctos est necessaria cimiterij reēciliatio: vt nō. de cōse. ec. cōsultū. de puil. e. ad hec. 7 de sacra. nō reite. c. z.

¶ 9 Quero quis dicat publice excoīcat⁹ vt habeat locum hec pena. Rndet gl̄ q. dicat publice excoīcatus ab homīe qn̄ sit corā tot q. verisimiliter nō p̄t p̄tendi ignorātia: v̄l dicat publice excoīcatus a iure: qn̄ cūus est quo sit eis m̄putandū si ignorabāt q. publice sciebāt: secus si nō esset publice excoīcat⁹ ita q. scire potuit: puta q. fuit excoīcatus corā duob⁹ v̄l trib⁹ licz iudice sedente in banco.

¶ 10 Item nota q. si esset occulte excoīcat⁹ sepeliens sciret nō est locus huic pene lz incideret in minore excoīcatiōe3 fm glo. vt p̄dīci. Concor. Mathe. Item nota fm glo. q. per hanc cōstōne3 nō tollit pena decretalis epoz. de puile.

li. 6. vbi dicit q. si cōtrafecerint interdīcti ingressus ecclie istis tales sepeliētibus.

¶ 11 Quero quis dicat vsurarius manifestus. Rndet Hostiē. q. vno mō dicitur manifestus per euidentia facti: puta q. tenet mensam paratam ad vsuras. Alio mō si de hoc sit in iure cōfessus v̄l cōuictus: sed sola fama non sufficit vt manifestus dicat. Addit Mathe. fm qd̄ refert Jo. deligna. q. etia3 dicunt manifesti qn̄ ex libris eoz conuinci possunt. vt in cle. i. de vsur. 7 facit. 45. di. qui sincera. ff. de eden. l. i. §. editiōis. 7 nō. 24. q. z. c. sane. Item dicitur manifestus si coram sacerdote 7 testibus publice se fateat vsurarius: 7 vsuras restitui mādēt forte libros rationū tradens fm Euil. Hunc casum notat glo. in. c. quanq̄. de vsur. li. 6. Item dicit idem Mathe. q. sacerdos qui habet in parrochia sua vsurarios manifestos debet esse cautus: ne incidit in hanc penam vt seruet hanc formam. Debet enim vsurarius satisfaccere de vsuris p̄ceptis. put patiunt facultates eius si potest illis a qbus extorsit. Si enim non pōt debet cauere idonee eis: si p̄sentes sunt de satisfaccendo integre. Si non sunt p̄sentes d̄3 cauere personis per quas ip̄s creditozibus acquirant: v̄l si tales non reperiunt debet cauere ordinario: vel eius vicario: vel rectori parrochie: in q̄ habitat p̄sibus aliquib⁹ prochia nis fidedignis: v̄l d̄3 cauere notario de mādato ordinarij. 7 nō d̄3 credere dicēti de quātitate certa: s̄ diligenter d̄3 indagare. vt in. c. quāq̄. d̄ vsur. li. 6. q. decretalis nō est correctā p̄ sitam.

¶ Quero: qd si in vsurario man-
festu appareat signa contritiōis: ⁊ sub-
satisfieri de vsur. ⁊ p^o mortē prestaf
cautio ab heredib⁹ de restituedo: an
potēt sepeliri. Rndet gl. ⁊ Jo. de li-
gna. q. cautio valet ⁊ sepeliri possit:
lz nō vt recoualescat testm. ⁊ h̄ dico
qu apparēt signa contritiōis: ⁊ iubet sa-
tisfieri. als sec^o. q. nō sufficēt cautio he
redū cū decesserit in peccō. Idē Paul.
¶ Quid si sepeliēs ignorabat istū
quē sepeliuit esse excoīcatū: vl' vsura-
riū: vl' interdīctū. Rndet gl. q. talis se-
peliēs nō est excoīcat⁹. q. hec cōstō re-
quirit sciam. Cōcor. de sen. ex. c. signi-
ficauit. ⁊ c. cū desideres. ⁊ de heret. c.
z. li. 6. Et ideo dicit tex. scient. Itē vi-
dit pprie temeritatē audacia. Naz vbi
est ignorātia temeritatē dici non pōt
fm Tenze.
¶ Quero an portātes ad sepulch⁹ qui
tū nō sepeliūt sint excoīcati. Itē qd de
comitatib⁹ funus. Itē qd de fabrican-
tib⁹ ⁊ fodientib⁹ vl' aperiētib⁹ sepul-
ch⁹. Itē qd de p̄latis: clericis: vl' mini-
stris ecclīaz in quaz cimiterijs sepeli-
unt: q. illud nō phibēt: s̄ patiunt. Itē
qd de clericis vl' laycis q. portant cere-
os cruces ⁊ s̄lla. glo. arguit ad ptes:
⁊ nō determinat. Lap. ⁊ Steph. tenēt
q. isti sūt excoīcati. Addit Pau. q. ne-
dū a ctualitē ponētes corp⁹ s̄ terra: s̄
etiaz dicentes officiū sup̄ funus forte
incurrūt hanc penā: imo fortius incur-
runt. q. plus otremnūt. Addit etl. idē:
intelligo de sepeliētibus de factō ab-
sentib⁹ clericis. idē de sepeliri faciētibus
vl' mandātib⁹. de sen. ex. c. mulie-
res. tū s̄a videt sepelientes in cimiterio
punire. ⁊ sic forte dicētes officia

q. non sunt sepeliētes nō incidūt: cū in
penis sit mitior interpretatio faciēda.
vt. l. interpretatiōe. ⁊. l. p̄sens. ff. de pe-
nis.

¶ Quero q. dicant nominatim interdīcti.
Rndet Lan. d. q. illi q. in snia nominan-
tur sp̄aliter vel exp̄sse: vt nō. Inno. d.
p̄ben. illa. ⁊ sic talis exp̄ssa nominatio
intelligit de illis quoz culpa vl' dolo
lata est snia interdīcti: ⁊ etiā quozuz
auxilio: s̄ilio: ⁊ fauore. de sen. ex. al-
ma. li. 6. Itē intelligit Pau. de inter-
dīctis a diuinis ⁊ sacramentoz perce-
ptiōe. als si essent interdīcti ab aliquo
tpali dicit q. nō pcederet.

¶ Quid si q. sepeliat publice excoīcatū
⁊ nominati interdīctū ⁊ vsurariū ma-
nifestū tpe interdīcti. Rndet Paul. q.
talis est ligat⁹ quadruplici excoīcati-
one. ad hoc facit de sen. ex. c. cū p̄cā.
⁊ addit glo. q. de oibus v3 satisfacc:
⁊ ab oibus absolui.

¶ Quero an sepulti debeāt exhumari.
Rndet glo. q. sic: si eozū corpora vel
ossa discerni p̄t. l. in trib⁹ vltimis ca-
sibus. ex de sepul. c. sacris. sed in p̄mo
casu qn̄ corpora tpe interdīcti nō ex-
humanē si fuerit penitens tpe interdi-
cti qui sepultus est: ⁊ post interdīctū:
s̄ durate interdīcto v3 exhumari. Cō-
cor. Inno. Hosti. Jo. de ligna. ⁊ Ric
in. 4. di. 18. ar. 7. q. 3.

¶ Quero cui debz fieri hec satisfactio.
Rndet glo. quo ad excoīcatos ⁊ in-
terdīctos debet fieri his quoz fauo-
re sunt late snie: s̄ quo ad vsurarios
illis qbus debet fieri reitō: si qua enī
violētia fuisset illata clericis vl' mi-
nistris ecclīe illis etiā fieret satisfactio.

¶ Quero an hec pena excoīcatiōis

habeat locū in sepeliētib⁹ eos in alijs casib⁹ in qbus denegat sepultura: q notant. s. eo. ti. c. ex pte. 7 de sta. mo. c. i. 7. c. cū amouit. Rūdet glo. q. nō. 7 deor. Steph.

¶ 20 Quero an excōicatis miori excōicatioe neganda sit ecclesiastica sepultura. vide Ric. in. 4. di. 18. ar. 7. q. 3.

¶ De clericis in sacris 7 religiosis cōtrahentib⁹ matrimoniu. §. 6.

¶ Irea hanc excōicatiōem. s. d. clericis in sacris 7 de religiof cōtrahentib⁹ matrimonium querit glo. qd si coacte cōtrahant an incidant in hāc penā. Rūdet q si d. ab soluta coactiōe loquamur: puta quia actuali violētia cogit imponē annulū manu: 7 tūc est certum q tūc nō incurrit hāc penā. eē qd vi me. ve cau. c. sacris. Si aut loquamur de coactiōe dditionalif: puta q tyrann⁹ dic clerico vl religiofo: nisi strahas matrimoniu cū moniali faciā tibi abscondi manū vl mori: 7 tūc si facit incidit in excōicatiōem: s. sit metus q cadat in cōstantē virū. d. c. sacris. 7 hoc quantū ad coactiōem: s. per aliū respectū non incidit: q vbi est metus deficit cōsens⁹ 7 sic nō est matrimoniu: 7 sic nō dicit straxisse matrimoniu: put requirit h lra vt incidat in hāc penā. Item deficit rō lre: q fuit imposita hec pena: 7 facta hec cōstō ppter publice honestatis iusticiam: vnde hic nulla honestas insurgit cum coacte sit. facit de sen. ex cōi. significauit.

¶ 2 Quid si cōtrahat sed non cōsumit Rūdet glo. q incidit in excōicatiōem: quia hec cōstitutio punit cōtractum matrimonij: 7 non coitum vel incestū

Idem Pau.

¶ 3 Quero qd si straxit solū sponsalia p vba de futuro. Rūdet gl. 7 Paul. q nō ligat nisi cōsumauerit p copula: q tūc tūst in mrimoniū. vt in. c. veniens de spon. 7. c. is qui.

¶ 4 Quero quantū ad religiosos an itel ligat de religiofo p fessis tacite vl ex pisse vnā de religioib⁹ approbat. Rūdet glo. q sic. vt in. c. i. de voto. li. 6. s. an tacita p fessio obliget illi religioi. Rūdet gl. q nō: s. religioi in gūe. exē de regular. c. nō solum. 7. c. sequenti. li. 6.

¶ 5 Quero quis dicat professus tacitus. Rūdet gl. c. i. de voto li. 6. cū maior. i. 4. annis spōte 7 sciēs recipiens habitū p fessor vbi est dīstinct⁹. de regular. li. 6. c. i. 7. c. cōstōnem. vl cū habitū indīstinctū ferret p annū: eo. ti. c. ex pte. Addit Inno. c. cōsulti. eē d. regu: dicens q si qū intrauit p fessus est q vult mutare vitam 7 habitū. 7 si de his cōstiterit hic habitus solennē susceptus dirimit matrimoniu tam cōtractū. Hec enim p fessio siue intentio cū susceptiōe habit⁹ p batiōis habet p tacita p fessioe. Et h notādum q habit⁹ p batiōis solennitatis ppositū 7 dicit Land. in. de. i. de cōsan. 7 affi. q isti q obligant religioi in gūe: si cōtrahūt mrimoniū sunt excōicati. d. regular. c. cōstōnem. li. 6. cum iam p fecte mrimoniū spūale straxerit. 27. q. i. c. 1. 7. 2.

¶ 6 Quid si quis cōtraxit cum moniali: ignorans eam monialē. Rūdet gl. q ipa incurrit excōicatiōem: 7 nō cōtrahens cum ea.

¶ 7 Quid de his qui cōtrahūt straxerit istas

phibitiōe an poterūt absolui p ep̄m
Lanō. tenet q̄ sic: nisi pendēte excoica
tiōe imiserit se diuinis. q̄ tūc a solo
papa absolui p̄t. de re iudi. c. cū eter/
ni. vl̄ nisi ad bigamia tūsserint. c. nup.
de bigamis.

¶ Utz papa possit disp̄sare: vt exstēs
ī sacris cōtrahat. Bndet Lanō. q̄ sic
q̄ continentia annexa ordini ⁊ solenni/
tas voti pendet a constōne ecclie: q̄ p
papā tolli p̄t. c. de elect. c. significa/
sti. ⁊. c. annotuit. lz̄ aliqui nō cōsentiāt
de religiosis q̄ cū eis possit papa dis/
pensare: q̄bus s̄baliter inest cōtinētia
sine qua nō sunt religiosi. de sta. mo.
cum ad monasteriū. sed cōtra eos fa/
cit. c. q̄ votum. vbi dicit solennitatez
voti ex sola cōstitutōe ecclie inuenta
esse.

¶ De clerico qui hz̄ officiū vicecomi/
tis vl̄ p̄positi seculari. §. 7.

¶ Irea hanc excoicatiōem. s. de
clerico qui hz̄ officiū viceco/
mitis vl̄ p̄positi seculari.
Nō. fm̄ Anto. de burri. q̄ in sacri cōsti/
tutus nō pōt habere officium aliq̄
temporale.

¶ Quero de cōstitutis in minorib: an
possint talia exercere. dicit q̄ nō. sed
maius iminet periculū existentibus in
sacris.

¶ Contra religiosos.

¶ Ed nūquid possit officiū an/
nexū dignitati sue habere se/
culari. Dic q̄ sic: dūmodo p
se nō exerceat: sed alteri cōmittat.

¶ Quero an sit canon late snie
Bndet gl̄. q̄ sic. ⁊ addit An. de bu. q̄
vbi canon loquit p̄ verba futuri t̄pis
⁊ nō dirigit sermones ad iudicē: s̄ ad

psonam delinquentē est late snie.

¶ De religiosis excoitib: claustruz vt
audiāt leges: vl̄ physicā. §. 8.

¶ Irea hanc excoicatiōem. s. de
religiosis q̄ excoit claustruz vt
vadāt ad audiendū leges vl̄
physicam.

¶ Quero q̄re sit facta hec phibitio cuz
scia canonica nō possit bene scrii sine
legali. ⁊ mandat oibz in p̄benio vt
sciāt ⁊ addiscāt hāc sciam. nam mlte
sūt materie q̄ vix aut nullo mō scri
p̄t sine legib: q̄ nō debuit phiberi sci
ri leges. Bndet Hosti. q̄ sine p̄ncipa/
li studio ⁊ auditu legū p̄ libros lega/
les sufficiēs scia pōt haberi de ipsis p
ea q̄ in libris canonicis apponunt: ⁊ q̄
dubitat querat. nam h̄ nō phibet. s.
de dubijs certiorari: dūmō p̄ncipaliē
ibi nō studeat. ad hec. 27. vi. §. h. 28.
di. c. si:

¶ Quero an habeat locū pena hui: ca/
pituli si nō excoit claustruz nec v̄sitate
scholas s̄ in claustruz studeāt vl̄ audi
ant vl̄ legāt audiētib: dicit Inno. q̄
ligant. Idē An. de bu. in eo. c. nō ma/
gno. ⁊ est vez fm̄ Hosti. q̄ ad verba
secus q̄ ad mentē. Cōsulit tū illuz in
hoc dubio se putari ligatū. ar. corū q̄
notant de cle. ex. mi. illud. Nam lz̄ exi/
tus claustruz fuerit cā impulsua cōstō
nis: cā tamen finalis fuit: q̄ ille sciētie
religiōi nō cōueniūt. Et qs dicat pro
p̄te legere: ⁊ qd̄ importet hoc verbū
vide Jo. an. in regu. iuris. cum quid.
li. 6.

¶ Quid si vadit ad audiendū cā hono/
rādī amicū suū ī p̄ncipio studij. Bndz
Hosti. q̄ fm̄ v̄ba excoicatus est: puta
tamē q̄ papa rīderet talē nō ligari

ex mente. ff. ad exhiben. l. penul. quia
verba cū affectu debent intelligi maxi
me in penalib⁹. ff. q. quisq; iur. l. i. §. h
aut. Idē Jo. an. dicit q. nō est ita ama
ra interpretatio faciēda. l. fi. ff. ad exhi.

¶ Quid si doctō: incepit hīc pau
cos scholares: 7 religiosus vult eum
cōtinue honorare. dicit glo. q. nō ad
mittit talē honorē: imo etiā si tantum
legeret semel in ebdomoda: religiosus
audiēs esset ligat⁹ vt oīs fraus exclu
dat.

¶ Quero an psona ecclīastica aliquib⁹
socijs possit puatim legere vl' audire
leges in claustrō. Rndet dñs Anto. q.
nō: 7 si facit nō euadet insiam excōica
tiōis: q. nō verbis s̄ reb⁹ lex imponit
de elect. omīssa. li. 6. nā lectiōis audit⁹
7 pncipalit̄ studiū phibet de h̄ i reg.
fur. cū qd vna via phibet de reg. iu.
ris li. 6. Idē tenet ibi Jo. an. in mercu.
l. 3 strariū teneat Inno. pp̄ verbū ex
euntes. 7 de. de ancha. q. dicit q. est li
citiū in camera studere.

¶ Quero q. dicit nisi. j. duos menses de
stitierint: qñ incipit cursus duorū men
siū. glo. dicit q. a tpe scie cōstōnis siue
publicatiōis. Vincen. dicit numerā⁹
ab exitu monasterij. Idē Inno. de. 7
Abbas quo ad religiosos: quo autez
ad clericos seculares currunt ab ince
ptiōe audit⁹. i. qñ incipiūt audire. **¶**
Quid si post exitum mutato pposito
vadit ad theologiā. Rndet An. q. nō
pdest nisi p̄us huic cōstōni satisfaciāt
rediēdo ad claustrū: nisi abbas signi
caret ei q. iret ad theologiā: q. tunc
reuerfus censet in claustrō: l. 3 verba
h̄ non sonent.

¶ Quid si plebani 7 similes destiterint

.j. duos menses: postea iterato ince
perunt. Rndet An. q. ligant.

¶ Quid si tm̄ tempus fluxit de duobus
mensibus ita q. non possint. j. duos
menses redire ad claustrū. Rndet An.
q. ppter hoc non sunt excōicati nisi
post terminū. ad hoc de elect. omīssa.
li. 6.

¶ Item nota q. monachi non possūt stu
dere in scia humana: nec obstat q. lex
humana sit pars diuine. de eta. 7 q̄li.
c. penulti. 7 q. leges ab oībus sciri de
bent 7 omnes astringāt. C. de legi. l.
leges. quia istud loquit de laycis. de
ricos autem nō astringit. de consti. c.
que in ecclesiā. 7. c. ecclesia. licet cleri
ci eis possunt vti: cum pro eis faciunt
di. io. c. si in adiuto: iū.

¶ Quero an hec pena habeat locum: si
ue sit p̄fessus tacite vel expresse: dicit
q. sic.

¶ Item nota q. isti cōtrafacientes sunt
p̄iuati spe promotiōis ad dignita
tes non ad ordines fin gl. c. super spe
cula. cum quibus solus papa dispen
sat.

¶ Quero: q. religiosi phibentur ire ad
queus studia sine licētia sui plati cuz
cōsensu maioris parti ouentus.

¶ Quid si velit ire ad studiū sacre the
ologie: an habeat locum hec pena: vel
si studere velit in scia canonica. Rndz
de. de ancha. q. sic.

¶ Quid si platus religioso studioso 7
docili nolit dare insiam studēdi. argu
it Jo. an. in nouella: q. eps dare pote
rit: nā otemptor scie est membruz dia
boli. 28. di. c. vlti. Et dicit q. hoc pla
cet Archi. l. 3 alique rōnes vigeant in
cōtrariū. de quibus in nouella. Item

nota fm glo. q. obtenta lnia plati in-
telligunt cōcessa omnia sine qbus cō-
mode studere non possent. Ex quo in-
fert si accipit pecuniam mutuo p sua
necessitate obligat monasteriū qd in-
telligit verū Archi. nisi actū fuisset q
aliunde sibi quereret forte a consan-
guineo vlamico.

¶ 15
Quero de q plato intelligit. Rūdet
Jo. an. in nouella. q. Archi. intelligit
de abbate.

¶ 16
Sed qd si ipse abbas vult accedere ad
studia: nūquid poterit sine lnia alicu-
ius absq; metu excoīcatis huius. Ar-
chi. dicit fm qd refert Pe. q. h. male
faciat ire sine uentus sui lnia: tū si va-
dit nō incurrit istam penam: s. als pu-
niri potest.

¶ 17
Quid si vadit ad studendū sine lnia
preati: s. nō dimittit habitū: vel ecō-
uer so. Rūdet glo. q. vtroq; casu ex-
coīcatus est.

¶ De religiosis q temere habitū sue
religiōis dimiserint. § 9.

¶ 18
Irea hanc excoīcatis. s. de
religiōis q temere vbiunq;
habitū sue religiōis dimise-
rint. Nota fm glo. q. spēale est in re-
ligioso apostata. q. als apostata non
est excoīcatus: s. excoīcandus: fm qd
nō. Jo. 7. Ber. 23. di. si qs ex clericis.
7 ex de vi. 7 ho. de. si quis ex clericis.
7 de apo. c. 3.

¶ 19
Quid si portet habitū s. absconsū: pu-
ta q cooperit habitū religiōis habi-
tu clericorū seculariū. Rūdz glo. in cle.
c. qm. de vi. 7 ho. de. q. est apostata. 7
p oīs excoīcatus. Idem Lanb: Nota
quēlibet religiosū obligatū ad habi-
tum deferendū extrinsecus 7 sup oēs

alias vestes deferendū si velle euitar
penā capituli vt periculosa ne de. vel
mo. li. 6. nisi cā rōnabilis subit. Idem
dicit Paulus in. d. c. quoniam. in cle.
dicens. Nunquid sufficit portare ha-
bitum sub capa vel tabaro apparet q
nō per hunc textum: imo talis est apo-
stata 7 incidit in penam capituli vt pi-
culosa ne de. vel mo. li. 6. Et ita fuit
determinatum Bononie. Idem tenet
frācisus de mazonis q portās habi-
tū velatū sit excoīcatus.

¶ 20
Quero hic dicit vt piculosa euagādi
materia s. strabaf districti? ibidemus
vt ne d cetero aliqs quācunq; religiōz
tacite vel expresse pfectus i scholis: vel
alibi temere habitū sue religionis di-
mittat. Querit glo. quare dicit temer
Rūdz q: ex cā licet habitū tūssomare
vtputa timoris. de vi. 7 ho. de. c. pe. 7
ideo text? in cle. c. quoniam. de vita et
ho. de. dicit. Religiosi glibz quos opz
p decentiam habitus extrinseci intrinseca
morū honestatē ostender: si pter q ex
cā rōnabili publice vestē ferāt h? moi
sbaudi virgatā vel ptitā pānū reddā
tur ibabiles ad quodcūq; bñficiū eccle-
siasticū obtinēduz. vbi dicit zezelinus
q. q sit rōnabilis cā arbitrio boni viri
iudicabitur. Item dicit q. non di qs
assūpsisse qd statim est dimissurus. vñ
si sacerdos vel religiosus has vestes
in momento assumeret: statim eas di-
missurus nō diceret eas assūpsisse. ff.
de diuortijs. l. diuortij. Itē assumere
intelligit cum qs euz affectu assumit.
ff. de verborū signi. l. nomē filioz ergo
videtur a cōtrario q. non dicit qs di-
mittere habitū quez ex rōnabili cā di-
misit. Ita tim reassūpturus. nam verba

intelligēda cum effectu. vñ dicit. d. c. qm̄. in cle. q. quicūq; clericus v̄gata v̄l partita veste v̄ref nisi rōnabilis causa s̄bit: si beneficiat⁹ extiterit p. 6. mēses a p̄tipatiōe fructuū beneficiorū q̄ obtinet sit ip̄o facto suspēsus. vñ dicit **Zenz.** qd si deferat nō p̄tinue: nec cā vsus p̄p̄ij: s̄ ob festū socij q̄ militat ul̄ doctoraf vel vrozaf: an incurrat hāc penā. R̄ndet non. q. talia raro occurrūt: 7 iura coaptant̄ his q̄ sepe fiunt. ff. de legi. l. ex his. cum. l. se. 7. l. ea que raro. ff. de re. iu. **Item** ea que cā festi 7 ioco fiunt obligatiōem non inducūt ff. de acti. 7 obli. l. obligatiōnū. §. verborū. is. q. i. illud. de sen. ex. c. i. 7 idem de his que fiunt cā honoris mōmēta nei. vt nō. s̄. ne cle. v̄l mo. c. sup̄ specu. vñ religiosus cā honorādī amicū audiens leges vel physicam in p̄ncipio studij nō est excoīcatus. **Uide.** s̄. §. p̄ximo. **Item** q̄ aliqd̄ facit cā veritatis excusaf a pena infamie quam als̄ inderet. ff. de his qui no. infā. l. z. §. si. nec talis peccare dicit. vt nō. **Inno.** de vi. 7 hone. cle. c. cum decorem: 7 facit iste tex. vbi dicit: nisi causa rōnabilis. 7 hec est arbitraria. **Item** in simili dicit **Inno.** d. c. cum decorem: q. l3 theatrales ludos faciētes tanq̄ infames nō sūt p̄mouendi: tñ dicit q. si hoc facerent ad cōsolatiōem alicuius infirmi vel alia iusta cā nō peccarēt. **¶** **Sed** nunqd̄ in lectulo v3 deferre habitum. R̄ndet **De.** de ancha. q. canō sentit q. sic. zo. q. i. c. si. dum dicit semper. **Jo. an.** dicit q. nō putat de mēte q. monachus in cella sua dimittēs habitum suum: vel dum balneum intrat in occulto vel iacens sine habitu ligitur

hac cōstōne: sed tunc qm̄ exhibet se cōspectibus hominū sine habitu in him laycali: v̄l seculari cl̄ici sine iusta causa tunc ligat: als̄ pauci reperirent nō ligati: p̄ hoc facit probentū sue ratio de qua in p̄ncipio huius capituli: vt periculosa facultas euagādī s̄btrahaf: que ratio cessat in casibus sup̄radictis: 7 rō restringit dictum. l. cū pater. §. dulcissimis. de le. z. nec verbum positum in canone est ita amare sumendū: vt nō fiat intermissio naturalis. de cōse. di. s̄. si tibi. 7. l. antiquitas. **C.** de testa. 7. ff. de solu. l. matri. p̄ docto. dñs **Dominicus** de sancto geminiano. dicto dicto. c. vt periculosa: addit ad rōnem **Jo. an.** qui dicit q. h̄ cessat ratio decretalis que intendit eorū vacatiōib⁹. puidere allegat cle. z. de vi. 7 ho. cle. que imponit penam si publice vestez. phibitam serant. vt ibi p3 in. §. dignitatē. ergo occulta mutatio: l3 non sit licita: non tñ tali pena puniat.

¶ De fratribus cassate religionis. §. io **¶** **Q**uia hanc excoīcatiōez d̄ fratrib⁹ cassate religiōis qui de nouo aliquē reciperēt. **Nota** q. hoc. c. 7. c. si. s̄. eo. ti. cōiter ad h̄ allegaf q. cā religiōis nō licet cōgregatiōez facere: 7 hic glo. dicit q. nō licz absq; licentia p̄ncipis nouū ordinem: vel collegiū cōstituerē. **C.** de colle. l. i. l. i. 7. z. 7 **Anto.** de bu. c. ff. de excels. pla. dicit q. ista est regula **¶** oīa collegia s̄t reprobata: nisi appareāt permissa. vt. l. collegia. §. i. s̄. i. s̄. coll. illi. 7 ideo omēs secte v̄l collegatiōes sunt phibite in ciuitatib⁹ que nō sūt sup̄ his que habēt siml̄ tractare puta

societas sartorum: textorum: et similibus. Et ideo dicit **G**uil. fm q. recitat **Pe.** in h. c. q. reprobati sunt illi qui vulgo vocantur apostolici: nec tamen volebant fm apostolum victum manibus querere. fo. q. z. cauendum. de cens. c. cum apostolus. **I**tem dicit hic **Jo.** an. q. papa **Johannes** reuocauit quatuor de facto pcesserat eos q. dicunt fratres celli vel fratres de paupere vita: siue pzoeholi: siue begim: in euaganti que incipit **S**ancta romana. sed istud videtur contra dictum **Inno.** m. d. c. fi. de excels. pla. vbi dicit: q. contra pietatem et religionem licet conuenire. vt. l. i. ff. de colle. illi. h. est facere collegium. **S**ed solutio ar. p. ex vobis eius qui subdit: omnimodo nihil mali faciunt occasione collegij: et hec collegia licet bonum nomen habeant: tamen quod male operantur sit illicitum collegium: et ideo destruentur. **A**d hoc facit. l. vlti. eo. ti. et l. greca ibi posita. quasi dicat **Innocentius** q. nonitates regulariter sunt suspecte. vt. c. cum consuetudinis. extra de consue. et ideo papa hic statuit q. non ppria auctoritate fiant: sed cum sola pape auctoritate fieri possint.

De religiosis mendicantibus q. recipiunt domos vel loca de nouo. §. ii.

Quia hanc excoicationem de religiosis mendicantibus qui domos ad habitandum vel loca de nouo recipiunt.

Quero quomodo intelligitur istud de nouo. **R**ndet **Pau.** q. intelligitur respectu principij quod nunquam fuit. 7. q. i. non autem. 8. q. i. nec nouum. de verbo. signi. qd. p. non uale. quoniam dicitur nouum quod fuit et postea desinit esse: et iterum renouatur. 18. q. z. de monachis: et sic non intelligitur hic: nam

si domus antiqua corrumpatur: et super eodem solo reedificatur non est locus pene huius: sed solum cum locum de nouo querunt secus si locus ille desinisset esse suus: et ipsum quererent nouo titulo: tunc locus est huius **Stoni.** c. cum inter. de renunt.

Quero quod textus de quo fit mentio in hac cle. cupientes. q. est positus in. c. vnico. de excels. pla. li. 6. dicit sine licentia sedis aplice. **A**n ergo sufficiat licentia legati de latere. **R**ndet **Pe.** de ancha. m. d. c. vnico. q. **Jo.** an. tenet q. non. quia aliud est sedes apostolica. aliud legatus ipius. ad hoc de fili. presby. c. fi. de sen. excoi. ea noscitur. z. c. q. de his. de sen. excoi. li. 6. c. eos. et in c. de. c. per lras de pben. **N**on. licet legato facere contra iura. **N**on enim quod facit legatus dicitur facere sedes apostolica. de pben. hi. qui. li. 6. fm ea que non. **S**pe. in ti. de lega. §. nunc tractemus. in principio.

De religiosis qui dicunt aliqua verba ut retrahant audientes a solutione decimarum. §. iz.

Quia hanc excoicationem de religiosis qui dicunt aliqua verba ut retrahant audientes a solutione decimarum.

Dicit **Pau.** q. duo requiruntur ut hec pena vendicet sibi locum. **P**rimum quod talia pferant ut retrahant audientes a solutione decimarum. **S**ecundum quod pferant obligatis ad decimas soluendas: scilicet si pferant alia intentione vel non obligatis.

Item nota quod hanc penam incurrunt: si hec verba dicunt in sermonibus suis. i. in predicacionibus: vel alibi. i. p. uariacionibus.

Item nota dū dicit religiosus q̄ hec pena nō h̄z locū in clericis secularib⁹ n̄ laicis q̄ cōtraferēt.

¶ De religiosis q̄ cōsistentib⁹ sibi nō faciūt cōsciam de decimis. §. 12.

¶ Circa hanc excoicationē. s. de religiosis q̄ cōsistentib⁹ sibi nō faciūt cōsciam de decimis.

¶ Querit Lanb. an si inueniant alii qui retentores decimarū sint absolūdi: et dicit q̄ nō ex quo sunt cōmune in peccato mortali ex retentiōe decimarū. de deci. c. phibem⁹. cum sciant peccm nō esse remissibile: nisi restituatur ablatū.

¶ Itē nota q̄ p̄dicatores qui non faciunt cōsciam de decimis sibi cōsistentibus: vel qui negligunt p̄dicare quando fuerit requisiti nō incurrūt excoicationē ip̄o facto: sed suspensiōem ab officio p̄dicatiōis et cōfessiōis: donec cōsistentib⁹ ip̄is si hoc ip̄m sibi dicēdi cōmode facultatem habuerint cōsciaz fecerint. s. si in p̄dicta suspensiōe p̄sumpserint p̄dicare ip̄o facto sniam excoicationis incurrūt.

¶ Querit: q̄ dicit q̄ tenent facere cōscientiā q̄n populo p̄dicabunt: an ḡ teneant quādo clericis p̄dicant. Rndz gl. et Paulus q̄ non. de sen. excoi. si snia. li. 6. Item nota fm Tenze. q̄ hic nō fit mentio de festo natiuitatis dñi p̄pter celebratiōem trium missarū que celebrant illa die: p̄pter q̄d non est forte cōmoditas p̄dicandi: sed solum de festo natiuitatis beate virginis. Itē nō fit mentio de festo pasce p̄pter cōmunionem.

¶ Querit: q̄ hic dicit cū fuerint requisiti: an teneant si non fuerint requisiti.

Rūdet glo. q̄ nō.

¶ Sed qd si requirunt in alijs tēporibus p̄ter q̄ in istis solēnitatib⁹. vides q̄ nō teneant p̄dicare: q̄ hic soluz dicitur ter. quando p̄dicant in istis solēnitatib⁹.

¶ Item nota ter. studeant informare. nam fm Tenze. nō sufficit q̄ p̄dicādo dicāt: soluatis decimas: s̄ tenent informare qualiter ad eas soluēdas ex debito astringant.

¶ Item nota q̄ sunt isti a quib⁹ possunt requiri. q̄ ter. dicit. Ab eccliarū rectoribus vicarijs: aut loca eorūde tenentibus.

¶ De religiosis q̄ decimas ecclias debitas vsurpant. §. 14.

¶ Circa hanc excoicationē. s. de religiosis q̄ decimas ecclias debitas vsurpāt.

¶ Nota fm glo. et Asten. in sum. li. 7. ti. 2. §. 88. q̄ in hoc q̄ dicit ter. Religiosi: p̄ q̄ non habent locum bene in secularibus clericis vel laicis: q̄ delinquūt in istis.

¶ Item in hoc q̄ dicit. Quicūq̄ apprehendit etiam feminas religiosas: et etiam religiosum ad secularē eccliam translātū.

¶ Item in hoc q̄ dicit ecclias debitas p̄ q̄ si decime deberent non ecclias. sed p̄uatis p̄sonis per p̄uilegiū vel antiquū feudum: et religiosi phiberēt solui: vel aliter faceret cōtra istam cōstitutiōem nō inciderēt in has penas Itē dicit ter. nō p̄mittūtur facto: intelligit v̄l phibent verbo.

¶ Querit glo. quia ter. dicit q̄ tales religiosi cōtrafacientes sunt suspēsi ab officijs: an intelligantur de diuinis

officijs: an & alijs: puta si erat sacrista elemosinari: camerari: clauicularius & filies. glo. arguit ad partes: & nō te terminat. Pau. dicit intellige de diuinijs. Item dicit Steph. & facit littera j. vbi nō repetit: qbus officijs cū oēs religiosi nō teneant ad diuina officia: sed solum p̄fessi: & clerici. i. q. i. nemo & c. se. & c. si monachus. Vel p̄t intel ligi de officijs tēporalibus que ha bent aliqñ religiosi. vt sunt pcuratio nes & caualdionatus. i. q. 2. saluator. extra de soluti. c. 2. & hec secūda expo sitio est benignior. Intelligi etiā pos set quādo in eadem p̄sona cōcurrunt officia diuina & alia. als si diuina tm̄ officia cōcurrūt: tunc illis sit suspēsus vt vites maior pena. s. excoicatiois q̄ nulla est maior in ecclia. 24. q. i. e. nō auferam. i. q. 4. corripianf.

¶ De religiois quō seruāt interdīctū quā matris ecclia seruat §. 15.

¶ Irea hanc excoicatioem. s. de religiois qui nō seruāt inter dictū quā matris ecclia seruat Aduertendū fm̄ gl. q̄ nō liganf **¶** i elici seculares hac constōne. s. vt inci dant in excoicatioem: si nō fuāt inter dictū quā matris ecclia fuat.

¶ Quero an intelligat de interdīcto: a iure: puta canon ponit interdīctū ciui tati que insegura fuerit ep̄m. vt in cle. in. §. ciuitas de penis.

¶ Done q̄ matris ecclia vult istud inter dictū obfuarē: & obfuar: an religiosi nō obseruātes sint excoicati. Rndz gl̄ in v̄bo sedis aplice. q̄ sic.

¶ Quero q̄ dicat matris ecclia. Rndz gl̄ in v̄bo matricē. i. maiorē vl̄ baptis malem est: q̄ dicif matris: q̄ sic mater

generat: sic illa generat p̄ baptismū: & q̄ interdīctū qñq̄ loca nō habentia intra se eccliam cathedralē: habēt tm̄ matricem: ideo exprimūt hoc: & dico hoc locum habere etiam cum illa ma tris ecclia religiosa nō obseruātibus: Vt est quātū ad p̄sentatiōem collatio nis: vl̄ q̄ sit ip̄oz vicaria: cū hic gñāl ter loquaf.

¶ Quero quomō intelligif matris ec clia obseruare interdīctū. An intelli gif qñ solus ep̄s vel p̄latus seruat: an qñ solū capitulū: an qñ vtrūq̄ mixtur. Item quid si vacat ecclia cathedralis & pars capituli seruat: & pars non ser uat: & forte partes sunt equales. id est tot sūt obseruātes q̄t sūt nō obseruā tes. Rndet gl̄. q̄ in oibus his casibus ecclia sumif p̄ materialē ecclia. s. p̄ ip̄ sūs ecclie parietib: & q̄ ex quo quoti die i ecclie celebrat ianuis apert: siue per p̄latum: siue per caplm̄: totum vl̄ partem: siue p̄ alios clericos ecclie nō sit locus huic pene. Cōcor. Steph.

¶ Quero an quo ad interdīctū puincie dicef ecclia metropolitana matris ita q̄ illa seruante interdīctū religiosi to tius puincie non obseruantes ligati hac pena sint: de scientib: loquor. Rñ det glo. q̄ nō: per hanc l̄am: q̄ dicif cathedralem vel matricem loci. Con stat tamen q̄ metropoli: puta Raue nas non est iuris vl̄ cathedralis ciui tatis Bononiē: ligabunt ergo religio si Raenat. dyocesis tm̄.

¶ Quero quid si sit interdīcta villa vl̄ castrū nō habens certam eccliam ca thedralem: inclusam vel matricem qd̄ esse posset: puta quia matris ecclia ē in alia nō interdīcta: vel q̄ p̄les sunt

ecclie in villa vel in castro: 7 nulla est principalior: q̄ qlibet baptizat suos p̄ rochianos: 7 forte ex illis ecclesiis ali que seruat̄ interdita: aliq̄ nō. **Rndz** gl. puto q̄ tūc nō sit locus cōstōri. Deficit enī mens 7 verba sicut nec lo euz haberet quādo in loco singularit̄ interdito nulla eēt ecclia: nisi illa religio: ū nō seruantiū.

Quero qualit̄ religiosi intelligā sci re matricē eccliam seruari interdicituz **Rndet** glo. q̄ viderint vel alio corporis sensu p̄ceperint: puta audierit als pbabilis ignozātes talem obseruantia nō ligant̄ hac pena.

Quero qd si interdicitū sit nulluz p̄ appellatiōem illoz cōtra quos latum fuerit: 7 tamen matricē ecclia seruat. **Rndet** glo. q̄ nihilomin⁹ religiosi nō obseruantes incurrūt excōicatiōem.

Sed qd si matricē ecclia nō seruat: ubi est seruandū: nungd religiosi seruare tenent. **Rndet** Pau. q̄ sic. naz nō excusant̄ lz matricē ecclia nō seruet.

Sed quid si ep̄s mā dat seruari interdicitum: 7 capitulū mandat cōtrariuz **Rndet** Tenze. q̄ potius est obediēdū ep̄o. vt in. c. i. de postu. pla. Item dicit de interdico qd mandat seruari per ep̄m: lz per eccliam cathedralē nō seruatur: q̄ nō qd fit: qd fieri v3 attendit̄. de elect. c. cum cam.

Item nō fm Landul. q̄ religiosi non seruātes interdicitū sunt excōicati. Clerici vero seculares 7 etia3 religiosi s̄ suspensi. vt in. c. tanta. de excc. pla. It̄ est interdicitus ingressus ecclie. de priuile. c. ep̄oz. li. 6. It̄ sunt excōicati sepelientes interdicos. in cle. eos. de sepul. Item est irregularis 7 ineligibi

lis actiue 7 passiue. s̄. eo. ti. is qui. li. sexto.

Que fratrib⁹ minorib⁹ recipientib⁹ ad diuina s̄res de tertio ordine. §. 16.

Circa hanc excōicatiōem. i. de fratrib⁹ minorib⁹ recipientibus ad diuina fratres 7 sozores de tertio ordine.

Querit glo. an si alij religiosi vel clerici seculares eos recipient̄ incidant̄ i excōicatiōem. **Rndet** q̄ non. nam specialiter excōicantur fratres minores: fm Landul. quia specialiter eis abijci ebant: vt p̄te sui ordinis.

Item nota q̄ hec excōicatiō h3 locuz nō obstantib⁹ qbuscūq̄ p̄ilegiis: taz ip̄oz frat̄z minor̄z: q̄ illoz de tertio ordine.

Quero an si fratres minores recipient̄ ad diuina in alijs ecclesiis: 7 non suis: incidant̄ in excōicatiōem. **Rndet** glo. q̄ non. Posset tamen habere locum alia pena cōis. c. i. eo. ti. quia non seruaret interdicituz quando matricē ecclia seruat: sed si matricē ecclia nō seruat interdicitum si ipi fratres minores recipient̄ eos ad diuina in alijs ecclesiis: non incurrunt excōicatiōem: fm Stepha. fatef tamen q̄ si eos recipient̄ ad diuina cōtra voluntatem reāozū assumendo sibi hanc auctoritatem q̄ inciderēt.

Item nota fm Pau. q̄ isti de tertio ordine gaudent p̄ilegio: q̄ tempore interditi possunt interesse diuinis q̄ ad alias ecclesias: dūmodo non frat̄z minorū: 7 sic dicit Landul. 7 Tenzeli. q̄ gaudent priuilegio clericali. 7 hoc dicit Tenze. credo verū: sic d̄sulū in vna questiōe Perusina.

De monachis & canonicis regularibus q
trasserunt se ad curias pncipū. §. 17.

Quæ hanc excoicationem. s. de
monachis & canonicis regu-
laribus q transferūt se ad curi-
as pncipū.

Nota fm glo. & Asten. in sum. q. tex.
dicit nō hñtes administratiōez s. si ha-
bent administratiōem ire pūt eā admi-
nistratiōis.

Item nota q. ad excoicationem hanc cō-
trahēdā duo sūt necessaria. s. q. intra-
uerint curiā: & q. animo damnificandi
monasteriū vel prelatū: licentiā autē
habere vlnō habere nō est ponderā-
dū: q. etiā si intrarēt curiā de licentiā
prelati animo damnificandi monasteriū
vl prelatū essent ligati. Ex solo igitur
exitu claustrī ob hanc cām nō ligat: ex
quo nō intrauit curiā. Landul. tñ diē
q. si intrat curiā: l3 nō aīo malo peccat
mortalit̄ faciēdo cōñ phibitiōem: l3
nō sit excoicatus.

Quid si intrauit curiā ob hanc cām
.i. aīo dānificandi prelatū vl monasteriū
tñ nō intulit dānū: siue q. nō potuit
siue q. penituit. Bndet glo. q. excoica-
tus est.

De monachis q sine licētia abbatū
infra monasteria tenēt arma. §. 18.

Quæ hanc excoicationem. s. de
monachis q sine licētia abba-
tū infra septa monasteriorū
suorū tenent arma.

Nota q. hoc nō extendit ad canoni-
cos regulares: q. hic de cis nō repeti-
tur fm glo.

Quero: qd si teneant arma ext̄ septa
monasterij. Bndet glo. q. non sūt ex-
coicati.

Quero qd intelligit nomie armorū:
Bndet gl. q. intelligit tam arma ad
defendendū q. ad offendendū: vt tela
& silia. insti. de interdici. §. armorū.
& insti. de pub. iu. §. itē lex cornelia. ff.
de ver. signi. l. armorū. Concor. Paul.
Land. & Zeneli. q. addit: potest tñ de
his intelligi que cōi vsu loquendi ar-
ma appellant: vt stes vsu loquēdi. ff.
de sum. instru. l. cū delationis. §. asinō.
ff. de ver. signi. l. ut asentus. & Land.
culus.

Quid si tenēt arma nō ad offensam:
s. ad aliū vsum: vt lapides ad edificā-
dū: cultellos ad usum coquine vl men-
se. Bndet Pau. q. nō est loc⁹ huic pe-
ne. si autē haberēt aceruū lapidū ad fe-
nestrā sup portā ad impugnandū ve-
nientes: tñ accedit iste tex.

Nūqd elici portātes peccat mortalit̄
Bndz Mathe. q. sicial's nō pūt excoi-
cari. ii. q. 2. nemo. & ibi notat.

De religioſis ministratib⁹ sacramēta
eucharistie extreme vñctiōis absq. li-
centiā ppij sacerdoti. §. 19.

Quæ hanc excoicationem de re-
ligioſis ministratib⁹ sacramēta
eucharistie extreme vñctiōis
absq. lnia ppij sacerdoti.

Quero an credat religioſ⁹ prochia
no uolētū recipe eucharistiā: si dicat se
habē licētia a ppio sacerdote. Bndz
gl. q. sic. q. psumēd⁹ est eē memor. ppe
salut. i. q. 7. §. sanxin⁹. ex de homici.
significasti. Cōcor. Paul. Landul. &
Stepha.

Quero qd de secularib⁹ mercenarijs
& silibus: Bndz gl. q. sufficit lnia pef
byterorū in qz prochijs habitat

Quero an sufficiat lnia prochialis q

nondū est p̄sbr. R̄ndet glo. q̄ sic: si ē legitime etatis: vt. j. annū possit ordinari sacerdos ⁊ ita faciat se ordinari. j. annū a die a quo est sibi cura cōmissa: alr ip̄o factō est puatus b̄nficio vt i. c. lic. de elec. li. 6. nisi ecclesia prochialis sit collegiata: q̄ in isto cāu nō est puatus: s̄ nisi admonitus faciat se. j. dicitur terminū ordinari debet priuari. c̄. de elect. c. cum in cunct. . §. cū inferiora. ⁊. c. institutur. de elec. li. 6. tū ep̄i ⁊ superiores possunt euz aliquib⁹ disp̄sare rōe studij: vt non teneā se facere pmoueri ad sacerdotium: nisi post septēniū: dum tam. j. annuz faciāt se pmoueri ad s̄bdiacōnatum ⁊ post septimū annū ceptuz. j. annuz recipiant dyaconatum ⁊ p̄sbyteratum aliter sunt puati ip̄o iure. de elec. c. cum ex eo. li. 6.

¶ 4 Quero an sufficiat licentia vicarij q̄ gerit curā ordinariā illius ecclesie prochialis: ⁊ ē constitut⁹ ab ep̄o. R̄ndz gl. q̄ sic. Ex quo infer̄ q̄ si non habz curā ordinariā s̄ est sibi cura ecclie puote recōmissa q̄ non potest dare hāc licentiam: nisi in speciali hoc sibi sit cōmissuz.

¶ 5 Quero an sufficiat licētia dyocesani R̄ndet glo. q̄ sic. de pe. ⁊ re. c. z. li. 6. q̄ ep̄s est prochialis p̄sbr omniū sb̄diorū sue dyocesi: ⁊ sp̄alit quādo vacat ecclia prochialis: s̄sulit tamē glo. q̄ a prochiali p̄sbytero recipiat licentia: q̄ tut⁹ est nō recedē a v̄bis. c. ad audientia. de decimis.

¶ 6 Quid si prochian⁹ dicat do tibi licentiam: vt recipias a quouis sacerdote sue religioso. An requiraf sp̄alis specificationē q̄ possis recipere a tali fratre

minoz vel p̄dicatoz.

¶ 7 Itē qd si prochiā⁹ dicat religioso do tibi licentiam vt des eucharistiā ⁊ extremā vnctōnem meis sb̄ditis: an requiraf sp̄alis specificatio prochianozuz q̄ bus hec sunt p̄benda. Respondet glo q̄ non: ex quo de sacramento fit specificatio.

¶ 8 Quero an religiosi deserentes sacramenta baptismi incidant in excoicationē. R̄ndet glo. q̄ nō.

¶ 9 Itē fm Landul. q̄ sacerdos prochial curatus q̄ truncunq̄ simplex ex quo cōmissa ē sibi cura pot in adiutorij ip̄i cure sibi assumere socium ad tps quē cūq̄ religiosuz vl̄ aliuz sine cuiuscūq̄ superioris licentia: p̄ta in quadragesima q̄ ip̄m iunet in sacramentis deserēdis vl̄ in officio p̄dicadi: dūmō s̄let sibi de ip̄i⁹ sufficiētia: vt notat Inno. i. c. tua. c̄. de elico pegrino. ⁊. c. excoicamus. §. q̄ v̄o. extra de hereticis: nā ex quo tales sunt ordinati rite: ita posunt illa facere sicut curati: nec deficit eis nisi mā. s̄. populus: si ergo curatus paret sibi materiā exercere poterit. is q̄. i. ecce.

¶ De religiosis qui absoluūt excoicatos a canone. §. 20.

¶ Itrea hāc excoicationē de religiosis qui absoluunt excoicatos a canone.

¶ Quero an si religiosi absoluūt a snia lata ab homine incidant in excoicationē. R̄ndet glo. q̄ nō: ex quo nō exp̄ssit Idem Landul. ⁊ Pau. dicunt q̄ si absoluūt a snia lata ab homine: vel per delegationē pap̄e: vl̄ p̄ litteras alioz inferioroz p̄latoz nō incidūt in excoicationē: quia si de hoc intellexisset:

expfisset. vt in. c. ad audiētiā. de de.
Itē q; hec p̄stitutio ē penalis: vt i. c.
statutū. de elec. li. 6.

¶ Quero q; tex. dicit p̄ter q̄ a casibus
in iure exp̄sis: q; sint casus a iure exp̄s
si in q̄bus religiosi sine metu excoīca
tionis possunt absoluerē. R̄ndeo q̄n
regularis regularē p̄cutit: vel mona
chus monachū: q; tunc ad curiā mitti
nō debet: s̄ eum potest absoluerē p̄e
latus: vt in. c. monachi. de sen. exco. l.
In articulo mortis quo casu quilibet sim
plex sacerdos absoluit: ⁊ alij similes
vt in. c. cum eoz. e. ti.

¶ Quid si religiosi habent ex privilegio
vt possint absoluerē a casibus excoīca
tionū in iure positaz. R̄ndet glo.
q; tūc si absoluit nō incidit i excoīca
tōez ⁊ hoc ē qd dicit tex. v̄ privilegij
sedis aplice excessis eisdē. s. s̄rib.

¶ Quero que sint iste snie a q̄bus si re
ligiosi absoluit incidit in excoīcatio
nē: R̄ndet glo. in v̄bo. a sentētijs: q; i
telligit ab omnib; sentētijs: siue sint
sentētię excoīcationis: siue suspensio
nis siue interdīti p̄ statuta synodalia
v̄ p̄uicālia p̄mulgate.

¶ Sed nūquid plati collegiataz ecclesia
rū cū capellis suis possint facere statu
ta sine cōsensu ep̄i vel capituli cathe
draliū. R̄ndet Stepha. q; nō: vt in. c.
cū p̄suetudinib; ep̄ de p̄sue. ⁊ i. c. nouit
de iud. ⁊ extra de his que fiunt a pla
tis sine cōsensu capituli. c. nouit. Et no
tat Inno. de p̄sti. cum omnes. ep̄s autē
euz cōsensu capituli pōt de p̄sti. c. ve
niant. li. 6. de mafo. ⁊ obe. c. z. ⁊ is. vi.
in p̄n. de p̄se. vi. 3. ci.

¶ Quero qd si absoluit socium vel reli
giosuz a p̄dīctis: puta ab excoīcātōe

canonis. R̄ndet glo. super v̄bo. quen
q̄. q; tales absoluentes incidunt in ex
coīcationem.

¶ Sz an absoluti incidat tanq̄ p̄cipā
tes in crimine. glo. Jo. an. remittit se
ad notata. i. c. stingit. de sen. exc. l. g

¶ Quō pone q; frater minor absoluit
p̄cussorem clerici vel interfectore nō
a snia excoīcātōis: s̄ a peccato. nūqd
incurrat hanc penaz. R̄ndet Landul.
Vidēt q; non: p̄ aliud est absoluerē a
peccato homicidij aliud ab excoīca
tōe. Nā aliq̄ remanēs in mortali p̄tē
q̄ est excoīcatus: absoluit ab excoī
cātōe durante peccato de testibus. c.
veniens. Item excoīcatus ⁊ irregula
ris potest absolui ab excoīcatione re
manente i irregularitate. de sen. exco.
cū illoz. Itē q; si tex. iste voluisset di
xisset: vt in. c. ad audiētiā. de decimis
Dicit ḡ q; si talis sciēt admittit excoī
catum an̄ absolutionē ad sacramentū
penitentie: tunc ⁊ si non incurrat hāc
excoīcationem directē: incidunt tū in
minore: n̄ p̄cipādo cum excoīcato ⁊
p̄ferendo ecclesiastica sacramēta: ⁊ sic
p̄cipādo in diuinis. ep̄ de sen. exco.
c. nup. sec⁹ si p̄babiliter igno: abat scūz
vel ius sp̄ale vel p̄tōem synodale vel
p̄uicālem fulminantem excoīcātōis
sententiam: tunc enim fozet excusari:
vt i. c. ad apostolice. de de. exco. mini
⁊ in. c. vt animaz. de p̄sti. li. 6. nisi iḡrā
tia fuerit crassa vel supina: ⁊ ibi dicit
textus: puta si constitutio fuit publice
publicata in ciuitate: vt notatur i. c.
cum in tua. qui matri. accu. possunt ⁊
38. vi. in p̄n.

¶ Utrū secularis percutiens clericum: ⁊
ingrediens religionem possit absolui

Uide Ric.in.4. vi. 18

¶ Utrū sacerdos absoluens aliquē ab illis peccatis a quibus nō pōt peccet mortaliter. Uide Ric.in.4. vi. 28. ar. 2. q. 5.

¶ De clericis secularibus et religiosis i ducētibus ad vouēdū iurandū v'l p'mittēdū de eligēdo sepulturā ap'd eos: vel iam electam non mutando . §. 21

¶ Irea hāc excoītatōe de clericis secularib' et religiof in ducētib' ad vouēdū iurandū v'l p'mittēdū de eligēdo ap'd eos sepulturā: v'l iā electā nō mutādā.

¶ Aduertēdū q' sic d'r in. c. i. de sepul. l. 6. de quo. c. fac' mentionē tex. in de. e. cupientes. de penis. si strafactū fuerit talis electio erit irrita: et q' sic elegerit nō possunt sepeliri apud ecclesias sic electas: nec possūt eligere alibi: s' oīo sepeliēdi sunt ap'd ecclesias apud quas fuissent sepeliēdi: si nō elegissent sepulturā: als religiof et clerici q' p'dictos i suis eccl'is vel cimiteriis p'sumpserint sepelire: tenent ad restōem corporum si petant: et tē tenent ad restōem oīuz que occasione sepulture eorum puenerit: quomodolibz ad eosdē faciendaz integraliter. §. 10. d'ca. quā nisi fecerit ecclesia apud quā sepulti fuerint et cimiteria eius: ex tunc tam diu remaneant interdīta: donec facta fuerit restitutio p'dictoz. d. c. i.

¶ Quero qd si nō inducāt ad iurandū vouēdū vel p'mittēdū: inducūt vt eligāt. Rndz De. de an. fm' Jo. an. q' nō ligant ista cōstōe: nā simpl' eligens pōt variare et penitere: qd nō pōt iurā vouens vel p'mittēs. **¶** 3

¶ Quero qd si inducat ad vouēdū iurandū vel p'mittēdū de eligēdo apud nō suā ecclesiam. s. inducētis. Rndz idē fm' Jo. an. q' nō ligant hac cōstōe. Uide qd notat Host. eo. ti. in sum. §. an licituz. §. qd si quis eligat: vbi loquit de illo qui iurauit nō mutare sepulturā an mutare possit.

¶ Quid si q' p'prio motu iuraret v'l ueret in tali loco eligere sepulturam. Rndet Host. q' tūc tenet seruare votum v'l iuramentū: nisi cā noua supueniat: puta q' factus est eps v'l religiosus: vel locus ē dissipatus. ex de reli. do. inter quatuor: licz pe. de an. teneat strariū. d. c. i. de testa.

¶ Itē nota q' q' illicite sepeliūt tenentur ad restōem corporoz: et hoc si petantur: Ad restōem aut alioz que occasione sepulture p'ceperūt. §. 10. d'ca. et si nō petant: vt dicit glo. i vbo decensum. et rō est s'z Petz de ancha. q' semp qui male accipit est in mora. sicut fur. l. in se furtiua. ff. de d'ic. furti. Nō g' dēt interpellari: s' vltro se offerre vt liberet a peccato.

¶ Quero quare ex delicto vnus forte minimi de ecclesia ppter iuramentū v'l p'missionē quaz sibi fecit fieri tota ecclesia dānū patiat vt sit interdīta cū cimiterio. Rndet De. de an. q' reliz de ecclesia hanc penam interdīcti scurrūt potius ex sequētī eorum. delicto nō restituēdo male accepta que ex facto alicui' de collegio hoc inducent: quasi totū collegium dicat deliquisse si retinet rem inuasam ab vno de collegio. facit qd notat. c. z. de ord. cog. Presumitur enim ille talis eorum cōscientia deliquisse postquam retinet

rem sic inuasam, ar. de resti. spo. cum
ad sedem: nam rōne cōiūctiōis alter
alterius facta psumit scire, ar. l. de tu
tela. 7 qd̄ ibi notat. C. de in integrū
resti. minor.

¶ 7
Quero dicit i. d. c. i. de sepul. q. si qs
fecerit sibi p̄mitti de eligendo apud
illum sepulturā q. tali p̄missione non
obstante debet ille sepeliri apud eccle
siā illā apud quam de iure sepeliri de
buisse. Quid q̄ si ip̄a est illa cui? cle
ricus sic deliquit faciendo sibi iurare
vovere vel p̄mittere; puta est suus p
rochianus vbi al̄s sepeliri debebat.
Rūdet Jo. an. in nouella q. ista q̄stio
ē indubitata: q. ista cōstitutio emanat
in fauore ecclesie cui sepultura debet
q̄ in ip̄ius penā retorqueri non debet
de re. iur. l. c. q. ob gratiam. li. 6. Item
lz peccet auferendo libertatē eligēdi
sepulturā: tū certat de debito retinē
do. Nō ē q̄ h̄nda illa rō de tali que
habet de illo q. certat de lucro captā
do. l. fi. C. de codi. facit. C. si qs. ali. te.
phi. l. fi. 7. l. iulian. cū. l. se. de acq. re.
do. Concor. de. de an.

¶ 8
Quid si illa apud quā debebat sepeli
ri de iure ēt erat interdicta eius cimi
terio. Rūdet archi. illū sepeliēdum in
ecclesia cathedrali que etiā si esset in
terdicta fuabitur ordo. i. 3. q. 2. c. vbi
cung.

¶ 9
Quero si ista q̄ debebat restitui huic
ecclesie in qua debebat sepeliri si inter
dicta nō fuisset postq̄ nō ibi s̄ i cathe
drali vel alibi sepelir: vtrū debebunt
ista huic ecclesie ad quas fun? trāserit
Eadem etl esset questio de canonica
portione debita ecclesie prochiali: an
ea p̄dat si dephendit interdicta tpe

sepulture. Posset ēt dici in p̄mo casu
q. postq̄ cathedralis vel alia subro
gat loco interdicta debet intelligi s̄
rogata cum omnib? qualitatis: 7
cū onere 7 honore. ff. si qs. ex testa. li.
ber esse iussus fuerit. l. i. §. hec actio.
Onus n. comitat in tali casu emolu
mētum. l. alūne. §. scia. de alimento le
gato. Itē posset dici q. si sine delicto
ēt ecclesia interdicta: nō ēt ecclesia p̄i
uāda omōdis vsuetis. ar. l. admistra
tōne. C. de lega. Idē sentio si non po
tuit sepeliri apud ecclesiā apud quam
elegit sepulturā p̄pter cāum otingen
tē in p̄sona mortui: puta q. decessit i
cāpis nec repit vel ē bannit: p̄p̄ ista
eni ecclesia nō est puanda legatis sibi
factis gratia sepulture: et notatur in
.c. in nostra. de sepul. li. 6. Si autē qs
post electam sepulturā 7 legatū eccle
sie factum mutasset animū eligēdo ali
bi sepulturā videt legatum ademptū
7 trāslatū ad illā i q̄ voluit vltimo sepe
liri. ar. d. §. scia. h. de. de an.

¶ 10
Querit idē de. post. Jo. an. quid de
viatorib? decedētib?: vbi debeāt se
peliri. Jo. an. i. c. i. de sepul. in nouella
dic. q. in ecclesia cathedrali: 7 recitat
opinionē archi. tenētis otrariū. l. q. se
peliat in ecclesia in cuius parrochia:
mortuus est. Idem Hugo. 7 Ray. p.
.c. ecclesias. 23. q. i. 7. i. 6. q. i. c. i. expo
nētes ibi patruz. i. xpianoz. ii. q. 2. ad
mensam. Goff. in sum. eo. ti. v. quid si
pegrin? dicit q. sepeliat i cathedrali
vel in alia in cui? prochia est mortu?
p. d. e. ecclias. 7 fuit hec questio de fa
cto Senis in p̄sona cuiusdam militis
magnifici forensis qui decessit in pro
chia sancti xpofori: 7 sepultus fuit in

vult auferre p̄uilegium romane eccle-
sie q̄ p̄est omnib⁹. 22. di. oēs. **S**eptimo
q̄ trasgredif̄ p̄cepta sedis apostolice
p̄tinaciter. 16. di. nulli fas. Item large
quādoq̄ dicit hereticus omnis q̄ nō
tenet articulos fidei: 7 fm̄ hoc iudei
7 gentiles sunt heretici. 24. q. 3. quia
vō: 7 fm̄ hoc nō omnis hereticus est
excoicatus. **S**trictē aut̄ sumif̄ hereti-
cus ois qui remotus ē ab ecclesia. q̄
erat in fide: 7 fm̄ hoc omnis heretic⁹
est excoicatus. ex̄ de here. c. ad abolē
dā. Est 7 alia similis glo. in. c. firmissi-
me. de hereticis: que dicit q̄ sex mōis
dicit quis heretic⁹. s. q̄ puertit̄ sacra-
menta ecclesie: sicut est symoniacus. i.
q. i. eos qui per pecuniā. Itē ille qui se
scindit ab vnitāte ecclesie. 7. q. i. deiq̄
Itē qui errat in expositōne scripture
24. q. 3. heresis. Item omnis excoica-
tus. 4. q. 5. q̄ autem. Item qui fingit
nouam sectam vel schismam sequitur
24. q. 3. hereticus. Itē q̄ aliter sentit
de articulis fidei q̄ romana ecclesia.
24. q. i. hec est fides. Addit Anto. de
bu. in. d. c. firmissime. q̄ pp̄rie dicitur
hereticus q̄ nō tenet quatuor cōcilia.
C. de here. l. quicūq̄. 7. l. si. **C.** de sum.
trini. 7 fide catholica. Item qui decre-
talib⁹ eplis tradidit: vel eas non re-
cipit. 20. di. de libellis. Itē qui dionē
catholice ecclesie nō recipit in auz. de
p̄uilegijs dotiū. post p̄n. colla. 8. adde
q̄ hereticus esset qui diceret xpm̄ nō
esse v̄m hominem: vt in. c. cuj⁹ xps̄ v̄
hereticis. Itē qui diceret p̄tinacif̄ as-
serendo q̄ anima rōnalis sen̄ intelle-
ctiua nō sit forma corporis humani p̄-
se: 7 eētialiter tanq̄ hereticus sit cen-
sendus vt in. cle. i. de sum. trini. 7 fide

catholica. Itē octo articuli vt here-
tici dānant 7 reprobanf̄ in cle. ad no-
strā. de hereticis. **P**rio q̄ hō in vita
p̄nti tm̄ 7 talē p̄fectionis gradū p̄t
acquirere q̄ reddet̄ penit⁹ impeccabilis
7 ampli⁹ in gratia p̄ficere nō valebit
nam dicunt q̄ si quis semp̄ perficere
posset: posset aliq̄s p̄fectior xpo inuēi-
ri glo. dicit q̄ si hoc intelligūt de dei
potentia absoluta catholice dictū est
p̄ eam posse reddi quem impeccabilē
7 hoc p̄uilegium beate v̄gini credat̄
datum esse diuinitus. **D**icere autē ho-
minez hoc posse fm̄ legem cōem qua
deus sanctis dona gratie sue dispen-
sat hoc est hereticum: nam fm̄ cōem
legem nullus potest impeccabilis fie-
ri: nisi per dei beatificā visionem: qua
lit̄ solum post hanc vitam dat̄ beat⁹
7 put̄ dicit **T**ho. pte. i. q. 100. ar. 2.
forte mouebant̄ isti auctoritate Jo. i
ep̄la. i. c. 3. ibi. **O**mnis qui nat⁹ est ex
deo non peccat. **S**ed **H**icronym⁹ dē
Jouinianum plene huic auctoritati re-
spōdet de pe. di. 2. **S**i enim probans
multis auctoritatibus hominez etiā
p̄fectum in hac vita peccare posse exē-
plo. **D**avid **S**alomonis **J**osie petri.
Secdo q̄ ieiunare nō oportet hōiem
nec orare postq̄ gradū p̄fectōis hui⁹
modi fuerit assecutus: q̄ tunc sensua-
litas est ita p̄fecte spiritui 7 rōni sbie-
cta q̄ hō p̄t libere corpori cōcedere
q̄qd̄ placet. **G**lo. pulchris demōstra-
tōibus. pbat hoc esse hereticū. **T**ertō
q̄ illi q̄ sunt in p̄dicto gradu p̄fectōis
7 spiritu libertatis non sunt humane
sbiecti obedientie: nec ad aliqua p̄ce-
pta ecclesie obligat̄: q̄ vt asserūt: vbi
sp̄s dñi ibi libertas. **Q**uanto q̄ hō

potest ita supnaturem beatitudinē
 fm omnē graduz pfectiōnis in pnti vi
 ta assequi: sicut in vīta eam obtinebit
 beata. Quinto q̄ quēlibz intellectuā
 natura ex seīpa naturaliter est beata
 q̄q̄ anima non indiget lumine glorie
 ipsam eleuante ad deum videndum ⁊
 eo beate fruendū. Sexto q̄ se exercē
 in actibus v̄tutum est hōis impēcti ⁊
 perfecta anima licentiat a se v̄tutes.
 Septimo q̄ mulieris osculum cuz ad
 hoc nō inclinēt nā est mortife peccatū
 actus v̄o carnalis cuz ad hoc inclinēt
 nā peccatum non est: maxime cum tē
 taf exercens. Octauo q̄ in eleuātōne
 corporis Iesu xpi homo nō d̄z assur
 gere: nec eidem reuerentiam exhibere
 asserentes q̄ esset impēctiōnis eisdē
 si a puritate ⁊ altitudine sue stēpla
 tōis tū descendēret: q̄ circa miserū
 seu circa sacramētum eucharistie: aut
 circa passiōē hūanitatē xpi aliq̄ co
 gitarent. Unde papa p̄cipit q̄ nullus
 d̄ctos errores teneat ⁊ defendat: ⁊ p̄
 cipit inq̄sitoribz ⁊ diligēt inquirat
 ⁊ puniant. Vide glosas pulchre expo
 nentes ⁊ demōstrātes hos esse here
 ticos errores. Itē sunt heretici qui ne
 gare p̄sumpserint sp̄m sc̄m eternalit̄
 ex patre ⁊ filio p̄cedē. Itē q̄ assererz
 sp̄m sc̄m p̄cedere a patre ⁊ filio tāq̄
 a duobz p̄ncipijs: ⁊ nō tanq̄ ab vno
 p̄ncipio. de sum. trini. c. vnicō. li. 6. Itē
 esset hereticus qui teneret libellū Joa
 chim abbatis contra Petruz lombar
 dū editū: in quo ip̄e abbas Joachim
 ponit pluralitatē p̄sonaz in trinitate
 pluralitatem dico collectiua: sicut vi
 cimur plures homines efficere popu
 lum: ⁊ sic diuidit p̄sonas s̄bstantialit̄

⁊ non p̄ p̄rietatē: ⁊ iō reprobat i. e.
 dānamus. ex de sum. trini. ⁊ fide ca
 tholica. Item est hereticus q̄ p̄tinacit̄
 affirmat v̄fas nō esse peccatū: vt i cle
 i. §. sane. de v̄fis: ⁊ ibi p̄cepit ordina
 r̄is ⁊ inq̄sitoribz: vt cont̄ diffamatos
 de huiusmōi errore p̄cedere nō omit
 tant. Iudei tū si hoc p̄tinaciter asserē
 rēt: nō possunt p̄ inq̄sitores puniri vt
 heretici: fm Pauluz tū si hoc dogma
 tizarent possēt ecclesia eos punire: fa
 ad hoc quod notat Hosti. de voto.
 .c. q̄ sup̄ his. sicut puniunt in alijs ca
 sibus in quibus offendunt fidez. de iu
 deis. iudei. z. §.

¶ Quero an heretici possint recōciliari
 post mortē: si in morte apparuerint si
 gna tritōis. Rndet Anto. de bu. in
 .c. a nobis. de sen. exc. q̄ possunt ⁊ de
 bent. z6. q. 6. c. qui recedunt. ⁊. c. se. de
 se. di. 4. egrotantes. ⁊ ex de here. ex
 cōicamus. i. §. sane.

¶ Quero q̄s dicat hereticus p̄p̄ dubiū
 fidei. Rndet glo. in. v. c. dubius. ex de
 here. quādo dubitat i articulis fidei
 ⁊ h̄c est qui saluus esse non potest: q̄
 stradicit alicui articulo posito i sym
 bolo. Credo i v̄nū deū: q̄bus per fidē
 solam exhibenda est credulitas quā
 fides est de re non visa. de pe. di. 4. c.
 in dona. C. de sum. tri. ⁊ fide catho. l.
 fi. Sed cont̄ q̄ nullus est qui quōq̄ ex
 carnis stimulo non reuocet in dubiū
 Rndet Anto. de butrio. q̄ quedam ē
 dubietas que habet pertinaciā ant̄
 mi ⁊ deliberationem ⁊ placentiam ha
 bet: ⁊ hec inducit heresim circa articu
 los fidei. Quedam est dubitatō que
 p̄cedit non ex conscientia: ⁊ hec ē po
 tius pena q̄ culpa ⁊ debilitas. p̄: ie

imaginationis q̄ peccatum: nec habz
heresim cum frequētra volūtate
accidat: imo ille q se bene firmat i fidē
7 talib⁹ motibus resistit mere sic ille
q resistit carnis stimulo. 6. di. s. p̄sañ.
ad hoc. 24. di. dixit.

¶ 4
Quero an iudei sint excōicati tāquā
heretici. R̄ndet anto. de but. in. c. ad
abolendā. q nō: q̄ quo ad canonicas
sanctiōes nihil ad nos de his que fo-
ris sunt. 2. q. i. multi. extra de diuor.
gaudemus.

¶ 5
Quero an heretici occulti sint excōi-
cati. Respondet glosa q sic: de here.
in de. i.

¶ 6
Quero q dicunt credētes hereticoz
R̄ndet Anto. de bu. q qdam sunt cre-
dētes hereticos esse bonos: 7 istis nō
ipsonis pena hereticoz. Quidaz sunt
credentes hēticoz erroribus 7 tales
sunt heretici. De. aut de an. i. c. q̄cūq.
de here. li. 6. dicit q credētes dicūt q
se dicūt credere eoz erroribus. de pe.
di. i. pōt. Itē q. in ofonibus sequunt
eoz ritū 7 solatōem 7 cōionē ab he-
reticis recipiūt vel similia: que ad eo-
rū ritū ptinent: 7 ideo tales dicuntur
credētes: q̄ p̄sumit affect⁹ ad eos eē
quoz opa sequūt. l. dolū. C. de dolo.
7 plus est factō q̄ vbo aliqd facere.
de appella. c. dilecti. l. certū. ff. si certuz
petas. 7 intellige de factis que ptinēt
ad rituz errantiū. als secus puta si du-
catū p̄beret heretico vel alimenta vel
similia que nō spectāt ad cultuz fidei.
Tales enī non credentes s̄ receptato-
res dicerent infra eo. c. accusatus. §.
ille quoq.

¶ 7
S̄z qd de audisētib⁹ f̄mones 7 p̄dica-
tōes hereticoz. Dic q hi nō possunt

dici credentes: s̄ grauis sunt suspecti:
ita q̄ ēt purgatio indicēda ē de here.
.c. excōicamus. §. qui autē. Similiter
q̄ cōicant in ducatu c̄bis vt p̄dixi. se
mel aut in talibus actib⁹ p̄cipando n̄
pōt dici q̄s credēs vel suspectus. i. q. i.
ostat. extra de p̄sup. c. ex studijs. ¶ 8
Quero q dicant receptatores. R̄ndz
idez pe. vbi. s. q̄ illi q̄ sciunt hereticos
suscipiunt: vt in. c. felicis. de p̄eis. post
p̄n. Lex autē illū receptatorē vocat q
receptat 7 celat: vt celat⁹ iudicis ma-
nus euadat. l. i. 7. z. ff. de recepta. 7. ff.
d̄ offi. p̄s. l. congruit. 7 qd notat i. l. q̄cūz
C. de ser. fu. 7 nota Hosti. in sum. b⁹
ti. §. que pena.

¶ 9
Quero q dicant defensores. R̄ndet
idē vbi. s. q̄ qñq̄ q̄s defendit errorez
qñq̄ errantes p̄mus dānabilior ē. 24.
q. 3. q̄ alioz. Secundus qui defendit p̄-
sonam 7 punif. c. quicūq̄. de here. li. 6.
7 ista defensio p̄sone potest m̄ultipliciē
ōtingē: puta virib⁹ 7 potentia ne pue-
niat ad manus iudicis: 7 de ista defē-
sione loquit. 21. q. i. p̄ totū. Itē dicunt
tales defendere p̄ncipes 7 p̄lati q̄ ta-
les nō corrigunt: nā in eis negligē ē sa-
uere. 2. q. 7. negligere. 83. di. error: 7. c.
vt fame. de sen. exco.

¶ 10
Quero q dicant fautores. R̄ndet idē
vbi. s. distinguenduz inter p̄sonas pu-
blicas 7 p̄uatas. Illi enī qui habent
publicā p̄tatez ex sola omissiōe pos-
sunt dici fautores quando. l. nō fugat
ab ecclesia damnatum: neq̄ puniunt.
23. q. 3. qui potest. 7. c. quante. de sen.
exco. vbi de hoc. Priuato vō p̄sone n̄
faciendū q̄ de tenendo non dicunt
fautores q̄ hoc spectat ad habentes
p̄tatem. Quantuz autem ad verbalē

resistentiam quis tenet resistere blasphemariis? sup. c. i. 7. c. qui alios. vbi de hoc.

¶ **U**trū qd dicat fauere hereticis verbis. Rūdet idē qd sic si nō p iocū: nec ex lingue lubrico: s̄ in publico 7 in sueticula dicūt illos nō esse tales quales dicunt 7 gūaliter qm̄ puocāt v̄bis plebē ad hereticorū amorē: 7 fidē enervāt fauere dicūt 7 pbaf. ii. q. 3. timēdo. z. q. i. c. si. Itē defendens colorate dicif fauere. ii. q. 3. ita. secus si per lubricum lingue. ff. de actio. 7 obli. l. obligatio nū substantia. Aduocati etiā qui defendendo eorū excessus excusant fauē dicūt. Et de istis aduocatis: vide qd norat Jo. an. i. c. p̄posuit extra de cle. exco. minī.

¶ De om̄ia tpalibus qui cognoscunt de officio inq̄sitōis. §. 23.

¶ **Q**uādo circa hanc excoīcatōem. s. de om̄ia tpalibus q cognoscunt de officio inq̄sitōis. Aduertē v̄ qd incurrunt hanc excoīcatōem: siue p̄ncipalit̄: siue incident̄ cognoscant. p̄ncipalit̄: puta qd ista de cā p̄ncipali faciūt cap̄ hereticū. Incidenter puta qd fecerit cap̄ eū alia de cā: s̄ incident̄ ē de hoc inq̄sūt. Itē nota qd vantes eis auxiliū cōsiliū 7 fauorē iunt excoīcati: si sciēt̄ hoc faciunt: secus si ignoranter s̄m glo.

¶ De inq̄sitorib⁹ q quouis mō omittunt p̄cedē cont̄ hereticos. §. 24.

¶ **Q**uādo circa hanc excoīcatōnem de inq̄sitoribus q odio gr̄a vel amore omittunt p̄cedere cōt̄ hereticos.

¶ **Q**uero qd si omittant timore: vel p̄ vitandū scandalū. Rūdet glo. q nō

est locus huic pene.

¶ **Q**uero qd dicat suspectus: 7 p quaz suspicionē potest cont̄ quēpiā p̄cedi vide Anto. de bu. in. c. excoīcatō. de here. 7 Jo. de lig. in cle. i. co. ti.

¶ **Q**uero qd hic dicif qd non pōt absolui p̄ter q̄ p romanū p̄tifice: qd si vacat sedes apostolica: an possit absolui a collegio cardinaliū. Rūdet Lap⁹ q nō de elec. ne romanū: s̄ soluz papa viuente: vel ab eo cui cōmiserit: nā hic intelligif de p̄sona. nō de dignitate: vt scribit Archi. de R̄p̄el. c. si gratio se. l. 6.

¶ **Q**uero qd hic dicif qd ep̄s strafaciēs incurrat penam suspensionis ab officio p̄ triennium. An pene suspensionis 7 excoīcatōnis ligent occultos vt indigeant dispensatiōe 7 absolutōe. Rūdet glo. q sic que temp ad hoc allegatur Nota qd qd necessariū est cōfessorib⁹ scire suspensiones vt possint eos mittere p̄ dispensatiōe.

¶ De inq̄sitoribus q extorquet pecuniam rōe sui officij. §. 25.

¶ **Q**uādo circa hanc excoīcatōnem de inq̄sitoribus qui extorquet pecunias rōe sui officij.

¶ **Q**uero q̄ntum debent satisfacere vt absolui possint. Rūdet glo. q sufficere stituere quātū extorserūt. Itē nota qd ecclia hēt fiscum suū s̄m Lan. vt refert Jo. de ligna. q vocaf thesauraria seu bursa cui applicant bona alie p̄lati: sicut bona 7 res impij vicuntur fiscus. Nō autē bona p̄pria impatorū vel p̄lati. Habet. n. ecclia loculos q p̄cesserūt ex loculis quos habuit dominus. iz. q. i. exempluz. 7. c. habebat. In hoc tamen fisco omnes res ecclie

oblatōes fidelium appellatē sunt eo q̄
a fidelibus collatē sunt ampliantes.
sz. q. i. videntes. Et in tñ ampliat⁹ ē
sifcus q̄ nulla p̄sona ecclesiastica ma-
xime cōem vitam gerēs potest egēs
vel paup̄ inueniri q̄b̄ vñ est si bene
fieret diuifio. S; plati nostri t̄p̄is ma-
le diuidunt: s; totū sibi appropriant.

¶ De his qui mādāt xp̄ianos occidi
p̄ assassinos. §. 26

¶ Irea hāc excōicatō; .f. b̄ h̄a
g mādāt xp̄ianos occidi p̄ as-
sassinōs. §. i

¶ Quēo q̄ dicant assassini. Rndet De
de an. q̄ assassini dicūt q̄ p̄cio d̄ndi
delicta d̄mittūt: et isti atrocē de cōsue-
tudine puniunt q̄ si gratis mandato
suscepto occiderent: vt notat Bar. in
l. nō solum. §. si mandato. de iniurijs.
z. l. cicero. de penis. Idē dicit Jo. an
i nouella. f. q̄ assassini dicūt qui p̄ pe-
cunia; homines occidunt: et dicunt a
scindo scindis q̄ scindūt animā a cor-
pore s̄m archi.

¶ Quēo qd si mādāt occidi iudeos v̄l
paganos. Rndet De. s̄m Jo. an. q̄ nō
est excōicatus: et ideo dicit Jo. an. se
defendisse quēdam platum cōt̄ quē
fuerat pbatū q̄ fecerat occidi hōles
p̄ assassinos. s; cum illi homines potuif-
sent fuisse nō xp̄iani nō erat sufficiēs
pbatō.

¶ Quēo qd si mādauit q̄s occidi xp̄ia-
num p̄ assassinos et re integra anteq̄
mors fuerit secuta reuocauit. Rndet
gl. q̄ nihilomin⁹ est excōicatus ex so-
lo mandato. Item nota q̄ tales nedū
sunt excōicati: s; depositi a dignitate
ordine honore officio et b̄nficio: vt in
d. c. p̄ humani.

¶ De scismaticis et q̄ inuitū eorū or-
dinatōibus et alienatōibus. §. 27.

¶ Irea hanc excōicatōem. f. de
scismaticis: et qui inuitū eo-
rū ordinatōibus vel aliena-
tōibus. Notandū q̄ irritē sunt ordi-
nationes b̄nficiorū collatiōes et ecclia-
sticaz rez alienatōes a scismaticis fa-
cte et a dignitate et ordine suspēditur
qui iurat scisma tenere: vt i. c. l. de scis-
maticis

¶ S; nunqd ordinatus a scismatico ac-
cipiat caracterem. Rndet glo. in d. c. i
dicens q̄ sic: dūmodo in forma ecclie
fuerit ordinat⁹: tñ est suspensus et non
habet executiōes nisi dispensez et dis-
pensari potest cum recipiēte a scisma-
tico ignoratē: et debet expelli ab offi-
cio: nisi p̄bet p̄ testes vel p̄ l̄teras se
cum dispensatum fuisse: qui tñ nō pōt
dispensari ab ep̄o scismatico qui cum
ordinauit etiaz postq̄ ipse ip̄scop⁹ ē
reuerfus ad fidei vnitatē: vt in. c. fra-
ternitatem. in tex. et in gl. extra de scis-
maticis.

¶ Quēo an suspēsiō p̄cedat in infinitū
puta si suspensus ordinat vnū et ille
aliū: et ille alterū an in infinitū omnes
sint suspensi. Rndet Anto. de bu. in. d.
.c. i. q̄ quidam tenent q̄ sic. S; Inno
habet hoc p̄ absurdo: vñ dicit q̄ nō
est vñ q̄ p̄t̄as ordinandi tollat in i-
finitū: q̄ nō extēdit nisi ad ordinatos
et nominatim p̄cisos: quasi diceret
q̄ non transit hec pena ad tertiā p̄so-
nam sicut in excōicato. Dic tamen q̄
lex cōtradicit: q̄ si per plures manus
ambulauerint idem erit. ff. de mino. l.
in cause. §. si. z. l. sed et vbi. et q̄ dicit
cancō q̄ de radice ifecta bon⁹ fruct⁹

exire nō poterit. i. q. l. fer. Hosti. viē
 q̄ durante ignozātia sicut ordinatoꝝ
 p̄ferē opinio v̄itati: ⁊ oīa in xp̄i fide
 purgant. ex̄ de coha. cler. ⁊ mu. c. v̄ra
 Veritate autēz operta necessaria erit
 dispensatio. Et dato q̄ totus mund⁹
 sit inuolutus: ⁊ multitudo sit in cā: p̄
 stabit saltez pape legitimā cām dispē
 sandi. ex̄ de ordi. ab ep̄o. c. i. ⁊. z. ⁊ b̄
 cle. exco. minif. clatores.

3
 Quero quis dicat p̄rie scismaticus
 Rndet Anto. de bu. q̄ q̄q̄ hoc v̄bū
 sumif largissime: vt omnis i peccato
 mortali cōstitutus. i. q. 4. apostolice
 i. q. i. sacer dotes. ⁊ hi sunt a deo sepa
 ti nō autē a sacramētis ecclesie. Large
 dicunt esse scismatici omnes excōica
 ti ex q̄bus alig peccant aliqui nō: s̄ s̄n
 peccato nō debet excōicatio fieri: ex̄
 de resti. spo. c. litteras. de sen. exco. c. i
 quistōi: tū sunt ab omni a dū fideliz
 sepati. Stricte autē q̄ iuratōes faci
 unt cōt̄ ep̄m p̄rium: ⁊ in his nō hēt
 locum. c. i. de scisma. nō eniz sunt suspē
 si: s̄ suspendendi. s̄m Hostiē. ⁊ Inno.
 Adhuc magis stricte possunt dici scis
 matici qui cōt̄ ep̄m p̄rium insurgūt
 ⁊ ep̄atuꝝ tenent ⁊ suos cōstituūt sacer
 dotes faciunt. ⁊. q. i. scire. z. q. 3. iter
 scisma. Quidam sunt scismatici stri
 ctissime: put in. c. i. de scismaticis sūif:
 vt qui sunt d̄uisi ab v̄nitate ecclesie:
 ⁊ qui conant sibi ep̄os ⁊ p̄sbros ⁊
 constitutiones facere. septima. q. i. no
 uatiannus.

4
 S̄ nungd tales sunt heretici ⁊ icur
 rūt penas hēticoꝝ. Uidel q̄ sic: quasi
 male sentiāt de illo articulo v̄nā san
 ctā ecclesiam. Alij tenēt strarium q̄ p̄
 prie nō sunt hētici: ⁊ hāc opinionē t̄

Hosti. dūmō recognoscat romanam
 ecclesiam: q̄ tūc nō s̄nt ab v̄nitate di
 uisi: v̄n̄ duo l̄z cōtēdant se p̄tices ro
 manos nō p̄pter hoc heretici sunt: q̄
 credunt v̄nam ecclesiam: l̄z quilibet cre
 dat se eius sponsum esse. S̄z si quis se
 papam cōtēderet: q̄ crederet ecclesiam
 duos habere pontifices esset heretic⁹
 q̄ crederet duas ecclesias: cōt̄ illud
 v̄nam sanctam ecclesiam catholicam: ⁊
 sic itellige. Jo. 7. q. i. nō autem **5**
 Utz omnes scismatici sint excōicati.
 Rndet idē Anto. i. d. c. i. q̄ illi scisma
 tici t̄m sunt excōicati q̄ se cōt̄ roma
 naz ecclesiam extollunt: ⁊ ab ip̄a se se
 parāt: q̄ tales sunt heretici: ⁊ p̄ oīs
 excōicati: vt in dicto. c. excōicamus. b̄
 here. ⁊ ideo greci hucusq̄ fuerunt ex
 cōicati: q̄ fuerunt d̄uisi ab eo q̄ eccle
 sia p̄ articulis fidei determinauit. Alij
 autē sunt excōicandi. s̄ scismatici large
 qui nō sunt cōtra articulos fidei nec
 contra vniuersalem ecclesiam: ita q̄ s̄
 suspensi non. excōmunicati: vt hic in
 fine: sed processu curie omnes sunt ex
 cōicati.

6
 Quero que differentia sit in scisma
 ⁊ heresim. glo. in. c. inter heresim. z. q.
 q. 3. dicit q̄ est differentia que est iter
 dispositionē ⁊ habitū. p̄mo. n. d̄ scis
 ma. Sed post q̄ p̄tinaciter adhereret
 sue secte dicit heresis. v̄l aliter vt di
 cas q̄ omnis hereticus est scismatic⁹:
 s̄ nō ouertif: ⁊ sic ē illa d̄sa q̄ est inē
 genus ⁊ sp̄m.

7
 De ferentib⁹ ferrū arma lignamīa
 ad impugnanduꝝ xp̄ianos necessaria
 .s. z. 8.

8
 Q̄reā hanc excōicāōnez. s̄. de
 ferentibus ferrum arma zc.

Quero qd si ferrū & alia huiusmodi sint delata: non intentōe vt spugnent xpiani. Rūdet Anr. de but. in. d. c. tra quozūdā: q̄ sufficit q̄ portent lz nō hac intētōe vt impugnet xpiani: s̄ sufficit q̄ impugnarī p̄nt

Quero an sit alia pena vltra excōica tōez. Rūdet glo. q̄ sic: q̄ debēt capite p̄iri. l. z. E. que res exportari nō debēt. Itē dicit in his qui docēt naues facē eos cū p̄is illi? rei p̄itiā nō hēret E. de ped. fi.

Quēo qd stineat appellatōe armoz Rūdz glo. q̄ fustes & lapides: puta si deferrēt lapides machinis imponēdos.

Quero qd de his q̄ exercēt gubernationē in piraticis nauib? saracenoz nō oīra xpianoz: s̄ conf̄ alios infideles Rūdet Anto. de bu. in. c. ad liberādū s̄ aliquos q̄ sunt excōicati: q̄ docēt eos in piratica arte qua poterunt p̄stea xpianos impugnare: licz hoc non placeat Inno.

De fractozibus seu incendiarijs
.6.29.

Quia hanc excōicationem de fractozib? huc icēdiarijs. i Nota differēciam inter icēdiarios ecclīaz & religiosoz loco: um & aliaz rez fm Ric. in. 4. & Asten. in sum. li. 7. ff. z. 6. 18. q̄ incensores ecclīaz & religiosoz locoꝝ & cimīterioꝝ q̄. 3. spaciū puilegiatū stinent sūnt excōicati ip̄o iure: s̄ an denūtiationez possunt absolui ab ep̄: post denūtiationē s̄o a solo papa. Incēdiarij ho aliaz rez nō sunt excōicati ip̄o iure: s̄ excōicandī: & cū fuerint excōicati a solo papa absolui p̄nt.

Quero qui dicant icēdiarij. Rūdet Asten. fm Ray. qui icēdunt auctōitate pp̄ia ciuitatē villā domū segetē vl̄ similem rem malo studio: siue p̄ vī dīcta seu odio. z. q. vlti. c. pessimam. Nō solū autē fm Rodo. dicitur icēdiarius qui icēdit: s̄ etiā qui facit icēdi: vel ad hoc scient cōsiliū vel auxiliū impendit auctōitate pp̄ia: vt dicitur est: & dicit malo studio: q̄ si casu vel negligentia faciat nō icēdiari? his. Concoz. Monal. in sum. 7. 3

Quid de illo qui habet ins icēdi bellū iustū. Rūdet Ray. q̄ icēdiari? vici non debet nec ipse: nec q̄ iussu ei? incendit.

Quid de illo qui incendit pp̄iaz domuz vel segetē. Rūdet Asten. s̄ Hof. q̄ talis licz peccaret abutendo re sua: nō tū incideret i penā icēdiarij nisi dolo malo h̄ faceret: vt vicini bona incenderet.

Quēo qd vīca? effractor ecclīe Rūdz Astē. fm Ro. q̄ ille q̄ dolo malo: aut p̄ iniurā violentē pietē foderit: aut vī treā fenestrā aut ferratam rupit: aut hostia aut vētes: aut cardes: dū tūc hostia s̄ista dirupit: aut tēdū ecc̄ 6 S; nūqd fractoz occult? erit excōicatus ip̄o iure. Rūdet Rodo. q̄ sic i fauore ecclīe. Ex p̄dictis patz q̄ si p̄dones cā frāgendī ecclīā vadant nō tū frangāt: puta q̄ eā apram & nullū restētē inueniūt: q̄ inde custodes pp̄ eoz timorē aufugerēt nō incidūt i excōicationē: lz intrēt paratī inferre vim volētib? eis resistere.

Quero qd de sacrilegis vtruz sint excōicati. Rūdet Asten. fm Ric. in. 4. di. 18. ar. 12. q. i. q̄ vt dicitur. i. 7. q. 4. si

qs. Sacriligium mittit auferendo
 sacz de sacro: vel sacz de nō sacro v^l
 nō sacz de sacro: quocūq; autē istoz
 modoz qs mittat sacrilegiū non in-
 currit excoicationez maiorē ipō iure:
 nisi faciat hoc cum violatōe ecclesie si
 ue incēdio. extra de sen. ex. c. 2. quest. 1.
 in glo. Tales tñ sunt excoicādi si mo-
 niti satisfacere contempserit. vt. 17. q. 4.
 si qs domū dei. 7. 12. q. 2. indigne. **U**
 det tamē aliquib; pbabilē q; ipō su-
 re minorē excoicatioem incurrant. **D**
 cif. n. in. c. si qs domū dei donec in cō-
 uentu legitime monitus satisfaciāt sci
 at se cōsone puatam esse: vnde illud
 .c. ii. q. 3. canonica. in quo violatores
 ecclesiaz excoicant. Loquit de his q
 ecclesias violant cum effractōe similr
 illud. 17. q. 4. oēs ecclesie. **I**bi excoicā-
 tur omnes raptorez ecclesie 7 aliena-
 torez facultatum eius: loquit de rap-
 torib; rez ecclesie vim inferendo. s.
 eā frāgēdo. **E**x p̄dictis ergo p3 q; illi
 q; ecclesias offendunt vel bona sp̄arum
 diripiūt alii q; ecclesias incendēdo vel
 violando et ope nō sunt excoicati ipō
 iure: s; tñ sunt excoicandi: l3 dicant sa-
 crilegi. extra de fo. cōpe. c. 2. questus.
Pater et ex p̄dictis q; deslorans mo-
 nialem benedictam: l3 auferat rem sa-
 cram. s. v̄ginitatem de muliere sacra
 non incurrit excoicatioez ipō iure: nisi
 eam opprimat violenter. **S**i tñ ep̄s
 in cōsecrando ferat sententiaz excoica-
 tionis in omnes qui cū talibus se imi-
 scabunt carnalit post hoc carnaliter
 eam cognoscens excoicatioez incurrit
 hec Ric.

Quid si aliq; mittit i ecclesia aliqd
 enorme: puta accipit corp; xp̄i de al-

tari: vel dū cōicat tenet in ore p̄ter
 fortiaras. i. ad faciendū sacrilegiū v^l
 crisma: vel frangit altare: vel cruce: l
 simile. **R**ūdet Asten. fm Ray. q; talis
 est excoicatus. e. 7. e. c. 2. quest. 1. 7. q. 4.
 omnes ecclesie. **S**ed Asten. dicit q; sic
 ex p̄dictis p3 videt q; qui accipit ta-
 lia sine fractōe ecclesie siue violatōe
 non sit ipō iure excoicatus fm Ric.
 di. 18. in. 4. **I**tem nota q; nedum effra-
 ctōz vel incendiari; ecclesie v^l loci re-
 ligiosi vel cimiterij est excoicatus: s;
 et totius spacij puilegiati qui sunt. 30.
 passus i circuitu ecclesie. 17. q. 4. q. 9.
 7. c. diffinit. nisi sint capelle que sunt. 7.
 ambitū muroz q̄si in modū castrī fa-
 bricate: vt d. c. q. quis

Quero dī hic q; effractor siue incen-
 diari; excoicat; si denuntiet a quo dī
 denuntari. **R**ūdet Ric. q; a quocūq;
 vel etiam a simplici sacerdote dū tamē
 habeat ex cōsuetudine excoicandi vel
 denuntiandi v^l sunt denūtiati ab ho-
 mine v^l cōstōe synodali

Quero an alij incēdiarij nō ecclesiaruz
 qui apud aliquas puincias ex cōsuetu-
 dine reputant excoicati: vt in theoto-
 nica an vigore talis cōsuetudinis sint
 excoicati. **H**osti. in summa de incendia-
 rijs tēt q; sic. **I**dē Ray. **S**; **R**odo. te-
 net q; cōsuetudo sine sentētia v^l cōstōe
 tacita vel expressa non potest facē al-
 quē excoicatum.

Quero an excusat metus vel coactio
 quocūq; cōditionalis: puta cum p̄cipit
 alicui si nō incendis hanc ecclesiam oc-
 cidam te: an iste metus excusat: vt nō
 incidat in excoicationem. **R**espondet
 Asten. fm Rodo. 7 Ber. q; non. **I**tem
 dicit ab illo incendiario aliarum rez

q̄ vis 7 metus nō excusant qn̄ possit
excōicari. S̄ bene isti excusantur q̄
tum ad alleuiatiōem peccati a tāto: s̄
non a toto.

¶ De statutibus contra libertatez
ecclesie. § 30.

¶ Circa hanc excōicationem de
statutibus contra libertatez
ecclesie. Notat Anto. de bu.
q̄ p̄ponentes statuta 7 scribentes cō
libertatez ecclesie: eis non utant sunt
ip̄o iure excōicati.

¶ Quēo an scriptores cōsiliarij rētores
7 ceteri sint ip̄o iure excōicati. R̄ndz
idem q̄ sic: eo ip̄o q̄ interfuerint edi
ctiōi vel scripserint: s̄ illi qui nō inter fue
rint incurrūt si sunt negligentes i ip̄is
delendis 7 abolendis.

¶ Quero qm̄ dicant negligentes in de
lendo: vel in non faciendo obseruari.
R̄ndet Asten. fm̄ Host. q̄ ex quo cer
tificati sunt: cum obedire negligunt li
gant: q̄ d̄ referri potest ad arbitrium
boni viri. s̄ qm̄ potuerūt scire 7 qm̄ ipe
dire. s̄ ne seruaent.

¶ Quid si certificat de nocte vel i die
festo quando cōsiliū ḡnale non potest
fieri: vel certificat dum est infirmus.
R̄ndet Anto. de bu. q̄ arbitrio boni
viri relinquit.

¶ Quid si cōsiliarij vedit cōtrariū cōsiliū:
vt nō ederet statutū an sit excōicat.
R̄ndet idem fm̄ quosdam q̄ sic: q̄ de
bēt potius dimittere dignitate vel of
ficiū: nisi destruant statuta si habēt
p̄tatem destruendi. vt in. c. aduersus.
de imu. ecc. sec. si nō haberēt: q̄ tē nō
ip̄i s̄ statuto cōsentientes illaqueāt ad
hoc cle. ex grādī. de visis. nō tñ statūz
sunt ligati statuta nō delentes: s̄ arbi

trio boni viri.

¶ Quero an p̄pter statutū factū per
aliquos p̄ncipales de vniuersitate li
gef vniuersitas pena excōicatōis. Re
spondet idē in. c. grauem. q̄ sic. si tota
cōsentit vel maior ps: vel si hoc factūz
ratum habz: vel si monita non emēdz
vel faciat emendari: vt supra eo. con
uerti.

¶ Quero quid itelligat fieri cōt̄ liber
tatem ecclesie. R̄ndet Asten. fm̄ Rodo
q̄ noīe ecclesie nō cōphēdunt layci he
remite 7 reclusi: nisi se s̄bierit alicui
religioni approbate.

¶ S̄ nungd̄ impatores 7 reges ligant
hac cōtōne si qd̄ tale fecerint. R̄ndet
Asten. fm̄ Rodo q̄ sic: s̄r oēs alij in
quacūqz dignitate cōstituti.

¶ Quero qualif̄ debent idonee cauere
q̄ de cetero talia nō cōmittant. R̄ndet
Asten. fm̄ Hosti. q̄ debēt cauere sub
certa pena vel d̄atis sufficientibz fide
iussoribus. ar. c. de p̄sump. c. litteras
§. quo circa

¶ Quero quid si fiat contra p̄ticulares
cōsuetudines aliquarū ecclesiarū vel p̄ti
culares p̄sonas. R̄ndet Rodo. in ti. c.
raptoribus q̄ non credit hanc penaz
habere locum.

¶ Quero quō dicat fieri cōtra liberta
tē ecclesie. R̄ndet Anto. de bur. d. c. no
uerit. q̄ qm̄ detrahif̄ p̄uilegio genera
li ecclesie cōcesso super sp̄ualibus: siue a
deo: siue a papa: siue ab imperatore a
deo sicut illud. Q̄cūqz ligauerit sup
terrā tē. Et d̄ trahif̄ ēt ad interpreta
tōem dubiorum: vt dicat in. c. per ve
nerabilez. §. nominibus. c. qui si. sint
legi. Item p̄uilegium a deo cōcessum
de decimis 7 p̄micis 7 oblationibus

habēdis. 16. q. 1. reuertimini. de deci. c.
a nobis. 7. c. tua. Item q̄ ecclia solas
res ecclesiasticas administret. 16. di. si
impator. 7. q̄ ip̄a sola de sp̄ualibus iu
dicet. 26. di. idē q̄ 7 alia multa q̄ tam
ex veteri q̄ ex nouo testam̄to colligi
possunt q̄ manus non mistat i p̄sonā
ecclesiasticā. 17. q. 4. c. si quis suaden
te diabolo. Item q̄ in relictis ad pias
cās sufficit testam̄tū cū duobus te
stibus. de testa. c. relatum. 7. c. omēs.
Ab impatore p̄nt etiam p̄uilegia ꝓce
di: q̄ ip̄e cum vniuersis laycis 7 cleri
cis p̄sse debet in t̄p̄alibus: vnde quo
ad illa t̄p̄alia potest p̄uilegia ꝓcedere
96. di. tuus. vnde quādoq̄ ꝓcedit im
pator p̄uilegia loco quo ad imūitatē
quādoq̄ ecclie vniuersali. i. grega
tioni fideliz: q̄nq̄ rōe ecclie q̄nq̄ p̄
sonis ecclesiasticis. C. de epi. 7. cle. l. ne
mo. C. de his qui ad ecclias cōfugi
unt. l. in p̄iti. in autentico vt ecclia
romana. colla. z. non autē ꝓcedit in p̄
uilegiis aliquibus specialibus vel sin
gularibus eccl̄is: vel collegiis: vel p̄
sonis ꝓcessis: siue a papa siue ab impa
toribus: siue ab alijs p̄ncipibus in his
que ad eos spectant: vñ ꝓueniens nō
incidit in canonē istum: nam qui facit
cōt̄ libertatē isti? vel illius ecclie nō
ꝓpterea dicit facē cōt̄ libertatē eccle
siasticā fm̄ Inno.

¶ ii
Itē notat Anto. de hu. in d. c. guez. q̄
nō valet statutū factum per laycos
coartans clericos ad castra custodiē
da 7 penaz imponēs clericis nō custo
diētibus. Itē notat Uin. 7 abbas q̄
statutū factū p̄ laycos q̄ vadēs de
nocte puniat in tanta q̄titate pecūie
non ligat clericos: s̄ debent per eccle

siam puniri. ex de sti. c. ecclesiasticam
17. di. bene quidez. De imunitate eccle
sie personarum 7 rerum ecclesiastica
rum. Vide in verbo immunitas in pi
sañ.

¶ iz
Utz violatores in t̄m̄ ecclie: s̄ etiam
imunitatis ecclie sint ip̄o iure ex cōi
cati. Bndet Astē. li. 7. ti. z. v. 18. q̄ nō
est idem violare eccliam 7 imunitatē
ecclie: q̄ eccliam violare est ipsam
frangere vl̄ incendere: violare v̄o im
munitatē ecclie est facere ꝓtra liber
tatem ecclie. Violans eccliam actua
liter est excoicatus ip̄o iure. violans
v̄o imunitatem ecclie non est excoi
catus ip̄o iure: s̄ post monitionē suffi
cientē si emendare ꝓtempfit est excoi
catus. 17. q. 4. nullus. 7. c. si quis de in
ceps. vnde extrahens hominem de ec
lesia ad quā p̄ refugio fugerat nō ē
excoicatus ip̄o iure cōi: in aliquibus
v̄o casibus violator ecclie imuni
tatis est excoicatus ip̄o iure: vt impo
nentes indebitas exactiones clericis.
Tex. autem in. c. nouerit. de sen. exco.
loquit̄ de facientibus statuta cōt̄ li
bertatē ecclie: puta si quis statuerz q̄
fugiens ad eccliam quocūq̄ modo 7
casu posset inde extrahi talis esset ex
coicatus: vel qui statuta: vl̄ ꝓsuetudi
nes seruari faceret. Item si qui statue
rēt q̄ clerici tenerēt soluere pedagā
vel guidagā a quib⁹ sunt imunes s̄
excoicati: vel qui facerēt ꝓtraria con
suetudinē obsuari: vt in. c. q̄q̄. de cē.
li. 6. Et ḡualiter quicūq̄ facerēt statu
tū ꝓtra generale ꝓuilegium ꝓcessum
ḡualiter omni ecclie vel p̄sonis eccle
siasticis vel cōsuetudines contrarias
facerent obseruari. Cōcor. Ric. in. 4.

di. 18. ar. 12. q. 2. vbi vide plen de hac
excoicatioe.

¶ 13
Quero an clerici vel scholares ad sua
officia possint in ecclesijs congregari. Res-
pondet Petrus de an. in. c. decet. de imu-
nitate ec. li. 6. §. Huil. dicit q. ecclesiastica
et spūalia negocia possunt ibi tractari
vū pūt ibi clerici synodus facere: et de
libertate ecclesiarum et statu celiorum
et reformatione mox in clero et in po-
pulo. Itē scholares pūt ibi magistra-
ri et similia facere: q. hoc ecclesiasticū
ē: et ab ecclesiastica psona magistrū
recipiūt. ex de magl. c. i. Est. n. res sa-
ctissima scientia. ff. de varijs. et exor.
cog. l. i. §. est quidem. Si autē schola-
res vellent ibi tpalia tumultuose tra-
ctare. v. c. decet. eis obstat ibi quarū-
libet vniuersitatum et societatum fa-
de maio. et obe. c. solite. in fine. Addit
etiam Jo. an. in nouella. q. si layci vel-
lent ibi spūalia tractare: puta de faci-
endo festum beate marie virginis: vel
aliquā fraternitatem in honore dei
vel alicuius sancti: vel de pace etiā in
laycos facienda hoc non est interdi-
ctus eis.

¶ 14
Quero an ordinarij possint dare lice-
tiam laycis cont. imunitatē ecclesie: pu-
ta q. fiant plamenta et oēs vel carz co-
gnitōes et similia. Respondet Petrus de an. et
Huil. et cle. p. sa. q. non: et allegant. ff.
de transact. l. cum hi. §. si p. etoz. et de
offi. p. ce. cesaris. l. i. et ex de natis. ex
li. ven. c. unico. vnde dicit tex. in. d. c.
decet. Ordinarij locozum hoc faciāt
obseruari suadenda suadeāt interdi-
cta huius canonis auctoritate p. pescāt.
Dicit tamen Huil. hoc verum esse nisi
urgens et euadens causa subesset hoc

potest intelligi: puta quādo cursus ho-
stium adesset.

¶ 15
Quero que sint vetita in ecclesijs fieri
tex. in v. c. decet. sic dicit. Nullus in lo-
cis ecclesie. i. ecclesijs in quibus in pace
ac quiete vota conuenit celebrari se-
ditionem excitet et clamacionez moue-
at impetum ve omittat. Cessent in ill-
vniuersitatū et societatur quarūlibz co-
silia contiones et publica plamenta.
Cessent vana et multo fortius feda et
p. bana colloquia. Cessent cōfabula-
tiones quelibz sint. Postremo quicūq.
alia que diuinuz possint turbare offi-
ciū: aut oculos diuine maiestatis offē-
dere ab ipis prius exēta: ne vbi pec-
catorū est venia postulanda ibi peccā-
di def. occasio: aut dephēdas peccata
omitti. Cessent in ecclesijs et earz cimate-
rijs negociatōes: et p. cipue nūdaruz
ac fori cuiuscūq. tumultus. Omnis i-
eis seculariū iudiciōz strepitus ogel-
eat. Nulla in ibi cā p. laycos criminal-
marie agitet. Sint loca eadē a layco-
rū cognitōibz aliena.

¶ 16
Quero an tractus facti in ecclesia te-
neant. Respondet glo. in v. c. decet. q. sic lz
nō debeāt fieri: et qui faciūt peccant.
sec. i. peccibz et sinis iudicialibz.

¶ 17
Quid si fieret statutum q. non possit
ecclesijs donari vendi vel relinqui. Res-
pondet Petrus de ancha. in. c. eos. de
imu. ecclesie. li. 6. q. statuentes sunt ex-
coicati ipso iure.

¶ 18
Quid si fiat statutū gūale q. veniat
includere clericos: puta Senis: q. si ci-
tatus coraz officialibus cōis declina-
uerit ipozum iurisdictionē sit ex pte
actionem cōmūis: et p. tās in civilibz et
criminalibz non audiat ipsum: clericū

coram talibus officialibus citati non
audent declinare q̄ postea in eorū iu-
rijs et offensis ptās eos non audiret:
an si extra libertatem ecclesie. Rūdet
De. de an. q̄ ep̄s potest si ex h̄ videt
clericos de facto dānificari: et tumidi
ores fieri cogē secularem ptātem: ad
declarandū q̄ statutū illud sic gnāle
non intelligat de clericis volentibus
declinare: et ita dixi in. c. si diligēti. de
foro compe. et per Bal. post Jacobū
bu. in auctētica statuuimus. C. de ep̄is
et clericis.

¶ De his qui vsurpant sibi custodiā
vacantium ecclesiarū. §. 31.

¶ Circa hanc excōicatōem. s. de
his q̄ vsupāt sibi custodiā va-
cantiū ecclesiarū.

¶ Querit glo. q̄ tertus dicit vniuersos
An masculinū dēcipiat femininū: vt in-
telligat etiaz vniuersas. An mulieres
que sibi vsuparent sint excōicate. Res-
pondet glo. q̄ sic: q̄ semp masculinū
dēcipit femininū quando a canone p̄-
ferit: de quo hic vide plene p̄ Petruz
de ancha.

¶ Quero q̄ tertus dicit vniuersos et sin-
gulos q̄ regalia custodiā suā guardiā
aduocatōis seu defensionis titulum ī
ecclesiis monasterijs siue alijs quibus
libet p̄s locis de nouo vsurpare co-
nantes bona ecclesiarū monasteriorū aut
locoꝝ ip̄oꝝ vacantium occupare p̄su-
munt. Que dicunt regalia. Respdz
glo. i. collecta que fit regis rōne vel
impatoris vel tributū qd̄ debet regi
vel iura que ad impatoꝝ pertinere
d̄suerūt: vt por̄ v̄d̄ regalia q̄ erāt
ecclesijs d̄cessa per impatoꝝ: vel ab
impatoꝝ v̄l rege: et aliquis de nouo

volebat sibi vsurpare vacante ecclia
.i. mortuo rectore. Alia vocabula q̄
sequunt custodiā et guardiā i. sunt
nomina iuris patronatus: quocūq̄ ḡ
nomie censeant vsurpantes de nouo
tale ius in ecclesijs vel alijs p̄s locis et
bona ip̄oꝝ locoꝝ vacantium excōica-
ti sunt ip̄o iure.

¶ Quero quare dicit de nouo vsurpa-
re et qm̄ dicat de nouo vsurpare. Res-
pōdet glo. et De. de an. q̄ qm̄ vsupās
ostendit titulum: puta q̄ tenet ista ti-
tulo patronatus: et adhuc p̄scriptō n̄
est completa. 40. annorum. Si autē
ostenderit titulum: et esset cōpleta p̄e-
scriptio non diceret de nouo vsurpa-
re. Si v̄o nullum habet titulum dicit
de nouo vsurpare: nisi tenuisset tāto
tempore: cuius inieci memoria non ex-
istit. Si v̄o existeret memoria diceret
tur de nouo vsurpare.

¶ Quero d̄r hic q̄ clerici ecclesiarū et mo-
nachi monasterioꝝ et persone alioꝝ
ploꝝ locoꝝ: puta hospitalium q̄ p̄cu-
rāt vt bona dictoꝝ locoꝝ vacantium
occupent sunt excōicati. Quero quō
dicant hoc p̄curare. Rūdet glo. forte
occasione discordie inter ip̄os suscita-
te. Et d̄r p̄curare ope d̄silio et psua-
sione et coopatōe. ex de homi. sicut d̄r
gnum. Item nota s̄m glo. De. q̄ clerici
cum vident bona ecclesie vsurpari de-
bent se opponere: qd̄ intellige cū esse-
nt q̄stum in eis erit inuocando bra-
chium seculare: vel sibi nuntiādo. ex
de homi. postulasti. et c. dilecto. j. de
sen. exco. vbi ad defensionē talem lici-
tā possunt laycos inuocare. ad l. l. 3.
§. c. 3. igit. ff. de vi et vi armata. et si
in conflictu alicuius moris interuenerit

nō imputabit sibi s̄ aduersario. l. qm̄
multa. C. ad. l. iulii. de vi. 7. notat In
no. de resti. spo. c. olim.

¶ Itē nota q̄ p̄ tpe quo clerici non de
fendunt eccliaz ab oppressione nō de
bent recipere p̄uentus: vt hie textu
qui dicit. Illos v̄o clericos qui se vt
deberent talia facientibus non oppo
nunt de p̄uētib⁹ eccliaz seu locorum
ip̄oz p̄ tpe quo p̄missa sine debita cō
tractōne p̄miserint aliqd̄ p̄cipe distri
cti⁹ inhiben⁹. Sed an saltē possint p̄
cipe v̄ictū 7 vestitū. Archi. tenet q̄ n̄
q̄ qui non laborat non manducet: vt
notat. ff. de v̄a. infec. l. q̄uis. Item nō
ē in glo. q̄ fundans 7 dotans eccliaz
de dyocesanī cōsensu potest h̄ statūē:
vt fructus ipsius ecclie euz vacabit
possit suos facere. is. q. 3. c. leuterius.
de iure patronat⁹. c. preterea. 7. c. no
bis.

¶ Quero quid de illo qui iusto titulo
v̄l antiqua cōsuetudine debet habere
custodiā vacantis ecclie vel monaste
rii vel hospitalis vel alterius p̄ij loci
An vacante ecclia sibi lucrifaciat fru
ctus. Vnde glo. q̄ nō: s̄ fructus cōsua
re debet futuro successori. Qui. n. cu
stodiam habz custodire debet nō cō
sumere: habebunt tñ q̄dā custodie
vant op̄a moderata cibaria.

¶ De falsificantibus litteras v̄l pa
pe. §. 32.

¶ Itē hanc excoicācōem. s. de
falsificantibus litteras v̄l pa
pe vide q̄ d̄ i p̄isan. in ver
bo excoicatio tertio: quia eadem po
nuntur in sum. Hostien. li. 7. ti. 2. v̄si.
24.

¶ Quero qd si falsitas est ita latens q̄

videri etiā nō possit etiam a perito.
Ridet Asten. vbi. s̄. q̄ si diligentiā
quā potuit per se vel p̄ alios fecit nō
teneat als nō excusaf.

¶ Quero vtz impetrās lras a papa ta
cita v̄itate suggesta falsitate sit excoi
catus ip̄o iure. Ridet Asten. vbi. s̄. q̄
nō: siue hoc faciat impetrans scienter
vel ignorāter etiā si talis v̄itas tacea
tur: vel si talis falsitas suggeraf q̄ ea
v̄itate manifesta vel falsitate nō sug
gesta papa litteras illas non cōcessit
vnde de rescrip. c. sup litteris habet
q̄ littere sic impetratē p̄ malitiam v̄l
fraudē indistincte non valent non tñ
dicitur ibi q̄ impetrans excoicācōne
tionem incurrat. vide Ric. in. 4. di. is.
ar. iz. q. 3.

¶ Quid de illo qui litteras v̄tī aposto
licis s̄b alio noie impetratis. Ridet
idem vbi. s̄. q̄ licet tam isti q̄ illi sint
d̄signi magna pena 7 cōfusione nō op
tuit tñ ius cōdere q̄ tales ip̄o iure ex
coicācōne icurrant: quia talis fraus
a pre aduersa: vel a iudice coū vtē
tes facilius 7 certitudinaliter p̄bari
potest: puta si talis littera sit impetra
ta s̄b nomine Petri clerici: v̄l cruce si
gnati: 7 non sit: ita facilius 7 certitu
dinaliter excipi potest contra vtentē
talibus litteris ostendendo q̄ nō est
clericus vel cruce signatus. Non ob.
25. q. 2. dicenti. vbi dicit. falsarius q̄
litteras impetrat falsa suggestōne: v̄l
falsis p̄cibus: q̄ licet talis sit falsarius
lato sumpto vocablo: nō tñ est p̄prie
falsarius litterarū pape: q̄ v̄as lras
impetrat licet falsa suggestione. vide
Ric. vbi. s̄.

¶ Quero qui sunt modi falsificādi lras

papales. **R**ūdet tex. in. c. licz. de cri. fal
ponit plures modos ⁊ species falsita
tis. **P**rimus siue prima species falsita
tis est: vt falsa bulla falsis litteris ap
ponat. **S**ecunda vt filuz de vā bulla
extrahat ex toto: ⁊ p aliud filum mis
sum falsis litteris inserat. **T**ertia vt
filum ab ea pte in qua carta plicat in
cisum euz vā bulla falsis litteris imie
rat s̄b eadez plicatura cum filo simil
canapis restauratū. **Q**uarta cum a su
pio: i pte bulle altera ps fili s̄b plūbo
rescindit: ⁊ p idēz filum litteris falsis
inseta reducit. **J**. plūbum. **Q**uinta cū
litteris bullat ⁊ redditis in eis aliqd
p rasurā tenuē imittat. **S**exta vt euz
scriptura litteraz quib⁹ fuerat appo
sita vā bulla euz aqua ⁊ vino vniuer
saliter abolita seu deleta eadem car
ta cum calce vel alijs iux̄ osuetū mo
dū siue artificium dealbata de nouo
rescribit. **S**eptima cum carte fuerat
apposita vā bulla totalit̄ abolite vel
abrase alia s̄tilissima carta eiusdem
q̄tatis scripta cum tenacissimo glu
tino cōiungit. **D**einde s̄dit tex. **E**os
ē a crimine falsitatis non reputamus
imunes qui cont̄ ostēem nr̄am scient̄
litteras nō de nostra vel ballatoris
nostri manu recipiunt. **I**llos quoq; q
accedentes ad bullam falsas litteras
caute p̄ficiūt: vt de vā bulla cū alijs
sigillat. **S**ed he due sp̄s falsitat. n̄
possunt facile sp̄bēdi nisi in mō dicta
minis vel in forma scripture vl̄ qua
litate carte falsitas cognoscat. **I**n ce
teris autem v̄srigens indagator falsi
tatem poterit intueri vel in adiūctio
ne filoz vl̄ in collatiōe bulle vel mo
tōe vl̄ obtusione p̄sertim si bulla non

sit equal: s̄ alicubi magis tumida: ⁊
alibi magis dēp̄ssa.

Quero vtz si inueniēs litterā pape:
cuius efficacia iam expirauit: puta qz
fuit data ad tps qd̄ iam transiit ludo
nō intentiōe vtendi litteram aliquaz
in ea male formatam reformet ul̄ pū
ctum faciat: vel quolibet alio modo
aliqd̄ imuter an sit excōicatus ip̄o iu
re. **R**ūdet Astens. vbi. s̄. **D**icunt aliq
q non: qz illa excōicatio non intelligit̄
nisi de litteris que possunt vtilis esse
aliter. predicta autem littera quo ad
cōem hominē inutilis esset. **S**ed cō
lz illa littera non mutata sit inutilis: cū
p rasuram sic imutari posset qz vtilis
appareret: vt si ibi scriptura essz post
terminum: nam videt̄ vtilis que erat
ante inutilis. **C**uz ergo quecunq; imu
tatio siue pua siue magna circa lram
pape que p mutationē posset apparē
vtilior q̄ erat: vel vtilis cum non cēt
sit phibita s̄b pena excōicationis late
s̄ne: videt̄ qz imutans aliquid circa
lram de qua est questio sit excōicat⁹
ip̄o iure: qd̄ cōcedendū videt̄: vt ex̄ d̄
cri. fal. c. licz. in glosa vbi dicitur. **Q**ui
cunq; addit vel imutat rescriptuz pa
pe est excōicatus vel falsarius indisti
cte. **N**ō obstat de fide instr. c. ex lit
teris: vbi dicit̄ de quibusdaz litteris
qs ps aduersa de falsitate arguebat
eo qz in narratiōe fci abrase erat: qz p
illā rasuram false iudicari nō possunt
qz sic dicit̄ in gl. d. c. licz. **R**asura illa
facta fuit per euz qui litteras scripsit
⁊ non per euz qui illis vtebatur. **D**e
litteris autem que p nullam rasuraz
possent apparē vtilis: puta d̄ littera
citatoria aliē iudicā dum esset: quia si

tota tradere et de nouo scribere non
posset apparere utilis. Concor. Ric. i
4. di. is. ar. iz. q. 4. Nota fm Jo. an.
circa scdm spm falsitatis. s. de isto
falo exto et alio imisso: ista falsitas
fit includendo bullam in loco calido
ita q licz non liquecat: tñ intenerascit
ita q filum pot trahi: in tractione. e
tñ aliqua rumor p que post filuz imis
sum oportz bulla malleari: et hoc intē
dit finis. Tertia falsitate ita exempli
ficat Hosti. q in eadē xum filum sb
plicatū ve littere: et extrahat de litta
et imittat false lre ad moduz litte ve
plicatē: et sb plicatura false littere re
sarcif filum et eius scissura cum filo si
millis canapis.

¶ De insecutorib⁹ cardinaliū. §. 33.

Quæ hæc excoicatio est. s. de in
secutorib⁹ cardinaliū. ¶
Nota multiplices penas vt
scias quo rectores ciuitatū q non faci
unt eas obseruari incurrunt excoica
tionē. Primo ergo dicit. Si quis dei
ceps in hoc sacrilegij genus irrepserit
q sancte romæ ecclesie cardinalē ho
stiliter fuerit insecutus vel pcusserit
repperit: vel socius fuerit facientis:
aut fieri mandauerit: aut factuz ratū
habuerit: aut consilium dederit vel fa
uorem: aut postea receptauerit: vel de
sensauerit scient eundez sicut reus cri
minis lese maiestatis perpetuo sit infa
mis hec est pma pena. Secunda q sit
diffidat⁹ et bānit⁹. Tertia q sit intesta
bilis actiue et passiue. i. non possit con
dere testamentum: nec alicuius bona
possit habere ex testamēto vel ab in
testato. Quarta q cuncta ei⁹ edificia
uent in ruinam et nullo tpe possint re

parari. Quinta q nullus ei soluat si
ē debitor eius: nec teneat in iudicio ei
rūdere. Sexta q ei⁹ bona asiscantur.
Septima q si qua feuda locationes
officium vel bñficiū spūale vel tpeale
ab aliquibus ecclis obtinet sit eis ipso
iure priuatus: que sic libere ad ecclias
reuertant q eccliaz rectores ipsis p
sua voluntate disponāt. Octaua q si
h3 filios vel nepotes bñficiatos per re
ctā lineaz descendentes quouis bñficio
et si potestale adepti fuerint dignita
tē sint eis ipso iure puati spe pmoctōis
omnino sblata. Nona q dicti filij vel
nepotes ex virili sexu descendētes non
possint ascendere ad aliquam dignita
tem ecclesiasticam vel mundanaz nec
ad alicuius loci regimen. Decima q
non possint esse aduocati notarij iudi
ces: nec aliud ministerium seu officium
publicum possint habere. Undecima
q non possunt esse testes in iudicio.
Duodecima q non possint ascendere
ad ordines: nec ascendere ad officium
vel beneficium ecclesiasticum. Tertia
decima q sit priuatus omnibus acti
bus legitimis omni spe dispensatōis
adempta. Quartadecima q sic ex in
secutione p̄dicta sicut ex iniectione ma
nuū violenta ipso facto sententiā excoi
cationis incurrat: taz insecutor: q alij
supradicti. Quintadecima q q̄diu in
sua otumacia pdurant singul⁹ diebus
festiuis et dominicis pulsatis cāpanis
et cadelis accensis p omnes ipsius loci
ecclesias in quo tñ facinus fuerit at
tēptatū: nec non ciuitatū et dyocesum
vicinaz excoicati publice nunciēt: nec
ab alio q̄ a romano pontifice absolu
tōis bñficiū obtinere possint: nisi in

¶ articulo

articulo mortis. **S**extadecima cum fuerint absoluendi primo et sufficienter et idonee caueat quod inferende pene parerunt: et quod penitentiam patientium mandanda. **D**ecimaseptima quod per omnes illi loci ecclesias principales vicinorumque locorum diebus dominicis et solennibus incedat nudus coram populo femoralia tantum habentes ac ferulas ferentes in manibus cum quibus per eandem ecclesiam publice fustigetur. **D**ecimo octaua quod postea debet ire ultra mare acturi penitentiam per tres annos ad minus: nec debeant inde reuerti sine speciali licentia sedis apostolice: sed postquam sic fuerint absoluti possint exigere credita a suis debitoribus que postmodum acquisuerunt. **D**ecimanona quod si pape videbitur poterit dictas penas extendere ad collaterales. id est ad fratres nepotes ex fratribus et nepotes. **T**amen si quis in premissis nudo consilio uel simplici fauore fuerit culpabilis debet puniri per iudicem secundum quantitatem culpe. **N**udum consilium uel simplex fauor intelligitur illius qui ad maleficium faciendum nihil adijcit: et in nouella ponit exemplum Jo. an. in illo qui post insecutionem regitus ab insecutione grauauit maleficium. **U**ide eum et de. de ancha. **I**tem si quis familiarem clericum: uel religiosum de familia pape: uel cardinalium offenderit debet acriter puniri: ut pena proportionem delicto: **S**i quis uero cardinalis occiderit uel eam dederit per se uel per alium ultra premissa debet exaspari ita rigore vindicte quod uiuere desideret et inuocet mortem in auxilium.

Querit glosa super uerbo sacrilegus: quod si quis propter cardinalis se defenden-

do an habeat locum iste pene. **R**espondeo quod non. **I**tem nota quod ille qui solus insecuitur cardinalem est excoicatus: et est speciale non insecutus alium clericum non tamen percuties excoicatus non est secundum Jo. an. et Archi.

Item non secundum de. de ancha. quod multis modis dicitur quod hostiliter delinquere insequendo. quod percutiendo: et hoc claretur: quod capiendo: et hoc intelligitur cum effectu secundum Archi. quod non putat quod per insultum uel obsessionem factam ad domum sit locus huic pene si non obsides ibi ad custodiam: sed ad uicinia per ea que non. **I**nnocentius. c. nuper. de sen. ex. de alijs delinquentibus modis hic expressis.

Querit glosa. et de. de an. quid si receptator insecutus cardinalis sit colonus receptati uel affinis. **R**espondeo quod non tenet istis penis: quod intelligitur Jo. an. in nouella uerum scilicet non puniuntur pari pena sicut extranei. ff. de. l. z. dicit enim quod non absoluitur: nec tam seuerè puniuntur sicut extranei.

Quero dicitur textus si quis ratum habuerit insecutionem cardinalis incidit in has penas. **D**icitur ergo quod talis insecutio non fuit facta ei? noie uel mandato si noie alterius: tamen postquam fuit facta iste habuit ratum: an sit excoicatus. **R**espondeo quod non per regulam iuris que dicit. **R**atum quis habere non potest quod ei? noie non est gestum.

Quero dicitur hic quod edificia debent dirui: quod si habebit domum uel turrim eodem cum alio: et pars inferior erat sua et superior socij. **R**espondeo Jo. an. et de. de an. quod quidam dicunt quod ille socius cogitur redimere partem delinquentis: et istud precium erit fisci. **A**lij dicunt quod pars

superior destruet & inferior assignabit
socio: sed illa esset mala diuisio: quia
remanebit pars inferior absq; tecto. &
sic inutilis. Alij dicunt q; tota destruet
.ff. de aqua plu. ar. l. si interdum. Jo.
an. in nouella dicit q; superior extra ife
riorem regressus habebit. De. de an.
dicit q; probabilior mihi videt opinio
q; fiscus redimat partem socij: cum succe
dat i bonis isti delinquenti. Nota q;
post publicationem bonorum delinquentis
debitores non tenent ei de debitis rēde
sue soluere: sed fisco q; vice heredu ob
tinet. ut. l. z. C. ad. l. iulij de ut. & hoc
est veru qm bona sunt ipso iure publi
cata: qm vo per sententiam veniet pu
blicanda: ut debitores soluendo libe
ret vide hic De. de an.

¶ 7 Quero q; hic dicit q; ifecutores car
dinaliu debent p ecclias vicinaru ciui
tatum d'eb' dicitis & festiuis publice
nunciari excoicati: que dicit eē vicine
ciuitates. Respondet glo. in vbo beneficij
q; iudicis arbitrio est relinquendu: ul
possum' dicere vicina non distatia vl
tra duas dietas: uel non distatia vlē
vna vel. i. puincia. & io arbitret in h
bonus iudex.

¶ 8 Quero dicit hic q; qm isti absoluēf
debent cauē idonee. Quero quo itelli
gat idonee. Respondet glo dādo pigno
ra vel fideiussores: sed si non pnt sufficie
tē cautionē dare debent dare iurato
ria cautionē: & cauebit sibi hypotheca
suaz rez.

¶ 9 Quero dicit hic q; debent ire vlē mare
aduri penitētia p tres ānos. Pōe q;
xpiani nihil possideat vlē mare vbi
iste possz viuē & habitaf. Respondz gl. q;
hec pēa tūc eēt i alia cōmutada io

Quero etiā dicit hic q; qm dedit
ifecutori cardinalis auxiliu & fauorē
incidit in has penas. quō intelligitur
qs dare auxiliu & fauorē. Respondet De.
de an. q; plures possunt eē culpabiles i
delicto varijs modis. Nā qm plures
pncipaliter deliquerūt: qm vnus
pncipaliter. alij accessorie: & hoc ac
cessorie multis modis: qm mā dādo
qm ratū habēdo: qm cōsulēdo: qm
suggerendo siue animū inflammando:
qm assistēdo. & hoc multipliciter: nam
qm assistit ut adiuuet: qm nō ut ad
iuret: sed ne offendens ledi possit: qm
custodiendo vestes spolia vidualia
passū trāntū & sisia. Singulis q; casti
bus qualiter puniat nō pōt dari cer
ta regula: q; plus & min' peccat in ta
libus: ideo imponitur pena exordina
ria ut fm q; excessus exegerit vidictā
pcedat ut in textu.

¶ De rectorib' ciuitatū q; nō puniūt
ifecutores cardinaliu. §. 34

¶ Circa hanc excoicatioē. s. de
rectorib' ciuitatū q; non pu
niūt ifecutores cardinaliu s;
hāc cōstōem. Nō q; hic nō est papalis
q; papa sibi nō reseruat: ideo vnoce
sanus potest absoluere. per. c. nup. de
sen. ex. Itē nota q; pnceps senator cō
sul potestas uel alius vns siue rector
incidūt in excoicationē tam ipsi q; of
ficiales eoz: si infra mensem postq; res
ad eoz noticiā puenerit si nō faciunt
puniri fm hāc cōstōē: tales ifecutores
Ciuitates vo pter urbē romanā que
talibus ifecutorib' dederint auxili
um consilium uel fauorē: ul si pnt in
fra mēsem nō punierint tales ifecuto
res sunt puati dignitate pōtificali uel

alia. s. potifficalē. i. archiepalsi v' alia
z etiā remanēt interdīcte.

¶ De infecutorib' epoz. §. 25.

¶ Irea hāc excoicationē. s. de
infecutorib' epoz.

¶ Nota p' penas qui inuiose
uel temere peusserit: eperit uel bānie
rit uel mādauerit fieri: ul' fca ab alijs
rata habuerit: uel loci fuerit faciēt.
aut consiliū dederit: aut fauorem: seu
scienter defensaerit eundem etiam i
illis casibus in qbus pcutiēs clericum
nō esset excoicat: nihilomin' tales in
fecutores sūt excoicati: z hec ē prima
pena. Secūda pēa ē q cadat a feudis
locationib' officijs z spūalib' bñficijs
siue tēporalib' que obtinet ab ecclia
cui pēit ep's sic offensus ca dī ipō iuf
z ad ipsam eccl' am libere reuertūtur
Tertia q filij p masculinā lineam de
seēdenes vsq' ad gñatiōez secundam
omni spe dispēsatiōis adēpta reddāf
ipso factō inhabiles. s. ad ecclesiastica
bñficiā in ciuitate dyocēsi qb' idem
ep's p'sidet obtinēda. Quarta q fra
talis insequētis ep'm: vū tamen vltra
vnā dyocēsim nō cōtineat. Ite locus
aut loca alia in quibus capt' ē: q'diū
detinetur sit interdīcta. Si vō terra
talis insequētis ep'm habz duas dyo
ceses: tūc dyocēsis domicilij pncipal'
ipsius: z illa etiā qua fuerit delictū
cōmissū si suast: z due alie que sū ipō
sūt eidem loco magis vicine inēdicto
s'biaceāt supradīcto. Quinta q p oēs
ecclesias illius loci in quo cōmissus ē
facin': z p ecclesias vicinaz dyocēsum
qbuscūq' diebus dominicis z festiuis
pulsatis cāpanis z cādēlis accēsis ex
coicatus publice nūciēf. Sexta q cū

absoluēdus erit uel fuerit sufficiēter
z idonee caueat q sserēde pnie pebit
z penitētiā pager iūgēdā. Septima
q ciuitas que pmissa uel aliqd pmiss'
loz in ep'm suum cōmiserit sit interdi
cta donec satisfaciāt. Octaua q pote
stas cōsiliarij bafuli scabini aduocati
rectores cōsules z officiales ipsi' quo
cūq' nomine censeant in pmissis culpa
biles exites excoicati excoicatiōe pa
pali a qua nisi in mortis articulo ab
solui nequeūt. Nona q tāto exacer
bentur dīcte pene in interfectozibus
epoz q'to grauior est culpa. Decima
q si alijs in articulo mortis absolui
tur nisi postq' p'itine restituo' est sa
nitati q'cito comode poterit d'spectū
romani potifficis presentare se cur aue
rit eius mādatum humiliter receptu
rus in eandem excoicationem ipso fa
cto reincidat.

¶ Querit glo. sup vbo quēuis potifficē
an he pene habeāt locū in psequente
ep'm q renūciauit ep'atui. i. loco nō or
dini. Rndet glo. q sic.

¶ Ite querit an habeat locū in psequē
te illos q sūt electi z nondū cōsecrat.
Rndet glo q nō.

¶ Quero qd si pcutit ep'm se defenden
do Rndet glo. q non ligabit hīs pe
nis. Nō fm glo. in vbo bānierit q de
cretalis felicitis q loqf de infecutorib'
cardinaliū habet minus q ista in eo
q punit hostiliē psequētē: ista solum
pcutiēre capiet: uel bānicēre habz tū
plus ista in eo q punit bannientē qō
illū nō facit.

¶ Quero qd si qō mādauit istas psecu
tiōes fieri in ep'm z tamen non est se
cutum maleficiū: an habeant locuz

he pene. **R**endet glo. q. nō. **N**ec ob. c. p. humani. de homi. li. 6. q. ibi spāle fm Jo. de ligna.

Quero qd si ista maleficia nō sūt facta ei? noīe et is ratum habnit. An lo cum habeant he pene. **R**endet glo. q. nō p regulā iuris: q. qd ratū habere nō potest qd ei? nomine nō est gestū. **N**ō pulchra glo. sup vbo defensauerit q sic dicit q ista littera d his qtuor dicit. s. d socio fauore dāte assiliario et defensante: id de singulis videam? **C**irca pñū dicit q socij pñie dicuntur s; deriuatiōes pp̄ piculū uel opis societate: uel dicit socius a sequor seqris. vnde dicit: socius pp̄ie in piculo collega in officio: comes i itinere: conforz in pñio: sodalis in mēsa uel in se de. **S**ed nos iuriste dicim? socium in crimine. 22. q. 4. si ad peccatū. 26. q. 2. illud. in fl. **I**tem dicim? socium i ecclesia. de offi. dele. cum Baso. de sen. erco. ex tenore. **I**tem dicimus sociuz in ordine. de cōse. c. 1. in fi. **I**te dicim? sociū in via. de vo. c. 2. **I**tem dicim? sociū in cōiugio. 27. q. 2. cū societas. **I**tem dicim? in lucro. de spon. c. 2. de sepul. c. 1. **D**e socio criminis quē uocamus quicq; cōsorte. de here. c. cū fm. li. 6. dicit canon quē posse in malo alīquem tripliciter sociare cōmittendo fauēdo nō corrigēdo. 22. q. 4. ita plane. **E**t lō nō caret scrupulo societati. occulte q manifesto facinori desinit obuiare. 86. di. facientis. 2. q. 7. negligere. de homicidio. sicut dignū. s. 2. **H**ic tamē stricte puto sociū sumi pro agēte. i. q aliqd opatur ad actum p. cussiois captiōis uel bāni. **E**t licet in delinquēdo sint quib; ples socij quorū

nullus est pncipalior: et tales scilicet s; agētib; de qb; pmissit. quicq; tamen vn? est pncipalis alter coopans. et sic sumis hic socius: qd patz q; de fauēte premiserat: et sic est similis distinctio circa vnionē notata in. c. l. ne sede vacante. **C**irca secūdū. s. de cōsiliario nō insisto: sed uide que notauit de re. su. null? ex cōsilio. li. 6. ff. de vbo. sig. l. se pe. in fi. ff. man. l. 2. in fine. insti. de obli. que ex delict. nas. s. ope. **C**irca tertium de fauore et fauēte. **S**ciēdū q est simplex fauor q nihil adhicet ad pctm de quo i. c. felicit. li. 6. de pe. et de tali nō uidet h intelligēdū p id qd dicit in his ut statim dicam. **I**tem sciēdū q canon dicit illū impierati fauē qui obuiare potest et nō obuiat. 22. q. 2. q pōt. 82. di. error. de sen. ex. c. quate. s; de hoc dicit ut ibi. et quia littera dicit in his. s. pncissioe captiōe uel bāno: p; q fanēs huic delinquenti post delictū pter defēsoze de quo seq; nō icurrit hanc penam: s; in mā hereticorū lati? recipiūt fautores de qbus m. c. excoīcam? s. credētes. de here. eo. ti. c. 2. et c. cōtra xpianos. li. 6. ut ligēf etiā p delictū et post sentētiā hereticis fauētes. de quo p Jo. et Hosti. in sum. de hereticis. s. penul. et dixi i pñio s. credētes. et fac de here. accusat? s. penul. li. 6. **C**irca qrtū sc; de defensore. **A**duertēdū q littera nō recipit ea q predixit in his tribus casibus: p hoc puto q etiā defensore post maleficiū punire intēdit. **E**st ergo quidā defensor. i. auctorizator delicti. et talis grauius punif q agēs. li. q. 3. q cōsentit. i. 4. q. 3. qui alioz. et notaf. 2. q. i. notū de of. dele. c. i. **E**st alius defensor qui

etiam post delictū defendit: puta impediēdo ne delinquēs ad manū iudicis veniat examināndus uel puniēdus. 27. q. i. si custos. facit. 21. q. 5 p totum ul' impediēdo ne fiat executio de of. dele. ex litteris. 7 hūc intēdit icludē ut pbat in. c. felicitis. post pn. eo. ti. ibi postea receprauerit uel defensauerit. Tamē nō puto q' is qui talē defensa uerit ne ledat a puato nel a tertio: ul' ab offenso puta ab epō uel ei' cōsan. gumeis vindicare volētibus includatur hac pena: cū illa sit iurta ad quā etiā ppullandam a socio qs tenet. de sen. ex. c. dilecto. cum suis cōcor. li. 6. De illo q' defendit in iudicio patrocinando: uide quod dixi post Hosti. de de. exco. mi. c. pposuit sup verbo. fauore. Item nota hic fm Jo. de ligna. si qs eēt socius insequentis epm sola p̄sentia nihil faciendo nec coope ratio nō esset in culpa nec in pena. iz q. 2. cum deuotissimā.

¶ Quid si aduocat' uult talē issecutore defendere in iudicio de iure: an inci dāt in hac penā. Respōdet idem fm Pa. q' non.

¶ Quero dicē hic q' filij descēdētes p lineā masculinā sint inhabiles ad beneficicia obrinēda in dyocesi in q' epus offensus p̄sident: nūquid q' in alia dyocesi erunt habiles. Responder glo. q' sic.

¶ Sed nūqd p̄uat b̄nificij iam obrētis Rūdet glo. q' nō: dicit tñ q' credit q' iste nō posset permutare cum alio b̄nificio existente i illa dyocesi in qua p̄sident epus offensus.

¶ Querit glo. qd faciēdū de istis cādelis accessis cū qb' sunt isti excoicandi

Rūdet q' debēt extingui 7 pedib' cōculcari: nā iste mod' excoicadi posit' ii. q. 2. debent.

¶ Quero dī hic q' qñ quis absoluitur ab hac excoicatioē i articulo mortis q' nisi adueniēte sanitate q' cito com mode poterit se representet sed i apo stolice reuēdit i eādē excoicatioē. Quero quō itelligitur illud cōmode Rūdet glo. i. q' citius oportunitatē habuerit qd exponit Hosti. i. cessante ipedimēto 7 aliq' modico tempore idulto quo sibi de necessarijs valeat p̄uidere: ut. ff. ex qb' causis ma. l. ab hostibus. §. si. Jo. de ligna. dicit fm Lan. si q' cito dicitat cōscientia: 7 sine p̄sone piculo pōt irez nō vadit paratis suis sarcinulis statim i excoicatioēz incidit. 5. q. i. qdam maligni. cū ibi notatis. i. q. 7. quap: opter. ff. de manu. testa. l. libertas. 7 in hoc relinq' arbitrio istius.

¶ Sed nūquid credit in hoc absoluto Rūdet glo. q' non. debet. n. iudex hoc arbitrari quando iste dicat cōmode posse: al' si sibi crederet deludē possz cōstitutioz ista frivolis excusatioib' frigidis uel caloris 7 sibi.

¶ Sed nūqd credetur ei i foro p̄niali. Rūdet glo. q' sic. nā de re occulta 7 aie piculo ē credēdū de homi. c. signi ficasti. 7 de sen. ex. c. si vō.

¶ Querit hic Jo. de ligna. fm Ladul. nūqd capiēs equū per quē egat uel res quas supra se portat sit excoicat' Rūdet q' aut est res talis quam licet sua auctoritate o iure accipe: ut si locauit domū clerico 7 debeat p̄sionē quā nō soluit: 7 hoc casu nō incidit in excoicationem ipsum expellēdo cum

moderantie tñ eē de resti. spo. olim.
aut nō ē talis: 7 tūc aut i ducif cleru-
cus sup metū ad rēdēdū alicui: ut ga
dī clico: nisi des equū tali te occida:
7 tūc nō icidit i excoicatōz i ferēs me-
tū vbalē: q; ut icidat i canonē illū re-
grif manuū i sedtio. i7. q. 4. si qs sua-
dēte. Aut sberabit manualit rē clici
7 tūc aut res adberet p sone clerici ut
equ? 7 vestis: 7 tūc icidit. aut n̄ adhe-
ret sp 7 icidit cū adberet si violēt ar-
ripiat: se? si furtiue.

¶ Quero dī h q si ē ciuitas sbiacet in-
terdicto donec satisfecerit: nūquid ḡ
facta satisfactōe ē abolitū interdictū
sine aliq relaxatiōe. Rñdet Jo de li-
gna. fm Lan. q nō: imo est necessaria
superioris sentētia que relaxet. 2. q. 6.
p̄br. secus si vsq ad certum tempus
vel modū fuit factū interdictum: ga
tūc lapsō tempore ut interdictum: cessante
cessat interdictū. extra de spō. nō est
Ratio diuersitatis est ga p̄mo casu
potest dubitari an plene foret satisfi-
ctū: sed in alijs secus de hoc de eta.
7 quali. cum bene.

¶ Quero an soci? excoicat? teneat cui-
tare locū excoicatū. Uide de sen. ex.
si nos. 7 ibi notatur.

¶ Quero quia dicif hīc q dant cōsiliū
incurrit excoicationē: de quo cōsilio
logf. Rñdet Jo. de ligna. s3 Pan. q
intelligif de cōsilio fraudulēto: nō v̄
nudo: ga nudū cōsiliū nihil addit ad
peccatū: ut notaf de sen. ex. c. nup. de
homi. c. sicut dignū. 7 i regula nullus
ex cōsilio 7 ibi notaf: Cōsiliū autem
p̄staf suadēdo 7 vtilitatē securā ostē-
dēdo ut nō. Inno. de homi. ad audiē-
tiā 7 p̄bas. ff. de fur. l. furti. §. cōsiliū.

7 per Bar. in. l. nō soluz §. si mādato
ff. de fur. De nudo aut hic non dicif
sicut in. c. felcicis. eo. ti. li. 6. de quo. re-
gulariter quis nō tenetur. insti. man-
dati §. tua gratia.

¶ Quero quō dicaf ciuitas delinqre i
epm ut iubiaceat interdicto. Rñdet
Jo. de ligna. q tūc dicif ciuitas deli-
quere cū homines conuocato cōsilio
hoc faciūt 7 fit ut corpus: secus si ut
singuli nullo cōsilio p̄habito ul' occu-
pato. ff. qd̄ ui aut clam. l. q. autem. §.
si i sepulchro. 2. ff. q. cui? q̄vniuer. no.
l. nulli. 7 ibi notaf de cōsti. cum oēs:
7 ibi notaf. 7 p hoc cōsului ciuitatez
Bononie nō eē interdicta ppter re-
bellionē factā a qbusdā: ut singulis:
supposito q lex interdicit ciuitatē re-
bellionē facientē 7 defendi in curia i
p̄sentia pape: 7 postea in p̄ntia cardī
naliū h̄ pcedē et. si oēs de ciuitate se-
cissent ut singuli: nō ut corp?.

¶ Quero pone q statuto ciuitatis ca-
uet q si aliq isultū fecerit ad domū
alicui puniat in. 20. libris: quidā isul-
tauit aliquē sb porticu: an dicaf fecif
se insultū ad domū. Speculator tenz
q sic p. c. si qs contumax. i7. q. 4. 7. c.
si quis in atrio. extra de imu. ec. cum
ecclesia. Nec Speculator nōt de imu.
ecce. §. 2. v̄. sed pone.

¶ De exigētib? 7 extorquētib? tali-
as a clericis uel collectas. §. 26.

¶ Irca hāc excoicatōz. i. v̄ epi-
gētib? 7 extorquētib? talias
uel collectas a clicis.

¶ Quero pone q nō exigunt uel extor-
quent ab iuitis: sed ipsi clerici spōte
soluūt: an incidant in excoicationem
Rñdet glo. 7 Paulus in cle. quoniā

de immu. ecclesie. q. nō.

¶ Nota q. ecclesiastice p. sone nō debēt grauari angarijs: nec pāgarijs: puta ad fossata faciēda uel h' cōmōs: ut in dīcto. c. nō minus. ul' ad collectas uel talias siue exactiōes quascūq. ut in. c. aduersus. extra de immu. eccle. nec pro domib' pāijs ul' qb' eūq. possessiōib' ab eis dē ecclesijs ul' psonis ecclesiasticis. legitime hacten' acq. sit. ul' in posterū acgrēdis. ut i dīco. c. d' imu. ec. li. 6.

¶ Quid dices de istis fratrib' tertij ordinis beati frācis: et de illis q. s. uocantur Bar. milites gaudētes: an dicēt immunes tanq. p. sone ecclesiastice: ita ut ipsones eis collectas sint excoicati. **Rndet** De. de an. c. i. extra de immu. eccle. li. 6. q. nō sint p. sone ecclesiastice. **Predīcti** enī nō renūciant pprio. Itē habēt uxores et uisunt in pprijs domibus sic layci: l. habeāt quēdā modū uisūdi: et hītu approbatū ab ecclesia: ut notat Jo. an. in de. cum ex eo. de sen. ex. et iō uidef q. isti nō sint exēpti q. datijs et collectis: q. l. habeāt certū modū uiuēdi et habitū: tamē nō sunt clerici nec exercēt ministeria clericorū unde q. nō exercet artem l. sit descriptus i collegio: nō pp hoc h. imunitatē. l. s. p. t. E. de sacro. fan. eccle. **Bar.** tamē dicit se uidisse dīlia plurimorū doctoz iuris canonici et ciuiliū q. isti a talib' exactiōib' sint exēpti: sunt enim deo deuoti. i. z. q. i. duo sūt gñā. p. quo dicto facit terr' i. d. c. l. de imu. ec. li. 6. dum dicit personis ecclesiasticis: nam non potest negari q. isti nō sint p. sone ecclesiastice: l. nō sint clerici: et hoc tenet **Bar.** ff. de iure im. mu. l. semp. §. q. b' dā. q. d' itelligit uer

nisi assūpissent illū habitū in fraudē onerum. l. cura. ff. de mu. et hono. ubi glosa facit mentionem de istis fratrib' de penitētia.

¶ Quid si occurrit necessitas rei publice puta isule' latronū uel exercit' uolēs patriam delere uel cōburere q. b' oportet obuiare et resistere: nec tēp' cōsulēdi papam: an si grauef ecclesia incurrat he. penē. **Rndet** De. de an. in. c. i. de imu. eccle. et fm Oldradū q. nō si mora eēt piculū allatura. ut. ff. d' dam. in. ec. l. 4. §. si cā. et ff. de op. no. nūcia. l. pupillo. §. si q. s. riuos. **Nota** q. quedam bona vsib' ecclesiaz uedīcant' quo ad fūdationē uel ortum ul' māsu uel dotē eccle. et hec exēpta sūt **Eccē** cū suo onere trāseunt d' cēsi. c. i. Itē nō q. fossata dicunt' sordida mu. nera ad q. ecclesia nō tenet.

¶ Quero q. uicāf expeditiōes. **Rndet** An. de bu. l. caualcatas uel missiones nūcioz ad que clerici psonaliter cogi nō possūt q. sūt sordida. Itē nota fm An. de bu. in dicto. c. non minus que debeant occurrere: ut possēt epus factis laycoz sponere collectā. pmo cō sensus elici. **Secūdo** euidēs utilitas et necessitas. **Tertio** q. utilitas sit cōia pro republica. **Quarto** q. facultates laycoz nō suppetāt: s. hodie etiā hīs occurrētib' nō pnt sine licētia pape ut dīcto. c. aduersus.

¶ Quēo ad q. munera seu collectas s. b. faceat ecclesia: et papa potest dare soluendi licētiā. **Rndet** An. de bu. dīcto. c. nō min'. q. quedā sunt munera sordida: ut calcis coquende arene fodiēde uel fossati psonaliter faciēdi: siue stabulī curandī uel mūdandī: et

ad talia nō potest cogi ecclesia. **C.** de sacrosancti. eccle. l. placet. Quedā sūt munera exordinarīa: ut sūt hospicia et familia que dicūt exordinarīa: quā nō sūt p aliquā legē uel statutū ordinarīa sicut capitane? sicut suā uolūtate imponit tpe fertilitatis: et ad talia nō tenet ecclesia. **C.** de sacrosan. eccl. l. placet. 16. q. i. romanor. 7. c. iuxta sanctiōes. Quedā sūt munera extraordinarīa quae respiciūt publicā utilitatē: ut defēdere rēpublicam: ire ad exercitū pncipis cōtra saracenos uel mittēre uel firmare muros tpe noctis. Quedam sunt exordinarīa que respiciūt pietatē: ut refectio viar. et pōtū. Itē facē plato caritatīuū sibi dīu uel paupib? siue sibi uenire dño in necessitate: ut quando empconē fecit: uel capt? ē: uel filiam maritauit: uel miles fact? ē: uel quia ad pncipē uisit p suis negocijs: uel quia aliās expēsas gues uel intolerabiles fecit rōnabilē: uel alia quacūq; causa depaupat? est uel nōmīs obligat? uel nō habet aliqd comedere. de istis dicit 3. q. vi. extra d. sen. ex. c. puenit. et uel illa dicit quod nulla maior pietas quae defēdere patriā paupes et debiles ab hostib?. 22. q. 3. fortitudo. 7. c. si qs. 7. c. nō iserēda. h. q. ad publicā utilitatē. Quedā sūt munera ordinarīa angariar. et peraugariar. Munera angaria idest personalia sūt: ut quādo qs tenet ire uel mittere in caualcatā dñi expēsis tū ipsius dñi. ff. de mune. et ho. l. mune. Item pangaria sunt mixta. i. partim reale. et partim psonale. i. quā qs tenet ire uel mittere in caualcatā expēsis eūtis uel mittētis: ut. d. l. mune. §. mixta. et ab istis scz angarijs et

pangarijs ordinarījs sūt oēs clerici liberi. **C.** de epi. 7. cle. l. 2. et fm uoc. h. etiam uer. quo ad res deputatas alimonijs eor. q. ecclesie deseriūt et nō multū abundat. 12. q. 2. eccliar. fuos. **C.** de sacrosan. eccl. l. placet. 7. l. puilegiuz. secus tamē in rusticis et coloniis possessionū eccliarū: quae ab angarijs et pangarijs: imo etiā a talib? sicut alijs in aduētū pncipis nō excusant. **C.** de sacrosan. eccl. l. neminē. Item si epus uel abbas tenet magnū et nobile feudū a pncipe aliquo quod cōsueuit ei aliquo modo seruire: nam in hoc casu quod uis nō teneat ire in caualcatā psonaliter. ar. 22. q. 8. §. i. 7. §. his a qbus a extra de voto. ex multa. §. ultimo tū debet mittere sicut solitū est: aliter nō teneat feudū: ex quo nō uult facere fuitiū. ar. s. de cle. cōiugat. quod a te. et hoc uerū si sit iustū bellū: et si sit iniustum: tūc debet cognoscē impatorem celestē in supiorē. ii. q. 3. iulianus. nec p hoc in tali casu si nō mittat. potest puari feudo. ar. de pscript. c. fi. 7. d. cōsue. c. fi. Quedā sūt munera ordinarīa quae rex sūt sicut tributa et cēsus certi: siue seruitia uel caualcare hospitia uel silia certa et annualia possessionib? annexa et ad ista tenet ecclesia: si res ad ipsā deueniat. ii. q. i. si tributū. 7. c. magna. 22. q. 8. uenior. et tributū. et talia pnt uocari supidita. i. tributa rebus posita a qbus null? excusaf. **C.** de supidito. l. i. 7. z. li. io. et a pdiatis nō excusatur ecclesia ex pacto uel cā: non tāq; onera: sicut tāq; tenes rē oneratam cū quelib? res tiseat cū onere suo. ff. de contrahen. emp. l. ex lris. §. fi. 7. de deci. c. pastoralis. quae que sunt cesaris

debet reddi Cesari: et q̄ sūt dei deo
 de cle. diu. c. ex pte. et sic quātū ad de
 cimas oblatiōes et alia spūalia: et quo
 ad mansū siue vorem excusat ecclesia
 23. q. 6. fm canonistās. 7. s. de cens.
 .c.i. Item ga de decimis et oblatiōib?
 non soluit tributū. Item q̄ si fundus
 redimeretur etiā nō soluet tributū.
 23. q. 6. sp̄im?. An autē debeat cleri
 cus soluere decimam de p̄benda sua.
 Vide s. de decimis. c.i. 7. c. nouū gen?
 7. c. i. de cēsi. Quedam sūt munera p
 ueniētia ex lucratiuo titulo rei trāsla
 te in ecclesiam a curiali que inscriptio
 nes lucratiue appellant: nā inscriptio
 erat quarta ipsi rei quā aliq̄ dabat
 venerabili loco. Exemplū si curialia
 dabat ecclesie. is. ecclesia quartā ptē
 illorū. is. debebat dare p tributo: et
 vocabat inscriptio lucratiua: et ad ta
 les inscriptiōes vel munera seu tribu
 ta non teneat ecclesia. 23. q. 8. sanxim?: p
 q̄d puto q̄ ad istas gabellas q̄ soluit
 de cōtractib? illis donatiōib? lucra
 tiuis nō teneat ecclesia. l. sanxim?. C. d
 sacrosanc. ec.

¶ 7
 Quero q̄ vicif in dicto. c. q̄ imponē
 tes collectas clericis nō p̄it absolui:
 nec successores nisi satisfecerit. Quo
 de quo habet talis rector satisfacere
 anteq̄ absoluat. Rndet An. de bur.
 q̄ d emēdatiōe cuiuscūq̄ dāni ecclesie
 ppter hoc cōtingētis: si nullū cōsiliū
 dedit de collecta imponēda. S; si cō
 siliū dedit teneat nedum ad interesse:
 s; ad ipsi? collecte restitutionē. Si vō
 cōsiliū nō dedisset: forte nō teneretur
 ad emēdatiōē collecte: s; ad alteri?
 interesse q̄ obuenit ecclesie ob ipsius
 regimē et forte spūaliē uel pecuniariā

oportebit eū s̄bire fm q̄ forsitā bon?
 iudex arbitrabif. Nec autē locū h̄it
 quādo quis succedit i regimē eius
 qui est excoicat? ex p̄dictis causis ul
 aliter qualitercūq̄ ppter libertatem
 ecclesie violatā. Sec? si ex alia cā esset
 potestas excoicat? uel consiliarij: uel
 vniuersitas seu ciuitas interdīta: tūc
 enī successor non esset excoīnicatus
 fm Inno.

¶ 8
 Quero qd si nou? successor operam
 dedit quātūcūq̄ potuit q̄ hoc dāni
 collecte emendaref: sed vniuersitate
 resistēte nō potuit obtinē qd̄ intēde
 debat: Uidef q̄ sit excoicat?. ar. 24.
 q. 2. si heres. Tu dic cōtrariū sc; q̄ ex
 hoc tātū nō sit excoicat? vbi relinq̄t
 regimē: nec stet ppter timorē salarij
 amissionis q̄ nō renūciat officio: quia
 si ista de cā renūciat officio cū vniuer
 sitas in culpa sit: nihilomin? tenetur
 salariū reddē ei cū p eum nō stet quo
 minus regat. et idē ē dicendū si cōtra
 exp̄sam ih̄sbitiōē antiq̄ rectoris ex
 cessit vniuersitas i p̄dictis: q̄ nō excu
 satur nisi officio renūciat.

¶ De his qui compellūt p̄latos seu
 capitula ad sūmittēdū laycis vel
 alienādū bona imobilia. §. 27.

¶ Circa hāc excoicationē sc; d
 c his q̄ cōpellūt p̄latos seu ca
 pitula ad sūmittēdū laycis:
 uel alienādū bona imobilia.

¶ Nota fm Jo. Mo. et Petz de an. q̄
 phibent hic qdam modū alienatiōis
 uel variōis in reb? imobilib?. nam
 ante istā constitutionē p̄lati opp̄si
 cōtra opprimētes inuocabāt nobiles
 ad defensionē suā et potētes faciēdo
 eos aduocatos uel defensores locoꝝ

z pp̄ hoc illi sibi v̄dicab̄t quoddā
ius domini: vel aduocatiōis in eccle
sijs uel locis defensis: z refert Guil.
z Fran. se vidisse multos platos faci
les ad talia: z q̄q; nobiles sūmitte
b̄t alios ut opprimerēt ad p̄dictum
finez a quo ut abstineāt vidētes pla
tis sūmissiōes itas penit̄ interdīctas
p̄ istā cōstitutiōe ē pulsū. Primo q̄
clerici nō audeāt sūmittere. Deinde
q̄ layci non faciant sibi eos sūmittē a
clericis p̄ hāc viā idrēctā ul̄ directā
sūmittēdo molestatores ut postea s̄
colore defensiōis z patrocinijs illarū
reꝝ sibi sūmissarū ecclesie defraudē:
v̄dicādo sibi ius dñi: nam isti sūmit
teb̄t molestatores z postea viceb̄t
facerdoti sūmittere mihi hāc rē: z iste
nō audebit me molestā. vñ facerdos
facebat se h̄re ab illo talē rē z postea
facta sūmissiōe volebat verū ius h̄re
z dñiꝝ rei v̄dicare.

¶ Nota s̄m glo. z De. q̄ hec phibitio
solū locū h̄z in rebus imobilib⁹ z iuri
bus ecclesiarū: sec⁹ ḡ in reb⁹ mobilib⁹:
in ipsis enī nō pōt dari certa regula:
q̄ s̄m donū qd̄ est parū ul̄ magnū
tenet uel non tenet: z s̄m qualitatem
donatarij sc̄z vtz sit bñ merit⁹ nec ne
extra de dona. c. i.

¶ Itē nota q̄ iura incorpalia inē imo
bilia iudicant̄ z idem ius statuitur i
eorū alienatiōe qd̄ i alienatiōe reꝝ s̄m
mobiliū. vnde ānus reddit⁹ inter im
bilia cōputat̄: ut in cle. exini de para
viso §. cūq; c̄x de s̄bo. signi. z. l. iube
mus. C. de sacrosan. eccle. Itē nota
q̄ licz omnis alienatio rei ecclesiastice
regulariter sit vetita: nisi in casibus
a iure cōcessis tamē sūmissio de qua

hic loquit̄ sp̄aliter phibet: nam s̄m
Guil. si bñ attēdat ē quedam aliena
tio quasi ad illos cōfiteatur dñiꝝ p̄
tinere directū. ff. si ager v̄digal. l. i. §.
si. sicut cum me cōstituerē tuo nomine
possidē in te trāsit possessio z abdic
tur a me: q̄ is possidet cui⁹ noie possi
det. ut in. c. cū venisset. de resti. spoli.
z. ff. de acq. pos. l. q̄ meo. vnde p̄ hoc
dicit Job. an. z Guil. q̄ si verus dñs
constituat se alieno nomine rem suā
vetinere: per hoc transfert dñiꝝ et
possessiōe. Itē nota q̄ dñiꝝ rex
ecclesiasticarū est penes ecclesiam hoc
modo s̄m Jo. an. in nouella. nā ecclia
idest cōgregatio fidelis cuius xp̄us ē
caput habet dñiꝝ sed pauperum sūt
quo ad sustērationē: z clericorū quo
ad gubernationē seu administratiōē
Itē nota s̄m glo. z De. q̄ in ista sum
missionē de qua in textu requirit̄ licē
tia specialis pape non sufficeret ergo
generalis.

¶ Itē nota modos huius sūmissiōis
phibite hic in textu enarratos. P̄io
dicit q̄ plati nō p̄t sūmittē seu sup
ponere laycis ecclesie sibi commissas
bona imobilia seu iura ipsarū sine cō
sensu capituli: z apostolice sedis licē
tia sp̄ali: seu cōcedēdo ipsa bona uel
iura in emphiteosiz: nō q̄ h̄ phibeat
emphiteosiz z alie alienatiōes z c̄t̄
a iure pmissi forma z casib⁹: s̄ phibet
sūmissiōes fieri ut defendant̄ ab his
q̄bus sūmittūf s̄m glo. Itē alias alie
nādo in forma z casibus a iure per
missis s̄baudī p̄ sūmissiōe. Itē consti
tuendo eum dñm. Itē recognoscēdo
seu p̄fitēdo ab istis ea tāq̄ a supiori
bus se tenē. Itē z aduocando. i. tanq̄

ab aduocatis recognoscendo ut ipsos patronos uel aduocatos ecclesiarum seu bonorum ipsarum perpetuo: aut ad tempus non modicum itatuendo: unde dicit glossa. Ad modicum ergo tempus possunt vocari in patronos et defensores: quia tunc in modico tempore non est periculum. Potest autem dici modicum tempus infra. id est annos vel secundum Basilium et Barium. relinquitur iudicium arbitrio ex quo hoc non determinat inspecto statu ecclesie et imminente periculo et conditione personarum: unde si fieret locatio vni domino uel potenti per. id est annos: ut tueretur eam non incidit excoicatio.

Item nota quod prelati qui contra hanc prohibitionem sumiserint bona immobilia uel iura ecclesiastica ipso facto sunt suspensi ab officio diuino et ab administratione. Clerici vero qui sciunt fieri a prelato: et non denunciatur superioribus sunt suspensi per triennium a perceptione beneficiorum. De istis suspensionibus. vide quod notatur in. c. cum dilectus. de consuetudine. et in cle. cupientes de penis. ubi est glossa. magistra et ubi re iudicata. c. cum eterni. li. 6. et quod ibi non. super verbo officij.

Item nota quod propter delictum unius terra potest subijci interdictione ut hic dicitur quod legitime admoniti a tali usurpatione non destiterint restituendo que taliter usurpauerint eorum sententia excoicatiois incurrat: et extunc ad supponendum terram ipsorum ecclesiastico interdictione libere procedat.

De exigentibus pedagiam et guidagiam a personis ecclesiasticis. §. 28.

Item nota quod circa hanc excoicationem de exigentibus pedagiam et guidagiam a personis ecclesiasticis.

Non secundum Petrum de an. varia nomina

scilicet vectigal pedagium tributum census pensio. Pedagium et vectigal idem significat. et soluitur ab itinerantibus de his que deferunt non sui usus causa: et quicquid soluitur per transitum personarum tamen ut ferarie. Tributum vero est quod prestat fisco: et idem importat quod census uel pensio.

Nota quod clerici sunt immunes a solutione pedagij per rebus quas deferunt vel transmittunt: non causa negociandi: contra ratio ergo sensu si negociandi causa tenebuntur. Item nota quod in solutione pedagij a clericis non preedit consuetudo: quia papa iudicat eam corruptela.

Quero quod dicitur hic quod tales exigentes satisfacere debent cui debet satisfieri de illa transgressione. Uides quod prelato per nota. l. 7. q. 4. si quis contumax: et placet Archidiacono. dictum Lan. q. ibi hoc tenuit: et dicit illud capitulum loqui cum iniuria sit locorum ubi fiat persone locum habet. c. pro chiano. de sen. exco.

Quero quod dicitur hic quod ecclesiastice persone non tenentur de suis rebus soluere pedagiam. Quid de emptoribus reddituum clericorum uel rectorum utrum ipsi de penale possint uti. Job. an. remittit ad spe. de imu. eccle. archi. b. tenet quod non. per quo facit quod non de iure patris. c. i. de. de an. dicit quod aut est vectigal ordinarium et ex persona ecclesie siue fisci non transibit immunitas in emptorem. l. licitatio. §. mercatores. ff. de publi. Aut est vectigal extraordinarium quod non ponitur. l. uel senatus. consilio uel consuetudine principis. Ita enim sunt extraordinaria. ff. de vaca. mu. l. in honoribus. §. quod et quo ad ista immunitas transibit in emptorem et hoc notat Bartolus in dicto. §. mercatores.

Quero hic dicit q̄ p̄sone eccl̄iastice
nō tenēt solūe de rebus quas nō ne-
gociandi cā deferūt. Quero q̄s dica-
tur p̄prie negociator. dicit Jo. an. p̄
Archi. q̄ ille q̄ rem emit: ⁊ ipsam ite-
grā ⁊ imutatā vēdēdo lucratur. Ille
vō q̄ emit vel sit sibi materia aliquid
inde opandi: ille nō est negociator ut
dicit Chyso. 88. di. c. efficiēs. Et p̄ hoc
cōsuluit Frederic⁹ de senis in q̄stione
monasterij sancti Balgani dyocesis
vulturane: q̄d monasteriū habet ve-
nā ferri in insula helbe: ⁊ facit illā fo-
di: ⁊ venā deferrī p̄ fr̄torūz senense
ut faciat inde ferrū ut vendat postea
⁊ lucret. Exactorēs gabellaz senensūz
petebant pedagū. Abbas dicebat se
nō teneri. Frederic⁹ cōsuluit p̄ eo. f. q̄
nō tenebat. f. q̄ ista non ē negociatio
sic cū faber emit ferrū: ut ide diuersas
formas educat gladioz clauoz: vñ
dicit q̄ etiam si fratres emerēt venā
ferri ut facerēt exide ferrū nō dicit
ex hoc negociari: q̄a ut dictū ē nego-
ciari est rem emprā non imutatā ven-
dere. Emere vō rudē mām ⁊ illā p̄
artificiū ad aliquā formā redigē nō
est negociari: imo tales vocā pot̄
artifices q̄ mercatores. Pe. v. anch.
dicit q̄ quādo nō in p̄p̄io solo venā
ferri fodere faciūt: sed emūt ⁊ ferrum
postea inde redactū vēdant cōsultus
respōdi: q̄ negociatio est mixta arti-
ficio si p̄ magistros ⁊ alios faciūt hoc
fieri: tūc enim nulla v̄satur industria
clericoz: ideo solūe tenētur: sec⁹ si ec-
clesia habet venam: ⁊ p̄ oparios fieri
fecit ⁊ postea vēdit: sicut enim in sil-
ve frumēto ⁊ alijs redditib⁹ collectis
in p̄p̄io solo nō tenētur solūe ita nec

de isto ferro uel de alia mā q̄ appella-
tiōe fructuū cōtinetur. l. diuortio. §. si
vir. in fūdo. ff. so. ma.

¶ Quid si fiat statutū q̄ si quis vēdat
teneat dare duos denarios regi uel
cōi ciuitatis: an clerici teneat vinavē
dēdo ul' frumētā q̄ habēt ex p̄benda
Rndet Eyn⁹ q̄ nō. in l. ois. C. de epi.
⁊ cle. Idem Pe. p̄ dictā. l. omnis: vbi
dicit q̄ meli⁹ est q̄ bona in pauperes
distribuat q̄ in sordibus munerib⁹:
vel als illicite cōsumat: vbi dicit Pe.
⁊ Bal. q̄ clerici de bonis p̄bendarūz
suaz que vēdūt uel vēdi faciūt nō te-
nenē solūe gabellam: nec etiā ad por-
tam: ⁊ idē cōsuluit Bar. fm q̄d refert
Bal. in l. placet. C. de sacro. eccle. q̄
nō tenēt ad gabellas. De hoc vide i
Specu. de cle. iugati. ⁊ c. vl. de ui. ⁊
hone. cle. Idem Jo. de ligna. dicens.
Quid de gabellis ⁊ datijs q̄ leuant
in ciuitatib⁹ lombardie. Rndet idem
f. q. z. putat qdā. ⁊ c. pleriq. v. p̄uil.
. c. q̄to. Et s̄dit fm hoc tota italia ē
inf̄dicta ⁊ irregulares oēs clerici nō
obseruātes. Idē Jo. an. in glo. Theo-
logi. tñ. f. dñs Bo. ⁊ Ric. i secūda. di.
vl. ar. vltimo. q. pe. exponentes illud
Mathei. 17. Quid tibi videt Petre
reges terre a q̄bus accipiūt censum a
filijs an ab alijs: ⁊. j. ergo liberi sunt
filij. dicit q̄ ille tex. intelligit de xp̄o.
q̄a xp̄s nō tenebat reddē tributū: nec
hī qui sūt imitatores ei⁹ p̄fecti: puta
apostoli p̄ eo q̄ nālīter liberi erāt: ⁊
omnia bona tēporalia dimiserant: ⁊
ideo cēsū uel tributū ab eis reges t̄re
accipere n̄ debebāt. In alijs at xp̄ianis
uel q̄ sūt nullis ditiōis ul' q̄ abūdāt
tēporalib⁹ bōis illa auctoritas nō h̄z

Intelligi: unde tenet solue vectigalia
 unde p eis bene facit text^o. zz. q. 3. c.
 tributū. vbi dicit. Tributū i ore pisci.
 piscante Petro inuentū est. q: de exte-
 rioribus suis que palam cūctis appa-
 rent tributū ecclesia reddit. Nō autē
 piscem totū dare iustus est: s̄ tantum
 stateraz qui in ore eius inuentus est:
 qa nō ecclesia impatori dari: nō potē-
 ficalis apex qui i ore pisci .i. xpi ecclesie
 p̄minet s̄b̄ici regibus pot. Sed sane
 ut dixim^o q̄ in ore piscis .i. xpi inuenit^o
 p Petro 7 dño dare iubet: q: de ex-
 teriorib^o ecclesie qd̄ constitutū antiquus
 est p pace 7 quiete q: nos tueri 7 de-
 fendere debet impatorib^o p̄soluendū ē
 Item Ambro. li. q. i. Si tributū petit
 impator: nō ei negamus agri ecclesie
 soluāt tributū: vel si agros desiderat
 impator: nō dono: s̄ nō nego. Itē idē
 dicit vbi s̄. c. sequēti. Magnū qdem
 est 7 sp̄ale documentū qñ viri xpiani
 s̄blimiorib^o pt̄rib^o docentē debē esse
 s̄biecti: nec q̄s ostōnem terreni regis
 putet esse soluendam. Si enim c̄sum
 filius dei soluit: q̄s tu tantus es qui
 putas nō esse soluendū. Itē Apo. Ro.
 tertio decimo. Ois anima s̄blimiorib^o
 bus potestatib^o s̄bdita sit. Nō ē pt̄as
 nisi a deo. Que autē sūt a deo ordi-
 nata sūt. Itaq; q̄ q̄ resistit potestati
 dei ordinatiōi resistit. Qui at̄ resistit
 ip̄i sibi d̄natiōi: acgrit. 7. j. Reddite
 ergo omnib^os debita cui tributū: tri-
 butū: cui vectigal: vectigal. Eoclude
 q̄ q̄ theologi loquūt s̄ iure antiquo
 decretorū: s̄ hodie de iure sexti 7 cle-
 mētiaz nō tenēt.

De his qui cōcedūt repressalias cō-
 tra ecclesiasticas p̄sonas. §. 39.

Quere hanc excoicationē. s. de
 his q̄ concedūt repressalias cō-
 tra ecclesiasticas p̄sonas.

Quere Nota q̄ cōcedētes repressalias contra
 ecclesiasticas p̄sonas tam ipsi q̄ illi
 q̄bus cōcesse sūt: eas extēdentes cōtra
 ecclesiasticas p̄sonas: uel earum bona
 nisi infra mēsem. s. a tēpore cōcessiōis
 uel extēnsionis ipsas cōcessiōnes uel
 extēnsiones reuocauerint: si p̄sone sin-
 gulares fuerint sententiā excoicationis
 icurrūt: vniuersitates vō icurrūt sen-
 tētiā infēdicti quacūq; cōtraria cōsue-
 tudine nō obstatē.

Quere Quid si clericus principalis debitor
 cui^o occasiōe repressalie sūt cōcesse capt^o
 est: an hec decretalis habeat locum.
 R̄ndet glo. q̄ qd̄ dicit q̄ non: tum
 qa hic idē grauaf. p se ipso: 7 sic ces-
 sat rō text^o vbi dicit repressalias in q̄bus
 ali^o p̄ alio p̄grauaf: tum qa cōstitu-
 tio penalis est restringēda. c. de ele.
 statutū. li. 6.

Quere Quere que sūt p̄sone ecclesiastice cō-
 trā q̄s nō debet concedi. R̄ndet glo. Ut
 sūt clerici tēplarū hospitalarū cōuer-
 si 7 deo deuoti. iz. q. i. duo sūt ḡna. s̄
 sen. exco. prochiano. s̄ elec. sciāt. libro
 sexto.

Quere Quere utz possint cōcedi p̄ credito
 clerici vni^o dyocesis cōi clericos alte-
 rius dyocesis. R̄ndz glo. q̄ nō.

Quere Quere an p̄ istā decretalē corrigaf.
 .c. dñs de^o noster. zz. q. 2. vñ cōcedūf
 repressalie qñ ciuitas vidicare negligit
 qd̄ a suis improbe factum ē. R̄ndet
 glo. q̄ nō: sed solum statuit q̄ p̄ deli-
 cto uel credito alterius cōtra perso-
 nas ecclesiasticas concedi uel extēdi
 non possint: sed si cōcedāf cōtra laycos

cū modis a fure percussis: 13. & quo hic
plene p. Petz.

Quid si infra mēsem pcellū fuerit ad
actū. s. q. fuerit psona ecclesiastica p
alio pignorata: nūgd hec pena hēbit
locū infra mēsem. Rndet glo. q. i. sta
tū pstinū reuocādū erit infra mēsem
ul' fm Bar. Reuocatio re integra fie
ri debz anteq. pcedat ad actū: al' nō
h3 locū hec pena.

De impediētib⁹ officiū cuiuscūq;
iudicis ecclesiastici. §. 40.

Irea hāc excoicationē d' spe
diētib⁹ officiū cuiuscūq; iu
dicis ecclesiastici: q. i. pncipio
dicit papa q. intellexit q. dñi t'pales
faciebant ista.

Querit Jo. an. vtz sit idem in puata
psona ut sit locus huic pener: qd de
clerico sic agēte: Rndet q. sic. nam 13
sic narret in hñte t'palē iurisdictionē
ostō tñ ē gñalis: dū dicit. statum⁹ ne
qs z in fine s'bdit. si qs vō.

Quero hic dicit q. impediēs officiū
iudicis i cā q. de iure vel cōsuetudine
spectat ad for⁹ ecclesiasticū ē excoicat⁹
quero que sunt ille. Rndeo sūt multe
z notat in. c. cum sit. de fo. competēti
p. imo cognoscit de sacrilegio: ut. v.
.c. cum sit. Sūt z alia crimina de qb⁹
ecclesia punit tam clericos q. laycos:
ut crimē pluriū. ut d' elec. c. venerabil.
Crimē symoniae. ut de symonia per
totū. Item crimē heresis. ut de here
ticis. c. ad abolēdā. Crimen vsurarū.
ut de vsuris. c. cum tu. 7. c. q. in oibus
Crimē adulteriū cū agat ad thori se
pationē: ut de pcura. c. tue. In his dī
recte spectat iudiciū ad ecclesiaz. Indī
recte ut si agat p modū denunciatiōis

ad pñiam. ut in. c. nouit. de iudicib⁹.
Et dicit Inno. dīcto. c. cum sit. q. ra
ptores. rez ecclesie dīcū sacrilegi. 17. q.
.4. c. 7. c. sicut q. idcirco pñinet ad
iudiciū ecclesie: 17. q. 2. nulli liceat pñia
7. c. de laycis. Immo etiā si dubiū sit:
puta q. neget rapinā: tñ cognoscit ec
clesia. 16. q. 1. in canonib⁹. 24. q. 3. si qs
vbi etiā dī q. nō solū de rapina: sed
de qualibet etiā oppōsiōe z nō solum
clēicōz sed omnīū pauperū cognoscit
imo si de fraude habita in contractu
ecclesie agatur: vel etiā sine fraude
cōtractus null⁹ dīcat ecclesia cogno
scit. 17. q. 2. apostolicos: imo quocūq;
modo de re ecclesiastica agat cogno
scet ecclesia. 17. q. 2. quicūq;. Idem di
cit in. c. nouit de iudicib⁹. vbi etiam
addit q. crimen pacis fracte pertinet
ad iudiciū ecclesie.

De cōpellētib⁹ reassignare bene
ficia 7 detinētib⁹ citatos romā.
ne vadant. §. 41.

Irea hāc excoicationē d' cō
pellētib⁹ reassignare bñficia
7 detinentibus citatos Ro
mam ne vadant.

Quero quid si qs laycum citatū ad
apostolicā sedē detinet. Respōd3 glo
q. nō habet locū hec pena: q. dicit te
xtus ecclesiasticos: s' appellatione ec
clesiasticōz intelligū etiā deo deuo
ti. 17. q. 1. duo.

Sed qd si essent alibi citati. Rndet
glo. q. nō mēderēt i has penas: licet
quo ad excoicationē ipsius detinētis
esset locus huic cōstitutio: sed non q.
ad alias penas ipsius detēti.

Sed quid si citatus pcurat se capi p
platum ecclesiasticū. Rnd3 glo q. nō

est loc⁹ huic pene: s si p^lat⁹ secularis
h faciat incurrit excoicatio: etiã si cle-
rico nõ itẽdit iuriari. Man⁹. n. sena
z iuriõsa e: quia fit iuriã sedi aplice
ad quã est citatus z toti ordini cleri-
cali.

¶ 4 S; qd si detmeãt ml'ieres regl'ares.
Bndet zenzelinus q l3 nõ dicat incur-
rif excoicatio p^l man⁹ iicãtõz. v sen-
er. veniẽs. z. c. de monialib⁹.

¶ 5 Itẽ nõ q ad penã excoicatiois icurre
dã sola captio sufficit. de sen. ex. nup.
s pena suspensiois z puatõis a bñficijs
nõ h3 locũ nisi i trib⁹ casib⁹. p in capi-
ente: ut capt⁹ bñficia reassignet. Se-
cũdo i illo q citatũ ad sedẽ aplicã im-
pediuit. Tertio i illo q sic hãc captõz
sibi pcurauit.

¶ 6 Quero q hic d^r q obtentis bñficijs
sint puati: quid de obrinẽdis: an erũt
inhabiles ad obrinẽda. Bndet Ste.
q si puant obrẽtis multo forti⁹ obti-
nẽdis: magis. n. fauẽt iura i retinẽdo
q in querẽdo. C. de codi. l. fi. s de cõ-
ces. p. b. c. fi. li. 6. C. de bono. p. scrip. l.
depo: tati.

¶ 7 Nota q iste suspensioes sũt sciende: q
etiã occulto ligant in foro pñiali.
z est necessaria dispensatio: ut e glo.
ordinaria in de. i. in verbo currãt. de
hereticis.

¶ De percutiente religiosum uel cõ-
uersum. §. 42.

¶ Circa hãc excoicatioẽz. scilicet
de percutiente religiosũ uel
conuersum

¶ Querit glo. in dicto. e. nõ dubiũ. de
sen. exco. An cõuersi eccl'iaz seculariũ
gaudeãt pñlegio. videt q nõ ut hic
a cõtrario: vbi loq^r d cõuersis eccle-

siarũ regulariũ. Bndet q si traderet
se z sua: siue ecclesie seculari: siue regu-
lari censẽbũt pñone ecclesiãsticẽ: z in
totũ translate. z sic habet imunitatẽ
ecclesiãsticã. i7. q. 4. q. 9. ga duo gĩa
xpianoz. Unũ qd deo deditatũ est:
ut clerici z uerũ. Aliud ut layci. i. z.
q. i. duo sunt genera: z hãc opintonẽ
dicit glo. benigniorẽ: qã equuz est q
eoz gaudet pñlegio quoz vitã z re-
ligionẽ assũpserunt de itatu mo. reco-
lentes. l3 Jo. z Vincen. teneãt contra-
riũ in. c. dilecta. de ma. z obe. Hosti.
tenet q nõ gaudeãt quãdo cõuersus
in domo sua manet: ut laycus. ar. de
pñle. c. z §. de of. trib⁹. Sed si e cõ-
uersus qui tradit se z sua: z habitũ
mutauit: audit horas: viuit honeste
talis itelligit i totũ translat⁹ in foro
ecclesie: z gaudet immunitate: z sic in-
telligit. c. q. 9. l. 7. q. 4. i li. feudoz. de
pñle. sancto. l. vna. ad hoc de pñle. p
uilegia. §. hoc autem. Et p hoc facit
rõ q cõuersus nõ d^r q retinet pñsuz
l3 dicat i mĩsterio z uersiois q facit se
cõuersũ fm tan. infra eo. p. obianos.
Uide Petrũ in. c. religiosus. de sen.
exco. libro sexto.

¶ 2 Quid si vn⁹ pcutit vnũ d^r etio ordie
beati frãcis. Uide. s. §. 26.

¶ 3 Quero an mãdãs occidi clericum z
moriẽs ãte reuocationẽ mãdati icur-
rat iã mortu⁹ excoicatioẽ quã nũcius
mãdatũ exequit. Uide Ricar. in. 4.
d. i. 8. ar. 5. q. 4.

¶ 4 Qualiter itelligatur enormis iicãtio
Uide ibidem. ar. i. z. q. i.

¶ De impediẽtib⁹ officia uisitorũ
monialium. §. 43

Quæra hanc excoicationē. s. d
ipediētib⁹ officiū visitator⁹
monialiu seu canonicarū. i.

Quero q̄ viuū sic canonici seclares. **¶** i
Quero an dbeat pcedē monitio ipe
dimētū: uel ecōtra ut sit loc⁹ huic pe
ne. Rndet glo. q̄ pus regit q̄ qs im
pediat officiū: deinde q̄ fiat monitio
q̄ facta: nisi tales ipediētes desistēt in
currunt excoicationē: sec⁹ si monitio
pcedat impedimētū. **¶** z

Quero an sufficiat monitio gñalis
scz q̄ null⁹ impediāt visitatores. An
regraf pticularis z spālis noiatim. s.
amonemus te talē ne impediās offi
cium nostrum. glo. non determinat.
zeuzelinus tenet q̄ sufficit generalis
monitio.

¶ De doctōrib⁹ q̄ sciēt docēt illos q̄
dimiserūt hitū sue religiōis. §. 44

Quæra hanc excoicationē. s. d
doctōrib⁹ qui sciēter docēt
habitū sue religiōis. q̄ dimiserūt
habitū sue religiōis. Idē dicit eē
glo. 7. de. de. ancha. Si doctōr legat
scholari qui nō dimisit habitū. scz q̄
ipse doctōr ē excoicat⁹: q̄ pticipat in
crimine: ppter q̄b scholaris est excoi
catus. ut i. c. nup. 7. c. si concubine. de
sen. exco. Addit ipse Petrus pulchra
distinctionē post Lapū: quia aut reli
giosus ingredit studiu cā audiēdi le
ges uel physicā: aut theologā uel ca
nones siue alia sciētā non phibitam
p casu si nō reuertat iſra duos mēses
fm Juno. ul' audiat semel tm iſra du
os menses fm Hosti. p. e. si. §. vez. eſ
ne cle. uel mo. excoicat⁹ est ipso facto
tā ipe religiosus q̄ ipse doctōr sciēt
ei pticipās. Hoc verū: etiā si habituz

nō dimittat. Et ideo Baudi ad textū
dū dicit habitu suo dimisso maxime:
z hoc quo ad leges z physicā: secūdū
Archi. etiam si de licētia sui prelati
ipsas audiat. s. eo. c. non magnope. 7.
.c. sup specula. In secundo casu dicas
q̄ si vadit d licētia sui plati z portat
habitū clarū q̄ nō incurrit aliquā pe
nā. Si aut vadit sine licētia uel etiā
cū licētia z habitū nō portet ipso facto
incurrit excoicationis sentētiā ut hic.
Similiter doctōr qui ei sciēter ptici
pat in crimie ex quo admittit eū sciēt
nō deserētē habitū. Item nota scōm
glo. q̄ officium doctōris est scholarē
expellere de scholis. **¶** i

¶ Quid si monach⁹ habet domū iuxta
scholas. z stando in ea potest audire
lectiōnē: z doctōr scit z legit: an do
ctōr sit excoicatus. Rndet glo. q̄ nō:
q̄ non posset phibere: quin in domo
ppria moraret. **¶** z

¶ Quid si talis monach⁹ nō vult exire
scholas: an possit vs expelli. Respōd⁹
glo. q̄ nō: q̄ etiā excoicat⁹ gaudet p
uilegio: ut eum pcutiens incidat i ex
coicationē: fm q̄b nō. Jo. ber. i7 q. 4
si qs veiceps. z d se. ex. c. stringit. **¶** z

¶ Quid si non pōt expelli. Rndet glo.
q̄ doctōr debz exire scholas sicut di
cimus q̄n excoicat⁹ intrat ecclesiam. ut
nō. li. q. 2. sicut. z de sen. exco. nup.

¶ De cōtrahētib⁹ matrimonium in
gradu cōsanguinitatis. §. 45.

Quæra hanc excoicationē. s. d cō
trahētibus matrimoniu in
gradu cōsanguinitatis 7 affi
nitatis phibitis. **¶** i

¶ Querit glo. qd si cōtrahat qs cū ha
bēte maritū: uel cum iudea: uel cum

pagana: vel cū cognata spūali uel le-
gali: uel ecōtra impedimētū publice
honestatis. Rndz glo. q. l3 nō teneat
inrimonū: tñ nō incidit i excoicatōz
q: i istis casib? nō ē exp̄ssa.

¶ 2 Quid si qs cōtrahat infra q̄d? cōsan-
guinitatis uel affinitatis cū dispēsati
one pape. Rndet glo. q. nō est locus
huic pene. de qua dispēsatiōe nō. de
restri. spo. c. litteras. in p̄n. 7 de statu.
mo. cum ad monasteriū. 7 p̄ Jo. an. d̄
voto. c. i.

¶ 3 Itē nota de eo q. text? dicit sciēt? q.
si qs cōtraheret ignorāt. s. ignorātia
facti pbabili 7 n̄ affectata: puta q. ne
sciēbat talē eē suā affīnē uel s̄anguī
neā nō est excoicat?.

¶ 4 Sed qd si ignorabant ius nescientes
vsq; ad quotū gradū s̄anguinitatis
uel affinitatis extēdere. phibitio iu-
ris tñ hū sciēbāt in q̄ gradu erāt. Rn-
det glo. q. incidit i excoicatōz q. igno-
rātia facti 7 nō iuris excusat.

¶ 5 S3 qd si sol? vn? cōhibētū sciēt con-
traxit sciēs se eē in gradu prohibito
Rndet glo. q. ille sol? ligat.

¶ 6 S3 qd si ignorāt a p̄ncipio contraxit
s̄ postea supuenit sibi sciētia: 7 tamē
cōhabitauit cū s̄anguinea quā acce-
pit. Rndet glo. q. nō est excoicat?: q.
hec cōstitutio nō punit cōhabitatiōz
uel icesū: s̄ solū cōtractū matrimoni
sicut dicitur in simili q. q. ignoranter
eligit indignū: 7 postea sciat nō incur-
rit penā cōciliij positā in. c. cū in cūcti.
de elec. cū in hoc pōderef̄ inītiū: ut in
.c. vubiū. eo. ti. 7 pbaf̄ hoc ex eo. q. si
ne iudicio ecclie ab illa diuertē n̄ pos-
set. d̄ diuoz. c. porro. fateor tñ q. pec-
cet cogscēdo. d̄ sen. ex. inq̄sitōi. **¶ 7**

¶ Quid si straxi cū ea quā credebā cō
sanguinea affīnē uel monialē: s̄ in ve-
ritate nō erat glo. remittit ad nota
ta. de sen. ex. c. si vō. 7. c. i. audīctia.

¶ De his q. p vim ul' metū extorq̄nt
absolone ab excoicatōe. §. 46.

¶ Circa hāc excoicatōe. s. de
c his q. p vim uel metū extor-
quet absoluem ab excoicati-
one.

¶ 1 Quēit glo. qd si iusta erat excoicatō
Rndz idē. s. q. excoicat? ē: q. humilitē
v3 petē absolutōez nō p metū cōpellē
q. sentētia pastoris: siue iusta siue iū-
sta timēda est. ii. q. 3. c. i.

¶ 2 Quero de qua suspēsiōe hic loq̄tur.
Rndet glo. indistincte si qs cōpellat
uel extorqueat absolutionē uel reuo-
cationē suspēsiōis: siue ab officio. siue
a beneficio: siue ab ingressu ecclie ē
excoicatus.

¶ 3 Quid si excoicatio est p metū extor-
ta. i. q. qs cōpulsit iudicē ut aliquem
excoicaret. Rndet glo. q. valet excoi-
catio. ii. q. 3. quatuor. potest tamen p
exceptionem elidi: ut ibi notatur. ar.
de fur. interdum.

¶ 4 Quid si quis intulit metum: tñ iudex
pp̄ h̄ absolue nolu't. Rndet glo. q.
talīs inferēs nō ē excoicat?

¶ 5 Quid si n̄ excoicat? itulit metū s̄ ali?

Rndz glo. q. iferēs excoicat? erit.

¶ 6 S3 nūqd i p̄dicto casu ipse excoicat?
suspēsus uel interdīct? incurrit hanc
penā si ali? p eo uel ei? noīe metū itu-
lit. Rndet glo. q. sic: si mādauit: ul' ei?
noīe factū ratū habuit. d̄ elec. c. sciāt.
7 de sen. exco. cum qs.

¶ 7 Quid si absolutoz q. p metū absolue
rat postea ratū habuit id qd p metū

fecerat. Rñdet glo. q. nishlomin^o sūt
excoicati metum inferentes: q. textus
dicit q. est nulla. ¶ 8

¶ Sed qd si qs nō inferat metū i corpe
s p penā amissiois rez opellit absol
ui. Rñdz glo. q. ē excoicat^o. ¶ 9

¶ Sed qd si cōpulit p vanū metū de q
timere nō debuit. nūqd habet locum
hec pēa. Rñdet glo. q. nō: q. talis me
tus nō inducit restitutionē: nec pprie
appellat met^o. ff. qd met^o cā. l. metū.
z. l. se. z. l. nec timorē. Ille g. metus q
putat iust^o ad reuocādū ea q p illud
fiūt facit incurrē excoicationē. Alius
vero non. ¶ 10

¶ Sed qs dicit iust^o met^o. Respondet
De. de an. q. met^o mortis v^l cruciat^o
corpis z talis qui possit cadere i cō
stātem virum qd arbitrio iudicis re
līqur ut nota. E. qd met^o cā. l. inter
positas. z. s. eo. c. cū dilectus. vbi glo.
Alijs modis cōsiderat iustū metū ad
rescissionē ad^o. Addit idem De. disti
guēdo. Tu dic lati^o. nā qñq. vult re
scindere qd gestū ē p metū ex edictō
prouis: z tūc regit met^o: de quo p dī
xi statim: Qñq. quis vult rescindere
inīa uel mēte edicti: tūc sufficit si in p
sona filij uel cōsucti inferat. l. isti qdē
ff. qd met^o cā. Qñq. qs vult rescinde
re p officiū iudicis. z tūc sufficit met^o
verecūdie: licz ibi nō sit mortis picu
lū uel cruciat^o corpis. l. fi. §. fi. ff. eo.
Aliquādo infertur met^o alicui futuri
euē^o: ut in medico q cā extorquendi
pecuniam morbum lenē aggrauat: z
tūc rescindit officio iudicis. l. medic^o
. ff. de varijs z extraor. cog: quādoq.
inferit met^o cā maioritat. z obediēte
z hoc duplici^o: nam quedam est ma

ioritas absq. publica pāte: ut maio
ritas que habet a marito in vxorem
z tunc rescindit officio iudicis. l. i. §.
honorāde. ff. quaz rez actio non val
z. l. si. ff. de furtis. Quedā est maiorit
tas cū publica potestate: cui^o timore
aliquid gerit: z tūc rescindit conditū
one ex lege. ut. E. eo. l. si p impssionē.
Quero quōd cognosces vtrum metu
publice potestatis aliquid gerit. Dic
hoc iudicis arbitrio relinquēdum ē
ponderatis circūstātijs: an consuevit
esse terribilis z similia. ut notat Bar.
in. l. de pupillo. §. si quis ipi ptozi. ff.
de op. no. nūcia. ¶ 11

¶ Quero an met^o cōminate excoicatio
nis sit cōsēnd^o iust^o. Dic ut nō. Jo. an.
in. d. c. cū dilect^o. ¶ 12

¶ Item nota fm Petz. q. sicut regit
metus qui possit cadere in cōstātem
virum ad rescissionē actus: ita regit
dolo qui potuerit cadere in prudē
tissimum. Si quis ergo inducit fatui
tate ad actū gerēdū: ex hoc nō potest
pcedere se deceptū dolo: q. fatuitas
que est similis late culpe cū dolo alte
rius cōpensat. ¶ 13

¶ De compellētib^o celebrari in loco
interdicto. §. 47. ¶ 14

¶ Circa hanc excoicationē. s. de
compellētib^o celebrari in
loco interdicto. ¶ 15

¶ Quero ga text^o dicit q. grauis qrela
ad papā puenit q. dñi tpales cogunt
celebrare i loco interdicto. Quid g.
si sūt epi uel ecclīaz plati. Rñdet glo.
idē. s. q. sūt excoicati. ¶ 16

¶ Quero hic dicit q. cogūt celebrari i
loco interdicto: de quo interdicto B
loquitur. Rñdet q. de interdicto a

lure uel ab homine.

¶ Quid si est occultū q̄ loc⁹ sit interdīct⁹ tamē cleric⁹ scit: an teneatur seruare lz nō sit publicatū. **¶** Bndet glo. q̄ sic. 7 idē tenet Archi. de sen. ex. is. q. li. 6 qd̄ verū intelligit Uincen. vbi fact⁹ p̄pter qd̄ eēt interdīct⁹ locus esset occultū: secus vbi factū eēt publicam lz nesciretur q̄ locus esset interdīct⁹. vnde glo. dicit q̄ esset necesse q̄ fieret vna cōstitutio p̄ salute animarū qua p̄videretur q̄ clerici non tenerēt ad obseruationē interdīcti lati a iure nisi prius fieret illorum declaratio. seu publicatio.

¶ Quēo qd̄ si phibeāt excoicatos exiri non a missa: s̄ ab alijs diuini officijs **¶** Bndz glo. q̄ si ē loc⁹ huic pene. **¶** Quero q̄ excoicati illos q̄ phibēt ne excoicati moniti exeat de qua monitiōe loquitur: an ḡnālī ul' spālī. **¶** Bndet glo. q̄ sufficit ḡnālī monitio: ut post q̄ facta est phibētes sint excoicati: s̄ quo ad excoicatos uel interdīctos n̄ exeūtes regrif q̄ nominatim sint moniti ut exeat: qui si postea rmanēt sūt excoicati.

¶ Quero q̄ hic dicit text⁹ q̄ ad papaz grauis querela deuenit q̄ gdā cogūt celebrari tempore interdīcti: nedum in locoꝝ suoz capellis: s̄ i collegiatis ecclesijs. **¶** Quero qd̄ si faciūt celebrari in suis oratorijs qbus ex spālī licētia tales potētes cā inanis glorie poti⁹ q̄ deuotiōis faciūt in aliquo domus sue angulo celebrari: an sit loc⁹ huic pene. **¶** Bndet Lan. q̄ nō.

¶ Quero an tpe interdīcti possint cāpane pulsari p̄pter p̄dicatōnē ul' grā capituli gregadi. **¶** Bndz Lan. q̄ sic.

dūmodo nō fiat in fraudē.

¶ Item nota hic q̄ publice excoicati 7 interdīcti si moniti nō exeūt cū diuisa celebrāf incidūt in aliā excoicationē 7 sic excoicatus potest iterum excomunicari.

¶ Sed an ligat⁹ plurib⁹ sentētijs possit vna absolute absolui. **¶** Distinguit Lan. q̄ aut quis ē excoicatus ab vno: aut a pluribus. **¶** Primo casu aut vna snia aut plurib⁹: si vna aut p̄pter vnā cām: aut p̄pter plures: si p̄pter vnā cām tūc sufficit vna absolutio p̄ oib⁹ si p̄pter plures cās: tūc aut constat q̄ p̄pter quālib⁹ intēdebat singulas ferre snias: aut p̄pter simul oēs causas aut dubiū ē. **¶** Primo casu erūt necessarie tot absolute quot fuerūt snie. **¶** In secūdo sufficit vna absolutio: tñ oēs cās expmēde sunt in ea: als nō sufficit **¶** Si plurib⁹ sentētijs tūc erūt necessarie plēs absolute. **¶** ff. de op. no. nū. l. pupillo. **¶** Si autē vnā intēdebat ferre sentētiā sic dicēdo. excoico anathematiso tē: tūc sufficit vna absolutio. **¶** exē de iudeis. c. ad liberādā. ff. de accep. l. plurib⁹. **¶** Si autē a plurib⁹ iudicib⁹ si omnes habent vnā iurisdīctiōnē valet absolutio: 7 vna ab vno eoz dum tñ habeat ptatem ab alijs. **¶** ff. de offi. dele. l. cām. aut hūt dīstīctas iurisdīctiōes 7 tūc tot regrif absolute q̄t iurisdīctōes 7 excoicationes. **¶** exē de sen. ex. c. officij. 7 dicit ordinario sū excoicatus a vobis: 7 ab alijs: cū fuero absolut⁹ a vobis: postea petam ab alijs **¶** De hoc etiam vide Ricar. in. 4. di. 18. ar. io. q. 2.

¶ De speliētib⁹ hereticos. §. 48

¶ Irea hāc excoicationē. s. de

nec aliquod publicum officium. Quarto feudis et bonis ceteris que ab eadem romana ecclesia tenentur: vel ab alijs ecclesijs ipso facto est privatus: et revertitur ad ipsas ecclesias cum pleno iure de eis disponendi quod placet ecclesiarum prelati. Quinto quod ipsa civitas in qua electio fieri debebat sit ipso facto interdicta. Sexto quod pontificali careat dignitate.

¶ Item non quod districte precipi patriarchis archiepiscopis episcopis et aliarum ecclesiarum prelati et predicatores ut exhortent clericum et populum ad orandum pro electioe pape: et pro ut circumstantie pensande suaserint injuria indicant.

¶ Quarto que sunt illa que observari debent post mortem summi pontificis ad que observari facienda tenentur dominus civitatis in qua moritur papa. Vnde plura. Primo quod si papa moritur in civitate in qua cum sua curia residebat cardinales qui fuerint in civitate ipsa presentes teneant expectare absentes per octidies tamen quibus clausis sine absentibus venerint: siue non: tunc omnes conveniant in palatio: in quo idem pontifex habitavit et tunc singuli uno servitore clerico vel layco put elegerint. Illi autem qui manifesta necessitate coguntur possunt duos habere servitores put elegerint: siue clericos siue laycos. Secundo quod in eodem palatio vnum claue nullo in medio pariete seu alio velamine: puta cortinaz omnes habitent in communi. Tertio quod dies claue ita claudatur ex omni parte quod nullus illud intrare valeat vel exire nisi quod relinquatur aditus ad secretam cameram pro necessitatibus ipsorum cardinalium corporalibus: puta pro su

pluo pondere deponendo secundum De. C. de testa. l. antiquitas. Quarto quod nullus possit ad eos accedere vel secrete loqui: et ipsi cardinales non debent tales audire: nisi aliquis vellet loqui aliquid de his que pertinent ad electionem: puta si esset aduocatus iuris perit religiosus vel tabellio secundum glo. qui de voluntate omnium cardinalium ibi presentium vocaretur. Quinto quod nulli ex cardinalibus liceat emittere nuntium vel scripturam vel secrete loqui: alio ipso facto iniam excommunicationis incurrit. Sexto quod in clauis palatio vna fenestra operens dimittatur per quam ipsis cardinalibus ad victum necessaria possint modo ministrari: cooperens dico secundum glo. ita quod per eam intrare vel exire nullus possit. Septimo quod si tres dies post que clauis dicti cardinales intrauerint non fuerit facta electio pape pro spacio quatuor dierum immediate sequentium: tamen in praedictis que in cena non habeat nisi ferculum. Octavo quod si post istos quatuor dies adhuc non fuerit facta electio: tunc tamen ministretur eis panis et vinum et aqua: donec sit facta electio. Nono quod pedetere dicta electione cardinales nihil possint percipere lucrum de camera pape: nec aliud lucrum vnde cumque perveniens ipsi ecclesie: sed ille cui commissa est custodia camere pape debet omnia lucra servare futuro pontifici. Decimo quod si aliquid lucrum de camera pape pendente electione percipiatur: extunc sunt suspensi a perceptione reddituum suorum beneficiorum quousque huiusmodi lucra restituant. Undecimo quod cardinales non debent se interim de alio negotio impedire nisi si forte superveniat adeo urgentis necessitas quod oportet providere de defensione

aliqua terrarum ipsius ecclesie: vel nisi eue-
niret aliud tam evidens et tam graue
piculum quod omnes cardinales concorditer
iudicarent puidendum esse. **Duodecimo**
quod si aliquis cardinalium dictum celane
non intraverit. .j. .io. dies: aut postquam in-
traverit absque manifesta causa infirmita-
tis exierit: tunc non possit ulterius ad ele-
ctionem admitti. **Tertiodecimo** quod si ali-
quis ex cardinalibus infirmare non potest
sine eo ad electionem per alios procedi:
et cessante infirmitate debet admitti.
Quartodecimo quod si cardinales absen-
tes. .j. terminus. .io. dies supervenerint: ante
quam electio facta sit intus admittantur
ad electionem faciendam cum modera-
mine serventium et eorum clausura elabo-
rari potest sicut predictum est. **Quintodecimo**
quod si papa moritur in comitatu siue in
territorio illius civitatis in qua erat cum
sua curia: tunc cardinales in dicta ci-
vitate debent convenire pro electione facien-
da: nisi forte esset interdicta vel rebel-
lis romane ecclesie: quo casu in alia vi-
cinitate conveniant que non sit rebellis vel
interdicta cum clausura et aliis modis
supradictis. **Item nota** quod constitutio si-
milis fuit facta pro Celestino si fuit re-
vocata pro Adriano sine consensu dei
licet quod facere potuit papa. de plenitu-
dine potestatis: cum sit super omnia scilicet
extra de electione. c. significasti. quare
Bre. confirmavit secundum glo. **Item nota** secundum
glo. quod est speciale in electione pape quod car-
dinales absentes non citantur: sed expe-
ctant per decem dies: secus in aliis ele-
ctionibus.

¶ Et pone quod cardinales quidam sunt
absentes: et ita remoti quod nullo modo pos-
sunt venire. .j. .io. dies ad locum ubi debet

electio celebrari: nunquid poterunt pro-
sententes statim ad electionem procedere:
vel ante lapsum spacium horum decem die-
rum. **Respondet** glo. quod non. nam posset esse
quod absentes audientes de infirmitate
pape: vel alia causa venire ceperant ante
mortem: ita quod .j. decem dies a morte
erunt in loco.

¶ **Item** pone quod aliquis cardinalis non de-
bito tempore expectatus vult agere
de contemptu: utrum possit. **Respondet**
glo. quod non: si electio facta fuit ab aliis
aliis vel a duobus partibus eo non
computato.

¶ **Quero** hic dicitur quod priores teneant ex-
pectare absentes per .io. dies quibus cla-
pulis omnes priores debent ingredi ad
electionem. **Quid** ergo si isti priores ef-
sent pauciores quam tertia pars. **Respondet** glo.
quod prius eligere: nam illud quod dicitur quod si
electio a paucioribus quam a duobus partibus
cardinalium gerit se pro papa sit excoica-
tus: ut in c. l. de elec. intelligitur de dua-
bus partibus. scilicet prius.

¶ **Quero** que sit necessitas qua cardinalis
possit habere duos servitores in cla-
ui. **Respondet** glo. puta quod podagras habet
ita quod necesse habet per duos servito-
res sustentari vel portari: vel alia simili
causa.

¶ **Quid** si cardinalis propter infirmitatem
nolens inclusus stare renunciat voci
sue: nunquid valet renunciatio: et nunquid
rediens admitteat. **Respondet** glo. secundum hostium.
cui hoc de facto contingit quod penitens et
rediens admittendus est: de his tamen
que medio tempore facta sunt queri
non potest.

¶ **Quero** pone quod absens cardinalis ve-
nit post dies octava post diem clausure:

vel a die incluse: ita q̄ cardinales i
clusi tūc nō habēt: nisi vinū ⁊ aquā ⁊
panem: ut dicitur ē nūquid iste supue
niēs statim cōpellit suscipe ipsozum
vitam. Rndet glo. q̄ sic. l. 3. nō fuerit i
culpa: quia sepe sine culpa quis puniit
ex cā de re. iu. sine culpa.

¶ Quid si papa moris in mari vbi de
bēt cōuenire cardinales ad electiōē.
Rndet glo. q̄ debēt conuenire i ciui
tate p̄ quā loc⁹ ille maris distinguit:
puta si vocat mare pisanū debēt con
uenire p̄sis: si aut nō distinguit p̄ ali
quam ciuitatem debent conuenire vi
ciniori.

¶ Quid si electio pape sit facta i ciuita
te infidēta. Rndz glo. q̄ valet.

¶ Item nota fm glo. q̄ cardinales tenē
tur eligere idoneū: l. 3. dicam⁹ q̄ nulla
exceptio admittit cōtra electū a dua
bus ptib⁹. ut. s. eo. c. licet.

¶ Quid ergo si laycum illitteratū eli
gāt. glo. remittit ad notata. i. c. si q̄
pecunia. 79. dis.

¶ Itē nota cautelā adhibēdā circa cō
clauē fm De. ut habeat vnū accessū
⁊ nullū mediū parietem siue velamē
Meliorē cautelā adhibz iuriscōsult⁹
cū mulierē dicentem se pregnantē tpe
ptus iubet in clauē poni: ⁊ caute cu
stodiri ne supponat pt⁹ quē postea
se pepisse. dicat: ut sic mariti sangui
neos a successiōe excludat. l. i. §. de in
spiciēdo. ff. de vē. inspiciēdo. vñ nota
posse cōmitti fraudē p̄ velamē me
diū qd̄ facit ad questionem q̄ si inter
testes ⁊ attestatorē ē cortina i medio
ita q̄ audiūt vocē eius: sed nō vidēt
q̄ nō valet testamentū: nec depositio
testiū deponētū de auditu ⁊ nō vbi

su. ut nōt Ex. in. l. si non spali. C. de te
stamentis. ⁊ p̄ Bar. in. l. sūma. §. idem
labeo. ff. de aqua plu. arcē.

¶ De his q̄ vocāt ad dirigēdas mo
niales in electiōibus. §. 52.

¶ Circa hanc excoicationē. s. de
his q̄ vocant ad dirigēdas
moniales in electiōib⁹ ab eis
faciēdis: nisi abstineāt ab his per que
inter eas possit in ipsis electiōib⁹ oriri
discordia uel orta nutriri.

¶ Quero q̄ sūt isti qui possūt incidē in
hāc excoicationē. Rndet glo. puta re
ligiosi cōsiliarij aduocati discreti vi
ri: q̄ vocāt ad dirigēdas mōiales cir
ca modū electiōis ab ipsis faciēde.

¶ Sed quero q̄a hic dicitur hi: qd̄ si vo
carēt mulierē religiose ul̄ alie discre
te. an si cōtrafaceret sciderēt excoica
tionē. Rndet glo. q̄ sic.

¶ Item nota q̄ hec pena habet locum
nedū i his qui vocant ad dirigēdas
moniales regularum approbatay in
eay electiōib⁹ faciēdis: s̄ etiā in his q̄
vocāt ad dirigēdas illas q̄ nō renū
ciāt p̄p̄is: nec faciāt p̄fessionē regu
larem in vna de regulis approbatis:
sed viuūt sicut canonici seculares i se
cularib⁹ ecclesijs nisi abstineant a pre
dictis.

¶ De electiōib⁹ ⁊ electis ad regimē
vrbis Rome contra. c. fundamen
ta. §. 53.

¶ Circa hāc excoicationē. s. de
electiōib⁹ ⁊ electis ad regi
men vrbis rome cōtra. c. fun
damēta. de elec. li. 6.

¶ Nota q̄ in principio dicti capli vsq̄
ad §. p̄inde. ponit ratio quare facta
fuit hec cōstitutio ⁊ excoicatio. scz q̄

null^o notabilis peminētie potestatis
7 dignitatis eligat in senatozē. sine
cum sua potētia possit sibi dictā urbē
vſpare 7 ſbiugare ecclias 7 romanuz
pōtifficē: sicut fecit Coradinus qui de
venenosa radice frederici quodam
romani ſpatozis colubri tortuoſi in
ſto ecclie iudicio reprobari pōſſe
videbat i regulū qd ad extirminū ro
mane ecclie manifestis iudicijs: vna
cū ſuis fautorib⁹ aſpirabat. Secūdo
ſtatuit q null^o inferioris dignitatis
a pōtifficē eligat vltra annū i ſenatozē
ne habeat cam acqredī in ea potētia
7 pncipatū: quo velit poſtea ſibi eius
vniū ſbiugare.

Nota etiā penas: qd pmo electio est
nulla. Secūdo incurrit excoicationē
tam electores q electi cū dātibus eis
auxiliū cōſiliū uel fauozē. Tertio q ſi
tales electi ſe imiſceāt uel cōſentiant
electiōi ſūt puati vna cū ſuis poſteris
omnib⁹ feudis pūlegijs libertatib⁹
imunitatibus gratijs 7 honorib⁹ que
tenent ab ecclia romana: uel ab alijs
ecclieſijs 7 reuertāt ad ipſas ecclieſias
a quib⁹ tenebāt. Quarto q oīa facta
ab iſtis in dicto officio ſunt nulla.

Quinto q iudices 7 tabelliōes q au
ctoꝝitatē tali electiōi inpoſuerit: uel
inſta cōſecerint ſunt puati dignitate
7 officio ſuo. Sexto q ſi pnt abſolui
a dicta excoicatione. niſi p romanum
pōtifficē. ul^o d ei⁹ licētia ſpali.

Icē nota q ciues romani poſſunt eſſe
ſenatoꝝes ul^o patricij vrbis rome: dū
modo nō vltra annū etiā ſi fuerit fra
tres uel nepotes uel filij dictoz pnci
pum: uel etiā ſi habuerint dignita
tem uel titulū comitatus baronie. uel

alteri⁹ tituli: dūmodo dicta potētia
ſit extra territorium rome: niſi eſſe
multū notabilis 7 excellēs potentia:
ad quā ratio huius conſtōnis poſſit
merito extendi.

De magiſtris 7 ſcolari⁹ bononi
enſibus conducētib⁹ hoſpitia ante
tempus. § 54.

Circa hāc excoicationē d ma
giſtris 7 ſcolari⁹ bononie
q ante tēp⁹ cōductōis cōducūt
alioꝝ magiſtroꝝ uel ſcolariū hoſpi
tia ſine ipſoz cōſenſu.

Quero an locatoꝝes incidant i excoi
cationē: qd ſolū videt⁹ dicere de cōdu
cētib⁹. Rndet An. de bu. q doctozes
coiter tenēt q ligēt: qd pncipant i de
licto p quo cōductoz eſt excoicatus:
qd iſte nō cōduceret niſi locare: vñ p
regulā. c. ſi cubine. eſt excoicatus lo
cator. Sed videt⁹ q hec cōſtitutio cō
tineat inſigatē ſi nō ē licitū inſpellare
locatoꝝem ut loceat ante tēpus finitū
iā erit apta via ad eludēdū locatoꝝē
qd ſi expectabit tēpus poterit eſſe q
recedet ille q ibi habitat: 7 tūc ſic re
manebit vacua. dicit Joh. an. imagi
nandū eſſe q erat certū tempus i me
dio locatiōnis qd erat determinatū
ſm cōſuetudinē ad interpellādū loca
toꝝes: ut hic in bononia in medio au
guſti: modo ante iſtud tēp⁹ locatiōis
faciēde: nō diſco facte nō erat licitū
interpellare poſt h tēpus: ſic 7 h vo
luit hec decretalis.

Quero an hec cōſtitutio aſtrigat lo
catoꝝē ad locādū ſecūdo ano. Rndz
An. de bu. ſm Hoſti. q nō: dūmodo
loceat elapſo tempore cōductōis ſm
qd declarat Jo. an. aut facere nō pōt

sine cōsensu inglini: hec autē cōstitutio nihil dicit de necessitate locādi i secū do āno. Dicit tū Hosti. q si nou^o inglinus vult pro eodem precio quo anti quus est pferēdus antiquo? sicut dicit mus in locatiōe p̄diorū fiscalium. An. de bu. dicit q hoc de iure non ē determi natū q quis cogat locare in secundo āno. salvo q̄ in p̄dijis fiscalib⁹. Est tū verū q ex quadam vrbānitate poti⁹ deberet antiquo q̄ nouo locare: z q̄si dicit facere iniuria lato sumpto voca bulo: si omissio antiquo locat nouo p eodē p̄cio: sicut d̄r in emphiteota. ut nō ē i. l. i. de p̄uill. credi.

3 Quero an hec cōstitutio i alijs scho laribus sit seruāda sicut Bononie: ita q sit seruāda generaliter in quolibet studio. Host. dicit q sic. q al frustra torie fuisset hīc posita: q sufficisset cō stitutio legati. Item quia olim erat i sup̄ascriptiōe episcopo Bononte. qd̄ est remotū: ergo papa voluit eē cōsti tutionē generalē. Item quia eadem ē ratio igit in omnib⁹ debet esse idem ius. l. actio. de v̄bo. obli. 7 de cō. trās lato. Item q sit ḡnālī patet quia est clausa in corpore iuris: l3 de bononia loquat. ut instituta de iure natura. gen. 7 ciui. §. si qd̄ p̄ncipi. Item quia sūdata est sup̄ bono publico 7 cōi: tū cōiter doctores tenēt oppositū. Item dicit Jo. an. q ē localis: ut p3 ex v̄bis ipsi⁹ cōstōis: 7 hoc dicit An. de bu. te nendū. f. q sit localis solū bononie ser uanda 7 nō ḡnālī.

4 Quero an sufficiat episcopo bonōse facere legi p̄ scholas. Bndet An. de bu. q nō: quia est cōis audiētia diu3 scholarium: debet ergo in ḡnālī cōgre

gatione scholarium publicari: de quo nihil sit.

5 Quero an hec cōstitutio sit ferenda uel late sententia. Bndet An. de bu. q est late.

6 Quero an hec cōstitutio extēdat ad scriptores. Bndet Anto. de bu. q cre dit q nō: q hec cōstitutio ē penalī: ideo non debet extēdi. Itē q in scri ptura appellatiōe scholaris nō conti netur scriptor.

De p̄cipante cū excoicato a papa in diuinis. §. 55.

Circa hanc excoicationē scilz de p̄cipate cū excoicato a papa in diuinis.

1 Nota q ad hoc ut hanc excoicatiōz incurrat talis p̄cipās qnq̄ requirāt fm An. de bu. p̄mo q p̄cipans sit clericus. Secūdo q p̄cipans fiat ex certa sciētia. Tertio q sponte. Quār to q excoicatio sit papalis. Quarto q excoicatio sit in diuinis. Et ita tenet An. de bu. q in omnib⁹ istis cōcurrētibus p̄cipās in diuinis sit excoicat⁹ 7 ideo facit pulchrā distinctōz dicens Tu dic q p̄cipās cum illo qui ē ex coicat⁹ cum p̄cipātibus incurrit ma iorem excoicationē. Idem de coicāte in crimine pro quo est excoicat⁹. f. ga incurrit maiorem excoicationē. Idēz de coicante in diuinis omnibus illis qnq̄ cōcurrētib⁹ de qb⁹ p̄dixi que hic in textu enumerāf. Cōcordat Hosti. Jo. tamē tenuit q coicās excoicato i diuinis non distinguēdo inter papa3 7 alios incurrat maiore: sec⁹ si coicat in alijs q̄ in diuinis: puta comedēdo loquēdo dormiēdo. Ita notaf. ii. q. 3. c. si quis epus in cōcilio. Item nota

textū de v̄bo ad verbū: ut discernere
possis opinionū diueritatē qui dicit
Significauit nobis ⁊ cetera. Uex cler
ricos q̄ scienter ⁊ sp̄te p̄cipauerūt
excoicatis a nobis: ⁊ ipsos in officijs
receperūt eadē excoicatiōis sentētia
nō dubitam⁹ inuolui: quos etiā p̄ ab
solutiōis b̄nficio habēdo ad nos vo
lum⁹ cū litteraz tuaz insinuatōe re
mitti. Ric. in. 4. di. is. ar. 6. q. 3. vna
cū Hosti. tenet q̄ sciēter p̄cipās in
diuinis cū excoicatio a papa noiatim
incurrit eadē sentētia.

¶ De p̄cipate cū excoicatio nedū a
papa s̄ a quocūq̄ in crimine. §. 55.

¶ Circa hāc excoicatiōez de p̄ci
cipate euz excoicatio nedū a
papa s̄ a quocūq̄ in crimine
p̄ q̄d excoicatur incurrit excoicati
onē maiorem.

¶ Nota s̄m An. de bu. in dicto capitulo
si cōcubine. q̄ hoc intelligit post latā
sentētia. s̄ q̄n p̄cipat excoicatio p̄
latā sentētia: s̄c̄ si ante: ⁊ hoc i excoi
cationib⁹ ab hoste: secus a canone euz
iam sit lata sentētia tempore facte cō
stitutionis.

¶ Sed qd si p̄cipat in locutiōe orōne
dormitiōe ⁊ similia. dicit q̄ incurrit ma
iōre. ut in. d. c. nup.

¶ Item nota s̄m An. de bu. i. d. c. nup.
q̄ illud qd dicit q̄ p̄cipās excoica
to i crimie dādo ei cōsiliū auxiliū ⁊ ce.
intelligitur de cōsilio directe dato ad
crimē: p̄ter qd agēs ē excoicatur: pu
ta dat cōsiliū ad clericū verberādum
secus si dare in facto: pro quo talis
excoicatus nō fuisset. Item dicit q̄ si
ego do tibi auxiliū cōsiliū ⁊ fauorē p̄
cipaliter p̄ delicto p̄ quo tu nō incur

rebas excoicatiōe q̄d p̄ter hoc in
quādam cōsequētia delictū cōmittas
p̄ter qd incurras excoicatiōe: non
p̄terea ego incido in excoicatiōe.
Exēplū ego p̄sto tibi auxiliū cōsiliū.
⁊ fauorē ut aggrediaris quendam
laycum: ⁊ illum offendas: tu vades: ⁊
illo aggresso nedū laycū: s̄ clericū
offendas: modo q̄q̄ tu sis excoicatur:
certe nō ego: q̄ meū cōsiliū directe nō
intēdebat ad p̄cussōem clericū. Idē
esset si darem cōsiliū ut aliquam rem
auferres: certe si i ablatiōe ipsi⁹ offen
deres clericū: non essem excoicatus:
qa meū cōsiliū nō fuit directū ad hoc
⁊ sic patet q̄ quo ad hoc ut p̄cipās
criminoso in crimine incidat in excoi
cationsē: necesse ē q̄ directe p̄cipet i
illo crimine: ex quo cōmittēs incurrit
excoicatiōem. Possūt etiā intelligi
p̄dicta p̄ter sentiūt doctores q̄n non
p̄cipat in crimie dānato s̄ dānato
q̄ tūc p̄cipans in tali delicto non sit
excoicatus. Exēplū p̄beo tibi cōsiliū
in tali crimine p̄ter qd tu cōmittēs
non incurris excoicatiōe ipso iure s̄
bene p̄ter tale delictum potes excoi
cari: modo si postmodum excoicaris:
nūquid ego qui p̄beo cōsiliū in p̄di
cto crimine ero excoicatus: certe non
qa auxiliū nō fuerat p̄stitum directe
super facto dānato: ut incurret excoi
catio quia regit iste tex. in. c. nup. q̄
.s. factum sit dānatum ⁊ nō dānādū
Item hic videtur tenere An. de bu. ⁊
Inno. q̄ in ista p̄cipatiōe dādo cōsiliū
auxiliū ⁊ fauorē: non distinguitur
an alis esset factur⁹ uel nō: qa s̄m qd
dicit glo. nō refert an de bono malū
uel de malo pessimū quis efficiat. ff.

de ser. co. l. i. §. q. igit. de hac materia habet in regula iuris: nullus ex consilio li. 6. et ibi dicit Jo. an. tamen ibi dicit quod ad penam quantitatem: placet sibi illa visitatio per ea que habet in. c. sicut dignum. de homicidio. Bar. idem in. l. non §. si manifesto. ff. de iniurijs.

¶ De his qui peccant quod conservatores dati se intromittat de his que eis non licet. §. 57.

¶ Circa hanc excoicationem. s. de his qui peccant quod conservatores dati se intromittat de his que eis non licet.

¶ Nota quod conservatores quandoque dantur a papa et possunt solum cognoscere de manifestis iniurijs: ut in dicto capitulo. i. de offi. dele. vñ si de alijs quod de manifestis iniurijs se intromittat scienter seu ad alia que iudicialia indaginem exigunt suam extenderint potestatem: eo ipso per unum annum ab officio sunt suspensi. Pars vero que hoc peccat sententiam excoicationis incurrit: a qua non potest absolvi: nisi ei quem sic fatigavit idembit primo satisfaciatur integraliter de expensis ut in. c. si. eo. ti.

¶ Quero quod dicitur de conservatores. Respondet glo. dicto. c. i. quod conservatores possunt dici episcopi qui habent conservare et defendere viduas pupillos et orphanos ab oppressionibus et iniurijs. extra de fo. com. c. ex parte. 7. c. ex tenore. 87. di. c. i. 7. 2. 27. q. 5. administratores: Et scire debes quod isti conservatores interdum dantur ut aliquos defendant contra latrones vel predones: interdum contra eos quod eorum privilegia infringunt ut ea faciatur observari privilegii in sum latini: ut defendat ab iniurijs et

offensis: et in nullo dictorum casuum habet iudicialia indaginem. i. non potest procedere per viam iudicij: ut dicto. c. si. De manifestis ergo solum habet cognoscere: et intellige manifesta illa que notoria sunt: et ita patet quod nulla probabiliter coniectura celari possunt: ut de. ver. sig. c. ex parte. 7. c. vl. de coha. cle. et mulierum.

¶ Sed quid si negat offensam notoriam. Negatione enim videtur res fieri dubia. Cuius ad libertatem proclamare non licet. l. 2. Dic quod bene probationes recipiet conservator. s. an factum sit notorium: ut sic videatur an sua sit iurisdictio. ff. de iudici. l. si quis ex aliena. et de rescrip. c. sup litteris. alio enim istorum officium esset inutile: et si inveniet factum notorium prederit: alio desistet. Non enim habet potestatem defendendi simpliciter iniuriam sed qualificatam notoriam. Sic ergo conservator habet vocare reum: et si constitatur factum bene quidem: et si negat super notorio probationes recipiet. Si autem constitatur factum: sed dicit se illud suo iure fecisse: dicitur quodammodo ulterius se intromittere non debet. Alii contra dicentes quod probationes recipiet super notoria offensam: ad hoc in. c. bone. de elec. alias facile esset conservatorum officium deludendum vñ si videatur conservatori probabilis negatio non prederit. alio puniat sicut notorium.

¶ Quero an conservator nedum offensam iam possit punire sed etiam iheredam: vñ det glo. quod sic.

¶ Quero quia in. c. si. dicitur scienter se intromittat nisi de manifestis iniurijs quid ergo si per ignorantiam iuris hoc faciunt vel per ignorantiam crassam vel

affectatā. Rndet glo. q̄ in excoicatio
nem incidūt. de re. iu. ignorātia eēt de
tē. or. eos. s̄ clāde. despō. c. i.

¶ 6
Quero qa hic dicit q̄ si isti cōsuato
res se intrōmittāt p̄ter q̄ de manife
stis iniurijs sūt suspēsi ab officio: nū
quid etiā a beneficio. Rndet glo. q̄
sic. quia eius sequela. zz. di. c. p̄ter. 8i.
di. c. si qui.

¶ 7
Quero vtrū alius q̄ papa possit da
re istos cōseruatores. Rndet p̄. de
ancho. scdm̄ Jo. an. in nouella. q̄ eti
am legat⁹ pōt cū sit ordinari⁹. de offi.
le. e. z. si pōt per se ergo per alium ut
in regula pōt q̄s. li. 6. Et ita refert s̄
facto fecisse quēdam legatū. Ex qua
rōne sequit̄ q̄ q̄libet ordinari⁹ possit
in sua dyocesi tales cōseruatores crea
re fm̄ Jo. an. j. eo. c. si. sup̄ verbo die
tā. Allegat tñ aliqua iura ciuilia que
p̄hibēt hoc fieri. s̄. loci cōseruatores cō
stitui. ut i. auē. ut iudi. si. quoq̄ infra.
s̄. nulli quoq̄ iudici. z. s̄. interdiciū
col. z. z. de māda. p̄nci. s̄. eos autem.
col. z. z. in auē. ut nulli iudici liceat
habere loci cōseruatores in p̄nci. col.
9. nā ut dicit text⁹ in dicto. s̄. interdi
cimus magis isti cōseruatores erant
fures z. violētī: q̄ illi quos a talibus
cohibere debebat. Ex qua ratione z
alijs cōcludit Jo. an. in vbo dictā: q̄
equū est consentire z. cōcludere tales
cōseruatores p̄ solos romanos pōtissi
ces dari posse qd̄ p̄bat. c. i. d. off. dele
dum dicit cōcedim⁹. z. c. si. j. eo. vbi a
sede apostolica cōcedit: z. ad h̄ p̄stat
argumentum de offi. or. c. i. s̄. nec pro
eo. li. 6.

¶ De eo qui fingit aliquē casū p̄pter
quē aliq̄ iudex vadat uel mittat

ad aliquā mulierem p̄ testimonio
s̄. 58.

¶ 8
Irea hanc excoicationē. s̄. de
eo q̄ fingit aliq̄ casum p̄
quem aliquis iudex vadat
uel mittat ad aliquam mulierem pro
testimonio.

¶ 9
Nota rōne quā fuit facta hec excoi
catio posita in p̄ncipio text⁹ quia nō
cōuenit mulieres euagari sup̄ palatia
nec viroz cetib⁹ cōmisceri. Et glo. ad
dit. q̄ p̄culosa est seruu cōmixtio. is.
q. i. diffinim⁹. z. ideo hic p̄hibet papa
q̄ mulieres nō debeāt p̄sonaliter ad
iudiciū conuocari uel inuite trahi cā
ferēdi testimonii nec aut̄ oritate lit
teraz apostolicaz uel legatorz ip̄sius
uel alia quacūq̄: sed cum necessariz
fuerit testimonii earūdem: iudex ex
pensis p̄tis cui incūbit p̄batio trans
mittat ad eas tabellionē: v̄l aliā p̄so
nam idoneā: puta fm̄ glo. p̄byteruz
uel alium virum honestum corā quo
iurēt. z. ibi erit tabellio: z. citabit p̄s
aduersa: uel si casus occurreret q̄ iur̄
p̄hibēte receptio testiū alii nō possz
mitti: tūc iudex debet p̄sonaliter ad
eas accedere: uel si iudex sit p̄sona nō
tabilis: puta ep̄us quem p̄ reuerētiaz
episcopalis dignitatis ad muliercu
las accedē nō decet tūc etiam debēt
mittere.

¶ 10
Item nota fm̄ glo. in eo q̄ dicit inui
tas trahi: q̄ si volētes ire volūt: z. nō
coacte ad testimonii ferēdū nō incur
rit hec pena. Et in hoc autē differūt
religiose de q̄bus statim infra: quia
etiam si vellent ire ad iudicium non
possunt.

¶ 11
Quid de matre tutrice filioz. Rndz

De. de an. credo q p se ipsam possit si voluerit in iudicio esse. Post q̄ eni tutela sibi deservit a lege tanq̄ legitimam administrationē habēs potest rem in iudicium deducere. de appel. c. sua nobis.

¶ 4 Querit Jo. an. vtz hec pena heat locū i iudice layco. Rñdet q sic.

¶ 5 Item nota fm eum q si qs pcurator uel ps nominat aliquam mulierem in testem: vel fingit casum aliquem: dicē do talem esse suum debitozē in centū de qua re testis est talis ml̄ier: 7 hoc facit ad hunc finē ut iudex vadat ul mittat ad eam p testimonio excoicatus est.

¶ 6 Quero an eo ipso q quis fingit coñ istā dstitutionē sit excoicatus. Rñd3 Jo. an. q non. immo expedit q iudex produxerit eam ad effectum eūdo uel mittēdo ad eā: quia verba sunt intel ligēda cum effectu: ut in. c. relatum. d̄ clerici. non resti.

¶ De eo qui absolut⁹ fuit i articulo mortis: ut adueniēte sanitate rep̄ sentet se. §. 59.

Circa hāc excoicationē. scilz de eo qui absolut⁹ fuit i articulo mortis: uel alio impedimēto: si adueniēte sanitate: uel alio impedimēto cessante: nō se p̄tat: cū cō mode potit reincidit i eādē.

¶ 1 Quero quomodo intelligit illud cō mode. vide. s. exco. 2. §. 35. Nota etiam B glo. enumerātē oēs casus excoicationū positos in hoc ll. 6.

¶ 2 Itē nota q ppter iustū impedimētū potest quis absoluti ab alio q̄ ab eo a q̄ de iure fuerat absoluēd⁹. Iminēs autem piculum mortis dicitur iustus

impedimētū: etiā si imineat aliter q̄ per infirmitatem puta timet hostem capitalē uel ē obsessus: uel i manibus p̄donis nel tyrāni ul ē nauigatur⁹ p̄ piculoso nauigio ul patif naufragiū ut stur⁹ ē p loca piculosa. ff. de dona. cā mortis. l. tertia. cū l. sequēti.

¶ Sed hic querit vtz illa absolutio q conceditur ppter iustū impedimētū potest fieri ab alio q̄ ab eo qui debz an heat locū in excoicatione alia rōe d̄tracta aliter q̄ p infectionē manuu. Respondet De. de ancho. fm Inno. q̄ habet locū solū in excoicatis ppter manū infectionē: sed si al̄s sit excoicatus a iudice uel a iure: licz absoluti possit i mortis articulo. ar. de sen. ex. c. a nobis. 2. in fi. tamē in alijs casib⁹ qui ponit in. c. q̄uis. d̄ sen. ex. non hz locum: sed tantū ab excoicatore ul ab illo ad quem spectat absoluendi sunt 7 ita notatur. s. c. quāuis. in nouella. S3 hic in nouella Jo. an. dicit q̄ iste tertus facit contra istam opinionem dū dicit ab alio absoluūf: 7. s. gūaliē dicit ab homie uel a iure: 7 sic de alia etiam excoicatione q̄ de illa que per manū infectionem infligitur locum habet illa absolutio ppter iustū ipe d̄imentum pueniēs ex multis causis ut dicto. c. ea noscif. 7. c. q̄uis. 7. c. q̄ de his.

¶ 4 Item nota q̄ quando quis absoluti ab excoicatione debet satisfaccere. q̄ intellige iuxta pprias facultates. 7 p hoc infert Archidi. facultates ecclie quas ad vsuū habet clericus ad hoc nō teneri. is. q. 6. §. si. p hoc facit de. volentes. §. i. de here. 7 de appella. c. rep̄hēnsibilis. vide q̄ notaf d̄ p̄bēdis

.c. de multa. 4. glo.

¶ Querit Jo. an. in nouella vtz legati de latere possint absolueri inhiētes manus in clericum si lesio sit enormis refert hic Archid: tenere q sic. Dicit Petrus d ancho. Aduerte qa sup h sūt opinsones de qbus in nouella. s. eo. ad eminētiam: z finaliter tenet q possit in atroci siue graui delicto: puta mutilatiōe ossis fractiōe ⁊ homicidio: z silia. Jo. an. abi vīc q vidit aliq̄s legatos absoluetes ⁊ aliq̄s abstinētes: de iure tamē credit q p̄nt: qa iura que eis tribuūt istā prātem ḡralitē loquūt ⁊ iura que accipiūt atrocem loquūt nō i legatis sed in inferioribus: ⁊ hoc tenere expedit salutē aiaz fm cum.

¶ Querit etiam in nouella vtz in alijs casibus reseruatis pape possūt legati absolueri. Rndet q nō nisi in casu reseruato p manuū infectionē: nam iste casus incipit eis cōpetere de cōsuetudine postea approbata p. c. q. translationē. de offi. le. vnde excoicatos nominatim a papa ul' ab eius delegato nō possit absolue. d. of. le. c. studuisti. ⁊ de of. or. c. pastoralis. hoc verū nisi sup hoc habeat spāle mandatū super quo sibi nō credet nisi ostēdat q si p viderit pbet amissionem ⁊ tenorem. Sufficit tñ q semel fuerit publicatus ad hoc facit d māda. pnci. l. i. de puf. .c. cū olim. C. de testa. l. publicati. eē de ff. instru. si instrumēta.

¶ Quero cum text⁹ excuset excoicatu: ab accessu Romā ppter impedimētū als infert q teneat se psonalitē p̄sentare p absolutiōne obtinēda: s an talē absolutiōnem possit quis petere per

procuratorem. Anno. Rndet q sic ex iusta cā: alit nō. Posti. tenet contrariū dicit enim q nullo modo potest peti absolutio per pcuratorem. Requirit enim cōtritiōne ⁊ cōfessionē excoicati. ii. q. 3. cū aliquis. ⁊ certam formaz ⁊ solēnitatē ⁊ introduciōne i ecclia ⁊ manus impositionē ⁊ recōciliatiōez ante quā non est et coicandū. 24. q. 3. notādū. Tamē cōtrariū seruat in curia. ut notat Spe. in ti. de pec. §. i. v. Item opponit. imo si habet speciale mandatū petēdi absolutiōez videt posse vitare lz ad h nō habeat spāle mandatū. de h i. Spec. in ti. d iura mēto calūnie. §. restat. v. qd ergo. A sententiā vō interditi ⁊ suspēsiōis: potest peti absolutio p pcuratōrē: q nō solēnitatē forme nec recōciliatiōez desiderat: ⁊ in hoc omnes cōcordāt: ⁊ hec notāt supra. eo. cū desideres. in nouella.

¶ De rectoribus ciuitatū qui faciūt statuta per que quis compellatur soluere vsuras §. 60.

¶ Irea hanc excoicatiōem. s. d rectoribus ciuitatum qui faciūt statuta per que quis compellatur soluere vsuras vel solutas nō repetere.

¶ Nota q paria sūt aliqd facere p viā directā. s. impedire repetitiōne vsuraz ul' vtēdo sup his vniuersis coloribus ⁊ fraudib⁹ exgissis ad hoc ut excoicatiōnem incurrāt.

¶ Item nota in d. ceter. q feneratores sic ut plurimum contractus vsurarios occulte faciūt ⁊ dolose q vix cōvinci possunt de vsuraria prauitate: iō debēt compelli ad exhibendū ⁊ pducēdū

in iudicio libros rationū p censuram ecclesiasticam per quoz inspectionem discerni possit an sit vsura qb' libris credid cōtra ipsos vsurarios: non p eis ut hic in glo. **E. de pbatōib' .l. instrumēca. 7 notaf. ff. de eden. l. i. §. numularios.**

¶ Itē nota q' iste ē vn' specialis casus p hāc cōstitutiōne in quo qs cōpellit pducere rōnes cōtra se: nam an hanc cōstitutiōne nō fiebat.

¶ Itē nota q' debet cōpellit p cēsuras ecclesiastica pducere libros. i. p sniaz excoicatiōis suspēsiōis 7 interdīcti: fm q' discret' iudex viderit expedire nā i appellatiōe ecclesiastice cēsure hec tria cōtinēt. ut in. c. querētī. de vbo. signi. Nō vult ergo hec cōstitutiō f3 glo. ipō inuito domū ipsi' ingredi: ul' archam ipsius frangi: 7 q' hāc censuram licet non dīrecte: tamē indirecēte cōtra iudeos nō exerceat ecclesia. scz puando cofone fidelīū: tamē satis videt q' etiam in iudeis haberet locum si p seculares pncipes tales libros edē nō cogāf. Concordat Paulus Dy. 7 Jo. de ligna.

¶ Quid si dicat vsurari' ul' heres se nō habere rōnes uel se illas pdidisse: nū' quid stabit sacramēto suo. Respōd3 glo. q' nō. nisi pbat q' amisit: 7 pbat cām quō amisit: puta pbat incendiuz quo fuerūt succense: uel ruinā uel nau fragiū quo fuerūt sberse. ff. d eden. l. si qs ex argētarijs. in fi. 7. l. si. de fi. instru. 7 hoc fm Dy. fit ppe fraudes quas cōmittunt.

¶ Sed quid si cognosco vsariū qui nō scripsit ratiōes in libro: sed in cedula quas statim vilacerat solutis debiti.

7 vsuris. Bndet glo. q' si tali succederet heres nō vsurarius: sed aliū fide dignus satis videt stare iuramento suo si huic rei fama essentit.

¶ Item nota hic iuncta glo. in vbo iuramēto q' iuramentum factum super seruando iniquo statuto nō valet sic hic patet. Si qs iurat seruare statuta super vsuris soluēdis uel nō repetendis facta.

¶ Quero quid de statuto qd est Ber gami q' repetētes vsuras in foro ecclesiastico per ptez cogāf mutare vsurario tantam pecuniā tāto tēpore quāto tpe tenuerūt pecuniā vsarij.

Bndet glo. q' hoc statutū non valet Addit Paul' q' incidūt hoc statuten in excoicatiōe ibi.

¶ Quid si faciat statutū q' null' recipiat p vsa nisi duos denarios p libra i mense. Bndet glo. q' tales sic statuetes nō sūt excoicati. Cōcor. Paulus.

¶ Excoicatio tertio scilicet pcutientū clericos. s. i. q' casibus pcutiēs sit excoicatus.

Percutiēs clericū uel religiosū cōuersū uel nouiciū religio nis approbate ē excoicat' excoicatiōe papali. 17. q. 4. si qs suadente. ex de sen. ex. Non dubiū. 7 eo. ti. religioso. li. 6. 7 hoc si percussio sit enormis.

¶ Quicūq' detinet eum in custodia publica uel pnata absq' alia corporis lesione ul' intrudit in vincula. ut i. c. nuper. de sen. exco.

¶ Abbas uel por etiā cā cōreclōis clericum uel monachū p laycum uerberari faciēs est excoicatus: tā recipiēs q' vberans si aliter sit corrigibilis. ex

de sen. exco. e. vniuersitatis.

- ¶ 4 Nō defendēs clericum cum ad eius officium ptinet: quia fauere videtur: q̄ cum possit manifesto facinorū definit obuiare: de sen. exco. quante. 22. q. 5. administratores.
- ¶ 5 Verberās clericum qui nolēs satisfaccere spōte se s̄bicit v̄berib⁹. de sentē. exco. cōtingit.
- ¶ 6 Prelat⁹ magister dñs: ul' sanguine⁹ ex pposito ⁊ animo irato multū excedēs in p̄cussioe clericū.
- ¶ 7 Qui libidine vidiāte reppetit clericū ludētē l3 graui⁹ p̄cūntē. ex de sen. exco. e. veniēs. 7. ca.
- ¶ 8 Qui spuit uel aliqd effundit sup clericū: aut claudit ei ostium uel ponit custodes ad capiendū eum: si de domo exeat: uel ei equitanti capit habenas equi: uel rumpit cingulū selle uel minis ⁊ terroribus restare eum facit in loco: ul' quasi captum facit ad iudicē ire de sen. ex. cū desideres.
- ¶ 9 Qui rē coherentē clerico aufert: aut rē de manu ei⁹ arripit: aut vestes qb⁹ indut⁹ ē scindit.
- ¶ 10 Qui arestat ul' aufert rē clerico postq̄ ipse puenerit ad locū suū: ⁊ adeptus fuerit plene possessionē illi⁹.
- ¶ 11 Qui ordinat cū vxore sua: ut clericū inuitet ad turpitudinē: si postea p̄cū-

tiunt sūt ambo excoicati.

- ¶ 12 Mulier que p̄cutit clericum inuitatē eam ad turpitudinem: si solum v̄bis inuitat: secus si in facto.
- ¶ 13 Qui p̄seqt clericū ⁊ ipse quasi coad⁹ p̄ficat se in aquam uel ad piculum ut euadat.
- ¶ 14 Si quis animo iuriādī capit clericū per capillos dicēs: nisi esses clericus p̄cuterē te.
- ¶ 15 Mādans clericū verberare si sequit effectus: tam mādās q̄ v̄berās est excoicatus. extra de sen. exco. mulieres. .5. fi.
- ¶ 16 Qui ratum habet p̄cussionem clericū eius nomine factam. de sen. exco. cum quis.
- ¶ 17 Qui p̄curādo dicit q̄ libenter vellet vindicari de tali clerico: si p̄pter hec v̄ba q̄ v̄beret illū: l3 nō noie ei⁹.

¶ Adest hic finis opis restitutionū p̄utilis Reuerēdissimi i xpo p̄ris fratris frācisci de platea Bononiēf ordinis minorū: cui⁹ impressio Venetijs extat facta vudu ⁊ impensa Johānis Colonie agripinēf: ac Johānis māthen de gherretzhem: q̄ vna fideliter circa hoc se gerunt. Anno. M. cccc. lxxvij. die. xvij. Januarij.

¶ Tabula cartarū fm ordinem ponēdaz: Et pmo Tabula tabule. Deinde totius libri

¶ Registrū tabule.
 ¶ Incipit.
 ¶ Quid hīs.
 ¶ Quid si.
 b
 ¶ Quid de eo.
 ¶ Predicatores.
 ¶ Et cetera.
 ¶ Sepeliunt.

¶ Tabula libri.

A
 ¶ Incipit opus.
 ¶ Aliquem in.
 ¶ Est sibi.
 ¶ facit. 17.
 ¶ Illud quod.
 B
 ¶ Uult.
 ¶ i. i. mo.
 ¶ Propter nuptias.
 ¶ Non tamen.
 ¶ fructus.
 C
 ¶ Sic dicit.
 ¶ Ad videndum.
 ¶ Licet.
 ¶ Absoluant.
 D
 ¶ Datium.
 ¶ Est per.

¶ Illud.
 ¶ furtum.
 E
 ¶ De restitutione.
 ¶ .i. qui occidit.
 ¶ fama.
 ¶ Et Augl.
 ¶ Bre. multo.
 f
 ¶ Alterutra.
 ¶ Restituere.
 ¶ Tractat.
 ¶ Aliquid.
 ¶ 2. ar. extra.
 ¶ De hereditate.
 G
 ¶ Usura.
 ¶ Pecunia.
 ¶ Iudicium.
 ¶ Ut suum.
 ¶ Non constat.
 h
 ¶ Uel illius.
 ¶ Quartam.
 ¶ In foro.
 ¶ Contractus.
 ¶ Dederunt.
 j
 ¶ Quilibet.
 ¶ Unum annum
 ¶ primo respōdeo.
 ¶ Una regione.

¶ Instar venditionis.
 R
 ¶ Quod accipit.
 ¶ Conditio.
 ¶ Utrum.
 ¶ Diuersam.
 ¶ Deuenerit.
 l
 ¶ Interesse.
 ¶ Si consenserint.
 ¶ Responder.
 ¶ Inno.
 ¶ Scdm glo.
 M
 ¶ Nondum
 ¶ Vide.
 ¶ Ecclesia.
 ¶ potest.
 ¶ Resistenciam.
 n
 ¶ Articulo mortis.
 ¶ Alia.
 ¶ Etiam.
 ¶ De imu.
 ¶ Debent.
 O
 ¶ Nec aliquid.
 ¶ Uel a vie.
 ¶ Sine consensu.
 ¶ De ser. co.
 ¶ finis.

